

2025/26:KU20

Bilaga A
Utredningsmaterial

Innehållsförteckning

Utredningsmaterial	5
Bilaga A1.1.1.....	5
Bilaga A1.1.2.....	6
Bilaga A1.2.1.....	9
Bilaga A1.2.2.....	11
Bilaga A1.2.3.....	14
Bilaga A2.1.1.....	16
Bilaga A2.1.2.....	17
Bilaga A2.1.3.....	43
Bilaga A2.2.1.....	46
Bilaga A2.2.2.....	48
Bilaga A2.3.1.....	51
Bilaga A2.3.2.....	52
Bilaga A2.3.3.....	64
Bilaga A2.4.1.....	68
Bilaga A2.4.2.....	69
Bilaga A2.4.3.....	73
Bilaga A2.5.1.....	78
Bilaga A2.5.2.....	80
Bilaga A2.5.3.....	83
Bilaga A2.6.1.....	85
Bilaga A2.6.2.....	86
Bilaga A2.6.3.....	89
Bilaga A2.6.4.....	90
Bilaga A2.7.1.....	95
Bilaga A2.7.2.....	97
Bilaga A2.8.1.....	100
Bilaga A2.8.2.....	101
Bilaga A2.9.1.....	104
Bilaga A2.9.2.....	110
Bilaga A2.9.3.....	112
Bilaga A2.9.4.....	116
Bilaga A2.10.1.....	119
Bilaga A2.10.2.....	123
Bilaga A2.10.3.....	124
Bilaga A2.10.4.....	129
Bilaga A2.10.5.....	232
Bilaga A2.11.1.....	246
Bilaga A2.11.2.....	250
Bilaga A3.1.1.....	255
Bilaga A3.1.2.....	257
Bilaga A3.1.3.....	262
Bilaga A3.2.1.....	265
Bilaga A3.2.2.....	267
Bilaga A3.2.3.....	271
Bilaga A3.3.1.....	277
Bilaga A3.3.2.....	278
Bilaga A3.3.3.....	284
Bilaga A3.4.1.....	287

Bilaga A3.4.2.....	288
Bilaga A3.5.1.....	292
Bilaga A3.5.2.....	293
Bilaga A3.5.3.....	295
Bilaga A3.5.4.....	296
Bilaga A3.5.5.....	302
Bilaga A3.5.6.....	313
Bilaga A3.5.7.....	315
Bilaga A3.5.8.....	319
Bilaga A3.5.9.....	326
Bilaga A3.5.10.....	328
Bilaga A3.6.1.....	330
Bilaga A3.6.2.....	332
Bilaga A3.6.3.....	334
Bilaga A3.6.4.....	339
Bilaga A3.6.5.....	342
Bilaga A3.6.6.....	347
Bilaga A3.6.7.....	353
Bilaga A3.6.8.....	354
Bilaga A3.6.9.....	355
Bilaga A3.6.10.....	357
Bilaga A3.6.11.....	359
Bilaga A3.6.12.....	360
Bilaga A3.6.13.....	361
Bilaga A3.6.14.....	362
Bilaga A3.6.15.....	363
Bilaga A3.6.16.....	364
Bilaga A3.6.17.....	365
Bilaga A3.6.18.....	367
Bilaga A3.6.19.....	368
Bilaga A3.6.20.....	370
Bilaga A3.6.21.....	371
Bilaga A3.6.22.....	374
Bilaga A3.6.23.....	376
Bilaga A3.6.24.....	378
Bilaga A3.6.25.....	380
Bilaga A4.1.1.....	386
Bilaga A4.1.2.....	388
Bilaga A4.2.1.....	397
Bilaga A4.2.2.....	398
Bilaga A4.3.1.....	439
Bilaga A4.3.2.....	441
Bilaga A4.4.1.....	444
Bilaga A4.4.2.....	446
Bilaga A4.4.3.....	449
Bilaga A4.4.4.....	451
Bilaga A4.5.1.....	452
Bilaga A4.5.2.....	454
Bilaga A4.6.1.....	456
Bilaga A4.6.2.....	458
Bilaga A4.7.1.....	461

Bilaga A4.7.2.....	474
Bilaga A4.8.1.....	477
Bilaga A4.8.2.....	479
Bilaga A4.9.1.....	482
Bilaga A4.9.2.....	483
Bilaga A4.10.1.....	486
Bilaga A4.10.2.....	490
Bilaga A4.10.3.....	494
Bilaga A4.10.4.....	509
Bilaga A4.10.5.....	513
Bilaga A4.11.1.....	516
Bilaga A4.11.2.....	518
Bilaga A4.11.3.....	519
Bilaga A4.11.4.....	537
Bilaga A4.12.1.....	545
Bilaga A4.12.2.....	547
Bilaga A4.12.3.....	575
Bilaga A4.12.4.....	580
Bilaga A4.12.5.....	604

BILAGA A

Utredningsmaterial

Bilaga A1.1.1

SVERIGES
RIKSDAG

2025-04-04

ANMÄLAN TILL KONSTITUTIONSUTSKOTTET

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -04- 04

Dnr 1491-2024/25

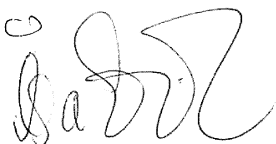
Den 28 februari 2025 lämnade jag in en interpellation till Energiminister Ebba Busch (KD) med frågan om regeringen avser att vidta åtgärder för att de kommuner och regioner som tidigare nekats fullt elstöd, med hänvisning till att de enligt EU-regler klassificeras som jordbruk, ska få resterande medel. Detta efter att EU-kommissionen tydliggjort att dessa kommuner ska betraktas som just kommuner, inget annat.

Enligt gällande regler ska interpellationsdebatter genomföras inom två veckor från det att en interpellation lämnats in. Trots detta meddelade regeringen, genom riksdagskansliet, att debatten inte kunde hållas inom denna tidsfrist. Jag fick därefter besked om att debatten skulle genomföras den 1 april, samma dag som min partikollega Aida Birinxhiku (S) skulle debattera sin interpellation i samma fråga med energiministern.

Dagen före de planerade debatterna fick vi besked att statsrådet behövde skjuta upp dem. Ingen orsak angavs och inget nytt datum meddelades. Samtidigt kunde vi konstatera att Ebba Busch närvarade i kammaren den 1 april och genomförde interpellationsdebatter i andra ämnen, medan just våra debatter uteblev.

Denna hantering reser frågor om regeringens respekt för riksdagens arbetsformer och interpellationsverktyget som en central del av det parlamentariska ansvarsutkrävandet. Interpellationsinstitutet är en viktig mekanism för att granska regeringens agerande, driva på i sakfrågor och säkerställa att riksdagen kan fullgöra sin kontrollmakt. Att en minister utan angiven orsak ställer in debatter med så kort varsel – trots närvaro i kammaren – riskerar att undergräva riksdagens möjlighet att fullgöra sin roll. Frågan är om detta är en medveten strategi från regeringens sida eller om det sker utan statsministerns vetskap och förankring.

Detta är inte första gången Ebba Busch med kort varsel ställer in planerade interpellationsdebatter. Mot denna bakgrund begär jag att konstitutionsutskottet granskar om statsrådets agerande är förenligt med riksdagens regelverk och praxis.

Åsa Eriksson

Riksdagsledamot (S) • Sveriges riksdag

Bilaga A1.1.2

Regeringskansliet

2026-02-05
SB2026/00049

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Energi- och näringsministerns agerande i förhållande till interpellationsinstitutet

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Energi- och näringsministerns agerande i förhållande till interpellationsinstitutet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. En redogörelse önskas för vad för slags oförutsedda och brådskande ärenden som var orsaken till att energi- och näringsministern inte kunde besvara och debattera två av interpellationerna som var inplanerade i kammaren den 1 april 2025. Av redogörelsen bör även framgå när det stod klart att besvarandet av de två interpellationerna behövde skjutas upp.

Energi- och näringsministerns arbetsbelastning under den aktuella tiden var anmärkningsvärt hög. Samtidigt som energisamtal med oppositionen gick in i en mycket intensiv fas hade Northvolt försatts i konkurs i mitten av mars 2025. Konkursen föranledde omfattande arbetsinsatser med många oförutsedda och brådskande inslag för statsrådet. Detta gällde särskilt under den aktuella tidsperioden, eftersom konkursen då var i en inledande fas. Att interpellationsdebatterna behövde skjutas upp stod klart i nära anslutning till att riksdagen meddelades om förseningen.

2. Hur förhåller sig beskedet om att två (av fyra) inplanerade interpellationsdebatter behövde skjutas upp till den ordningen som tillämpas med schemalagda interpellations svar?

Det bokas regelmässigt upp tider för interpellationsdebatter i energi- och näringsministerns kalender. Statsrådet anser att interpellationsinstitutet är betydelsefullt och hon är angelägen om att respektera de schemalagda tiderna. Trots detta kan det förekomma att interpellationsdebatter, som i det aktuella fallet, behöver skjutas upp av oförutsedda och brådskande skäl.

3. Hur förhåller sig skälet till att besvarandet av interpellationerna behövde skjutas upp till det faktum att energi- och näringsministern var i kammarken den 1 april 2025 för att besvara andra interpellationer?

Statsrådet strävar efter att undvika fördröjda svar så långt som möjligt. Den arbetssituation som beskrivs i svaret på fråga 1 innebar att hon hade möjlighet att förbereda och delta i två interpellationsdebatter den 1 april 2025.

4. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga kommentarer.

Bilaga A1.2.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 2 3

Dnr 1090-2025/26

Till konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av Andreas Carlsons hantering av de höga priserna i Gotlandstrafiken

För Gotland är färjan till och från fastlandet en nödvändig förbindelse för arbete, studier, tillgång till samhällsservice och vardagsliv. Den fungerar som gotlänningarnas landsväg. Men trots att Gotland ska ha samma förutsättningar som övriga landet så blir verkligheten en annan när höga biljettpriser begränsar människors möjlighet att transportera sig. I förlängningen påverkar det människors livsvillkor, exempelvis har flera av Folkandvårdens mottagningar pausat sin verksamhet sen 2024 och har inte möjlighet att ta emot nya vuxna patienter utan hänvisar till Folkandvården i Nynäshamn.¹

De senaste åren har biljettpriserna för Gotlandstrafiken stigit kraftigt. Region Gotlands undersökning av färjepriserna visar att sedan 2017 har biljettkostnaden för passagerare ökat med 51 procent, för fordon med 75 procent och för gods med 86 procent.² Undersökningen visar tydligt hur höga färjepriser i praktiken fungerar som en ekonomisk mur mot fastlandet. De ökade kostnaderna gör gotlänningarna alltmer isolerade på ön och deras möjligheter till arbete, studier, föreningsliv och företagande begränsas.

Med anledning av detta har Region Gotland, näringslivet, riksdagsledamöter, civilsamhällesorganisationer och gotlänningar efterfrågat besked från infrastrukturminister Andreas Carlson om hur regeringen avser hantera den uppkomna situationen.

Staten har det ekonomiska och politiska ansvaret för färjetrafiken till och från Gotland. Genom trafiken ska Gotland tillförsäkras en tillfredsställande tillgänglighet, för personresor och för näringslivets behov av godstransporter, samt skapa förutsättningar för regional utveckling. Färjetrafiken upphandlas av Trafikverket. Nuvarande avtalsperiod, mellan Trafikverket och Destination Gotland, omfattar tio år, och påbörjades 2017.

I svaret på min skriftliga fråga från den 23 oktober 2025 uppger Andreas Carlson att det framför allt är de höga bränslepriserna som påverkat Gotlandsfärjans biljettpris.³ Statsrådet menar att bränslepriserna nu har gått tillbaka till mer normala nivåer och att detta "gör att de avtalsreglerade takpriserna för gotlänningar och näringslivet har sänkts". Men trots att bränslepriset idag ligger på den lägsta nivån på fyra år fortsätter biljettpriset för Gotlandstrafiken vara rekordhøgt.

Under 2023 tillsköt regeringen 21 miljoner kronor för att dämpa prisökningarna för Gotlandstrafiken. Medlen räckte till en viss sänkning av priserna från januari 2024 till och med maj 2024. Men Region Gotland uppger att tillskottet är otillräckligt och har framfört en begäran om ekonomisk kompensation på ca 250 miljoner kronor per år, avtalsperioden ut. Trots begäran, och trots att biljettpriserna fortsätter vara höga, uppger statsrådet att han "inte ser framför [sig] att några ytterligare åtgärder behöver vidtas under återstoden av avtalsperioden".⁴

Under en interpellationsdebatt den 1 december 2025 hänvisar statsrådet i stället till det kommande färjeavtalet som träder i kraft efter 2027, som ska innehålla mekanismer för att dämpa kostnaderna

¹ <https://gotland.se/arkiv/nyheter/vard-och-halsa/2024-11-12-da-pausar-folkandvarden-i-slite-och-roma>

² <https://gotland.se/utveckla-gotland/priser-i-farjetrafiken-undersokning-av-farjepriser>

³ <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/kompensation-till-gotlandsbor-till-foljd-av-hd11121>

⁴ <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/kompensation-till-gotlandsbor-till-foljd-av-hd11121>

när bränslepriserna går upp.⁵ Men det finns stora osäkerheter kring hur betydande den kostnadsreducerande effekten faktiskt kommer bli. Framför allt så är det tveksamt om den kommer bli tillräcklig. I en intervju med SVT uppger Trafikverkets generaldirektör Roberto Maiorana att det nya avtalet innebär lägre tak- och maxpriser som "sjunker med upp till 100 kronor och det behövs ju naturligtvis märkas på biljetterna för gotlänningarna".⁶ Det nya avtalets faktiska prispåverkan är alltså både svår att bedöma och av begränsad omfattning, och regeringen har fortfarande inte vidtagit åtgärder som motsvarar krisituationens behov.

Det är statens ansvar att säkerställa ett fungerande transportsystem i hela landet. Riksdagen har sedan flera år tillbaka beslutat om det övergripande transportpolitiska målet, liksom om ett funktionsmål. Det innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Dessutom har regeringen själva i infrastrukturpropositionen och i den allmänna debatten ett uttalat fokus om att "villkoren för att leva, bo och verka i hela Sverige ska stärkas".⁷ I budgetpropositionen utg.22 s.40-41 bedömer regeringen att det övergripande transportpolitiska målet inte har nåtts eftersom merparten av indikatorerna har försämrats eller ligger kvar på samma nivå som när målen antogs. Samt att utvecklingen för att kunna nå funktionsmålet bedöms sammantaget ha haft en negativ riktning sedan målen antogs.

Som framgår av ovanstående så har infrastrukturminister Andreas Carlson under lång tid varit informerad om konsekvenserna av de höga biljettpiserna samt behovet av åtgärder. Mot denna bakgrund anser jag att konstitutionsutskottet bör granska om infrastrukturminister Andreas Carlsons brustit i sitt ansvar kopplat till Gotlandstrafiken samt hur agerandet förhåller sig till målen för transportpolitiken.

2026-01-23

Malin Östh (V)

⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation-stod-till-gotlandsbor-efter-hojda-biljettpriser_hd19126

⁶ https://www.svt.se/nyheter/lokalt/ost/trafikverket-hoppas-pa-lagre-biljettpriser-med-nytt-avtal-finns-oratvisor?utm_source=chatgpt.com

⁷ <https://www.regeringen.se/debattartiklar/2023/01/hela-sverige-ska-fungera>

Bilaga A1.2.2

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00170

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 42 – Infrastruktur- och bostadsministrarnas hantering av de höga priserna i Gotlandstrafiken

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Fredrik Ahlén.

Per Hall

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 42 – Infrastruktur- och bostadsministerns hantering av de höga priserna i Gotlandstrafiken

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på en interpellation (ip. 2025/26:126) den 1 december 2025 nämner infrastruktur- och bostadsministern en pågående fördjupad analys som Trafikverket genomför. På vems initiativ genomförs analysen? Om den görs på uppdrag av regeringen önskar utskottet ta del av beslutet om uppdraget.

Analysen genomförs på initiativ av Trafikverket.

2. I anmälan nämns att Region Gotland har tillskrivit regeringen och begärt en kompensation på ca 250 miljoner kronor per år avtalsperioden ut. Utskottet önskar en redogörelse för hur skrivelsen hanterats.

Skrivelsen bereds i Regeringskansliet.

3. Utskottet önskar en redogörelse för hur regeringen följer utvecklingen av biljettpriserna i Gotlandstrafiken och om det görs bedömningar av hur prisutvecklingen inverkar på uppfyllandet av det transportpolitiska målet.

Regeringen följer löpande utvecklingen inom transportsektorn, inklusive transporter mellan Gotland och fastlandet. När det gäller Gotlandstrafiken har Trafikverket enligt 12 a § förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket i uppdrag att ingå och ansvara för statens avtal om linjesjöfart till Gotland. Trafikverket ska vidare enligt 1 § fjärde stycket verka för att de transportpolitiska målen uppnås.

Trafikanalys ska varje år till regeringen redovisa en uppföljning av hur transportsystemet utvecklas i förhållande till de transportpolitiska målen. En av måluppföljningens indikatorer är transporterernas ekonomiska överkomlighet. Redovisningen ligger till grund för bl.a. regeringens mål- och resultatredovisning i budgetpropositionen.

Efter regeringens förslag i propositionerna Höständringsbudget för 2022 (prop. 2022/23:2) och Budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 22) tillfördes sammanlagt 250 miljoner kr för att kompensera Destination Gotland AB för ökade priser på drivmedel som en följd av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Vidare avsattes efter regeringens förslag i propositionen Höständringsbudget för 2023 (prop. 2023/24:2) 33 miljoner kr för ett ekonomiskt stöd i syfte att ge förutsättningar för att begränsa eller undvika ytterligare prisökningar i färjetrafiken till och från Gotland som en följd av Rysslands angrepp mot Ukraina.

Den 12 februari 2026 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att bl.a. utreda olika alternativ för hur kommande avtal om drift av trafiken till och från Gotland kan utformas, dels när det gäller hur priserna för passagerare, fordon och gods påverkas av olika omvärldsfaktorer, dels vilka möjligheter som ges att inom ramen för avtalet påverka biljettpiserna under pågående avtalsperiod. Trafikverket ska även beakta förutsättningar för hur prissättningen av privata fordon inför kommande upphandling kan göras mer attraktiv. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2026.

4. Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några synpunkter i övrigt.

Bilaga A1.2.3

Regeringskansliet

2026-04-02
SB2026/00170

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 42 – Infrastruktur- och bostadsministrernas hantering av de höga priserna i Gotlandstrafiken

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Fredrik Ahlén.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2026-04-02

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 42 – Infrastruktur- och bostadsministrernas hantering av de höga priserna i Gotlandstrafiken

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende

I svaret på fråga 3 hänvisas bl.a. till Trafikanalys årliga uppföljning av hur transportsystemet utvecklas i förhållande till de transportpolitiska målen. Vidare omnämns indikatorn transporterernas ekonomiska överkomlighet. Utskottet önskar en redogörelse för på vilket sätt biljettpriserna i Gotlandstrafiken fångas upp av indikatorn.

Som framgår av svaret på fråga 3 i tidigare svar i ärendet följer regeringen löpande utvecklingen inom transportsektorn, inklusive transporter mellan Gotland och fastlandet.

Indikatorn transporterernas ekonomiska överkomlighet baseras på fyra mått, varav ett är Statistiska centralbyråns transportkostnadsindex. Indexet består i sin tur av sju delar. En av dessa är in- och utrikes båtresor som omfattar Gotlandstrafiken.

Bilaga A2.1.1

Till Konstitutionsutskottet 2025-02-27

Begäran om granskning av Carl-Oskar Bohlins beredning samt regeringens utnämning av ny överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Den 20 februari 2025 utsågs den dåvarande liberala riksdagsledamoten Anna Starbrink som ny överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Denna utnämning var ännu en i raden av ett antal uppmärksammade utnämningar som regeringen gjort under mandatperioden. Utnämningarna har tidigare orsakat kritik av regeringens beredning samt kring hur utlysning förfaranden har skötts.

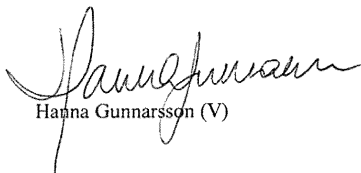
Enligt en artikel i Expressen¹ uppges att regeringen utsåg Anna Starbrink som överdirektör en vecka efter att hon skickat in sin ansökan samt att ansökningstiden hade gått ut nio månader tidigare. Detta trots att ett stort antal personer hade sökt tjänsten. Oaktat den utnämnda överdirektörens meriter i det aktuella fallet så framstår det som att regeringen i ett antal fall frångått det ordinarie förfarande där ett antal personer, företrädesvis tillhörande regeringspartierna, rekryteras enligt ett parallellt system. Det framstår även som att dessa personer därutöver kan bortse från sista ansökningsdatum, har kunskap om tjänster vid myndigheter innan de formellt har inrättats och på andra sätt får kännedom om utlysningar i en utsträckning som allmänheten i övrigt inte får.

Det väcker frågor kring hur regeringen som helhet och statsrådet Carl-Oskar Bohlin i synnerhet utifrån den aktuella utnämningen bereder och förhåller sig till regelverket om offentliga anställningar. Särskilt med tanke på det av 12 kap. 5 § andra stycket RF framgår att det vid beslut om statliga anställningar vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen ska fästas avseende endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet samt att förarbetena anger att statliga tjänster ska tillsättas på objektiva grunder utan att ta hänsyn till ovidkommande omständigheter.

Jag anser att regeringen och statsrådet genom sitt detta förfarande och agerande riskerar att skada förtroendet för regeringens utnämningsspolitik och därmed för staten och det politiska systemet särskilt när det verkar ske regelbundet och avsiktligt.

Konstitutionsutskottet bör med anledning av ovanstående granska statsrådets beredning och regeringens utnämning av överdirektör vid MSB.

Stockholm den 2025-02-27

Hanna Gunnarsson (V)

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -02- 27

Dnr 1208-2024/25

¹ <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/l-toppen-fick-toppjobb-direkt-efter-ansokan/>

Bilaga A2.1.2

Regeringskansliet

8 bilagor

2025-12-09
SB2025/01236

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 11 – Utnämningen av ny överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från
Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Carin Bratt,
Försvarsdepartementet.

Per Hall

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 11 – Utnämningen av ny överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av regeringens beslut den 20 februari 2025 om utseende av överdirektör för MSB och de handlingar som hör till detta.

Regeringens beslut den 20 februari 2024 och de handlingar som hör till detta ärende bifogas, *se bilaga 1–4.*

2. Utskottet önskar en redogörelse för hela rekryteringsförfarandet inklusive olika beredningsåtgärder och upprättande av en eller flera kravprofiler vid tillsättningen av tjänsten som överdirektör vid MSB. Om avsteg gjordes från det ordinarie förfarandet vid rekrytering av överdirektörer, vilka var skälen till detta?

Rekryteringsprocessen för tillsättning av anställningen som överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) inleddes med att Försvarsdepartementet tog fram en kravprofil.

Anställningen annonserades under våren 2024 på regeringens hemsida, LinkedIn och Platsbanken med sista dag för intresseanmälan den 21 maj 2024. Anna Starbrink uttryckte intresse för tjänsten under sommaren 2024. Det konstaterades att hennes erfarenheter och kompetens motsvarade väl den aktuella kravprofilen. Regeringskansliet tog därför kontakt med henne.

Under rekryteringsprocessen intervjuades ett antal kandidater, däribland Anna Starbrink. Hon bedömdes vara den mest lämpade kandidaten. Därför

inhämtades flera referenser avseende henne och en så kallad second opinion från ett externt företag. Anna Starbrink genomgick också en säkerhetsprövning.

Anna Starbrinks skriftliga intresseanmälan skickades till Regeringskansliet den 13 februari 2025 och diariefördes dagen efter. Regeringen kan välja att beakta en kandidats intresseanmälan även om den har lämnats in efter angiven sista dag i annonsen. Det kan nämnas att detta sker vid ca 20 procent av anställningarna av myndighetschefer (jfr KU 2024/25:KU10 s. 52).

Anställningsbeslutet bereddes i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1).

Regeringen fattade beslut om anställning som överdirektör vid MSB den 20 februari 2025. Anna Starbrink tillträdde anställningen den 24 februari 2025.

Rekryteringsförfarandet har inte inneburit avsteg från det ordinarie förfarandet vid rekrytering av överdirektör.

3. Utskottet önskar ta del av den korrespondens som skedde under perioden den 30 april 2024 – den 20 februari 2025 mellan Regeringskansliet och Anna Starbrink i fråga om anställningen som överdirektör vid MSB.

Korrespondens mellan Regeringskansliet och Anna Starbrink under angiven period bifogas, *se bilaga 3, 5–8.*

4. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Regeringskansliet

Promemoria

2024-04-09
F62024/**Försvarsdepartementet**
Avdelningen för civilt försvar
Enheten för samhällsskydd

Kravprofil – överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Verksamheten

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har enligt förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvar för frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret. Ansvaret avser åtgärder före, under och efter en olycka eller en kris.

Myndigheten ska utveckla och stödja arbetet med civilt försvar. Myndigheten ska också utveckla och stödja samhällets beredskap mot olyckor och kriser, vara pådrivande i arbetet med förebyggande och sårbarhetsreducerande åtgärder, arbeta med samordning mellan berörda aktörer i samhället för att förebygga och hantera olyckor och kriser, bidra till att minska konsekvenser av olyckor och kriser, följa upp och utvärdera samhällets krisberedskapsarbete samt se till att utbildningar och övningar kommer till stånd inom myndighetens ansvarsområde. Givet det säkerhetspolitiska läget och omvärldsutvecklingen är uppbyggnaden och utvecklingen av det civila försvaret en central uppgift i myndighetens verksamhet.

Myndigheten ska även stödja och samordna arbetet med samhällets informationssäkerhet samt analysera och bedöma omvärldsutvecklingen inom området. Vidare ska myndigheten beställa, kvalitetssäkra och förmedla forskning och utvecklingsarbete för skydd mot olyckor krisberedskap och civilt försvar samt företräda det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser. Myndigheten medverkar bland annat i Sveriges internationella humanitära verksamhet, är kontaktpunkt för EU:s civilskyddsmekanism samt

svarar för den nationella funktionen för att stödja samhället med att förebygga och hantera it-incidenter.

Myndighetens huvudområden är förebyggande, hanterande och lärande verksamhet.

- Förebyggande och förberedande verksamhet med syfte att minska riskerna för att olyckor och kriser inträffar.
- Samordning och stöd vid olyckor och kriser med syfte att kunna genomföra insatser och stödja samordningen av andra myndigheters åtgärder och insatser för att hantera konsekvenserna av olyckor, kriser och katastrofer i Sverige, Europa och världen i övrigt.
- Uppföljning, utvärdering och lärande verksamhet med syfte att ta vara på erfarenheter och att öka kunskaper inom myndighetens verksamhetsområden samt att utöva tillsyn och tillsynsvägledning.

Arbetet sker tillsammans med många andra – kommuner, regioner, myndigheter m.fl. Arbetet omfattar hela hotskalan och alla risknivåer – från små olyckor i vardagen till stora katastrofer och höjd beredskap.

Myndighetens ledning

Myndigheten leds av en generaldirektör med stöd av en överdirektör. Överdirektören är generaldirektörens ställföreträdare. Generaldirektören beslutar om överdirektörens uppgifter.

Vid myndigheten finns ett insynsråd, generaldirektören är ordförande i insynsrådet. Övriga ledamöter är:

Alexandra Anstrell, Riksdagsledamot (M)

Helén Pettersson, Riksdagsledamot (S).

Amy Loutfi, vicerektor Örebro universitet,

Olivia Wigzell, generaldirektör Socialstyrelsen,

Carl Fredrik Graf, landshövding Länsstyrelsen Östergötland,

Michael Claesson, generallöjtnant Försvarsmakten,

Fredrik Sand, näringspolitisk expert TechSverige,

Patrik Strömer, näringspolitiske expert Livsmedelsföretagen,

Martin Årnlöv, generalsekreterare Svenska Röda Korset.

Lokalisering

Myndigheten är lokaliserad i Solna och Karlstad samt har skolor i Revinge och Sandö. Myndighetsledningen är placerad i Solna.

Ekonomi och personal

Myndighetens förvaltningsanslag uppgår till drygt 1,7 mdkr 2024. Dessutom disponerar myndigheten årligen ca 1,4 mdkr i intäkter av avgifter, andra ersättningar och bidrag. Myndigheten har en ekonomi i balans. Myndigheten disponerar även anslag 2:4 Krisberedskapsanslaget som används för att finansiera åtgärder som stärker samhällets förmåga att stå emot allvarliga händelser och kriser. Anslaget uppgår till ca 1,7 mdkr 2024.

Vid myndigheten arbetade under 2023 ca 1300 personer, varav 52 % kvinnor och 48 % män. Det är i princip lika många kvinnor och män som är chefer. Sjukfrånvaron uppgick 2023 till 2,97 % och av dessa var andelen långtidssjukskrivna 62,08%. Sjukfrånvaron för statliga myndigheter uppgick under 2022 till 4,1 %. Myndigheten har ett tillfredställande arbete gällande jämställdhetsintegrering, bl.a. har det tidigare genomförts särskilda utbildningssatsningar och en strategi på området ska tas ta fram.

Bedömning av verksamhet och resultat

Myndigheten bedöms på en övergripande nivå fullgöra de uppgifter väl som myndigheten är ålagd. Stora delar av verksamheten är till karaktären sådana att det är svårt att redovisa konkreta resultat. Myndigheten har utvecklat detta bl.a. genom en styr- och redovisningsmodell. Att vidareutveckla myndighetens redovisning av verksamhetens resultat är ett ständigt pågående arbete.

Utmaningar och aktuella frågor

Det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde har försämrats radikalt de senaste åren. Förutsättningarna för svensk säkerhetspolitik har därmed förändrats i grunden och genomgår nu den största förändringen i modern tid. Regeringen har beslutat om att återuppta planeringen för höjd beredskap och arbetet med att bygga upp det civila försvaret pågår. Myndigheten ska stärka Sveriges

krisberedskap och det civila försvaret och har en viktig stödande roll i detta arbete och ansvarar bl.a. för utbildningar och övningsverksamhet. Myndigheten ska även hålla samman arbetet mellan olika sektorer och stödja regeringen när det inträffar kriser och andra allvarliga händelser. Myndigheten företräder det civila försvaret på central nivå vid avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser. Myndigheten är också ansvarig för beredskapssektorn Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen. Vidare har Försvarsberedningen i sin delrapport Kraftsamling - Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (DS 2023:34) föreslagit förändringar vad gäller MSB:s organisation och uppgifter. Förslaget bereds för närvarande i Regeringskansliet och kan komma att påverka MSB framöver.

Utgångspunkter för rekryteringen

Den tillträdande överdirektören behöver tillsammans med myndighetschefen arbeta för att fullgöra myndighetens uppdrag, både externt och internt. Mot bakgrund av det förändrade omvärldsläget, som påverkar myndighetens alla delar, kommer en viktig uppgift vara att prioritera bland alla förväntningar som finns på myndigheten. Även att dimensionera verksamheten på ett rimligt sätt kommer vara av stor vikt. I myndighetens uppdrag ingår att samverka och samordna. Den tillträdande överdirektören behöver tillsammans med övriga i myndighetsledningen leda detta arbete på ett effektivt sätt.

Krav på överdirektören

Kunskap och erfarenhet

- Dokumenterat god chef och ledare.
- Erfarenhet av att delta i arbete på ledningsnivå i större organisation.
- Erfarenhet av att leda genom andra chefer.
- Erfarenhet av strategiskt förändrings- och utvecklingsarbete på ledningsnivå.
- Goda kunskaper om statsförvaltningen och dess beslutsprocesser och förståelse för den politiska struktur som myndigheten verkar inom.

- Goda kunskaper i svenska och engelska.
- Akademisk examen eller motsvarande utbildning.

Förmågor

- Tillsammans med generaldirektören företräda, leda och utveckla myndigheten inom ramen för en god förvaltningskultur.
- Tillsammans med generaldirektören prioritera i en verksamhet med stor spännvidd och som bedrivs på flera håll i landet.
- Samverka, kommunicera och tydliggöra myndighetens uppdrag för att skapa goda relationer med andra myndigheter, aktörer och Regeringskansliet.
- Företräda myndigheten och kommunicera myndighetens uppgifter på ett tydligt och förtroendeingivande sätt såväl internt och externt, som nationellt och internationellt.
- Arbeta strategiskt med kompetensförsörjning.

Meriterande

- Goda kunskaper om finansiell styrning inom offentlig förvaltning.
- Erfarenhet av arbete inom områden som är relevanta för totalförsvaret.
- Erfarenhet av internationellt arbete.

Övrigt

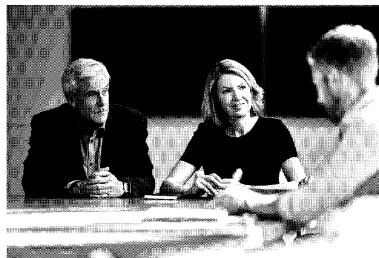
Endast den som är svensk medborgare kan utnämnas till överdirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Befattningen är placerad i säkerhetsklass. Säkerhetsprövning med registerkontroll kommer därför att genomföras före beslut om anställning.

Bilaga 2

Id: 10020

Regeringen söker överdirektör till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Diarienummer: HR2024-00982

Regeringen söker överdirektör till MSB

Svensk statsförvaltning består av cirka 200 myndigheter som lyder omedelbart under regeringen. En myndighet leds av en myndighetschef som anställs av regeringen. För vissa myndigheter utser regeringen också en ställföreträdande chef som benämns överdirektör. En befattning som överdirektör innebär en anställning tills vidare vid myndigheten, som överdirektör dock längst till en viss tidpunkt. Vanligtvis är den första perioden som överdirektör sex år. Lönen är individuell och bestäms mot bakgrund av de krav som ställs på befattningen och den enskildes kvalifikationer och erfarenheter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har ansvar för frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret. Ansvaret avser åtgärder före, under och efter en olycka eller en kris.

Myndigheten ska utveckla och stödja arbetet med civilt försvar. Myndigheten ska också utveckla och stödja samhällets beredskap mot olyckor och kriser, vara pådrivande i arbetet med förebyggande och sårbarhetsreducerande åtgärder, arbeta med samordning mellan berörda aktörer i samhället för att förebygga och hantera olyckor och kriser, bidra till att minska konsekvenser av olyckor och kriser, följa upp och utvärdera samhällets krisberedskapsarbete samt se till att utbildningar och övningar kommer till stånd inom myndighetens ansvarsområde. Givet det säkerhetspolitiska läget och omvärldsutvecklingen är uppbyggnaden och utvecklingen av det civila försvaret en central uppgift i myndighetens verksamhet.

Därutöver ska myndigheten även stödja och samordna arbetet med samhällets informationssäkerhet samt analysera och bedöma omvärldsutvecklingen inom området. Vidare ska myndigheten beställa, kvalitetssäkra och förmedla forskning och utvecklingsarbete för skydd mot olyckor krisberedskap och civilt försvar samt företräda det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser.

MSB leds av en generaldirektör med stöd av en överdirektör. Överdirektören är generaldirektörens ställföreträdare. Generaldirektören beslutar om överdirektörens uppgifter. Vid myndigheten finns ett insynsråd.

Myndigheten är lokaliserad i Solna, där myndighetsledningen är placerad, och Karlstad samt har skolor i Revinge och Sandö. Vid myndigheten arbetar ca 1300 personer.

Kvalifikationer

Vi söker dig som är dokumenterat god chef och ledare samt har

- erfarenhet av att delta i arbete på ledningsnivå i större organisation,
- erfarenhet av att leda genom andra chefer,
- erfarenhet av strategiskt förändrings- och utvecklingsarbete på ledningsnivå,
- goda kunskaper om statsförvaltningen och dess beslutsprocesser och förståelse för den politiska struktur som myndigheten verkar inom,
- goda kunskaper i svenska och engelska,
- akademisk examen eller motsvarande utbildning.

Du ska också ha förmåga att

- tillsammans med generaldirektören företräda, leda och utveckla myndigheten inom ramen för en god förvaltningskultur,
- tillsammans med generaldirektören prioritera i en verksamhet med stor spännvidd och som bedrivs på flera håll i landet,
- samverka, kommunicera och tydliggöra myndighetens uppdrag för att skapa goda relationer med andra myndigheter, aktörer och Regeringskansliet,
- företräda myndigheten och kommunicera myndighetens uppgifter på ett tydligt och förtroendeingivande sätt såväl internt och externt, som nationellt och internationellt,
- arbeta strategiskt med kompetensförsörjning.

Det är meriterande om du har

- goda kunskaper om finansiell styrning inom offentlig förvaltning,
- erfarenhet av arbete inom områden som är relevanta för totalförsvaret,
- erfarenhet av internationellt arbete.

Övrigt

Du måste vara svensk medborgare för att kunna utnämnas till överdirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Befattningen är placerad i säkerhetsklass och en säkerhetsprövning med registerkontroll kommer därför att genomföras före beslut om anställning som överdirektör.

Mer information

Mer information om befattningen lämnas av statssekreterare Johan Berggren och expeditions- och rättschef Maria Diamant. Frågor om anställningsvillkor och rekryteringsprocessen besvaras av Helena Enström och Michael Östervall, Kansliet för ledningsförsörjning till myndigheter. Du når dem via Regeringskansliets växel 08-405 10 00.

Intressenanmälan

Välkommen med din skriftliga intressenanmälan och CV i vårt rekryteringsverktyg senast den 21 maj 2024.

-

Ansökan om tjänsten som överdirektör vid MSB

Jag söker jobbet som överdirektör hos MSB. Med mina kunskaper, erfarenheter och engagemang vill jag bidra i myndighetens fortsatta utveckling.

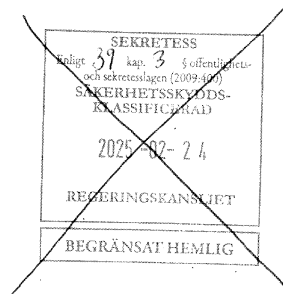
Genom min bakgrund som chef och ledare i olika roller i kommunal och regional verksamhet har jag kunskaper om förutsättningarna för viktiga samhällsfunktioner och insikter om betydelsen av en god samverkan för att nå resultat. Jag har därtill konkret erfarenhet av samhällskriser och -utmaningar av olika slag, liksom av att genomföra förändringsprocesser i de organisationer jag verkat inom.

Som ledamot i riksdagens försvarsutskott och i den senaste försvarsberedningen vet jag att MSB står inför stora förändringar och förstår att dessa kommer att få stor påverkan både inom myndigheten och i relation till omvärlden.

Idag är jag riksdagsledamot och trivs bra med det, men jag ser samtidigt att jag skulle kunna bidra med min kunskap och mitt ledarskap i MSBs verksamhet och tillsammans med generaldirektören företräda, leda och utveckla myndigheten. Jag kan inte tänka mig något mer meningsfullt uppdrag än att utveckla Sveriges totalförsvar.

Med vänliga hälsningar

Anna Starbrink

CV Anna Starbrink

Arbete

Jag har arbetet inom en rad olika områden, men alltid med ett stort samhällsengagemang.

Inom den fackliga sfären har jag arbetat som utredare i SACO-förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (95-97). Ett arbete som ökade min förståelse för hur den svenska modellen fungerar och lärde mig planera och genomföra olika projekt, samt att skriva rapporter och beslutsunderlag till chefer och styrelsen.

Som politiskt sakkunnig i Regeringskansliet åt socialminister Bengt Westerberg och sjukvårdsminister Bo Könberg (1992-1994) lärde jag mig hur regeringskansliet och statsförvaltningen fungerar. Senare arbetade jag även i Stockholms stadshus som borgarrådssekreterare och rotelchef (97-2002, samt 2009-2010), vilket gav mig viktiga insikter om politiskt styrda organisationer på alla nivåer. Det var också i stadshuset jag hade min första chefsbefattning.

Intresset för ledarskap förde mig vidare till rollen som kulturdirektör och förvaltningschef i Uppsala kommun (2002-2008), med ansvar att för att bland annat leda arbete med att genomföra en större omorganisation och utveckla kulturlivet med flera stora projekt som firande av 400-årsjubileet för Carl von Linné. Jag medverkade även i uppbyggandet av det då nya konsert- och kongresshuset samt omdaning av flera kulturverksamheter.

Under tolv år har jag varit landstings-/regionråd i Region Stockholm med ansvar först (2010-2014) för personalpolitik, regionens egenägda vårdproduktion samt kulturpolitik. Därefter (2014-2022) som ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden, samt föredragande för digitalisering och kulturfrågor. Uppdraget som hälso- och sjukvårdsregionråd innebar ansvar för hälso- och sjukvård för fler än 2 miljoner invånare och en budget om cirka 75 miljarder kronor. Regionen är en stor och komplex organisation med över 40 000 medarbetare, varav de flesta inom mitt ansvarsområde.

Ledarskapet utövade jag genom chefer i berörda förvaltningar. Min roll innebar att utgålligt driva, besluta och kommunicera förändringar på systemnivå, liksom att forma och hålla en omfattande budget. Vidare ansvarade jag för uppdrag och direktiv till olika delar av organisationen, och upphandling av en rad olika tjänster. Lika viktigt som att formulera uppdrag var att följa upp och utvärdera verksamheterna.

Under mina år som regionråd har jag haft en ledande roll i att möta en rad allvarliga kriser, såsom terrorattacken på Drottninggatan, flera digitala driftsstopp med stor påverkan på vården, samt covid-19-pandemin.

I alla de roller jag haft har kommunikation både internt och externt, i små och stora sammanhang och ofta med en stor medial press varit en viktig del av uppgiften för att leda, förändra och bygga förtroende.

Under perioden som regionråd var jag också på olika sätt engagerad i Sveriges kommuner och regioner (SKR), vilket gör att jag har ett gott kontaktnät i landets kommun- och regionsektor och att jag är väl insatt i SKRs uppgifter och hur organisationen fungerar, vilket är betydelsefullt för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner och regioner.

Genom mitt yrkesliv har jag ofta deltagit i internationella samarbeten inom olika områden och är van att medverka i internationella sammanhang.

I dag är jag riksdagsledamot och ledamot i försvarsutskottet, och jag har suttit i försvarsberedningen. Jag är ledamot i svenska delegationen i Nordiska rådet samt medlem av Nordiska rådets presidium.

Jag är även ledamot i Statens medicinsk-etiska råd och Exportkontrollrådet.

Utbildning

Universitetsstudier på bland annat Stockholms universitet, med sociologi som huvudämne, men även bland annat arbetsmarknadskunskap, litteraturvetenskap samt attityd- och beteendepåverkan med inriktning mot hälsa.

Genom åren har jag gått olika ledarskapskurser, så som kommunikativt ledarskap, och deltagit i mentorprogram med mera.

Övrigt

Jag tycker om att arbeta mycket, i balans med familjelivet med make och två tonårsbarn. Fritiden ägnar jag åt dem och åt umgänge med vänner, kulturupplevelser och resor.

Personuppgifter

Anna Starbrink
Födelseår: 1971
Adress:
Mail:
Telefon:

CV Anna Starbrink

Sammanställning

Anställningar och uppdrag

2022 – Riksdagsledamot

Ledamot av riksdagens försvarskommitté

Ledamot i svenska delegationen i Nordiska rådet. Medlem i Nordiska rådets presidium.

Ledamot i SMER, Statens medicinska rådet

Ledamot Exportkontrollrådet

Ledamot försvarsberedningen (2023-2024)

2010-2014 landstingsråd med ansvar för personal, produktion, kultur, jämställdhet.
Ordförande i produktionskommitté och kulturråd. Ledamot samverkansnämnden
Stockholm-Gotland. Ledamot i landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen.

2014-2018 Hälso- och sjukvårdslandstingsråd samt kulturlandstingsråd.
Ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden, ledamot landstingsfullmäktige och
landstingsstyrelsen samt dess arbetskommitté, tillika krisledningsnämnd. Ledamot
samverkansnämnden Stockholm-Gotland. Ordförande/viceordförande (växlande vartannat
år) i Vård i samverkan, samverkansorgan mellan regionen och länets kommuner.

2015-2019 Ledamot i sjukvårdsberedningen inom SKL, Sveriges kommuner och landsting.

2018-2022 Hälso- och sjukvårdsregionråd, samt kultur- och innovationsregionråd.
Ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden, ledamot regionfullmäktige och regionstyrelsen
samt dess arbetskommitté, tillika krisledningsnämnd. Ledamot samverkansnämnden
Stockholm-Gotland. Ordförande/viceordförande (växlande vartannat år) i Vård i samverkan,
samverkansorgan mellan regionen och länets kommuner.

2019-2022 Ersättare i styrelsen för SKR, Sveriges kommuner och regioner.

2010-2022 Avdelningschef för Förskola och fritid i Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning (jag var anställd där till och med 2022, men arbetade i praktiken bara en
kort tid på grund av att jag utsågs till regionråd)

2008-2010 Kanslichef hos skolborgarrådet Lotta Edholm i Stockholms stadshus.

2002-2008 Kulturdirektör och förvaltningschef i Uppsala kommun.

1998-2002 Borgarrådssekreterare åt äldreomsorgs- och kulturborgarrådet Birgitta Rydell i
Stockholms stad.

1997-1998 Biträdande borgarrådssekreterare åt Jan Björklund i Stockholms stad.

1995-1997 Handläggare hos Förbudet Sveriges Arbetsterapeuter, FSA.

1994 kampanjarbete för JA till EU inför folkomröstningen (främst telemarketing).

1992-1994 Politiskt sakkunnig på Socialdepartementet.

1990-1992 Ombudsman för Folkpartiets ungdomsförbund i Dalarna och Stockholm.

1984-1990 Feriearbete i matbutiken Orsahallen, hemtjänsten i Solna stad, samt diverse andra "småjobb" som reklamutdelning, modelluppdrag mm.

Övriga styrelseuppdrag

2010- En rad olika förtroendeuppdrag inom Liberalerna, bland annat som ordförande i Stockholms länsförbund, partistyrelsen samt partiledningen. Jag har också lett ett antal arbetsgrupper genom åren, såsom programgrupp för sjukvårdspolitik och partiet stora välfärdskommission som la fram sju olika program inom välfärdsområdet. Idag har jag enbart lokala uppdrag i partiföreningen.

2002-2004 Ledamot i styrelse för bostadsrättsförening.

2013-2015 Matlagsledare i kollektivhusförening.

2011-2019 Ledamot för Stiftelsen Vintersol vars uppgift är att utan vinstsyfte erbjuda rehabilitering, samt att förvalta den rehabiliteringsanläggning i Los Cristianos på Teneriffa som stiftelsen äger.

Cirka 2004-2008 Styrelsen för Studieförbundet vuxenskolan Stockholm.

2002-2005 Ledamot av styrelsen för Stiftelsen Expo.

Utbildning

2019 Attityd- och beteendepåverkan med inriktning mot hälsa, 7,5 poäng. Högskolan i Gävle

2019 Litteraturvetenskap GR (A), Kreativt skrivande, 30 poäng. Mittuniversitetet.

1993-1998 Studier i PAO-programmet – personal arbete, organisation samt grundkurs i arbetsmarknadskunskap med personaladministration. 165 poäng Stockholms universitet.

1986-1989 Ekonomisk linje på S:t Mikalesskolan i Mora

Genom åren olika ledarskapskurser, mentorprogram med mera, så som kommunikativt ledarskap.

Regeringen**Regeringsbeslut**2025-02-20
Fö2025/00265

Bilaga 4

II:1
1 bilaga

Försvarsdepartementet

Anna Starbrink

Anställning som överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Regeringen anställer riksdagsledamoten Anna Starbrink vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fr.o.m. den 24 februari 2025 tills vidare.

Anna Starbrink ska fr.o.m. den 24 februari 2025 tills vidare, dock längst t.o.m. den 23 februari 2031, vara överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Lönen ska tills vidare vara 108 000 kronor per månad.

Regeringen beslutar att Anna Starbrink tills vidare, så länge hon är anställd som överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, ska ha rätt till förmånen av fri bil. De villkor som framgår av bilagan till detta beslut och som Anna Starbrink tagit del av ska gälla för bilförmånen.

På regeringens vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Maria Diamant

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgratan 9
E-post: fo.registrator@regeringskansliet.se

Kopia till

Finansdepartementet/ESA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/KLF
HR-direktören
Arbetsgivarverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Statens tjänstepensionsverk

2 (2)

Bilaga till regeringsbeslut
2025-02-20
Fö2025/00265

Villkor för bilförmån för överdirektören Anna Starbrink

1 Förmånens omfattning

Bilförmånen innebär tillgång till personbil för tjänste- och privatbruk. Bilen får användas av förmånstagarens familj. Bilen får inte användas yrkesmässigt utanför tjänsten. Den får dock alltid användas vid uppdrag för staten. Bilen ska användas vid tjänsteresor när det är rimligt.

2 Avgift m.m.

Förmånstagaren ska betala en årlig avgift (nettolöneavdrag) för bilförmånen som motsvarar tio (10) procent av bilens inköpspris inklusive extrautrustning och moms.

Om bilen behöver repareras och bilförmånen inte kan användas bortfaller avgiften fr.o.m. den åttonde stilleståndsdagen.

Förmånstagaren ska själv betala drivmedel för såväl privat körning som körning i tjänsten. Ersättning för drivmedelskostnad vid körning i tjänsten utgår enligt bestämmelserna i Villkorsavtal-T eller Affärsverksavtal-T.

3 Förmånsbeskattning

Värdet av bilförmånen ska tas upp till beskattning enligt gällande lagstiftning och Skatteverkets föreskrifter och allmänna råd. Förmånsvärdet reduceras med betald avgift enligt p. 2.

4 Bilen och dess utrustning

Förordningen (2020:486) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar ska tillämpas. Bilen ska vara miljöbil enligt förordningen.

Extrautrustning som anskaffas i efterhand ska förmånstagaren själv betala.

5 Myndighetens åtagande

Myndigheten står för anskaffning av bilen samt underhålls- och driftskostnader. Sådana kostnader inkluderar oljor, tvätt, service, däckbyte, däckförvaring, reparationer och reservdelar, men inte drivmedel. Myndigheten betalar fordonsskatt.

Bilen ska anskaffas i enlighet med förordningen (1998:796) om statlig inköpsamordning och Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Myndigheten kan stå för skälig kostnad för parkerings- eller garageplats för förmånsbilen vid tjänstestället.

Myndigheten ska lämna uppgift om att en förmånsbil anskaffats till den enhet i Regeringskansliet som ansvarar för den statliga arbetsgivarpolitiken.

6 Försäkring

Förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering ska tillämpas.

7 Böter m.m.

Förmånstagaren svarar själv för parkeringsavgifter vid privatkörning och för böter och andra kostnader till följd av regelbrott och andra försummelser.

8 Körjournal m.m.

Förmånstagaren ska föra körjournal över de mil som körs i tjänsten inklusive erlagd trängselskatt. Trängselskatt vid privat körning regleras genom nettolöneavdrag.

9 Byte av bil

Bilen får bytas efter tre (3) år.

10 Avstående efter kort tid

Om förmånstagaren avstår från bilförmånen inom arton (18) månader från tidpunkten för anskaffningen av bilen och myndigheten, därigenom tvingas

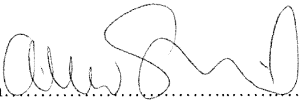
avyttra bilen med betydande förlust, prövar regeringen om förmånstagaren ska åläggas att ersätta förlusten.

11 Giltighetstid m.m.

Villkoren för bilförmånen gäller tills vidare budgetårsvis och förlängs automatiskt om inga ändringar meddelas.

Ändring av avgiften och andra villkor för bilförmånen ska meddelas till förmånstagaren minst tre (3) månader innan förändringen avses träda i kraft. Om förmånstagaren inte accepterar villkoren kan förmånstagaren avstå från bilförmånen.

Tagit del:

Namn. Datum. 18/2 2025

Bilaga 5

Från: [Elisabeth Boman](#)
Till: [Anna Starbrink](#)
Ärende: Sv: Kontakt
Datum: den 19 augusti 2024 14:02:00

Hej!

Ss Berggren ringer upp dig onsdag klockan 10.00.

Vänligen,
Elisabeth

Från: Anna Starbrink <anna.starbrink@riksdagen.se>
Skickat: den 19 augusti 2024 11:59
Till: Elisabeth Boman <elisabeth.boman@regeringskansliet.se>
Ämne: Re: Kontakt

Hej!
Kl 10 funkar bra för mig.
Med vänlig hälsning,
Anna

Skickat från min iPhone

19 aug. 2024 kl. 09:26 skrev Elisabeth Boman
<elisabeth.boman@regeringskansliet.se>:

Hej Anna,

Ss Berggren önskar boka in ett kort möte per telefon/digitalt under veckan. Skulle det vara möjligt onsdag 21/8 någon gång mellan klockan 10.00-12.00? Ca 15 min.

Vänligen,
Elisabeth

Elisabeth Boman
Assistent till statssekreterare Johan Berggren
Försvarsdepartementet
Departementsledning
103 33 Stockholm
Tel. 08-405 20 03
Mobil 070-546 02 70
elisabeth.boman@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

<image001.png>

Från: [Elisabeth Boman](#)
Till: [Anna Starbrink](#)
Ärende: Sv: Kontakt
Datum: den 29 januari 2025 16:08:00

Hej Anna,

Tack för snabbt svar.

Jag ber Johan ringa upp dig klockan 13:50 imorgon.

Vänligen,
Elisabeth

Från: Anna Starbrink <anna.starbrink@riksdagen.se>
Skickat: den 29 januari 2025 16:06
Till: Elisabeth Boman <elisabeth.boman@regeringskansliet.se>
Ämne: Re: Kontakt

Hej!
Jag kan 13.50-14.30 imorgon.

Med vänlig hälsning,
Anna Starbrink

Skickat från min iPhone

29 jan. 2025 kl. 13:02 skrev Elisabeth Boman
<elisabeth.boman@regeringskansliet.se>:

Hej Anna,

Ss Berggren önskar boka in ett kort telefonsamtal med dig under morgondagen, 5 min.
Har du någon lucka torsdag 30/1 någon gång mellan klockan 13:00-14:30?

Vänligen,
Elisabeth

Elisabeth Boman
Assistent till statssekreterare Johan Berggren
Försvarsdepartementet
Departementsledning
103 33 Stockholm
Tel. 08-405 20 03
Mobil 070-546 02 70
elisabeth.boman@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

<image001.png>

Bilaga 7

Från: [Helena Enström](#)
Till: [Caroline Kjerf](#)
Ärende: VB: handling
Datum: den 26 februari 2025 20:19:08
Bilagor: [Ansökan.docx](#)

Från: Anna Starbrink <anna.starbrink@gmail.com>
Skickat: den 13 februari 2025 18:17
Till: Helena Enström <helena.enstrom@regeringskansliet.se>
Ämne: handling

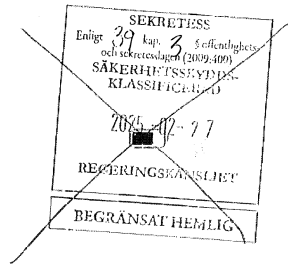
Hej!

Det dök upp ett felmeddelande hos mig, så kanske fick du inte handlingen tidigare idag. Jag skickar den därför på nytt.

Med vänliga hälsningar
Anna

📶 Telia 4G

09:32

tors 13 feb. 16:33

Hej! Här kollat bilförmånen med Maria Hamant - förmånen är standardrolen har typen av anställningar och ska ses som ett erbjudande men man behöver inte använda den. De allra flesta brukar skriva på den även om den inte har för avsikt att utnyttja förmånen.
Hälsningar Maria Gillberg

Hej
Ok, då kommer jag förbi. Skulle tisdagmorgon kl 9 passa?

fre 14 feb. 09:38

Hej! Tisdag kl. 9 går jättebra.
Hälsningar Maria

📶 Telia 4G

10:27

fre 14 feb. 11:19

Bra! Då ses vi då.

Trevlig helg

Anna

Tack detsamma!

mån 17 feb. 16:01

Hej!

Försvarsministern har kallat mig

till möte imorgon kl 9. Jag

undrar därför om vi kan ses kl

8:45 istället, alternativt efter

mötet, ca. 9:45.

Mvh

Anna

Absolut, det går bra. Kanske
efter mötet? Hälsningar Maria

Telia 4G

09:32

efter mötet? Hälsningar Maria

Ok! Jag hör av mig när vi är klara. Vi får väl vara lite diskreta i samband med mötet.

Anna

Jar det får vi vara. Du kan skicka ett sms när du är nere i vakter efter mötet. /Maria

Ok!

tis 18 feb. 09:59

Nu är vi klara med mötet. Jac väntar i receptionen.

Anna

Kommer

Bilaga A2.1.3

Regeringskansliet

2026-01-20
SB2025/01236

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 11 – Utnämningen av ny överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Härmed överlämnas en promemoria från Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Carin Bratt, Försvarsdepartementet.

Per Hall

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 11 – Utnämningen av ny överdirektör vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på fråga 2 hänvisas till det ordinarie förfarandet vid rekrytering av överdirektör. Utskottet önskar en redogörelse för det ordinarie förfarandet vid rekrytering av överdirektör.

Anställningsförfarandet är formlöst och regeringen tar ställning till hur förfarandet ska se ut i varje enskilt fall (jfr regeringens skrivelse 2009/10:43 Utnämningsspolitiken s. 23).

Rekrytering av en överdirektör inleds i regel med att en kravprofil tas fram av ansvarigt departement. Kravprofilen gemensambereads med Finansdepartementets enhet för statlig arbetsgivarpolitik, HR-direktören och samordningskansliet i Statsrådsberedningen.

Med utgångspunkt i kravprofilen görs en analys av på vilket sätt lämpliga kandidater ska eftersökas. Vanligen sker detta genom annonsering. Det är inte ovanligt att kandidater tillkommer i processen även efter angivet slutdatum för intresseanmälan i annonsen. Därefter görs ett urval utifrån kravprofilen. Under processen kan externt rekryteringsstöd användas såsom s.k. second opinion.

När en slutkandidat identifierats sker gemensambereidning med samordningskansliet i Statsrådsberedningen, statsministerns statssekreterare och Finansdepartementets enhet för statlig arbetsgivarpolitik.

Innan kandidaten erbjuds anställning bereds anställningsvillkor med Finansdepartementets enhet för statlig arbetsgivarpolitik.

Vid säkerhetsklassade befattningar initieras därefter säkerhetsprövning som består av säkerhetssamtal och registerkontroll. Efter godkänd säkerhetsprövning kan regeringsbeslut om anställning fattas.

2. Av svarspromemorian framgår att anställningen som överdirektör vid MSB annonserades med sista dag för intresseanmälan den 21 maj 2024 och att regeringen fattade beslut om att anställa Anna Starbrink den 20 februari 2025. Utskottet önskar en kommentar gällande tidsåtgången mellan annonseringen och beslutet om anställning.

Rekryteringsprocessen av överdirektörer är tidskrävande. Typiskt sett tar det cirka sex månader från annonsering till beslut om anställning men det är inte ovanligt att det tar längre tid. För säkerhetsklassade befattningar är tidsåtgången ofta längre.

Den aktuella rekryteringen pausades i samband med att den dåvarande generaldirektören för MSB fick ett nytt uppdrag i slutet av juni 2024. Rekryteringen återupptogs därefter i slutet av augusti.

3. Av svarspromemorian framgår att Anna Starbrink uttryckte intresse för tjänsten under sommaren 2024. På vilket sätt skedde detta?

Anna Starbrink uttryckte ett intresse för anställningen vid ett möte mellan henne och statssekreteraren Johan Berggren i början av juli 2024.

4. Av en bilaga till regeringens beslut om anställning av överdirektör vid MSB framgår att Anna Starbrink den 18 februari 2025 tagit del av de villkor som gäller för bilförmån. Av beslutet om anställning den 20 februari 2025 framgår att Anna Starbrink skulle tillträda som överdirektör den 24 februari 2025 och att hon så länge hon är anställd som överdirektör vid MSB ska ha rätt till förmånen av fri bil. Från och med vilken tidpunkt hade Anna Starbrink tillgång till bilförmånen?

Anna Starbrinks rätt till bilförmån gäller från och med tillträdet av anställningen, dvs. den 24 februari 2025.

Bilaga A2.2.1

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 22

Dnr 1073-2025/26

Anmälan av statsråd

2026-01-22

Till Konstitutionsutskottet

Granska justitieminister Gunnar Strömmers agerande och ansvar för en brottsmisstänkt riksdagsledamots förordnande i säkerhetskänsliga insynsråd

Den 8 januari 2026 kunde Aftonbladet avslöja att den sverigedemokratiska riksdagsledamoten Katja Nyberg – tillika ledamot i riksdagens justitieutskott – misstänks för rattfylleri. Brottsmisstanken uppstod i samband med att ledamoten påträffats av polis i och med en trafikincident den 28 december 2025. Av samma publicering framgår att ledamoten vid en kroppsvisitation bar på en påse med ett vitt pulver som beslagtogs som misstänkt kokain.

När en riksdagsledamot misstänks för brott överlämnas utredningen till Polismyndighetens avdelning för särskilda utredningar. Så har också skett i detta fall.

Ledamoten har, genom förordnanden från regeringen, innehaft uppdrag som ledamot i flera säkerhetskänsliga insynsråd; Polismyndighetens och Säkerhetspolisens insynsråd som innebär insyn i verksamheter av central betydelse för rikets säkerhet och kan ge tillgång till känslig och hemlig information. Förordnandena förutsätter därför en synnerligen noggrann prövning och bedömning av ledamöternas lämplighet, omdöme och förtroendeställning. Ledamoten har därtill haft förordnande som ledamot i Särskilda utredningars insynsråd och skulle kunna innebära särskild insyn i granskningen av den egna misstänkta rattfyllan.

Justitieministern har ett särskilt ansvar för sammansättningen av insynsråden inom sitt ansvarsområde. Detta ansvar innefattar att säkerställa att ledamöter som förordnas uppfyller högt ställda krav på lämplighet – inte minst vad avseende säkerhet. Det faller likväl under ministerns ansvar att vid behov agera om det framkommer information som gör att lämpligheten kan ifrågasättas, och detta bör naturligtvis ske oerhört skyndsamt.

I fallet med den här ledamoten tycks det ha förflutit åtminstone en vecka från det att brottsmisstankarna blev offentliga till dess att hon entledigades från sina uppdrag i insynsråden. Begäran om entledigande har därtill, enligt uppgifter i media, initierats från Sverigedemokraterna, och inte från ansvarigt statsråd. Detta är mycket bekymmersamt och innebär att justitieministern, vid sidan av att ha agerat konstitutionellt undfallande, även riskerar att ha undergrävt förtroendet för regeringen och den egna ämbetsutövningen. Det är därtill av konstitutionellt intresse att granska om agerandet – eller snarare bristen av det samma – har sin grund i regeringssamarbetets praktiska upplägg, där Sverigedemokraterna har en central roll utan att ingå i regeringen.

Mot denna bakgrund bör konstitutionsutskottet granska justitieminister Gunnar Strömmers agerande, bedömningar och ansvar i samband med att en brottsmisstänkt riksdagsledamot fortsatt inneha förordnanden i säkerhets känsliga insynsråd.

Teresa Carvalho (S)

Bilaga A2.2.2

Regeringskansliet

2026-02-24
SB2026/00150

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 36 – Justitieministerns agerande och ansvar när det gäller en riksdagsledamots förordnande som ledamot i ett insynsråd

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Helena Swenzén, Justitiedepartementet.

Per Hall

Justitiedepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 36 –
Justitieministerns agerande och ansvar när det gäller en
riksdagsledamots förordnande som ledamot i ett insynsråd**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

- 1. Har regeringen fattat något beslut om att entlediga den riksdagsledamot som avses i anmälan från något insynsråd? Om ja, på vilken grund har beslutet fattats och vem tog initiativet till beslutet? När fattades beslutet?*
- 2. När och hur fick regeringen information om att den aktuella riksdagsledamoten var misstänkt för brott? Vilka överväganden gjordes då kring ledamotens möjlighet att fortsätta som ledamot i insynsråden?*
- 3. Utskottet önskar en redogörelse för eventuella kontakter mellan Regeringskansliet och berörda myndigheter med anledning av att det fanns brottsmisstankar mot en ledamot i myndigheternas insynsråd.*
- 4. Är det känt inom Regeringskansliet om något av insynsråden som den aktuella riksdagsledamoten var ledamot av har haft något sammanträde efter den 28 december 2025 och före eventuella entlediganden?*
- 5. Är något eller några av riksdagsledamotens uppdrag som insynsrådsledamot placerade i säkerhetsklass?*

Justitiedepartementet fick information från Polismyndigheten den 29 december 2025 om att den aktuella riksdagsledamoten blivit delgiven misstanke om brott.

Regeringskansliet har därefter, genom Justitiedepartementet, haft löpande kontakt med såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen med anledning av brottsmisstankarna mot ledamoten. Säkerhetspolisens insynsråd är placerat i säkerhetsklass.

Justitiedepartementet försäkrade sig vid dessa kontakter om att något sammanträde i något av de två insynsråden inte var nära förestående. Enligt den information som lämnades till departementet var nästkommande sammanträde planerat till den 2 februari 2026 och avsåg Säkerhetspolisens insynsråd.

Den 15 januari 2026 inkom Sverigedemokraternas partikansli i riksdagen med en skrivelse till Justitiedepartementet med önskan om att få ledamoten entledigad från insynsråden och ersatt av annan kandidat.

Med hänsyn till de brottsmisstankar som riktades mot riksdagsledamoten fattade regeringen den 29 januari 2026 beslut om entledigande från Säkerhetspolisens och Polismyndighetens insynsråd. Detta skedde inom ramen för ett s.k. initiativärende.

6. Vilka övriga upplysningar eller kommentarer föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga kommentarer.

Bilaga A2.3.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -08- 26

Dnr 2274-2024/25

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av migrationsminister Johan Forsells beredning av medborgarskapsprov.

I slutet av maj 2025 fick Stockholms och Göteborgs universitet i uppdrag från regeringen att via Universitets- och högskolerådet (UHR) ta fram och utveckla de första delproven i svenska och samhällskunskap som ska krävas för att erhålla svenskt medborgarskap.

I DN¹ kritiserar Hans Adolfsson, rektor vid Stockholms universitet, att de fått uppdraget och hänvisar till högskolelagen som säger att universitet och högskolor ska bedriva forskning och undervisning. Gränsdragningar för medborgarskap kan inte göras på vetenskaplig grund, det är en rent politisk fråga, menar Adolfsson. Att utforma ett medborgarskapsprov ligger därmed inte inom universitetens eller högskolornas verksamhetsområde och har ingen bäring på dess verksamhet.

Både Stockholms universitet och Göteborgs universitet har även protesterat mot den korta tidsfristen för att ta fram provet genom en skrivelse till regeringen. Det första delprovet i samhällskunskap samt hörförståelse och läsförståelse i svenska ska införas senast den 17 augusti 2026, enligt uppdraget från regeringen. Det är en för kort tid för att kunna kvalitetssäkra och validera ett prov av detta slag.

I samma artikel intervjuas migrationsminister Johan Forsell och uttalar att det är regeringen som styr landet och våra universitet är statliga myndigheter som lyder under regeringen.

Svenska universitet och högskolor vilar på akademisk frihet, det innebär att deras verksamhet vilar på att den akademiska friheten ska främjas och värnas. Verksamheten vid lärosätena utgör en viktig grund för den demokratiska utvecklingen och den offentliga debatten. En förutsättning för detta är att lärosätena har rätt till självbestämmande och är fria från otillbörlig styrning.

Som konstitutionsutskottet tidigare uttalat och understrukit betydelsen av har universitet och högskolor en speciell ställning i förvaltningsorganisationen och en mer självständig ställning än andra förvaltningsmyndigheter i förhållande till regeringen.

Mot denna bakgrund anser jag att konstitutionsutskottet bör granska migrationsminister Johan Forsells agerande och beredning kopplat till uppdraget om medborgarskapsprov och övriga statsråd i den mån de har varit delaktiga i beredningen.

Stockholm den 2025-08-26

Tony Haddou (V)

¹ <https://www.dn.se/sverige/hard-kritik-mot-uppdraget-att-ta-fram-medborgarskapsprov/>

Bilaga A2.3.2

Regeringskansliet

8 bilagor

2025-12-11
SB2025/01247

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 23 – Uppdraget om medborgarskapsprov och beredningen av medborgarskapsprov

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från
Utbildningsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Karin Erlingsson, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Utbildningsdepartementet

Granskningsärende 23 – Uppdraget om medborgarskapsprov och beredningen av medborgarskapsprov

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av alla beslut om uppdrag som gäller utformningen av medborgarskapsprov.

Handlingarna bifogas, *se bilaga 1–4.*

Bilaga 1: Regeringens beslut av den 6 februari 2025 att ge Universitets- och högskolerådet (UHR) i uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov (U2025/00286).

Bilaga 2: Regeringens beslut av den 28 maj 2025 att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att bistå UHR med utvecklingen av ett medborgarskapsprov (U2025/01356).

Bilaga 3: Regeringens beslut om höständringsbudgeten för 2025 där UHR:s anslag föreslås öka med 24 000 000 kronor 2025 för att myndigheten ska ges förutsättningar för att påbörja arbetet med att införa ett medborgarskapsprov (prop. 2025/26:2, avsnitt 3.9).

Bilaga 4: Regeringens beslut om budgetpropositionen för 2026 där UHR:s anslag föreslås öka med 88 000 000 kronor 2026 för deras uppdrag att ansvara för arbetet med ett medborgarskapsprov (prop. 2025/26:1, utg.omr. 16, avsnitt 5.8.2). För 2027 beräknas anslaget öka med 95 000 000 kronor och för 2028 med 137 000 000 kronor. Därefter beräknas anslaget öka med 129 000 000 kronor 2029, 131 000 000 kronor 2030, 133 000 000 kronor 2031 och med 135 000 000 kronor fr.o.m. 2032.

2. Utskottet önskar ta del av de skrivelser som Stockholms och Göteborgs universitet enligt uppgifter i medier har skickat till regeringen när det gäller uppdraget att utforma medborgarskapsprovet.

Handlingarna bifogas, se bilaga 5 och 6.

3. Utskottet önskar ta del av UHR:s delredovisningar av förstudien som enligt uppdraget skulle lämnas till Regeringskansliet den 7 april respektive den 30 september 2025.

4. Utskottet önskar ta del av lägesbeskrivningen som UHR lämnat in till regeringen i fråga om uppdraget att utforma medborgarskapsprov som omnämns i artikeln från Dagens nyheter den 12 november 2025, om den inte omfattas av fråga 3.

Handlingarna bifogas, se bilaga 7 och 8.

5. Vilka överväganden har regeringen gjort i fråga om hur uppdragen till Göteborgs och Stockholms universitet förhåller sig till vad som tidigare uttalats om universitetens och högskolors speciella ställning i förvaltningsorganisationen?

Det kan inledningsvis konstateras att det i delbetänkandet Krav på kunskaper i svenska och samhällsvetenskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) bedömdes som rimligt att uppgiften att konstruera medborgarskapsprovet lämnades till ett eller flera universitet eller högskolor.

Medborgarskapsprovet är ett prov där resultatet har mycket stor betydelse för deltagarna. Det är därför av central betydelse att proven är rättssäkra och träffsäkra. För att tillgodose detta är det avgörande att utformningen och konstruktionen genomförs av aktörer med erfarenhet av att utforma prov som håller internationellt hög standard enligt kvalitetssäkrade metoder, vilket Göteborgs universitet och Stockholms universitet har.

Universitet och högskolor har ett långtgående självbestämmande inom ramen för sina uppgifter att utbilda, forska och utföra konstnärligt utvecklingsarbete. Det kan dock konstateras att det aktuella uppdraget har handlat om att bistå UHR med utgångspunkt i universitetens kunskap och erfarenhet av att utforma och konstruera prov.

Mot denna bakgrund gjorde regeringen bedömningen att det var lämpligt att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet det aktuella uppdraget.

6. Vilka överväganden har regeringen gjort i fråga om tidsaspekten för uppdraget i förhållande till Göteborgs och Stockholms universitets möjlighet att också utföra sina huvuduppgifter under den aktuella perioden?

Regeringen har under mandatperioden genomfört en bred omläggning av migrations- och integrationspolitiken. I denna omläggning har en reformering av medborgarskapet central betydelse. Det har därför varit angeläget att så snart som möjligt skärpa kraven för svenskt medborgarskap, bl.a. genom att införa kunskapskrav.

UHR har fått i uppdrag att genomföra en förstudie om ett medborgarskapsprov i svenska och samhällskunskap. Det första steget i provet ska införas så snart som möjligt, men senast den 17 augusti 2026. Göteborgs universitet och Stockholms universitet har fått i uppdrag att bistå UHR med utvecklingen av medborgarskapsprovet och tidsramen har därför behövt vara densamma som för UHR:s uppdrag.

Regeringen har i höständringsbudgeten för 2025 och i budgetpropositionen för 2026 föreslagit att UHR tillförs medel fr.o.m. 2025 för myndighetens uppdrag. Regeringens förslag utgår från UHR:s delredovisning av den 7 april 2025 som bl.a. omfattar de medel som krävs för utvecklingen av prov i svenska och samhällskunskap. Göteborgs universitet och Stockholms universitet ska erhålla ersättning från UHR för de uppgifter som framgår av deras uppdrag.

7. Utskottet önskar en redogörelse för beredningen inför beslut om uppdraget att utveckla ett medborgarskapsprov, inklusive eventuella kontakter med UHR, Göteborgs och Stockholms universitet.

Utbildningsdepartementet har under arbetets gång haft löpande kontakt med UHR om myndighetens uppdrag att genomföra förstudien. Vad gäller beredningen inför beslutet att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att bistå UHR med utvecklingen av medborgarskapsprovet, togs ett antal kontakter med såväl UHR som med lärosätena. Dessa kontakter redogörs för nedan.

Datum	Kontakt
7 mars – 16 maj	Regelbundna möten med UHR om myndighetens pågående uppdrag.

7 april	UHR inkommer med myndighetens första delredovisning inom ramen för uppdraget att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov (U2025/01019)
22 april och 16 maj	Samtal mellan statssekreterare Maria Nilsson (Utbildningsdepartementet) och rektor för Stockholms universitet.
19 maj	Samtal mellan departementsrådet på ansvarig enhet och rektorerna för Stockholms universitet och Göteborgs universitet. Vid samtalet upplystes om att ett utkast till uppdrag kommer att skickas till respektive universitet för synpunkter.
19 maj	Utkast till beslut om uppdrag skickas till Stockholms universitet och Göteborgs universitet för synpunkter.
20 maj	Synpunkter inkommer från Stockholms universitet och Göteborgs universitet, <i>se bilaga 5 och 6.</i>
27 maj	Samtal mellan departementsrådet på ansvarig enhet och rektorerna för Stockholms universitet och Göteborgs universitet med information om att uppdraget är planerat att beslutas den 28 maj.

Regeringens beslut att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att bistå UHR med utvecklingen av ett medborgarskapsprov bereddes i enlighet med Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1 rev. 2024). Gemensam beredning genomfördes med Justitiedepartementet (Enheten för nationella migrationsfrågor och Enheten för domstols- och åklagarfrågor) och Finansdepartementet (Budgetavdelningen och Enheten för statlig förvaltning). Uppdraget samordnades därefter politiskt och beslut fattades vid regeringssammanträdet den 28 maj 2025.

8. Har regeringen tidigare gett uppdrag till universitet och högskolor som kan sägas vara jämförbara med uppdraget om att ta fram ett medborgarskapsprov? Om så är fallet önskas en redogörelse för dessa uppdrag.

Regeringen har inte lämnat något uppdrag som är direkt jämförbart med det nu aktuella.

Som anges ovan är det på grund av universitetens kompetens och erfarenhet av provkonstruktion som Stockholms universitet och Göteborgs universitet har fått i uppdrag att bistå UHR med utvecklingen av ett medborgarskaps-

prov. Det har tidigare förekommit att regeringen har gett universitet och högskolor särskilda uppdrag mot bakgrund av att de fått en viss kompetens inom ramen för sin utbildning och forskning. Två exempel på sådana uppdrag är:

- Uppdraget till Göteborgs universitet att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter (U2013/00377) samt uppdrag att stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet (S2015/03627)
- Uppdraget till Uppsala universitet om nationellt telefonstöd till våldsutsatta (A2021/02054)

Det kan i sammanhanget nämnas att universitet och högskolor, mot bakgrund av sin kompetens i fråga om bl.a. provkonstruktion, bistår andra myndigheter med att ta fram prov som nationella prov och högskoleprovet. Detta sker inom ramen för överenskommelser mellan myndigheterna. Lärosätena ersätts då vanligen för sina kostnader av den myndighet som gett uppdraget.

9. Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Regeringen

Regeringsbeslut

I:9

Bilaga 2

2025-05-28
U2025/01356

Utbildningsdepartementet

Göteborgs universitet
Box 100
405 30 GöteborgStockholms universitet
106 91 Stockholm

Uppdrag till Göteborgs universitet och Stockholms universitet att bistå Universitets- och högskolerådet med utvecklingen av ett medborgarskapsprov

Regeringens beslut

Regeringen ger Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att bistå Universitets- och högskolerådet med att ta fram och utveckla ett medborgarskapsprov.

Universiteten ska i respektive årsredovisning för år 2026 beskriva hur arbetet har bedrivits.

Närmare om uppdraget

I delbetänkandet Krav på kunskaper i svenska och samhällsvetenskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) föreslås att det ska införas krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för förvärv av svenskt medborgarskap och att det kravet ska kunna uppfyllas genom ett s.k. medborgarskapsprov. I betänkandet Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1) har det även lämnats förslag på krav på ytterligare kunskaper om det svenska samhället och svensk kultur för att förvärva svenskt medborgarskap. Universitets- och högskolerådet har fått i uppdrag av regeringen att genomföra en förstudie om ett medborgarskapsprov med utgångspunkt i förslag och bedömningar i dessa betänkanden (U2025/00286). Utgångspunkten i uppdraget om att genomföra en förstudie är ett genomförande av medborgarskapsprovet i två steg, varav det första steget ska införas så snart som möjligt men senast den 17 augusti 2026. Det första steget ska omfatta delprov i samhällskunskap samt hörförståelse och läsförståelse i svenska. Delproven i skriftlig och muntlig färdighet i svenska

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 16
E-post: u.registrator@regeringskansliet.se

bör införas i ett andra steg så skyndsamt, ändamålsenligt och kostnads-effektivt som möjligt.

För utvecklingen av medborgarskapsprovet behövs ett provramverk som beskriver hur provet ska utformas. Ramverket ska till exempel fastställa ansvarsområden, arbetsprocesser för provet och provutveckling. Detta inkluderar även de kvalitetskrav som ställs på provet. Göteborgs universitet ska bistå Universitets- och högskolerådet i att ta fram provramverket och samordna prov- samt uppgiftskonstruktion där andra lärosäten behöver vara delaktiga. Universitetet ska även bistå i att ta fram och utveckla provet i samhällskunskap i enlighet med vad som framgår i Universitets- och högskolerådets uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov.

Stockholms universitet ska bistå Universitets- och högskolerådet i att ta fram och utveckla prov i svenska i enlighet med vad som framgår i Universitets- och högskolerådets uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov.

Regeringen avser att återkomma vad gäller hanteringen av de ekonomiska konsekvenserna vid ett införande av ett medborgarskapsprov kopplat till uppdraget.

Skäl för regeringens beslut

Av den sakpolitiska överenskommelse som har slutits mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (det s.k. Tidöavtalet) framgår att de förslag på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap som föreslagits i delbetänkandet Krav på kunskaper i svenska och samhällsvetenskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) ska läggas fram i proposition till riksdagen. Ett sätt att visa kunskaperna ska enligt delbetänkandet vara genom ett godkänt resultat på ett särskilt framtaget prov i svenska och samhällskunskap (medborgarskapsprov).

För att ett medborgarskapsprov ska kunna införas så snart som möjligt behöver vissa förslag i delbetänkandet kompletteras och de närmare förutsättningarna för införandet av provet analyseras och konkretiseras. Det gäller bl.a. frågor om provets innehåll. Universitets- och högskolerådet har

därför getts i uppdrag att genomföra en förstudie för att undersöka dessa frågor närmare.

För att säkerställa att medborgarskapsprovet bl.a. blir träffsäkert och rättssäkert behöver Universitets- och högskolerådet bistås av aktörer med ämnesmässig kompetens och erfarenhet av att utveckla storskaliga prov på vetenskaplig grund. Göteborgs universitet har i uppgift att ta fram nationella prov i samhällskunskap för årskurs 9. Stockholms universitet har i uppgift att ta fram nationella prov inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Stockholms universitet ansvarar även för Test i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus) som av lärosäten används som behörighetsgivande test i svenska för studier på universitet och högskolor i Sverige. Göteborgs universitet och Stockholms universitet bör därför få i uppdrag att bistå Universitets- och högskolerådet i arbetet med att ta fram och utveckla medborgarskapsprovet.

På regeringens vägnar

Johan Pettersson

Erik Kyhlberg

Kopia till

Justitiedepartementet/DÅ, NM
Finansdepartementet/BA, SFÖ
Universitets- och högskolerådet

Stockholms
universitet

Rektor

Bilaga 5

1/1

250520

Utbildningsdepartementet

Stockholms universitets synpunkter på delning av uppdrag till Göteborgs universitet och Stockholms universitet att bistå Universitets- och högskolerådet med utvecklingen av ett medborgarskapsprov

Universitetets och högskolors uppdrag är att bedriva forskning och utbildning av hög kvalitet, med långsiktighet och självständighet. Den akademiska friheten och den kritiska reflektionen utgör kärnan i denna verksamhet. Mot denna bakgrund avvisar Stockholms universitet det förslag som presenteras i utkastet till regeringsbeslut om att bistå i arbetet med att ta fram ett medborgarskapsprov, vars syfte och innehåll är kopplade till en politisk uppgörelse.

Stockholms universitet menar att uppdraget både är tveksamt i relation till universitetets kärnuppdrag och innebär ett tydligt avsteg från den etablerade praxis som i Sverige, liksom internationellt, värnar armlängds avstånd mellan staten och lärosätena. I förlängningen riskerar detta att universitetet används som ett politiskt redskap, vilket kan undergräva både det akademiska oberoendet och tilltron till den kunskap som förmedlas och utvecklas.

Som framgår i delningsunderlaget bedriver Stockholms universitet provverksamhet i form av nationella prov inom SF1 och Tisus. Dessa har ett tydligt syfte: att bedöma språkbehörighet för universitetsstudier. Det är något väsensskilt från att ta fram ett innehållsmässigt normerande prov med politiska dimensioner. Universitetet vill vidare påtala att det innebär en orimligt kort tidsperiod att medborgarskapsprovets första steg ska införas redan i augusti 2026. Det tar tid att utveckla prov och att kvalitetssäkra dessa. Som jämförelse ligger utvecklingstiden för att ta fram ett högskoleprov på fyra år.

Stockholms universitet vill därför uppmana regeringen att värna lärosätenas kärnuppdrag och avstå från att lägga denna typ av uppdrag på universitet – uppdrag som, om de ska genomföras, hör hemma i andra delar av statsförvaltningen.

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Bloms hus
Universitetsvägen 16

Telefon: 08 16 20 00
E-post: rektor@su.se
www.su.se

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Utbildningsdepartementet

Förslag på uppdrag till Göteborgs universitet och Stockholms universitet att bistå Universitets- och högskolerådet med utveckling av ett medborgarskapsprov

Göteborgs universitet har tagit del av förslaget till uppdrag och vill skicka med följande synpunkter:

Universitetets och högskolors uppdrag är att bedriva utbildning och forskning av hög vetenskaplig kvalitet. Universitetets verksamhet vilar på de akademiska kärnvärdena som formulerats i *Universitetens Magna Charta* där principerna om autonomi, akademisk frihet, strävan efter universell kunskap samt sammanhållen utbildning och forskning utgör grunden. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om utvecklingen av ett medborgarskapsprov ligger i linje med universitetets kärnuppdrag.

I uppdraget lyfts vikten av rättssäkerhet och träffsäkerhet fram vad gäller medborgarskapsprovet. Här konstaterar Göteborgs universitet att den mycket snäva tidsramen, där det första steget i medborgarskapsprovet ska införas senast i augusti 2026, inte är möjlig att genomföra utifrån såväl ett vetenskapligt som etiskt perspektiv där kvalitet och rättssäkerhetsperspektiven är avgörande. Om regeringen väljer att tilldela universitetet uppdraget krävs en reviderad tidsplan som möjliggör ett ansvarsfullt, rättssäkert och evidensbaserat genomförande.

I förslaget till uppdrag saknas information om ekonomisk ersättning för uppdragets genomförande. Då utveckling av medborgarskapsprov får anses ligga utanför universitetets ordinarie uppgifter finns inga möjligheter att genomföra uppdraget utan särskild finansiering.

Redovisning av uppdraget bör ske i särskild ordning till Utbildningsdepartementet, i stället för i årsredovisning 2026. Detta ska särskilt ses mot bakgrund av att uppdraget inte omfattar universitetets uppgifter enligt högskolelag och regleringsbrev, som är fokus för årsredovisningen. Ett särskilt datum för rapportering och slutförande av uppdraget hade också bidragit med extra tydlighet.

2026-05-21

Dnr 2274-2024/25

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 1, 3, 4 och 7–8 till en promemoria från Utbildningsdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 11 december 2025 är omfattande och tas därför inte med här.

Handlingen förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga A2.3.3

Regeringskansliet

2026-02-05
SB2025/01247

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 23 – Uppdraget om medborgarskapsprov och beredningen av medborgarskapsprov

Härmed överlämnas en promemoria från Utbildningsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Karin Erlingsson, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 23 – Uppdraget om medborgarskapsprov och beredningen av medborgarskapsprov

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på fråga 1 har utskottet fått ta del av flera beslut om uppdrag som gäller utformningen av medborgarskapsprov. Ett av dessa är regeringens beslut den 6 februari 2025 att ge Universitets- och högskolerådet (UHR) i uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov (U2025/00286). Detta uppdrag refereras till i såväl höständringsbudgeten för 2025 (prop. 2025/26:2) och budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 16), i de avsnitt som även framgår i svaret på fråga 1. I höständringsbudgeten anges att regeringen har gett UHR i uppdrag att genomföra en förstudie om ett medborgarskapsprov och i budgetpropositionen anges att regeringen har gett UHR i uppdrag att ansvara för arbetet med medborgarskapsprov. Själva uppdragets rubricering är "Uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov". Omfattar uppdraget som regeringen beslutade den 6 februari både ett uppdrag att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov och ett uppdrag om att ansvara för arbetet med medborgarskapsprov?

Ja, regeringens uppdrag till Universitets- och högskolerådet (UHR) att genomföra en förstudie i fråga om medborgarskapsprov omfattar att myndigheten ska ha det övergripande ansvaret för medborgarskapsprovet. Enligt uppdraget innebär det att UHR ska ansvara för att proven genomförs vilket bl.a. innefattar att UHR ansvarar för framtagande, utveckling och rättning av medborgarskapsprovet samt för beslut om resultat. I uppdraget anges också att myndigheten ska fatta beslut om och planera provtillfällen, utveckla och tillhandahålla system för anmälan och betalning samt fatta beslut om anpassning och avstängning vid fusk.

Som framgår av tidigare svar i ärendet är medborgarskapsprovet ett prov där resultatet har mycket stor betydelse för deltagarna. Det är därför av central betydelse att proven är rättssäkra och träffsäkra. För att tillgodose detta är det avgörande att utformningen och konstruktionen genomförs av aktörer med erfarenhet av att utforma prov som håller internationellt hög standard enligt kvalitetssäkrade metoder, vilket Göteborgs universitet och Stockholms universitet har. Mot den bakgrunden beslutade regeringen att ge ett uppdrag till Göteborgs universitet och Stockholms universitet att bistå UHR genom att ta fram provramverk samt att ta fram och utveckla delproven.

2. I svaret på fråga 6 anförts bl.a. att tidsramen för de uppdrag som Göteborgs universitet och Stockholms universitet fått att bistå UHR med utvecklingen av medborgarskapsprovet har behövt vara densamma som för UHR:s uppdrag. Har regeringen följt upp om och i så fall i vilken mån uppdragen under den aktuella perioden har påverkat de två universitetens utförande av huvuduppgifterna som anges i högskolelagen?

Regeringskansliet har inte gjort någon särskild uppföljning av det slag som avses i frågan.

Sedan regeringen den 28 maj 2025 beslutade att ge Göteborgs universitet och Stockholms universitet i uppdrag att bistå UHR med utvecklingen av ett medborgarskapsprov har Utbildningsdepartementet vid flera tillfällen haft möten med de som ansvarar för att leda arbetet med uppdraget på respektive universitet. Departementet har även regelbundna avstämningar om uppdraget med UHR. Universitetens verksamhet följs dessutom upp löpande inom ramen för Utbildningsdepartementets dialog med respektive lärosäte. Departementet har inom ramen för dessa kontakter inte fått några indikationer på att uppdraget har påverkat lärosätenas förmåga att utföra sina uppgifter avseende utbildning, forskning eller utvecklingsarbete enligt högskolelagen.

Universiteten ska i respektive årsredovisning för 2026 beskriva hur arbetet med uppdraget har bedrivits.

Som framgår av tidigare svar i ärendet föreslog regeringen i höständringsbudgeten för 2025 och i budgetpropositionen för 2026 att UHR tillförs medel fr.o.m. 2025 för myndighetens uppdrag. Göteborgs universitet och Stockholms universitet ska erhålla ersättning från UHR för de uppgifter som framgår av deras uppdrag. Riksdagen beslutade den 16 december 2025 om

att fördela pengarna inom det berörda utgiftsområdet (16 Utbildning och universitetsforskning) i enlighet med regeringens förslag.

3. I förteckningen över kontakter mellan Utbildningsdepartementet och bl.a. lärosätena som lämnas i svaret på fråga 7 framgår att det förts samtal mellan statssekreterare Maria Nilsson och rektorn för Stockholms universitet den 22 april 2025 och den 16 maj 2025. Vem tog initiativ till dessa samtal? Vad behandlades under samtalen? Utskottet önskar ta del av eventuell dokumentation från samtalen.

Samtalen genomfördes på initiativ av statssekreteraren Maria Nilsson. Vid det första samtalet, som fördes i anslutning till det årliga enskilda samtalet mellan statssekreteraren och rektorn som myndighetschef, behandlades universitetets möjlighet att bistå UHR i utvecklingen av ett medborgarskapsprov. Vid det andra samtalet, som ägde rum per telefon, informerades rektorn om att regeringen avsåg att ge Stockholms universitet i uppdrag att tillsammans med Göteborgs universitet bistå UHR i deras uppdrag att ta fram ett medborgarskapsprov. Rektorn informerades vid detta samtal även om att universitetet skulle få ett utkast till uppdraget för synpunkter.

Det finns inte någon dokumentation från samtalen.

Bilaga A2.4.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -11- 14

Dnr 581-2025/26

Till Konstitutionsutskottet

Stockholm den 14 november 2025

Begäran om granskning av finansminister Elisabets Svantessons hanteringen av stöd i Industrilivet

De nya industrierna som växer fram kan komma att spela en avgörande roll i Sveriges ekonomiska utveckling. För att säkra tusentals jobb och driva omställningen från gammal till ny teknik krävs stora investeringar. Företagsetableringar ska naturligtvis alltid ske på marknadsmässiga villkor, men det råder samtidigt bred politisk enighet – i både Sverige och EU – om att staten kan stötta strategiskt viktiga projekt, exempelvis genom snabbare tillståndsprocesser och riktade stöd. Perspektiv som ekonomisk säkerhet och konkurrens med länder som erbjuder mycket frikostiga statsstöd är andra bevekelsegrunder för statliga engagemang.

I Sverige har satsningar som Klimatlivet och Industrilivet spelat en central roll i den gröna omställningen. Företag som H2 Green Steel, numera Stegra, har sökt stöd från dessa program. Ansökningarna prövas enligt samma regelverk för alla och beslutas av Naturvårdsverket respektive Energimyndigheten.

Våren 2025 rapporterade Dagens Industri att Sverigedemokraterna aktivt agerat för att hindra statliga stöd till just Stegra. Partiets ekonomisk-politiska talesperson Oscar Sjöstedt bekräftade detta och hänvisade till en "skriftlig sidosöverenskommelse" mellan regeringen och SD, där företaget uttryckligen nämns.

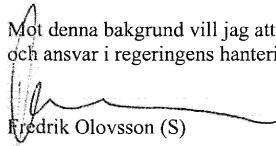
Kort därefter, den 12 juni, ändrades regleringsbrevet som styr Energimyndighetens stöd på ett sätt som ska kraftigt begränsa möjligheten att ett och samma företag kunde beviljas stöd mer än en gång, genom en begränsning i anslaget 1:18. Detta tycks i praktiken som en anpassning till Sverigedemokraternas krav, eftersom Stegra redan tidigare hade fått stöd.

Nu har även finansministern valt att engagera sig i hanteringen av ett enskilt ärende som ligger för prövning hos Energimyndigheten, dvs Stegras ansökan om stöd i en del av sin kommande verksamhet. I Dagens Industri den 24 oktober säger Svantesson att hon inte ser att det är aktuellt med mer pengar till Stegra. Detta trots att det givet ändringen i regleringsbrevet finns ansökningar kopplade till delar av bolagets verksamhet hos ansvarig myndighet.

Agerandet väcker allvarliga frågor både samlat som vara för sig. Det riskerar att strida mot grundlagens krav på saklighet och opartiskhet, eftersom syftet tycks vara att utestänga ett enskilt företag av vad som verkar vara partipolitiska skäl. Att denna utestängning dessutom har skett efter en direkt beställning från ett samarbetsparti, snarare än som en följd av en öppen och transparent beslutsprocess, gör saken än mer problematisk. Sverigedemokraternas ställning som stödparti utanför regeringen, dessutom största partiet i regeringsunderlaget, omöjliggör ju tyvärr ett direkt och rimligt ansvarsutkrävande.

Det är inte mindre anmärkningsvärt att finansministern väljer att uttala sig om utfallet av en prövning av ett enskilt ärende hos en myndighet under regeringen. Konstitutionsutskottet har tidigare funnit det påkallat att påminna regeringen om att styrning av den statliga förvaltningen inte ska ske på detta sätt.

Mot denna bakgrund vill jag att konstitutionsutskottet granskar finansministerns agerande, uttalande och ansvar i regeringens hantering av industristöden.

Fredrik Olovsson (S)

Bilaga A2.4.2

Regeringskansliet

2026-02-05
SB2026/00050

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 30 – Finansministerns hantering av stöd i Industrilivet

Härmed överlämnas promemior från Klimat- och näringslivsdepartementet och Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet, och expedition- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet.

Per Hall

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 30 – Finansministerns hantering av stöd i Industrilivet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–2 och 4 i rubricerat ärende.

1. En kommentar önskas om hur de nya villkor för anslag 1:18, anslagspost 3 Industrilivet, som tillfördes regleringsbrevet genom ändringsbeslutet den 12 juni 2025, förhåller sig till anslagsvillkoren i propositionen Vårändringsbudget för 2025.

Vårändringsbudgeten för 2025 innehåller inga anslagsvillkor.

Anslagsändamålet för anslag 1:18 (Industrilivet) framgår av budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1, utgiftsområde 20, s. 120–121). Genom vårändringsbudgeten för 2025 ökades anslaget med 2 190 000 000 kronor (prop. 2024/25:99 s. 49–50).

Genom regeringens beslut om ändring av regleringsbrevet för anslag 1:18 riktades en del av det ökade anslaget mot åtgärder som inte tidigare mottagit stöd från Industrilivet. En mindre del av tillskottet fick även användas av Statens energimyndighet för arbete kopplat till Industrilivet. Detta skedde genom en ändring av anslagsvillkoren för ap. 3.

Ändringarna av anslagsvillkoren skedde inom ramen för anslagsändamålet i budgetpropositionen för 2025.

2. En redogörelse önskas för den beredning som föregick ändringsbeslutet den 12 juni 2025 i den del som avser anslagspunkt 3 Industrilivet.

Beslutet bereddes i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1). Synpunkter inhämtades från Statens

energimyndighet vid framtagandet av beslutet och i samband med gemensam beredning. Beslutet var därefter föremål för politisk samordning.

4. Vilka kommentarer i övrigt föranleder anmälan eller denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga kommentarer.

Regeringskansliet

Promemoria

2026-02-05

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 30 – Finansministerns hantering av stöd i Industrilivet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 3–4 i rubricerat ärende.

3. En kommentar önskas till hur finansministerns uttalande i Dagens Industri den 24 oktober 2025 förhåller sig till regeringsformens bestämmelse om myndigheternas självständighet med beaktande av Stegras ansökan om stöd hos Energimyndigheten.

Med uttalandet avsåg finansministern tydliggöra att det inte pågick någon beredning inom Regeringskansliet av nya åtgärder för att med statliga medel bidra till finansieringen av Stegra. I samma intervju konstaterade finansministern även att hon inte rädde över Energimyndighetens beslut om stöd till Stegra. Det kan noteras att finansministern inte är ansvarig för frågor som rör Energimyndigheten.

Med hänsyn till det anförda bedöms uttalandet vara förenligt med regeringsformens bestämmelse om myndigheternas självständighet.

4. Vilka kommentarer i övrigt föranleder anmälan eller denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga kommentarer.

Bilaga A2.4.3

Regeringen

Regeringsbeslut

II:14

2025-06-12

KN2025/01253 (delvis)
KN2025/01275

Klimat- och näringslivsdepartementet

Statens energimyndighet
Box 310
631 04 Eskilstuna

Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende anslag 1:18 Industriklivet inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Riksdagen har för budgetåret 2025 beslutat om anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden (prop. 2024/25:1 utg.omr. 20, bet. 2024/25:MJU1, rskr. 2024/25:119, prop. 2024/25:99 utg.omr. 20, bet. 2024/25:FiU21, rskr. 2024/25:259). Med ändring av regeringens beslut om regleringsbrev den 19 december 2024 beslutar regeringen att följande ska gälla under budgetåret 2025 för nedan angivna anslag.

Regeringen beslutar att följande ska gälla under budgetåret 2025 för nedan angivna anslag.

FINANSIERING

4 Anslag

4.1 Tilldelade anslag/anslagsposter (belopp angivna i tkr)

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

1:18 Industriklivet (Ramanslag)

<i>Disponeras av Statens energimyndighet</i>		3 535 000
ap.1	Industriklivet RRF (ram)	1 240 000
ap.2	Minusutsläpp RRF (ram)	270 000
ap.3	Industriklivet (ram)	2 025 000

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-Post
kn.registrator@regeringskansliet.se

Besöksadress
Herkulesgatan 17

Telefax
08-411 36 16

Villkor för anslag 1:18

ap.1 Industriklivet RRF

För anslagsposten gäller de villkor som anges i första och andra styckena för anslagspost 3. Utöver villkoren som anges där ska medlen på anslagsposten användas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) i syfte att kunna bidra till målen för klimatinvesteringar i industrisektorn enligt bilaga till förslag till Rådets genomförandebeslut om ändring av genomförandebeslut (EU) (ST 7772/22 INIT; ST 7772/22 ADD 1) av den 4 maj 2022 om godkännande av bedömningen av Sveriges återhämtnings- och resiliensplan, eller motsvarande beslut som ersätter det beslutet. Utgifter som bedöms uppfylla de krav som följer med EU:s facilitet för återhämtning och resiliens ska i första hand redovisas på denna anslagspost, upp till den tilldelade nivån. Rapporteringskrav för medlens användning utöver vad som anges i regleringsbrevet framgår av uppdrag till Statens energimyndighet den 30 september 2021 (M2021/01830), den 9 februari 2023 (KN2023/02245) och den 23 maj 2024 (KN2024/01124).

Myndigheten får använda högst 5 340 000 kronor för sina administrativa kostnader för genomförandet av Sveriges återhämtningsplan.

Myndigheten ska för varje verksamhetsår, senast den 31 mars påföljande år, lämna en särskild redovisning av verksamheten under anslagsposten till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

ap.2 Minusutsläpp RRF

Medel på anslagsposten får användas för utgifter kopplade till åtgärder som bidrar till permanenta negativa utsläpp av växthusgaser, inklusive forskning, utveckling, test, demonstration och investeringar. Medel på anslagsposten fördelas enligt förordningen (2017:1319) om statligt stöd till åtgärder som bidrar till industrins klimatomställning. Medlen på anslagsposten får användas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) i syfte att kunna bidra till målen för klimatinvesteringar i industrisektorn enligt bilaga till förslag till Rådets genomförandebeslut om ändring av genomförandebeslut (EU) (ST 7772/22 INIT; ST 7772/22 ADD 1) av den 4 maj 2022 om godkännande av bedömningen av Sveriges återhämtnings- och resiliensplan, eller motsvarande beslut som ersätter det beslutet. Rapporteringskrav för medlens användning utöver vad som anges i regleringsbrevet framgår av regeringsbeslut med uppdrag till Statens energimyndighet den 30 september 2021 (M2021/01830), den 9 februari 2023 (KN2023/02245) och den 23 maj 2024 (KN2024/01124).

Myndigheten får använda högst 660 000 kronor för sina administrativa kostnader för genomförandet av Sveriges återhämtningsplan.

Myndigheten ska för varje verksamhetsår, senast den 31 mars påföljande år, lämna en särskild redovisning av verksamheten under anslagsposten till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

ap.3 Industrikivet

Anslagsposten får användas för utgifter kopplade till åtgärder som bidrar till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser samt andra växthusgasutsläpp såsom vissa förbränningsutsläpp och diffusa utsläpp kopplade till processrelaterade utsläpp, såsom forskning, förstudier och investeringar, i syfte att finansiera tekniksprång och understödja industrins omställning. Anslagsposten får användas för koldioxidavskiljning och lagring (Carbon Capture and Storage, CCS) för fossilt koldioxidflöde endast i de fall andra rimliga alternativ saknas. Anslagsposten får också användas för utgifter kopplade till strategiskt viktiga insatser inom industrin som bidrar till klimatomställningen i övriga samhället, såsom förstudier, demonstration och investeringar.

Medel på anslagsposten fördelas enligt förordningen (2017:1319) om statligt stöd till åtgärder som bidrar till industrins klimatomställning.

Av anslagspostens medel får 1 495 000 000 kronor endast användas för åtgärder som inte tidigare har mottagit stöd från Industrikivet.

Myndigheten får använda högst 5 000 000 kronor för utgifter för att inhämta yttranden från en oberoende expert i enlighet med 10 b § förordningen (2017:1319) om statligt stöd till åtgärder som bidrar till industrins klimatomställning och för administrativa utgifter till följd av tillämpning av artikel 1.2 a kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Myndigheten ska för varje verksamhetsår, senast den 31 mars påföljande år, lämna en särskild redovisning av verksamheten under anslagsposten till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

4.3 Finansiella villkor

4.3.1 Finansiella villkor för anslag/anslagsposter

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Anslag/ap	Anslagskredit	Anslagsbehållning som disponeras 2025	Indrag av anslagsbelopp
1:18 Industriklivet			
ap.1	0	Allt	0
ap.2	0	Allt	0
ap.3	0	Allt	0

Belopp angivna i tkr

Anslagssparandet prövas efter eventuell omfördelning av anslagssparande

Tabellen inkluderar anslagssparande och anslagskredit som i förekommande fall disponeras enligt 7 och 8 §§ anslagsförordningen (2011:223)

4.3.5 Beställningsbemyndiganden

Utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur

Anslag/ap	Bemyndigande 2025	Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden			
		2026	2027	2028 -	Slutår
1:18 Industriklivet					
ap.1	3 550 000	420 000	420 000	2 710 000	2032
ap.2	300 000	80 000	80 000	140 000	2032

Belopp angivna i tkr

Villkor

Beställningsbemyndigandet för ap. 1 Industriklivet omfattar ingångna och nya åtaganden för ap. 1 Industriklivet RRF och ap. 3 Industriklivet.

Inget enskilt projekt får beviljas medel motsvarande mer än 60 procent av det utrymme som finns tillgängligt på bemyndigandet för anslaget totalt vid beslutstillfället. Detta villkor gäller under förutsättning att det återstående utrymmet på bemyndigandet uppgår till mer än 1 000 000 000 kronor.

Beloppen i kolumnerna infriade åtaganden anger endast hur fördelningen av utgifterna beräknas under respektive period.

På regeringens vägnar

Romina Pourmokhtari

Sigrid Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen, internrevisionen
Finansdepartementets budgetavdelning
Förvaltningsavdelningen, RK Ekonomi och affärer
Riksdagen, miljö- och jordbruksutskottet
Naturvårdsverket
Riksgäldskontoret

Bilaga A2.5.1

Informationsklass: Intern

Regeringen beslutade den 4 december 2025 att upphäva förordningen 2001:1194 om statsbidrag till kooperativ utveckling, m.m. Förordningen ligger till grund för det statsbidrag på 25 miljoner kronor som kooperativ utveckling årligen fått utbetalt av Tillväxtverket. Detta möjliggör kostnadsfri rådgivning som bidrar till utveckling i hela landet och har lett till tusentals startade företag och ekonomiska föreningar, särskilt i gles- och på landsbygd.

Beslutet riskerar i praktiken att slå hårt mot verksamheter som Coompanion, som i dag stöttar människor över hela landet att starta och driva kooperativa företag. Utväxlingen av statsbidraget är mycket stor, såväl ekonomiskt som för samhällsutvecklingen.

Regeringens beslut gäller från och med 1 januari 2027. Någon motivering till beslutet har inte getts.

För att få veta om syftet och anledningen till beslutet vände jag mig till registrator på Regeringskansliet med önskemål om att få ut underlag, bakgrundsmaterial och annat som härrör beslutet SFS 2025:1459 Förordning om upphävande av förordningen (2001:1194) om statsbidrag till kooperativ utveckling, m.m.

Det svar jag fick var att ”Utöver själva förordningsändringen (som finns publicerad här: SFS2025-1459.pdf) så finns det inte några sådana handlingar som efterfrågats som är allmänna.”

Det som hänvisades till var själva beslutet:

”Regeringen föreskriver att förordningen (2001:1194) om statsbidrag till kooperativ utveckling, m.m. ska upphöra att gälla.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2027.
2. Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande för beslut om statsbidrag som har fattats före ikraftträdandet.”

En bestämmelse i regeringsformen (7 kap. 2 §) slår fast ett beredningskrav för regeringsärenden där behövliga upplysningar och yttranden ska inhämtas från berörda myndigheter m.fl. Hur beredningskravet tillgodoses kan variera mellan olika typer av regeringsärenden.

Det är tydligt att det inte finns något underlag eller någon motivering för det beslut som regeringen har fattat i ärendet, vilket strider mot beredningskravet i Regeringsformen. I den uppföljande interpellationsdebatten med ansvarig minister den 15 januari gav inte heller något förtydligande.

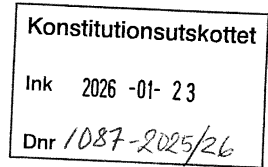
Därutöver finns ingen motivering alls i statsbudgeten till förslaget att ta bort anslaget som är kopplat till förordningen om statsbidrag till kooperativ utveckling.

Informationsklass: Intern

Möt bakgrund av ovanstående vill jag anmäla energi- och näringsminister Ebba Busch till granskning i konstitutionsutskottet.

Eva Lindh (S)
Riksdagsledamot

Bilaga A2.5.2

Regeringskansliet

2026-02-24
SB2026/00149

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 39 – Energi- och näringsministerns beredningsunderlag till beslutet att upphäva statsbidraget till kooperativ utveckling

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling.

Per Hall

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 39 – Energi- och näringsministrarnas beredningsunderlag till beslutet att upphäva statsbidraget till kooperativ utveckling

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på en skriftlig fråga har energi- och näringsministern anført att regeringen ser över de stöd som lämnas inom anslaget 1:5 Näringslivsutveckling och att regeringen mot den bakgrunden har beslutat att upphäva förordningen om kooperativ utveckling den 1 januari 2027. Hur förhåller sig detta till att riksdagen ännu inte fattat något beslut om anslaget 1:5 Näringslivsutveckling för budgetåret 2027?

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling inom utgiftsområde 24 Näringsliv får användas för näringslivsfrämjande åtgärder (prop. 2025/26:1 utg.omr. 24 s. 46). Regeringen har inte för avsikt att föreslå någon ändring av anslagsändamålet. Hur anslaget ska användas inom anslagsändamålet avgör regeringen.

Inom ramen för ett oförändrat anslagsändamål kommer stöd till kooperativ utveckling fortsatt att kunna lämnas genom insatser som genomförs för att främja entreprenörskap, nyföretagande och företagsutveckling.

2. Utskottet önskar en redogörelse för de beredningsåtgärder som föregått beslutet om att upphäva förordningen.

Beslutet bereddes i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1). Synpunkter inhämtades från Tillväxtverket inför gemensam beredning. Beslutet var därefter föremål för politisk samordning.

3. Vilka övriga upplysningar eller kommentarer föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga upplysningar eller kommentarer.

Bilaga A2.5.3

Regeringskansliet

2026-03-24
SB2026/00149

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 39 – Energi- och näringsministrarnas beredningsunderlag till beslutet att upphäva statsbidraget till kooperativ utveckling

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling.

Per Hall

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 39 – Energi- och näringsministerns beredningsunderlag till beslutet att upphäva statsbidraget till kooperativ utveckling

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

I svaret på fråga 2 anges att synpunkter inhämtades från Tillväxtverket. På vilket sätt inhämtades synpunkterna? Utskottet önskar ta del av synpunkterna.

Synpunkterna inhämtades genom en muntlig kontakt med Tillväxtverket. Myndigheten hade inga invändningar mot att förordningen upphävdes.

Bilaga A2.6.1

Granskning av regeringens hantering av Landerholm-ärendet

Enligt uppgifter i Dagens Nyheter den 9 november 2025 har Regeringskansliet vid upprepade tillfällen fördröjt utlämnandet av allmänna handlingar som begärts i samband med granskningen av den tidigare nationella säkerhetsrådgivaren Henrik Landerholm. Journalisterna ska vid vissa tillfällen ha fått vänta upp till 46 dagar på handlingar, vilka dessutom tillhandahölls i pappersform och endast kunde hämtas under begränsade öppettider.

När motsvarande begäranden skickades in under det fiktiva namnet "Simon" ska handlingarna i stället ha lämnats ut inom två dagar och i digital form.

Ovanstående hantering kan inte anses vara förenlig med tryckfrihetsförordningens skyndsamhetskrav och principen om likabehandling. Hanteringen väcker frågor om möjlig medveten förhållning eller fördröjning av granskningen från regeringens sida.

Mot denna bakgrund anmäler jag härmed statsminister Ulf Kristersson till konstitutionsutskottet för granskning, i egenskap av chef för Regeringskansliet och ytterst ansvarig för regeringens agerande i det ovan redovisade.

För att säkerställa att en granskning kan genomföras utan att påverka pågående rättsliga processer bör konstitutionsutskottets opolitiska tjänstemän utan dröjsmål ges i uppdrag att bedöma vilka aspekter som är möjliga att granska utifrån konstitutionell synpunkt.

Aida Birinxhiku (S)

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -11- 14

Dnr 582-2025/26

Bilaga A2.6.2

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 22

Dnr 1072-2025/26

SVERIGES
RIKSDAG

Till Konstitutionsutskottet

Anmälan av statsråd

2026-01-22

Granskning av Statsminister Ulf Kristerssons ansvar och agerande med anledning av den nationella säkerhetsrådgivarens säkerhetsbrister och regeringens hantering av vissa frågor därefter

Landerholmaffären är en mycket allvarlig säkerhetspolitisk skandal för nuvarande regering, vilket lett till flera granskningar och anmälningar till konstitutionsutskottet.

Upprinnelsen är flera incidenter:

- I december 2024 avslöjar Dagens Nyheter att Henrik Landerholm handplockat personal till sitt kansli utan att ha säkerhetsprövat dem. DN rapporterar att det kan ha skett i strid med säkerhetsskyddslagen.
- Fem dagar senare avslöjas att Henrik Landerholm glömt sin telefon efter en middag på Ungerns ambassad några dagar före jul 2022. Den är kvar där hela natten och lämnas tillbaka först dagen därpå.
- Henrik Landerholm glömmer även kvar sin anteckningsbok på Sveriges Radio efter att han gjort lördagsintervjun i januari 2023.
- Efter DN:s avslöjanden går Henrik Landerholm själv ut på X och berättar att han glömde kvar ett sekretessbelagt dokument på kursgården Gällöfsta i samband med en konferens. Det visade sig senare vara flera dokument.

Affären har lett till att den tidigare nationella säkerhetsrådgivaren Henrik Landerholm åtalades för vårdslöshet med hemlig uppgift den 11 mars 2025. I de offentliga delarna i Säkerhetspolisens förundersökningsprotokoll står att "Skadan för Sveriges förhållande till främmande makt bedöms vara icke obetydlig" med anledning av de kvarglömda dokumenten. Det understryker allvarlighetsgraden i frågan.

Målet avgjordes i första instans hos Attunda Tingsrätt den 5 september 2025 där han frias från åtalet om vårdslöshet med hemlig uppgift. Domen överklagades till hovrätten och målet har till dags dato ännu inte behandlats.

När det stod klart att åtal väcktes mot regeringens tidigare nationella säkerhetsrådgivare beslutade konstitutionsutskottet att bordlägga utskottets granskningar i ärendet i avvaktan på rättsprocessen. Det är dock viktigt att i sammanhanget påminna om att konstitutionsutskottet inte granskar den tidigare nationella säkerhetsrådgivarens agerande – det är inte konstitutionsutskottets uppgift. Utskottets uppgift är att granska statsministerns och hans regerings agerande.

Det är inte givet att konstitutionsutskottet behöver bordlägga en granskning när en sådan situation uppstår – det är dock mer regel än undantag att så görs. Anledningen är att utskottet bör hålla avstånd till de rättsliga processerna för att undvika att påverka dem eller att komma i konflikt med dem. Det är en klok praxis.

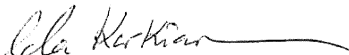
Däremot innehåller Landerholmaffären flera delar som med god marginal ligger utanför den rättsprocess som pågår. Detta bör konstitutionsutskottet självklart granska för att kunna ansvarsutkräva statsministern och sittande regering. Tyvärr har en sådan granskning blockerats i konstitutionsutskottet av Tidöpartierna. De vill inte ens låta utskottet få en oberoende analys av konstitutionsutskottets kansli över vilka frågeställningar i granskningsanmälningarna som inte har bäring på rättsprocessen och därmed med kan granskas. Det är ett allvarligt agerande från Tidöpartierna och ter sig som ett sätt att förhindra en granskning av statsministerns agerande och ansvar under ett valår.

Denna anmälan tar därför sikte på de frågor som kan granskas av konstitutionsutskottet utan att beröra den rättsprocess för vilken den tidigare säkerhetsrådgivaren är föremål för och är baserad på det underlag som funnits som arbetsmaterial för konstitutionsutskottet under tidigare del av processen.

1. Vad var anledningen till att dokumentet om skadebedömningen inte hade diariesförts på 673 dagar? Och varför blev den att betrakta som allmän handling först när media bad om att få ta del av handlingen?
2. Utlämnandet av allmänna handlingar med bäring på den tidigare nationella säkerhetsrådgivaren - är det regeringens uppfattning att regeringen levt upp till de krav som ställs på skyndsam handläggning? Om inte – vilka åtgärder har regeringen vidtagit för att leva upp till lagstiftningen? I sammanhanget förutsätter jag att riksdagsledamot Aida Birinxhikus KU-anmälan (Dnr 582-2025/26) som berör samma ämne torde vara oproblematiske att granska under våren.
3. Har någon eller några säkerhetsincidenter kopplade till den nationella säkerhetsrådgivaren rapporterats enligt 1 kap. 22 § Regeringskansliets föreskrifter om säkerhet? Vad har i så fall rapporterats, när har det gjorts och av vem? Har rapporteringen föranlett några åtgärder? Har statsministern hållits informerad och i så fall vid vilka tillfällen?
4. Statsministerns statssekreterare anger att han löpande hållits informerad om händelserna. Statsministerns statssekreterare har i sin tur, enligt egen utsago, lämnat övergripande information till statsministern om händelserna efter att de utretts och samtal hållits med den nationella säkerhetsrådgivaren. Fick statsministern information efter var och en av de fyra händelserna och i så fall när, eller fick han samlad information och i så fall när och om vilka av dem? Föränledde informationen några åtgärder från statsministerns sida eller någon återkoppling till säkerhetsavdelningen? Fick statsministern något skriftligt underlag? Höll statsministern själv några samtal med Henrik Landerholm? Kontaktades andra berörda departement, exempelvis Försvarsdepartementet och/eller Justitiedepartementet? Vilken information fick dessa?

5. Finns det ytterligare någon eller några skadebedömningar som gjorts av incidenter kopplade till den tidigare nationella säkerhetsrådgivaren?
6. Vilken information har statsministern fått och när har han fått information om de skadebedömningar som finns?
7. Säkerhetsincidenter kan behöva rapporteras till andra myndigheter, exempelvis Säkerhetspolisen. Har regeringen följt de rutinerna och regelverken som finns?
8. Dagens Nyheter har rapporterat att statsminister Ulf Kristerssons presschef hjälpt Henrik Landerholm att skriva inläggen där han berättar om säkerhetsincidenten på Gällöfsta kursgård. Inläggen innehöll felaktigheter. Varför gjorde hon detta? I vilken mån brukar politiskt tillsatta pressekreterare assistera opolitiska tjänstemän på det här sättet? Vem gav i uppdrag till henne att hjälpa Henrik Landerholm med hans inlägg på sociala medier? Var statsministern medveten om att detta skedde? Vidtog statsministern några åtgärder med anledning av detta?

Dessa frågor torde vara oproblematiska för konstitutionsutskottet att granska och samtidigt visa hänsyn till pågående rättsprocess.

Ida Karkkainen, riksdagsledamot (S)

Bilaga A2.6.3

Informationsklass: Intern

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 23

Dnr 1086-2025/26

JO:s kritik mot regeringskansliet

Justitieministern har till riksdagen vidgått att statsministern och hans medarbetare borde ha hanterat DN:s förfrågningar med anledning av offentlighetsprincipen mer skyndsamt.

Det hela handlar om hur statsministerns kansli har hanterat journalisters begäran om utlämnande av handlingar i granskningen av säkerhetsrelaterade frågor.

Det har rört sig om mycket långa väntetider för DN för att få del av handlingar enligt offentlighetsprincipen.

JO har granskat saken och begärt att Regeringskansliet, Statsrådsberedningen, gör en utredning och yttrar sig över det som förs fram i anmälan.

JO har kritiserat Regeringskansliet för att de aktuella handlingarna inte handlagts med den skyndsamhet som tryckfrihetsförordningen kräver. I beslutet framhåller JO vikten av att just Regeringskansliet respekterar den insyns rätt som tryckfrihetsförordningen avser att garantera.

JO anser att Regeringskansliet inte redovisat en tillräckligt utförlig bedömning av de enskilda framställningarna och att detta har försvårat granskningen. JO är kritisk till denna brist.

JO:s tillsyn omfattar dock inte regeringen eller enskilda statsråd, så JO är förhindrad att granska statsminister Ulf Kristersson och statssekreterare Johan Stuart. Det ankommer i stället på riksdagen, i enlighet med regeringsformen.

I denna granskning har alltså justitieministern vidgått att statsministern borde ha hanterat frågan annorlunda. Det är välkommet att justitieministern vidgått, alltså erkänt, detta. Närmare bakgrund ges i interpellation 2025/26:140 och tillhörande ärende i kammaren.

JO:s och Dagens Nyheters granskning har varit omfattande och utifrån det justitieministern själv vidgått så har regeringskansliet försvårat möjligheten till den insyn och öppenhet som slås fast i grundlagen och anstår vår demokrati.

Med anledning av ovanstående, särskilt i ljuset av vad justitieministern vidgått och JO:s avslutade granskning av regeringskansliet, vill vi be konstitutionsutskottet att granska statsministerns tjänsteutövning, inklusive i hans egenskap av myndighetschef för dels Statsrådsberedningen, dels hela Regeringskansliet.

Det bör erinras om att detta inte är föremål för andra processer, vare sig hos JO eller i rättsväsendet.

Eva Lindh (S), Riksdagsledamot

Bilaga A2.6.4

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00165

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 31, 35 (delvis) och 38 – Statsministerns ansvar för Statsrådsberedningens och Regeringskansliets utlämnande av allmänna handlingar

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rätts-sakkunniga Lovisa Sundqvist Bådagård, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Promemoria

2026-02-26

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 31, 35 (delvis) och 38 – Statsministerns ansvar för Statsrådsberedningens och Regeringskansliets utlämnande av allmänna handlingar

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Informerades statsministern eller något annat statsråd om att de aktuella handlingarna hade begärts ut? Om ja, vidtog statsministern eller något annat statsråd några åtgärder med anledning av informationen? Om nej, vad var skälet till att statsministern eller något annat statsråd inte fick informationen?

2. Prövades någon begäran från Dagens Nyheter om att ta del av de aktuella handlingarna av ett statsråd eller av regeringen? Utskottet önskar i så fall en redogörelse för tiden mellan det att den som begärt ut handlingarna har begärt att ett statsråd eller regeringen ska pröva begäran och statsrådets eller regeringens beslut i ärendet.

Som utgångspunkt informeras statsråd om att handlingar har begärts ut endast om en begäran ska prövas av regeringen eller av ett statsråd. Inför regeringsbeslut informeras föredragande statsråd i samband med beredningen av ärendet. Ingen av de framställningar från Dagens Nyheter (DN) som omfattades av anmälan till Justitieombudsmannen (JO) prövades av regeringen eller av ett statsråd.

En av DN:s framställningar omfattade bl.a. statsministerns e-postlogg. Regeringskansliets förvaltningsavdelning ansvarar för handläggningen av utlämnandenärenden som rör e-postloggar. I det aktuella fallet kontaktades medarbetare vid statsministerns kansli i Statsrådsberedningen för att inhämta eventuella uppgifter av betydelse för sekretessprövningen.

Vidare informerades medarbetare vid statsministerns kansli om flera av de aktuella utlämnanderendena eftersom dessa bedömdes kunna få politiska konsekvenser, se Regeringskansliets yttrande till JO, s. 3. Utifrån bl.a. denna information informerades statsministern på en övergripande nivå om DN:s pågående granskning.

När det gäller handlingen daterad den 21 mars 2023 (skadebedömningen) begärde DN den 7 januari 2025 att regeringen skulle pröva begäran om att ta del av handlingen. Regeringen beslutade i ärendet den 27 februari 2025. Ärendet föredrogs vid regeringssammanträdet av bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa. Statsministerns statssekreterare informerades både i samband med att handlingen lämnades ut den 20 december 2024 och inför regeringens beslut den 27 februari 2025. Statsministerns statssekreterare informerade statsministern inför regeringssammanträdet.

I övrigt informerades inte statsministern eller andra statsråd om att de aktuella handlingarna hade begärts ut. Statsministern vidtog inga åtgärder med anledning av den information som lämnades till honom.

3. En redogörelse önskas för vilka tryckfrihetsrättsliga åtgärder som låg till grund för att en handling daterad den 21 mars 2023 och som omnämns i denna promemoria betraktades som allmän?

Handlingen bedömdes initialt utgöra internt arbetsmaterial som inte var färdigställd i den mening som avses i 2 kap. 10 § tryckfrihetsförordningen, TF.

När handlingen begärdes ut gjordes en förnyad bedömning. Då bedömdes det att handlingen var färdigställd och därmed upprättad enligt 2 kap. 10 § TF eftersom handlingen hade fått sin slutliga utformning och tagits om hand för förvaring. Handlingen ansågs inte utgöra en sådan minnesanteckning eller mellanprodukt som avses i 2 kap. 12 § TF.

4. Vilka kommentarer föranleder uppgifterna i Dagens Nyheter om att framställningar från Simon om att ta del av allmänna handlingar besvarades fortare än framställningar från Dagens Nyheter?

Det är en självklar utgångspunkt för Regeringskansliet att alla utlämnandeärenden ska hanteras skyndsamt och att lika fall ska behandlas lika.

DN begärde först att ta del av nio personers e-postloggar. En av dessa personers e-postlogg begärdes ut drygt fem veckor senare av pseudonymen Simon. Uppgifter i Regeringskansliets e-postloggar sparas i 14 dagar och gallras därefter automatiskt. E-postloggarna som begärdes ut av DN respektive Simon gällde alltså olika tidsperioder och hade därför olika innehåll, vilket påverkade tiden för sekretessprövningarna.

Det första utlämnandeärendet hanterades under en tidsperiod då arbetsituationen i berörda delar av Regeringskansliet var särskilt ansträngd. Skälen till detta har beskrivits i Regeringskansliets yttrande till JO. Handläggningen påverkades också av mellankommande storhelger.

Även med beaktande av detta kan det konstateras att DN:s första begäran om att ta del av e-postloggen borde ha besvarats snabbare.

En bedömning av om handlingar kan lämnas ut digitalt görs från fall till fall. Hänsyn tas bl.a. till sidantal och till mängden personuppgifter i handlingarna. De handlingar som begärdes ut av DN omfattade fler sidor och innehöll fler personuppgifter än den handling som begärdes ut av Simon.

5. I yttrandet till JO uppger Regeringskansliet att erfarenheterna från den aktuella perioden har följts upp och lett till att åtgärder har vidtagits i syfte att skapa en bättre robusthet i hanteringen av utlämnandeärenden. Utbildningsinsatser för medarbetare genomförs, och stödmaterial tas fram eller ses över för att underlätta handläggningen. I svaret på en interpellation har justitieministern uppgett att insatserna gäller generellt för handläggningen av utlämnandeärenden, dvs. omfattar handlingar som faller såväl inom som utanför JO:s tillsynsområde. Utskottet önskar en redogörelse för de vidtagna åtgärderna.

Med anledning av erfarenheterna från den aktuella perioden har det genomförts utbildningsinsatser för berörda kanslier i Statsrådsberedningen i syfte att belysa befintliga regler, rutiner och riktlinjer avseende hanteringen

av allmänna handlingar, inklusive utlämnandeärenden. Syftet är också att ge praktisk vägledning utifrån vanligt förekommande frågeställningar.

Utbildningsinsatserna genomförs med stöd av ett presentationsunderlag som tagits fram med utgångspunkt i erfarenheterna och som anpassas fortlöpande utifrån de olika kansliernas behov.

Sedan oktober 2025 tillhandahåller Förvaltningsavdelningen en e-utbildning om att hantera en begäran om allmän handling. Utbildningen vänder sig främst till medarbetare i Förvaltningsavdelningen som hanterar utlämnandeärenden, men finns tillgänglig för samtliga medarbetare i Regeringskansliet.

Som framgår av yttrandet till JO har det på flera håll i Regeringskansliet rekryterats nya medarbetare i syfte att förstärka hanteringen av utlämnandeärenden, bl.a. i Statsrådsberedningen.

6. Vilka övriga upplysningar eller kommentarer föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga upplysningar eller kommentarer.

Bilaga A2.7.1

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -11- 12

Dnr 568-2025/26

Granskning av regeringens omfattande stöd till Ukraina

Allt fler medborgare uttrycker idag sin djupa oro över regeringens omfattande och långsiktiga beslut om militärt och ekonomiskt stöd till Ukraina, som hittills överstiger 100 miljarder kronor. Dessa åtgärder har genomförts via extra ändringsbudgetar och motiverats med säkerhetspolitiska argument och internationell solidaritet.

Det är angeläget att **Sveriges offentliga resurser hanteras transparent, lagligt och i enlighet med riksdagens intentioner**. Konstitutionsutskottet (KU) bör mot denna baggrund göra en formell granskning.

Det föreligger särskilt ett behov av att KU granskar:

- **Budgetlagens och riksdagens intentioner:**

Har regeringen följt lagens krav vid tilldelning av medel och försvarsmateriel? Har riksdagens kontrollmöjligheter och beslut respekterats fullt ut?

- **Kontroll, uppföljning och transparens:**

Med de enorma belopp som hanteras är det av yttersta vikt att det finns effektiva mekanismer för uppföljning, återrapportering och insyn, så att medlen används korrekt och i enlighet med syftet. Vilka konkreta garantier för uppföljning och avrapportering av beviljade stödpaket har tagits?

- **Laglighet och folkrätt:**

Stödet ska ske inom ramarna för grundlag, svensk lag och folkrättsliga principer, och KU bör bedöma om regeringen säkerställt detta fullt ut.

Jag vill här särskilt framhålla att Riksrevisionens rapporter från 2024/25 påpekat **brister i styrning och uppföljning**, vilket ytterligare förstärker behovet av en KU-granskning. Finansutskottets betänkanden FiU31 och FiU33 tydliggör de ekonomiska konsekvenserna och behovet av strikt budgetkontroll.

Det är i geopolitiskt oroliga tider viktigare än någonsin att Sverige värnar om **demokratisk kontroll, laglighet, ansvarsfull förvaltning och skattebetalarnas förtroende**. KU:s granskning är inte bara lämplig utan helt nödvändig för att säkerställa att regeringen inte överskrider sitt mandat och att medborgarnas resurser hanteras korrekt.

Utkottet bör pröva regeringens hantering, säkerställa korrekt budgetdisciplin och i förebyggande syfte stärka kontrollen av Sveriges stora internationella åtaganden.

Elsa Widding,

Riksdagsledamot (-)

Bilaga A2.7.2

Regeringskansliet

2026-02-24
SB2026/00151

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 28 – Regeringens hantering av stödet till Ukraina

Härmed överlämnas en promemoria från Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Carin Bratt, Försvarsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2026-02-24
SB2026/00151

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 28 – Regeringens hantering av stödet till Ukraina

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Har det förekommit några utbetalningar av stöd till Ukraina som finansierats vid sidan av riksdagens anslagsbeslut?

Nej, det har inte förekommit utbetalningar av stöd till Ukraina som finansierats vid sidan av riksdagens anslagsbeslut.

Det kan dock noteras att regeringen, med stöd av 8 kap. 6 § budgetlagen (2011:203), har beslutat att genom gåva till Ukraina överlåta lös egendom som inte längre behövs för statens verksamhet. Regeringen har också, enligt riksdagens bemyndigande, överlåtit bl.a. försvarsmateriel som bedömts kunna avvaras som stöd till Ukraina.

2. På vilket sätt följs utbetalningen och användningen av det svenska stödet till Ukraina upp?

Uppföljning av stödet är ett gemensamt ansvar för Regeringskansliet och ansvariga myndigheter under regeringen. De ansvariga myndigheterna åiterrapporterar till Regeringskansliet genom sedvanliga processer för uppföljning, bl.a. genom myndigheternas årsredovisningar och genom skriftliga redovisningar i enlighet med särskilda beslut. Uppföljning sker också genom de multilaterala samordningsformat, initiativ och fonder som finns för stöd till Ukraina.

3. Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några synpunkter i övrigt.

Bilaga A2.8.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -11- 12

Dnr 569-2025/26

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Härmed anmäler undertecknad riksdagsledamot, Elsa Widding, försvarsministern Pål Jonsson och statsministern Ulf Kristersson för medvetet olagligt agerande, eller medhjälp till olagligt agerande, i samband med utövandet av sina respektive ministerroller.

Försvarsministern och försvarsdepartementet, representanter för försvarsmakten, samt ansvariga representanter för SAAB förbereder nu ytterligare affärer med Ukraina som riskerar att skada Sverige såväl ekonomiskt som genom ett försämrat rykte som rättsstat i världen.

Man förbereder en försäljning av upp till 150 JAS Gripen till Ukraina. Ukraina är som alla vet i en mycket svår ekonomisk och politisk situation. Detta betyder att finansieringen av detta projekt är mycket osäker. Det har diskuterats att JAS-planen ska betalas av EU-länder genom upptagande av lån på marknaden som ytterligare kommer att belasta EU-ländernas ekonomi negativt.

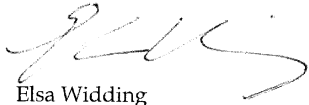
Vidare skall dessa lån säkerställas genom utnyttjandet av ryska centralbankens illegalt konfiskerade ("frusna") valutareserv som bokförts i belgiska Euroclear, Belgiens centrala värdepapperscentral.

Alla involverade parter vet att detta är ett brott mot verifierade fördrag, bl a mot FN-stadgans artikel 2 (underpunkt 4) som kräver respekt för alla staters suveränitet och tillgångar, inkl. centralbankers valutareserv.

Sveriges försäljning av JAS-plan kräver alltså att Sverige och EU bryter mot FN-stadgan. Sveriges regering och riksdag **bryter därmed medvetet mot internationellt vedertagna stadgar.**

Riksdagens plikt är nu att säkerställa att regeringen inte agerar emot ingångna FN-fördrag, enligt Riksdagens främsta uppdrag enligt Sveriges grundlag.

Stockholm den 12 november 2025

Elsa Widding

Riksdagsledamot (-)

Bilaga A2.8.2

Regeringskansliet

2026-02-24
SB2026/00152

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Regeringens agerande vid förberedelserna för export av Jas 39 Gripen till Ukraina

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton
Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Regeringens agerande vid förberedelserna för export av Jas 39 Gripen till Ukraina

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Har frågan om en kommande försäljning av Jas 39 Gripen till Ukraina stämts av med Inspektionen för strategiska produkter, antingen genom en begäran om förhandsbesked eller på annat sätt?

Nej, frågan har inte stämts av med Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Det svenska regelverket ställer inga krav på att begära förhandsbesked. Innan ett bindande anbud lämnas måste dock den som lämnar anbudet underrätta ISP. Något anbud har ännu inte lämnats.

2. Vilka överväganden har gjorts när det gäller förenligheten av en kommande försäljning av Jas 39 Gripen till Ukraina med Sveriges folkrättsliga förpliktelser, bl.a. FN:s stadga Artikel 2?

Bedömningen är att det inte föreligger några folkrättsliga hinder mot att stödja Ukraina, som är utsatt för en pågående aggression, genom att bistå med eller sälja krigsmateriel.

3. Har regeringen genom avsiktsförklaringen tagit upp ett lån eller gjort några andra ekonomiska åtaganden för staten?

Den avsiktsförklaring om samarbete inom luftförsvar som undertecknades den 22 oktober 2025 mellan Ukraina och Sverige medför inga åtaganden för staten.

4. *Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?*

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några synpunkter i övrigt.

Bilaga A2.9.1

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -09- 18

Dnr 110-2025/26

2025-09-18

Anmälan om granskning till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av utrikesminister Maria Malmer Stenergard: Sverige lever inte upp till sina förpliktelser

Miljöpartiet begär att Konstitutionsutskottet granskar om Sveriges regering och utrikesminister Maria Malmer Stenergard levt upp till de åtaganden och skyldigheter som Sverige är förbundet att följa i relation till Israel och Palestina under 2024–2025.

Vi i Miljöpartiet menar att regeringen inte levt upp till sina förpliktelser enligt Konventionen om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord (folkmordskonventionen) om att förhindra folkmord, man har heller inte levt upp till sina sedvanerättsliga förpliktelser att inte bistå och inte erkänna överträdelse av internationell rätt. Därtill har Sverige inte följt Internationella domstolens rådgivande yttrande om Israels olagliga ockupation. Nedan följer en redogörelse av Sveriges åtaganden och utrikesministerns agerande till grund för KU:s granskning.

1. Sverige har inte agerat för att förhindra folkmord

Internationella domstolen (ICJ) utreder Israel för folkmord. Denna utredning förväntas ta flera år, men ICJ har vid flera tillfällen utfärdat interimistiska åtgärder mot Israel. ICJ har funnit att Israels offensiv i Gaza skapat en katastrofal humanitär situation som fortlöpande försämrats. I maj 2024 konstaterade ICJ att det föreligger en "verklig och akut risk" för att palestinierna utsätts för oåterkallelig skada innan domstolen hinner fatta sitt slutliga beslut. ICJ har krävt att Israel ska göra allt som står i dess makt för att förebygga att de begår handlingar i folkmordskonventionen, samt att tillse att omfattande humanitär hjälp når Gaza. ICJ har även beordrat Israel att förhindra och bestraffa

Sveriges riksdag

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (6)

uppmaningar om att begå folkmord på palestinier sedan högt uppsatta israeliska regeringsföreträdare använt en "folkmordsinriktad" retorik.

FN:s oberoende utredning *Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and Israel* har kommit fram till att Israel begår folkmord. De är inte ensamma, exempelvis har B'Tselem, Amnesty International och Human Rights Watch kommit fram till samma slutsats.

1.1 Sverige lever inte upp till sina förpliktelser enligt folkmordskonventionen

Sverige har ratificerat folkmordskonventionen och är således bunden att följa den. Artikel 1 ålägger staterna att "förebygga och bestraffa" de handlingar som beskrivs i konventionen.

Alla stater har således en internationell rättslig skyldighet att agera för att förhindra folkmord enligt konventionen. ICJ har också fastställt att detta är en sedvanerättslig förpliktelse.

Utän att ICJ:s slutgiltiga dom har kommit har Sverige således ett tydligt ansvar att förhindra folkmord - trots det har kraftfulla ageranden uteblivit från regeringens håll för att skydda den palestinska befolkningen. Under en stor del av tidsperioden har regeringen uppmanat till dialog¹ och understrukit att internationell rätt måste respekteras.² Detta torde rimligen inte vara tillräckligt för att leva upp till skyldigheten att förebygga och förhindra.

Efter regeringens sena omsvängning till ett mer skarpt tonläge mot Israels krigföring under andra halvan av 2025 har Maria Malmer Stenergard vid flertalet tillfällen hänvisat till att EU har beslutsmandat om exempelvis utfärdandet av sanktioner, vilket bakbinder Sverige från att agera kraftfullt. Exempelvis i interpellationsdebatt i april³ och augusti⁴ 2025. Men det finns en rad politiska åtgärder som Sverige hade kunnat vidta under tidsperioden 2024-2025 som man inte gjort för att öka pressen på Israel och för att förhindra folkmord, exempelvis:

- Sverige kunde ha ökat det ekonomiska trycket genom att stoppa handeln med israeliska bosättningar. Flera EU-länder har redan

¹ Skriftlig fråga 2024/25:486 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/handcl-med-varor-fran-illegala-bosattningar_hc11486/

² Skriftlig fråga 2024/25:447 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/rapport-om-situationen-i-gaza_hc11447/

³ Interpellation 2024/25:530 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/sveriges-ataganden-till-fn-och-internationella_hc10530/

⁴ Interpellation 2024/25:729 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/interpellation/situationen-i-palestina_hc10729/

gått före och annonserat ett importförbud mot varor från bosättningar.

- Sverige kunde ha avslutat all handel med krigsmateriel med Israel. De inköp vi gör till vår försvarsmakt bidrar ekonomiskt till Israels krigföring.
- Sverige kunde infört reserestriktioner för det israeliska styret och militären som bidrar till krigsbrott och upprätthållandet av ockupationen.
- Sverige kunde ha svarat upp mot EU-kommissionens vädjan om att ta emot patienter från Gaza.
- Den diplomatiska verktygslådan har inte uttömts. Sverige kunde ha kallat hem sin försvarsattaché från Tel Aviv. Det dröjde till maj 2025 innan utrikesministern kallade upp Israels ambassadör.

Istället har Maria Malmer Stenergard på olika vis motarbetat eller underlåtit att agera när tillfälle har getts:

- Maria Malmer Stenergard har underlåtit att fördöma bekräftade folkrättsbrott, exempelvis mot vårdarbetare. På direkt fråga har utrikesministern hävdad att "ytterst vilar ansvaret att upprätthålla respekten för det internationella regelverket på rättsliga institutioner"⁵ - vilket är en grav misstolkning av staters möjlighet och ansvar att bidra till att upprätthålla folkrätten genom att påtala och fördöma överträdelser.⁶
- Man har inte agerat tillräckligt i FN. Regeringen har röstat emot flera viktiga resolutioner i FN och har inte tagit initiativ till egna resolutioner. Sverige lade exempelvis ned sin röst om generalförsamlingens resolution som lyfte ICJs yttrande och ockupationen, och krävde att denna skulle upphöra inom ett år.⁷
- Sverige har istället tillmötesgått Israels regerings förbud mot FN-organet UNRWA genom att stoppa svenskt stöd till organisationen.
- Regeringen har motarbetat skarpare åtgärder på EU-nivå, exempelvis var man emot paus av handelsdelen av associeringsavtalet mellan EU och Israel fram till juli 2025⁸ och regeringen är i skrivande stund emot att bryta avtalet.⁹

⁵ Skriftlig fråga 2024/25:421 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/overgrepp-pa-palestinsk-vardepersonal-i-gaza_hc11421/

⁶ <https://palwrange.blogspot.com/2025/05/varfor-den-svenska-regeringen-inte-gjort.html>

⁷ <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/fn-kraver-slut-na-israels-ockupation-sverige-la-ner-sin-rost>

⁸ Skriftlig fråga 2024/25:486 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/skriftlig-fraga/handel-med-varor-fran-illegala-bosattningar_hc11486/

⁹ <https://omni.se/utrikesministern-vill-inte-bryta-eu-avtal-med-israel/a/Oox1mO>

1.2 Sverige har inte agerat tillräckligt för att inte erkänna och inte bistå överträdelser av internationell rätt

Även om ICJ ännu inte kommit fram till att Israel begår folkmord så finns omfattande bevis för överträdelser av internationell rätt vad gäller Israels krigföring i Gaza. Humanitärt tillträde har nekats, humanitära konvojer har beskjutits, civila har dödats urskillningslöst - för att nämna några. Det finns därför fog att göra en utvikning kring Sveriges skyldigheter utöver folkmordskonventionen, för att belysa regeringens misslyckande.

Stater har inte bara en skyldighet att avstå från att bryta mot internationell rätt. Sverige har också en skyldighet att agera om andra stater begår överträdelser. Dessa skyldigheter för tredje stat innebär att inte bistå med och inte erkänna en överträdelse.

För att bedöma vad skyldigheten att inte erkänna en överträdelse faktiskt innebär i praktiken för tredje stat kan man luta sig mot FN:s Draft Articles on State Responsibility. Även om utkastet till artiklar om statsansvar inte utvecklar det exakta innehållet i skyldigheten, förklarar kommentaren att skyldigheten "inte bara avser formellt erkännande" av situationer som skapats av de relevanta överträdelserna, utan också förbjuder "handlingar som skulle innebära ett sådant erkännande". Denna breda syn på skyldigheten har stötts av staters praxis.

Utöver denna allmänna skyldighet att inte erkänna har Säkerhetsrådet och

Generalförsamlingen hänvisat till följande skyldigheter i olika sammanhang:

- Att inte erkänna pass eller resedokument som utfärdats av en regim;
- Att återkalla konsulär representation;
- Att återkalla diplomatiska beskickningar;
- Att förneka den rättsliga giltigheten av alla offentliga eller officiella handlingar från regimen; och
- Att vägra medlemskap i en internationell organisation.¹⁰

Vi menar således att Sverige brustit både vad gäller skyldigheten att inte erkänna och att inte bistå internationella överträdelser, i enlighet med redogörelsen av de politiska åtgärder man hade kunnat vidta i kap. 1.1.

¹⁰ <https://www.diakonia.se/ihl/resources/international-law/obligations-third-states-violations-international-law/>

2. Sverige har understött den olagliga israeliska ockupationen

Den 19 juli 2024 kom ICJ med ett rådgivande yttrande om att Israels ockupation av det palestinska territoriet (Gaza och Västbanken inklusive östra Jerusalem) och Golanhöjderna samt de israeliska bosättningarna i dessa områden är illegala och måste upphöra. I yttrandet slogs även fast att FN:s samtliga medlemsstater har en skyldighet att inte bidra till eller hjälpa Israel att upprätthålla ockupationen. Detta gäller såväl politiskt som ekonomiskt. Rådgivande yttranden är inte bindande i sig, men har en tung betydelse för tolkningen av folkrätten och staters ansvar.

Regeringen har vid ett flertal tillfällen sagt att man står bakom Internationella domstolens yttrande.¹¹ Domstolen är dock tydlig; även tredje stat har en skyldighet att inte agera på ett sätt som bidrar till att ockupationen fortgår eller till att bosättningar kan expandera.

2.1 Sverige tillåter handel med varor från ockuperat område

På frågor från oppositionen har utrikesminister Maria Malmer Stenergard vid ett flertal tillfällen uttryckt att regeringen inte har för avsikt att stoppa importen av varor från bosättningar, exempelvis i EU-nämnden.¹² Detta trots att import från bosättningar obestriddligen är ekonomiskt stöd till upprätthållandet av dessa.

Det finns bevis för att varor från ockuperad mark säljs i Sverige, exempelvis säljs vin från bolagen Tabor Winery, Teperberg 1870, och Golan Heights Winery i Sverige - trots att de är baserade på ockuperad mark och/eller får sina druvor från bosättningsområden.¹³ Viner från Golan Heights Winery har till och med köpts in av regeringen.¹⁴

Ett annat argument från utrikesministern har varit att det ligger inom EU:s mandat, inte Sveriges, att besluta om sådana åtgärder. Detta är felaktigt av två skäl; dels är det Sverige som stat som har ansvar att följa ICJ yttrande - EU har inget sådant ansvar. Dels har en rad europeiska länder beslutat om importförbud. Spanien, Slovenien, Belgien, Irland och Nederländerna har beslutat om att stoppa importen.

¹¹ Interpellation 2024/25:530 https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/interpellationsdebatt/sveriges-ataganden-till-fn-och-internationella_hc10530/

¹² Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2024/25:32 <https://data.riksdagen.se/fil/640B5CCB-D4BE-4591-81FC-8B94AC1781C1>

¹³ Trading with Illegal Settlements: How Foreign States and Corporations Enable Israel's Illegal Settlement Enterprise, 2025 <https://oi-files-d8-prod.s3.eu-west-2.amazonaws.com/s3fs-public/2025-09/Trading%20with%20Illegal%20Settlements,%20September%202025.pdf>

¹⁴ <https://www.etc.se/inrikes/kvittot-avslojar-ulf-kristersson-bjoed-paa-vin-fraan-olagliga-israeliska-bosattningar>

2.2 Sverige har inte stoppat vapenhandel med Israel

Sedan ICJ:s rådgivande yttrande har Sverige också fortsatt att importera krigsmateriel från Israel. Så sent som i somras tecknade man avtal om ny import av israeliska vapen. När Försvarets Materialverks (FMV) generaldirektör fick följdfrågor om affären förklarade han att FMV saknar rättslig grund att diskriminera leverantörer från Israel, samt att frågan om hur FMV ska handla med Israel är politisk.¹⁵

Israels försvarsindustri är, liksom svensk försvarsindustri, beroende av export för att fördela kostnaderna för utveckling av nya vapensystem på fler konsumenter än enbart det egna landets militär. Det innebär att all import av israelisk krigsmateriel bör ses som en del i denna kostnadsfördelning, vilket i sin tur innebär att Sverige stödjer Israels ockupationspolitik då den israeliska försvarsindustrin i hög utsträckning är en mycket aktiv part i ockupationen och även krigföringen i Gaza.

2.3 Sverige har inte vidtagit nödvändiga åtgärder för att inte ge stöd till att ockupationen kan fortgå

Utöver handeln med varor från ockuperat område och krigsmateriel, genom vilka Sverige aktivt stödjer att ockupationen kan fortgå, finns åtgärder som Maria Malmer Stenergard hade kunnat vidta som man underlåtit sig att göra, som redovisats i kap. 1.1. Sverige har även avslutat stödet till följeslagarprogrammet, en av de främsta observatörerna och rapportörerna av bosättnarvåld och utbyggnad av nya bosättningar.

Jakob Risberg (MP)
Riksdagsledamot

¹⁵ <https://www.dn.se/sverige/svenska-forsvaret-koper-fler-israeliska-vapen/>

Bilaga A2.9.2

250523

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025-05-23

Dnr 1810-2024/25

Massdöden i Gaza och biståndsministrarnas tjänsteutövning

Den humanitära katastrofen i Gaza är väl känd. Den har pågått under lång tid. Sjukhus bombas. Civila mördas. Barn dödas och svälter ihjäl. Nyligen kom varningen från FN att tusentals spädbarn i Gaza riskerar att dö om de inte får hjälp.

Den humanitära katastrofen är ett faktum.

FN och internationella hjälporganisationer som t.ex. Läkare utan gränisar har larmat om katastrofläget.

Sidas humanitära avdelning vill återuppta biståndet till FN-organet Unrwa, som är den organisation som ger mest hjälp till Gaza. Avdelningen har gjort en omfattande rapport om Unrwa och om deras möjlighet att verka i Gaza och på Västbanken.

Enligt medieuppgifter så kommer tjänstemännen på Sida fram till att Unrwa är den organisation med bäst resurser och möjligheter att verka i regionen. Genom Unrwa når hjälpen de behövande mest effektivt, enligt Sidas rapport. Men regeringen har sedan december klippt banden med Unrwa, med hänvisning till att Israel förbjudit den.

Trots Sida-tjänstemännens gedigna rapport och analys av vilken slags hjälp som når fram bäst i Gaza har Sidas ledning valt ett annat beslut, enligt medieuppgifter. Enligt generaldirektören kommer Sida inte att ge pengar till den nödhjälpsappell som Unrwa gått ut med, med anledning av katastrofläget i Gaza. Detta på grund av hur Sidas generaldirektör tolkar regeringens linje och styrning av myndigheten, bland annat myndighetsinstruktionen.

Bland annat Raoul Wallenberg-institutet har ifrågasatt regeringens hållning ifråga om Unrwa. Raoul Wallenberg-institutet var enligt DN med och utredde Unrwas förmåga att arbeta som en neutral aktör i Mellanöstern under våren 2024. Institutets chef har till DN sagt: "Vi tog reda på om Unrwa kunde leva upp till neutralitetsprinciperna och vi kunde klargöra att det kan de absolut. De är förmodligen några av de bästa i klassen eftersom de är så noggrant påpassade av olika parter."

Därutöver bör erinras om att så väl Storbritannien, Frankrike som Tyskland har upprepat sitt stöd till Unrwa och deras arbete.

Tekniskt sett kan Sida bevilja bistånd till Gaza, eftersom myndighetens humanitära avdelning har rätt att svara på nödhjälpsappeller likt den Unrwa gått ut med, enligt vad som framkommit i media. Men det har Sida alltså valt att ändå inte göra med hänvisning till regeringens politik och styrning av myndigheten.

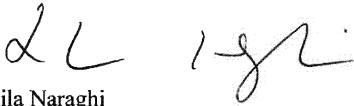
Bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M) har dock till svensk allmänhet, i media, med anledning av nyhetsrapporteringen om katastrofläget i Gaza bland annat sagt att Sverige är ett av länderna som går längst i EU och att Sverige vill att mer hjälp släpps in till Gaza, att mer hjälp ska nå fram till Gaza, och så vidare.

Enligt DN är USA och Sverige de enda tidigare biståndsgivarna som helt avbrutit stödet till Unrwa. Sverige är alltså det enda EU-land som klippt banden till Unrwa.

Biståndsministerns utsagor framstår som åtminstone felaktiga, men även vilseledande med syfte att föra allmänheten bakom ljuset – i och med uppgifterna som framkommit om att Sida inte ens vågar svara på en nödhjälpsappell för att få in mer stöd till befolkningen i Gaza, med hänvisning till regeringens politik och styrning av myndigheten.

Med anledning av massdöden i Gaza och regeringens agerande, är det angeläget att konstitutionsutskottet granskar biståndsministerns tjänsteutövning, inklusive regeringens styrning av Sida, ministerns utsagor samt även ministerns tjänsteutövning ifråga om regeringens efterlevnad av Sveriges internationella förpliktelser, reglerade i bland annat olika konventioner, som rör omvärldens ansvar att agera vid exempelvis krigsbrott, folkmord, etnisk rensning och andra övergrepp, och även Sveriges åtaganden att agera i enlighet med de humanitära principerna, som bland annat innebär att humanitärt bistånd ska förses enbart utifrån behov, inget annat.

Jag skriver denna KU-anmälan för att biståndsministerns tjänsteutövning väcker frågor och behöver granskas. Regeringen måste hållas ansvarig. Därutöver hoppas jag att detta ska bidra till att regeringen inser att de måste lägga om sin politik och därmed ökar stödet till barnen och övrig civilbefolkning i Gaza.

Laila Naraghi
Riksdagsledamot (S)

Bilaga A2.9.3

Regeringskansliet

2025-12-04
SB2025/01212

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 24 och 18 (delvis) – Regeringens ansvar i förhållande till Sveriges förpliktelser i relation till Israel och Palestina samt kriget i Gaza

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen
Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 24 och 18 (delvis) –
Regeringens ansvar i förhållande till Sveriges förpliktelser i
relation till Israel och Palestina samt kriget i Gaza**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Har regeringen vidtagit några åtgärder gentemot Israel med anledning av eventuella förpliktelser som följer av folkmordskonventionen? Om ja, vilka åtgärder har vidtagits och när?

2. Har regeringen vidtagit några åtgärder med anledning av dels beslutet om provisoriska åtgärder respektive rådgivande yttrande av 2024 från Internationella domstolen (ICJ), dels principen om skyldighet att skydda som omnämns i denna promemoria? Om ja, vilka åtgärder har vidtagits och när? Vilka bedömningar har gjorts av eventuella förpliktelser till följd av nämnda beslut och princip?

3. Har regeringen vidtagit några åtgärder med anledning av kriget i Gaza utifrån andra eventuella folkrättsliga förpliktelser och konventionsåtaganden? Om ja, vilka åtgärder har vidtagits och när?

Regeringens agerande med anledning av kriget i Gaza har inte grundats på någon enskild bedömning enligt de konventioner, beslut, yttranden och principer som anges i frågorna. Agerandet har i stället baserats på en helhetsbedömning utifrån de behov som funnits på grund av den katastrofala humanitära situationen i Gaza och det bristfälliga tillträdet för humanitära aktörer. Folkrättsliga aspekter, inklusive behovet av att utöva påtryckningar för att förmå Israel att uppfylla sina folkrättsliga förpliktelser, har löpande vägts in som en del av bedömningen.

Sverige har en folkrättslig skyldighet att agera för att förebygga folkmord. Skyldighetens närmare innebörd måste avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, bl.a. vilken möjlighet Sverige har att påverka situationen. Vidare har Sverige en skyldighet att sörja för att den internationella humanitära rätten iakttas i enlighet med Genèvekonventionernas gemensamma artikel I. Det är mot denna bakgrund som regeringen kraftigt har ökat det svenska humanitära stödet till Gaza, vilket gjort Sverige till en av de största givarna av humanitärt bistånd.

Utgångspunkten för regeringen har varit att Sverige har störst möjlighet att påverka situationen i Gaza genom att agera inom ramen för EU:s gemensamma ansträngningar. Det kan i sammanhanget noteras att regeringen har gjort bedömningen att ICJ:s rådgivande yttrande från 19 juli 2024 i avgörande delar sammanfaller med EU:s förda politik på området. Utöver arbetet inom EU har regeringen också agerat i andra multilaterala sammanhang och i bilaterala kontakter genom bl.a. *démarches* och uppkallande.

Regeringen gör bedömningen att Sverige har levt upp till sina folkrättsliga förpliktelser.

Utöver de åtgärder som nämns i utskottets promemoria har regeringen:

- konsekvent understrukt parternas skyldighet att agera i enlighet med folkrätten inklusive den internationella humanitära rätten, bl.a. ställt krav på den israeliska regeringen att ge tillträde för humanitära organisationer samt framhållit Israels skyldighet att följa Internationella domstolens beslut;
- gett stöd till förslaget om en översyn av associeringsavtalet mellan EU och Israel, mot bakgrund av artikel 2 i avtalet, samt verkat för en suspendering av handelsdelen i avtalet;
- gett stöd till initiativet att säkerställa att EU i sin handel med Israel gör tillräcklig åtskillnad mellan israeliska och ockuperade palestinska områden för att leva upp till ICJ:s rådgivande yttrande;
- gett stöd till EU-kommissionens förslag att delvis suspendera Israels deltagande i forsknings- och innovationsprogrammet Horizon Europe;

- fördömt de israeliska planerna att godkänna en omfattande utbyggnad av bosättningar på Västbanken, inklusive i det så kallade E1-området;
- varit drivande för införandet av EU-sanktioner mot extremistiska bosättare samt tagit initiativ till sanktioner mot israeliska ministrar som driver på för en olaglig bosättningspolitik och aktivt motverkar en tvåstatslösning.

4. I vilken utsträckning har ensidiga beslut av Israel om t.ex. insatser, stöd och restriktioner i Gaza påverkat regeringens tolkning och tillämpning av Sveriges folkrättsliga förpliktelser och konventionsåtaganden?

Regeringens tolkning och tillämpning av Sveriges folkrättsliga förpliktelser och konventionsåtaganden har inte påverkats av den israeliska regeringens ensidiga beslut.

5. Vilka övriga kommentarer ger anmälningarna och denna promemoria anledning till?

Anmälningarna och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga A2.9.4

Regeringskansliet

2026-01-15
SB2025/01212

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 24 och 18 (delvis) – Regeringens ansvar i förhållande till Sveriges förpliktelser i relation till Israel och Palestina samt kriget i Gaza

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen
Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Promemoria

2026-01-15

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 24 och 18 (delvis) –
Regeringens ansvar i förhållande till Sveriges förpliktelser i
relation till Israel och Palestina samt kriget i Gaza**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svarspromemorian (s. 2) anges bl.a. att "Sverige har en folkrättslig skyldighet att agera för att förebygga folkmord" och att "Regeringen gör bedömningen att Sverige har levt upp till sina folkrättsliga förpliktelser". Vilken folkrättslig skyldighet respektive vilka folkrättsliga förpliktelser är det som avses?

Den folkrättsliga skyldigheten att förebygga folkmord följer av artikel 1 i folkmordskonventionen. Den folkrättsliga skyldigheten att sörja för att den internationella humanitära rätten iakttas följer av Genèvekonventionernas gemensamma artikel 1. Regeringens bedömning att Sverige levt upp till sina folkrättsliga förpliktelser har gjorts med beaktande av dessa skyldigheter.

Som framgår av tidigare svar i ärendet har regeringen även gjort bedömningen att Internationella domstolens rådgivande yttrande från 19 juli 2024 i avgörande delar sammanfaller med EU:s förda politik på området.

2. I svarspromemorian (s. 2 f) hänvisas till åtgärder som regeringen har vidtagit i relation till Israel och Palestina samt kriget i Gaza. I vilken utsträckning har de vidtagna åtgärderna sin grund i Sveriges folkrättsliga förpliktelser?

Det som i första hand har varit styrande för regeringens agerande i relation till Israel och Palestina samt kriget i Gaza har varit att förhindra ett pågående mänskligt lidande. Regeringen har bedömt att Sveriges folkrättsliga

förpliktelser också ställer krav på ett sådant agerande. Det kan dock vara svårt att bestämma den exakta innebörden av dessa förpliktelser. Som framgår av tidigare svar i ärendet avgörs skyldighetens närmare innebörd utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, bl.a. vilken möjlighet Sverige har att påverka situationen. Regeringens uppfattning har varit att de omfattande åtgärder som under alla förhållanden har bedömts vara nödvändiga att vidta, mer än väl har levt upp till de förpliktelser som följer av folkrätten.

Bilaga A2.10.1

SVERIGES
RIKSDAG

2025-10-07

Anmälan om granskning till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -10- 07

Dnr 288-2025/26

Begäran om granskning av regeringens avtal med Somalia

Miljöpartiet anmäler härmed regeringens hantering av ett hemligt avtal med Somalia till Konstitutionsutskottet för granskning. Enligt Ekots reportage slöt Sverige i december 2023 en överenskommelse med Somalias regering som utlovade svenska biståndsmedel i utbyte mot att Somalia tar emot personer som Sverige vill utvisa. Avtalet innebär att 100 miljoner kronor ur biståndsbudgeten skulle öronmärkas till en fond med nära anknytning till Somalias premiärministers kansli. Denna uppgörelse har hållits hemlig för allmänheten och kom först nyligen till kännedom genom mediernas avslöjanden.

Somalia ligger näst längst ned i Transparency Internationals korruptionsindex, vilket innebär att risken för missbruk av biståndsmedel är extremt hög. Att placera svenska skattemedel i projekt där Somalias premiärministers krets får stort inflytande har därför väckt stark kritik – både internt inom Sida och externt från experter.

Den tidigare biståndsministern Johan Forssell och den nuvarande biståndsministern Benjamin Dousa har båda haft det direkta övergripande ansvaret för biståndspolitiken under denna process. Med anledning av de allvarliga uppgifter som framkommit finner vi det nödvändigt att KU granskar båda dessa ministrars agerande i samband med avtalet med Somalia och de biståndsmedel som betalats. Nedan redogörs för de två huvudsakliga beslutsomgångarna – den första utbetalningen 2024 och den andra utbetalningen 2025 – där vi misstänker att otillbörlig styrning av myndighet kan ha förekommit samt att vilseledande information kan ha kommunicerats.

Sveriges riksdag

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (4)

Första utbetalningen 2024 – konflikt med Sida och misstanke om ministerstyre

Enligt de uppgifter som finns tillgängliga utlöste överenskommelsen med Somalia en konflikt mellan svenska myndigheter och regeringen. I december 2023 meddelade Sveriges ambassadör i Somalia att han träffat en överenskommelse med Somalias premiärminister om att sätta in 100 miljoner kronor i en nyinrättad somalisk-italiensk fond¹. Sidas tjänstemän reagerade starkt och vägrade genomföra utbetalningen när de fick kännedom om planerna. Skälet var att den aktuella fonden stod under starkt inflytande av Somalias premiärministers kansli. Sidas egna analyser varnade för uppenbar korruptionsrisk och brist på insyn om pengarna skulle kanaliseras på det sätt som regeringen utlovat².

Denna vägran från Sida ledde till en allvarlig intressekonflikt internt och diplomatiskt. Somaliska företrädare insisterade på att få pengarna placerade i just den utlovade fonden³. Under våren 2024 skakade relationen: Sverige hamnade i konflikt med Somalia när utbetalningen fördröjdes på grund av Sidas motstånd. Konflikten kulminerade i att Somalias regering utvisade Sidas biståndschef, efter att hon uppfattats stå i vägen för att pengarna skulle betalas ut. Samtidigt hotade Somalia att stoppa vidare mottagande av utvisade personer om inte Sverige uppfyllde sin del av avtalet och betalade ut biståndsmedlen.

För att lösa det akuta dilemmat valde regeringen då en inofficiell kompromiss: Istället för att föra över pengar till den kontroversiella somaliska fonden gjordes en första utbetalning på 40 miljoner kronor till en fond hos Världsbanken. Detta var avsett att delvis uppfylla det svenska löftet utan att pengarna gick direkt till en fond kontrollerad av Somalias regering.

Vi noterar dock att inget offentligt regeringsbeslut eller uppdrag om denna omdirigering av 40 miljoner har kunnat identifieras i tillgängliga källor. Det är således oklart på vilken formell grund denna utbetalning beslutades, vilket i sig väcker frågor om transparens och efterlevnad av gängse beslutsprocesser. Om denna utbetalning initierats genom informella påtryckningar på Sida – i strid med myndighetens egna bedömning – finner vi skäl att misstänka otillåtet ministerstyre. Vi anser att Johan Forssells roll i denna första utbetalning (då i egenskap av ansvarigt statsråd) bör granskas nogga av KU.

¹ <https://www.sverigesradio.se/artikel/sverige-i-hemlig-overenskommelse-med-somalia>

² <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/sverige-i-bistandsuppgorelse-med-somalia>

³ <https://www.sverigesradio.se/artikel/bistandschef-utvisades-efter-braket-om-hemliga-uppgorelsen>

Andra utbetalningen 2025 – formellt beslut men ifrågasatt transparens

Konflikten mellan Sverige och Somalia ska enligt uppgifter i media har fortsatt. Somalia ska ha krävt att Sverige betalade ut resterande belopp på 60 miljoner kronor. Under våren 2025, när Benjamin Dousa hade tillträtt som biståndsminister, vidtogs formella steg för att möjliggöra den återstående utbetalningen. Den 8 maj 2025 ändrades Sidas regleringsbrev genom ett regeringsbeslut som explicit angav att stöd till FN:s utvecklingsprogram (UNDP) med upp till 60 miljoner kronor fick ingås som nytt åtagande inom Somalias biståndsstrategi⁴. Detta undantag från tidigare stopp för nya avtal gjorde det möjligt att kontraktera en specifik insats trots strategiperiodens slut. Kort därefter, under sommaren 2025, betalade Sida ut 60 miljoner kronor till ett projekt i samarbete med Somalias premiärministers kansli under FN-organet UNDP⁵.

Det kan noteras att regeringen här formellt gick den korrekta vägen genom att justera regleringsbrevet innan utbetalningen. KU bör ändå granska om syftet med detta beslut var att kringgå Sidas invändningar och expertbedömning, vilket i praktiken kan utgöra ministerstyre även om formen är riktig. Sidas ledning har uppgett att det var regeringen som beslutade att stöd skulle ges via UNDP i Somaliafallet. Interna källor inom Sida vittnar dessutom om att projektet aldrig skulle prioriterats utan regeringens direkta krav⁶. Dessa uppgifter tyder på en ovanligt tung politisk styrning av ett enskilt biståndsprojekt, där den ansvariga ministern kan ha överskridit gränsen för vad som är acceptabel påverkan på en myndighets beslutsfattande i ett enskilt ärende.

Ytterligare en aspekt rör informationen som kommunicerats till allmänhet och riksdag om denna insats. Biståndsminister Benjamin Dousa har i media betonat att "regeringens politik säger mycket tydligt att biståndet ska kunna användas i migrationspolitiska syften" men att "det är Sida och ambassaderna som ansvarar för genomförandet" och "Sida fattar självständiga myndighetsbeslut och beslut om exakt med vilka vi ska samarbeta och till vilka belopp"⁷. Han har velat gesken av att beslut om utformning och mottagare av biståndet fattats av ansvariga myndigheter på saklig grund. I andra intervjuer har Benjamin Dousa även hävdats att inget samarbete sker med Somalias premiärministers kansli i dessa projekt⁸. Denna information är i minsta mån missvisande - om inte direkt falsk. I Sidas eget beslutsdokument för UNDP-insatsen framgår det klart att stödet gäller "ett

⁴ UD2025/13856 Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)

⁵ <https://www.sverigesradio.se/artikel/bistandschef-utvisades-efter-braket-om-hemliga-uppgorelsen>

⁶ <https://www.sverigesradio.se/artikel/sverige-i-hemlig-overenskommelse-med-somalia>

⁷ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/uppgifter-sida-kande-press-av-regeringen-att-genomfora-somalia-upplag>

⁸ <https://www.sverigesradio.se/artikel/ministern-kritiseras-efter-pastaenden-om-bistand-valdigt-konstigt>

samarbete med Somalias premiärministers kansli⁹. Om ministern medvetet har lämnat dessa felaktiga eller vilseledande uppgifter om vart pengarna går och hur de används är detta i sig skäl för KU att granska ärendet ur ett ansvars- och tillitsperspektiv.

Slutsats

Sammantaget anser Miljöpartiet att det föreligger allvarliga indikationer på otillbörlig ministerpåverkan i hanteringen av avtalet med Somalia. Redogörelsen ovan visar hur regeringsföreträdare kan ha pressat en myndighet att kringgå sin professionella bedömning, initialt utan formella beslut, för att tillmötesgå en hemlig politisk uppgörelse. Först i efterhand formaliserades beslut som legitimerade utbetalningarna, men då under fortsatt tveksamma omständigheter. Båda ansvariga ministrar, Johan Forssell och Benjamin Dousa, bör enligt vår mening granskas. Särskilt bör KU utreda:

- Om statsrådet Johan Forssell agerade på ett sätt som innebar otillåten styrning av Sida i samband med den första utbetalningen, inklusive om några beslut togs utan sedvanlig transparens för att få ut 40 miljoner kronor till Världsbanken.
- Om statsrådet Benjamin Dousa agerade korrekt genom att driva igenom den andra utbetalningen på 60 miljoner kronor, samt om han har lämnat sanningsenlig information om projektets utformning och mottagare. Här bör KU särskilt granska eventuella diskrepanser mellan ministerns offentliga uttalanden och verkligheten så som den framgår av Sidas dokument.
- Huruvida regeringens koppling av biståndsmedel till en migrationsuppgörelse av detta slag är förenlig med gällande regelverk och principer för hur biståndsmedel får användas, inklusive om syftet med biståndet har förvanskats eller använts som påtryckningsmedel i strid med riksdagens intentioner för biståndsanslaget.

Vi uppmanar därför Konstitutionsutskottet att granska hela processen kring avtalet mellan Sverige och Somalia från 2023 till 2025, inklusive båda utbetalningarna och båda berörda ministrarnas agerande, för att säkerställa att regeringsmakten utövats inom lagens och konstitutionens ramar.

Janine Alm Ericson (MP)
Riksdagsledamot och biståndspolitisk talesperson

⁹ <https://globalbar.se/2025/10/vad-ar-sant-och-falskt-om-somalia-stodet>

Bilaga A2.10.2

2025–10–28

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -10- 2 9

Dnr 458 - 2025 / 26

Begäran av granskning av migrationsminister Johan Forsells agerande i samband med regeringens utbetalningar till det somaliska regeringskansliet.

På ett regeringssammanträde den 3 april 2025 skrev migrationsminister Johan Forsell under ett beslut om att 517 400 amerikanska dollar, motsvarande cirka fem miljoner kronor – ska betalas ut till det somaliska regeringskansliet, via den somaliska delen IOM (International Organization for Migration). Av beslutet framgår att pengarna ska ”stärka den somaliska regeringens förmåga att hantera frågor om migration och återvändande”.¹

Enligt uppgifter i Dagens Nyheter² har medlen använts för att finansiera tre tjänster inom det somaliska regeringskansliet, med löner på omkring 100 000 kronor per månad. Personerna som anställts uppges tillhöra premiärministerns närmaste krets, vilket väcker frågor om korruption och otillbörlig påverkan. Migrationsminister Forsell har i ett skriftligt uttalande till Dagens Nyheter bekräftat att utbetalningarna skett från Justitiedepartementet med motiveringen att pengarna ska bidra till ett ökat återvändande till Somalia. Vidare låter han meddela att det ”för den moderatledda regeringen är prioriterat att öka återvändandet, och vi använder alla relevanta verktyg för att åstadkomma det”.

Det finns anledning att ifrågasätta denna hanteringen av ärendet. En utbetalning av detta slag – till ett annat lands regeringskansli – torde normalt falla inom biståndsområdet, under former som säkerställer riksdagens insyn och biståndspolitiska kontroll. I detta fall har medlen i stället hanterats som ett ärende inom Justitiedepartementets migrationsområde, vilket innebär att såväl riksdag som allmänhet helt saknat insyn i upplägget. Därtill har stora delar av överenskommelsen mellan den svenska och den somaliska regeringen belagts med sekretess, trots att mottagarlandet – enligt Transparency International – är världens näst mest korruperade stat (2024 års index). I en sådan kontext är behovet av öppenhet och uppföljning särskilt stort. Det rimmar även illa med den strategi för biståndet regeringen presenterat där man framhåller transparens som ett särskilt fokus.³

Migrationsminister Forsells roll och agerande när det gäller regeringens hemliga avtal med den somaliska regeringen är problematiskt ut flera aspekter. Det finns en tydlig risk att svenskt bistånd använts som en muta till en korrupt regim, och dessutom riskerar migrationsministerns överenskommelse med Somalias regering strida mot grundläggande principer för hur bistånd får användas. Enligt Dagens Nyheter fick man först beskedet från regeringskansliet att akten var tom när man begärde ut underlaget för beslutet. Några dagar senare fick man ett nytt besked från justitiedepartementet: det finns handlingar som IOM Somalia har tagit fram bl.a. avtal, projektförslag och budget men några underlag framtagna av regeringskansliet verkar inte finnas exempelvis för hur projektet ska utvärderas. Det förefaller anmärkningsvärt om så är fallet.

Mot denna bakgrund finns det skäl att granska migrationsminister Johan Forsells roll i besluts- och beredningsprocessen, även övriga statsråd som kan varit inblandade bör granskas exempelvis justitiedepartementets chef Gunnar Strömmer samt biståndsminister Benjamin Dousa som tidigare hävdade att ”–Våra pengar går inte, och kommer inte att gå, till den somaliska staten”. Särskilt kring hur beslutet konstruerats, inklusive valet av departement och sekretessnivå, och huruvida det inneburit att riksdagens insyn i användningen av svenska biståndsmedel har begränsats på ett otillbörligt sätt. Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska migrationsminister Johan Forsells och övriga statsråds agerande i ärendet utifrån ovanstående.

Tony Haddou (V)

¹ <https://www.dn.se/sverige/hemligt-upplagg-svenska-pengar-till-regeringen-i-somalia>

² Ibid.

³ <https://www.regeringen.se/rapporter/2023/12/bistand-for-en-ny-era---frihet-egenmakt-och-hallbar-tillvaxt/>

Bilaga A2.10.3

Stockholm 20 november 2025

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -11- 21

Dnr 638-2025/26

Begäran om granskning av Sveriges utbetalningar till Somalia

Sveriges Radios Ekot och DN har i en serie inslag och artiklar avslöjat hur regeringen och Sida under 2024-25 genomfört stora utbetalningar till Somalia, varav en avsevärd del av dessa medel dirigerats till den somaliska premiärministerns kansli.

Såvitt känt handlar det om minst 105 miljoner kronor, varav 100 miljoner kommer från biståndsbudgeten och 5 miljoner från Justitiedepartementets anslag för migrationspolitiska insatser.

En del av biståndspengarna baseras på ett avtal mellan UNDP och Sida, och enligt avtalet ska 11,5 miljoner gå direkt till den somaliske premiärministerns kansli. Resterande ska bl.a. gå till byggandet av en konferensanläggning, löner, inventarier och konsultrarvoden.

När det gäller anslaget från Justitiedepartementet, som gått via International Organisation of Migration (IOM), så ska hela beloppet gå till den somaliske premiärministerns kansli.

Sammanlagt har alltså Sverige bidragit med minst 16,5 miljoner kronor till den somaliske premiärministerns kansli.

Det är mycket lite känt om vart dessa pengar egentligen gått, och varken den svenska eller den somaliska regeringen vill redogöra för det.

Enligt DN:s källor så har emellertid de fem miljonerna från Justitiedepartementet gått till att anställa tre personer i Somalia, med löner på över 100 000 kronor i månaden. Det är en lönenivå som mycket kraftigt överstiger vad statstjänstemän i allmänhet har i Somalia.

En av de nyanställda sägs vara släkt med premiärministern, och de två andra ska vara släkt med andra i premiärministerns stab. Samtliga inblandade – den svenska regeringen, den somaliska regeringen och IOM – vägrar svara på frågor om detta stämmer.

De 11,5 miljonerna från Sida/UD ska enligt avtalet användas för att anställa sju personer på den somaliske premiärministerns kansli. Fyra av dem, inklusive chefen, ska rekryteras av Somalia, och övriga tre av UNDP.

Varken Sida, UNDP, den svenska regeringen eller den somaliska regeringen vill redogöra för om dessa rekryteringar skett, och vem som i så fall fått dem.

Somalia är världens näst mest korruperade land. Det är uppenbart att risken är mycket stor att dessa pengar hamnat i fel fickor. Den farhågan förstärks av att ingen

ansvarig vill svara på oppositionens eller journalisternas frågor om pengarna. Det är en total mörkläggning, och samtliga dokument som begärs ut är mycket kraftigt maskade. Så gott som allt har hemligstämplats.

Ansvarigt statsråd för biståndspengarna är Benjamin Dousa. Ansvarigt statsråd för Justitiedepartementets pengar är Johan Forssell. Det var under Forssells tid som biståndsminister som det nära samarbetet med Somalia inleddes, och det har sedan fullföljts av Dousa.

Utrikesutskottet har genomfört utfrågningar av utrikesminister Maria Malmer Stenergard, biståndsminister Benjamin Dousa och Sidas generaldirektör Jakob Granit. De har inte kunnat svara på de frågor vi ställt, utan dessa tillfällen har snarare bara gett upphov till fler frågor.

Syftet bakom dessa utbetalningar sägs ha varit att förmå Somalia att ta emot somaliska medborgare som avvisats från Sverige. Både Forssell och Dousa har i media uppgett att det finns en överenskommelse om detta mellan Sverige och Somalia, men ingen av dem har kunnat uppvisa några belägg.

När vi upprepade gånger frågade Dousa i utskottet om denna "överenskommelse" var skriftlig eller muntlig eller vilken annan form den hade, när den hade träffats och vem som då företrätt Sverige etc, så fick vi inga svar.

Somaliska företrädare har i media förnekat att det finns en överenskommelse.

Tidslinjen

Däremot börjar det klarna ungefär hur tidslinjen ser ut. Det fördjupade samarbetet inleddes med statssekreterare Diana Janses resa till Somalia 2023. Där ska hon ha lovat den somaliska regeringen att rikta om biståndet, i utbyte mot att Somalia skulle ta emot avvisade somalier från Sverige.

Somalia ska då ha lovats 100 miljoner kronor ur biståndsbudgeten, som de skulle få förfoga över själva. Enligt uppgift försökte man först slussa dem via en italiensk fond, men det stoppades av Sida eftersom det skulle vara omöjligt att spåra vart pengarna sedan tog vägen, med en uppenbar korruptionsrisk.

Istället valde man att göra den första utbetalningen under 2024 på 40 miljoner kronor via en fond i Världsbanken, som länge använts för bistånd och där det verkar finnas goda kontrollmekanismer.

Men den svenska regeringen informerade inte Världsbanken att detta var en del av en återtagandeuppgörelse, och det gjorde att Världsbanken drog sig ur samarbetet.

Det ledde till problem med hur man skulle betala ut de resterande 60 miljonerna. Då gick man till UNDP, och förhandlade fram avtalet mellan UNDP och Sida, som alltså bland annat innefattade 11,5 miljoner kronor direkt till den somaliske premiärministerns kansli.

Företrädare för Somalias regering ska ha krävt att få råda över så mycket som möjligt av pengarna själva. Kontakterna med Somalia sköttes av dåvarande ambassadören Joachim Waern. UD tycks ha varit väldigt angelägen om att tillmötesgå de somaliska önskemålen.

Sidas medarbetare på plats i Afrika reagerade emellertid mot processen, och menade att korruptionsrisken var alldeles för stor. Det ledde till att Sidas biståndschef förklarades persona non grata (PNG) av den somaliska regeringen våren 2025.

Att förklara någon persona non grata är ett av de allra mest kraftfulla diplomatiska verktygen. Det kan ett land göra om man t ex misstänker att någon diplomat begått brott eller ägnat sig åt spioneri. Det är således en exceptionell åtgärd.

Ändå informerades inte riksdagen om detta. Regeringen hemlighöll att Sverige utsatts för detta diplomatiska angrepp, och man har hemligstämplat allt som berör PNG-beslutet. Såvitt känt har inte Somalia framfört någon förklaring till sitt beslut, och det verkar inte heller som om regeringen vidtagit några motåtgärder mot Somalia.

Tvärtom så fortsatte Sverige förhandlingarna om UNDP/Sidaavtalet, och de 60 miljonerna ska nu vara utbetalda till Somalia. Inte heller UNDP ska ha informerats om att detta var en del av en återtagandeöverenskommelse.

Men det verkar inte ha räckt. 3 april 2025 beslutade regeringen om ytterligare en utbetalning, denna gång från Justitiedepartementet. Då handlar det om 517 400 amerikanska dollar, ca 5 miljoner svenska kronor, som via IOM gått till den somaliske premiärministerns kansli.

Det är dessa pengar som enligt DN:s källor har gått till att anställa tre personer med löner på över 100 000 kronor per månad. Det ska röra sig om släktingar premiärministern eller hans stab.

IOM vill inte svara på frågor om pengarna, och regeringen har hemligstämplat allt underlag.

Återtagandet?

Hur har det då gått med återtagandet av somaliska medborgare som avvisats från Sverige? Ja, under 2024 uppges att Sverige kunde utvisa 28 personer, men under 2025 tycks detta ha avstannat, särskilt efter att affären blivit känd.

Den 15 oktober ställdes en planerad flygning av utvisade till Somalia in med kort varsel, och så vitt känt har inga nya flygningar genomförts efter det.

Somalia verkar helt enkelt ha avbrutit samarbetet. Men de 105 miljonerna har man behållit.

Somalias premiärminister – antisemit och Hamasanhängare

Somalias premiärminister Hamza Abdi Barre är en välkänd antisemit och Hamasanhängare. Kort efter Hamas terrorattack mot Israel 2023 höll han ett tal i Mogadishu där han hyllade Hamas som en "islamisk befrielse rörelse, sanna muslimer och mujahedin (heliga krigare)". I samma tal kallade han judar för "apornas och svinens avkomma".

Sida har en särskild instruktion, beslutad av regeringen 10 april 2025, om att Sida ska "säkerställa att bistånd inte ges till aktörer som bedriver eller stödjer antidemokratisk verksamhet, våldsbejakande extremism, islamism, antisemitism, terrorism, verksamhet som underminerar kvinnors och flickors rättigheter samt hatpropaganda riktad mot individer eller grupper".

Statsminister Ulf Kristersson sa 3 oktober att "Vi [Sverige] stöttar inte några Hamas-kramare eller terrorromantiker i Somalia".

Efter vad som framkommit så är det uppenbart att statsministerns påstående är felaktigt, och att regeringen genom utbetalningarna till Somalia – även om dessa skett via mellanhänder som UNDP och IOM – har brutit mot sitt eget beslut, och dessutom tvingat Sida att bryta mot instruktionen genom avtalet med UNDP.

Granskningen

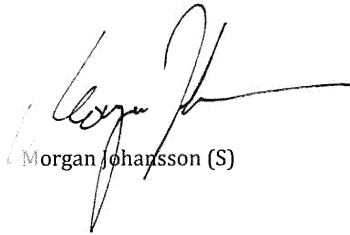
Det finns ett antal frågor av konstitutionell karaktär som jag anser att KU bör granska, och granskningen bör omfatta både Johan Forssell, Benjamin Dousa och Ulf Kristersson.

1. Statsråd ska tala sanning. Både Dousa och Forssell har påstått att det finns en överenskommelse med Somalia om att landet ska ta emot sina medborgare. Ändå har ingen kunnat visa upp någon sådan. Finns det en överenskommelse, och i så fall i vilken form? Och om inte: varför har statsråden påstått det? Dessutom har statsministern påstått att Sverige inte stöttar "Hamas-kramare", vilket är uppenbart felaktigt.
2. Regeringen ska ha ett fullgott beslutsunderlag för sina beslut. Vilket underlag fanns för beslutet att utbetala 5 miljoner kronor till den somaliske premiärministerns kansli, via IOM? Och vilken roll hade regeringen för framtagandet av avtalet mellan Sida och UNDP, som innebär ytterligare 11,5 miljoner kronor till premiärministerns kansli? Kände regeringen till att pengarna av allt att döma gått till släktingar i premiärministerns krets?
3. Regeringen har ett löpande informationsansvar gentemot riksdagen. Frågor av större vikt ska tas om fördras i Utrikesnämnden. En svensk medarbetare blev förklarad persona non grata av den somaliska regeringen. Varför informerades inte Riksdagen, och varför har Sverige inte vidtagit några motåtgärder? Och vad var omständigheterna kring PNG-beslutet?
4. Regeringen ska följa sina egna beslut, och säkerställa att myndigheterna gör det. Regeringen har beslutat att inga pengar ska gå till aktörer som stödjer antisemitism och islamism. Ändå har regeringen – via UNDP/Sida och IOM – medverkat till att betydande belopp, sammanlagt minst 16,5 miljoner kronor,

betalats ut till den somaliske premiärministerns kansli. Hur är detta förenligt med regeringsbeslutet att motverka antisemitism och islamism?

5. Regeringen ska eftersträva maximal öppenhet, bland annat för att möjliggöra riksdagens och allmänhetens granskning. Sverige har en unik tradition av transparens, vilket starkt medverkat till att vårt land (fortfarande) utmärks av en mycket låg grad av korruption. I detta ärende har regeringen emellertid hemligstämplat så gott som allt – underlag, mejlkonversationer, minnesanteckningar etc – på ett sätt som framstår som missbruk av sekretesslagstiftningen och ett rent försök till mörkläggning. KU kan ju ta del av allt hemligstämplat material, och i sin granskning anser jag att KU också ska göra en bedömning om huruvida allt detta hemligstämplande varit motiverat.

Stockholm 20 november 2025

Morgan Johansson (S)

Bilaga A2.10.4

Regeringskansliet

13 bilagor

2026-01-20
SB2025/01367

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 25, 27 och 32 – Sveriges överenskommelse med Somalia om bistånd och migration

Härmed överlämnas två promemorior från Utrikesdepartementet.

Den första promemorian (svar på fråga 1–7 och 9) innehåller tolv bilagor varav bilaga 1–2, 4, 6–7, 9 och 11–12 har sekretessmarkerats.

Den andra promemorian (svar på fråga 8) har sekretessmarkerats liksom dess bilaga.

De sekretessmarkerade handlingarna överlämnas till konstitutionsutskottet i särskild ordning.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2026-01-20

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 25, 27 och 32 – Sveriges överenskommelse med Somalia om bistånd och migration

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–7 och 9 i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för tillkomsten av och innehållet i den överenskommelse (skriftlig eller muntlig) mellan Sverige och Somalia som ska ha slutits i december 2023 gällande bistånd och migration. Om överenskommelsen är skriftlig önskar utskottet ta del av den.

Sverige har sedan lång tid ett brett och omfattande samarbete med Somalia. En del av detta har handlat om att genom bistånd stärka den somaliska statsapparaten och bidra till institutionell kapacitetsutveckling. För att främja lokalt ägarskap har det varit en självklarhet att föra en löpande dialog med Somalia om biståndets inriktning.

Regeringen har under mandatperioden arbetat utifrån en ambitiös biståndspolitisk reformagenda. En central del av denna är att stärka synergier mellan bistånds- och migrationspolitiken (se Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt). Regeringen har i detta sammanhang gett uttryck för att biståndet ska användas som en utrikespolitisk hävstång för att få till stånd förbättrade samarbeten om migration som innefattar en fördjupad dialog med berörda regeringar. Bistånd ska kunna villkoras, i syfte att mottagarlandet ska följa folkrättsliga principer och samarbeta med Sverige i frågor om återtagande av sina medborgare.

När det gäller Somalia har regeringen varit tydlig med att en fortsättning av utvecklingssamarbetet förutsätter att landet medverkar till återtagande av somaliska medborgare som inte har laglig rätt att stanna i Sverige. Detta har på olika sätt framförts i dialog med somaliska företrädare på såväl politisk nivå som tjänstemannanivå. Inom ramen för denna dialog har naturligtvis regeringen varit villig att även diskutera önskemål från Somalia om hur samarbetet ska bedrivas och utvecklas. Bland annat hölls möten på politisk nivå i Stockholm i september 2023 mellan en somalisk delegation och företrädare för Regeringskansliet (Utrikesdepartementet och Justitiedepartementet).

Som ett led i denna dialog hade Sveriges ambassadör till Somalia (med placering vid ambassaden i Nairobi) under hösten 2023 kontakter med somaliska företrädare. Inför ett möte med Somalias premiärminister fick ambassadören den 4 december 2023 anvisningar från Regeringskansliet om vilka initiativ som Sverige skulle kunna ta inom ramen för ett utvecklat samarbete där återtagande av somaliska medborgare var en del. Det framhölls tydligt att åtgärder från Sveriges sida därefter skulle tas fram, beredas och beslutas enligt gällande rutiner, se *bilaga 1*.

Den 7 december 2023 återkopplade ambassadören i ett e-postmeddelande rubricerat ”uppörelse klar”. Innebörden av ambassadörens återkoppling var att en samsyn hade nåtts med Somalia rörande vissa biståndsinsatser och återtagande av somaliska medborgare, se *bilaga 2*. I en bilaga till e-postmeddelandet bifogades en skärmbild av ett arbetsdokument som gav uttryck för samsynen. Även en pressrelease om ett förnyat partnerskap mellan Sverige och Somalia från den somaliska premiärministerns kansli skickades, enligt vilken Sverige bl.a. utfäste stöd till den somalisk-italienska fonden Towards Peace and Stability in Somalia, den s.k. TPSS-fonden, se *bilaga 3*.

I svar från Regeringskansliet via e-post till ambassadören upprepade myndigheten att aktuella åtgärder från svensk sida behövde tas fram, beredas och beslutas enligt gällande rutiner och att ambassadörens uttalande vid mötet om stöd till den s.k. TPSS-fonden skulle tolkas som en viljeinriktning, se *bilaga 4*.

Det som framfördes vid mötet mellan Sveriges ambassadör och företrädare för den somaliska regeringen handlade om hur länderna kunde ta vidare samarbetet. Arbetsdokumentet utgjorde en uppteckning av åtgärder som respektive land vid mötet hade gett uttryck för att man var beredd att gå vidare med. Det träffades alltså inte någon muntlig eller skriftlig överenskommelse som gav upphov till några rättsliga förpliktelser mellan länderna. Det är också en syn som Premiärministerns kansli i Somalia har gett uttryck för, se *bilaga 5*. De biståndsinsatser som Sverige senare kom att besluta om motsvarade inte de som hade nedtecknats i arbetsdokumentet.

De aktuella biståndsinsatserna (stöd via Världsbanken och UNDP) bereddes och beslutades enligt sedvanliga rutiner i enlighet med den sedan tidigare beslutade strategin för utvecklingssamarbetet med Somalia (Somalia-strategin).

2. Utskottet önskar en redogörelse för vilka kontakter som har tagits mellan Regeringskansliet (statsråd, statssekreterare eller andra medarbetare) och

a) Sida,

b) UNDP, IOM respektive Världsbanken,

c) Sveriges ambassadör och den svenska ambassaden i Somalia

i frågor som rör överenskommelsen och utbetalningar inom ramen för denna. Av redogörelsen bör framgå vad som framfördes vid kontakterna och på vems initiativ de ägt rum. Utskottet önskar även ta del av handlingar inom Regeringskansliet från dessa kontakter.

Kontakter med Sida

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har på tjänstemannanivå haft kontakt med Sida för att inhämta information om genomförandet av Somalia-strategin och myndighetens bedömningar vad gällde möjliga samarbetsområden med Somalia. Kontakterna har tagits både på Regeringskansliets och Sidas initiativ. Vid ett par tillfällen har möten hållits mellan Regeringskansliet, Sida och Sveriges ambassad i Nairobi.

Kontakter med UNDP, IOM respektive Världsbanken

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) träffade på tjänstemannanivå representanter för FN:s utvecklingsprogram (UNDP) vid ett möte på ambassaden i Nairobi den 9–11 april 2025. Syftet med mötet var att diskutera förutsättningarna för ett eventuellt stöd till UNDP.

Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har på tjänstemannanivå haft kontakt med FN:s migrationsorganisation (IOM) inför regeringens beslut 2024 och 2025 om stöd via IOM för att stärka den somaliska regeringens kapacitet att hantera migration och återvändande. Kontakterna har avsett frågor om projektplan, budget och avtal. Efter regeringens beslut om stöd har kommunikationen främst rört uppföljning av projekten. Kontakterna har tagits på båda parter initiativ.

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har på politisk nivå haft kontakt med Världsbanken för att inhämta information om en specifik fond (Recurrent Cost and Reform Financing Programme, RCRF).

Kontakter med Sveriges ambassadör och den svenska ambassaden i Somalia

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har på tjänstemannanivå haft kontakt med ambassaden i Nairobi i syfte att få information om ambassadens kontakter med Somalia avseende möjliga samarbetsområden med Somalia samt de aktuella stöden till Världsbanken och UNDP. Kontakterna har tagits på båda parter initiativ.

Kontakter har också tagits mellan ambassaden och Utrikesdepartementet på politisk nivå, samt mellan ambassaden och Justitiedepartementet på tjänstemanna- och politisk nivå, i syfte att följa samarbetets utveckling och resultat. Sådana kontakter har också tagits i samband med besök i Somalia av statssekreteraren Diana Janse (november 2022), statssekreteraren Anders Hall (maj 2023) och utrikesrådet för globala frågor (januari 2024).

Handlingar från kontakterna med Sida, UNDP, Världsbanken och ambassaden bifogas, se *bilaga 6*. Handlingar från kontakterna med IOM bifogas, se *bilaga 7*.

3. Utskottet önskar en redogörelse för vilka beslut om utbetalningar till Somalia, direkt eller via någon annan organisation, som har fattats under perioden december 2023–december 2025 av regeringen, Regeringskansliet respektive Sida. När det gäller beslut som fattats av regeringen respektive Regeringskansliet önskar utskottet ta del av besluten och de handlingar som hör till dessa beslut.

Regeringen har genom beslut om regleringsbrev för budgetåren 2023–2025 avseende Sida och Folke Bernadotteakademin anvisat medel för genomförande av Somalia-strategin. Genom regleringsbreven för Sida har

regeringen även anvisat medel för genomförande av regionala och tematiska strategier, som i vissa fall nyttjats för verksamhet i Somalia. När det gäller utbetalningar som Sida har gjort med stöd av dessa strategier under den angivna tidsperioden, se *bilaga 8*.

Regeringen beslutade den 27 juni 2024 och den 3 april 2025 om bidrag till IOM för att stärka den somaliska regeringens kapacitet att hantera migration och återvändande. Beslut och andra handlingar som hör till dessa beslut bifogas, se *bilaga 9*.

Regeringen och Regeringskansliet har därutöver beslutat om medel till stöd för andra aktörers verksamhet i Somalia, däribland följande.

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) beslutade den 29 oktober 2024 och den 12 december 2025 om verksamhetsstöd till FN:s stödkontor i Somalia (UNSOS) för att bidra till Somalias säkerhetstransition och därmed även att stärka de långsiktiga förutsättningarna för fred och stabilitet i Somalia.

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) beslutade den 5 juni 2024 och den 19 september 2025, med ändring den 19 november 2025, om projektstöd till European Institute of Peace (EIP) för en insats för fred och stabilitet i norra Somalia.

Regeringen har därutöver under den angivna tidsperioden i regleringsbrev för berörda myndigheter och anslag fattat beslut om medel för svenska myndigheters personalbidrag till EU:s och FN:s insatser i Somalia. Detta rör framför allt Försvarmakten, Myndigheten för civilt försvar, Polisen och Folke Bernadotteakademin. Regeringen har också under den angivna tidsperioden fattat beslut om stöd till FN:s migrationsorganisation (IOM) för verksamhet som bidrar till ökat återvändande och minskad irreguljär migration från bl.a Somalia.

4. Utskottet önskar en redogörelse för den beredningsprocess som föregick regeringens beslut om ändring av Sidas regleringsbrev den 8 maj 2025 i den del som rör utvecklingsarbetet med Somalia.

I början av 2025 informerades Regeringskansliet av ambassaden i Nairobi om att ett planerat tillskott av stöd från Sverige till Världsbankens fond Recurrent Cost and Reform Financing Programme (RCRF) inte var möjligt vid den aktuella tidpunkten givet fondens konstruktion. Ambassaden och

Somalias regeringskansli inledde därför en diskussion om andra möjliga projekt inom ramen för samarbetet. Ett alternativ som diskuterades var ett stöd till genomförande av Somalias nationella utvecklingsplan (National Transformation Plan 2025–2029, NTP) via UNDP. Ett sådant stöd hade också tidigare varit föremål för diskussion. Förutsättningarna för ett sådant stöd diskuterades vidare i en bredare krets vid möten i Nairobi den 9–11 april 2025 (för anteckningar från mötet, se bilaga 6). Vid dessa möten deltog även företrädare för Regeringskansliet, Sida och UNDP.

Under våren lyfte Sida ett behov av att förtydliga regleringsbrevet inför ett eventuellt stöd. Som huvudregel gällde enligt Sidas regleringsbrev för 2025 att myndigheten skulle undvika att teckna större eller längre avtal som fortsätter att gälla efter det att en strategiperiod har löpt ut. Den aktuella Somalia-strategin skulle löpa ut den 30 juni 2025. Mot denna bakgrund tog Regeringskansliet fram en villkorsändring som innebar att Sida kunde göra undantag från huvudregeln för ett stöd till UNDP. Villkorsändringen bereddes i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1) och var därefter föremål för politisk samordning.

Sidas beslut om stöd hanterades enligt gällande rutiner. Som framgår av Sidas beslut (bilaga 10) gjorde myndigheten bedömningen att de planerade resultaten av projektet var i linje med målen för Somalia-strategin. Sidas beslut om stöd till UNDP fattades den 23 juni 2025.

5. Utskottet önskar ta del av eventuella återrapporter och andra handlingar inom Regeringskansliet med information om hur svenska utbetalningar som gjorts inom ramen för överenskommelsen har använts i Somalia.

Återrapportering avseende användningen av de aktuella stöden till Världsbanken och UNDP lämnas till Sida och ambassaden i Nairobi i enlighet med gällande beslut och avtal. Sida återrapporterar i sin tur till regeringen eller Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) i enlighet med bl.a. myndighetens instruktion, regleringsbrev eller andra beslut. Information publiceras också på Openaid.se i linje med transparensgarantin. Handlingar som inkommit från Sida och ambassaden till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) om användningen av de ovan nämnda stöden bifogas, se *bilaga 10*.

IOM följer kontinuerligt upp arbetet som utförs inom ramen för det kapacitetshöjande stöd till Somalia som Sverige finansierar. Uppföljningen görs utifrån de projektmål som har avtalats mellan Sverige och IOM.

När det gäller 2024 års stöd lämnade IOM en slutrapport till Justitiedepartementet den 27 maj 2025. Denna slutrapport har även legat till grund för en kontrollpromemoria som upprättades av Kammarkollegiet den 16 juli 2025. Därutöver har tjänstemännen som innehar de funktioner vid Somalias regeringskansli som finansieras av det svenska stödet via IOM skickat fyra rapporter till Justitiedepartementet. Handlingar avseende 2024 års stöd bifogas, se *bilaga 11*.

När det gäller 2025 års stöd har möten mellan Regeringskansliet (Justitiedepartementet) och IOM genomförts den 7 oktober 2025 och den 17 december 2025. Tjänsteanteckningar från dessa möten bifogas, se *bilaga 12*. IOM ska lämna en slutrapport senast den 30 september 2026. Rapporter från tjänstemännen som innehar de aktuella funktionerna vid Somalias regeringskansli ska enligt uppgift från IOM komma in i januari 2026.

6. Mot bakgrund av de medieuppgifter som återges i promemorian önskar utskottet dels en kommentar om hur de aktuella utbetalningarna förhåller sig till 5 § Sidas instruktion och till statsministerns uttalande som redovisas i promemorian, dels en redogörelse för vilka eventuella åtgärder som vidtagits av Regeringskansliet med anledning av uppgifterna.

Det kan inledningsvis konstateras att det är Sida som beslutar om stöd och därmed ansvarar för att beslut fattas i linje med gällande styrning och regelverk. Det kan noteras att det även före införandet av den aktuella bestämmelsen i 5 § 6 i Sidas instruktion fanns liknande krav i myndighetens regleringsbrev. Sida gör riskbedömningar i varje enskilt fall för att bl.a. säkerställa att bistånd inte ges till sådana aktörer som avses i nämnda bestämmelser.

Sidas avtalsparter för de aktuella stöden är Världsbanken och UNDP. Inom ramen för Sidas bedömning av aktuella risker och hur de kan hanteras ingår en bedömning av Världsbankens och UNDP:s kapacitet på området. Som avtalsparter är Världsbanken och UNDP bl.a. ansvariga för att eventuella utbetalningar hanteras på ett korrekt sätt och sker i enlighet med Sidas beslut och avtal.

De aktuella utbetalningarna har alltså inte gått direkt till någon statlig aktör i Somalia. Medel har inte heller vidareförmedlats till enskilda individer, såsom den somaliska premiärministern eller andra företrädare för den somaliska regeringen. Det har i stället varit fråga om att, genom Sidas avtalsparter, stärka den somaliska statsapparaten och bidra till institutionell kapacitetsutveckling.

Det aktuella uttalandet av den somaliska premiärministern blev känt för Regeringskansliet först i samband med medierapportering i början av oktober 2025. Somalia har i andra sammanhang välkomnat regionala och internationella insatser för fred mellan Israel och Hamas. Sverige och EU stöttar sedan länge Somalias kamp mot våldsbejakande terrorism och extremism inom landet.

Försvarsminister Pål Jonson tog vid mötet med Somalias försvarsminister den 7 oktober 2025 i Mogadishu upp det aktuella uttalandet och underströk bland annat vikten av att bekämpa antisemitism. Benjamin Dousa har också vid flera tillfällen, bl.a. i riksdagen och i media, tydligt markerat mot uttalandet.

Regeringskansliet har inte vidtagit några andra åtgärder med anledning av uttalandet.

7. Hur förhåller sig bistånds- och utrikeshandelsministerns uttalande om att inga svenska pengar har gått till den somaliska premiärministerns kansli till Sidas beslut den 23 juni 2025 om stöd till UNDP?

Som framgår av Sidas beslut den 23 juni 2025 är det UNDP som är myndighetens avtalspart för det aktuella stödet. Som redovisats i svar på fråga 4 bedömdes stödet, som syftade till att stödja genomförandet av Somalias nationella utvecklingsplan, vara i linje med målen för Somalia-strategin. Inga medel har betalats direkt från Sverige till den somaliska premiärministerns kansli.

Enligt Sidas beslut ska UNDP vidareförmedla cirka 50 procent av stödet till somaliska samarbetspartner, bl.a. Premiärministerns kansli och andra fackministerier. Som framgår av beslutet bedöms UNDP ha den nödvändiga kapaciteten för att hantera vidareförmedling av medel. Vidareförmedling sker först efter att aktuell betalningsmottagare bedöms uppfylla den s.k. *Harmonized Approach to Cash Transfers (HACT) framework*.

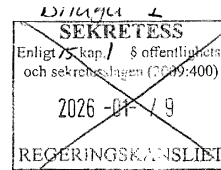
Efter det att uttalandet gjorts underströk Benjamin Dousa i en skriftlig kommentar att inga medel gått direkt från Sverige till Premiärministerns kansli, utan till Världsbanken och UNDP som, precis som i andra insatser, samarbetar med ministerierna i landet.

Det kan i sammanhanget noteras att det vid tidpunkten för Benjamin Dousas medverkan i SVT och TV4 inte hade gjorts någon utbetalning från UNDP till Premiärministerns kansli.

9. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga 1

Från: Tomas Brundin
Till: Joachim Waern
Kopia: Mikael Lindvall; Fredrik Kirst; Ulf Källstig; Anders Rönquist; Anna Centerstig; Anna Sellem Hogberg
Ärende: Somalia
Datum: den 4 december 2023 13:37:32
Bilagor: image001.png

Joachim,

Tack för bra samtal med Ju-dep i fredags. Vi har nu, som sagt, [REDACTED]

Även om det sagts muntligen sänder jag detta meddelande även skriftligen så att det inte ska råda några som helst oklarheter [REDACTED]

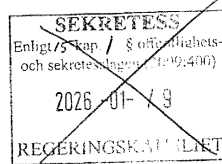
Beredningen och genomförande måste tåla granskning och måste således göras i enlighet med gängse handlägningsordning och rutiner. När det gäller fonden är det inte den italienska fonden som gäller, utan en fond med tredje part som genomförare, såsom Sida förslagit i våra samtal för några veckor sedan.

/ Hälsn
Tomas

Tomas Brundin
Gruppchef
Utrikesdepartementet
Afrikaenheten
Gruppen för Afrikas horn
Tel/mobil: 0761481792
tomas.brundin@gov.se
www.regeringen.se

Regeringskansliet

Bilaga 2 *Bilaga 2*

Från: Joachim Waern
Till: Jan Knutsson; Diana Jansse; Anders Hall; Jörgen Lindström
Kopia: Mikael Lindvall; Sofia Östmark; Tomas Brundin; Anna Centerstig
Ärende: Uppgörelse klar
Datum: den 7 december 2023 11:35:04
Bilagor: IMG_0167.PNG
Angägenhet: Hög

Hej,

Idag träffade jag Somalias premiärminister Hamza Abdi Barre

[REDACTED]

Kommunikativt utåt nämnde jag i en gemensam träff med media [REDACTED] SE:s kommande stöd till den sk TPSS-fonden. Detta stöd var det viktigaste [REDACTED]

[REDACTED]

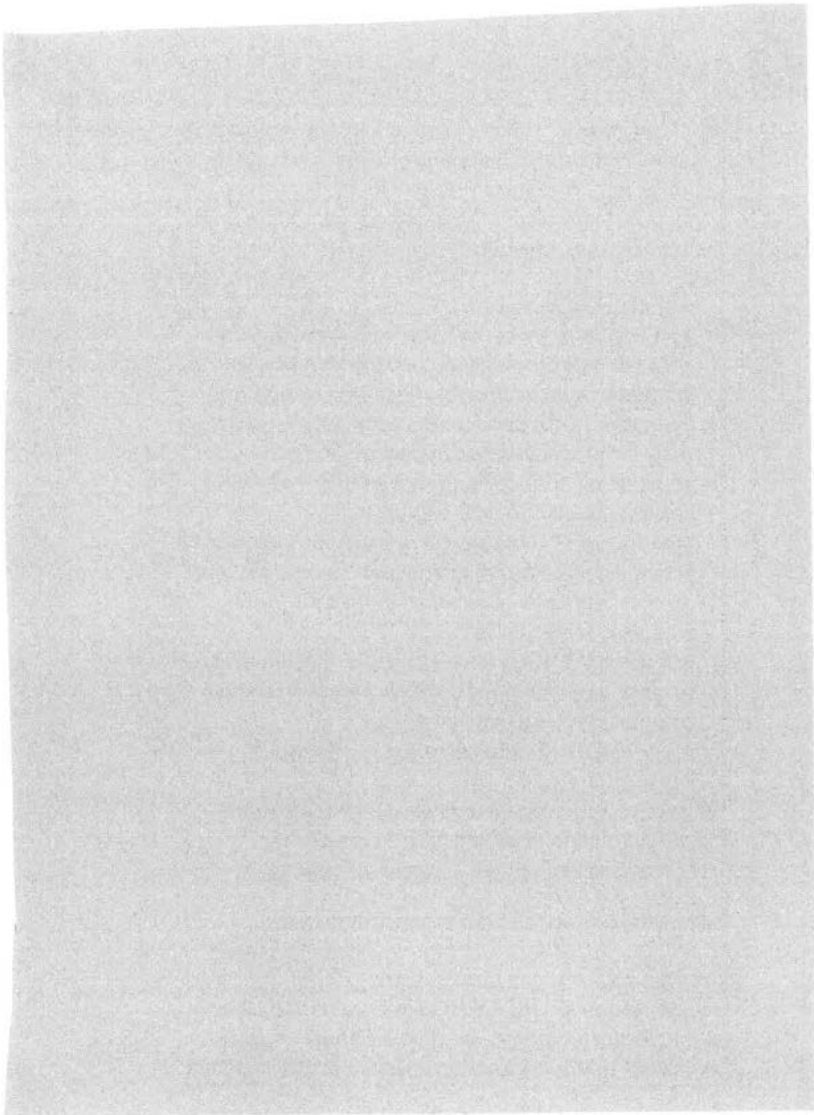
[REDACTED]

Jag står förstås till förfogande om ni har några frågor eller tankar [REDACTED]

Jag ber er att [REDACTED]

Mvh
Joachim

Joachim Waern
 Ambassador of Sweden to Somalia
 Adress in Somalia: EU Delegation Compound
 Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
 Mobile: +254 (0) 733 758 617,
 +252 (0) 617 153 679 (Somalia)

**RENEWED SWEDEN-SOMALIA PARTNERSHIP PLEDGES
COMMITMENT TO STRATEGIC INVESTMENTS
FOR PEACE AND PROSPERITY**

**PRESS RELEASE
FOR IMMEDIATE CIRCULATION**

Mogadishu, December 7, 2023 -- The Government of the Federal Republic of Somalia, under the leadership of H.E. Prime Minister Hamza Abdi Barre, together with the Swedish Government, represented by Ambassador Joachim Waern, hereby acknowledge the fruitful historical relationship that has flourished over many years between our two nations.

Reflecting on the enduring support provided by Sweden, we are proud to announce a renewed partnership aimed at amplifying the delivery of vital services and addressing the needs of populations in both vulnerable and newly liberated regions. Sweden pledges to back initiatives that are led and owned by Somalia, encouraging and supporting the use of country systems. This strategy supports the re-establishment of the social contract between the state and its citizens, thereby promoting sustained peace, stability, and resilience within Somalia.

Furthermore, the Swedish Government is pleased to announce a significant contribution (On an amount agreed by the two governments) to the TPSS funding mechanism (Towards Peace and Stability in Somalia-Fund). This investment, in collaboration with the Somali Government, will facilitate the operations of the TPSS Fund.

It is also pertinent to highlight that Sweden will persist with its routine support programs in Somalia, benefiting the mutual interests of both countries. Discussions regarding projects for the year 2024 under this invigorated partnership are slated to commence shortly.

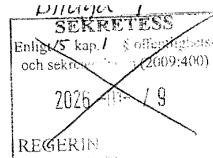
This significant occasion signifies a historical landmark in the cooperative and enduring relationship between Sweden and Somalia.

About the TPSS Fund

The TPSS Fund is an innovative model of funding in Somalia dedicated to nurturing peace, stability, and resilience among The Towards Peace and Stability in Somalia (TPSS) Fund is an initiative dedicated to promoting peace, stability, and resilience for vulnerable communities and in newly liberated areas of Somalia through targeted interventions that address urgent needs and long-term drivers of stability. The TPSS Fund is characterized by its true partnership approach between the donating country and Somalia, and it helps Somalia graduate from a donor-recipient approach to actual partnership. It is a government-led fund that utilizes country systems for inception, governance, prioritization, planning, and implementation. It aims to empower government institutions, prioritize beneficiaries, and foster collaboration between national and international partners. With the goal of raising \$100 million USD within two years, The Italian government co-established the fund, providing the first seed money of 3.8 million and today Sweden is hereby contributing to this funding scheme. We extend an invitation to other partners to participate in this initiative. The TPSS Fund is a transformative step forward in Somalia's journey toward enduring stability and development.

END

Bilaga 4

Från: Tomas Brundin
Till: Joachim Waern
Kopia: Mikael Lindvall; Sofia Östmark; Anna Centerstig; Jan Knutsson; Diana Janse; Anders Hall; Jörgen Lindström
Ärende: Sv: Uppgörelse klar
Datum: den 7 december 2023 12:11:08

Tack Joachim,

för din insats för att få [REDACTED]
 [REDACTED] givetvis måste ske i enlighet för gällande beredningsrutiner.

[REDACTED] fallet nedan tolkar vi ditt uttalande om stöd till TPSS som en viljeinriktning, eftersom Sida/ambassaden inte påbörjat ngn. beredning i ärendet, än mindre fattat ngt. beslut i frågan. Den exakta utformningen får vi återkomma till.

[REDACTED] Ett
 koordineringsmöte planeras äga rum inom kort.

/ Hälsn,
 Tomas
 UD-AF
 Mobil/ankn: 076 148 1792 / 584 21

Från: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>

Skickat: den 7 december 2023 11:35

Till: Jan Knutsson <jan.knutsson@gov.se>; Diana Janse <diana.janse@gov.se>; Anders Hall <anders.hall@regeringskansliet.se>; Jörgen Lindström <jorgen.lindstrom@gov.se>

Kopia: Mikael Lindvall <mikael.lindvall@gov.se>; Sofia Östmark <sofia.ostmark@regeringskansliet.se>; Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>; Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>

Ämne: Uppgörelse klar

Prioritet: Hög

Hej,

Idag träffade jag Somalias premiärminister Hamza Abdi Barre [REDACTED]

Kommunikativt utåt nämnde jag i en gemensam träff med media [REDACTED] SE:s kommande stöd till den sk TPSS-fonden. Detta stöd var det viktigaste [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Jag står förstås till förfogande om ni har några frågor eller tankar [REDACTED]

Jag ber er att [REDACTED]

Mvh
Joachim

Joachim Waern

Ambassador of Sweden to Somalia
Adress in Somalia: EU Delegation Compound
Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
Mobile: +254 (0) 733 758 617,
+252 (0) 617 153 679 (Somalia)

Bilaga 5

2026-05-27

Dnr 288-2025/26

458-2025/26

638-2025/26

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 6 till en promemoria från Utrikesdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 20 januari 2026 är omfattande. Av utrymmesskäl tas ett urval av handlingarna med här. Bilagan innehåller handlingar från Regeringskansliets kontakter med Sida, UNDP, Världsbanken och ambassaden.

Handlingarna förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Anna Centerstig

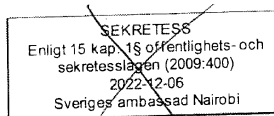
Från: Jorun van Beers för UD AF
Skickat: den 7 december 2022 08:44
Till: DL RK UD AF Afrikaenheten
Ämne: VB: NAIROBI: Somalia – besök av statssekreterare Diana Janse
Bifogade filer: NAIR_2022_12_07_0834250331633.xml; 221206 besök av ss Janse bilaga 1.docx; 221206 besök av ss Janse bilaga 2.docx

DPost: DPost
DPostXMLFile: \\ts\ProfileTSS\ple1119\Documents\D-Post\XMLfiler\NAIR_2022_12_07_0834250331633.xml

Från: Per Lindgärde <per.lindgarde@rk2.local>
Skickat: den 7 december 2022 06:59
Till: UD AF <ud.af@rk2.local>
Kopia: UD Registrator <ud.registrator@rk2.local>; Ambassaden Nairobi <Ambassaden.Nairobi@rk2.local>; DL UF RAPPORT AFRIKA <RDL_0944@rk2.local>; DL UD AF AMBASSADER <RDL_0527@rk2.local>; UD SÅK <ud.sakerhet@rk2.local>; DL UD NAIROBI AMB LEDNING <RDL_0265@rk2.local>; Kalle Hellman <kalle.hellman@rk2.local>; Jonna Karlsson <jonna.karlsson@rk2.local>; Daniel Magnusson <daniel.magnusson@rk2.local>; Barni Nor <barni.nor@rk2.local>; Robert Peszkowski <robert.peszkowski@rk2.local>; Robert Peszkowski <robert.peszkowski@rk2.local>; Johan Svensson <johan.svensson@rk2.local>; Ulrika Orrmalm <ulrika.orrholm@rk2.local>; Paula Kermfors <paula.kermfors@rk2.local>; Paula Kermfors <paula.kermfors@rk2.local>; Torbjörn Borgström <torbjorn.borgstrom@rk2.local>; DL UD MK SAMORDNARE <RDL_0376@rk2.local>; Irina Schoulgin-Nyoni <irina.schoulgin-nyoni@rk2.local>; Johan Ndisi <johan.ndisi@rk2.local>; Cecilia Wramsten <cecilia.wramsten@rk2.local>; Anna Centerstig <anna.centerstig@rk2.local>; Sida (EXT via FA JA Info) <Sida@rk2.local>; Johan Malkan <johan.malkan@rk2.local>; Fredrika Ornbrant <fredrika.ornbrant@rk2.local>; Adam Rybo <adam.rybo@rk2.local>
Ämne: NAIROBI: Somalia – besök av statssekreterare Diana Janse

**Sveriges ambassad
Nairobi**

D-post-R: NAIR/2022-12-07/0834

Somalia – besök av statssekreterare Diana Janse

Statssekreterare Diana Janse besökte Mogadishu den 20–21 november. Mycket uppskattat besök. Bra tillfälle att presentera den nya svenska regeringens prioriteringar. Den humanitära situationen och migrationsfrågan i fokus. Vikten av att finna en mekanism så att de personer som inte har giltiga skäl att stanna i Sverige kan återvända framhålls.

den besvärliga humanitära situationen **Beträffade**

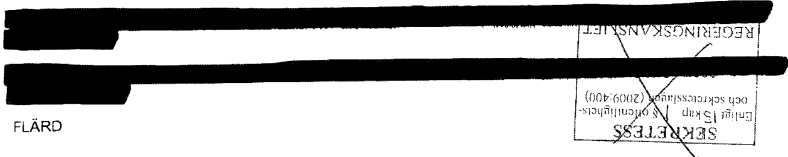
Statssekreterare Diana Janse besökte Mogadishu den 20–21 november. Hon åtföljdes av departementsrådet Johan Ndisi, UD/AF, och ämnesrådet Johan Malkan, justitiedepartementet. Under besöket fördes samtal med regeringsföreträdare, representanter för FN-organisationer och den diplomatiska kåren samt några uppföljande samtal i Nairobi. Ambassadör Per Lindgärde och biståndsrådet Anna Saleem Högberg, ambassaden Nairobi, deltog i samtliga möten. Listan på mötesdeltagare och samtalsuppteckningar bifogas, [bilaga 1–2](#). Nedan några sammanfattande intryck.

Besöket var mycket uppskattat av den somaliska regeringen, vilket bl.a. uppslutningen vid det gemensamma ministermötet var ett tecken på. Besöket utgjorde ett bra tillfälle att presentera den nya svenska regeringens prioriteringar såsom biståndets koppling till främjandet av handel, ökad andel humanitärt stöd och det ökade fokuset på migration och biståndet roll för att underlätta ett återvändande av de personer av somaliskt ursprung som inte har tillstånd att stanna i Sverige.

Vad gällde **migrationsfrågan** framhöll ss Janse vikten av att finna en mekanism så att de personer som inte hade giltiga skäl att stanna i Sverige kunde återvända.

Avseende den mycket allvarliga **humanitära situationen** med

Ett tydligt intryck var att det nu

FLÄRD

Godkänd av: Per Lindgärde

Författare: Per Lindgärde, Anna Saleem Högberg, Johan Malkan

Land: Somalia

Hänvisning:

Organisation:

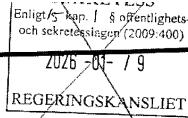
Sökord:

Ämnesområde: Asyl och migration; Bistånd och utveckling; Demokrati; Handel; Utrikes- och säkerhetspolitik

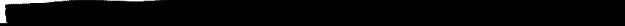
Antal ord: 798

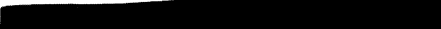
Tomas Brundin

Från: Joachim Waern
Skickat: den 31 oktober 2023 11:30
Till: Anna Saleem Högberg
Kopia: Tomas Brundin; Anna Centerstig; Mikael Lindvall; Kalle Hellman
Ämne: RE: Förslag

Hej igen,

Nu har ambassaden

För att sammanfatta så anser ambassaden

Mvh
 Joachim

Joachim Waern

Ambassador of Sweden to Somalia
 Adress in Somalia: EU Delegation Compound
 Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
 Mobile: +254 (0) 733 758 617,
 +252 (0) 617 153 679 (Somalia)

From: Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Date: Tuesday, 31 Oct 2023 at 10:56 AM
To: Joachim Waern <jochim.waern@gov.se>
Cc: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>, Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>, Mikael Lindvall <mikael.lindvall@gov.se>, Kalle Hellman <kalle.hellman@gov.se>
Subject: RE: Förslag

Hej Joachim, kollegor,

Tack för tillfälle att kommentera. Jag ber om ert tålamod medan jag resonerar lite nedan; jag kan, som ni vet, inte tala i absoluta termer innan vi har operationaliserat ny styrning och, som resultat, färdigställt beredningar. Inte heller har jag stämt av mitt svar nedan med Sida så ni får ta detta som ett informellt inspel i diskussionen.

Först måste jag säga att

Per och jag har haft många kontakter och svarat på frågor

Svar på punkt 2

På punkt 1 vill jag börja med att berätta att

Punkt 3

Tomas sätter fingret på många avgörande frågor. [REDACTED]

Sist men verkligen inte minst Joachims fråga om [REDACTED]

Men låt oss backa bandet och börja med att vi kommer operationalisera efter det att styrning meddelats och Sida får i uppdrag att genomföra styrningen. Eftersom strategierna och/eller strategimålen är breda och övergripande behöver Sida konkretisera verksamheten, göra strategiska vägval och komma fram till vad vi ska prioritera och varför. Detta är alltså operationalisering och den processen delegeras som regel till ambassaden. Centrala delar är att utveckla förändringsteorier och göra en plan för genomförande och uppföljning av strategin. Jag vill ogärna föregå operationaliseringsprocessen för mycket; det är sex år sedan en sådan process sist genomfördes och mycket har förändrats i Somalia. Under operationalisering kommer det finns delar som vi bör stämna av med somaliska ministerier och myndigheter. [REDACTED]

Allt gott,
Anna

From: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>

Sent: den 30 oktober 2023 18:04

To: Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>

Cc: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>; Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>; Mikael Lindvall <mikael.lindvall@gov.se>

Subject: FW: Förslag

Hej Anna,

Se Tomas Brundins frågor nedan samt mitt ursprungliga mail. Kan du ge dig på ett försök till svar på några av dessa frågor, utifrån Sidas perspektiv, samt föreslå ev reviderade förslag [REDACTED]

Mvh
Joachim

Joachim Waern

Ambassador of Sweden to Somalia

Adress in Somalia: EU Delegation Compound

Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
Mobile: +254 (0) 733 758 617,
+252 (0) 617 153 679 (Somalia)

From: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>
Date: Monday, 30 Oct 2023 at 5:46 PM
To: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>
Cc: Mikael Lindvall <mikael.lindvall@gov.se>, Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>
Subject: Sv: Förslag

Hej Joachim!

Fint att talas vid [REDACTED]. Några frågor,
som ni gärna får svara på gemensamt från ambassadens sida:

[REDACTED]

Jag vet att det är många frågor, men vet också att ni bedömer detta bäst. En samlad bedömning och rekommendation från ambassaden underlättar för oss, även om den är inkonklusiv och av resonerande karaktär.

/ Hälsn,
Tomas
UD-AF
Mobil/ankn: 076 148 1792 / 584 21

Från: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>
Skickat: den 25 oktober 2023 20:51

Till: Mikael Lindvall <mikael.lindvall@gov.se>
Ämne: Förslag

Mikael,

Enl. telefon.

~~SEKRETESS~~
~~Enligt 24 kap 1 § utlösningsbets-~~
~~nell sekretesslagen (2009:400)~~
2026-01-20
REGERINGSKANSLIET

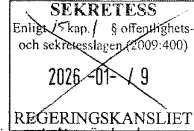
[REDACTED]

Mvh
Joachim

Joachim Waern
Ambassador of Sweden to Somalia
Adress in Somalia: EU Delegation Compound
Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
Mobile: +254 (0) 733 758 617,
+252 (0) 617 153 679 (Somalia)

Tomas Brundin

Från: Joachim Waern
Skickat: den 14 november 2023 09:17
Till: Jan Knutsson; Diana Janse; Mikael Lindvall
Kopia: Tomas Brundin; Anna Centerstig; Anna Saleem Högberg; Jörgen Lindström
Ämne: [REDACTED] migration
Prioritet: Hög

Hej,

Under en längre tid har ambassaden [REDACTED] migration och återvändande av somaliska medborgare som inte får stanna i Sverige. [REDACTED]
[REDACTED] Jag hade ett ytterligare möte med [REDACTED]
[REDACTED]

Generellt önskar sig somalierna ett starkare ägar- samt partnerskap med Sverige, särskilt när det gäller genomförandet av biståndet, där Sverige och Somalia, i högre grad än idag, arbetar tillsammans med prioriterade projekt som gagnar landets befolkning. De pekar bl.a. på det samarbete som nu finns med EU där partnerskapet står i fokus och där det finns en uttrycklig vilja att gemensamt arbeta för Somalias utveckling. Ett liknande samarbete önskas med Sverige. [REDACTED]

Ambassadens kommentar: [REDACTED]
[REDACTED]

Mvh
Joachim

Joachim Waern

Ambassador of Sweden to Somalia

Address in Somalia: EU Delegation Compound, AAIA, Mogadishu

Address in Nairobi: Embassy of Sweden, UN Crescent Road, Gigiri

Mobile: +254 (0) 733 758 617, +252 (0) 619 153 679 (Somalia)

Tomas Brundin

Från: Joachim Waern
Skickat: den 27 februari 2024 12:07
Till: Anna Saleem Högberg; Tomas Brundin
Kopia: Ulf Källstig; Kalle Hellman; Anna Centerstig; Vanda Dahlbom
Ämne: RE: Ytterligare samtal - väg framåt

Anna,

Utmärkt, stort tack. Det känns som vi är på rätt väg.

/Joachim

From: Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Sent: den 27 februari 2024 13:55
To: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>; Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>
Cc: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>; Kalle Hellman <kalle.hellman@gov.se>; Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>; Vanda Dahlbom <vanda.dahlbom@gov.se>
Subject: Ytterligare samtal - väg framåt

Hej,

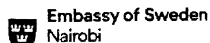
Vi har nu haft ett nytt samtal med [REDACTED] och diskuterat ett stöd genom ett pågående Världsbanksstöd "Recurrent Cost Financing Project" (ett program som betalar ut efter uppnådda resultat). Förslaget föll i god jord och nästa steg är ett möte mellan oss, Världsbanken och somaliska regeringen. Det faktum att vi tagit oss hit upplevs som mycket positivt [REDACTED] och det finns nu ett fönster för handling mellan detta, trepartsmötet (med VB) och att vi gör ändringar i vårt avtal med VB. Vi kan sannolikt bereda ett sådant stöd relativt fort vilket kan vara bra för er att veta.

Avseende kapacitetsspåret så presenterade vi idén om att göra en översiktlig studie som en ingång till ett mer varaktigt kapacitetsstöd. Även detta föll i god jord då regeringen planerar att [REDACTED] till vilket detta kan länkas. Vi nämnde kopplingen till diskussioner med Vanda avseende stärkande av polisiär kapacitet och att detta inte är biståndets bord.

Slutligen luftades idén om ett [REDACTED] där bredare relationer kan diskuteras – men jag hänsköt denna fråga till Joachim.

Mvh/Anna

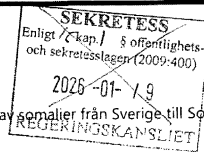
Anna Saleem Högberg
Counsellor
Head of Development Cooperation and Somalia Section
Embassy of Sweden
United Nations Crescent, Gigiri
Nairobi, Kenya
Tel. +254 (0) 709 964 000
Mob. +254 (0) 769 240793
Website: www.swedenabroad.se/nairobi

Läs mer om hur ambassaden behandlar personuppgifter [här](#)
Read more about how the Embassy processes personal data [here](#)

Tomas Brundin

Från: Tomas Brundin
Skickat: den 3 april 2024 22:31
Till: Joachim Waern
Kopia: Anna Centerstig
Ämne: Sv: NAIROBI: Processen vad gäller återvändande av somalier från Sverige till Somalia

Topp! Och tack för snabb respons. Stimulerande att få vara med och reflektera över olika vägval, inte bara om detta, utan om alla andra stora processer i landet. Vi fortsätter på inslagen linje.

Btw, vi får löpnade EU-del:s uppdateringar [redacted] till vår organisatoriska brevlåda. Skulle det gå att utverka ngt. liknande från Mogadishu? [redacted]

/ Hälsn,
 Tomas
 Mobil/ankn: 076 148 1792 / 584 21

Från: Joachim Waern <joachim.waern@rk2.local>
Skickat: den 3 april 2024 11:41
Till: Tomas Brundin <tomas.brundin@rk2.local>
Kopia: Anna Centerstig <anna.centerstig@rk2.local>
Ämne: Sv: NAIROBI: Processen vad gäller återvändande av somalier från Sverige till Somalia

Hej Tomas,

Tack, det är ett work in progress att försöka hålla ihop allting, men med lite tålamod från flera håll och kanter går det nog vägen detta.

Jag testar att svara på dina frågor direkt i din text nedan.

Mvh

Joachim (Ps, håll ut, snart kommer våren!)

Från: Tomas Brundin <tomas.brundin@rk2.local>
Skickat: den 3 april 2024 12:21
Till: Joachim Waern <joachim.waern@rk2.local>
Kopia: Anna Centerstig <anna.centerstig@rk2.local>
Ämne: Sv: NAIROBI: Processen vad gäller återvändande av somalier från Sverige till Somalia

Tack Joachim,

för uppsamlade rapport om [redacted] Mkt glädjande att det ser ut att gå åt rätt håll. Vi håller informationen i begränsad krets.

Tre snabba frågor:

- Ska vi tolka nedan som att det i genomförandet inte finns ngt. specifikt krav att hålla

vara delvis överlappande och förstärkande

Svar: de

- Positivt det du skriver om att såväl

Går det att specificera din bedömning om risker/möjligheter

i de olika spåren.

Svar: Det rör sig om

- Jag har kanske inte varit med på alla muntliga uppdatering och därför missat ngn. information, men hur ser beredningsstatusen ut för olika insatser inom överenskommelsen. Ska jag tolka nedan som att Sida redan beslutat om fonden (10 MEuro) via WB och att fyra miljoner Euro kommer att utbetalas i år till olika insatser?

Svar: Sida har redan beslutat om 4 MEURO, genom WB,

Hur det 4 MEURO betalas ut är upp till WB och deras prestationsbaserade modell. Det finns sedan en option att tillföra ytterligare medel 2025 (6 MEURO),

Återkom gärna om du behöver ngt. stöd från vårt håll för att underlätta genomförandet.

/ Med hälsningar från ett snöigt Stockholm (och ett 14-gradigt kontorsrum).

Tomas

Mobil/ankn: 076 148 1792 / 584 21

Från: Joachim Waern <joachim.waern@rk2.local>

Skickat: den 2 april 2024 11:58

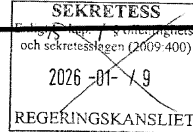
Till: Mikael Lindvall <mikael.lindvall@rk2.local>; Tomas Brundin <tomas.brundin@rk2.local>; Sofia Östmark <sofia.ostmark@rk2.local>; Anna Centerstig <anna.centerstig@rk2.local>; Natalya Carlsson <natalya.carlsson@rk2.local>; Fredrik Kirst <fredrik.kirst@rk2.local>; Jörgen Lindström <jorgen.lindstrom@rk2.local>; Rebecca Svad <rebecca.svad@rk2.local>; Helen Eduards <helen.eduards@rk2.local>; Dag Juhlin-Dannfelt <dag.juhlin-dannfelt@rk2.local>; Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@rk2.local>; Caroline Vicini <caroline.vicini@rk2.local>

Kopia: UD Registrator <ud.registrator@rk2.local>; Ambassaden Nairobi <Ambassaden.Nairobi@rk2.local>; Jan Knutsson <jan.knutsson@rk2.local>; Diana Janse <diana.janse@rk2.local>; Anders Hall <anders.hall@rk2.local>

Ämne: NAIROBI: Processen vad gäller återvändande av somalier från Sverige till Somalia

Tomas Brundin

Från: Tomas Brundin
Skickat: den 3 april 2024 11:21
Till: Joachim Waern
 Anna Centerstig
Kopia:
Ämne: Sv: NAIROBI: Processen vad gäller återvändande av somalier från Sverige till Somalia

Tack Joachim,

för uppsamlade rapport om [REDACTED]. Mkt glädjande att det ser ut att gå åt rätt håll. Vi håller informationen i begränsad krets.

Tre snabba frågor:

- Ska vi tolka nedan som att det i genomförandet inte finns ngt. specifikt krav att hålla [REDACTED]

[REDACTED] vara delvis överlappande och förstärkande [REDACTED]

- Positivt det du skriver om att såväl [REDACTED]

[REDACTED] Går det att specificera [REDACTED] din bedömning om risker/möjligheter [REDACTED]

[REDACTED] i de olika spåren.

- Jag har kanske inte varit med på alla muntliga uppdatering och därför missat ngn. information, men hur ser beredningsstatusen ut för olika insatser inom överenskommelsen. Ska jag tolka nedan som att Sida redan beslutat om fonden (10 MEuro) via WB och att fyra miljoner Euro kommer att utbetalas i år till olika insatser?

Äterkom gärna om du behöver ngt. stöd från vårt håll för att underlätta genomförandet.

/ Med hälsningar från ett snöigt Stockholm (och ett 14-gradigt kontorsrum).

Tomas

Mobil/ankn: 076 148 1792 / 584 21

Från: Joachim Waern <joachim.waern@rk2.local>

Skickat: den 2 april 2024 11:58

Till: Mikael Lindvall <mikael.lindvall@rk2.local>; Tomas Brundin <tomas.brundin@rk2.local>; Sofia Östmark <sofia.ostmark@rk2.local>; Anna Centerstig <anna.centerstig@rk2.local>; Natalya Carlsson <natalya.carlsson@rk2.local>; Fredrik Kirst <fredrik.kirst@rk2.local>; Jörgen Lindström <jorgen.lindstrom@rk2.local>; Rebecca Svad <rebecca.svad@rk2.local>; Helen Eduards <helen.eduards@rk2.local>; Dag Juhlin-Dannfelt <dag.juhlin-dannfelt@rk2.local>; Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@rk2.local>; Caroline Vicini <caroline.vicini@rk2.local>

Kopia: UD Registrator <ud.registrator@rk2.local>; Ambassaden Nairobi <Ambassaden.Nairobi@rk2.local>; Jan Knutsson <jan.knutsson@rk2.local>; Diana Janse <diana.janse@rk2.local>; Anders Hall <anders.hall@rk2.local>

Ämne: NAIROBI: Processen vad gäller återvändande av somalier från Sverige till Somalia

**Sveriges ambassad
 Nairobi, Somaliaenheten**

D-post-R: NAIR/2024-04-02/1254

~~SEKRETESS~~
 Enligt 16 kap 1 § offentlighets- och
 sekretesslagen (2009:400)
 2024-03-22
 Sveriges ambassad i Nairobi

~~SKYDDSVÄRD~~

återvändande av somalier från Sverige till Somalia

- somalier har återvänt från Sverige till Somalia.
-
-
-
-
-
-
- som nu visas från både svensk och somalisk sida har skapat ett
förtroende länderna emellan.

kapacitetshöjande program, i särskilt syfte att öka kompetensen på ministerier m.m., att startas upp. Ett återintegreringsprogram för återvändande planeras också, tillika ett poissamarbete.

räknar vi med att överföringen kommer att ske.

Relevanta ministerier inom den somaliska regeringen.

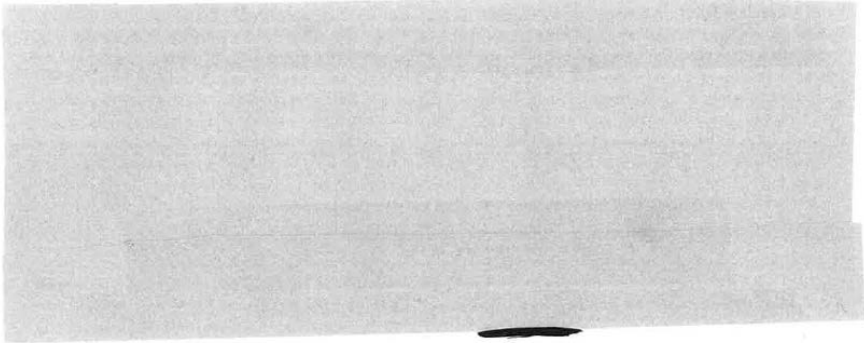
Det råder i dagsläget ingen tvekan om den somaliska regeringens engagemang.

Förtroendet mellan ambassaden och den somaliska regeringen

Båda våra länder arbetar under

[REDACTED]
utan även Utrikesdepartementet, Sida-Stockholm, Justitiedepartementet,
Migrationsverket och Polismyndigheten.
[REDACTED]
[REDACTED]

Ambassadens kommentar

VICINI

Godkänd av: Joachim Waern

Författare: Joachim Waern

Land: Somalia

Hänvisning:

Organisation:

Sökord:

Ämnesområde: Asyl och migration; Bistånd och utveckling; Utrikes- och säkerhetspolitik

Antal ord: 909

Tomas Brundin

Från: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>
Skickat: den 13 februari 2025 14:03
Till: Tomas Brundin
Ämne: FW: Sammanfattande anteckningar från möte med Världsbanken

Hej Tomas,
Delar nedan underlag från Somaliasektionen.

Med vänlig hälsning,
Ulf

From: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>
Sent: den 12 februari 2025 15:21
To: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>; Kalle Hellman <kalle.hellman@gov.se>
Cc: Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Subject: RE: Sammanfattande anteckningar från möte med Världsbanken

Ulf,

Godkänner nedan.

Mvh
Joachim

From: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>
Sent: Wednesday, February 12, 2025 5:16 PM
To: Kalle Hellman <kalle.hellman@gov.se>
Cc: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>; Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Subject: RE: Sammanfattande anteckningar från möte med Världsbanken

Hej,
Jag skulle behöva den slutgiltiga versionen som Joachim och Anna godkânt.
Jag behöver den senast imorgon torsdag vid lunchtid.

Allt gott,
Ulf

From: Kalle Hellman <kalle.hellman@gov.se>
Sent: den 12 februari 2025 15:04
To: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>
Cc: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>; Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Subject: Sammanfattande anteckningar från möte med Världsbanken

Ulf,

Jag blev ombedd att ta mötesanteckningar, vilka följer nedan. Anna och Joachim har läst men inte den absolut sista versionen i sista stycket och inbjuds till ev. ytterligare kommentarer/Kalle

xxxxxxx

Sammanfattande slutsatser från samtal med Världsbanken [REDACTED]

Från Världsbanken deltog [redacted] och från svensk sida: Joachim Waern, Anna Saleem-Högberg, Kalle Hellman

[redacted]

[redacted]

[redacted]

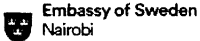
[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Kalle Hellman
Councillor
Deputy Head of Development Cooperation, Somalia Section
Embassy of Sweden
United Nations Crescent, Gigiri
Nairobi, Kenya
Tel. +254 (0) 709 964 000
Mob. +254 (0) 11 059 29 40
Website: www.swedenabroad.se/nairobi

Läs mer om hur ambassaden behandlar personuppgifter [här](#)
Read more about how the Embassy processes personal data [here](#)

Anna Centerstig

Från: Diana Janse
Skickat: den 12 januari 2026 14:04
Till: Fredrika Brambeck; Lukas Zeiler
Kopia: Benjamin Juhlin; Erik F Jonsson; Karin Juhlin
Ämne: VB: en fråga

Min kontakt med Sigrun på WB avseende Somalia FK

Diana Janse
Statssekreterare /State Secretary
Utrikesdepartementet /Ministry for Foreign Affairs, Stockholm

Från: Diana Janse
Skickat: den 17 februari 2025 14:52
Till: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Ämne: Sv: en fråga

ok

Från: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Skickat: den 16 februari 2025 13:11
Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Ämne: Re: en fråga

Återkom om jag kan göra mer. Och ledsen du inte i Stockholm när jag där. Men bokar in skype. Vore fint pratas.

Get Outlook for iOS

From: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Sent: Sunday, February 16, 2025 2:48:35 AM
To: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Subject: Sv: en fråga

[External]

Stort tack Sigrun! It all makes sense

Från: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Skickat: den 14 februari 2025 17:16
Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Ämne: RE: en fråga

Hej Diana,

Även detta i korthet och jag vet inte alla detaljer så återkom om "makes sense". Jag kan gräva vidare men denna informationen från landchefen.

Banken vill gärna ta emot ytterligare stöd från Sverige till Somalia RFC men för att göra det behöver man ändra lite på inriktningen av fonden.

[Redacted]

Däremot är man mycket intresserad att ändra inriktningen något på fondens så att Sverige kan bidra. Då det en multi donor trust fund så måste den förändrade inriktningen förankras med de andra givarna och regeringen. Enligt landchefen så pågår dessa diskussioner med Sida med detta som mål.

Förstår du säkert under press med RB eller annat men går det att formulera sig så stöd kan ges även om diskussionerna inte i mål ännu.

Hoppas till någon hjälp.
Sigrún

From: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Sent: Friday, February 14, 2025 7:33 AM
To: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Subject: Sv: en fråga

[External]

Tack. Landnivån, men det är fler bottnar i detta, därför vill jag få bekräftelse från hästens mun. Grymt att ha dig där!
Diana

Från: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Skickat: den 14 februari 2025 13:11
Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Ämne: RE: en fråga

Vi kollar nu direkt när alla vaknar. Vet du vem som sagt inte går, landnivån eller Washington.

From: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Sent: Friday, February 14, 2025 7:10 AM
To: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Subject: Sv: en fråga

[External]

Tack! Tyvärr brådskar det lite.

Från: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Skickat: den 14 februari 2025 12:48
Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Ämne: RE: en fråga

Självklart, var inte varse vi ville det men jättebra. Följer upp nu. Hoppas allt fint. Sigrún

From: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Sent: Friday, February 14, 2025 6:20 AM
To: Sigrun Karin Karlsdottir Rawet <srawet@worldbank.org>
Subject: en fråga

[External]

I all hast:

Kan du förklara varför WB inte vill att vi lägger in mer pengar i deras Somaliafond RCRF? Vi vill lägga 60 msek men har fått svaret att de inte är möjligt att göra en påfyllnad....

Tack på förhand!
Diana

Diana Janse
Statssekreterare /State Secretary
Utrikesdepartementet /Ministry for Foreign Affairs, Stockholm

Tomas Brundin

Från: Anna Saleem Högberg
Skickat: den 12 mars 2025 12:23
Till: Joachim Waern; Tomas Brundin
Kopia: Ulf Källstig; Anna Centerstig; Kalle Heliman
Ämne: RE: Alternativ bistånd

Hej,

Från biståndet har vi, som Tomas efterfrågade, tittat på de alternativ som somaliska kollegor lyfter fram. I vår tidigare kommunikation var tidsfaktorn viktig. De somaliska förslag som framförts nedan medger inte snabb hantering – även om politisk styrning ges - och medför även ett antal osäkerhetsmoment avseende praktiskt genomförande.

1. SJF

[Redacted text block]

[Redacted text block]

2. Budgetstöd

[Redacted text block]

3. Samarbete med UNDP, UNOPS eller IOM

[Redacted text block]

[Redacted text block]

4. RCRF-alternativet

[Redacted text block]

Mvh/Anna

From: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>
Sent: den 12 mars 2025 13:42
To: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>
Cc: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>; Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>; Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>
Subject: RE: Alternativ bistånd

Bara ett förtydligande.

/Joachim

Joachim Waern
Ambassador of Sweden to Somalia
Adress in Somalia: EU Delegation Compound
Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
Mobile: +254 (0) 733 758 617,
+252 (0) 617 153 679 (Somalia)

From: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>
Date: Wednesday, 12 Mar 2025 at 1:31 PM
To: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>
Cc: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>, Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>, Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>
Subject: RE: Alternativ bistånd

/Joachim

Joachim Waern
Ambassador of Sweden to Somalia
Adress in Somalia: EU Delegation Compound
Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
Mobile: +254 (0) 733 758 617,
+252 (0) 617 153 679 (Somalia)

From: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>
Date: Wednesday, 12 Mar 2025 at 1:08 PM
To: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>

Cc: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>, Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>, Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>

Subject: Sv: Alternativ bistånd

Tack Joachim!

Fint att se att det rör på sig [redacted] Vad säger biståndssektionen om vad som är möjligt och görbart utifrån gällande regler och beredningsrutiner, så att stödet tål granskning i efterhand? [redacted]

Vi har nu fått återkoppling om RBÅ gällande Somalia. Givet det intensiva pågående beredningsarbetet finns det för närvarande inga behov att genomföra en RBÅ med detaljstyrning på insatsnivå, men det är inte uteslutet längre fram.

/ Hälsn,
Tomas
UD-AF
Mobil/ankn: 076 148 1792 / 584 21

Från: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>

Skickat: den 11 mars 2025 12:49

Till: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>; Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>

Kopia: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>; Anna Centerstig <anna.centerstig@gov.se>

Ämne: RE: Alternativ bistånd

Hej,

Bifogar svar från somalierna vg de finansieringsförslag som föreslagits avseende återstående 60 MKR.

1. Somali Joint Fund, SJF, [redacted]
2. Budgetstöd, [redacted]
3. Nytt samarbete genom UNDP, UNOPS eller IOM, som administrerar de 60 MKR, [redacted]
4. RCRF, [redacted]

Mvh
Joachim

Joachim Waern

Ambassador of Sweden to Somalia
Adress in Somalia: EU Delegation Compound
Adress in Nairobi: Embassy of Sweden
Mobile: +254 (0) 733 758 617,
+252 (0) 617 153 679 (Somalia)

From: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>

Date: Thursday, 27 Feb 2025 at 4:38 PM

To: Joachim Waern <joachim.waern@gov.se>, Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>

Cc: Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>
Subject: RE: Alternativ bistånd

Hej Joachim,
Viktiga punkter. Låt oss resonera om hur vi kan göra det på bästa sätt imorgon [REDACTED]

Mvh,
Ulf

From: Joachim Waern <j Joachim.waern@gov.se>
Sent: den 27 februari 2025 14:09
To: Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Cc: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>; Tomas Brundin <tomas.brundin@gov.se>
Subject: FW: Alternativ bistånd

Tack Anna och Ulf,

Vad vi än har för alternativ [REDACTED]

/Joachim

From: Anna Saleem Högberg <anna.saleem.hogberg@gov.se>
Sent: Thursday, February 27, 2025 3:56 PM
To: Joachim Waern <j Joachim.waern@gov.se>
Cc: Ulf Källstig <Ulf.Kallstig@sida.se>
Subject: Alternativ bistånd

Hej Joachim,

Bifogat finns alternativ som Ulf kommer skicka mötesinbjudan för oss diskutera imorgon.

/Anna

Anna Saleem Högberg
Counsellor
Head of Cooperation for Somalia
Embassy of Sweden
United Nations Crescent, Gigiri
Nairobi, Kenya
Tel. +254 (0) 709 964 000
Mob. +254 (0) 769 240793
Website: www.swedenabroad.se/nairobi

 Embassy of Sweden
Nairobi

Läs mer om hur ambassaden behandlar personuppgifter [här](#)
Read more about how the Embassy processes personal data [here](#)

Enligt kap. 8 offentlighets-
och sekretesslagen (2009:400)

Tomas Brundin

ZUG-0173

REGERINGSKANSLIET

Från: Tomas Brundin
den 14 april 2025 15:55
Skickat:
Till: Mikael Lindvall; Helen Eduards
Kopia: Josefine Hellgren; Sofia Östmark; Fredrik Kirst; Magnus Lennartsson; Joachim Waern; Anna Centerstig
Ämne: Snabbappport: Möten med Somalia i Nairobi 9-11 april
Bifogade filer: 250410 Instruktion möte Somalia 10 april i Nairobi .docx

Huvudpunkter från möten med Somalia, Nairobi 9-11 april

- **Konstruktiva möten i Nairobi med bred somalisk delegation på hög nivå. Svenskt deltagande från UD-AF, Sida AFRA, ambassaden samt, vid det bilaterala mötet med Somalia, Ju-dep.**

- **Samsyn om att gå vidare med förberedelserna för att möjliggöra svenskt stöd om 60 mkr till stöd för Somalias nationella utvecklingsplan genom UNDP.**

Konstruktiva möten i Nairobi med bred somalisk delegation från premiärministers kontor, UD, planerings- och inrikes/säkerhetsministeriet, samt med UNDP Somalia. Från svensk sida deltog UD-AF (Brundin), Sida AFRA (Rönquist), ambassaden (Hellman) samt vid det bilaterala mötet ambassadör Waern och via länk Ju-dep (Östmark).

UNDP öppet för att ingå avtal med Sida om 60 mkr till stöd för Somalias nationella utvecklingsplan (NTP). Samsyn till UNDP tillsammans med Somalia tar fram ett konceptpapper om verksamhetens inriktning och samverkansformer till slutet av april. Nytt koordineringsmöte mellan ambassaden, Sida, UNDP och Somalia planerat till 24 april. Därefter beredning med ambitionen att ingå avtal mellan Sida och UNDP, med utbetalning innan strategin löper ut 30 juni. Såväl Sidas som UNDP:s mekanismer och beredningsrutiner ska tillämpas.

Utöver de externa mötena kunde UD och Sida gemensamt ha möten med biståndssektionerna för Somalia respektive Kenya. Avstämningar gjordes också med de båda ambassadörerna.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de externa mötena var väl förberedda av Somaliasektionen och kunde genomföras i enlighet med instruktion, som beretts av delegationen inför mötet (se bilaga).

/ Hälsn
Tomas

Tomas Brundin
Gruppchef
Utrikesdepartementet
Afrikaenheten
Gruppen för Afrikas horn
Tel/mobil: 0761481792
tomas.brundin@gov.se
www.regeringen.se

Regeringskansliet

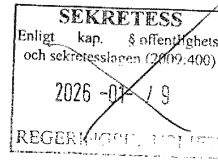

Regeringskansliet

Självinstruktion

2025-04-10

Utrikesdepartementet
Globala avdelningen, Afrikaenheten

Självinstruktion inför möte med företrädare för Somalia 10 april 2025 i Nairobi

1. Aktuellt möte

Scene setter

Fysiskt möte på ambassaden Nairobi efter [REDACTED]

[REDACTED] Från Somalia deltar [REDACTED]

Deltagare

Från Somalia:

[REDACTED]

Från Sverige:

UD: Tomas Brundin, UD-AF, gruppen för Afrikas horn

Sida: Anders Rönquist, bitr. avdelningschef AFRA/ec Afrikas horn

Ju/IM: Sofia Östmark (deltar via länk)

Ambassaden Nairobi: Ambassadör Joachim Waern samt t f chef för Somaliasektionens biståndssektion, Kalle Hellman.

2. Syftet med mötet

Specifika målsättningar:

- Nå samsyn om formerna för det fortsatta samarbetet, [REDACTED]
- [REDACTED]
- Öka Somalias kunskap genom att informera om svenskt stöd till kapacitetsutveckling, bl.a. utvärdering av tidigare program, stöd inom ordinarie program och Ju-deps stöd.
- [REDACTED]
- Uppmärksamma de båda ländernas breda relationer och Sveriges stöd inom ett flertal områden.

Utgångspunkter:

- [REDACTED]
- Alla åtaganden och insatser sker enligt gängse beredningsrutiner och tåla granskning. Insatser via biståndet sker i enlighet med strategin. Samarbetspartens regler och processer gäller och avtalsfästs. Regeringen har intentionen att formulera en regleringsbrevsändring kring stöd genom UNDP till genomförande av NTP
- Generella utgångspunkter för biståndet gäller i enlighet med reformagendan, inkl. icke-tillämpning av budgetstöd.
- [REDACTED]

3. Aktuellt läge

Somalia har uttryckt önskemål om stöd till den av regeringen beslutade NTP:n

[REDACTED]

UNDP har av Somalia identifierats som en möjlig partner. Sida och ambassadens biståndssektion har därför inlett samtal med UNDP om stöd till en ny insats/program, [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] Inget beslut om nytt stöd har fattats. Under 2024 investerade Sverige drygt 41 mnkr i och genom olika program i kapacitetsinjektion. Budgetutrymmet, som minskats inför 2025, kan påverka nivån.

[REDACTED]

kapaciteteten hos den somaliska regeringen att koordinera och hantera återvändandefrågor, förbättra förmågan hos somaliska myndigheter att koordinera återvändandefrågor samt för att stärka återvändandesamarbetet mellan somaliska och svenska myndigheter.

[REDACTED]

[REDACTED] Detta behöver Sida och biståndssektionen stämma av med UNDP och den somaliska delegationen under veckan inom ramen för utgångspunkterna ovan.

4. Kommenterad dagordning

- Introduction of participants
 - Återstår att se vilka som slutligen deltar i mötet från somalisk sida.
- Ongoing cooperation: Lessons learned and the way forward

- Försöka få till stånd en lösningsorienterad, framåtsyftande diskussion, med utgångspunkt i pågående utvecklingssamarbete.
- Kort redogöra för Sveriges samlade engagemang i Somalia, inkl. migrationsrelaterat stöd (UD-AF, Ju/IM)

[REDACTED]

Vid behov:

- Informera mer i detalj om i/ kapacitetsutvecklingsstödet om drygt 41 (45?) MSEK/år (biståndssektionen), ii/ lokal samverkan med Migrationsverket (biståndssektionen) samt iii/ Ju-deps stöd (Ju-dep).

[REDACTED]

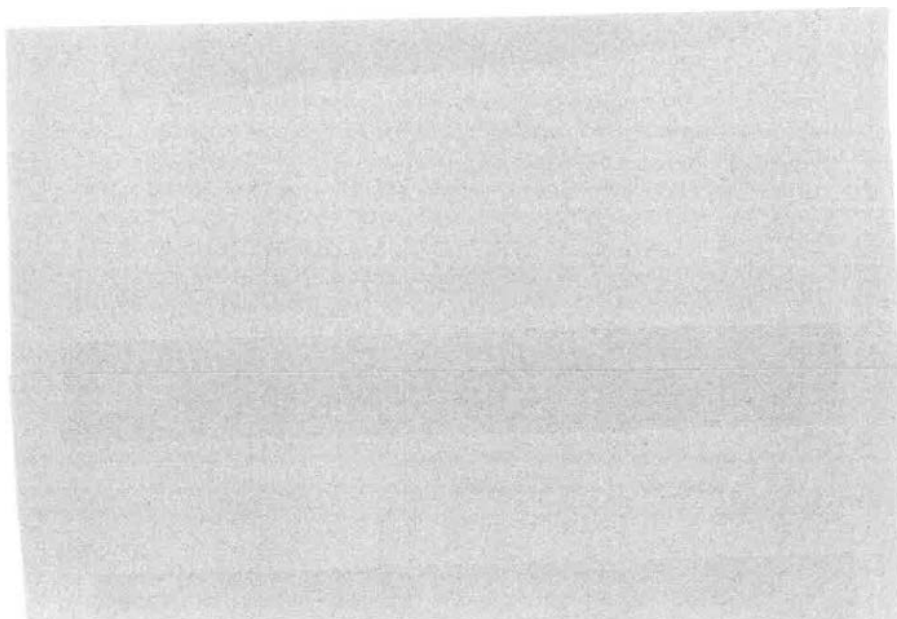
- Future partnership: Swedish support to the National Transformation Plan (possibly through UNDP).
 - Redogöra för initiala samtal med UNDP om inriktning och former för deltagande. (Sida/biståndssektionen).
 - Efterfråga hur Somalia och UNDP skulle kunna samarbeta i framtagandet av ett sådant program (Sida/biståndssektionen).
 - Tydliggöra former för beredning av sådan ny insats och tidsdräkten för detta (dvs. att det kan ta längre tid att bereda än stöd via existerande program som tidigare föreslagits).

- AOB

-

5. Bakgrund

[REDACTED]

**

5 (5)

2026-05-27

Dnr 288-2025/26

458-2025/26

638-2025/26

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 7 till en promemoria från Utrikesdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 20 januari 2026 är omfattande och tas därför inte med här. Bilagan innehåller handlingar från Regeringskansliets kontakter med IOM.

Handlingarna förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga 8

A. List of contributions and their annual allocation of funds 2023-2025 (Somaliast.rategin)

Latax/BP, fund time Appropriation Item All ContributionResponsibleDepartment ContributionStage (Multiple Items) AgreementCommitmentStatus PhaseCode/Activity	2023-12-30 04:13:16		2023		2024		2025	
	DAV.Amount	Forecast Amount	Disbursed Amount	DAV.Amount	Forecast Amount	Disbursed Amount	DAV.Amount	Forecast Amount
17609 - UNDP Somalia's Transformational Governance Program				350,000	350,000	350,000	610,000,000	610,000,000
17279 - Quality Assurance Initiative (II) (S32)				481,846	481,846	481,846	27,961	27,961
17360 - Internal Control Review Concern - Call off via framework agreement				248,860	248,860	248,860	248,860	248,860
17355 - Quality Assurance HPS				132,484	132,484	132,484	132,484	132,484
12413 - ADBA - Somalia WASH Delivery Improvement Program				0	0	0	0	0
12768 - FAD - Building Resilience in Middle Shabelle (BARRS)				0	0	0	0	0
13081 - UNHCR Regional Resilience and Recovery Approach in Somalia				0	0	0	0	0
13081 - UNHCR Regional Resilience and Recovery Approach in Somalia				0	0	0	0	0
16860 - WFP Strategic Outcome 5 to Logistics/UNHAS in Somalia				0	0	0	0	0
17060 - SomHeP - Somali Resilience Program Phase 3				0	0	0	0	0
17061 - BRCS Resilience Consortium in Somalia				0	0	0	0	0
13081 - SOMALIA NATIONAL HEALTH (NH) 2019-2022				0	0	0	0	0
13082 - DIGITAL HEALTH SOMALIA 2019-2022				0	0	0	0	0
13107 - MEDIA BARREN SOMALIA (CHASPT) 2021-2024				0	0	0	0	0
14291 - WHO - NH/HHMS support				0	0	0	0	0
13355 - HPS Core support				0	0	0	0	0
18938 - SAVE THE CHILDREN (CHASP III) 2024-2027				0	0	0	0	0
17851 - IRC Somalia 2024-2026				0	0	0	0	0
13341 - IMS/FOOD Medico support in Somalia phase II				0	0	0	0	0
13778 - LPT Somalia Programme 2020 - 2023				0	0	0	0	0
15021 - PDHC				0	0	0	0	0
17094 - IMS Fjpp-BCC - Middle Resilience Somalia				0	0	0	0	0
14780 - Somalia Multi-Partner Fund 2021-2022				0	0	0	0	0
15736 - Strengthening Capacity for Local Elections in Somalia				0	0	0	0	0
16945 - UN Women - Joint Training and Women Economic Empowerment				0	0	0	0	0
18482 - IMS - Somalia Country Fund				0	0	0	0	0
17071 - Inclusive Finance in Somalia's Livestock Sector (IFALS)				0	0	0	0	0
5602484 - Somalia Credit Guarantee scheme (SCGS)				0	0	0	0	0
17400 - Internal Control Review Micro Corps Somalia				0	0	0	0	0
13802 - Dukaoma, Somalia, Democracy, Human Rights and Resilience 2020-2023				0	0	0	0	0
14439 - CHD 2021-2023				0	0	0	0	0
15206 - UN Women - Joint Training and Women Economic Empowerment				0	0	0	0	0
15786 - Strengthening Democratic and Inclusive Local Governance in Somalia				0	0	0	0	0
16274 - UN Somalia Joint Fund				0	0	0	0	0
16275 - Joint partner assessment				0	0	0	0	0
5100208 - JALCO 2017-24 Renewable Energy and Adaptation to Climate Technology (REACT)				0	0	0	0	0
15556 - IDN: Response to vulnerable migrants on the Eastern Corridor				0	0	0	0	0

A. List of active contributions 2023-2025 (övriga biståndstrategier)

2025-11-30 06:13:16

Strategic Group - Strategy
 Contribution - Contribution
 DAC/Instrument - DAC/Instrument
 Main Sector - Sub Sector - Sector
 Finance Code Category
 1 - Development cooperation appropriations (7 1:1)

Contribution	Agreement/End User	Commencement/Start Year	2023		2024		2025	
			DA Amount	Disbursed Amount	DA Amount	Disbursed Amount	DA Amount	Disbursed Amount
533802 - Swedish Institute for Education in Africa (SWEI) 2023-2024	2028	2024-12-05			781 877	781 877	5 100 000	
533802 - Regional team Africa	2027	2024-04-08			2 142 855	2 142 855	2 438 569	
533802 - Regional team Africa	2026	2024-04-08			343 750	343 750	1 250 000	
533802 - Regional team Africa	2025	2024-04-30			1 728 570	1 728 570	414 285	-101 693
533802 - Regional team Africa	2024	2024-04-30			3 750 000	3 750 000	3 450 000	1 200 000
533802 - Regional team Africa	2023	2022-08-01			3 824 764	3 824 764	3 114 288	1 684 058
5456021 - Unit for civil society large grants	2026	2021-04-27			1 438 277	1 438 277		
5456021 - Unit for civil society large grants	2025	2025-12-09					1 132 000	
5456021 - Unit for civil society large grants	2024	2025-12-17					452 200	
5456021 - Unit for civil society large grants	2023	2020-05-30			442 200	442 200	285 423	285 423
5456021 - Unit for civil society large grants	2022	2020-05-30					264 975	
5456021 - Unit for civil society large grants	2021	2020-05-30					481 200	
5455001 - Unit for climate and environment	2026	2021-09-01			7 800 000	7 800 000	2 600 000	2 600 000
5455001 - Unit for climate and environment	2025	2024-12-10			1 455 000	1 455 000	0	0
5455001 - Unit for climate and environment	2024	2023-04-09			5 000 000	5 000 000	2 000 000	2 000 000
5455001 - Unit for climate and environment	2023	2021-05-15			33 100 000	33 100 000	25 000 000	20 000 000
5455001 - Unit for climate and environment	2022	2021-08-31			20 000 000	20 000 000	22 000 000	20 000 000
5455001 - Unit for climate and environment	2021	2021-08-31			5 000 000	5 000 000	2 500 000	2 500 000
5455001 - Unit for climate and environment	2020	2021-08-31			25 000 000	25 000 000	25 000 000	15 000 000
5455001 - Unit for climate and environment	2019	2021-08-31			10 000 000	10 000 000	10 810 170	6 614 160
5455001 - Unit for climate and environment	2018	2021-08-31			22 313 151	22 313 151	30 000 000	31 738 750
5455001 - Unit for climate and environment	2017	2021-08-31			34 600 000	34 600 000	38 095 000	22 575 000
5455001 - Unit for climate and environment	2016	2022-08-24			30 000 000	30 000 000	4 900 000	4 755 000
5455001 - Unit for climate and environment	2015	2022-08-09			4 500 000	4 500 000	5 000 000	15 000 000
5455001 - Unit for climate and environment	2014	2022-08-09			6 400 000	6 400 000	6 400 000	5 600 000
5455001 - Unit for climate and environment	2013	2022-08-09			750 000	750 000	39 000 000	39 000 000
5455001 - Unit for climate and environment	2012	2021-10-01			606 398	606 398	606 398	606 398
5455001 - Unit for climate and environment	2011	2021-12-15			667 679	667 679	81 338	72 630
5455001 - Unit for climate and environment	2010	2021-12-11			2 400 000	2 400 000	38 849	38 849
5455001 - Unit for climate and environment	2009	2018-02-20			25 133	25 133		
5455001 - Unit for climate and environment	2008	2011-09-11					7 181	7 181
5455001 - Unit for climate and environment	2007	2021-04-30			1 980 000	1 980 000		

Utbetalningar 2023 (dec) - 2025 (dec)
från bilaterala strategin

Leverantör	Periodnum	Info	Status	Beslag	Restbelopp
Ward Power Development AS	2023-10-16		K2*	39 000 000,00 SEK	2025-10-19
Norwegian Energy Council	2023-10-11		K2*	30 000 000,00 SEK	2025-10-12
Rikida Banka Publiskapad	2023-11-07		K2*	23 000 000,00 SEK	2025-11-19
Heritage Institute for Policy Studies	2023-10-17		K2*	15 000 000,00 SEK	2025-11-09
Frontline Development Research Center (FFRC)	2023-09-19		K2*	9 195 000,00 SEK	2025-09-02
WAFI (Fid Aqad)	2023-09-14		K2*	122 144 222 SEK	2025-09-06
United Nations Human Development Programme (UNDP)	2023-09-01		K2*	60 000 000,00 SEK	2025-07-04
Rikida Banka Publiskapad	2023-08-19		K2*	23 000 000,00 SEK	2025-08-23
SB&S Bank AB	2023-06-13		K2*	720 232 28 SEK	2025-07-14
Stockholm University	2023-06-02		K2*	1 000 000,00 SEK	2025-05-08
International Media Support (IMS)	2023-05-21		K2*	1 000 000,00 SEK	2025-04-06
NGO India Peace Fund (Officially Registered)	2023-04-18		K2*	20 000 000,00 SEK	2025-04-25
NGO International Organization for Migration	2023-04-01		K2*	13 000 000,00 SEK	2025-03-18
Ernst & Young AG	2023-04-01		K2*	311 075 000 SEK	2025-04-12
Bank of Montreal	2023-05-21		K2*	27 960 231 SEK	2025-04-25

Levande	Ref datum	Info	Status	Slutsum	Beleg	Belegsum	Verifikationsnummer
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		10 000,00 SEK	2024-12-09	21014218
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		20 000,00 SEK	2024-11-15	21011988
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		700 725,00 SEK	2024-12-05	21011451
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		10 000,00 SEK	2024-11-07	21011445
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		1 344 810,00 SEK	2024-11-19	21011454
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		3 000,00 SEK	2024-10-28	21011452
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		4 000,00 SEK	2024-10-25	21011450
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		19 800,00 SEK	2024-09-19	21011389
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		7 800,00 SEK	2024-09-19	21011387
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		40 000,00 SEK	2024-09-16	21011384
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		246 570,00 SEK	2024-08-22	21011366
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		2 500,00 SEK	2024-08-22	21011365
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		20 000,00 SEK	2024-08-01	21011443
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		10 000,00 SEK	2024-07-29	21011420
Bauer Fly Metals	2025-02-28		KOP		10 000,00 SEK	2024-07-24	21011419

Levande	Ref datum	Info	Status	Slutsum	Beleg	Belegsum	Verifikationsnummer
Bauer Fly Metals	2024-12-15		KOP		10 000,00 SEK	2024-12-09	21014218
Bauer Fly Metals	2024-12-07		KOP		20 000,00 SEK	2024-11-15	21011988
Bauer Fly Metals	2024-12-05		KOP		700 725,00 SEK	2024-12-05	21011451
Bauer Fly Metals	2024-11-01		KOP		10 000,00 SEK	2024-11-07	21011445
Bauer Fly Metals	2024-11-19		KOP		1 344 810,00 SEK	2024-11-19	21011454
Bauer Fly Metals	2024-10-28		KOP		3 000,00 SEK	2024-10-28	21011452
Bauer Fly Metals	2024-10-25		KOP		4 000,00 SEK	2024-10-25	21011450
Bauer Fly Metals	2024-09-19		KOP		19 800,00 SEK	2024-09-19	21011389
Bauer Fly Metals	2024-09-16		KOP		7 800,00 SEK	2024-09-19	21011387
Bauer Fly Metals	2024-09-16		KOP		40 000,00 SEK	2024-09-16	21011384
Bauer Fly Metals	2024-08-22		KOP		246 570,00 SEK	2024-08-22	21011366
Bauer Fly Metals	2024-08-22		KOP		2 500,00 SEK	2024-08-22	21011365
Bauer Fly Metals	2024-08-01		KOP		20 000,00 SEK	2024-08-01	21011443
Bauer Fly Metals	2024-07-29		KOP		10 000,00 SEK	2024-07-29	21011420
Bauer Fly Metals	2024-07-24		KOP		10 000,00 SEK	2024-07-24	21011419

Referensnummer	Referensnr	Titel/Ämne	Utfäst datum	Info	Status	Slutg. Belopp	Verifikationsnummer
		Statistiska centralbyrån	2024-03-02		Kor	2 043 311 000 SEK	27511380
		Nettlogi (intäkter för Fajolj Skolor)	2024-02-28		Kor	5 000 000 000 SEK	210719383
		Reklam för ena avdelningen	2024-05-19		Kor	75 000 000 000 SEK	275709816
		Statistiska centralbyrån	2024-08-12		Kor	5 000 000 000 SEK	210619198
		northern Development Republics Group (RDGR)	2024-08-20		Kor	1 500 000 000 SEK	210302145
		offshore financial flows for reconstruction and Dev.	2024-05-27		Kor	40 000 000 000 SEK	210501115
		the K4 (K4)2023 (report on K4) (K4) (K4)	2024-05-23		Kor	11 814 400 000 SEK	210310263
		Statistiska centralbyrån	2024-05-23		Kor	2 238 222 000 SEK	275709827
		Nordiska regionala stödprogram (NOR)	2024-04-25		Kor	19 237 701 000 SEK	210210818
		Statistiska centralbyrån	2024-03-16		Kor	4 225 000 000	275709896
		Statistiska centralbyrån	2024-01-19		Kor	1 005 540 000 SEK	210414043
		WFP/UNICEF Local Programme Models (LPMs) - AL...	2023-12-20		Kor	4 900 000 000 SEK	210102491
		Nettlogi (intäkter för Pivotal Policy)	2023-12-19		Kor	3 399 263 000 SEK	210104472
		lever: Day Market	2023-08-18		Kor	71 802 000 SEK	210105981
		Kunde (intäkter för förskolor)	2023-03-15		Kor	19 068 591 000 SEK	210101802

Referensnummer	Referensnr	Titel/Ämne	Utfäst datum	Info	Status	Slutg. Belopp	Verifikationsnummer
		Argentina Development and Invest Agency (ADIA) S.A.	2023-12-14		Kor	5 114 663 000 SEK	210106251
		Political Development Research Center (PDRC)	2023-12-14		Kor	100 000 000 SEK	210103179
		UN Women Business Development Programme (UN...	2023-12-14		Kor	8 168 242 000 SEK	210104114
		offshore financial flows for reconstruction and Dev.	2023-12-14		Kor	70 000 000 000 SEK	210104166
		FAO/FAO and Agriculture Organization - UN	2023-12-14		Kor	31 000 000 000 SEK	210102279
		IMF (SD) Two-day Account (International Monetary Fu...	2023-12-13		Kor	10 500 000 000 SEK	210104148

2026-05-27

Dnr 288-2025/26

458-2025/26

638-2025/26

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 9 till en promemoria från Utrikesdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 20 januari 2026 är omfattande och tas därför inte med här.

Bilagan innehåller följande handlingar:

- Regeringens beslut om bidrag till IOM för kapacitetsstärkande projekt i Somalia (2024)
- Agreement between The Government Offices of Sweden and the International Organization for Migration (IOM)
- Project Proposal: Improving the Migration Governance for Safe and Dignified Returns in Somalia
- Terms of Reference for Returns and Re-integration Program Adviser
- Terms of Reference for Senior Security Adviser
- Regeringens beslut om bidrag till IOM för kapacitetsstärkande projekt i Somalia (2025)
- Agreement between The Ministry of Justice of the Government of Sweden and the International Organization for Migration (IOM)
- Project Proposal: Improving the Migration Governance for Safe and Dignified Returns, Readmission and Reintegration in Somalia
- Korrespondens mellan Regeringskansliet och IOM

Handlingarna förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarie-nummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

2026-05-27

Dnr 288-2025/26

458-2025/26

638-2025/26

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 10 till en promemoria från Utrikesdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 20 januari 2026 är omfattande och tas därför inte med här.

Bilagan innehåller följande handlingar:

- Strategirapport för Sveriges strategi för utvecklingssamarbete med Somalia 2018–2025
- Sida Briefing Note: World Bank Multi-Partner Fund (MPF) and the Recurrent Cost and Reform Financing Programme (RCRF III)
- Sida Briefing Note: UNDP Somalia's Transformational Governance Programme
- Sidas beslut om ändring av insats (Somalia Multi-Partner Fund 2021–2022)
- Amendment No. 5 to the Administration Agreement between Sweden and the International Development Association regarding the Somalia Multi-Partner Fund 2
- Sidas beslut om insats (UNDP Somalia's Transformational Governance Program)
- Financing Agreement between Sweden and The United Nations Development Programme (UNDP)
- Sidas beredning av insats (UNDP Somalia's Transformational Governance Program)
- Korrespondens mellan Sida och Regeringskansliet

Handlingarna förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

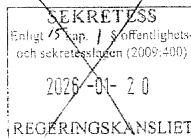
Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

Bilaga 11

KAMMARKOLLEGIET

2025-07-16
KONTROLLPROMEMORIA
ÅTERRAPPORTERINGSid 1 (2)
Dnr 10.2-8692-2024Ekonomi- och förvaltningsavdelningen
Patrick Bech
bidrag@kammarkollegiet.se
08-700 06 42Justitiedepartementet
Att:

Kontroll av slutrapport FN:s migrationsorganisation (IOM) för kapacitetsstärkande projekt i Somalia- Sveriges bidrag 2024

Bidrag har erhållits om 179 000,00 USD, enligt departementets beslut den 2024-06-27. Dnr Ju2024/01494.

I enlighet med Kammarkollegiets uppgift har kollegiet kontrollerat bidragsmottagarens återrapportering. Kollegiet har inte kontrollerat ansökan avseende det aktuella bidraget. Regeringskansliets dokument " Conditions for grants to International Organization for Migration" gäller för bidraget.

KONTROLLPUNKTER	UTFÖRD KONTROLL
1. Att redovisningen är inkommen i rätt tid kontrolleras mot beslut.	Redovisningen skulle ha inkommit den 31 mars 2025 och redovisningen kom in till Justitiedepartementet den 27 maj 2025. Redovisningen kom in den 3 juli 2025 till Kammarkollegiet.
2. Att redovisningen är undertecknad av behörig företrädare för bidragstagaren, regleras i villkor eller i beslut.	Ej tillämpligt.
3. Att den budget som utfallet ställs mot är den budget som beviljats i samband med ansökan och beslut.	Ej tillämpligt.
4. Att yrkesverksam revisor alternativt lekmannarevisor har granskat den ekonomiska redovisningen. För kommun, landsting, region eller sammanslutning av dessa gäller att den ekonomiska redovisningen är styrkt av organisationens ekonomichef eller motsvarande. Regleras i villkor eller beslut.	Utan anmärkning
5. Att lekmannarevisorn är fristående både i förhållande till den ansvariga styrelsen och i förhållande till ansvariga medelsförvaltare. En lekmannarevisor får	Ej tillämpligt.

KAMMARKOLLEGIET

2025-07-16
KONTROLLPROMEMORIA
ÅTERRAPPORTERINGSid 2 (2)
Dnr 10.2-8692-2024

inte heller vara jävig genom att denne har något eget ekonomiskt intresse i den stödda verksamheten. Regleras i villkor eller beslut	
6. Om återbetalning har skett i enlighet med beslutet. Om andelen återbetalade medel är i proportion till eventuell annan finansiering som anges i budgeten.	Enligt redovisningen ska 80 156,41 kr återbetalas. Återbetalning av medlen inkom 2025-06-27 (motsvarande 8 555 USD).

Patrick Bech

Bilaga

Slutrapport samt övriga handlingar

International Organization for Migration (IOM)

Final Report to Sweden – Ministry of Justice Improving the Migration Governance for Safe and Dignified Returns in Somalia

Executing Agency	International Organization for Migration (IOM)
Project Identification	IOM Project Code: SO10P0740/MS0054
Grant Reference ID	
Geographical Coverage	Somalia
Beneficiaries	The beneficiaries will include the vulnerable migrant returnees fleeing crisis in Sudan; unaccompanied and separated migrant children, female-headed; migrants with medical and psychosocial needs; government officials in need of capacity-building assistance
Partner(s)	Mixed Migration Task Force (MMTF) members under the leadership of the Office of the Special Presidential Envoy for Migration, Returns and Children's Rights (OPSE).
Management Site	Mogadishu, CO, SOMALIA
Relevant Regional Office(s)	Nairobi, RO, KENYA
Project Period	1 July to 31 December 2024
Reporting Period	1 July to 31 December 2024
Date of Submission	Enter the date the report is submitted to the donor.
Total Confirmed Funding	USD 179,000.00
Total Funds Received to Date	USD 179,000.00
Total Expenditures	USD 170,445.00

I. Summary of Key Achievements during the Reporting Period

To support the enhancement of institutional capacity within the Office of the Prime Minister (OPM), IOM successfully facilitated the deployment of a Return and Reintegration Programme Advisor and a National Return and Reintegration Committee Chairperson. These senior-level advisors were instrumental in strengthening the functions of the National Technical Committee for Return and Reintegration (NTCRR), providing leadership in the coordination and management of return and reintegration operations.

International Organization for Migration (IOM)

II. Progress Achieved Compared with the Indicators in the Results Matrix

	<i>Indicators</i>	<i>Baseline</i>	<i>Target</i>	<i>Data Source and Collection Method</i>	<i>Progress made during reporting period</i>	<i>Cumulative progress</i>
Objective: To increase government's capacity to manage return, readmission and reintegration of Somali nationals.	Relevant Government entities' capacity improved in coordinating issues related to return, readmission and reintegration.	0	60%	Monthly, quarterly and final reports.		
Outcome 1: Somali returnees from Sweden access to legal identity solutions and receive relevant support to return	% of relevant institutions improved coordination as a result of MIDA Advisors at the OPM.	0	60%	Stakeholder impact surveys		
Output 1.1: The Government has improved capacity to identify and process stranded Somali migrants in Sweden.	Number of vulnerable Somali migrants identified to be assisted to return home	0	20 2 (MIDA Advisors)	Monthly reports	2 (MIDA Advisors)	
Activities 1.1: 1.1.1 IOM supports two seconded advisors to coordinate return, readmission and reintegration support to Somali migrants in Sweden						

International Organization for Migration (IOM)

III. Conclusion

To support the initiation of the functions of the National Technical Committee for Return and Reintegration (NTCRR), IOM deployed two advisors to the Office of the Prime Minister (OPM) to facilitate coordination efforts on return and reintegration, including engagement with the Swedish Ministry of Justice (MoJ).

IV. Expenditures and Resource Utilization

Please see the attached financial report

**IMPROVING THE MIGRATION GOVERNANCE FOR SAFE
AND DIGNIFIED RETURNS IN SOMALIA**

FINAL FINANCIAL REPORT

for the period from July to 31 December 2024

		USD
<u>CONTRIBUTIONS</u>		
Government of Sweden (July 2024)		179,000
<u>Total resources</u>		<u>179,000</u>
<u>EXPENSES</u>	<u>Budget</u>	
Staff expenses	35,910	33,087
Office expenses	14,100	14,430
Operational expenses		
Output 1.1: Capacity for identifying Somali migrants in Sweden is improved	117,280	111,777
IOM overhead (7%)	11,710	11,151
<u>Total expenses</u>	<u>179,000</u>	<u>170,445</u>
Balance of resources at 31 December 2024		USD <u><u>8,555</u></u>

As the responsible project manager, I certify that the financial and narrative reports are correctly stated in accordance with IOM internal rules and procedures.

AHMADI Masood
 Project Manager
 IOM Somalia, 26 May 2025

<p>Endorsed by IOM Manila Financial Services Endorsement number FF25 336A LB 2605</p>

Project ID: MS.0054

Från: HIGASHIYAMA Shintaro
Till: PASINI Irene
Ärende: FW: SE support to IOM and relevant documents (SO10P0740)
Datum: den 3 juli 2025 10:30:14
Bilagor: image001.png
FF25_336A.1.9_2605_MS_0054_JUL_to_DEC_2024_Final_Financial_Report.pdf
SO10P0740_Narrative_Final_Report.pdf

Dear Irene

Please find below and attached for your kind reference.

Thank you

Best Regards,
Shintaro HIGASHIYAMA

From: HIGASHIYAMA Shintaro
Sent: Tuesday, May 27, 2025 9:23 AM
To: stefan.martinengo@regeringskansliet.se
Cc: sara.andegiorgis@regeringskansliet.se; AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>; HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>; MURIMA Prestage <pmurima@iom.int>; sofia.ostmark@regeringskansliet.se; BERGAN Maria Gabriela Riveaux <MBERGAN@iom.int>
Subject: RE: SE support to IOM and relevant documents (SO10P0740)

Dear Stefan

I hope this message finds you well.

Please accept our apologies for the delayed submission.
Kindly find attached the Final Financial Report and the updated Narrative Report, now including the expenditure and balance figures that were missing from the previous version.

Regarding the remaining balance, we would appreciate your guidance on whether it should be returned or transferred to the current project.

Thank you for your support, and please let us know if any further information is needed.

Thank you

Best Regards,
Shintaro HIGASHIYAMA

From: AHMADI Masood
Sent: Thursday, May 15, 2025 10:48 AM
To: Sara Andegiorgis <sara.andegiorgis@regeringskansliet.se>; HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>
Cc: Stefan Martinengo <stefan.martinengo@regeringskansliet.se>; Sofia Östmark

<sofia_ostmark@regeringskansliet.se>; MURIMA Prestage <pmurima@iom.int>

Subject: RE: SE support to IOM and relevant documents

Dear Sara,

This is great news, thank you! We look forward to receiving the signed agreement.

Re the final report for the first phase, the narrative is attached here while we are still waiting for the internal endorsement of the financial report which might take a couple of more days. We sincerely apologize for the delay with this report. As you will note, there is not a lot in the report, and this is because we are only reporting on the deployment of these advisors/experts and as per the agreement, they are expected to share progress made/result achieved directly with you. The report is also missing information on the total expenditure and current balance which should be updated upon the endorsement of the financial report.

Thank you for introducing Stefan and thank you too for all the great support and excellent cooperation.

Dear Stefan,

Very nice to meet you and we look forward to our collaboration.

Best Regards,
Masood

From: Sara Andegiorgis <sara_andegiorgis@regeringskansliet.se>

Sent: Thursday, May 15, 2025 10:01 AM

To: AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>; HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>

Cc: Stefan Martinengo <stefan_martinengo@regeringskansliet.se>; Sofia Östmark <sofia_ostmark@regeringskansliet.se>

Subject: RE: SE support to IOM and relevant documents

Dear Masood,

There is. We are aiming to send back the signed agreement today or tomorrow. We just have a final check to do.

I want to take the opportunity to ask you if could send us the reporting from the previous project? If you already sent it, kindly re-send it as I can't find it in my inbox.

Finally, I want to introduce our new colleague Stefan Martinengo who is now responsible

for Somalia. Please liaise with him for any matter related to our support and coordination.

Many thanks for excellent cooperation and all the best!

Sara

Från: AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>

Datum: torsdag 15 maj 2025 8:52 fm

Till: Sara Andegiorgis <sara.andegiorgis@regeringskansliet.se>, HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>

Ämne: RE: SE support to IOM and relevant documents

Dear Sara,

Is there any progress at your end?

Please note that I am going on leave this afternoon until 24 May but feel free to write to @HUSSEIN Mohamed Rashid.

Best Regards,

Masood

From: AHMADI Masood

Sent: Monday, May 12, 2025 4:28 PM

To: Sara Andegiorgis <sara.andegiorgis@regeringskansliet.se>

Subject: RE: SE support to IOM and relevant documents

Dear Sara,

Thank you for the quick response and confirmation. Please reach out in case you have any question.

I look forward to hearing from you.

Best Regards,

Masood

From: Sara Andegiorgis <sara.andegiorgis@regeringskansliet.se>

Sent: Monday, May 12, 2025 4:25 PM

To: AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>

Subject: Sv: SE support to IOM and relevant documents

Dear Masood,

Documents are well received, thanks. I was out of office last week and haven't had time to look at the documents yet.

Best regards,
Sara

Från: AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>

Skickat: den 12 maj 2025 15:23

Till: Sara Andegiorgis <sara_andegiorgis@regeringskansliet.se>

Ämne: RE: SE support to IOM and relevant documents

Dear Sara,

A kind follow up, did you receive my email below?

Best Regards,
Masood

From: AHMADI Masood

Sent: Wednesday, May 7, 2025 11:49 AM

To: Sara Andegiorgis <sara_andegiorgis@regeringskansliet.se>

Cc: RIJKS Barbara <BRIJKS@iom.int>; PERRET Liam Sebastian <lperret@iom.int>; PASINI Irene <IPASINI@iom.int>; Carolina Vrocharis <carolina_vrocharis@regeringskansliet.se>; Sofia Östmark <sofia_ostmark@regeringskansliet.se>; Carolina Bjuggren Glanville <carolina_bjuggren.glanville@regeringskansliet.se>; MURIMA Prestage <pmurima@iom.int>; HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>; PSU Somalia - PD and Reporting <somaliapsupdr@iom.int>

Subject: RE: SE support to IOM and relevant documents

With the signed agreement of the first phase attached now

From: AHMADI Masood

Sent: Wednesday, May 7, 2025 11:31 AM

To: Sara Andegiorgis <sara_andegiorgis@regeringskansliet.se>

Cc: RIJKS Barbara <BRIJKS@iom.int>; PERRET Liam Sebastian <lperret@iom.int>; PASINI Irene <IPASINI@iom.int>; Carolina Vrocharis <carolina_vrocharis@regeringskansliet.se>; Sofia Östmark <sofia_ostmark@regeringskansliet.se>; Carolina Bjuggren Glanville <carolina_bjuggren.glanville@regeringskansliet.se>; MURIMA Prestage <pmurima@iom.int>; HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>; PSU Somalia - PD and Reporting <somaliapsupdr@iom.int>

Subject: RE: SE support to IOM and relevant documents

Dear Sara,

Apologies for a bit of delay our side, however, project development, review and endorsement takes a bit of time in IOM due to different layers of review and endorsement at country and regional levels ensuring quality and alignments. Kindly note that any major comment on the agreement or annex A&B will reactivate the internal re-review and endorsement process.

Having said that, I am happy to share with you the attached final draft agreement for your review and signature if no comment. Please note the agreement remains the same as the previous one concluded in Dec 2024 (a copy attached here in case of cross checking).

Attached docs are:

- Draft agreement
- Annex A & B to the agreement (Proposal and budget)
- A copy of the signed agreement of the first phase of this collaboration.

Additional notes:

- The agreement is backdated to 1 Jan 2025 with end date 31 Dec 2025
- The budget is inline with the highlighted amount on the contribution list

We look forward to hearing from you soon.

Best Regards,
Masood

From: AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>
Sent: Saturday, April 12, 2025 2:10 PM
To: Sara Andegiorgis <sara.andegiorgis@regeringskansliet.se>
Cc: RIJKS Barbara <BRIJKS@iom.int>; PERRET Liam Sebastian <lperret@iom.int>; PASINI Irene <IPASINI@iom.int>; Carolina Vrocharis <carolina.vrocharis@regeringskansliet.se>; Sofia Ostmark <sofia.ostmark@regeringskansliet.se>; Carolina Bjuggren Glanville <carolina.bjuggren.glanville@regeringskansliet.se>; MURIMA Prestage <pmurima@iom.int>; HUSSEIN Mohamed Rashid <mohamhussein@iom.int>; PSU Somalia - PD and Reporting <somaliapsupdr@iom.int>
Subject: Re: SE support to IOM and relevant documents

Dear Sarah,

Many thanks for sharing these documents. We will soon revert with draft proposal, budget and agreement for your review.

Best regards,

Masood

Get Outlook for iOS

From: Sara Andegiorgis <sara.andegiorgis@regeringskansliet.se>
Sent: Saturday, April 12, 2025 12:43 am
To: AHMADI Masood <MAHMADI@iom.int>
Cc: RIJKS Barbara <BRJKS@iom.int>; PERRET Liam Sebastian <lperret@iom.int>; PASINI Irene <IPASINI@iom.int>; Carolina Vrocharis <carolina.vrocharis@regeringskansliet.se>; Sofia Östmark <sofia_ostmark@regeringskansliet.se>; Carolina Bjuggren Glanville <carolina.bjuggren.glanville@regeringskansliet.se>
Subject: SE support to IOM and relevant documents

Dear Masood,

As discussed, kindly find attached

- Contribution Letter
- Government Decision on the support to IOM
- Conditions for Grant
- Grant requisition Form

We look forward to hearing back from you with a draft of the project agreement.

Best regards,
Sara

Sara Andegiorgis
Desk Officer
Division for Migration
Ministry of Justice
103 33 Stockholm
Phone +46 (0)8 405 95 57
Mobile +46 (0)76 135 64 60
sara.andegiorgis@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Government Offices of Sweden

Caution! This message originated from outside IOM.

=====
The information contained in this electronic message and any attachments are intended for specific individuals or entities, and may be confidential, proprietary or privileged. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately, delete this message and do not disclose, distribute or copy it to any third party or otherwise use this message. The content of this message does not necessarily

reflect the official position of the International Organization for Migration (IOM) unless specifically stated. Electronic messages are not secure or error free and may contain viruses or may be delayed, and the sender is not liable for any of these occurrences.

Caution! This message originated from outside IOM.

===== The information contained in this electronic message and any attachments are intended for specific individuals or entities, and may be confidential, proprietary or privileged. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately, delete this message and do not disclose, distribute or copy it to any third party or otherwise use this message. The content of this message does not necessarily reflect the official position of the International Organization for Migration (IOM) unless specifically stated. Electronic messages are not secure or error free and may contain viruses or may be delayed, and the sender is not liable for any of these occurrences.

Caution! This message originated from outside IOM.

Från: PASINI Irene
Till: bidrag
Kopia: RMD - Resource Mobilization Division
Ämne: RE PAYMENT REQUEST 709008REF kank ref 10 2-8692-2024
Datum: den 3 juli 2025 10:42:35
Bilagor: [W_S_Liquidat_101M_and_related_documents_1501007134.rtf]

Dear Marlin,

Indeed, the mission submitted the reports directly to their counterparts at the ministry (see email exchange attached). The reports are attached in the first email.

Kind regards,
Irene

From: bidrag <bidrag@kammarkollegiet.se>
Sent: Thursday, July 3, 2025 8:22 AM
To: PASINI Irene <IPASINI@iom.int>
Cc: RMD - Resource Mobilization Division <RMD@iom.int>
Subject: Sv: PAYMENT REQUEST 709008REF kank ref 10 2-8692-2024
Importance: High

Dear Irene,

Thank you very much for your help.

We are also waiting for your final report. Do you know when you will submit it? It was supposed to be submitted to us on March 31, 2025. Have you perhaps sent it to the ministry?

Best regards

Marlin Basa
Processledare statsbidrag

Kammarkollegiet
 Ekonomi- och förvaltningsavdelningen
 Direkttelefon 08-700 08 07
 Vaxel 08-700 08 00
 Postadress: Box 2218, 103 15 Stockholm
 Besöksadress: Slottsbacken 6, Stockholm

www.kammarkollegiet.se

facebook.com/kammarkollegiet
linkedin.com/kammarkollegiet
youtube.com/kammarkollegiet

Information om hur Kammarkollegiet behandlar personuppgifter
www.kammarkollegiet.se/personuppgifter

Från: PASINI Irene <irene.pasini@iom.int>
Skickat: den 3 juli 2025 08:08
Till: bidrag <bidrag@kammarkollegiet.se>
Kopia: RMD - Resource Mobilization Division <RMD@iom.int>
Ämne: RE PAYMENT REQUEST 709008REF RETURNINGUNSPENT FUNDS UNDER THE ENDED PROJECTS010P0740-MS0054

Dear Marlin,

Please see decision attached. And yes, it was indeed \$179,000 in grant support from the Ministry of Justice to our mission in Somalia.

Kind regards,
Irene

From: bidrag <bidrag@kammarkollegiet.se>
Sent: Wednesday, July 2, 2025 4:28 PM
To: PASINI Irene <IPASINI@iom.int>
Cc: RMD - Resource Mobilization Division <RMD@iom.int>
Subject: Sv: PAYMENT REQUEST 709008REF RETURNINGUNSPENT FUNDS UNDER THE ENDED PROJECTS010P0740-MS0054
Importance: High

Dear Irene,

Thanks for the information, do you have the decision JU2024/00261?
Did you receive \$179,000 in grant support from the Ministry of Justice?

Best regards,

Marlin Basa
Processledare statsbidrag

Kammarkollegiet
 Ekonomi- och förvaltningsavdelningen
 Direkttelefon 08-700 08 07
 Vaxel 08-700 08 00
 Postadress: Box 2218, 103 15 Stockholm
 Besöksadress: Slottsbacken 6 Stockholm

www.kammarkollegiet.se

facebook.com/kammarkollegiet
[linkedin.com/kammarkollegiet](https://linkedin.com/company/kammarkollegiet)
youtube.com/kammarkollegiet

Information om hur Kammarkollegiet behandlar personuppgifter
www.kammarkollegiet.se/nyhetsuppgifter

Från: PASINI Irene <irene.pasini@swedishrefugees.se>
Sändt: den 2 juli 2025 15:06
Till: bidrag <bidrag@rmd.se>
Kopia: RMD – Resource Mobilization Division <rbm@rmd.se>
Ämne: RE: PAYMENT REQUEST 709008REF: RETURNINGUNSPENT FUNDS UNDER THE ENDED PROJECTSO10P0740-MS0054

Dear colleagues,
 Greetings.

The below are unspent funds returned from the Somalia mission and apply to the Swedish funded project with reference **Ju2024/00261**

Please let me know if further information is needed at this time.

Kind regards
 Irene

From: bidrag <bidrag@rmd.se>
Sent: Wednesday, July 2, 2025 1:07 PM
To: RMD – Resource Mobilization Division <rbm@rmd.se>
Subject: PAYMENT REQUEST 709008REF: RETURNINGUNSPENT FUNDS UNDER THE ENDED PROJECTSO10P0740-MS0054
Importance: High

Hello, we are wondering about the refund that you have sent us, which project does it apply to? Please provide the decision's case number.

SWEDISH REFUGEE

Transaktionsdetaljer

2025-07-01 17:42
 MARIN BASA
 KAMMARKOLLEGIET 36000-000319

Kontouppgifter	
Kontonummer	5901135273297
Ämne	DDR Camp
Bank	Svebank AB pub
BIC	SWEDSE33
Valuta	SEK

Transaktionsuppgifter		Referens	
Transaktionsstyp	insättning	1022508270005403	
Skärmbildning	International oar	590135273297	
Bokföringsdatum	2025-06-27	Belopp	80 156.41
Transaktionsdatum	2025-06-27	Meddelande	1022508270005403
Valutadatum	2025-06-27	titel: meddelande	PAYMENT REQUEST 709008REF: RETURNING UNSPENT FUNDS UNDER THE ENDED PROJECT SO10P0740-MS0054 3555 00 INTERNATIONAL ORG. FOR MIGRATION

We need your response as soon as possible

Best regards

Marin Basa
 Processledare statsbidrag

Kammarkollegiet
 Ekonomi- och förvaltningsavdelningen
 Direkttelefon 08-700 08 07
 Vaxel 08-700 08 00
 Postadress: Box 2218, 103 15 Stockholm
 Besöksadress: Slottsbacken 6, Stockholm

www.kammarkollegiet.se

facebook.com/kammarkollegiet
[linkedin.com/kammarkollegiet](https://linkedin.com/company/kammarkollegiet)

ytube.com/kannmarknleqis

Information om hur Kannmarknleqis behandlar personuppgifter
www.kannmarknleqis.se/personuppgifter

This message originated from outside IOM

The information contained in this electronic message and any attachments are intended for specific individuals or entities, and may be confidential, proprietary or privileged. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately, delete this message and do not disclose, distribute or copy it to any third party or otherwise use this message. The content of this message does not necessarily reflect the official position of the International Organization for Migration (IOM) unless specifically stated. Electronic messages are not secure or error free and may contain viruses or may be delayed, and the sender is not liable for any of these occurrences

This message originated from outside IOM

The information contained in this electronic message and any attachments are intended for specific individuals or entities, and may be confidential, proprietary or privileged. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately, delete this message and do not disclose, distribute or copy it to any third party or otherwise use this message. The content of this message does not necessarily reflect the official position of the International Organization for Migration (IOM) unless specifically stated. Electronic messages are not secure or error free and may contain viruses or may be delayed, and the sender is not liable for any of these occurrences.

This message originated from outside IOM

The information contained in this electronic message and any attachments are intended for specific individuals or entities, and may be confidential, proprietary or privileged. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately, delete this message and do not disclose, distribute or copy it to any third party or otherwise use this message. The content of this message does not necessarily reflect the official position of the International Organization for Migration (IOM) unless specifically stated. Electronic messages are not secure or error free and may contain viruses or may be delayed, and the sender is not liable for any of these occurrences.

From: [REDACTED] Return and Reintegration Program
Advisor, Office of the Prime Minister, Mogadisho, Somalia.

Name of Project: Migration and returnee projects.

DATE: 17 February 2025.

SUBJECT: Somalia: July-December 2024 Semi-annual report on
MIDA project.

Introduction: Intentional migration has become a global issue, prompting policy reforms in many countries, including Europe. The Federal Government of Somalia (FGS) has agreed to support the voluntary return of Somali citizens while ensuring security and human rights protections. [REDACTED]

[REDACTED] To address the growing returnee challenge, the Office of the Prime Minister (OPM) has formed a National Return and Reintegration Committee, [REDACTED]

[REDACTED] Many Somali nationals imprisoned abroad face difficulties reintegrating post-release. [REDACTED] develop reintegration programs to support their return and uphold their rights.

1. Objective:

- The objective of the return and reintegration is an assistance program designed to facilitate the safe and dignified return of migrants to their home countries, while also providing support to help them reintegrate back into their communities, with a focus on ensuring the process respects the rights of the individuals involved.
- To facilitate efforts to strengthening the capacity of Somali institution to manage migration and borders at both federal and state level.

2. Activities undertaken:

During the reporting period, the FGS successfully received [REDACTED] cases of returnees from Sweden, and they received the following assistances:

- Managing the returnees: i have assisted to facilitate the management of returnees.
- Collaborated with the authorities including the Somali Police Force and the immigration authorities to ensure that they are accommodated and kept in save places for the several months they are assisted.
- Immediate Assistance: provided immediate assistance as needed such as emergency aid (food, water, shelter) upon return and I also helped in making sure that they retain access to basic services (healthcare, awareness).
- Documentation and Citizenship: contributed to the returnees are granted necessary documents such as citizenship.
- Family and Clan Reconnection: i participated in the facilitation of returnee's communication to their families and clans.
- Monitoring and Evaluation: i have also started some monitoring and evaluation that is not yet systemised. Looking ahead, we are preparing for the new arrivals of returnees, which are expected in the coming months/weeks, and we shall continue to provide updates regarding their arrival and the support measures we have in place.

3. Actual result:

- Improved coordination and relation between Somalia and the government of Sweden, this includes diplomatic engagements, policy alignment, and joint initiatives aimed at enhancing bilateral cooperation. Sweden's support to Somalia reflects in areas such as development aid, governance reform, and capacity building, which contribute to long-term stability and prosperity.
- A collaboration between IOM and the FGS was established, an ongoing joint information sharing underway. The Sweden and the FGS successfully established a collaborative framework. This partnership focuses on efficient information sharing, joint planning, and coordinated efforts to address migration-related challenges. The ongoing collaboration enables more comprehensive approaches to migration management, reintegration of returnees and other areas of development.
- Assistance for Somali citizens returned from Sweden: the returnees received with structured support systems which

was in place, including logistical arrangements to assist them reach their destinations safely and initiatives aimed at ensuring their reintegration into local communities.

4. Polices:

The following polices have been developed and under review:

1. [REDACTED]

2. [REDACTED]

5. Challenges:

During this reporting period, i have highlighted the following points as the main challenges, hence the government developed mechanisms to address them including the establishment of the NRRC and the development of polices:

• [REDACTED]

• [REDACTED]

• [REDACTED]

6. The way forward:

The Somali authorities continue to work to enhance the better relationship with its stakeholders including the Sweden government, so as to improve the joint collaboration, the following steps are current under development:

- Ongoing routine discussions for the NRRC members to make sure the agreement on the return program is implemented successfully, through the establishment of policies, discussion meetings between the Somali authorities and the countries involved in this program.
- Long term collaboration: Somali and Sweden continue to collaborate on a long-term reintegration strategy that addresses all aspects, from security to social and economic reintegration.

End.

MIDA Progress Report

MIDA Participant's Name: [REDACTED]
Title/Position: **Return and Reintegration Program Advisor**
Name of Host Institution: **Office of the Prime Minister**
Region: **Mogadisho, Somalia**
Name of Project: **Migration and returnee projects**
Reporting Period: July – September 2024.

A. Overview of the current state of the institution (*For the first quarterly report, give a brief description of the progress made to achieve the overall project objective to facilitate efforts to strengthen the capacity of Somali institutions to manage migration and borders, at both federal and state levels. One a page maximum*)

Background

The political contextual of the world specially the west' is observing a noticeable shift as governments in the receiving end of the migrants are not only tightening immigration controls [REDACTED]

These include individuals whose asylum applications have been conclusively rejected and who no longer have the right to appeal, as well as criminals who have served their sentences.

[REDACTED]

There are several cases involving Somali nationals who have been imprisoned for extended periods in foreign countries, where they have little to no hope of integration post-release. Such individuals often find themselves in a state of limbo, unable to be accepted by the society that has imprisoned them [REDACTED]

[REDACTED] by developing reintegration programs and providing support, the

Version 6.0

government can play a crucial role in facilitating these individuals' return, ensuring they receive the necessary assistance to reintegrate into Somali society successfully. This approach is not only human but also essential for maintaining the rights of Somali citizens.

B. Progress reporting

1. Based on the project objective, outcome, and output, describe the expected project results.

The main result and progress of the Somali Returnee Program efforts between Somalia and Sweden governments, and the International Organization for Migration (IOM) have made substantial progress in supporting and reintegrating Somali returnees from Sweden.

The partnership between Somalia and Sweden has resulted in the successful establishment of a coordinated framework, and this will help in the management of returnees of Somali citizens. This framework has streamlined the repatriation process, ensuring that all stakeholders work together efficiently. We are grateful for the continued cooperation from both governments in facilitating this.

2. Report on the activities undertaken toward achieving the expected results.

[REDACTED] Somalia has received [REDACTED] Somali returnees from Swedish.

Here are some of the activities I have undertaken during this reporting period:

- I have assisted the process of managing the returnees in three stages.
- I assisted the Police and immigration authorities to ensure that they are accommodated and kept in safe places for the several months they are assisted.
- I helped in providing immediate assistance as needed such as emergency aid (food, water, shelter) upon return and I also helped in making sure that they retain access to basic services (healthcare, awareness).
- I also helped and verified that they are granted necessary documents such as citizenship.

- I participated in the facilitation of returnee's communication to their families and clans.
- I have also started some monitoring and evaluation that is not yet systemised

Looking ahead, we are preparing for the new arrivals of returnees, which are expected in the coming months/weeks, and we shall continue to provide updates regarding their arrival and the support measures we have in place.

3. Report on the actual results achieved or progress toward achieving the agreed project results.

- Improved coordination and relation between Somalia and the government of Sweden.
- A collaboration between IOM and the FGS was established, an ongoing joint information sharing underway.
- The Somali citizens returned from Sweden were received and assisted to reach their locations.

Activities are defined as: specific tasks or actions that have been undertaken as means to deliver results.

Examples:

- "I attended xx meetings/workshops on the return and reintegration of Somali migrants from xx with gender disaggregation."
- "I facilitated xx trainings/meetings/workshops from xx Month/Year to xx Month/Year on xx areas under the umbrella of return and reintegration"

Expected Results

Objective: To facilitate efforts to strengthen capacity of Somali institutions to manage migration and borders at both federal and state levels.

Indicator: Relevant government entities capacity improved in managing, coordinating, and implementing issues related to return, readmission and reintegration.

Outcome: Somali returnees from Sweden have access to legal identity solutions and receive relevant support to return.

Indicator: 40% of relevant institutions improved management, coordination, and implementation as a result of MIDA senior advisors at the QPM for this quarter report.

Version 6.0

Output: Strengthening of capacity of relevant institutions to coordinate identification of Somali migrants in Sweden.

Indicator: 40% of improved cooperation between Somali and Swedish institutions on migration management.

On track (timely progress based on work plan): Yes: No:

If no, please explain reason for delay/adjustment:

Fully completed: Yes: No:

Activities undertaken:

Please report on the activities undertaken (similar to the examples listed in the box above).

A meeting to discuss to the implementation of this project, review and legal analysis of documents for the benefit of the project.

C. Additional activities or results that are outside of the assigned deliverables (*List additional activities that you have implemented and are not reflected in your terms of reference. In addition, explain why it was necessary to implement them and what they have contribute to*)

I have actively participated in the technical committee for liaison and advice on returns matters, where I have been selected to serve as the technical adviser performing the secretarial work for the NRRC. In this role, I am not only contributing to discussions and decision-making processes but also take the lead in facilitating communication among committee members and ensuring that our initiatives are accurately documented.

Our core responsibilities involve revising the return policies for Somali citizens living abroad, addressing concerns related to aid and protection for the Somali diaspora, and proposing cooperation between Somalia and European countries on matters affecting Somali travellers. Additionally, we work to implement government decisions aimed at supporting Somali citizens in need abroad and ensure the regular reporting of their safety and well-being.

Through my role, I continue to enhance the effectiveness of the committee's efforts and ensuring that best practices are implemented in all areas related to returns matters. I look forward to collaborating with my fellow committee members to drive positive outcomes for our organization.

Also I continued commitment to supporting our collective efforts within the Office of the Prime Minister, particularly in the area of migration and returnee projects. While my role as Program Adviser focuses on specific deliverables, I have found it essential to go beyond these to foster greater collaboration and flexibility in our work.

Recently, I have been involved in several additional activities that I believe can further enhance our overall impact. These include gathering crucial data, facilitating discussions among stakeholders, and exploring new strategies that align with our mission. My goal is to contribute positively to our ongoing work and ensure we achieve the ambitious goals we've set and I am confident that these efforts will support our shared objectives and I look forward to continuing this.

D. Policies/strategies/guidelines/systems or plans reviewed or developed with support of the MIDA expert during this period *(Please attach the latest copy of the policy/plan/manual/act (even a draft) preferably the official document issued by the relevant institution).*

Name of the policy/strategy or manual	Status of the policy/strategy or manual	Compliance to the policy	If enacted, reference number and date	Official person in charge of the policy/strategy/manual	Are all the supporting documents available?
SOMALIA MIGRATION POLICY	Under review with OPM advisors	40%	RECALLING the AU Migration Policy Framework for Africa 2018, the IGAD Regional Migration	[Redacted]	Draft policy Available

Version 6.0

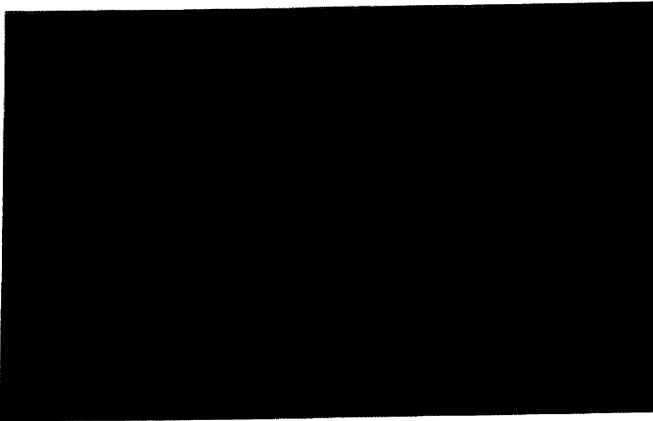
				Policy Framework of 2012 aim at cascading and implementing migration governance in all Member States:			
	National Migrant Return, Readmission and Reintegration Policy (NMRRRP)	Under review with OPM advisors	60%	The National Migrant Return, Readmission and Reintegration Policy (NMRRRP) was developed in collaboration with key stakeholders. The process of establishing the policy was initiated in November 2018 as part of the overall efforts of the Somali government to manage mixed migration flows; The policy was approved by the Council of Ministers in 2020. The extensive input, input and feedback from stakeholders has improved the quality of this policy document.			Draft policy Available

E. Challenges and recommendations on how to tackle them.

(What are the main challenges you encountered during the reporting period and what did you do/what steps do you think are necessary to take to overcome them?)

Challenges faced include:

- [REDACTED]
- [REDACTED]

Recommendations/ The necessary steps to take to overcome them

F. Supervisor Approval

Name of the Supervisor: _____

Title: _____

Date: _____

Signature: _____

Version 6.0

MIDA Progress Report
UPDATE July-December 2024

[REDACTED], Chair of the National return and Reintegration Committee (NRRC), also the permanent secretary of the Office of the Prime Minister.

■ Introduction:

An essential part of the Somalia’s Assisted Voluntary Return and Integration approach, this can be considered when returnees have reached levels of not having a secure protection in the hosting countries, many Somalia reached different countries in the past years, some returnees were able to make further migration decisions a matter of choice.

The NRRC chairperson and its members have been engaging negotiations on the return cases involving Somali nationals who have been imprisoned for extended periods in foreign countries, where they have little to no hope of integration post-release. Such individuals often find themselves in a state of limbo, unable to be accepted by the society that has imprisoned them.

[REDACTED] individuals’ return, ensuring they receive the necessary assistance to reintegrate into Somali society successfully. This approach is not only human but also essential for maintaining the rights of Somali citizens.

[REDACTED]

■ Objective:

To establish a structured and sustainable framework for the return and reintegration of Somali citizens, ensuring compliance with international human rights standards while addressing national security concerns. This includes:

Policy Development & Advocacy: Strengthening national policies, such as the National Return, Readmission, and Reintegration Regulation (NRRRR), and advocating for Somalia’s unique security and stability considerations in discussions with international partners.

Capacity Building: Enhancing government institutions’ ability to manage returnee processes by identifying capacity gaps and providing targeted training for government staff involved in return and reintegration efforts.

International Engagement: Collaborating with international stakeholders to develop long-term solutions that align with Somalia’s stabilization and peacebuilding efforts, ensuring that return policies do not inadvertently contribute to extremism risks

Legal & Institutional Frameworks: Ensuring alignment between Somalia’s immigration laws and international best practices, reinforcing national sovereignty while upholding global human rights commitments.

Operational Coordination & Implementation: Overseeing the structured reception and reintegration of returnees, ensuring they are received with dignity and have access to family reunification and essential support systems.

■ Expected project results.

The FGS successfully received [REDACTED] cases of returnees from Sweden, [REDACTED] and I have managed to provide the following support:

- I have taken the responsibility to ensure that the FGS accommodated the returnees in a safe housing for several months (Some for the six months).
- I ensured that the immigration department granted their rights of citizenship, and necessary documents have been processed for them.
- Returnees were assisted to communicate with their families/relatives.

In a recent diplomatic mission to Sweden, i have led a delegation team consisting of four members of the NRRC to meet and negotiate with the Sweden authorities, [REDACTED]

■ Activities undertaken

The following activities were conducted in this reporting period

- I have chaired meetings to engage with the delegates from the European Union to discuss on issues of returnees.
- chaired several meetings for the national return and reintegration Committee.
- I led the process of developing the temporary procedures for receiving and managing returnees.
- I met with the Chief Policy Adviser and the return and reintegration Adviser as well as my Office Manager as the secretariate team to follow up actions agreed by the NRRC.
- I assisted the NRRC members to develop the dedicated work plan to manage the process of returns.

■ Results achieved:

- Under my capacity, i contributed to the improved coordination and relation between Somalia and the government of Sweden.
- I facilitated high level meeting [REDACTED] on issues of the returnees
- A collaboration between IOM and the FGS was established, an ongoing joint information sharing underway.
- The Somali citizens returned from Sweden were received and assisted to reach their locations

- Facilitated the assistance for the Somali citizens returned from Sweden, including their safety to reach their destinations safely their reintegration into local communities.

■ **Polices:**

The following polices have been developed and under review:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

■ **Challenges:**

As a government advisor, some of the challenges are

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

■ **Recommendations/way forward.**

- As a chair, i discussed with the members to develop a mechanism to improve the external communications between the committee and its partners, including embassies, [REDACTED]
- I continue to meet with [REDACTED] on the discussion of the better ways to receive the returnees. Engaged government ministries, local authorities, civil society organizations, international partners and the diaspora to identify gaps.

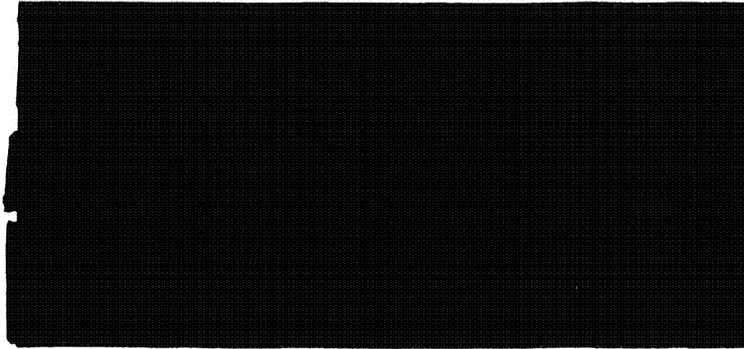
- END

MIDA Progress Report

MIDA Participant's Name: [REDACTED]
Title/Position: Chair of the National return and Reintegration Committee (NRRC)
Name of Host Institution: Office of the Prime Minister
Region: Mogadishu, Somalia
Name of Project: MIDA
Quarterly Report: July - September' 2024

A. Overview of the current state of the institution *(For the first quarterly report, give a brief description of the progress made to achieve the overall project objective to facilitate efforts to strengthen the capacity of Somali institutions to manage migration and borders, at both federal and state levels - One a page maximum)*

There are numerous cases involving Somali nationals who have been imprisoned for extended periods in foreign countries, where they have little to no hope of integration post-release. Such individuals often find themselves in a state of limbo, unable to be accepted by the society that has imprisoned them. It is imperative that the Somali government addresses these cases proactively. By developing reintegration programs and providing support, the government can play a crucial role in facilitating these individuals' return, ensuring they receive the necessary assistance to reintegrate into Somali society successfully. This approach is not only human but also essential for maintaining the rights of Somali citizens.

- A. Immediate Assistance
- Provide emergency aid (food, water, shelter) upon return.

Version 6.0

- Ensure access to basic services (healthcare, education).
- B. Family tracing and community Engagement
- Facilitate family connections
 - Promote social cohesion initiatives to reduce risks of returnees diverted to elsewhere again.
- C. Livelihood Support
- Facilitate skills training and employment opportunities.
 - Support small business initiatives and microfinance options.
- D. Monitoring and Evaluation
- Establish systems for returnees to provide feedback on services.
 - Conduct regular surveys to assess satisfaction and needs.
 - Monitor reintegration outcomes (e.g., employment rates, social integration).
 - Adjust programs based on evaluation findings.

To advocate for policies that support sustainable reintegration and collaborate with the international community for a long-term solution, the NRRC is assessing the government capacity gaps and how to develop through providing trainings for government staff to enhance their ability to support returnees and to re-engage with partners on a renewed approaches for ongoing development programs.

The members of the National Return and Reintegration committee and other government officials are planning to carefully advocate for the rights of returnees and communicate to the world on behalf of Somalia, therefore the following messages have been agreed by NRRC:

- [REDACTED]
- Somalia's most pressing priority is eliminating extremist groups from the country. The forcible return of disgruntled Somali citizens from western countries risks their recruitment by terrorist groups exploiting their grievances.
- [REDACTED]
- The draft Refugee and Asylum Law is not related to returnee caseloads in discussion here, since the law will be for persons seeking international protection in Somalia, not readmission of our own citizens.

Version 6.0

- The Ministry of Internal Security, Immigration and Naturalization Directorate (IND) established the Immigration Law in March 2023, which aims to establish comprehensive rules to oversee both the entry and exit (immigration and emigration) of foreigners and nationals in the Federal Republic of Somalia. This law aligns with international and regional best practices, ensuring that the legislation is consistent with globally recognized norms.

In addition to the above, the National Return and Reintegration Committee (NRRC) managed and received the first phases of returnees, [REDACTED]

B. Progress reporting

1. *Based on the project objective, outcome, and output, describe the expected project results.*

[REDACTED]

The FGS have been successfully receiving [REDACTED] of returnees from Sweden. Total of [REDACTED] returnees have not come back to the country and other [REDACTED] are planned to be received in the next few months.

So far those received were provided with following necessary support

- The FGS accommodated them in a safe housing for several months (Some for the six months).
- They were granted their rights of citizenship, and necessary documents have been processed for them.
- Returnees were assisted to communicate with their families/relatives.

2. *Report on the activities undertaken toward achieving the expected results.*

Following activities were conducted in this reporting period

- I chaired several meetings for the national return and reintegration Committee
- [REDACTED]

- I met with the Chief Policy Adviser and the return and reintegration Adviser as well as my Office Manager as the secretariate team to follow up actions agreed by the NRRC
- I assisted the NRRC team to develop the dedicated work plan to manage the process of returns
- I attended several negotiation meetings with different EU member countries.

3. Report on the actual results achieved or progress toward achieving the agreed project results.

- Improved coordination and relation between Somalia and the government of Sweden.
- A collaboration between IOM and the FGS was established, an ongoing joint information sharing underway.
- The Somali citizens returned from Sweden were received and assisted to reach their locations.

Please read through the examples below on how to appropriately report on activities versus results.

Activities are defined as; specific tasks or actions that have been undertaken as means to deliver results

Examples:

- "I attended xx meetings/workshops on the return and reintegration of Somali migrants from xx with gender disaggregation."
- "I facilitated xx trainings/meetings/workshops from xx Month/Year to xx Month/Year on xx areas under the umbrella of return and reintegration"

Expected Results

Objective: To facilitate efforts to strengthen capacity of Somali institutions to manage migration and borders at both federal and state levels.

Indicator: Relevant government entities capacity improved in managing, coordinating, and implementing issues related to return, readmission and reintegration.

Outcome: Somali returnees from Sweden have access to legal identity solutions and receive relevant support to return.

Indicator: % of relevant institutions improved management, coordination, and implementation as a result of MIDA senior advisors at the OPM.
Output: Strengthening of capacity of relevant institutions to coordinate identification of Somali migrants in Sweden.
Indicator: % of improved cooperation between Somali and Swedish institutions on migration management.

On track (timely progress based on work plan): Yes: ☒ No: ☐
If no, please explain reason for delay/adjustment:
Fully completed: Yes: ☒ No: ☐
Activities undertaken: <i>Please report on the activities undertaken (similar to the examples listed in the box above).</i>
A meetings to discuss to the implementation of this project, review and legal analysis of documents for the benefit of the project.

C. Additional activities or results that are outside of the assigned deliverables *(List additional activities that you have implemented and are not reflected in your terms of reference. In addition, explain why it was necessary to implement them and what they have contribute to)*

Together with the members of the committee we have had several meetings with TOM to discuss national migration mechanisms.

These activities are in line with the required steps to raise the agenda of the NRRC in the country.

D. Policies/strategies/guidelines/systems or plans reviewed or developed with support of the MIDA expert during this period *(Please attach the latest copy of the policy/plan/manual/act (even a draft) preferably the official document issued by the relevant institution).*

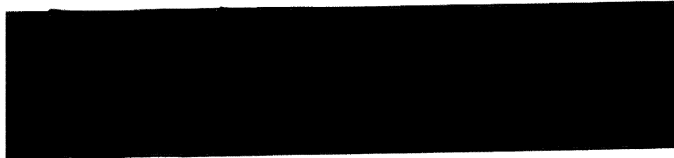
Name of the policy/strategy or manual <small>(Please provide the official title based on the document)</small>	Status of the policy/strategy or manual <small>(Reviewed, Under Development, Endorsed by Ministry, Ratified by Parliament/Finance D)</small>	Compliance to the policy Overall compliance in % based on compliance review checklist	If enacted, reference number and date (Reference number, Y.M.D)	Official person in charge of the policy/strategy/manual				Are all the supporting documents attached? <small>(Attach copy or link of the policy/plan/act if not available, mention in the next page)</small>
				Name	Position	Email	Telephone	
1								

E. Challenges and recommendations on how to tackle them.

(What are the main challenges you encountered during the reporting period and what did you do/what steps do you think are necessary to take to overcome them?)

As a government advisor, some of the challenges are

F. Supervisor Approval

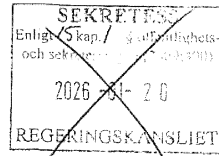
Name of the Supervisor: _____

Title: _____

Date: _____

Signature: _____

Version 6.0

Anteckningar från möte med IOM Somalia och somalisk delegation den 8/10 2025

Vid mötet närvarade Ju IM, UD/Migsam och UD/MENA. Från IOM deltog [REDACTED] för IOM Somalia och Masood Ahmadi, programchef. Från Somalia deltog [REDACTED]

Delegationen var i Sverige för att göra studiebesök till Sida och Migrationsverket. Eftersom Sverige genom Ju-dep finansierar IOM-ledda aktiviteter i Somalia ville delegationen träffa Ju-dep för att förmedla deras bild a migrationssituationen i landet och behov som identifierats. Ett uttalat syfte var också att tacka Sverige för stöder.

Migrationssituationen i Somalia beskrevs som komplex. Somalia är ett ursprungsland och ett transitland. Somalia har tagit emot många flyktingar själva och den cirkulära migrationen i regionen är omfattande. Detta ställde höga krav på IOM:s flexibilitet och lokalkännedom för att identifiera effektiva projektaktiviteter. IOM Somalia belyste särskilt lyckade återintegreringsaktiviteter på individ och community nivå och möjligheten att genom det svenska bidragen kunna bedriva MRCs.

Det svenska bidraget var viktigt och hade räddat liv. Flexibiliteten i regeringens bidrag till IOM uppskattades mycket eftersom det möjliggjorde för IOM att anpassa aktiviteter efter de konkreta behov som identifierats och som ständigt förändrades i Somalia.

Möte mellan Ju dep och IOM Somalia den 17/12 2025 (online)

Från Ju dep deltog Stefan Martinengo och Carolina Vrocharis (Ju IM). Från IOM deltog Manuel Marques Pereira (COM) och Rashid Mohammed Hussein (project manager IOM Somalia).

Möte på svenskt initiativ i syfte att förmedla politisk vilja att förlänga projektet med Somalia 2026.

IOM gav en uppdatering om MIDA och informerade om att 200 tjänster i den somaliska regeringen f.n. finansierades inom ramverket. Sverige finansierade några av de mest seniora tjänsterna vilket var positivt för utvecklingen i Somalia. IOM har en viktig roll som brobyggare mellan Sverige och Somalia, bägge medlemsländer i IOM och såg positivt på en förlängning av projektet 2026. Teknikaliteter kring villkor för tjänsterna, kompetens och lön diskuterades. Vad gäller lön kunde dessa jämföras med P4 och P5 nivå i FN-systemet. Sett till individernas kompetens bedömdes nivån som rimlig men en notering om rusanade levnadskostnader i Somalia 2025 gjordes. IOM gav en uppdatering om hur de arbetar med att följa kommitténs arbete och de tjänster Sverige bekostar, t.ex. antal sammanträden och hur det löpande arbetet mäts mot projektmålen.

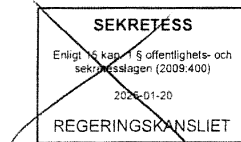
IOM ska under de närmsta veckorna återkomma med utkast på projektplan och budget 2026.

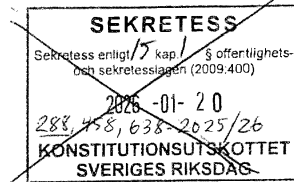
Regeringskansliet

Promemoria

2026-01-20

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 25, 27 och 32 – Sveriges överenskommelse med Somalia om bistånd och migration

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 8 i rubricerat ärende.

8. Utskottet önskar en redogörelse för omständigheterna kring utvisningen av den svenska biståndschefen från Somalia våren 2025. När fick Regeringskansliet kännedom om det somaliska beslutet att förklara biståndschefen persona non grata och vilka åtgärder vidtogs med anledning av detta? Vilka överväganden gjordes i frågan om att informera Utrikesnämnden om händelsen?

Den 3 februari 2025 skickade Somalias ambassad i Stockholm en note verbal med ett tillhörande brev från Somalias utrikesminister Ahmed Moallim Fiqi till kabinettssekreteraren. [REDACTED]

[REDACTED] Med anledning av detta bjöd Regeringskansliet in t.f. chefen för Somalias ambassad i Stockholm (chargé d'affaires) till möten den 10, 25 och 28 februari 2025 för att få mer information och redovisa Sveriges syn på det som påstods. Den 5 mars 2025 skickade Regeringskansliet en note verbal med tillhörande svar från kabinettssekreteraren till Somalias utrikesminister.

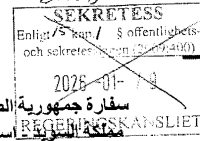
Den 18 mars 2025 lämnade Somalias ambassad i Stockholm ytterligare en note verbal med tillhörande brev från Somalias utrikesminister till statssekreteraren Diana Janse [REDACTED]. Utrikesdepartementet den 21 mars 2025 för ett möte med utrikesrådet för globala frågor. [REDACTED]

[REDACTED]

SAFAARADDA JAMHUURIYADDA
FEDERAALKA SOOMAALIYA
STOCKHOLM – BOQORTOYADDA SWEDEN

سفارة جمهورية الصومال الفدرالية
استكهولم

THE EMBASSY OF THE FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA
STOCKHOLM, THE KINGDOM OF SWEDEN

Ref No: KS-NV-10093-2025

The Embassy of the Federal Republic of Somalia to the Kingdom of Sweden presents its compliments to the Ministry for Foreign Affairs of the Kingdom of Sweden and has the honor to transmit herewith Note Verbale No. MFA/FRS/OFM/4448/2025, dated 18 March 2025, [REDACTED]

The Embassy of the Federal Republic of Somalia to the Kingdom of Sweden avails itself of this opportunity to renew to the Ministry for Foreign Affairs of the Kingdom of Sweden the assurances of its highest consideration.

Stockholm 18 March 2025

Ministry for Foreign Affairs of the Kingdom Sweden
STOCKHOLM

2nd Floor, Turebergsvägen 5, 191 47 Sollentuna, Stockholm
T. +46 8-68 80 09 / +46 70-427 30 77 E. stockholmembassy@mfa.gov.so

~~SEKRETESS~~
 Enligt Skap 1 § offentlighets-
 och sekretesslagen (2009:400)
 2025-03-20

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
 Wasaaradda Arrimaha Dibadda iyo
 Iskaashiga Caalamiga

الجمهورية الفيدرالية
 وزارة الشؤون الخارجية
 والتعاون الدولي

Federal Republic of Somalia
 Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation

[Redacted]

18 March 2025

H.E. Diana Janse

State Secretary to the Minister for International Development Cooperation
 and Foreign Trade
 Ministry for Foreign Affairs

Excellency,

The Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation of the Federal
 Republic of Somalia presents its compliments to the Ministry for Foreign
 Affairs of the Kingdom of Sweden [Redacted]

[Redacted]

Afgoye Road-KM 5, P.O. BOX 105; Mogadishu, Somalia | <http://www.mfa.gov.so>
 Emails: [Redacted]

[Redacted]

The Federal Government of Somalia wishes to reaffirm its appreciation for the longstanding cooperation between Somalia and the Kingdom of Sweden. In particular, the Government acknowledges the important contributions of SIDA in advancing Somalia's development, including in institutional capacity-building, humanitarian assistance, and socio-economic progress.

The Federal Republic of Somalia remains committed to maintaining and further strengthening the cordial and cooperative relations between our two nations. We highly value the Kingdom of Sweden's role in Somalia's development and diplomatic engagement,

The Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation avails itself of this opportunity to renew to the Embassy of the Kingdom of Sweden the assurances of its highest consideration.

Sincerely,

H.E. Amb. Ahmed Mohamed Fiqi
Minister of Foreign Affairs & International Cooperation
Federal Republic of Somalia

CC:

Embassy of the Federal Republic of Somalia, Stockholm
Chargé d'affaires Abdullahi Abdirashid Mohamed

Embassy of Sweden, Nairobi
Ambassador Joachim Waern

Bilaga A2.10.5

Regeringskansliet

2 bilagor

2026-02-19
SB2025/01367

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 25, 27 och 32 – Sveriges överenskommelse med Somalia om bistånd och migration

Härmed överlämnas två promemorior från Utrikesdepartementet.

En av promemoriorna (svar på fråga 1–3, 5 och 6) och en av bilagorna till denna har sekretessmarkerats. Den sekretessmarkerade promemorian och den sekretessmarkerade bilagan överlämnas till konstitutionsutskottet i särskild ordning.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 25, 27 och 32 –
Sveriges överenskommelse med Somalia om bistånd och
migration**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor 4 och 6 i rubricerat ärende.

4. Vilken kommentar kan göras till de uppgifter som förekommit i medierapportering om att det stöd som förmedlats av IOM ska ha finansierats s.k. "spöketjänster" där personer formellt innehar en tjänst men inte utför något arbete? Har några åtgärder övervägts eller vidtagits med anledning av denna rapporteringen?

Regeringskansliet (Justitiedepartementet) och IOM har en löpande dialog avseende de tjänster vid det somaliska regeringskansliet som finansieras av det svenska stödet. IOM har informerat Regeringskansliet om att regelbundna samtal förs med tjänstemännen och att deras arbetsinsatser följs upp. Rapporter har inkommit direkt till Regeringskansliet från samtliga tjänstemän vars tjänster har finansierats under 2024 och 2025 (totalt fem stycken). En av tjänstemännen var under 2024 på officiellt besök i Stockholm och genomförde då möten med representanter för Regeringskansliet.

Det har inte framkommit några indikationer på att tjänstemännen inte skulle ha utfört något arbete. Några ytterligare åtgärder har därför inte bedömts nödvändiga att vidta.

6. Utskottet önskar en redogörelse för de överväganden som gjorts inom Regeringskansliet gällande behovet av sekretess utifrån 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen när det gäller handlingar med koppling till den aktuella granskningen.

I de aktuella handlingarna finns uppgifter som rör Sveriges förbindelser med Somalia och uppgifter om somaliska medborgare. Enligt Regeringskansliets bedömning kan ett röjande av uppgifterna var för sig eller sammantaget antas störa Sveriges mellanfolkliga förbindelser och utrikespolitiska relation med Somalia. Uppgifterna kan också antas skada Sveriges intressen vid internationella förhandlingar. En mer utförlig redogörelse för de överväganden som gjorts gällande sekretessbedömningen lämnas i den sekretessmarkerade promemorian.

- Research into positive alternatives to address causes of violent extremism in developing countries.

9. Migration

143. In order to facilitate the assessment of ODA eligibility of activities in the field of migration, specific principles and criteria are defined below.

Overarching principles to guide ODA reporting on migration-related activities⁴⁷

Preamble: Migration is a global phenomenon connecting different regions and/or countries. From an ODA-eligibility perspective, the challenge in the field of migration is that it is not always clear whether a programme primarily aims to promote development or address domestic concerns in provider countries. Indeed, while many development co-operation activities related to migration focus on development objectives, others appear to pursue development and provider countries' domestic objectives at the same time. Furthermore, it is important to note that compatibility with international agreements or norms is not, in itself, sufficient to make a programme ODA-eligible. Nor does the fact that a programme may not be ODA-eligible imply that it is illegitimate. The principles below aim to guide ODA reporting in these situations with the goal of preserving the integrity of ODA.

Principle 1. As for all ODA, the reporting of migration-related activities is guided by the general rule that the main objective of ODA is the promotion of the economic development and welfare of developing countries. When assessing the ODA eligibility of activities in the field of migration, the primary purpose must therefore be considered.

Principle 2. There should be no diversion of ODA towards providers' immediate interests on migration at the expense of long-term sustainable development. When different ministries (e.g. migration and development) are involved in the programming of migration-related activities, in order to avoid the diversion of ODA resources, the authorities responsible for reporting ODA figures need to verify the primary objective of the programmes concerned.

Principle 3. While benefits to provider countries do not preclude ODA eligibility, development co-operation should not be used as a vehicle to promote the provider's domestic migration agenda. The promotion of economic development and welfare of a developing country must come before any other goals.⁴⁸ It is members' responsibility to present a clear rationale for ODA eligibility.

Principle 4. Migration-related activities included in ODA should comply with development, humanitarian and human rights objectives and principles, including the Sustainable Development Goals of the 2030 Agenda. They should generally be aligned

⁴⁷ Also refer to the ODA eligibility rules on in-donor refugee costs and peace and security (sections 6 and 8 above). Some aspects of the ODA-eligibility of migration-related activities were defined in the context of elaborating the purpose code "Facilitation of orderly, safe, regular and responsible migration and mobility". See DCD/DAC/STAT(2018)23/REV3.

⁴⁸ A primary goal can be identified as being fundamental in the design and expected impact of the activity and which is an explicit goal of the activity. It may be selected by answering the question: "Would the activity have been undertaken without this goal?" In case of doubt on the primary goal (domestic migration interest vs developmental goal) of a given activity, members are advised to consult the Secretariat or they should not report it as ODA.

with partner countries' own priorities and their overall development strategy. Activities that neglect the rights of forcibly displaced persons and migrants do not qualify as ODA.

Principle 5. Activities with the main benefit to ODA-eligible countries or ODA-eligible organisations that either promote safe and regular pathways for migration or that address irregular and unsafe migration, not promoting a provider country's domestic migration agenda, and that protect people's lives and human rights, qualify as ODA.⁴⁹

Principle 6. Activities that intercept and return migrants with the main objective to restrict migration to provider countries are excluded from ODA.

Criteria for assessing the ODA eligibility of activities in the field of migration

144. When reporting to the Creditor Reporting System, migration-related activities should be clearly described with the necessary details, as the project descriptions are essential for verifying the ODA eligibility of migration-related expenditures. Special care has to be taken to describe the expected outcomes of migration-related activities that involve co-operation with the police or the military. As for all ODA reporting, the Secretariat has a role in verifying the ODA eligibility and, in case of doubt, can ask providers concerned for more information.

Criterion 1. Projects which are not in line with applicable international law and applicable international frameworks for migrants and refugees, such as the Global Compact for Migration and Global Compact on Refugees (as relevant), as well as the SDGs, are not eligible.

Criterion 2. Development co-operation programmes can be part of a broader policy dialogue with the beneficiary country, including in the field of migration. Development funds might e.g. make the developing country more willing to co-operate in the return and readmission of rejected asylum seekers and irregular migrants. However, if the delivery of funds within an activity is subject to specific conditions on migration outcomes, the funds are not reportable as ODA unless it can be demonstrated that the conditions imposed primarily contribute to the promotion of the economic development and welfare of developing countries, and not primarily to the donor's domestic migration concerns.⁵⁰⁵¹

Criterion 3. To help identify the main objective – and hence facilitate the ODA-eligibility assessment – of projects with mutual benefits to the provider and recipient countries, the expected development-enhancing results of the interventions as well as the projects' objectives and respective results indicators should be considered. They can inform of the extent to which the projects pursue domestic migration interests. The overall framework and narrative at programme level that underpins the project also needs to be verified and possibly checked in light of specific questions to confirm eligibility. Examples of questions⁵²:

⁴⁹ The rules on in-donor refugee costs mention relevant exclusions in this context.

⁵⁰ It is the obligation of members to describe the characteristics of their aid for these activities in their CRS reporting, including the conditions imposed, and share an ODA-eligibility assessment upon request by the Secretariat.

⁵¹ In relation to criterion 2 on conditionality, members commit to include in the Casebook examples – ODA and non-ODA – which illustrate the treatment of activities subject to conditions relative to the future fulfilment of readmission agreements or other specific migration or border measures.

⁵² A positive reply to one of these questions should prompt further scrutiny of the activity's main objective, to confirm its ODA eligibility.

- Does the narrative make specific reference to the provider country's domestic migration interests, "migratory pressures" or the "refugee crisis"? (To what extent? e.g. principally, exclusively?)
- Does the intervention aim to restrict migration? (Any form of migration? Through coercive measures?)
- Does the intervention provide only a short-term response to temporary migration patterns and temporary interests with no ambition to contribute to sustainable development?

Criterion 4. Addressing irregular migration entails co-operation on border management between provider countries and developing countries for a mutual benefit. However, the primary motivation of this co-operation can be unclear. The boundary between ODA and non-ODA eligible activities in the field of border management is determined based on their primary objective (see also Principle 3).⁵³

- Types of ODA-eligible activities:
 - Civilian activities that build the capacity of developing countries to improve the administration of measures related to the movement of persons and goods (strategy and policy development as well as legal and judicial development, including the organisation of border management systems) when the main objective is the promotion of economic development and welfare of developing countries, in particular:
 - Activities to adopt global best practices for good governance (e.g. identity management, document verification, fight against corruption).
 - Activities to protect migrants' human rights.
 - Activities that promote the establishment and implementation of procedures and processes for safe, orderly and regular migration in the best interest of migrants and their well-being (activities with a focus on making mobility safer, human security, awareness campaigns, social and medical services, provision of safety and/or humanitarian or medical assistance to migrants).
 - Capacity building activities that deter, prevent and fight migrant smuggling or trafficking in human beings when aimed at protecting migrants against abuses.
 - Collaboration/capacity-building between provider and developing country in the areas listed above.
 - Rescue of migrants when it is the main purpose of the operation. Only additional costs related to the operation may be counted.⁵⁴

⁵³ Specific exclusions apply to training of partner country military personnel. It is generally not eligible, including in non-military matters, except for training, under civilian oversight and with a clear developmental purpose for the benefit of civilians, in a limited number of areas, see paragraph 121 of the Reporting Directives.

⁵⁴ To determine the eligibility of rescue-at-sea, the main purpose of the maritime activity involved needs to be considered. If the main purpose for official vessels to patrol the waters is protecting borders, expenses incurred for rescue-at-sea should not be counted as ODA, as this is only a secondary activity (which is in any case a duty to coastal states). If the main purpose of the patrol is to identify potential needs for rescuing refugees at sea, additional costs may be counted as ODA. See the Reporting Directives, Annex 18, paragraph 31. The concept of "additional costs" is explained in the Directives, paragraph 121. The rationale for not counting the regular costs of the activity in ODA is to acknowledge that the *raison d'être* and thus the primary objective of coast guards is not rescue-at-sea. In this context, only additional or "extra" costs associated with the ODA-eligible task are reportable as ODA.

- Specific exclusions from ODA:
 - Activities that support developing or developed countries' border authorities with the main objective to restrict migration to the provider country.
 - Border control projects i.e. border checks and border surveillance activities for the purpose of constraining migration (e.g. construction of a wall, installation of barbed wire, other border control projects where the main objective is to intercept and return migrants) or that are directly related to army or lethal action of security forces, or that entail military type border and territorial surveillance such as armed drones or kinetic patrolling.
 - Training for border guards and building the capacity of border patrols administration, except in support of ODA-eligible types of activities listed above.

Criterion 5. Assistance to forced returns is excluded from ODA. For other returns, the eligibility depends on the country of departure (see Figure 2):

- Assistance to migrants for their safe, dignified, informed and voluntary return to their country of origin is eligible in the case of returns from another developing country.
- For costs of return from provider countries, as well as expenditures for return and reintegration incurred in provider countries (pre-departure assistance), the rules on in-donor refugee costs apply (Reporting Directives, paragraph 107 onwards).

Criterion 6. Sustainable reintegration programmes⁵⁵ qualify as ODA if they primarily focus on the economic development and welfare of developing countries. Reintegration activities undertaken in countries of origin are in principle ODA-eligible irrespective of the status of returnees (forced or voluntary). Reintegration support that exclusively targets returnees from the provider country may be considered eligible only if it is demonstrated that it enables sustainable reintegration and does not primarily aim to address the donor's domestic migration concerns.⁵⁶ (See Figure 2.)

Criterion 7. Activities that focus on giving access to decent labour opportunities (Decent Work Agenda), protecting the rights of migrants, preventing abuse and exploitation or aiming to improve migrants' overall labour situation in ODA-eligible countries are ODA-eligible.

Activities fostering labour mobility from ODA-eligible countries to non-ODA eligible countries can also be eligible, where the primary purpose is to benefit developing countries (migrants' countries of origin)^{57 58}. This can be demonstrated through, for example, a focus on skills transfers to the developing country of origin, or on upskilling of migrants in line with clearly identified skill gaps in the developing country's labour market. Activities intended to primarily fill labour market gaps in the non-ODA eligible country are not eligible.

⁵⁵ See the IOM overarching, programming and measurement standards for integrated, multidimensional and sustainable reintegration programmes.

⁵⁶ In relation to criterion 6 on reintegration, members commit to include in the Casebook examples – ODA and non-ODA – which illustrate the treatment of payments or access to programmes specifically offered to individual migrants, forced returnees, rejected asylum seekers or refugees after the first twelve months as an incentive to leave the donor country.

⁵⁷ Programmes educating and protecting migrants about their rights are eligible too.

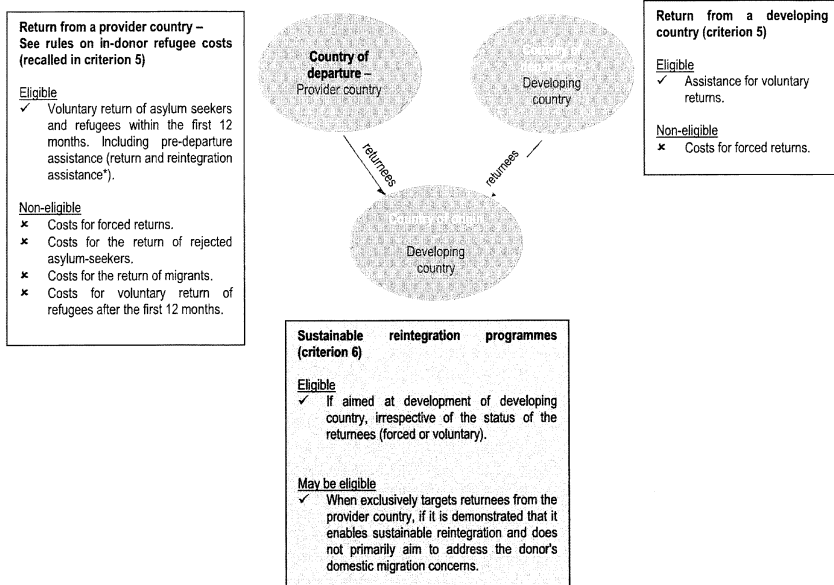
⁵⁸ Given the variety of existing contexts, a case-by-case assessment is needed to determine eligibility of activities concerned. While benefits to provider countries do not preclude ODA eligibility, the promotion of economic development and welfare of a developing country must come before any other goals (see Principle 3).

Costs incurred in the provider country for these labour mobility programmes beyond 12 months of stay of migrants should be excluded. In the case of programmes of a longer duration and for a maximum term of 48 months, costs may be considered ODA-eligible if and only if the programme responds to a recipient country’s request and includes a clear return cycle of migrants.

Labour mobility activities that promote the permanent integration of (potential) migrants into the economy and society of non-ODA eligible host countries are not ODA-eligible.⁵⁹

Criterion 8. Engagement with diaspora in provider countries without a clear developmental or humanitarian aim for the primary benefit of the origin country, and/or promoting the provider countries’ domestic migration agenda is not eligible.

Figure 2. Illustration of the rules on ODA-eligibility for return and reintegration, depending on the country in which expenditures occur

* Reintegration support provided in a donor country in connection with the return from that donor country (i.e. pre-departure assistance) is not eligible in the case of forced returns, rejected asylum seekers, migrants, refugees after the first twelve months.

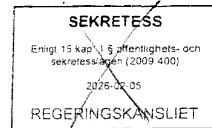
⁵⁹ Contributions to resident migrant workers in the host country should be excluded from ODA.

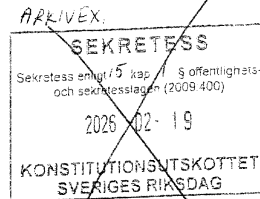
Regeringskansliet

Promemoria

2026-02-19

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 25, 27 och 32 Sveriges överenskommelse med Somalia om bistånd och migration

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor 1–3, 5 och 6 i rubricerat ärende.

1. Av korrespondensen i bilaga 1 framgår att [REDACTED]

[REDACTED] Vidare har i korrespondens mellan ambassadören och Utrikesdepartementet i bilaga 6 framförts att [REDACTED]

[REDACTED] Utskottet önskar en kommentar om hur det anförda förhåller sig till OECD-DAC:s riktlinjer för bistånd.

Som framförts i tidigare svar i ärendet har regeringen varit tydlig med att en fortsättning av utvecklingssamarbetet med Somalia förutsätter att landet medverkar till återtagande av sina medborgare som inte har laglig rätt att vistas i Sverige.

Möjligheten för ett givarland att på ett övergripande plan tydliggöra förutsättningar och villkor för sitt engagemang i ett partnerland behandlas inte i OECD/DAC:s riktlinjer. Riktlinjerna innehåller internationellt överenskomna principer och kriterier för bedömningar av vad som får rapporteras som bistånd (official development assistance). De aktualiseras alltså framför allt i relation till specifika insatser.

När det gäller insatser på migrationsområdet framgår av riktlinjerna bl.a. att biståndsprogram kan vara del i en bredare policydialog med partnerlandet, t.ex. för att öka viljan hos partnerlandet att samarbeta inom återtagande, se *bilaga 1*. Om det ställs upp specifika migrationspolitiska villkor för en insats finns särskilda bestämmelser i riktlinjerna om hur prövningen av om det utgör en biståndsinsats ska göras.

De aktuella stöden till Världsbanken och UNDP som Sida beslutade om var dock inte insatser på migrationsområdet och innehöll inte några migrationspolitiska villkor. Insatserna som beslutades syftade till att stärka den somaliska statsapparaten och bidra till institutionell kapacitetsutveckling.

Det e-postmeddelande från Regeringskansliet som tas upp i frågan sändes i ett skede där olika tänkbara åtgärder diskuterades. I e-postmeddelandet framhölls att insatser skulle tas fram, beredas och beslutas enligt gällande rutiner. Det innefattar bl.a. att Sida gör en bedömning av om insatsen är förenlig med OECD/DAC:s regelverk.

2. Av korrespondensen i bilaga 6 framgår att

[REDACTED]

under perioden november 2023 till juni 2025 och vilka bedömningar som gjordes och eventuella åtgärder som vidtogs inom Regeringskansliet med anledning av dessa.

Den 14 november 2023 uppgav ambassaden i e-post att [REDACTED] Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) förklarade den 4 december att TPSS-fonden inte var aktuell, vilket däremot en annan fond som Sida tidigare förslagit kunde vara (se bilaga 1 till tidigare svar i ärendet).

Under våren 2025 lyfte Sida, i den löpande kontakten med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet), ett behov av att förtydliga myndighetens regleringsbrev inför ett eventuellt stöd till UNDP. Några närmare uppgifter om kontakterna har inte kunnat klarläggas. Beträffande bedömningen och konsekvenserna av kontakterna, se svar på fråga 4 i tidigare svar i ärendet.

3. I korrespondens i bilaga 6

[REDACTED] Har det förekommit kontakter mellan Regeringskansliet och Sida som syftat till att inrikta eller påskynda Sidas beredning och beslut om biståndsinsatser med [REDACTED] Om ja, vad framfördes vid dessa kontakter?

Som framgår av tidigare svar i ärendet har tjänstemän från Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) haft kontakt med Sida och ambassaden för att inhärmta information om genomförandet av Somaliastrategin och bedömningar av möjliga samarbetsområden. I dessa kontakter har både Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) och Sida betonat angelägenheten i att samarbetet mellan Sverige och Somalia fortsätter att utvecklas. Regeringskansliet har också understrukit att åtgärder från Sveriges sida skulle tas fram, beredas och beslutas enligt gällande rutiner.

Det kan konstateras att det inte beslutades om några biståndsinsatser med [REDACTED]

5. Av svaret på fråga 8 framgår att Regeringskansliet den 5 mars 2025 skickade en note verbale med tillhörande svar från kabinettsssekreteraren till Somalias utrikesminister. Utskottet önskar ta del av denna handling.

Handlingen bifogas, se bilaga 2.

6. Utskottet önskar en redogörelse för de överväganden som gjorts inom Regeringskansliet gällande behovet av sekretess utifrån 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen när det gäller handlingar med koppling till den aktuella granskningen.

I de aktuella handlingarna finns uppgifter som avser följande:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

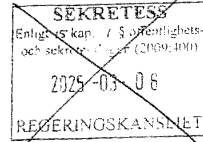
[REDACTED]

Enligt Regeringskansliets bedömning kan denna typ av uppgifter, om de röjs var för sig eller sammantaget, störa Sveriges mellanfolkliga förbindelser och utrikespolitiska relation med Somalia, eller skada Sveriges intressen vid internationella förhandlingar. Detta ligger till grund för bedömningen av behovet om sekretess enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

Government Offices of Sweden

3 March 2025
UD2025/02901

Bilaga 2

Ministry for Foreign Affairs
State Secretary for Foreign Affairs
Dag Hartelius

H.E. Ambassador Ahmed Moallim Fiqi
Minister of Foreign Affairs and
International Cooperation
Federal Republic of Somalia

Excellency,

 your letter, received on 5 February 2025. I too would like to acknowledge and express my appreciation for the solid Somali-Swedish partnership. Our longstanding relations are built on trust and mutual partnership, which requires an open and honest dialogue.

There are strong ties between our countries, not least through the large number of Swedish citizens with a Somali background. There are many areas of joint interest, which I hope we can continue to build upon. Recently, the first Working Party meeting of Somalia's WTO accession process was held in Geneva, chaired by the Swedish WTO Ambassador. Knowing the importance of free rules-based trade for a country's economic growth, I wish you success in this process. Please, let me also take the opportunity to congratulate Somalia on its role in the UN Security Council, an important task in these times of many challenges.

I look forward to a continued close dialogue between Somalia and Sweden, and to further strengthening our bilateral partnership

Faithfully,

Telephone: +46 8 405 10 00
Fax: +46 8 723 11 76
Web: www.regeringen.se

Postal address: SE 103 39 Stockholm
Street address: Malmorgsgatan 3
E-mail: foreign.registrator@gov.se

CC:

Embassy of Federal Republic of Somalia, Stockholm
Chargé d'affaires Abdullahi Abdirashid Mohamed

Embassy of Sweden, Nairobi
Ambassador Joachim Waern

Ministry of Justice
State Secretary Anders Hall

Ministry for Foreign Affairs
State Secretary to Minister for International Development Cooperation and
Foreign Trade Diana Janse

Bilaga A2.11.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 23

Dnr 1091-2025/26

Begäran om granskning av Gunnar Strömmer

Regeringen och i synnerhet Justitiedepartementet har under mandatperioden fått omfattande kritik för sitt sätt att hantera beredningskravet i Regeringsformen. Påskyndade lagstiftningsprocesser med korta utredningstider och remisstider, utredningar med direktiv som pekar ut målen, synpunkter från både remissinstanser och Lagrådet som ignoreras, fler stora utredningar med ensamutredare, och så vidare.

Regeringens nonchalans i utrednings- och remissförfarandet får konsekvenser för lagarnas kvalitet, inte minst i grundläggande frågor om mänskliga rättigheter och skydd mot diskriminering. Regeringens egna myndigheter, Diskrimineringsombudsmannen och Institutet för mänskliga rättigheter har till och med varnat för att förtroendet för lagstiftningsprocessen riskerar att urholkas när regeringen på allt lösare grunder driver igenom nya lagförslag¹.

Av Regeringsformen 7 Kap 2 § framgår hur beredningen av lagförslag ska gå till:

2 § Vid beredningen av regeringsärenden ska behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommuner. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig. *Lag (2010:1408)*.

Paragrafen är medvetet flexibel; i förarbetena förklaras att man inte vill reglera i detalj utan också möjliggöra snabbare arbete - "men det ska göras under konstitutionellt ansvar", som docenten i juridik Richard Sannerholm skriver i SvD 2024-09-24.² Samtidigt är syftet med beredningskravet att förslag ska bli allsidigt belysta och konsekvenserna så långt det är möjligt klarlagda. Det stärker demokratin, rättssäkerheten och lagstiftningens effektivitet.

Nu ser vi stora brister i hur regeringen bereder lagförslag. Det är bland annat bekymmersamt att regeringen, i frågor med mycket långtgående konsekvenser för rättighetsskyddet, väljer att bortse från invändningar från remissinstanser som har stor kunskap inom området. Det är också oroande att remissinstanserna ges så kort tid att analysera och ta ställning till den stora mängd förslag som presenterats på inte minst rättsområdet.

¹ <https://www.dn.se/debatt/vara-lagar-byggs-pa-allt-svagare-grunder/>

² <https://www.svd.se/a/kwp7x9/richard-sannerholm-regeringen-har-redan-flexibilitet-i-lagstiftandet#:~:text=Beredningskravet%20i%20regeringsformen%20%C3%A4r%20redan%20i%20dag,anv%C3%A4nda%20%20skriver%20Richard%20Sannerholm%20i%20en%20replik.>

Kritiken har varit omfattande och har tagits upp i såväl redaktionellt material som debattartiklar.

Exempel 1: Utredningen Straffbarhetsålder (SOU 2025:11)

Som exempel kan nämnas beredningen när det gäller förslaget att sänka straffbarhetsåldern.

Utredningsdirektiven presenterades 6 juli 2023 och en särskild utredare tillsattes tillsammans med två anställda från regeringskansliet som sakkunniga och en grupp experter kallades in. Utredningen fick namnet "Utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare".

I direktiven talas det bland annat om att utredaren ska föreslå ändringar så att 18-20 åringar behandlas som andra myndiga, föreslå ändringar som innebär att ålder ges minskad betydelse, föreslå en ny påföljd och, om lämpligt, även lämna förslag på en sänkning av straffmyndighetsåldern.

Utredningen Straffbarhetsålder (SOU 2025:11) presenterades i januari 2025 och skickades på remiss den 12 februari samma år till 126 mottagare, med sista svarsdatum 14 maj. Borträknat från helger och röda dagar var remisstiden då 62 dagar.

En stor majoritet av remissinstanserna avstyrkte förslaget och sju av nio experter i utredningen motsatte sig en sänkning av straffbarhetsåldern till 14 år. Invändningarna handlar bland annat om att förslaget strider mot barnkonventionen, går emot forskning och erfarenhet och innebär en risk för att allt yngre barn rekryteras in i kriminalitet. Remissinstanserna är genomgående kritiska till förslagen. Institutet för mänskliga rättigheter skriver till exempel att de redan i den första remissen avstyrkt förslagen. Att det i lagrådsremissen skett en ytterligare sänkning, från 14 till 13 år gör bara att "Institutets yttrande gör sig därmed ännu mer gällande"³:

Trots den omfattande kritiken föreslog regeringen i utkastet till lagrådsremiss "Sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott" en ytterligare sänkning av straffbarhetsåldern till 13 år. Utkastet till lagrådsremiss skickades ut den 24 september 2025 med sista datum för svar satt till 12 november 2025. Utkastet till lagrådsremiss skickades också till 126 mottagare.

³ <https://mriinstitutet.se/vara--publikationer/remissvar/remissvar-2025/2025-11-11-sankt-straffbarhetsalder-for-allvarliga-brott>

Exempel 2: Migrations- och asylpakten (Ds 2025:30)

Ett annat exempel är promemorian om hur Sverige ska anpassa svensk lagstiftning till EU:s nya regelverk om migrations- och asylfrågor, som behandlar en omfattande och komplex uppsättning regler, som debatterats en längre tid. Utredningen skickades på remiss från Justitiedepartementet den 24 november med svarstid 7 januari, alltså sex veckor - inklusive jul- och nyårshelger.

Det är en utredning som omfattar mer än 1500 sidor och flera remissinstanser, bland andra Civil Rights Defenders och Institutet för Mänskliga Rättigheter, svarade att de såg stora svårigheter att kunna lämna fullgoda svar på grund av den i praktiken mycket korta svarstiden.

Exempel 3: En straffreform (SOU 2025:66)

Betänkandet från Straffreformutredningen presenterades den 5 juni 2025. I den föreslogs en ny struktur för påföljdssystemet med bland annat nya regler för straffmätning. Utredningen sändes på remiss över sommaren med sista dag för synpunkter i början av oktober 2025. I den följande debatten har det bland annat från tidigare justitierådet Sten Heckscher och f d generalsekreteraren i Sveriges Advokatsamfund Anne Ramberg påpekats att förslag från utredningen presenterats i proposition innan remisstiden gått ut.⁴ Det äventyrar allvarligt kvaliteten på lagstiftningen och i förlängningen själva definitionen av en rättsstat.

Flooding the zone

Ytterligare en omständighet som behöver uppmärksammas i sammanhanget är att antalet propositioner från Justitiedepartementet varit mycket stort och kommer att bli än större under våren 2026.

Den medvetna strategin med många olika propositioner där det förekommer olika kombinationer av förslag har kallats "flooding the zone". Det går ut på att försvåra för remissinstanser, organisationer, civilsamhälle och opposition att ha en överblick över vad som sker genom att helt enkelt översvämma opposition och remissinstanser med stora volymer utredningar, förslag, remisser och annat. Den har tillskrivits Trump-administrationen i USA men har i Sverige diskuterats av bland andra professor Göran Sundström i ETC⁵, som också påpekar att likartade strategier kan finnas på flera ställen.

⁴ <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/y51oJK/hamningslos-repression-nivaer-som-i-ryssland>

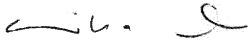
⁵ <https://www.etc.se/inrikes/professorn-det-aer-farligt>

Avslutning

Sverige har länge haft en styrka i ett utrednings- och remissförfarande präglad av noggrannhet och sakkunskap. Regeringens hantering urholkar lagstiftningsförmågan att ta fram sakligt underbyggda förslag som är förenliga med Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter, skydd mot integritetsinskränkningar och diskriminering. Det är såklart rimligt och önskvärt att regeringen styr utredningar med tydliga direktiv - men regeringen måste respektera grundlagens beredningskrav.

Miljöpartiet vill att KU granskar om regeringens hantering av utrednings- och remissförfarandet, med exempel från bland annat de utredningar som nämnts, är förenligt med kravet på beredning enligt Regeringsformen.

Stockholm 2026-01-23

Ulrika Westerlund
Riksdagsledamot Miljöpartiet
Ledamot i justitieutskottet

Bilaga A2.11.2

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00171

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 43 – Regeringens hantering av utrednings- och remissförfarandet

Härmed överlämnas promemorior från Statsrådsberedningen och Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är departementsrådet Petter Löfdahl, Statsrådsberedningen, och expeditionschefen Helena Swenzén, Justitiedepartementet.

Per Hall

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 43 – Regeringens hantering av utrednings- och remissförandet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–3 i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för de åtgärder som vidtas inom Regeringskansliet för att säkerställa att beredningskravet i 7 kap. 2 § regeringsformen uppfylls.

Propositionshandboken (SB PM 2025:5) innehåller vägledning om beredningskravet och beredningsunderlaget. I avsnitt 4.2.4 finns bl.a. vägledning om behovet av remiss, urvalet av remissinstanser och längden på remisstiden.

Som framgår av det följande uppmärksammas olika aspekter av beredningskravet under den gemensamma beredningen av ett lagstiftningsärende. Under beredningen ingår det i den granskning som utförs av Statsrådsberedningens granskningskansli att bevaka att beredningskravet i regeringsformen uppfylls.

I samband med att ett beredningsunderlag ska remitteras blir ett remissiv föremål för gemensam beredning. I den beredningen uppmärksammas såväl remisstidens längd som urvalet av remissinstanser. Som framgår av avsnitt 4.2.4 i Propositionshandboken är utgångspunkten att remisstiden inte bör vara kortare än tre månader. Av handboken framgår dock även att remisstiden kan vara kortare eller längre beroende på förslagets omfattning, komplexitet och beskaffenhet i övrigt.

Att analysera remissutfallet är en central del av det efterföljande arbetet med att ta fram en lagrådsremiss eller en proposition. Om någon remissinstans har framfört att remisstiden varit för kort kan den frågan behöva analyseras särskilt i det fortsatta beredningsarbetet. I det arbetet tas det också ställning till om remissinstansernas synpunkter medför att ett kompletterande beredningsunderlag behöver tas fram och remitteras.

Det förekommer att Lagrådet har synpunkter på remisstidens längd eller i övrigt ifrågasätter om beredningskravet i regeringsformen varit uppfyllt för ett lagförslag. I arbetet med varje enskild proposition görs en noggrann bedömning av hur Lagrådets synpunkter bör hanteras. Som framgår av avsnitt 9.5 i Propositionshandboken är utgångspunkten att regeringen ska följa Lagrådets synpunkter och förslag om det inte finns starka skäl mot det.

2. Vad ligger till grund för regeringens bedömning av huruvida ett ärende är brådskande och har denna bedömningsgrund ändrats över tid? Vilka åtgärder vidtas inom Regeringskansliet för att undvika behovet av brådskande beredning?

Av Propositionshandboken (s. 37) framgår att en kortare remisstid t.ex. kan vara motiverad vid allvarliga samhällsproblem som bedöms kräva omedelbara åtgärder eller när det finns risk för ett försenat genomförande av en EU-rättsakt. Vad som bedöms utgöra ett allvarligt samhällsproblem som kräver omedelbara åtgärder kan ändras över tid, bl.a. med utgångspunkt i regeringens inriktning och prioriteringar.

För att så långt som möjligt undvika behovet av brådskande beredning arbetar Regeringskansliet löpande med att se till att det i myndigheten finns en kontinuerlig omvärldsbevakning, en god framförhållning och en god beredskap.

3. Sker det inom Regeringskansliet någon uppföljning av eventuella konsekvenser av korta remisstider?

Som framgår av svaret på fråga 1 uppmärksammas det i samband med beredningen av ett lagstiftningsärende om remissinstanserna eller Lagrådet har framfört synpunkter på remisstidens längd. Statsrådsberedningens granskningskansli bevakar löpande de yttranden där Lagrådet har avstyrkt eller allvarligt ifrågasatt ett lagförslag. Bevakningen redovisas löpande bl.a. för den politiska ledningen i Statsrådsberedningen och för rättscheferna i samtliga departement.

Justitiedepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 43 – Regeringens hantering av utrednings- och remissförfarandet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 4–7 i rubricerat ärende.

4. Finns det inom Justitiedepartementet någon förteckning över ärenden där remisstiden varit kortare än normalt?

Enligt Propositionshandboken (SB 2025:5) är utgångspunkten att remisstiden inte bör vara kortare än tre månader. Remisstiden kan dock vara både kortare eller längre beroende på bl.a. förslagets omfattning, komplexitet och beskaffenhet i övrigt. Frågan om vad som utgör en lämplig remisstid måste därför alltid avgöras utifrån omständigheterna i varje enskilt ärende.

Någon förteckning över ärenden med kortare remisstid än tre månader finns inte inom Justitiedepartementet.

5. Föregicks beslutet om förkortad utredningstid för Straffreformutredningen av någon kontakt med utredaren?

Beslutet föregicks av kontakter mellan Justitiedepartementet och utredaren.

6. Vilka överväganden gjordes i fråga om remisstid för betänkandet En straffreform (SOU 2025:66)?

Mot bakgrund av frågornas komplexitet och förslagets omfattning samt med beaktande av att betänkandet delvis remitterades över sommaren, gjordes bedömningen att remisstiden borde vara längre än normalt. Samtidigt ansågs

de reformer som ingick i det aktuella betänkandet vara mycket angelägna. Vid en sammantagen bedömning ansågs en remisstid på fyra månader vara lämplig.

Det kan noteras att remissen skickades ut till en bred krets av remissinstanser (totalt 127) och att nästan alla har svarat. Synpunkter har lämnats av såväl domstolar och förvaltningsmyndigheter som kommuner och organisationer. Det har också kommit in yttranden från samhällsaktörer som inte valts ut som remissinstanser. Många remissinstanser har lämnat omfattande och detaljerade svar.

7. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några synpunkter i övrigt.

Bilaga A3.1.1

SVERIGES
RIKSDAG

Anmälan av statsråd
2025-03-28
Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -04- 02

Dnr 1468-2024/25

Granskning av åsiktsregistrering inom regeringskansliet

Den svenska statsförvaltningen ska präglas av en meritokratisk personalpolitik. Genom att fokusera på meriter främjar vi en effektiv och rättssäker styrning där beslut fattas av kvalificerade tjänstemän med både relevant expertis och integritet. En sådan ordning är till gagn för både medborgare och sittande regeringar, oavsett politisk färg.

Sedan Tidö-regeringen tillträdde 2022 har det rapporterats om olika avvikelser från ovan beskrivna praxis. I november 2023 kunde Dagens Nyheter avslöja oegentligheter i regeringskansliets löneprocess, där opolitiska tjänstemän som jobbade med att verkställa Tidö-avtalet skulle ges högre lön. Detta blev sedermera ett ärende för konstitutionsutskottet varpå det framkom att processen hade kunnat hanteras bättre.

En mer aktuell händelse tyder på fortsatta missförhållanden i samma anda. I Dagens ETC kunde vi den 25 mars 2025 ta del av anonyma vittnesmål gällande en mer utbredd kultur inom regeringskansliet, där tjänstemän nu upplever en allt större politisering av personalpolitiken från arbetsgivarens håll. Det talas bland annat om åsiktsregistrering av opolitiska tjänstemän och att de som anses illojala hamnar i frysboxen utan arbetsuppgifter. Även fackliga representanter bekräftar denna bild.

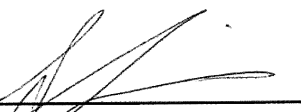
Det här är sammantaget mycket allvarliga uppgifter, som – om de är riktiga – riskerar att allvarligt skada både enskilda individer och svensk förvaltningskultur. Den här typen av företeelser kan även stå i strid med centrala paragrafer i grundlagen.

Med anledning av detta bör konstitutionsutskottet granska statsminister Ulf Kristerssons delaktighet, agerande och ansvar för regeringens personalpolitik.

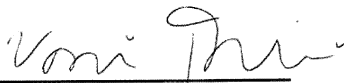
X

Adrian Magnusson
(S)

X

Annika Hirvonen
(MP)

X

Vasiliki Tsouplaki
(V)

Bilaga A3.1.2

Regeringskansliet

2025-12-04
SB2025/01213

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens personalpolitik och fråga om åsiktsregistrering inom Regeringskansliet

Härmed överlämnas en promemoria från Förvaltningsavdelningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen Louise Hallquisth, Förvaltningsavdelningen.

Per Hall

Förvaltningsavdelningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens personalpolitik och fråga om åsiktsregistrering inom Regeringskansliet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. I vilken mån deltar statsministern eller något annat statsråd i beredningen av ärenden rörande anställning av eller villkor för opolitiska tjänstemän i Regeringskansliet, vars anställning eller villkor ska beslutas av regeringen respektive av Regeringskansliet?

De allra flesta beslut om anställning av eller villkor för opolitiska tjänstemän i Regeringskansliet fattas genom regeringskanslibeslut. Vid beredningen av dessa ärenden deltar inte statsministern eller något annat statsråd.

När det gäller opolitiska cheftjänstemän och vissa andra chefsbefattningar inom Regeringskansliet är det regeringen som beslutar om anställning. För cheftjänstemän och generaldirektörer fastställer regeringen också lönen. Lönen för inspektör, protokollchef, departementsråd och chef för Regeringskansliets internrevision fastställs av Regeringskansliet. Se 34–35 §§ förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Regeringen har under senare år överlåtit till Regeringskansliet att fastställa lön även för cheftjänstemän med undantag för statssekreterarna, kabinettssekreteraren, förvaltningschefen och rättschefen i Statsrådsberedningen.

I Regeringskansliets instruktion finns också bestämmelser om berednings- och föredragandeansvar för ärenden om anställning och lön. Förvaltningschefen ansvarar för beredningen av dessa med undantag för ärenden som avser utrikesförvaltningen. Beredningsansvaret omfattar även ärenden om upphörande av anställning för generaldirektör i

Regeringskansliet. Föredragandeansvaret ligger på ett statsråd i det departement där den anställde ska vara placerad respektive är placerad. När det gäller ärenden som avser utrikesförvaltningen ansvarar departementschefen i Utrikesdepartementet för beredningen.

Regeringsärenden om anställning och lön bereds i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1).

Regeringsärendena bereds även internt inom aktuellt departement.

2. Förekommer det att regeringens respektive Regeringskansliets beslut om anställning av eller villkor för opolitiska tjänstemän i Regeringskansliet föregås av politisk samordning? Om ja, i vilka fall? Om nej, får samordningskanslierna information på annat sätt om sådana anställningar eller villkor och i vilket syfte får de informationen?

Beslut om anställning av och villkor för opolitiska tjänstemän i Regeringskansliet föregås inte av politisk samordning utom för beslut om anställning som generaldirektör i Regeringskansliet. Det finns inte heller någon rutin som innebär att Samordningskansliet i Statsrådsberedningen informeras om sådana ärenden.

När det gäller frågor om anställning som generaldirektör i Regeringskansliet bereds dessa med statsministerns statssekreterare och samordningsstatssekreterarna för de tre regeringspartierna.

3. Hur tillses att avseende endast fästs vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet vid anställningen av opolitiska tjänstemän i Regeringskansliet?

4. Hur följs saklighet och opartiskhet (RF 1:9) upp i beredningsprocessen på olika nivåer inom Regeringskansliet, särskilt vid ärenden som är politiskt kontroversiella?

Regeringskansliet ska alltid iaktta saklighet och opartiskhet i rekryteringar och befordringar. Avseende ska alltså endast fästas vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet.

Enligt Regeringskansliets riktlinjer för rekrytering tas en kravprofil fram av rekryterande chef i samråd med HR. Enligt huvudregeln sker annonsering såväl internt som externt (exempelvis på regeringen.se). Urval och bedömning av sökande sker strukturerat, sakligt och opartiskt utifrån en

sammanvägning av underlaget i anställningsärendet. Urval och bedömning sker av rekryterande chef i samråd med HR.

Regeringsärenden bereds sedan i enlighet med vad som anges i svaren på frågorna 1–2.

Det görs ingen särskild uppföljning av saklighet och opartiskhet i beredningsprocessen.

5. Vilka rutiner för omfördelning/byte av handläggare finns när en tjänsteman uttrycker starka sakpolitiska invändningar som riskerar att påverka beredningstid, beslutsunderlag eller kvalitet?

Regeringskansliet har inte någon rutin för den situation som beskrivs i frågan. Att tjänstemannaorganisationen ska agera professionellt och sakligt är dock en självklar utgångspunkt för myndigheten.

För tjänstemän i Regeringskansliet gäller liksom för andra statligt anställda den statliga värdegrunden. Regeringskansliet har också etiska riktlinjer som anger vissa generella principer för hur tjänsteman ska agera i sitt arbete och behandlar bl.a. regler kring jäv, intressekonflikter samt offentlighet- och sekretess.

I Regeringskansliets nya medarbetar- och ledarkriterier, som beslutades den 4 februari 2025, framhålls bl.a. saklighet, omdöme och integritet som centrala för chefs- och medarbetarskap. För att se till att dessa kriterier är väl kända informerar Regeringskansliet om kriterierna i de introduktionsutbildningar som riktas till nya medarbetare. Kriterierna ska också beaktas vid rekryteringar och tjäna som utgångspunkt i medarbetarsamtal och lönesättning.

I sammanhanget kan också noteras att Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1) och Kvalitetssäkring vid framtagande av förslag och underlag (SB PM 2025:3) är utformade för att de förslag som tas fram och bereds ska hålla hög kvalitet och svara mot den politiska ledningens prioriteringar och inriktning.

6. Vilka kommentarer föranleder det som anges i anmälan om åsiktsregistrering?

Regeringskansliet dokumenterar inte opolitiska tjänstemäns partitillhörighet eller personliga politiska uppfattningar.

7. Vilka övriga synpunkter eller upplysningar ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och uppgifterna i promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga A3.1.3

Regeringskansliet

2026-01-15
SB2025/01213

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens personalpolitik och fråga om åsiktsregistrering inom Regeringskansliet

Härmed överlämnas en promemoria från Förvaltningsavdelningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen Louise Hallquisth, Förvaltningsavdelningen.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2026-01-15

Förvaltningsavdelningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens personalpolitik och fråga om åsiktsregistrering inom Regeringskansliet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

I svaret på fråga 4 om hur saklighet och opartiskhet följs upp i beredningsprocessen på olika nivåer inom Regeringskansliet, särskilt vid ärenden som är politiskt kontroversiella, anges bl.a. att Regeringskansliet alltid ska iaktaga saklighet och opartiskhet i rekryteringar och befordringar. Vidare hänvisas i svaret till den beskrivning som finns i svaren på fråga 1–2 om beredningen av anställningsärenden. Det anges också att det inte görs någon särskild uppföljning av saklighet och opartiskhet i beredningsprocessen.

Utskottet önskar en redogörelse för hur saklighet och opartiskhet i beredningsprocessen på olika nivåer inom Regeringskansliet följs upp generellt vid ärenden som är politiskt kontroversiella, dvs. inte bara i anställningsärenden.

Regeringskansliets målsättning är att vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik, jfr 7 kap. 1 § regeringsformen. Detta gäller naturligtvis oberoende av politikens inriktning. Regeringskansliet har en tydlig förväntan att tjänstemän ska agera sakligt och utan att ta ovidkommande hänsyn. Detta kommer till uttryck på olika sätt i flera dokument som är styrande för Regeringskansliets verksamhet. Det är också en utgångspunkt för utbildningsmaterial om tjänstemannarollen och för Regeringskansliets medarbetar- och ledarkriterier. Utöver vad som har anförts i tidigare svar på fråga 5 i aktuellt ärende kan följande tillägg och förtydliganden göras.

Regeringskansliet har i granskningsärende 16 Dåvarande regeringens hantering av det s.k. tjänstemannauppropet redogjort för de utbildningar som medarbetare ska genomgå och som särskilt behandlar tjänstemannarollen, se svar på fråga 5 i det ärendet.

Vidare är Regeringskansliets beredningsprocesser utformade så att förslag och underlag ska hålla hög kvalitet och svara mot den politiska ledningens prioriteringar och inriktning, samtidigt som problem, risker och målkonflikter som uppstår med anledning av den politiskt angivna inriktningen belyses.

Av Kvalitetssäkring vid framtagande av förslag och underlag (SB PM 2025:3) framgår att många av de förslag och underlag som tas fram av tjänstemannaorganisationen kvalitetssäkras i tre led (handläggare–huvudman–opolitisk cheftjänsteman). Detta sker bl.a. för att se till att förslag och underlag vilar på en korrekt saklig och rättslig grund, att relevanta frågeställningar är allsidigt belysta samt att bedömningarna är väl underbyggda. Förslag ska vidare vara ändamålsenligt utformade i förhållande till de problem som den politiska ledningen vill hantera.

Genom samrådsformerna gemensam beredning, allmän beredning och delning får alla statsråd möjligheter att utöva det inflytande i regeringsärendena som deras ansvar motiverar (Samrådsformer i Regeringskansliet, SB PM 2012:1). Samrådsformerna bidrar också till en allsidig belysning av de frågor som ärendena aktualiserar.

Alla ärenden som politiskt binder regeringen ska dessutom samordnas (promemorian Den politiska samordningen 2022–2026), vilket säkerställer att förslag och underlag är utformade i enlighet med den politiska inriktningen.

Någon särskild uppföljning av saklighet och opartiskhet i Regeringskansliets beredningsprocesser av ärenden som är politiskt kontroversiella har inte genomförts.

Bilaga A3.2.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025-04-29

Dnr 1633-2024/25

SVERIGES
RIKSDAG

2025-04-29

Informationsklass: Publik

Hemställan om granskning av dåvarande regeringens hantering av aktivistiska tjänstemän

2018, efter riksdagsvalet men innan regeringsbildningen var klar, publicerades en lista som undertecknats av 261 tjänstemän vid regeringskansliet. Listan kom medialt att gå under namnet tjänstemannauppropet.

Enligt uppgift hade brevet grund i ett initiativ från en S-märkt tjänsteman på Utrikesdepartementet, denne organiserade sedan i sin tur ytterligare personer så att man till slut utgjorde vad man kallade en "förtrupp." En av dessa fick i uppdrag att skicka ut ett mail till över 200 kollegor på departementen. Brevet handlade bland annat om hur den pågående regeringsbildningen skulle påverka myndighetens värdegrund och frågade på ett retoriskt tillspetsat och polariserande sätt vad som hade företräde, värdegrunden eller lojalitetsplikten mot regeringen?

Brevet, som är återgivet i sin helhet nedan, är överhuvudtaget mycket högtravande och en appell till myndighetsaktivism. Tonen och talet om förtrupp är närmast att betrakta som retorik man normalt hör vid statskupper. Mycket talar dessutom för att personerna som varit drivande i frågan varit både chefer och inflytelserika på sin arbetsplats. Frågan inställer sig således om dessa tubbat och pressat sina medarbetare och anställda att skriva under något de egentligen inte kunde stå för. Detta skulle i så fall kunna utgöra ett grundlagsbrott enligt regeringsformen 2 kap. 2 §

"Ingen får av det allmänna tvingas att ge till känna sin åskådning i politiskt, religiöst, kulturellt eller annat sådant hänseende. Inte heller får någon av det allmänna tvingas att delta i sammankomst för opinionsbildning eller i demonstration eller annan meningsyttring eller att tillhöra politisk sammanslutning, trossamfund eller annan sammanslutning för åskådning som avses i första meningen."

Vid tiden för undertecknandet av brevet var flera departement berörda. Statsråden som är chef för respektive departement är högst ansvariga för sina anställda. Om dessa statsråd sett igenom fingrarna på denna utpressning är det allvarligt. Konstitutionsutskottet bör granska detta.

Historien slutar emellertid inte här. Granskning i media har givit vid handen att ett flertal av undertecknarna gjort mycket framgångsrika karriärer efter att brevet cirkulerat. Till och med bättre än vad man skulle kunna ha väntat. Om det är så att den socialdemokratiska och miljöpartistiska regering som tillträdde efter valet

Sverigedemokraterna

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

2018 otillbörligen gynnat dessa tjänstemän på politisk grund är det också allvarligt. De opolitiska tjänstemännen i departementen är mycket viktiga för att regeringens arbete skall kunna fungera och att riksdagen skall kunna lita på att regeringen fullgör sina åtaganden. Om befordran sker på politisk grund istället på grund av förtjänst och skicklighet är detta anmärkningsvärt.

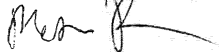
Då det nu förflutit nästan sex år sedan uppropet bör vi ha facit.

Sammanfattningsvis hemställer jag att konstitutionsutskottet granskar.

1. Vilka departement berördes?
2. Tvingades eller tubbadades ovilliga anställda att skriva under dokumentet?
3. Vilka statsråd berördes och vilka åtgärder vidtog de i så fall?
4. Har de tjänstemän som var drivande otillbörligen belönats för sin trohet till socialdemokraterna?
5. Har andra signatärer av dokumentet otillbörligen gynnats?
6. Hur förhåller sig ett brev av den här typen till de lagar och regler som styr både tjänstemännen och verksamheten vid departementen?
7. Vilket ansvar har berörda statsråd och statsminister för att tillse att statstjänstemän sköter sina åligganden sakligt och neutralt?

Tjänstemännens öppna brev:

1. Kan RK som arbetsgivare garantera att nästa regering eller regeringsunderlag inte kommer att urholka RK:s värdegrund och policys inom mångfald och icke-diskriminering? Står dessa policys fast oavsett regering eller regeringsunderlag?
2. Om lojalitetsplikten gentemot regeringen och arbetsgivaren RK skulle stå i konflikt med regeringsformens bestämmelse om människors lika värde, skydd mot diskriminering eller RK:s medarbetarpolicy jämte plan för lika rättigheter och möjligheter – vad har företräde?
3. Vad innebär det för tjänstemännens möjlighet att företräda Regeringskansliet, eller Sverige i utlandet, om företrädare för regeringen och/eller partier i regeringsunderlaget menar att vissa tjänstemän med hänsyn till deras bakgrund – t.ex. judar, samer eller muslimer – inte är "svenskar"?
4. Kan RK som arbetsgivare garantera att den psykosociala och övriga arbetsmiljön inte påverkas menligt för RK:s tjänstemän och andra medarbetare, ifall företrädare för regeringen och/eller partier i regeringsunderlaget menar att vissa RK-medarbetare, med hänsyn till deras bakgrund, inte är "svenskar"?

Magnus Persson SD

Bilaga A3.2.2

Regeringskansliet

2025-12-02
SB2025/01193

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 16 – Dåvarande regeringens hantering av det s.k. tjänstemannauppropet

Härmed överlämnas en promemoria från Förvaltningsavdelningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen Louise Hallquisth, Förvaltningsavdelningen.

Per Hall

Förvaltningsavdelningen

Granskningsärende 16 – Dåvarande regeringens hantering av det s.k. tjänstemannauppropet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Fick Regeringskansliet efter riksdagsvalet 2018 det brev som beskrivs i anmälan? Om ja, hur följdes brevet upp? Vidtogs några åtgärder med anledning av brevet i beaktande av regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet och Regeringskansliets uppgift som framgår av regeringsformen och RK-instruktionen? Vilka departement berördes?

Regeringskansliets förvaltningschef mottog efter riksdagsvalet 2018 ett brev från medarbetare i Regeringskansliet som innehöll de frågor som beskrivs i anmälan.

Förvaltningschefen genomförde tillsammans med personaldirektören och chefsjuristen ett möte med företrädare för arbetstagarorganisationerna. På förvaltningschefens uppdrag genomförde personaldirektören och chefsjuristen därefter möten med företrädare för den grupp som undertecknat brevet. Efter det genomfördes ett möte på Utrikesdepartementet, där såväl politisk som opolitisk ledning och samtliga enhetschefer deltog. Vid samtliga möten fördes en dialog om Regeringskansliets uppdrag att vara ett kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik, oberoende av politikens inriktning. Att Regeringskansliet ska vara en arbetsplats som är fri från diskriminering behandlades också.

Det publicerades även en artikel på Regeringskansliets intranät Klaranätet med information till Regeringskansliets medarbetare.

Av brevet framgick endast avsändarens departementsstillhörighet. I medierapporteringen om brevet uppmärksammades att merparten av de som skrivit under brevet arbetade på Utrikesdepartementet.

2. Är det känt om chefer i Regeringskansliet uppmanade underordnade att skriva under brevet? Om ja, följdes chefernas agerande upp och i så fall hur?

Det har framgått att det fanns chefer bland de som undertecknat brevet. Regeringskansliet har inga uppgifter om att någon chef ska ha uppmanat sina medarbetare att skriva under brevet.

3. Informerades statsministern eller något annat statsråd om brevet? Om ja, vidtog något statsråd någon åtgärd?

Förvaltningschefen informerade statsministerns statssekreterare om brevet. Regeringskansliet har inte någon uppgift om att information lämnades till statsministern eller något annat statsråd.

4. Vilka kommentarer föranleder det som anges i anmälan om att anställda som skrivit under det aktuella brevet eller som sympatiserar med ett visst parti har gynnats?

Regeringskansliet har inte någon uppgift om att någon som skrivit under det aktuella brevet eller som sympatiserar med ett visst parti har gynnats vid rekryteringar eller befordringar.

Regeringskansliet ska alltid iakttä saktighet och opartiskhet i rekryteringar och befordringar. Avseende ska alltså endast fästas vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet.

5. Hur tillses att de anställda vid Regeringskansliet är sakliga och neutrala i sitt arbete?

För tjänstemän i Regeringskansliet gäller liksom för andra statligt anställda den statliga värdegrunden. Regeringskansliets har också etiska riktlinjer som anger vissa generella principer för hur tjänstemän ska agera i sitt arbete och behandlar bl.a. regler kring jäv, intressekonflikter samt offentlighet och sekretess.

I Regeringskansliets nya medarbetar- och ledarkriterier, som beslutades den 4 februari 2025, framhålls bl.a. saktighet, omdöme och integritet som centrala för chefs- och medarbetarskap. För att se till att dessa kriterier är väl

kända informerar Regeringskansliet om kriterierna i de introduktionsutbildningar som riktas till nya medarbetare. Kriterierna ska också beaktas vid rekryteringar och tjäna som utgångspunkt i medarbetarsamtal och vid lönesättning.

Introduktionsutbildningarna omfattar ”Att arbeta i RK”, en utbildning som varar i två dagar och som bl.a. innehåller delar om tjänstemannarollen och de etiska riktlinjerna. Därutöver ska nya medarbetare genomgå e-utbildningen ”Ny i Regeringskansliet” som innehåller avsnitt om grundläggande principer, värderingar och begrepp som vägleder arbetet i Regeringskansliet. Nyanställda rekommenderas även att gå Statskontorets e-utbildning ”Din roll i staten – gemensamma spelregler”, som ger kunskap om statstjänstemannens roll och den statliga värdegrunden.

Nya grupp- och enhetschefer erbjuds utbildningen ”Ny som chef i RK” där det ingår en del om statstjänstemannarollen och den statliga värdegrunden. Utbildningens avsnitt om opolitiska tjänstemäns roll i relation till den politiska ledningen förtydligades med anledning av erfarenheterna från de åtgärder som beskrivs i svaret på fråga 1.

6. Vilka övriga synpunkter eller upplysningar ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och uppgifterna i promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga A3.2.3

Regeringskansliet

1 Bilaga

2026-01-13
SB2025/01193

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 16 – Dåvarande regeringens hantering av det s.k. tjänstemannauppropet

Härmed överlämnas en promemoria med tillhörande bilaga från Förvaltningsavdelningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen Louise Hallquist, Förvaltningsavdelningen.

Per Hall

Förvaltningsavdelningen

Granskningsärende 16 – Dåvarande regeringens hantering av det s.k. tjänstemannauppropet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. När

- togs det aktuella brevet emot?*
- hölls mötena som anges i svaret på fråga 1 med arbetstagarorganisationerna?*
- hölls mötet med företrädarna för den grupp som undertecknat brevet?*
- hölls det möte på Utrikesdepartementet som anges i svaret på fråga 1?*
- publicerades den artikel som anges i svaret på fråga 1 på Klaranätet?*
- gjordes förtydligandet i utbildningen "Ny som chef i RK" som nämns sist i svaret på fråga 5?*

Det aktuella brevet togs emot den 24 september 2018. Regeringskansliet har inte någon uppgift om när mötet med arbetstagarorganisationerna och mötena med företrädare för den grupp som undertecknat brevet ägde rum. Mötet på Utrikesdepartementet ägde rum den 3 oktober 2018. Artikeln på Regeringskansliets intranät Klaranätet publicerades den 26 september 2018.

Utbildningen "Ny som chef i RK" förtydligades i september 2018. Detta innebär att det avsattes mer tid för att möjliggöra reflektion över tjänstemannarollen.

2. Finns det någon dokumentation från de möten som avses i fråga 1, t.ex. kallelser, dagordningar, minnesanteckningar eller intern korrespondens? Utskottet önskar i så fall ta del av dokumentationen.

Inför mötet på Utrikesdepartementet skickades en kallelse med dagordning, se *bilaga 1*. Regeringskansliet har inte någon dokumentation som avser de övriga mötena.

3. I svaret på fråga 4 anges att Regeringskansliet inte har någon uppgift om att någon som skrivit under det aktuella brevet eller som sympatiserar med ett visst parti har gynnats vid rekryteringar eller befordringar. I medierna har förekommit uppgifter om att de som undertecknat det aktuella brevet ska ha haft en mer gynnsam löne- och karriärutveckling än den genomsnittliga tjänstemannen vid Utrikesdepartementet, se bilaga. Har Regeringskansliet genomfört någon uppföljning av löne- och karriärutvecklingen inom Regeringskansliet? Har det i så fall gjorts någon analys av utvecklingen för de tjänstemän som undertecknade det aktuella brevet?

Förutom den årliga löneöversynen genomför Regeringskansliet årligen en lönekartläggning för samtliga anställda i enlighet med diskrimineringslagens bestämmelser. Det har inte gjorts någon särskild analys av löne- eller karriärutveckling för de tjänstemän som undertecknat det aktuella brevet.

4. I svaret på fråga 2 anförts att det har framgått att det fanns chefer bland de som undertecknat brevet men att Regeringskansliet inte har några uppgifter om att någon chef ska ha uppmanat sina medarbetare att skriva under brevet. Har det inom Regeringskansliet gjorts någon utredning av om chefer hade någon roll i samband med att brevet undertecknades och om det i så fall förekom direkta eller indirekta påtryckningar på medarbetare att skriva under brevet?

Regeringskansliet har inte gjort någon utredning av det slag som avses i frågan.

5. Hur har inom Regeringskansliet säkerställts att chefer som undertecknat brevet inte låtit detta påverka beslut om rekrytering, befordran eller arbetsfördelning? Har i efterhand kontrollerats om besluten lever upp till kraven på förtjänst och skicklighet?

6. Hur dokumenteras och motiveras beslut om rekrytering eller befordran inom Regeringskansliet?

Det har inte vidtagits några åtgärder för att följa upp eller kontrollera de beslut som avses i frågan.

Regeringskansliets anställningsbeslut fattas i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen och lagen om offentlig anställning. Det innebär att

avseende endast fåsts vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Regeringskansliets anställningsbeslut kan överklagas till Statens överklagandenämnd.

Beslut om utnämning (befordran) sker utifrån Regeringskansliets riktlinjer om utnämning.

Båda typerna av beslut är skriftliga och diarieförs. Besluten innehåller inte någon motivering.

7. Har det gjorts någon rättslig bedömning av hur brevet och hanteringen av detta förhåller sig till regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet (1 kap. 9 §) och till bestämmelser i övrigt för statliga anställningar?

8. Har inom Regeringskansliet gjorts någon bedömning om brevet lett till att förtroendet för statsorganet regeringen har påverkats och har i så fall bedömningen lett till att det har tagits fram några riktlinjer eller gjorts några ställningstaganden rörande tjänstemännens politiska agerande i tjänsten?

Regeringskansliet har inte gjort några bedömningar av det slag som avses i frågorna. Det aktuella brevet har föranlett de åtgärder från Regeringskansliet som har redovisats i tidigare svar i ärendet, se svaren på frågorna 1 och 5.

Bilaga kallelse till möte.

Från: Yvonne Schneider

Skickat: den 2 oktober 2018 12:57

Till: DL UD ENHETSCHEFSMÖTET MINDRE KRETS

<DL_UD_ENHETSCHEFSMOTET_MINDRE_KRETS@regeringskansliet.se>

Kopia: DL UD ENHETSASSISTENTER

<DL_UD_ENHETSASSISTENTER@regeringskansliet.se>; Lena Nordström

<lena.nordstrom@gov.se>; DL UD MK SAMORDNARE

<DL_UD_MK_SAMORDNARE@regeringskansliet.se>

Ämne: Kallelse och dagordning till Enhetschefsmötet onsdagen den 3 oktober kl. 10.00 - mindre krets

Hej!

Härmed kallas ni till Enhetschefsmöte **onsdagen den 3 oktober kl. 10.00** i Nya konferensrummet, GAT, plan 6.

Detta möte sker i mindre krets, dvs närvaro är begränsad till enhetschef eller biträdande enhetschef från resp. enhet.

Dagordning

1. Avrapportering från Ledningsgruppen
2. Övrigt
3. #Handling2018
4. Brev från personal till FC om värdegrund

Mötet leds av kabinetssekreteraren (tbc).

Varmt välkomna!

Med vänlig hälsning

Yvonne

Yvonne Schneider

Kanslissekreterare/PA to the Head of the Ministers Office

Ministerkansliet

Utrikesdepartementet/Ministry for Foreign Affairs

103 39 Stockholm

08-4051783

076-1169390

yvonne.schneider@gov.se

www.regeringen.se

Bilaga A3.3.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -02- 26

Dnr 1195-2024/25

Till Konstitutionsutskottet 2025-02-26

Begäran om granskning av statsminister Ulf Kristerssons ansvar för Regeringskansliets utlysning av tjänster på Regeringskansliet.

Enligt en artikel i DN¹, dag som ovan, framkommer att Regeringskansliet har annonserat ut tjänster via en Ipad i receptionen på ett sätt som strider mot gällande regler för utlysning av statliga tjänster. Endast personer som arbetar på myndigheten och har passerkort har enkelt kunnat komma åt skärmen. Förfarandet har enligt DN pågått under flera år och upphört först våren 2024. 142 annonser gällande 150 tjänster har utannonserats på Ipaden. Enligt myndigheten har annonserna inte lagts ut på någon annan plats eller på internet, exempelvis Platsbanken. Några av annonserna har bara legat ute ett par dagar och bara haft ett fåtal sökande, innan de har tagits bort. Samtliga sökande har sedan fått jobbet, visar DN:s granskning.

Lagen ställer krav på saklighet och opartiskhet vid rekrytering till svenska myndigheter. Det innebär att det är den bäst lämpade sökanden som ska få jobbet. I sina egna riktlinjer för rekrytering i Regeringskansliet är grundprincipen att tjänster ska annonseras.

Av Regeringskansliets instruktion framgår att inte alla anställningar behöver annonseras. Det handlar om tjänster som kanslissekreterare, departementssekreterare, avdelningsdirektör, kansliråd, ämnesråd eller sakkunnig och vid anställning med placering i utrikesförvaltningen.

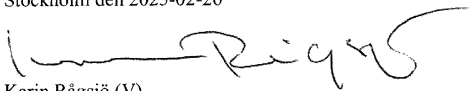
Men DN:s kartläggning av annonserna visar att upplägget har nyttjats brett, på flera departement. Infrastrukturdepartementet har sökt efter en jurist. Förvaltningsavdelningen har använt Ipaden för att annonsera ut fasta tjänster som en servicetekniker och en HR-administratör.

Det har handlat om både fasta tjänster och visstidsanställningar, ibland kortare vikariat. Regeringskansliet har även använt Ipaden för att anställa telefonister, controller, inköpare och it-tekniker. Vidare har fackförbundet ST:s avdelningsordförande på Regeringskansliet, inte känt till rekryteringsmetoden.

Statsministern är regeringskansliets högsta chef, och har det yttersta ansvaret för att myndigheten agerar i enlighet med svensk lag; såväl grundlag som annan lagstiftning. Jag menar att statsministern har brutit i sitt ansvar för att tillse regeringskansliet följer de regler som gäller för utlysning av alla tjänster utom de som är undantagna enligt regeringskansliets instruktion.

Jag anser därför att konstitutionsutskottet bör granska statsministerns kännedom och agerande kopplat till utlysningar av tjänster inom regeringskansliet samt hans styrning av myndigheten för att tillse att man följer gällande lagstiftning.

Stockholm den 2025-02-26

Karin Rågsjö (V)

¹ <https://www.dn.se/sverige/regeringskansliet-rekryterade-150-tjanster-med-ipad-i-receptionen/>

Bilaga A3.3.2

Regeringskansliet

1 bilaga

2025-12-09
SB2025/01235

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 10 – Utlysning av tjänster vid Regeringskansliet

Härmed överlämnas en promemoria med bilaga från Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen Louise Hallquist, Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Per Hall

Förvaltningsavdelningen

Granskningsärende 10 – Utlysning av tjänster vid Regeringskansliet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av de riktlinjer för rekrytering i Regeringskansliet som var gällande under perioden 2020–2024 samt eventuella senare versioner av dessa riktlinjer.

Regeringskansliets gällande riktlinjer för rekrytering som beslutades av förvaltningschefen den 10 maj 2011 bifogas, se bilaga.

2. Utskottet önskar en redogörelse för under vilken tidsperiod och, under denna tidsperiod, i vilken utsträckning det rekryteringsförfarande som är föremål för anmälan använts.

3. Utskottet önskar en redogörelse för hur det rekryteringsförfarandet förhåller sig till relevanta bestämmelser i lag och förordning samt de interna riktlinjer som åsyftas i fråga 1. Om ansteg gjordes från gällande regler, vad var skälen till detta?

Det rekryteringsförfarande som är föremål för anmälan har under den period som avses i fråga 1 endast använts vid opolitiska anställningar i Regeringskansliet som har beslutats av myndigheten. Regeringskansliet saknar kännedom om när detta rekryteringsförfarande började användas.

När Regeringskansliet rekryterar fästs avseende endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Det säkerställs på olika sätt, bl.a. genom kravprofiler, annonser, intervjuer och referenstagning. Utgångspunkten för rekryteringsarbetet är myndighetens riktlinjer för rekrytering. Där framgår bl.a. att grundprincipen är att annonsering sker – internt alternativt internt och externt.

Normalt anställs medarbetare med en anställningsbenämning som t.ex. kanslissekreterare, departementssekreterare, kansliråd, ämnesråd eller olika sakkunniga, exempelvis rättssakkunnig eller ämnessakkunnig. Inte sällan används även en funktionstitel för att närmare beskriva vad en sådan anställning innefattar för arbetsuppgifter, t.ex. när myndigheten informerar om en ledig anställning.

När Regeringskansliet avser att anställa någon med anställningsbenämningarna ovan behöver myndigheten inte informera om detta enligt 6 § anställningsförordningen (1994:373). Det framgår av 36 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Innebörden av regleringen är att det är Regeringskansliet som avgör om myndigheten ska informera om den lediga anställningen och i så fall hur (jfr SOU 1992:60 s. 160).

Regeringskansliet väljer ändå vid de flesta rekryteringar att informera brett i flera kanaler, exempelvis på myndighetens webbplats regeringen.se och LinkedIn, och i Arbetsförmedlingens platsbank.

Det förekommer också att Regeringskansliet endast informerar på myndighetens anslagstavla, som utgörs av en surfplatta. Under exempelvis åren 2020–2024 skedde upp emot 5 000 rekryteringar, varav detta förfarande användes i 140–150 fall. Det har rört särskilda situationer, t.ex. korta förlängningar av tidsbegränsade anställningar där information om de lediga anställningarna tidigare lagts ut i flera kanaler.

4. När fick statsministern kännedom om det aktuella rekryteringsförfarandet och vidtogs några åtgärder med anledning av detta?

Statsministern fick kännedom om det aktuella rekryteringsförfarandet genom medierapporteringen. Statsministerns statssekreterare fick efter att frågan uppmärksammats i media övergripande information av förvaltningschefen. Förfarandet hade då inte tillämpats sedan närmare ett år. Några andra åtgärder vidtogs inte.

5. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga

REGERINGSKANSLIET

Riktlinjer

RK FC 2011:2

2011-05-10

FA2011/898/KOM

Förvaltningsavdelningen

Riktlinjer för rekrytering i Regeringskansliet

Dessa riktlinjer är beslutade av förvaltningschefen med stöd av 20 § Regeringskansliets föreskrifter (2005:12) med arbetsordning för Regeringskansliets förvaltningsavdelning. Riktlinjerna gäller från och med den 1 juni 2011.

1. Om riktlinjerna

Riktlinjerna omfattar alla rekryteringar som genomförs av Statsrådsberedningen, departementen och Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Omfördelning av arbetsuppgifter inom ramen för arbetstagarens arbetskyldighet och inom departementets verksamhetsområde omfattas inte.

Riktlinjerna omfattar inte anställning av statssekreterare, anställningar enligt politikeravtalet eller rekrytering till kommittéväsendet. Inte heller rekrytering av myndighetschefer och överdirektörer m.fl. omfattas.

2. Syfte

Regeringskansliets förmåga att attrahera och rekrytera medarbetare med den kompetens som behövs på såväl kort som lång sikt är avgörande för möjligheten att uppnå verksamhetens mål. En professionell rekryteringsprocess är en förutsättning för att på ett effektivt sätt förse verksamheten med rätt kompetens. Dessa riktlinjer syftar till att skapa förutsättningar för att rekryteringsarbetet ska kunna bedrivas med kvalitet, enhetlighet och transparens. Ansvaret för genomförandet av rekryteringar ligger hos respektive departement.

3. Utgångspunkter för rekryteringsarbetet

3.1 Prövning av rekryteringsbehov

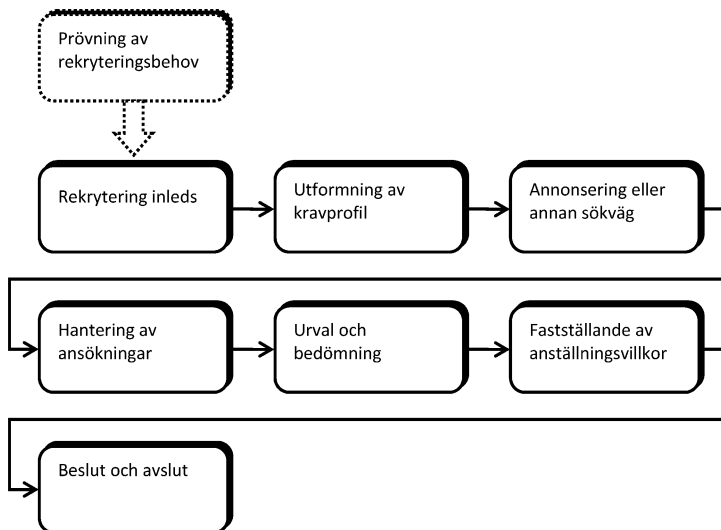
En rekrytering ska vara motiverad utifrån verksamhetens behov och samtliga kostnader för anställningen ska rymmas inom ramen för tillgängliga medel. Därför görs alltid en prövning av rekryteringsbehovet.

3.2 Rörlighet

I Regeringskansliets medarbetarpolicy uttrycks en intention att öka rörligheten internt i syfte att Regeringskansliet ska utvecklas som arbetsplats. Medarbetarpolicyns intention ska beaktas i varje rekrytering.

4. Rekryteringsprocessen i Regeringskansliet

Den gemensamma rekryteringsprocessen är beskriven i nedanstående bild. Rekryteringar bör genomföras enligt denna process.

I Regeringskansliets gemensamma rekryteringsprocess gäller följande:

4.1 Kravprofil

En väl genomarbetad kravprofil utgör grunden för rekryteringen och är en förutsättning för en kvalitetssäkrad rekryteringsprocess. Därför tas en kravprofil alltid fram.

4.2 Annonsering

Vid rekrytering är grundprincipen att annonsering – internt alternativt internt och externt – sker. Avsteg kan göras i de fall arbetsgivaren finner att särskilda skäl föreligger.

Före annonsering undersöks förekommande behov av omplacering inom Regeringskansliet.

Annonsen publiceras via det gemensamma IT-stödet.

4.3 Hantering av ansökningar

En bekräftelse på att en ansökan inkommit skickas utan dröjsmål till den sökande.

4.4 Urval och bedömning

Urval och bedömning sker med utgångspunkt från kravprofilen.

Urval och bedömning av sökande sker strukturerat, sakligt och opartiskt utifrån en sammanvägning av de underlag och handlingar som finns att beakta i rekryteringen.

En anställningsintervju har stor betydelse som instrument vid bedömning av kandidaterna. Därför hålls alltid minst en strukturerad anställningsintervju.

Merithandlingar såsom betyg och intyg begärs in för de sökande som kallas till intervju. Handlingarna granskas och jämförs med uppgifterna i ansökan.

För att verifiera och komplettera den sökandes uppgift om sig själv genomförs alltid referenstagning, med minst två relevanta och av varandra oberoende referenter.

4.5 Provanställning

När avsikten är att anställa en medarbetare tills vidare bör anställningen inledas med en provanställning.

Bilaga A3.3.3

Regeringskansliet

2026-01-20
SB2025/01235

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 10 – Utlysning av tjänster vid Regeringskansliet

Härmed överlämnas en promemoria från Förvaltningsavdelningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen
Louise Hallquisth, Förvaltningsavdelningen.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2026-01-20

Förvaltningsavdelningen

Granskningsärende 10 – Utlysning av tjänster vid Regeringskansliet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

Av Regeringskansliets riktlinjer för rekrytering, som bifogades svarspromemorian den 9 december 2025, framgår att grundprincipen vid rekrytering är att annonsering – internt alternativt internt och externt – sker. Avsteg från denna princip kan enligt riktlinjerna göras i de fall arbetsgivaren finner att särskilda skäl föreligger. Av svarspromemorian framgår att ett rekryteringsförfarande där Regeringskansliet endast informerar på myndighetens anslagstavla, som utgörs av en surfplatta, har använts i särskilda situationer, t.ex. när det gäller korta förlängningar av tidsbegränsade anställningar där information om de lediga anställningarna tidigare lagts ut i flera kanaler. Utskottet önskar en redogörelse för vilka typer av tjänster som tillsatts med detta förfarande. Av redogörelsen bör framgå i vilken utsträckning det har varit fråga om fasta tjänster och andra tjänster än de som anges i 36 § förordningen med instruktion för Regeringskansliet, samt vilka typer av särskilda situationer som då har förekommit.

Som framgår av det tidigare svaret i ärendet saknar Regeringskansliet kännedom om när det aktuella rekryteringsförfarandet började användas. Hur myndigheten informerat om en ledig anställning finns inte heller dokumenterat på ett sådant sätt att det går att få fram tillförlitliga uppgifter av det slag som efterfrågas.

Av de uppgifter som har kunnat tas fram med början från 2020 framgår att det aktuella förfarandet har använts vid rekryteringar av assistenter, kanslissekreterare, departementssekreterare, kansliråd, ämnesråd och sakkunniga. Samtliga utom assistenter omfattas av undantaget i 36 §

förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Åtta fall har identifierats där assistenter anställts genom förfarandet.¹ När det gäller antalet tillsvidareanställningar har 41 sådana kunnat identifieras², varav fyra har avsett assistenter.

Regeringskansliet har inte någon heltäckande bild av i vilka särskilda situationer det aktuella förfarandet använts. Utifrån de uppgifter som har kunnat inhämtas från medarbetare som arbetar med rekrytering framkommer att förfarandet t.ex. använts i situationer då en specifik kompetens efterfrågats, när sökande tackat nej till erbjuden anställning och sedan ändrat sig samt när myndigheten återanställt en medarbetare som sagt upp sig. Förfarandet har också använts vid kortare förlängningar av tidsbegränsade anställningar där myndigheten informerat om den ursprungliga rekryteringen i flera kanaler.

¹ Fördelat per år: en 2020, sex 2021 och en 2022.

² Fördelat per år: fem 2020, tjugofyra 2021, sju 2022, tre 2023 och två 2024.

Bilaga A3.4.1

SVERIGES
RIKSDAG

2025-08-25

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -08- 25

Dnr 2267-2024/25

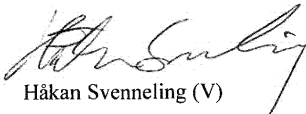
Till Konstitutionsutskottet (KU)

Jag önskar härmed anmäla statsminister Ulf Kristersson till granskning av Konstitutionsutskottet med anledning av den säkerhetsincident som nyligen avslöjats av Dagens Nyheter (DN), där en pärm med sekretessbelagda handlingar rörande Sveriges Natoprocess glömdes kvar på Arlanda flygplats av en medarbetare efter statsministerns resa till Turkiet.

Den aktuella händelsen belyser på nytt brister i hantering av skyddsvärda dokument inom Regeringskansliet och reser frågor om huruvida statsministern vidtagit nödvändiga åtgärder för att säkerställa skyddet av Sveriges säkerhetsintressen vid utlandsresor och diplomatiska möten, samt om de rutiner som finns är tillräckliga för att förhindra att liknande incidenter inträffar i framtiden.

Jag anser att KU bör granska:

- Statsministerns ansvar för hanteringen av sekretessbelagda handlingar vid utlandsresor.
- Om de åtgärder som vidtagits efter incidenten varit tillräckliga.
- Huruvida Regeringskansliets rutiner för detta är i enlighet med gällande lagstiftning och säkerhetskrav.

Håkan Svenneling (V)

Håkan Svenneling

Riksdagsledamot (V) • Sveriges riksdag
Mobil: 070-00 185 00 • E-post: hakan.svenneling@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga A3.4.2

Regeringskansliet

2025-12-02
SB2025/01194

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 22 – Statsministerns ansvar för rutiner och hanteringen av handlingar vid utlandsresor

Härmed överlämnas en promemoria från Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. chefsjuristen Louise Hallquisth, Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Per Hall

Förvaltningsavdelningen

Granskningsärende 22 – Statsministerns ansvar för rutiner och hanteringen av handlingar vid utlandsresor

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

- 1. Utskottet önskar en redogörelse för vilka åtgärder som vidtogs efter det att Regeringskansliet hade fått information om att en pärm med handlingar hade glömts kvar på Arlanda flygplats. Av redogörelsen bör framgå om handlingarna var försedda med sekretessmarkering eller en anteckning om säkerhetsklass. Vidare bör av redogörelsen framgå vilken bedömning som gjordes av om några av uppgifterna i handlingarna omfattades av sekretess eller var säkerhetskyddsklassificerade.*
- 2. Genomfördes någon skadebedömning med anledning av att handlingarna hade glömts kvar på flygplatsen? Om ja, vad visade den? Om nej, vad var skälen till att ingen skadebedömning gjordes?*

När Regeringskansliets säkerhetsorganisation fick information om händelsen säkerställdes det att pärmen kom under myndighetens kontroll.

Säkerhetsorganisationen konstaterade att pärmen innehöll arbetsmaterial där vissa delar var försedda med sekretessmarkering. Materialet var dock inte försedd med någon anteckning om säkerhetsskyddsklass. Den bedömning som gjordes var att vissa uppgifter omfattades av sekretess, men att de inte var att hänföra till någon säkerhetsskyddsklass.

Med hänsyn till bedömningen gjordes ingen skadebedömning eftersom en sådan genomförs om en säkerhetsskyddsklassificerad uppgift kan ha röjts (jfr Regeringskansliets föreskrifter om säkerhet).

Säkerhetsorganisationen informerade den aktuella medarbetarens chef och det hölls samtal med medarbetaren.

3. Informerades statsministern eller något annat statsråd om att pärmen som avses i fråga 1 hade glömts kvar på Arlanda flygplats? Om ja, vilket eller vilka statsråd informerades och när? Om nej, varför informerades inget statsråd?

Nej, varken statsministern eller något annat statsråd informerades om händelsen. Normalt informeras bara medarbetarens chef om händelser av det här slaget. Enligt Regeringskansliets nuvarande säkerhetsföreskrifter ska även expeditionschefen informeras.

4. Hur avgörs i vilka fall arbetet kräver att handlingar med sekretessbelagda respektive säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter tas med från Regeringskansliets lokaler?

5. Hur tillse att bestämmelserna om kontroll och förvaring av handlingar som innehåller sekretessbelagda uppgifter respektive säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter följs när handlingarna tas med från Regeringskansliets lokaler?

Det finns interna styrande och stödjande dokument om hur handlingar som innehåller sekretessbelagda och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska hanteras. Regeringskansliet tillhandahåller även utbildningar i säkerhet och säkerhetsskydd för att tillse att medarbetarna har tillräckliga kunskaper inom området.

Det är som utgångspunkt den enskilde medarbetaren som bedömer om arbetet kräver att en handling som innehåller uppgifter av det nämnda slaget behöver tas med från Regeringskansliets lokaler. I den bedömningen kan flera olika faktorer behöva beaktas, bl.a. arbetsuppgifternas karaktär, uppgifternas skyddsvärde samt tids- och förvaringsaspekter.

När det rör handlingar som innehåller uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre bör ansvarig chef informeras och säkerhetssamordnaren kontaktas för att identifiera lämpliga säkerhetsskyddsåtgärder. En medarbetare kan även i övrigt vända sig till ansvarig chef eller säkerhetssamordnaren för stöd vid olika bedömningar som han eller hon kan behöva göra.

Om en handling innehåller uppgifter i säkerhetsskyddsklassen kvalificerat hemlig, får den endast medföras efter att expeditionschefen har lämnat sitt

medgivande. Ska handlingen medföras utomlands krävs sådant medgivande om handlingen innehåller uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre.

6. Vilka övriga upplysningar eller kommentarer föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga upplysningar eller kommentarer.

Bilaga A3.5.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 31

Dnr 1003-2024/25

2025-01-31

Till konstitutionsutskottet

I maj 2024 stängdes Lantmäteriets arkiv plötsligt ned och en rad myndigheter, kommuner och andra som förlitar sig på tillgången till arkivuppgifterna fick utan förvarning det betydligt svårare att få tillgång till nödvändiga underlag till projektplanering, byggprojekt och andra samhällsviktiga och -nyttiga verksamheter. Anledningen till nedstängningen uppgavs av Lantmäteriet vara att man upptäckt brister i hanteringen av utlämnandet av allmänna handlingar på grund av att sekretessbelagd information fanns tillgänglig i vissa av myndighetens externa digitala tjänster.

Lantmäteriet kunde av säkerhetsskäl inte uttala sig om vilken typ av information som lämnat ut, eller vilken skada ett sådant utlämnande eventuellt åsamkat samhället. Man kunde därför heller inte uppge vem eller vilka som laddat ned sekretessbelagd information.

Såsom bland andra Expressen¹ rapporterat var detta emellertid inte en ny upptäckt under våren 2024, utan ett problem som varit välkänt inom myndigheten under flera års tid.² Flera höga chefer har under lång tid lyft problemen och varit tydliga med vilka åtgärder som skulle komma att bli nödvändiga. Myndigheten har trots denna vetskap högst medvetet prioriterat kundnöjdhet och tillgänglighet framför säkerhet och integritet. Här är det också avgörande att komma ihåg att Lantmäteriet är en beredskapsmyndighet, med särskild betydelse för samhällets civila beredskap. Beredskapsmyndigheter ska till exempel ha god förmåga att bl.a. motstå hot och risker och förebygga sårbarheter. De konsekvenser denna hantering haft för Sveriges säkerhet är svår att överblicka.

Som en konsekvens av hanteringen av nedstängningen och de omständigheter som ledde till detta meddelade regeringen att Lantmäteriets generaldirektör inte längre hade regeringens förtroende, och hon fick lämna sin post. I Expressens utförliga rapportering har det emellertid framkommit att generaldirektören, trots att hon medger att hon inte varit fullt transparent med regeringen i fråga om de problem man varit medveten om under en längre tid, ändå ansåg att man på departementet förstod såväl problemets omfattning som dess seriositet.³

Mot bakgrund av dessa uppgifter, och frågans allvar, vill jag att konstitutionsutskottet granskar infrastrukturminister Andreas Carlsons ledning och hantering av ärendet i fråga, inklusive vad – och när - han fått tillräcklig vetskap och information om problemet och dess omfattning.

Mikael Larsson

Riksdagsledamot (C)

¹ För en full genomgång av granskningen se <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/las-expressens-avslojanden-om-skandalen-pa-lantmateriet/>

² <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/chefen-stoppade-inte-lacka-trots-larm-om-forsvarshemligheter/>

³ <https://www.expressen.se/nyheter/sverige/har-avslojas-hon-chefen-for-lantmateriet-morkade-for-regeringen/>

Bilaga A3.5.2

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 31

Dnr 1008-2024/25

Anmälan till konstitutionsutskottet

Det har framkommit allvarliga brister i hanteringen av Lantmäteriets styrning, verksamhet och tillsyn. Enligt uppgifter i media har handlingar som omfattades av försvarsekretess under en längre tid hanterats på ett enligt lagen felaktigt sätt. Detta har, utifrån vad som framkommit, inneburit risker för rikets säkerhet.

I mars 2024 fick också regeringen information från myndigheten om dessa allvarliga brister i sekretessgranskningen. Trots detta vidtog inga åtgärder från regeringens sida. Istället lär ansvarig minister, statsrådet Andreas Carlsson, låtit saken bero.

Det var först i maj 2024 som myndigheten självmant beslutade att stänga sina digitala tjänster för att på så vis stoppa säkerhetsriskerna. Det ledde i sin tur till omfattande problem för alla dem som är beroende av Lantmäteriets tjänster, såsom företag, kommuner och enskilda. Lantmäteriet är en central myndighet för samhällsbyggnadssektorn och nedstängningen av de digitala tjänsterna innebar att myndigheten gick över till manuell hantering med månadslånga köer som följd. Det har fått allvarliga konsekvenser. Också detta har regeringen informerats om av myndigheten, men inte heller detta har föranlett några åtgärder från statsrådet Carlssons sida. Regeringen har exempelvis inte gett något extra anslag till myndigheten för att lösa den uppkomna situationen.

Enligt Regeringsformen 1 kap. 4 § så är riksdagen folkets främsta företrädare. ”Riksdagen stiftar lag, beslutar om skatt till staten och bestämmer hur statens medel ska användas. Riksdagen granskar rikets styrelse och förvaltning.” Just granskningen av rikets styrelse och förvaltning är således en central uppgift för riksdagen. Till vår hjälp har vi olika instrument.

Undertecknad har, liksom andra ledamöter, ställt frågor till statsrådet om det inträffade. För enskilda ledamöter har det dock framstått som svårt att under förra året få klarhet i det inträffade då ministerns svar – även till media – varit undflyende och saknat konkretion. Jämför exempelvis svaret på min fråga 2024/25:547.

Vid ännu ett försök att få svar, så svarade ministern nu i januari något mer utförligt (se svar på min fråga 2024/25:687), men även detta svar väcker nya frågetecken. Ministern anger bland annat att regeringen ”*tidigt säkerställt att myndigheten inte bedömde att regeringen borde vidta någon åtgärd utöver de myndigheten själv vidtagit för att hantera uppmärksammade brister.*”

Enligt svaret vilar alltså regeringens bedömning att inte agera – på att Lantmäteriet själva ”*inte bedömde att regeringen borde vidta någon åtgärd*”. Ministern svarar alltså att han delade myndighetens bedömning. Jag vill erinra om att detta alltså rör en myndighet där det senare visade sig att bedömningarna som gjorts var så felaktiga så att generaldirektören fick lämna.

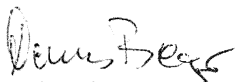
Det är naturligtvis orimligt att ansvarig minister motiverar regeringens icke-agerande med att den myndighet, där allvarliga brister framkommit, inte själva tyckt att regeringen ska göra något. Det framstår som uppenbart att statsrådet har brustit i sin tjänsteutövning, men utifrån den bristfälliga möjligheter vi som ledamöter har haft att kunna granska rikets styrelse i detta ärende hemställer jag till konstitutionsutskottet att granska statsrådet Andreas Carlssons tjänsteutövning och vad som förevarit. Efter den tid jag som ledamot i civiltutskottet har sökt få klarhet i det inträffade har jag kunnat se att särskilt följande frågor är av central betydelse, men det finns säkert flera:

1. Vilken information fick statsrådet Carlson och när? Statsrådet Carlson har ansvar för regeringens styrning och tillsyn av Lantmäteriet. Statsrådet informerades *åtminstone* i mars 2024 om de allvarliga bristerna, men fick han också information tidigare? Vad fick han för information efter mars 2024, och när?

2. Trots att statsrådet Carlson fick information om de allvarliga bristerna redan i mars 2024 valde han att inte vidta några åtgärder förrän långt senare. Vad motiverade denna senfärdighet? Underlåtenheten att agera framstår som en brist i tjänsteutövningen.
3. Trots att ministern också informerats om nedstängningen som skapade andra problem för samhällskritiska aktörer, så vidtogs inga särskilda åtgärder av regeringen. Vad motiverade denna senfärdighet? Underlåtenheten att agera framstår som en brist i tjänsteutövningen.
4. Regeringen har uttalat att Lantmäteriet inte ansåg att regeringen behövde vidta några åtgärder, och detta har av ansvarigt statsråd använts som förklaring till att regeringen inte heller vidtog åtgärder. Är detta ett arbetssätt som regeringen och statsrådet Andreas Carlson tillämpar generellt när det uppkommer allvarliga säkerhetsbrister, eller andra problem, på en myndighet? Hur kan det anses rimma med den svenska förvaltningsmodellens ordning mellan regeringen och myndigheterna? Det framstår som en brist i tjänsteutövningen att ministern ”skyller” på myndigheten för att han själv inte har agerat.
5. När riksdagen har försökt få information från regeringen om det inträffade har svaren varit undvikande och saknat konkretion. Detta försvårar riksdagens arbete enligt regeringsformen. Vilken ordning har regeringen för att tillse att riksdagen och dess ledamöter får svar på de frågor som ställs, och att det inte ska krävas upprepade frågor eller KU-anmälningar för att få svar? Det framstår som en brist i tjänsteutövningen att det varit så svårt för oss ledamöter att få information om det inträffade.

Med anledning av ovanstående vill jag anmäla statsrådet Andreas Carlson till konstitutionsutskottet för granskning av hans tjänsteutövning med anledning av det inträffade.

Vänlig hälsning,

Denis Begic
Riksdagsledamot (S)

Bilaga A3.5.3

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 2 3

Dnr 1083-2025/26

2026-01-23

Till konstitutionsutskottet

I januari 2025 anmälde Centerpartiet infrastrukturminister Andreas Carlson till konstitutionsutskottet med anledning av hans hantering av de uppseendeväckande och allvarliga uppgifter som framkommit kring läckor av säkerhetskyddad information från Lantmäteriets databaser. Under den granskning som utskottet genomförde – men inte kunde avsluta – under våren 2025 har det blivit tydligt att säkerhetsbristerna inom såväl Lantmäteriet, som regeringskansliet var avsevärt större än vad som först framkommit. Regeringskansliets hantering av ärendet har därmed väckt ännu fler frågor som uppenbart behöver undersökas ytterligare genom att utskottets granskning i ärendet utökas enligt följande.

Redan när Andreas Carlsson i slutet av mars 2024 fick information om att Lantmäteriet anmält en säkerhetskyddsincident till Säkerhetspolisen stod det tydligt att säkerhetsklassad information som kan skada svenska säkerhetsintressen hade läckt ut. Under våren fick också departementet ytterligare information om att det fanns en risk att det även fanns säkerhetsklassad information i databasen Arken, där information ligger i stort sett fritt åtkomligt för en stor krets myndigheter och företag. Efter att departementet fått information om detta hade man upprepade kontakt med Lantmäteriet fram till att myndigheten, efter ett extrainkallat styrelsemöte, fattade beslut om att stänga ned direktåtkomsten till Arken. Såvitt framkommit informerades statsrådsberedningen, statsministerns statssekreterare och statsministern i slutet av maj om ärendet. Under sommaren skedde kontakter med försvarsdepartementet efter att försvarsministern fått frågor om säkerhetsbristerna i media.

Hantering väcker en rad frågor. Det är bland annat tydligt att departementet under våren, trots information om att säkerhetsklassad information läckt ut, inte tagit några initiativ till någon konsekvensanalys kring ärendet. All information man haft med myndigheten har varit framåtsyftande med fokus på att hantera handläggningstider och åtgärder för att säkerställa en fortsatt säker hantering av utlämnande och åtkomst till Arken. Dessa är såklart viktiga aspekter att utreda, men det måste kunna förväntas att den högsta statsledningen förmår att hålla flera tankar i huvudet på samma gång. Man har till exempel förhållit sig i stort sett helt passiv och inväntat att myndigheten ska hantera frågan, istället för att inse allvaret och ta initiativ till att överblicka de fulla konsekvenserna för den nationella säkerheten. Detta väcker frågor om regeringskansliets beredskap, och förmåga, att hantera frågor om nationell säkerhet. Konstitutionsutskottet behöver därför, bland annat, utreda:

- Vilka rutiner för att hantera säkerhetsincidenter finns inom regeringskansliet, och i vilken mån var den nationella säkerhetsrådgivarens kansli involverat?
- Vilka åtgärder har vidtagits inom ramen för nationella säkerhetsrådgivarens kansli? Om inga alls, varför inte då?
- När informerades försvarsministern om att potentiellt mycket säkerhetskänsliga uppgifter med betydelse för det svenska försvaret fanns fritt åtkomligt i databaser tillgängliga för en vid krets myndigheter och utomstående?
- Vem på regeringskansliet har det övergripande ansvaret för att åtgärder med anledning av incidenter med betydelse för nationell säkerhet samordnas på ett ändamålsenligt sätt. Om det inte är statsministern, hur ser då rutinerna ut för att informera honom?

Mot bakgrund av detta, och i ljuset av frågans allvar, vill jag att konstitutionsutskottet granskar statsminister Ulf Kristerssons ledning och hantering av arbetet i frågor om nationell säkerhet. Detta bör inkludera – men inte vara begränsat till - organisationen för den nationella säkerhetsrådgivarens funktion och kansli och dess förmåga, uppdrag och funktion för att hantera och samordna ärenden av vikt för nationell säkerhet, samt statsministerns yttersta ansvar för detta.

Daniel Bäckström
Riksdagsledamot (C)

Bilaga A3.5.4

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00174

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 – Infrastruktur- och bostadsministrarnas agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Fredrik Ahlén.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 –
Infrastruktur- och bostadsministrarnas agerande i samband med
säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. När och hur fick Regeringskansliet för första gången kännedom om säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv? Vilka åtgärder vidtogs med anledning av informationen? Vid vilka tillfällen har statsrådet Andreas Carlson informerats om säkerhetsbristerna i Lantmäteriets arkiv? Vilka åtgärder har han vidtagit med anledning av informationen?

Den 7 maj 2024 hölls ett möte mellan tjänstemän i Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och företrädare för Lantmäteriet. I slutet av mötet, som rörde andra frågor än de nu aktuella, nämndes i förbigående att det kunde finnas en risk för att det fanns säkerhetskänslig information i databasen Arken, som genom direktåtkomst var tillgänglig för aktörer inom offentlig och privat sektor.

Den 17 maj återkom myndigheten i fråga om den identifierade risken. Detta skedde genom en telefonkontakt med en tjänsteman i departementet. Samma dag informerade ordföranden i myndighetens styrelse samma tjänsteman om att det skulle hållas ett extra styrelsesammanträde den 22 maj där den uppkomna situationen och behovet av åtgärder skulle diskuteras.

Den 21 maj informerades Andreas Carlsons statssekreterare av tjänstemän i departementet om situationen kopplad till Arken. Statssekreteraren har därefter löpande hållits informerad om myndighetens arbete med de frågor

som uppkommit med anledning av det inträffade och deltagit vid många av de möten som hållits med myndigheten.

Den 22 maj mottog en tjänsteman i departementet information från myndigheten att styrelsen hade beslutat att stänga ned direktåtkomsten till Arken. På kvällen hade Andreas Carlsons statssekreterare kontakt med styrelseordföranden om åtgärden. Samma kväll informerade statssekreteraren Andreas Carlson om situationen och styrelsens beslut tidigare samma dag. Mot bakgrund av åtgärden att stänga ned direktåtkomsten till Arken gjordes bedömningen att inga ytterligare åtgärder behövde vidtas från Regeringskansliets eller regeringens sida.

Nedstängningen genomfördes i samband med att åtgärden kommunicerades i ett pressmeddelande från Lantmäteriet vid lunchtid den 24 maj.

Som en följd av nedstängningen av direktåtkomsten till Arken har Lantmäteriet varit tvunget att manuellt hantera förfrågningar om tillgång till förrättningsakter. Nedstängningen har inneburit ett omfattande merarbete, både vad gäller sekretessprövning av innehållet i specifika akter och det bredare arbete med att tillgängliggöra så mycket som möjligt av den viktiga information som finns i akterna genom direktåtkomst. Detta arbete har departementet löpande följt sedan informationen om nedstängningen mottogs den 22 maj.

Den 14 juni informerades tjänstemän i departementet av ordföranden och vice ordföranden i myndighetens styrelse om att styrelsen den 13 juni gett generaldirektören i uppdrag att genomföra en bred genomlysning av myndighetens arbete med intern styrning och kontroll. Uppdraget gavs mot bakgrund av att styrelsen noterat brister.

Mot bakgrund av styrelsens uppdrag till generaldirektören fick Lantmäteriet i regleringsbrevet för budgetåret 2025 i uppdrag att redovisa arbetet med att stärka den interna styrningen och kontrollen för att främja en god förvaltningskultur. Lantmäteriet fick även i uppdrag att redovisa en analys av befintlig funktionalitet inom fokusområdena och hur förslagen från åtgärdsarbetet implementerats samt vid behov föreslå åtgärder för att säkerställa dessa funktioner. Uppdraget ska efter delredovisning den 14 februari och den 15 maj 2025 slutredovisas den 16 februari 2026.

2. Har informationen om säkerhetsbristerna vidarebefordrats till Statsrådsberedningen och andra departement? Om ja, när?

3. Har statsministern och andra statsråd informerats om säkerhetsbristerna? Om ja, vilka har informerats och när?

4. Har det förekommit några kontakter mellan Regeringskansliet och Säkerhetspolisen om konsekvenserna av det inträffade? Om ja, när? Vad framkom vid dessa kontakter?

På morgonen den 24 maj informerades Statsrådsberedningen på tjänstemannanivå av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet om situationen vid Lantmäteriet. Samma förmiddag informerade Andreas Carlsons statssekreterare statsministerns statssekreterare. Statsrådsberedningens pressenhet informerades av Andreas Carlsons pressekreterare senare samma dag.

I anslutning till att Statsrådsberedningen informerades fick också statsministern information.

Den 27 juni 2024 fick Justitiedepartementet information från Säkerhetspolisen om att myndigheten inlett ett tillsynsärende rörande Lantmäteriets säkerhetsskyddsanalys. Vid denna tidpunkt hade Säkerhetspolisen inte klarlagt om de konstaterade bristerna medförde att skyddsvärd information gjorts tillgänglig och redogjorde inte för någon bedömning av eventuella konsekvenser av det inträffade. Justitiedepartementet lämnade dagen efter informationen vidare till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Under sommaren 2024 hade Landsbygds- och infrastrukturdepartementet kontakt med Försvarsdepartementet med anledning av att försvarsministern hade fått frågor om säkerhetsbristerna från media.

5. En redogörelse önskas för hur Regeringskansliet följer utvecklingen vid Lantmäteriet när det gäller konsekvenser i form av tidsuträkter för utlämnande av allmänna handlingar till följd av åtgärder som myndigheten har behövt vidta. Av redogörelsen bör det framgå vilken information som getts av Lantmäteriet i frågan och vilka eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av den informationen.

Som framgår av svaret på fråga 1 medförde nedstängningen av Arken den 24 maj bl.a. att Lantmäteriet varit tvunget att börja hantera förfrågningar om

tillgång till förrättningsakter manuellt. Detta har lett till väsentligt längre handläggningstider vid förfrågningar om tillgång till förrättningsakter, vilket har fått negativa konsekvenser för olika aktörer, inte minst inom samhällsbyggnadssektorn.

Under hösten 2024 rekryterade myndigheten 20 medarbetare i samband med att en ny funktion som arbetar med sekretessprövningar inrättades. Utöver det har 17 årsarbetskrafter omfördelats för att arbeta med att tillgängliggöra den för samhällsbyggnadsprocessen viktiga information som finns i förrättningsakterna. Myndighetens målsättning är att förrättningsakterna ska kunna göras digitalt tillgängliga för offentliga aktörer innan sommaren 2025. Myndighetens inriktning är att ett delvis öppnande till offentliga aktörer ska kunna ske redan under våren.

Vid varje tillfälle som departementet har träffat Lantmäteriet med anledning av säkerhetsbristerna har frågan ställts om myndigheten ser behov av någon form av stöd från Regeringskansliet eller något beslut av regeringen för att komma vidare i sitt arbete. Myndigheten har inte uttryckt några sådana behov.

Den 23 januari 2025 gav Lantmäteriet in en skrivelse till Regeringskansliet där myndigheten hemställer om att dess förvaltningsanslag ska öka med 30 miljoner kronor under 2025 för utveckling av myndighetsinterna it-system och för att fler personer ska kunna anställas för att manuellt granska akter. Skrivelsen bereds för närvarande i Regeringskansliet. Den 3 mars har myndigheten även hemställt om motsvarande summa även för 2026–2028.

6. En redogörelse önskas för vad som låg till grund för beslutet att avskilja generaldirektören från hennes uppdrag. Fattade regeringen beslut att förflytta henne till Regeringskansliet?

Grunden för beslutet var att generaldirektören inte längre hade regeringens förtroende att leda det arbete som krävs för att återställa tilltron till, och säkerställa, Lantmäteriets viktiga funktioner. I den uppkomna situationen gick det inte att se hur generaldirektören skulle kunna fortsätta att leda myndigheten framåt i det arbete som väntar.

Den 9 december 2024 beslutade regeringen att anställa Susanne Ås Sivborg som generaldirektör i Regeringskansliet. Hon tillträdde anställningen samma dag, vilket fick till följd att hennes anställning som generaldirektör för

Lantmäteriet upphörde. Inför beslutet uppgav Susanne Ås Sivborg att hon inte hade några invändningar mot att anställas i Regeringskansliet.

Regeringens beslut innebär inte någon förflyttning enligt 33 § lagen (1994:260) om offentlig anställning.

7. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälan och innehållet i denna promemoria anledning till?

Anmälan och innehållet i promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A3.5.5

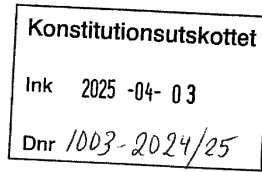

Regeringskansliet

Statsrådsberedningen
Rättschefen

2025-04-03
SB2025/00174

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 – Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet och en promemoria från Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditionschefen
Fredrik Ahlén, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, och
expeditions- och rättschefen Maria Diamant, Försvarsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

2025-04-03

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 –
Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med
säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor 1–9 samt 11 och 12 i rubricerat ärende.

1. Den 11 december 2024 och den 22 januari 2025 besvarade statsrådet Andreas Carlson skriftliga frågor (2024/25:547 och 2024/25:687) som bl.a. gällde när ministern och regeringen för första gången informerades om säkerhetsbristerna inom Lantmäteriet. Som svar anfördes att Regeringskansliet i slutet av mars 2024 fick information om att Lantmäteriet uppmärksammat brister i sekretessgranskningen när kundjänst vid Lantmäteriet lämnade ut handlingar och att myndigheten planerade att vidta åtgärder inom kort samt att Regeringskansliet efter det har haft löpande kontakt med myndigheten och i maj fått information om ytterligare brister i hanteringen av akter i e-tjänster (se utskottets promemoria som översändes den 11 februari 2025, s. 6).

Mot denna bakgrund önskar utskottet ett klargörande av när Regeringskansliet/ statsrådet/ regeringen för första gången fick kännedom om att det kunde finnas säkerhetsbrister i Lantmäteriets hantering av handlingar och arkiv. Utskottet önskar även svar på hur informationen som lämnades i mars 2024 följdes upp av Regeringskansliet och vilka eventuella åtgärder som vidtogs före den 7 maj 2024.

I konstitutionsutskottet tidigare promemoria ställdes frågor med utgångspunkt i säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv. Regeringskansliet besvarade därför frågorna med utgångspunkt i de säkerhetsbristerna. Som framgår av tidigare svar i ärendet nämndes det i förbigående för tjänstemän vid Landsbygds- och infrastrukturdepartementet att det kunde finnas en risk för att det fanns säkerhetskänslig information i det digitala arkivet Arken första gången vid ett möte den 7 maj 2024.

Bristerna i Lantmäteriets hantering av utlämnande av förrättningsakter som begärts ut via myndighetens kundtjänst fick Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet däremot kännedom om den 26 mars 2024. Då informerade Lantmäteriet den ansvariga myndighetshandläggaren om att myndigheten hade anmält en säkerhetsskyddsincident till Säkerhetspolisen. Incidenten bestod i att myndigheten tillämpade en ordning som innebar att förrättningsakter som begärdes ut utlämnades via kundtjänst utan föregående sekretessprövning. Lantmäteriet uppgav i samtalet att myndigheten med omedelbar verkan hade börjat sekretesspröva förrättningsakterna innan de lämnades ut. Andreas Carlsons statssekreterare informerades muntligen om det inträffade och om myndighetens vidtagna åtgärder samma dag, varefter han senare samma dag informerade Andreas Carlson.

Eftersom Lantmäteriet hade gjort en anmälan till Säkerhetspolisen och infört en ordning som innebär att akterna sekretessprövades innan de lämnades ut, gjordes bedömningen att inga omedelbara åtgärder behövde vidtas från Regeringskansliets eller regeringens sida. Den nya ordningen innebar dock att handläggningstiden för ärenden om utlämnande av allmänna handlingar ökade markant. Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet följde därefter löpande myndighetens arbete med att komma till rätta med de långa handläggningstiderna. Detta skedde genom möten och telefonkontakter.

Den 10 april hölls det första mötet mellan tjänstemän från Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet och företrädare för myndigheten. Andreas Carlsons statssekreterare informerades den 24 april om vad som kom fram vid mötet och han informerade i sin tur Andreas Carlson dagen därpå. Därefter hölls den 7 maj det möte som nämns i tidigare svar i ärendet.

2. Utskottet önskar ta del av eventuell dokumentation från de möten eller kontakter mellan departementet och Lantmäteriet som redovisas i promemorian från Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet.

Det finns inte någon dokumentation från mötena eller kontakterna.

3. Har det utöver de möten och kontakter mellan departementet och Lantmäteriet som redovisas i promemorian ägt rum fler möten eller tagits fler kontakter med myndigheten som rör säkerhetsbristerna i Lantmäteriets arkiv? Vad framfördes vid dessa möten eller kontakter? Utskottet önskar även ta del av eventuell dokumentation från dessa möten.

7. I promemorian anges vidare att vid varje tillfälle som departementet har träffat Lantmäteriet med anledning av säkerhetsbristerna har frågan ställts om myndigheten ser behov av någon form av stöd från Regeringskansliet eller något beslut av regeringen (svaret på fråga 5). En redogörelse önskas för vid vilka tillfällen, fr.o.m. den 7 maj 2024, dessa träffar har ägt rum och vad som framfördes vid dem.

Utöver de möten som redovisats i tidigare svar har det hållits uppföljande möten mellan företrädare för Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och myndigheten den 23 maj, den 5, 14 och 25 juni, den 13 och 20 september, den 17 oktober, den 25 och 26 november samt den 3 och 4 december. Myndigheten har vid dessa möten redovisat vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av såväl bristerna avseende Lantmäteriets sekretessprövningar i utlämnandeärenden som bristerna kopplade direktåtkomsten till Arken. Därutöver har departementet haft löpande telefonkontakt med myndigheten för att informera sig om hur arbetet med anledning av det inträffade fortlöpte.

Myndigheten hade inte uttryckt några konkreta behov av stöd eller liknande vid dessa möten. Vid mötet den 5 juni nämnde dock myndigheten att den sannolikt skulle behöva ett budgettillskott för att hantera situationen, men det var då oklart hur stort tillskott som skulle behövas. Den 26 november bedömde dock myndigheten att den skulle klara årets budget i den anslagsfinansierade delen även om anslagskrediten troligen skulle behöva användas samt att ett budgettillskott därför skulle kunna krävas för 2025.

Det finns inte någon dokumentation från mötena.

4. Av promemorian framgår att det gick tio dagar mellan att företrädare för myndigheten den 7 maj 2024 i förbigående nämnde för tjänstemän vid departementet att det kunde finnas en risk för att det fanns säkerhets känslig information i databasen Arken som genom direktåtkomst var tillgänglig för aktörer inom offentlig och privat sektor och att myndigheten den 17 maj 2024 återkom i frågan (svaret på fråga 1). Vidtogs under tiden den 7 maj till den 17 maj 2024 några åtgärder från Regeringskansliets sida för att följa upp den nämnda risken för att det fanns säkerhets känslig information i databasen? Om ja, vilka åtgärder vidtogs? Om nej, varför inte?

Det vidtogs inte några åtgärder under den aktuella perioden. Som framgår av svaret på fråga 1 handlade mötet den 7 maj om den säkerhetsincident som myndigheten hade anmält till Säkerhetspolisen i mars 2024 och de åtgärder som myndigheten vidtog med anledning av den. Med hänsyn till att mötet

handlade om myndighetens sekretessprövningar av handlingar som begärs utlämnade och att företrädarna för myndigheten enbart i förbigående nämnde att det kunde finnas en risk kopplad till Arken, hade tjänstemännen vid departementet inte skäl att närmare överväga behovet av åtgärder från Regeringskansliets sida.

5. Vilka överväganden gjordes med anledning av att det dröjde till den 24 maj 2024 innan databasen Arken stängdes ned?

6. Vad framgick av den information om Lantmäteriets beslut om nedstängning av arkivet som departementet fick från myndigheten den 22 maj 2024? Gjordes det någon uppföljning av informationen innan arkivet stängdes ned den 24 maj 2024?

Som framgår av Regeringskansliets tidigare svar informerade ordföranden i Lantmäteriets styrelse den 17 maj en tjänsteman i Landsbygds- och infrastrukturdepartementet om att det skulle hållas ett extra styrelsesammanträde den 22 maj. Den 21 maj fick Andreas Carlsons statssekreterare information av tjänstemän i Landsbygds- och infrastrukturdepartementet om de bedömda riskerna. Departementet valde att avvakta vilka åtgärder styrelsen skulle vidta vid det extra styrelsemötet nästföljande dag.

Sent på kvällen den 22 maj informerades Landsbygds- och infrastrukturdepartementet av Lantmäteriet att direktåtkomsten till Arken skulle stängas ned. Av informationen framgick att styrelsen var enig om att en nedstängning var nödvändig eftersom risken för att säkerhetskänslig information kunde finnas tillgänglig via Arken var stor.

Departementet hade kontakt med Lantmäteriet under tiden mellan beslutet och nedstängningen. Myndigheten informerade då om att nedstängning skulle ske så snabbt som möjligt, men att myndigheten för att minimera skadeverknigen behövde säkerställa att nedstängningen inte skulle påverka andra system negativt. Vidare informerade myndigheten om hur den planerade att kommunicera beslutet internt och externt.

8. I promemorian från departementet anges att statssekreteraren har deltagit vid många av de möten som hållits med Lantmäteriet (svaret på fråga 1). Utskottet önskar en redogörelse för vid vilka möten statssekreteraren har deltagit.

Statssekreteraren har deltagit i möten med Lantmäteriet den 23 maj, den 14 och 25 juni, den 25 och 26 november samt den 3 och 4 december. Därutöver har han haft andra kontakter med myndigheten den 22 och 24 maj, den 2 juli samt den 11, 18, 19 och 20 november.

9. Har Regeringskansliet efter informationen som lämnades av Säkerhetspolisen den 27 juni 2024 fått del av någon bedömning från Säkerhetspolisen av konsekvenserna av det inträffade (jfr svaret på fråga 4)? Om ja, önskar utskottet en redogörelse för denna bedömning. Av redogörelsen bör framgå om det har kunnat klarläggas när säkerhetsbristen i arkivet har uppstått och när Regeringskansliet fick del av bedömningen. Om svaret är nej, har Regeringskansliet efterfrågat Säkerhetspolisens bedömning? Om nej, varför inte?

HI
RåHelve
Fredrik Ahlén
Uppger per
telefon den
7 april 2025
att mötet
ägde rum
den 23 januari
2025.
Pedro Nilsson

Vid ett möte mellan tjänstemän från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Justitiedepartementet och Säkerhetspolisen den 24 januari 2025 redogjorde Säkerhetspolisen allmänt för hur myndigheten arbetar med tillsyn enligt säkerhetsskyddslagen. Vid mötet efterfrågades en närmare bedömning, men Säkerhetspolisen uppgav att den vid detta möte inte kunde dela med sig av några bedömningar gällande den pågående tillsynen.

11. Enligt uppgifter i en artikel i Expressen den 20 november 2024 finns det i Lantmäteriet dokument – bl.a. en utredning från 2018, en rättsutredning från januari 2021 och en tillsynsrapport från april 2023 – som visar att det var känt att det fanns sekretessbelagd information och skyddade personuppgifter i arkivet (se även utskottets promemoria den 11 februari 2025, s. 4)? Har Regeringskansliet tagit del av något eller några av dessa dokument?

Regeringskansliet har inte tagit del av de aktuella dokumenten.

12. Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2025 fick Lantmäteriet i uppdrag att redovisa arbetet med att stärka den interna styrningen och kontrollen. Utskottet önskar ta del av den delredovisning som Lantmäteriet skulle lämna den 14 februari 2025.

Delredovisningen bifogas, se bilaga.

LM2025/008373
2025-02-12

DELREDOVISNING I

Intern styrning och kontroll

Uppdraget

Lantmäteriet ska enligt regleringsbrevet för budgetåret 2025 redovisa hur arbetet framskrider med att stärka den interna styrningen och kontrollen för att främja en god förvaltningskultur. Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet) vid två tillfällen, den 14 februari respektive den 15 maj 2025. Slutredovisning ska ske den 16 februari 2026.

I den första delredovisningen ska myndigheten beskriva hittills vidtagna åtgärder med anledning av det arbete som har initierats av styrelsen mot bakgrund av internrevisionens iakttagelser.

Vidtagna åtgärder

GENOMLYSNING AV FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Lantmäteriets styrelse gav den 13 juni 2024 generaldirektören i uppdrag att genomföra en genomlysning av myndighetens nuvarande förhållanden inom intern styrning av kontroll. Uppdraget gavs mot bakgrund att styrelsen noterat brister bl.a genom internrevisionens uppföljande granskning.

Uppdraget genomfördes av en extern resurs med meriterad erfarenhet av statlig förvaltning samt intern styrning och kontroll och slutredovisades för Lantmäteriets styrelse 2024-12-17.

För att stärka förutsättningarna för en väl fungerande intern styrning och kontroll vid Lantmäteriet rekommenderar genomlysningen följande åtgärder:

- att renodla organiseringen på central nivå för hur arbete med intern styrning och kontroll ska drivas,
- att omprioritera resurser från verksamhetsområdesnivå till central nivå för att på så sätt stärka den centrala styrning och uppföljningen,
- att bredda arbetet som bedrivs enligt förordning om intern styrning och kontroll från enbart övergripande riskanalys kopplat till målen i verksamhetsplan till att även innefatta risker kopplade till risk för fel i processer,
- att klargöra hur intern styrning och kontroll kopplat till lagefterlevnad ska gå till, vilket också kan ha effekter på hur den rättsliga styrningen och stödet ska organiseras samt
- att utveckla återrapporteringen till styrelsen så att årsrapporten Intern styrning och kontroll inte endast innehåller en redogörelse för vilka aktiviteter som är vidtagna under året utan också en redogörelse för resultatet av dessa aktiviteter inklusive bedömning.

För att stärka förutsättningarna för Lantmäteriets förmåga att hantera rekommendationer från internrevisionen effektivt och ändamålsenligt rekommenderar genomlysningen följande:

- att myndighetens nya process för hantering av internrevisionsgranskningar implementeras i sina olika delar och får sin plats inom ramen för en eventuellt förändrad och förstärkt central styrning,
- att internrevisionen, generaldirektören och styrelsen skapar en större samsyn kring myndighetens risker och vilka risker som det är relevant och lämpligt att internrevisionen granskar och vid vilken tidpunkt, samt
- att internrevisionen, verksamheten och styrelsen konkluderar vad som är en rimlig och ändamålsenlig nivå på hur internrevisionens rekommendationer ska formuleras. Detta kan med fördel kombineras med en översyn av internrevisionens arbetssätt för att bevaka framdriften i verksamhetens åtgärdsarbete.

Vidare framgår det av genomlysningen att om dialogen mellan styrelsen, generaldirektören och internrevisionen kan utvecklas kommer det att ge positiva effekter på myndighetens arbete med intern styrning och kontroll.

I samband med styrelsesammanträdet 2024-12-17 fick generaldirektören i uppdrag att ta fram en genomförandeplan utifrån genomlysningen. Resurssättning för utförandearbetet pågår och arbetet kommer att bedrivas i projektförm.

FÖRBÄTTRAD PROCESS FÖR VERKSAMHETSPLANERING OCH UPPFÖLJNING

Lantmäteriets verksamhetsplaneringsprocess är en central del i att utarbeta en plan, såväl budgetmässigt som verksamhetsmässigt, för att Lantmäteriet ska fullgöra sitt uppdrag, nå uppsatta mål och motsvara samhällets behov. Verksamhetsplanen är ett nyckeldokument i myndighetens interna styrning och kontroll. Processen för verksamhetsplanering har över tid utvecklats och ibland även utvärderats. Under våren 2024 genomförde Lantmäteriet en pilot om processeffektivisering av verksamhetsplaneringsprocessen och identifierade då ett antal utmaningar och förbättringsområden.

Lantmäteriet planerar att genomföra en översyn av verksamhetsplaneringsprocessen under våren 2025 och som kommer att ligga till grund för planeringsförutsättningar inför verksamhetsplaneringen 2026. Som ett stöd till generaldirektören har styrelsen lämnat internrevisionen ett rådgivningsuppdrag inom ramen för området. Rådgivningsuppdraget syftar till att bedöma hur Lantmäteriets process och organisering för verksamhetsstyrning och uppföljning kan utvecklas, effektiviseras och ske med en betryggande intern styrning och kontroll. I uppdraget ingår även att stödja myndigheten i utvecklingsarbetet. Lantmäteriet har rekryterat en ny verksamhetsområdeschef för ekonomi som börjar i sitt uppdrag inom kort. Verksamhetsområdeschefen för ekonomi kommer att leda arbetet inom utvecklingsområdet.

UPPDATERING AV SÄKERHETSSKYDDSANALYS OCH SÄKERHETSSKYDDSPÅN

Lantmäteriet genomförde i början av 2024 ett myndighetsövergripande arbete i syfte att uppdatera myndighetens säkerhetsskyddsanalys och

säkerhetsskyddsplan. Uppdatering av dokumenten avgränsades under 2024, av både resursskäl och med anledning av en kompletterande tillsynsfråga från Säkerhetspolisen, till att endast avse fastighetsbildningens verksamhet. Säkerhetsskyddsanalysen och -planen kommer att kompletteras med uppdaterade delar för hela myndigheten före sommaren 2025.

ÖVERSYN AV VISSA DELAR AV ORGANISATIONEN

Under hösten 2024 genomfördes en översyn av organisering för myndighetsgemensam verksamhet. Syftet med översynen var att identifiera och föreslå effektivare organisationsformer vilket även skulle förbättra förutsättningarna för arbetet med den interna styrningen och kontrollen. Några förändringar genomfördes inte med anledning av översynen.

Under januari 2025 påbörjade myndigheten en översyn av verksamhet för säkerhet och juridik. Översynen beräknas vara klar i juni 2025.

ÖVERSYN AV MYNDIGHETENS DEL AV INTERNREVISIONSPROCESSEN

För att förbättra myndighetens hantering av internrevisionsgranskningar samt den interna styrningen och kontrollen utsåg myndigheten i februari 2024 en särskild resurs till rollen som samordnare/controller för internrevisionsfrågor. En översyn av myndighetens del av internrevisionsprocessen gjordes och en ny process togs fram under våren 2024. Såsom framgår ovan beskriver genomlysningen av myndighetens interna styrning och kontroll den nya processen som ändamålsenlig men rekommenderar att den implementeras i sina olika delar och får sin plats inom ramen för en eventuellt förändrad och förstärkt central styrning. Översyn av integrering av processen i den förstärkta styrningen kommer att genomföras våren 2025.

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-04-03

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 – Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 10 i rubricerat ärende.

I promemorian anges att Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet under sommaren 2024 hade kontakt med Försvarsdepartementet med anledning av att försvarsministern hade fått frågor om säkerhetsbristerna från media (svaret på fråga 2–3). När, hur och på vilket sätt fick försvarsministern först kännedom om säkerhetsbristerna i arkivet?

Pål Jonson tog under våren 2024 del av uppgifter i media om säkerhetsbristerna.

Bilaga A3.5.6

Regeringskansliet

2025-04-29
SB2025/00174

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 – Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbyggs- och
infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen
Fredrik Ahlén.

Per Hall

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 –
Infrastruktur- och bostadsministrarnas agerande i samband med
säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

Enligt uppgifter i Expressen den 3 december 2024 besökte Lantmäteriets tidigare säkerhetsskyddschef och en medarbetare Regeringskansliet för att "ge en fullständig bild" av läget och situationen. Har statsrådet kännedom om att ett sådant möte har ägt rum någon gång mellan den 7 maj och 17 maj 2024? Om ja, när ägde mötet rum och vilka deltog vid mötet? Vad framfördes vid mötet?

Som framgår av tidigare svar i ärendet hölls ett möte mellan företrädare för Lantmäteriet och företrädare för Landsbygds- och infrastrukturdepartementet den 7 maj 2024. Mötet handlade om den säkerhetsincident som myndigheten hade anmält till Säkerhetspolisen i mars 2024, dvs. att myndigheten före den 26 mars 2024 hade tillämpat en ordning som innebar att förrättningsakter som begärdes ut lämnades ut via kundtjänst utan föregående sekretessprövning. I slutet av mötet nämndes i förbigående att det kunde finnas en risk för att det fanns säkerhetskänslig information i Arken.

Vid mötet deltog från Lantmäteriets sida den dåvarande säkerhetsskyddschefen Peter Wengrud och departementets kontaktperson, den strategiska rådgivaren Agnieszka Drewniak. Från departementet deltog expeditionschefen, huvudmannen och myndighetshandläggaren.

Efter detta möte hölls inte något ytterligare möte mellan företrädare för departementet och företrädare för myndigheten förrän den 17 maj 2024.

Bilaga A3.5.7

Regeringskansliet

Statsrådsberedningen
Rättschefen2026-02-05
SB2026/00174
SB2025Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -02- 05

1003-2024/25

Dnr 1003-2024/25

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7–8 (f.d. G35 och 39)
– Infrastruktur- och bostadsministrarnas agerande i samband med
säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Fredrik Ahlén, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet**Promemoria**

2026-02-05

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7–8 (f.d. G35 och 39) – Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svarspromemorian från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet den 4 mars 2025 anføres att Justitiedepartementet den 27 juni 2024 fick information om att Säkerhetspolisen (Säpo) hade inlett ett tillsynsärende rörande Lantmäteriets säkerhetskyddsanalys. Vidare anføres att Säpo vid denna tidpunkt inte hade klarlagt om de konstaterade bristerna medförde att skyddsvärd information gjorts tillgänglig och Säpo redogjorde inte för någon bedömning av eventuella konsekvenser av det inträffade. I svarspromemorian den 3 april 2025 anføres vidare att Säpo vid ett möte med tjänstemän från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet och Justitiedepartementet den 23 januari 2024 inte kunde dela med sig av några bedömningar gällande den pågående tillsynen.

Har regeringen/Regeringskansliet efter den 3 april 2025 fått del av någon bedömning från Säpo av konsekvenserna av säkerhetsbristerna vid Lantmäteriet? Om svaret är ja, önskar utskottet en redogörelse för denna bedömning. Av redogörelsen bör det framgå när Regeringskansliet fick del av bedömningen, om det har kunnat klarläggas om det har funnits information som omfattas av försvarssekretess i Lantmäteriets arkiv och när säkerhetsbristerna i Lantmäteriets arkiv har uppstått. Om svaret är nej, har Regeringskansliet efterfrågat Säpos bedömning?

Regeringen eller Regeringskansliet har inte efter den 3 april 2025 fått del av en sådan bedömning som avses i frågan och inte heller efterfrågat någon sådan bedömning.

2. Vid utskottets utfrågning med infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson framkom att kriskoordineringscentralen i Regeringskansliet den 25 maj 2024 i dess dagliga utskick i Regeringskansliet av frågor som kan vara av relevans för målen för samhällets säkerhet, Sveriges nationella intressen samt regeringens och Regeringskansliets krishantering redovisade att Lantmäteriet i ett pressmeddelande den 24 maj 2024 informerat om att direktåtkomsten till Arken stängts ned av säkerhetsskäl.

Vidtogs några åtgärder vid andra departement med anledning av den information som framgick i utskicket? Om ja, vid vilka departement och vilka åtgärder vidtogs?

Händelsen har varit föremål för diskussion inom ramen för den löpande kontakten mellan Försvarsdepartementet och dess myndigheter.

3. I en artikel i Expressen den 8 maj 2025 (bilagan) uppges att Lantmäteriet den 2 april 2025 gjorde ytterligare en incidentanmälan till Säkerhetspolisen. Infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson säger i en kommentar att han nära följer myndighetens arbete och att han har fått del av information om det inträffade.

När fick ministern information om den påstådda incidenten och vad framgick av informationen? Har några åtgärder vidtagits med anledning av informationen? Om ja, när och vilka åtgärder har vidtagits? Om nej, varför inte? Har informationen vidarebefordrats till Statsrådsberedningen och andra departement? Om ja, när och till vilka departement? Om nej, varför inte?

Den 8 april 2025 mottog en tjänsteman i Landsbygds- och infrastrukturdepartementet information från Lantmäteriet om att myndigheten den 2 april hade anmält en säkerhetsskyddsincident till Säkerhetspolisen. Säkerhetsskyddsincidenten rörde ett handläggningssystem inom fastighetsinskrivningsverksamheten som kallas Sfären. Lantmäteriet gjorde bedömningen att det kunde finnas uppgifter i systemet som omfattas av sekretess, men att det sannolikt inte var någon utanför myndigheten som fått del av uppgifterna i systemet. Samtidigt konstaterade myndigheten att det var många inom myndigheten som hade tillgång till systemet.

Samma dag informerade tjänstemannen andra berörda i departementet, bl.a. Andreas Carlsons statssekreterare. Vidare hade ansvarig huvudman kontakt med myndighetens styrelseordförande. Det bestämdes att ett möte skulle hållas med myndigheten nästföljande förmiddag.

Vid mötet den 9 april 2025, där bl.a. Andreas Carlsons statssekreterare deltog, uppgav myndigheten att Sfären till viss del inte uppfyllde kraven för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information. Enligt myndigheten hade dock inga handlingar lämnats ut från systemet utan föregående sekretessprövning. Myndigheten fick frågan om den såg något behov av stöd från Regeringskansliet eller något beslut av regeringen för att hantera den uppkomna situationen. Myndigheten uppgav att det inte fanns något sådant behov och att problemet kunde hanteras av myndigheten.

Samma dag informerades Andreas Carlson av sin statssekreterare om vad som framkommit vid kontakterna med myndigheten den 8 och 9 april. Andreas Carlsons statssekreterare informerade samma dag statsministerns statssekreterare. På kvällen informerades Statsrådsberedningen även på tjänstemannanivå av Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Den aktuella händelsen föranledde inga övriga åtgärder inom Regeringskansliet. Som framgår av svaret på fråga 1 i svarspromemorian den 4 mars 2025 hade dock regeringen i Lantmäteriets regleringsbrev för 2025 gett myndigheten i uppdrag att redovisa arbetet med att stärka den interna styrningen och kontrollen för att främja en god förvaltningskultur. Myndigheten har även i uppdrag att redovisa en analys av befintlig funktionalitet inom fokusområdena och hur förslagen från åtgärdsarbetet implementerats samt vid behov föreslå åtgärder för att säkerställa dessa funktioner. Uppdraget ska efter delredovisning den 14 februari och den 15 maj 2025 slutredovisas den 16 februari 2026. Som framgår av utskottets promemoria beslutade regeringen den 10 april 2025 att ge en utredare i uppdrag att granska Lantmäteriets arbete med informationssäkerhet i sin manuella hantering och sina digitala system (LI2025/00816).

Bilaga A3.5.8

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2025/00174

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7–8 och 37 – Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed överlämnas promemorior från Statsrådsberedningen,
Försvarsdepartementet och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättssakkunniga
Anton Holmgren, Statsrådsberedningen, expeditionschefen Carin Bratt,
Försvarsdepartementet, och expeditionschefen Fredrik Ahlén, Landsbygds-
och infrastrukturdepartementet.

Per Hall

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7–8 och 37 (f.d. G35 och 39) – Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 1 och 4 i rubricerat ärende.

1. Har den nationella säkerhetsrådgivaren eller något av kanslierna som sorterar under denne fått information med anledning säkerhetsbristerna vid Lantmäteriet? Om ja, vem lämnade informationen? När lämnades informationen och vad framkom av den? Har den nationella säkerhetsrådgivaren eller något av kanslierna vidtagit några åtgärder med anledning av informationen? Om ja, när och vilka åtgärder har vidtagits? Om nej, varför inte?

4. En redogörelse önskas för vem/vilken funktion på Regeringskansliet som har det övergripande ansvaret för att åtgärder med anledning av säkerhetsincidenter med betydelse för nationell säkerhet samordnas på ett ändamålsenligt sätt inom Regeringskansliet och att statsministern hålls informerad.

Frågor som uppkommer inom ramen för en myndighets verksamhet hanteras som utgångspunkt av det departement till vilket myndigheten hör. Det gäller också för säkerhetsincidenter hos myndigheten.

Statsrådsberedningen samordnar och inriktar Regeringskansliets arbete med nationell säkerhet och krishantering. För strategisk samordning i frågor som rör nationell säkerhet finns ett nationellt säkerhetsråd som biträds av den nationella säkerhetsrådgivaren. Inom Regeringskansliet ansvarar den nationella säkerhetsrådgivaren för analys, samordning och inriktning av frågor som rör nationell säkerhet. Vidare biträder nationella

säkerhetsrådgivaren statsministern i utrikes- och säkerhetspolitiska frågor och frågor om nationell säkerhet och försvar.

Under den nationella säkerhetsrådgivaren i Statsrådsberedningen finns bl.a. kansliet för krishantering. Kansliet är uppdelat i två sektioner av vilka den ena är kriskoordineringscentralen (KKC). KKC arbetar dygnet runt med omvärldsbevakning, larm samt rapportering till politisk ledning och övriga delar i Regeringskansliet. Vid händelser som skulle kunna föranleda krishantering för regeringen och Regeringskansliet larmar kansliet berörda departement. Vid behov sammankallar chefstjänstemannen för krishantering berörda expeditionschefer och statsministerns statssekreterare berörda statssekreterare till möte i gruppen för strategisk samordning.

Vad gäller den nationella säkerhetsrådgivaren och kansliet under honom har följande skett med anledning av händelserna hos Lantmäteriet.

Den 24 maj 2024 tog KKC del av information om Lantmäteriet i media och kontaktade därför Landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Dagen efter informerade kansliet för krishantering den nationella säkerhetsrådgivaren, som därefter hölls informerad.

Den 26 juni 2024 lämnade departementet övergripande information till KKC om den aktuella situationen för det fall behov av krishantering skulle uppkomma under sommaren. Av informationen framgick att Lantmäteriets digitala tjänster hade stängts ned eller begränsats samt att detta genererade mycket arbete för myndigheten och ledde till långa handläggningstider för olika samhällsaktörer som hade behov av handlingar. Departementet uppgav att det vid informationstillfället inte förelåg någon kris som krävde hantering från Regeringskansliets sida.

Den 9 juli 2024 hade KKC kontakt med departementet med anledning av ytterligare medierapportering om Lantmäteriet. KKC kontaktade även kansliet för samordning av underrättelser (SB UND), som inte hade någon ytterligare information.

Den 24 oktober 2024 skickade departementet information till KKC om den då pågående medierapporteringen om Lantmäteriet.

KKC fick därutöver under perioden 29 maj–6 december 2024 löpande del av information från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (numera

Myndigheten för civilt försvar) och Nationellt cybersäkerhetscentrum innehållande vissa uppgifter om Lantmäteriet. Informationen förmedlades av Försvarsdepartementet. Informationen byggde på bl.a. vad som rapporterats i media och uppgifter från Skatteverket om hur Lantmäteriets nedstängning av digitala tjänster påverkade olika samhällsaktörers tillgång till s.k. grunddata. Uppgifterna från Skatteverket ingick i kansliet för krishanteringens dagliga omvärldsbevakningsrapport som distribuerats i Regeringskansliet.

Som framgår av svaret på fråga 2–4 i svarspromemorian den 4 mars 2025 och svaret på fråga 3 i svarspromemorian den 5 februari 2026 har Landsbygds- och infrastrukturdepartementet informerat andra delar av Statsrådsberedningen om händelserna vid Lantmäteriet. Detta har skett i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1), s. 17.

Regeringskansliet**Promemoria**

2026-02-26

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7–8 och 37 – Infrastruktur- och bostadsministrarnas agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 2 i rubricerat ärende.

2. Har försvarsministern fått information om att potentiellt säkerhets känsliga uppgifter med betydelse för det svenska försvaret kan ha funnits tillgängliga i databasen Arken? Om ja, när informerades försvarsministern och vad framgick av informationen? Om nej, varför inte?

Som Regeringskansliet har redogjort för i svar på utskottets tidigare frågor tog försvarsministern under våren 2024 del av uppgifter i media om säkerhetsbristerna, se svaret på fråga 10 i svarspromemorian den 3 april 2025. Från det att uppgifterna framkom i media så har försvarsministern vid behov fått information om den uppkomna situationen.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 7–8 och 37 –
Infrastruktur- och bostadsministerns agerande i samband med
säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 3 i rubricerat ärende.

3. Har det inom Regeringskansliet tagits initiativ till någon analys av konsekvenserna för den nationella säkerheten som säkerhetsbristerna vid Lantmäteriet kan ha gett uppbov till? Om svaret är ja, har den lett till några åtgärder och i så fall vilka? Om svaret är nej, varför inte?

Enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) är det den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet som ansvarar för att verksamheten uppfyller lagens krav. Vidare framgår det av lagen och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) att det är Säkerhetspolisen som utövar tillsyn över att verksamhetsutövaren följer lagen och de föreskrifter som har meddelats med stöd av den. Lantmäteriet har anmält säkerhetsskyddsincidenter till Säkerhetspolisen den 21 mars 2024 gällande förrättningsakter som begärts ut genom kundtjänst och den 2 april 2025 gällande handläggningssystemet Sfären. Vidare har Säkerhetspolisen haft tillsynsärenden gentemot Lantmäteriet.

Med utgångspunkt i myndigheternas ansvar har Regeringskansliet vidtagit en rad åtgärder med anledning av det inträffade. Som framgår av tidigare svar i ärendet har Regeringskansliet bl.a. haft kontakt med Säkerhetspolisen vid två tillfällen med anledning av de aktuella händelserna hos Lantmäteriet. Se svaren på fråga 1–6 i svarspromemorian den 4 mars 2025 och svaret på fråga 9 i svarspromemorian den 3 april 2025.

Det kan noteras att Regeringskansliet inte har kunnat få någon närmare uppgift från myndigheten om i vilken omfattning säkerhets känslig information kan ha röjts. Detta beror på att informationsuttaget via direktåtkomst till Arken inte har loggats på personlig användarnivå och det inte har förts noteringar om kundtjänsts utlämnande av allmänna handlingar. Det framgår vidare av promemorian Granskning av Lantmäteriets informationssäkerhet (Ds 2026:2) att de reella skadorna för i första hand Sveriges säkerhet med anledning av incidenten är svåra att bedöma.

Bilaga A3.5.9

Från: [Susanne Ås Sivborg](#)
Till: [Peder Nielsen](#)
Kopia: [Kristina Örtenhed](#); [Marilena Cottone](#)
Ärende: Sv: Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 - Infrastruktur- och bostadsministrernas agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv (dnr 1003-2024/25 och 1008-2024/25)
Datum: den 28 mars 2025 13:19:24
Bilagor: [image001.png](#)

Jag har inga kommentarer till det som omnämns i det underlag som har skickats till mig.

Jag har löpande informerat Regeringskansliet om upptäckta brister och incidenter kopplade till Lantmäteriets information och tjänster under den tid jag var GD för Lantmäteriet, dvs från 1 jan 2018 till 9 dec 2024. Myndigheten har, under de år som jag varit GD, kontinuerligt och fokuserat arbetat med, att så fort det varit möjligt, rapportera och åtgärda upptäckta brister och incidenter.

Den enda kommentar jag vill lyfta är att anmälningarna till KU verkar basera sig på den information som media har publicerat. En del fakta lämnade till media av mig och myndigheten har inte tagits med eller inte återgivits korrekt. Ett exempel på detta är att media inte angivit att information med känd försvarssekretess aldrig funnits i de akter som varit tillgängliga via de tjänster som Lantmäteriet tillhandahållit och som stängdes i maj 2024.

Jag har inte möjlighet att ytterligare redogöra för min och Lantmäteriets information till Regeringskansliet under våren och sommaren 2024 då jag, sedan jag entledigades från min position som GD på myndigheten, inte har någon som helst tillgång till information rörande detta. Påpekas bör att delar av informationen är sekretessbelagd.

Vänligen bekräfta att ni mottagit mitt mejl.

Susanne Ås Sivborg

Från: Peder Nielsen <peder.nielsen@riksdagen.se>
Skickat: den 13 mars 2025 17:28
Till: Susanne Ås Sivborg <susanne.as.sivborg@regeringskansliet.se>
Kopia: [Kristina Örtenhed](#) <kristina.ortenhed@riksdagen.se>; [Marilena Cottone](#) <marilena.cottone@riksdagen.se>
Ämne: Konstitutionsutskottets granskningsärende 35 och 39 - Infrastruktur- och bostadsministrernas agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv (dnr 1003-2024/25 och 1008-2024/25)

Med anledning av Mikael Larssons (C) respektive Denis Begics (S) begäran om granskning av infrastruktur- och bostadsministrernas agerande i samband med säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv har konstitutionsutskottet enligt 13 kap. 1 § regeringsformen inlett en granskning.

Vid sitt sammanträde i dag har utskottet fattat beslut om att sända underlaget i granskingen till dig för eventuella kommentarer samt begära en redogörelse för din och Lantmäteriets information till Regeringskansliet under våren och sommaren 2024 när det gäller frågan om säkerhetsbrister i Lantmäteriets arkiv och Regeringskansliets återkoppling på denna information.

Ett svar önskas senast torsdagen den 3 april 2025 kl. 13.

Vänligen bekräfta mottagandet av detta mejl.

Med vänlig hälsning
Peder Nielsen

Peder Nielsen

Kanslichef • Konstitutionsutskottet • Riksdagsförvaltningen

Telefon: 08-786 40 72 • Mobil: 072-585 91 71 • E-post: peder.nielsen@riksdagen.se

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

SVERIGES
RIKSDAG

Bilaga A3.5.10

G35 och 39

Svar inkom via e-post
Datum: 2025-04-29
Från: Peter Wengrud

Med anledning av frågor från konstitutionsutskottet följer nedan en sammanställning av de möten som avses i frågorna.

Den 10:e april 2024 deltog följande representanter från Lantmäteriet: Generaldirektör Susanne Ås Sivborg, Styrelseordförande Olle Sundin, Strategisk rådgivare Agnieszka Drewniak, samt jag, Peter Wengrud. Från Regeringskansliet deltog Fredrik Åhlén, Lina Martinsson, Helen Ekstam och Mikaela Nilsson. Syftet med mötet var att informera Regeringskansliet om en händelse som inleddes som en visselblåsning och som utvecklades till en säkerhetsskyddsincident, anmäld till tillsynsmyndigheten Säkerhetspolisen. Genomgången fokuserade på formuleringarna i visselblåsarärendet, att myndigheten hade lämnat ut allmänna handlingar utan föregående sekretessgranskning, samt vilka åtgärder som vidtagits av myndigheten. Vi kom mot slutet av detta möte överens om att ha ett uppföljande möte för att följa utvecklingen av ärendet och invänta återkoppling från Säkerhetspolisen efter anmälan om säkerhetshotande händelse.

Den 7:e maj 2024 genomfördes det planerade uppföljningsmötet. Från Lantmäteriet deltog Agnieszka Drewniak och jag, Peter Wengrud, då Generaldirektör Susanne Ås Sivborg inte kunde närvara av skäl jag inte minns. Från Regeringskansliet deltog Fredrik Åhlén, Helen Ekstam och Lina Martinsson. Under detta möte gick vi igenom resultaten av den interna utredningen som pekade på att det varit känt under flera år att utlämnade skett utan föregående sekretessgranskning. Vi gick även kort igenom den rapport som skickats på begäran till Säkerhetspolisen efter den initiala anmälningen av den säkerhetshotande händelsen. Under den interna utredningen konstaterades att i det digitala tillhandahållandet inte kunde uteslutas förekomst av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Det är viktigt att klargöra att påståendet om att jag på eget initiativ skulle ha kontaktat Regeringskansliet inte stämmer. Det var vid detta uppföljningsmöte som jag delgav uppgifterna att även de digitala tjänsterna kunde innehålla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som därmed inte heller sekretessgranskades då många av Lantmäteriets "kunder" hade direktåtkomst till det digitala arkivet (ARKEN) där uppgifterna fanns, samma databas som kundcenter använder vid utlämnade av allmänna handlingar som inte sekretessgranskades. Generaldirektören ansåg att jag borde hålla mig strikt till den ursprungliga incidenten gällande utlämnandet av allmänna handlingar från kundcenter. Jag gjorde detta val då jag tyckte det var min skyldighet att informera om det utvidgade problemet rörande de digitala tjänsterna.

Jag vill även förtydliga frågan angående huruvida uppgifter har röjts eller inte. Enligt säkerhetsskyddslagen bedöms uppgifter som röjda när de finns i ett system som inte är avsett för att lagra sådan information, vilket det digitala arkivet (ARKEN) inte är. Som säkerhetsskyddschef bedömer jag att uppgifter anses röjda så snart de finns i den aktuella

databasen. Det har även konstaterats, vilket framgår av Expressens granskning, att handlingar med säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter på begränsat hemlig och konfidentiell nivå har hämtats ut vid flera tillfällen av okänd. När detta konstaterades fattade styrelsen beslutet att stänga de aktuella digitala tjänsterna.

Bilaga A3.6.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 22

Dnr 927-2024/25

Till Konstitutionsutskottet

Hemställan om granskning av dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Bakgrund

Den 8 juni 2022 sa dåvarande statsminister Magdalena Andersson i riksdagen att "den våg av investeringar som sköljer över Sverige med batterifabriker i norr" inte skett om inte "Miljöpartiet hade funnits i Sveriges riksdag och i Sveriges regering och drivit på". Investeringarna har enligt Andersson skett med hjälp av en "kombination av piska och morötter".

Detta uttalande gjordes efter att de statliga myndigheterna Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonden tillsammans genom bolaget 4 to 1 Investments KB i juni 2021 hade investerat i Northvolt – ett belopp som idag uppgår till 5 824 miljoner kronor. De gick in i Northvolt när Andersson var finansminister och chef på det departement som ansvarar för styrningen av AP-fonderna.

Dessa statliga placeringar genomfördes i nära anslutning till att andra pensionsförvaltare med viss anknytning till Socialdemokraterna investerade i Northvolt.

Pensionsförvaltaren AMF, som ägs av LO tillsammans med Svenskt Näringsliv har investerat cirka 2 000 miljoner kronor i Northvolt. AMF gjorde sin första placering i företaget 2019 och har kommunicerat om flera tilläggsinvesteringar, senast 2023.

Folksamgruppen med pensionsförvaltarna Folksam Liv och KPA Pension som kontrolleras av fackföreningsrörelse och kooperation investerade 850 miljoner kronor i Northvolt 2022. Det föregicks av att Folksamgruppen 2019 placerade cirka 150 miljoner kronor i preferensaktier i Northvolt.

Statliga Första till Fjärde AP-fonderna ska enligt Lag (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) "förvalta fondmedlen på sådant sätt att de blir till största möjliga nytta för försäkringen för inkomstgrundad ålderspension." AP-fondslagen innebär att "Näringspolitiska eller ekonomiskpolitiska hänsyn ska inte tas i placeringsbesluten."

Även det statliga bolaget Vattenfall AB har investerat i Northvolt under Magdalena Anderssons tid som finansminister, 2017 och enligt medieuppgifter även 2019.

Idag är det värt att notera att inga andra svenska pensionsfonder än de statliga och de där arbetarrörelsen har eller har haft inflytande och inga andra svenska energibolag än det statliga gjort motsvarande investeringar i Northvolt.

Aktuellt läge

Northvolt har ansökt om rekonstruktion i USA. Det finns risk att de pensionsmedel som investerats i bolaget går förlorade. Både AP-fonderna och de pensionsfonder som kontrolleras av arbetsmarknadens parter har en betydande riskspridning, men ändå gäller att misslyckade investeringar som de i Northvolt, allt annat lika, tär på pensionsförvaltarens kapital.

När det gäller Vattenfalls kapital som förts till Northvolt framstår det idag som uppenbart att det hade varit bättre om dessa pengar hade investerats i elproduktion.

Granskningsfråga

Mot bakgrund av det ovan beskrivna anser jag att konstitutionsutskottet bör granska regeringen Löfvens samt regeringen Anderssons agerande i samband med statliga myndigheters och bolags investeringar i Northvolt. Förekom politiska påtryckningar från regeringen när AP-fonderna i juni

2021 och Vattenfall 2017 respektive 2019 investerade i Northvolt? Var beslutsunderlagen fullgoda? Agerade dåvarande regeringarna och eller AP-fonderna i strid med AP-fondernas regelverk om att förvaltningen inte ska styras av näringspolitiska mål?

Särskilt bör dåvarande finansminister respektive statsminister Magdalena Anderssons åtgärder och överväganden granskas:

- Hur agerade dåvarande finansminister Andersson i juni 2021 för att säkerställa att de myndigheter, AP-fonderna, som rapporterar till Finansdepartementet, inte utsattes för otillbörliga påtryckningar att investera i Northvolt?
- Vad avsåg dåvarande statsminister Andersson med sitt uttalande i juni 2022 om att investeringar i batterifabriker i norr inte skett om inte regeringen drivit på med "piska och morötter"?

Stockholm 2025-01-22

Mattias Karlsson i Luleå
Riksdagsledamot (M)

Bilaga A3.6.2

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -02- 13

Dnr 1096-2024/25

2025-02-13

Hemställan om att granska tidigare statsrådet Per Bolunds hantering av AP-fonderna

På 1960-talet skapades de första AP-fonderna när den tidens politiker insåg de stora kostnader som skulle komma för staten när 40-talisterna väl gick i pension. Sedan dess har AP-fonderna växt och idag finns cirka 2000 miljarder i systemet.

2019 ändrades reglerna och där möjligheten för fonderna att genomföra mer risktagande placeringar infördes. Med det sagt gäller fortfarande att kapitalet skall förvaltas genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Huvudsyftet för fonderna är således att vara en del av den allmänna välfärden och utgöra en buffert i systemet.

Det är därför anmärkningsvärt att tidigare finansmarknadsministern Per Bolund (MP) enligt uppgifter i media haft för avsikt att istället använda medlen för att driva aktivistisk och riskfull politik. Än mer anmärkningsvärt är det sätt som detta uppgivits ha skett på.

I tidningen ETC yttrade statsrådet Bolund följande:

– Jag har upplyst dem (AP-fonderna) väldigt tydligt. De känner till att det finns ny lagstiftning. 2020 ska det granskas hur de sköter sina investeringar sett till biologisk mångfald och skogsköveling, exempelvis i Amazonas. 2021 ska det granskas sett till fossila bolag. Om det inte händer något måste regeringen gå vidare med saken.

– Om de (AP-fonderna) inte förstår regeringens signaler kan vi behöva rekrytera nya styrelser, som har bättre förståelse för vad vi förväntar oss. Det är en väldigt konkret möjlighet som vi har. Jag förväntar mig att det ska ske stora förändringar.

Det torde vara upp till styrelsen att fatta dessa beslut baserade på marknadsanalyser av hur fondens medel bäst skulle kunna förvaltas. Istället verkar statsrådet ägnat sig åt utpressning och hotat fondernas styrelseledamöter med sparken. Om det är sant är det både olämpligt och eventuellt fråga om ministerstyre i en fråga som statsrådet inte alls har något att skaffa med.

Sverigedemokraterna

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (2)

I samma artikel framgår även att AP-fonderna investerat stora summor i Northvolt. Saken kompliceras än mer av att dokumentationen av köpen är bristfällig och att investeringarna skett genom tillskapande av underbolag i kommandit- och aktiebolagsform. När media begärt ut handlingar om transaktionerna har detta nekats av ansvariga.

Om även denna investering skett efter påtryckning från den tidigare regeringen är detta givetvis mycket allvarligt.

Jag hemställer därför att Konstitutionsutskottet granskar tidigare statsrådet Per Bolunds hantering av AP-fonderna.

<https://ledarsidorna.se/ap-fondernas-rokridaer-om-northvolt/>

Mattias Bäckström Johansson

Bilaga A3.6.3

Regeringskansliet

2025-03-11
SB2025/00203

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och rättschefen Johan Ndure.

Per Hall

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilka statsråd har under perioden 2017–2021 haft ansvar för Första–Fjärde AP-fonderna respektive bolagsförvaltningen av Vattenfall AB?

Under perioden 2017–2021 har tre statsråd haft ansvaret för Första–Fjärde AP-fonderna. Per Bolund var ansvarig till den 5 februari 2021. Åsa Lindhagen var ansvarig från den 5 februari 2021 till den 30 november 2021. Max Elger var ansvarig från den 30 november 2021.

Under samma period har tre statsråd haft ansvaret för Vattenfall AB. Mikael Damberg var ansvarig för bolaget till den 21 januari 2019. Ibrahim Baylan var ansvarig för bolaget från den 22 januari 2019 till den 30 november 2021. Karl Petter Torwaldsson var ansvarig för bolaget från den 1 december 2021.

2. I regeringens policy för styrning och utvärdering av AP-fonderna nämns en ”fortgående dialog”. Utskottet önskar en redogörelse för hur denna dialog rutinmässigt ser ut och vilka som typiskt sett deltar vid dialogen. Om det finns någon riktlinje eller liknande som anser denna dialog eller arbetet med AP-fonderna i övrigt önskar utskottet ta del av denna.

En årlig dialog genomförs med varje AP-fond i enlighet med avsnitt 4.2 i Cirkulär 2025:2 Den årliga myndighetsdialogen, se bilaga. I detta avseende har cirkuläret varit i huvudsak oförändrat under den aktuella perioden. Övriga delar i cirkuläret är dock inte tillämpliga.

Den årliga dialogen med varje AP-fond hålls i mars eller april. Vid mötet redogör AP-fonden bl.a. för fondens resultat, avkastning och kostnader samt aktuella frågor och eventuella synpunkter på den externa konsultens utvärdering. Från Regeringskansliet deltar normalt den ansvariga statssekreteraren, avdelningschefen vid Finansmarknadsavdelningen, enhetschefen för Enheten för försäkring, pension och myndighetsstyrning, och myndighetshandläggaren för AP-fonderna. Från AP-fonden deltar styrelseordföranden och den verkställande direktören.

3. Vilka kontakter har Regeringskansliet och Första–Fjärde AP-fonderna haft i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt? Utskottet önskar även en redogörelse för vad som har framförts vid dessa eventuella kontakter.

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte att det under perioden 2017–2021 har förekommit någon kontakt med Första–Fjärde AP-fonderna i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt. Regeringskansliet känner inte heller till att någon sådan kontakt förekommit under den aktuella perioden.

4. I prop. 2019/20:57 framgår att AP-fonderna inte får ta på sig det operativa företagsledningsansvaret i onoterade riskkapitalföretag. Mot denna bakgrund önskar utskottet en redogörelse för om det förekom någon dialog eller information mellan AP-fonderna och Regeringskansliet avseende huruvida 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB självständigt i förhållande till AP-fonderna genomförde en analys och fattade det efterföljande beslutet att investera i Northvolt.

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte att det under perioden 2017–2021 har förekommit någon dialog eller information mellan AP-fonderna och Regeringskansliet avseende huruvida 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB självständigt i förhållande till AP-fonderna genomförde en analys och fattade det efterföljande beslutet att investera i Northvolt. Regeringskansliet känner inte heller till att någon sådan dialog eller information förekommit under den aktuella perioden.

5. Har Vattenfalls investeringar i Northvolt berörts vid ägardialoger eller eventuellt andra kontakter med bolaget? Om ja, önskar utskottet en redogörelse för vad som har framförts av bolaget respektive ägaren vid dessa.

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation av ägardialogerna med Vattenfall under perioden 2017–2021 framgår inte att Vattenfalls investeringar i Northvolt har berörts vid ägardialogerna. Regeringskansliet känner inte heller till att investeringarna berörts vid några andra kontakter med bolaget under den aktuella perioden.

6. Har några ledamöter i Första–Fjärde AP-fondernas styrelser entledigats i förtid under perioden 2019–2021? Om ja, önskas en redogörelse för på vems initiativ entledigandet har skett.

Nej, några ledamöter i Första–Fjärde AP-fondernas styrelser har inte entledigats i förtid under perioden 2019–2021.

7. Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och innehållet i promemorian föranleder inte några kommentarer eller synpunkter i övrigt.

Utdrag ur Cirkulär Fi 2025:2 Den årliga myndighetsdialogen

4.2 Genomförande

De årliga myndighetsdialogerna genomförs i Regeringskansliets lokaler. Det vanligaste är att statssekreteraren ansvarar för de årliga myndighetsdialogerna. Det kan i en del fall finnas skäl för statsrådet att genomföra en myndighetsdialog.

Vanligtvis företräds myndigheten av dess myndighetschef och styrelseordförande (i de fall myndigheten är en styrelsemyndighet) samt överdirektör eller motsvarande (i de fall regeringen har utsett sådana). För en enrådig myndighet utan överdirektör eller motsvarande deltar ofta den ställföreträdande myndighetschefen eller stabschefen. Även opolitiska tjänstemän vid Regeringskansliet deltar, vanligtvis huvudmannen för myndigheten och myndighetshandläggaren. Det förekommer även att andra funktioner i Regeringskansliet deltar. Det är upp till ansvarigt statsråd eller statssekreterare att besluta vilken ordning som ska gälla för myndigheternas och de opolitiska tjänstemännens deltagande. Att begränsa antalet deltagare vid myndighetsdialogen bidrar ofta till en bättre samtalsdynamik.

Som regel genomförs en årlig myndighetsdialog för varje myndighet. Det finns myndigheter som inte nödvändigtvis behöver ha myndighetsdialog varje år med den politiska ledningen, utan där det kan räcka med att myndighetsledningarna har dialog om verksamhetens resultat och fortsatta inriktning på tjänstemannanivå. En bedömning av vilka som ska ha en myndighetsdialog görs av ansvarigt statsråd och statssekreterare. Det kan i vissa fall även finnas anledning att genomföra gemensamma myndighetsdialoger, t.ex. om det finns skäl att utgå från verksamhetsområden eller statsrådets samlade portfölj, snarare än enskilda myndigheter.

Bilaga A3.6.4

Regeringskansliet

2025-04-08
SB2025/00203

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och rättschefen Johan Ndure.

Per Hall

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

Konstitutionsutskottet begär att få ta del av dokumentation från den årliga dialogen som genomförts med varje AP-fond under perioden 2017–2021.

Följande handlingar bifogas:

- Dagordningar för det årliga dialogmötet med respektive AP-fond för 2017–2021, se bilagorna 1–30.
- För 2020 en sammanfattning av McKinseys utvärdering av AP-fonderna samt presentationer som Andra–Sjunde AP-fonderna visade på dialogmötet, se bilagorna 31–37.
- För 2021 en presentation som Första AP-fonden visade på dialogmötet samt anteckningar från dialogmötena med alla AP-fonder, se bilagorna 38 och 39.

2026-05-22

Dnr 927-2024/25

1096-2024/25

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 1–39 till en promemoria från Finansdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 8 april 2025 är omfattande och tas därför inte med här.

Handlingen förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga A3.6.5

Regeringskansliet

2025-04-29
SB2025/00203

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och rättschefen Johan Ndure.

Per Hall

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. I beredningen av regeringens proposition 2019/20:57 Vissa ytterligare ändringar av placeringsreglerna för Första–Fjärde AP-fonderna remitterades bl.a. förslaget om att Första–Fjärde AP-fonderna får göra saminvesteringar i onoterade företag genom onoterade riskkapitalföretag med begränsningen att AP-fonderna inte får ta på sig det operativa företagsledningsansvaret i dessa riskkapitalföretag.

I sina remissvar framförde fonderna kritik av förslaget, bl.a. att det var en oflexibel lösning som skulle hindra dem från att kunna bedriva sin ägarroll på ett ansvarsfullt sätt och att det var viktigt att AP-fonderna som en del av det strategiska ansvaret också bör kunna besluta om vilka enskilda investeringar som ett samägt riskkapitalföretag ska investera i.

a) Föranledde kritiken från fonderna i denna del någon åtgärd från Regeringskansliet i samband med att propositionen beslutats, för att säkerställa att Första–Fjärde AP-fondernas agerande var i linje med begränsningen i propositionen? Om ja, i så fall vilka åtgärder? Om nej, vad låg till grund för den bedömningen.

b) Följde Regeringskansliet upp om den första investeringen som gjordes enligt den nya lagstiftningen från 2020 (i fråga om saminvesteringar i onoterade företag som refererats till ovan) gjordes i enlighet med de nya reglerna?

a) AP-fondernas remisskritik bemöttes i regeringens proposition. När det gäller tillämpningen av regelverket är det varje AP-fonds styrelse som

ansvarar för förvaltningen av fondens medel. Granskning och utvärdering sker i flera led. Förvaltningen av AP-fondernas medel granskas av fondernas revisorer. När årsredovisningen är fastställd gör regeringen en utvärdering av förvaltningen, där vanligtvis en konsult bistår med fackkunskap. Regeringen redovisar sin utvärdering i en skrivelse till riksdagen. Riksdagen behandlar därefter regeringens skrivelse.

b) AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2021 utvärderades och redovisades i regeringens skrivelse 2021/22:130 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2021. Riksdagen har lagt regeringens skrivelse om AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2021 till handlingarna (bet. 2022/23:FiU6, rskr. 2022/23:113).

2. I en artikel samt ett inslag i Ekonomikanalen och Finansmagasinet (EFN) som publicerades den 10 april 2025 intervjuas VD:n för Andra AP-fonden om investeringen i Northvolt. På en fråga om påståenden om att AP-fonderna kringgick regelverket för att kunna investera miljardbelopp i Northvolt svarar VD:n följande:

”Nej, det är en direkt felaktig uppfattning. Vi har följt till punkt och pricka de regler och den lagstiftning som finns. Vi fick nya placeringsregler både 2019 och 2020 och det var ju de som lade grunden för det här. Och just den bär konstruktionen var ju någonting som vi hade diskuterat med lagstifaren, så det var väldigt tydligt hur den skulle kunna komma att användas.”

Vilken kommentar föranleder påståendet om att konstruktionen hade diskuterats med lagstifaren och att det var väldigt tydligt hur den skulle kunna komma att användas? En redogörelse önskas för den diskussion som Regeringskansliet varit involverad i.

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte att det förekommit någon diskussion om konstruktionen. Regeringskansliet känner inte heller till att någon sådan diskussion förekommit.

3. 4 to 1 Investments investeringar i Northvolt skedde vid två tillfällen, varav de senare under augusti/oktober 2022. Förekom det någon dialog eller kunskapsutbyte med Första–Fjärde AP-fonderna innan den investeringen, bl.a. avseende ansvarsfördelningen mellan fonderna och det gemensamt ägda riskkapitalbolaget. Om ja, i så fall vid vilken tidpunkt?

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte att det förekommit någon dialog eller kunskapsutbyte med Första–Fjärde

AP-fonderna innan den investeringen. Regeringskansliet känner inte heller till att någon sådan dialog eller något sådant kunskapsutbyte förekommit.

4. I de utvärderingar av AP-fonderna som McKinsey genomfört lades under åren före investeringen i Northvolt särskild vikt vid fondernas arbete med hållbarhet. I underlagen för 2019 års utvärdering framgår t.ex. att en fråga till fonderna i den årliga dialogen bör vara hur fondens arbete med hållbarhet och ansvarsfulla investeringar utvecklats under det senaste året och vilka viktiga förändringar planeras framåt.

I dagordningarna för de årliga dialogmötena med AP-fonderna för åren 2020 och 2021 har fondernas hållbarhetsarbete blivit en särskild punkt på dagordningen (från att tidigare behandlats under övriga frågor) med ett flertal underfrågor.

Vilka överväganden gjordes om den förändrade inriktningen med ett ökat fokus på fondernas hållbarhetsarbete på dialogmötena skulle kunna uppfattas som en styrning av fonderna?

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte vilka överväganden om dagordningarna som gjordes. Regeringskansliet känner inte heller till vilka överväganden som gjordes.

5. I svaret på utskottets fråga 3 i Regeringskansliets svarspromemoria daterad den 11 mars 2025 anges bl.a. att det av Regeringskansliets skriftliga dokumentation inte framgår att det under perioden 2017–2021 har förekommit någon kontakt med Första–Fjärde AP-fonderna i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt. När fick Regeringskansliet information om upplägget kring Första–Fjärde AP-fondernas gemensamma investering i Northvolt?

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte att någon information om upplägget kring Första–Fjärde AP-fondernas gemensamma investering i Northvolt har lämnats till Regeringskansliet. Regeringskansliet känner inte heller till att någon sådan information lämnats.

6. I dokumentationen från de årliga dialogerna som genomförts med varje AP-fond under perioden 2017–2021 som konstitutionsutskottet tagit del av finns enbart anteckningar från dialogmötena som hållits 2021 och inte tidigare år. Vad är orsaken till att det inte finns anteckningar för tidigare år?

Det förefaller ha hanterats olika beroende på vilka handläggare som har arbetat med AP-fonderna. Handläggarna för de aktuella åren har inte längre kvar sina anställningar i Finansdepartementet.

7. Skedde det några förändringar i Första–Fjärde AP-fondernas styrelser under de berörda åren, genom frivillig/naturlig avgång av någon eller några ledamöter? En redogörelse önskas i så fall för bakgrunden till ledamotens avgång och kriterier för efterföljande fyllnadsval.

Det skedde av naturliga skäl ett stort antal förändringar i styrelsernas sammansättning under de aktuella fem åren. Det är praxis att regeringen utser ledamöter för ett år i taget. Vidare tillämpas normalt en begränsning om ca åtta år för den tid någon bör vara ledamot. Styrelserna ska tillgodose högt ställda krav på kompetens, erfarenhet och integritet. Ledamöterna ska enligt lag utses på grundval av sin förmåga att främja fondförvaltningen. Det anses angeläget att styrelserna är allsidigt sammansatta bl.a. avseende kompetens, bakgrund och erfarenhet. Kön fördelningen ska vara så jämn som möjligt i varje styrelse. Vidare är utgångspunkten en analys av den befintliga styrelsens kompetensprofil, ofta med en bedömning av framtida utmaningar och kompetensbehov.

Bilaga A3.6.6

3 bilagor

Regeringskansliet

2026-02-19
SB2025/00203

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 4 och 9 (f.d. 29 och 41) – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Lotta Hardvik Cederstierna.

Per Hall

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 4 och 9 (f.d. 29 och 41) – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en beskrivning av beredningsprocessen vid rekrytering av ledamöter till AP-fondernas styrelse. Om den har förändrats jämfört med perioden 2019–2021 önskar utskottet även en beskrivning av dessa förändringar. I propositionen som föregick lagändringarna i fråga om kompetenskraven för AP-fondernas styrelse (3 kap. 2 § lagen om AP-fonder) anges att det inom Regeringskansliet finns interna kravprofiler för rekrytering till styrelserna. Utskottet önskar ta del av eventuella kravprofiler som tagits fram inför rekryteringen till styrelserna under perioden 2019–2021.

Arbetet med att rekrytera ledamöter inleds i god tid före det att en eller flera ledamöter ska förordnas. Inom Finansdepartementet tas en intern behovsanalys med kravprofil fram utifrån respektive styrelses behov av kompetens och förnyelse. I samband därmed har departementet kontakt med styrelseordföranden.

Beredningen av förordnanden följer Regeringskansliets Handledning om förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser. Beredningen består av två steg. I det första steget sker avstämning av namnförslag med berörda sakenheter och Statsrådsberedningens samordningskansli samt sondering av potentiella ledamöters intresse. I det andra steget gemensambereads utkastet till regeringsbeslut i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1). Processen har inte förändrats jämfört med perioden 2019–2021.

De interna kravprofiler som har tagits fram under de aktuella åren bifogas, se *bilaga 1–3*.

2. I bilaga 2 finns utdrag från Första–Fjärde AP-fondernas årsredovisningar 2019–2021 som visar styrelsernas sammansättning under tidsperioden. Det framgår av årsredovisningarna att ett antal ledamöter inte blev utsedda på nytt under 2020 och 2021. Vad är skälet till dessa förändringar i styrelsernas sammansättning, i de fall det inte handlade om att ersätta en ledamot som haft styrelseuppdraget i åtta år?

I de flesta fall är skälet att det har funnits ett förnyelsebehov eftersom en ledamot normalt inte bör inneha sitt uppdrag längre än åtta år i följd. I övrigt har det rörts sig om att ledamöter inte stått till förfogande för ett omförordnande.

3. Utskottet önskar ta del av allmänna handlingar i Regeringskansliet med uppgifter om investeringen i Northvolt och/eller bildandet av 4 to 1 Investments under perioden 1 januari 2021–30 juni 2021.

Några sådana handlingar finns inte.

4. Är det känt om de medarbetare vid McKinsey som tog fram rapporten Utvärdering av AP-fondernas verksamhet 2021 samtidigt hade eller tidigare hade haft uppdrag för 4 to 1 Investments, Vargas Holding och/eller Northvolt?

Någon uppgift om att rapportförfattarna skulle ha haft något sådant uppdrag finns inte i Regeringskansliet.

5. Anlitades McKinsey av Regeringskansliet för något uppdrag med koppling till AP-fondernas verksamhet våren 2021 utöver den årliga utvärderingen av AP-fonderna? Utskottet önskar i så fall en redogörelse för detta eller dessa uppdrag.

I slutet av 2020 gav Regeringskansliet McKinsey i uppdrag att utföra en fördjupad analys av AP-fondernas placeringar i fossil energi under perioden 2016–2020 (Fi2020/04638). Detta uppdrag behandlas i regeringens skrivelse 2020/21:130 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2020. Riksdagen har lagt regeringens skrivelse om AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2020 till handlingarna (bet. 2021/22:FiU6, rskr. 2021/22:58).

6. Den 6 maj 2025 lämnade Första–Fjärde AP-fonderna information om fondernas investeringar i Northvolt till finansutskottet vid dess sammanträde. I AP-fondernas presentation som utgjorde underlag (bilaga 3) står bl.a. följande:

”Investeringsformen kommunicerades tydligt vid bildandet och i årlig rapportering från fonderna” (s. 7)

”Kontinuerligt informerat om investeringen och investeringsformen” (s. 10)

”Öppenhet i kommunikation, informerade från start och har svarat på alla frågor” (s. 11)

Delar Regeringskansliet denna bild och har Regeringskansliet informerats? Om ja, vem i Regeringskansliet har informerats, vad innehöll informationen och vid vilka tillfällen gavs den?

AP-fonderna är självständiga myndigheter och deras verksamhet styrs av lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder). Det finns inte något krav att fonderna ska informera Regeringskansliet om enskilda investeringar.

Regeringskansliet har i första hand informerats inom ramen för arbetet med den årliga sammanställningen av AP-fondernas årsredovisningar och utvärderingen av förvaltningen av fondmedlen, den s.k. AP-fondsskrivelsen. Av Första–Fjärde AP-fondernas årsredovisningar för de aktuella åren framgår information om fondernas innehav av 4 to 1 Investments och att 4 to 1 Investments har investerat i Northvolt. Utöver detta brukar fonderna, som Första, Andra och Tredje AP-fonderna också uppgett, informera Regeringskansliet innan ett pressmeddelande skickas ut.

Av Regeringskansliets skriftliga dokumentation framgår inte att det har förekommit någon information till Regeringskansliet som handlat särskilt om investeringar i Northvolt eller investeringsformen.

Det kan inte uteslutas att det förekommit kontakter mellan Första–Fjärde AP-fonderna och Regeringskansliet där information har lämnats om 4 to 1 Investments och investeringen i Northvolt. Någon dokumentation om detta finns dock inte i Regeringskansliet. Handläggare eller andra berörda personer de aktuella åren har inte längre kvar sina anställningar i Finansdepartementet.

7. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Uppgifterna i granskningsärendet ger inte anledning till några övriga kommentarer eller synpunkter.

2026-05-22

Dnr 927-2024/25

1096-2024/25

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 1–3 till en promemoria från Finansdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 19 februari 2026 är omfattande och tas därför inte med här.

Handlingen förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga A3.6.7

Svar inkom via e-post
Datum: 2025-03-11
Från: Magdalena Andersson

Svar på granskningsärende 29

1. Vad avsåg du med ditt uttalande i partiledardebatten den 8 juni 2022 som refereras i granskningsanmälan samt återges i denna promemoria? Av svaret bör framgå vad ”kombination av piska och morötter” syftade på.

Uttalandet i debatten gällde den klimatpolitik som fördes av regeringen. En politik som kombinerade stimulanser som till exempel Klimatklivet och Industriklivet med tydliga styrmedel som till exempel koldioxidskatt. Den kombinationen av incitament och styrmedel refereras ibland i debatten till som ”piskor och morötter”.

2. Hanterade du under din tid som finansminister frågor om Vattenfalls eller AP-fondernas investering i Northvolt?

Finansdepartementet deltar i beredning av regeringens politik i Regeringskansliet, men hanteringen av frågor som rörde sakområdena AP-fonderna och Vattenfall sorterade vid tidpunkten inte hos finansministern, utan AP-fonderna sorterade under finansmarknadsministern och frågor om statliga bolag sorterade under näringsministern.

3. Vilken information hade du under din tid som finansminister gällande Vattenfalls och AP-fondernas investering i Northvolt?

Rollen som finansminister och statsråd i regeringen ger en övergripande kännedom om de frågor som hanteras av regeringen i sin helhet, de sakområden som nämns i frågan sorterade dock under andra statsråd än finansministern. Information som rör frågor om AP-fondernas arbete sorterade löpande under finansmarknadsministern, frågor om Vattenfall sorterade löpande under näringsministern.

4. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A3.6.8

Svar inkom via e-post
Datum: 2025-04-08
Från: Magdalena Andersson

1. Vad avsåg du med ditt uttalande om att ”den våg av investeringar som sköljer över Sverige med batterifabriker i norr” inte skett om inte ”Miljöpartiet hade funnits i Sveriges riksdag och i Sveriges regering och drivit på”?

Uttalandet om investeringarna var att ”Vi ser nu den våg av investeringar som sköljer över Sverige med batterifabriker i norr men också i Västsverige, fossilfri stålproduktion och grön gruvverksamhet.”

Miljöpartiet har under många år i riksdagen och sedan i den tidigare rödgröna regeringen drivit på för en stark klimatpolitik. Det har medfört bättre förutsättningar för den gröna omställningen i Sverige.

2. På vilket sätt menade du att Miljöpartiet har drivit på?

Miljöpartiet har drivit på i både regering och riksdag för en starkare klimatpolitik. Det har inneburit att de bidragit till att politiska förslag beslutats av regering och riksdag som främjat den gröna omställningen, vilket underlättat när svensk industri beslutat att ställa om till ny teknik. Kombinationen av miljöpartistisk klimatpolitik och socialdemokratisk industripolitik har varit viktigt för att få på plats satsningar som Klimatklivet, Industriklivet, investeringar i infrastruktur och det klimatpolitiska ramverket.

Bilaga A3.6.9

Svar inkom via e-post
Datum: 2025-03-10
Från: Per Bolund

Svar Granskning KU

1. Vad avsåg du med dina uttalanden i Dagens ETC som refereras i denna promemoria? En kommentar önskas om hur dessa uttalanden förhåller sig till lagen om AP-fonderna och regeringens utrymme att styra fonderna.

Svar: Mitt uttalande syftade på att riksdagen ställt sig bakom ny lagstiftning om AP-fonderna som också var förankrad i riksdagens pensionsgrupp och att regeringen självklart förväntade sig att ledningen för AP-fonderna skulle anpassa verksamheten till de nya reglerna. Uttalandena hänvisar till den generella förvaltningen av AP-fonderna och självklart inte till enskilda investeringar eftersom regeringen styr AP-fonderna genom lagstiftning medan AP-fonderna självständigt beslutar om de investeringar de gör inom dessa ramar. Däremot har regeringen möjligheten att utse ledamöter i AP-fondernas styrelser och göra förändringar i styrelsernas sammansättning om det inte uppfattas att styrelsen styr fonden i enlighet med lagstiftningen. Det var detta faktum som mina uttalanden hänvisade till.

2. Hanterade du under din tid som finansmarknadsminister frågor om AP-fondernas investering i Northvolt?

Svar: Nej. Regeringen är inte inblandad i enskilda investeringar som AP-fonderna gör utan styr fondernas verksamhet genom lagstiftning.

3. Vilken information hade du under din tid som finansmarknadsminister gällande AP-fondernas investering i Northvolt?

Svar: Jag hade ingen information om detta förrän investeringen kommunicerades i media, vilket är i linje med principen att regeringen inte är inblandad i fondernas enskilda investeringar utan sätter ramarna för verksamheten i lagstiftning som riksdagen sedan beslutar.

4. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Svar: Frågan tycks ha uppkommit genom ett missförstånd. Det är självklart att den regering jag var del av noga efterlevde principerna om AP-fondernas styrning och därmed inte var involverade i de investeringsbeslut fonderna fattade. Jag hoppas och utgår från att nuvarande regering följer samma principer. De beslut som fattades om AP-fondernas styrning var brett förankrade genom riksdagens pensionsgrupp.

Bilaga A3.6.10

Ämne: VB: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Från: Per Bolund <per.bolund@mp.se>

Skickat: den 18 februari 2026 10:54

Till: Peder Nielsen <peder.nielsen@riksdagen.se>

Kopia: Christina Ribbhagen <christina.rihbhagen@riksdagen.se>; Marilena Cottone <marilena.cottone@riksdagen.se>

Ämne: Re: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Hej,

här kommer mina svar på Konstitutionsutskottets frågor

1. I svaret på utskottets tidigare fråga 1 beskriver du vad ditt uttalande i artikeln Dagens ETC som publicerades den 11 december syftade på (bilaga 4). I artikeln uttalade du bl.a. att du "Upplyst dem väldigt tydligt." När, på vilket sett och vem upplyste du?

Svar: Jag upplyste representanter för AP-fonderna på ett gemensamt möte mellan regeringkansliet och AP-fonderna som bör ha varit under hösten 2019. Så här långt i efterhand kan jag inte minnas exakt vilket datum mötet var på. Den informationen bör finnas i regeringkansliets diarium. Det jag upplyste dem om var innehållet i den nya lagstiftningen med bland annat hårdare hållbarhetskrav samt de granskningar som skulle komma att göras av AP-fondernas verksamhet i samband med de årliga utvärderingar av AP-fonderna, dels 2020 om biologisk mångfald och dels 2021 om investeringar i fossila bolag.

2. Hade du under din tid som finansmarknadsminister information om AP-fondernas planer på att bilda ett gemensamt bolag (4 to 1 Investments)? Om ja, varifrån kom informationen och gav den anledning till några överväganden från din sida?

Svar: Nej, jag hade inte information om detta. Hur AP-fonderna väljer att organisera sin verksamhet, inom de ramar riksdagen bestämt i lag, är inte något regeringen är involverad i. Det beslutas av AP-fonderna själva.

3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Svar: Det är självklart negativt när enskilda investeringar som görs av AP-fonderna, till exempel i fallet Northvolt, inte ger positiv avkastning till pensionsspararna. Samtidigt är det orimligt att vid förvaltning av sammantaget tusentals miljarder kronor ha förväntningen att inga investeringar någonsin ska ge negativ avkastning. Det viktiga i sammanhanget för pensionsspararna bör vara den generella utvecklingen för AP-fonderna. Här kan konstateras att fondernas kapital sammanlagt ökat med 350 miljarder kronor mellan 2019 och 2024, eller med nära 25 %, under de första fem åren som gått sedan lagändringen om styrningen av AP-fondernas verksamhet. Att kapitalet ökat i den takten samtidigt som kraven på hållbarhet ökades visar i mitt tycke dels att det inte finns någon motsättning

mellan avkastning och hållbarhet och dels att lagstiftningen generellt fungerat väl i linje med de syften regeringen, pensionsgruppen och riksdagen hade med reformen.

Bekräfta gärna att ni har mottagit svaren.

Med vänliga hälsningar

Per Bolund

Bilaga A3.6.11

Svar inkom via e-post
Datum: 2025-03-10
Från: Åsa Lindhagen

Granskningsärende 29 – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Med anledning av skrivelsen från konstitutionsutskottet gällande granskningsärende 29 översänder jag härmed svar på utskottets frågor, daterade 10 mars 2025.

Vänliga hälsningar,
Åsa Lindhagen

1. Hanterade du under din tid som finansmarknadsminister frågor om AP-fondernas investering i Northvolt?

Nej. Regeringen är inte involverad i investeringsbeslut utan styr AP-fonderna genom lagstiftning som riksdagen beslutar om. Jag har inte utövat politiska påtryckningar mot AP-fonderna att göra specifika investeringar, exempelvis i Northvolt.

2. Vilken information hade du under din tid som finansmarknadsminister gällande AP-fondernas investering i Northvolt?

Som finansmarknadsminister fick jag ingen information i förväg om enskilda investeringar. Jag hade ingen annan information än den som går att ta del av i media.

3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Inga övriga kommentarer.

Bilaga A3.6.12

2026-02-18

G4 och 9 (f.d. G29 och G41) Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Med anledning av promemorian från konstitutionsutskottet den 29 januari 2026 översänder jag härmed svar på utskottets frågor.

Vänliga hälsningar,
Åsa Lindhagen

- 1. Hade du före den 9 juni 2021 information om AP-fondernas planer på att bilda ett gemensamt bolag (4 to 1 Investments)? Om ja, varifrån kom informationen och gav den anledning till några överväganden från din sida?**

Nej, det har jag inget minne av.

- 2. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?**

Jag har inga övriga kommentarer.

Bilaga A3.6.13

Från: [Max Elger](#)
Till: [Peder Nielsen](#)
Kopia: [Christina Ribbhagen](#); [Marilena Cottone](#)
Ärende: Re: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)
Datum: den 19 februari 2026 12:05:14
Bilagor: image001.png

Hej Peder,

Jag fick tre frågor från utskottet, som jag besvarar nedan.

Bästa hälsningar,

Max Elger

1. Hanterade du under din tid som finansmarknadsminister frågor om AP-fondernas investering i Northvolt?

Jag hanterade inga frågor rörande enskilda innehav i AP-fonderna under min tid som finansmarknadsminister, ej heller frågor om Northvolt. AP-fonderna skötte, naturligtvis, sin kapitalförvaltning själva.

2. Vilken information hade du under din tid som finansmarknadsminister gällande AP-fondernas investering i Northvolt?

Jag fick som finansmarknadsminister ingen information om AP-fondernas olika innehav, ej heller Northvolt, utöver den information som var tillgänglig via massmedia och andra publika källor.

3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Jag ser inte att uppgifterna ger anledning till några övriga synpunkter eller kommentarer från min sida.

Bilaga A3.6.14

Informationsklass: Intern

G4 och 9

Svar inkom via e-post
Datum: 2026-02-18
Från: Mikael Damberg

1. Hanterade du under din tid som närings- och innovationsminister frågor om Vattenfalls investering i Northvolt?

Regeringen är i normala fall inte involverad i enskilda investeringsbeslut för statliga bolag. Under tiden som närings- och innovationsminister hanterade jag därför inte Vattenfalls investering i Northvolt.

2. Vilken information hade du under din tid som närings- och innovationsminister gällande Vattenfalls investering i Northvolt?

Under tiden som närings- och innovationsminister hade jag ingen förhandsinformation om Vattenfalls investering i bolaget. Efter att investeringen blev känd fick jag ingen annan information än den som bolaget kommunicerade offentligt eller fanns i den mediala rapporteringen.

3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Anmälan och imnehållet i promemorian föranleder inte några kommentarer eller synpunkter i övrigt.

Bilaga A3.6.15

Till Konstitutionsutskottet

Svar på frågor med anledning av skrivelse G4 och 9 från konstitutionsutskottet.

1. Hanterade du under din tid som näringsminister frågor om Vattenfalls investering i Northvolt?

Nej, det har jag inget minne av.

2. Vilken information hade du under din tid som näringsminister gällande Vattenfalls investering i Northvolt?

Ingen annan än den som framkom i pressmeddelanden och mediarapportering.

3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Inga övriga kommentarer.

Stockholm 2026-02-18

Ibrahim Baylan

Bilaga A3.6.16

Riksdagsförvaltningen
Konstitutionsutskottet
Kanslichef, Peder Nielsen

Stockholm 2025-04-08

Granskningsärende – Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt

Vi har mottagit frågor med anledning av Mattias Karlsson i Luleås (M) begäran om granskning av dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt.

- 1. Vilka kontakter har Första AP-fonden haft med Regeringskansliet i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt?**
Regeringskansliet informerades om 4 to 1 Investments KB:s investering i Northvolt strax innan pressmeddelandet skickades ut, vilket är en rutin som följs vid utskick av pressmeddelanden med betydande information. Detta var den första och enda kontakten som Första AP-fonden hade med Regeringskansliet i dessa frågor.
- 2. I den mån det är känt för Första AP-fonden, vilka analyser föregick beslutet att investera i Northvolt och vem gjorde analyserna?**
Första AP-fonden utvärderade Northvolt på ett övergripande plan. AP-fonderna beslöt därefter att sätta upp ett gemensamt bolag, 4 to 1 Investments KB, i april 2021. 4 to 1 anlätade en egen extern juridisk rådgivare för juridisk bolagsbesiktning och tog därutöver del av externa finansiella rådgivares analyser. Första AP-fondens investeringskommitté beslöt att tillskjuta medel till 4 to 1 Investments KB för investeringen.
- 3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?**
Uppgifterna i granskningsärendet ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Hälsningar,

Helena Ring

Chefsjurist Första AP-fonden

Första AP-fonden
Box 162 94
103 25 STOCKHOLM
Besök: Regeringsgatan 67

Tel 08 566 20 200
Fax 08 566 20 400
E-post info@ap1.se
Hemsida www.ap1.se

Org.nr.: 802005 - 7538
Styrelsens säte: Stockholm

Bilaga A3.6.17

Ämne: VB: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Från: Kristin Magnusson Bernard <kristinmagnussonbernard@gmail.com>

Skickat: den 9 februari 2026 11:12

Till: Peder Nielsen <peder.nielsen@riksdagen.se>

Kopia: evalindstrm@icloud.com; Christina Ribbhagen <christina.ribbhagen@riksdagen.se>; Marilena Cottone <marilena.cottone@riksdagen.se>

Ämne: Re: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Hej Peder,
Nedan finner du svar på de frågor som riktats till mig i egenskap av tidigare vd i Första AP-fonden i det aktuella granskningsärendet.

Vänliga hälsningar,
Kristin Magnusson Bernard

1. Frågan avser vem som informerats, vilken information som getts, och när information getts om investeringen i Northvolt genom Första-Fjärde AP-fondernas gemensamma riskkapitalbolag 4 to 1 Investments.

a. Publik information

Information till allmänheten har lämnats i form av pressmeddelanden, hel- och halvårsrapporter samt intervjuer i massmedia. Eftersom det rör sig om ett omfattande källmaterial vill jag främst rikta uppmärksamheten mot några källor jag anser är särskilt viktiga för att besvara frågan.

När bolaget 4 to 1 Investments bildades 2021 skickades ett gemensamt pressmeddelande från Första-Fjärde AP-fonderna om det gemensamma bolaget satts upp, samt att det gemensamma bolagets gjort en investering i Northvolt:

[AP-fondsgemensamt bolag investerar 400 miljoner USD i Northvolt - Andra AP-fonden](#)

Formerna för investeringen redogjordes också för i massmedia, exempelvis i nedanstående intervju i Svenska Dagbladet:

[Statlig offensiv i Norrlands nya gröna industri](#)

I intervjun redogör jag för att beslutet fattats självständigt i fonderna och att regeringen inte haft kännedom i förväg. Vidare förklarar Niklas Ekvall, verkställande direktör i Fjärde AP-fonden, hur det gemensamma riskkapitalbolaget utgår från AP-fondslagets krav samt avsikten att riskkapitalbolaget ska kunna investera i ytterligare bolag över tid.

4 to 1 investments nämns vidare i Första AP-fondens årsredovisning för 2021:

[ap1-arsredovisning-2021.pdf](#)

Sommaren 2022 gjorde 4 to 1 Investments en tilläggsinvestering i Northvolt. Eftersom investeringsbeslutet om att tillföra ytterligare kapital till Northvolt fattades i riskkapitalbolaget och inte av AP-fonderna skedde ingen särskild eller gemensam kommunikation från AP-fonderna, i linje med att fonderna vanligtvis inte kommenterar investeringar som gjorts av hel- eller delägda bolag. Förändringar i AP-fondernas portföljer som följer av investeringar i de underliggande bolagen kommuniceras istället till allmänheten genom de innehavslistor som publiceras hel- och halvårsvis på fondernas hemsidor.

b. Icke-publik information

Information om utvecklingen i 4 to 1 Investments har lämnats till exempelvis styrelsen i Första AP-fonden och de externa konsultfirmor som genomfört regeringens årliga utvärdering av AP-fonderna. Eftersom jag inte längre är anställd på Första AP-fonden har jag inte tillgång till specifika mötesdatum eller skriftliga underlag.

2. Beslutet att bilda 4 to 1 Investments samt att tillföra kapital till bolaget fattades av respektive AP-fond utifrån dessas individuella investeringsprocesser och professionella bedömningar. Beslutet att dra på allokerat kapital för att investera i Northvolt fattades av 4 to 1 Investments utifrån bolagets professionella bedömning av investeringsmöjligheten. Externa påtryckningar från någon part förekom så vitt jag vet inte.

3. Jag hade ännu inte anställts i Första AP-fonden när det nämnda uttalandet av Per Bolund gjordes och har inte heller hört det omnämnas efter att jag anställdes. Min bedömning är därför att uttalandet inte uppmärksammats av styrelse, ledning eller organisation på Första AP-fonden.

4. Jag har inga ytterligare kommentarer eller synpunkter utifrån uppgifterna i granskningsärendet.

Bilaga A3.6.18

Ämne: VB: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Från: Eva Lindström <evalindstrm@icloud.com>

Skickat: den 9 februari 2026 12:44

Till: Peder Nielsen <peder.nielsen@riksdagen.se>

Kopia: Kristin Magnusson Bernard <kristinmagnussonbernard@gmail.com>; Christina Ribbhagen <christina.ribbhagen@riksdagen.se>; Marilena Cottone <marilena.cottone@riksdagen.se>

Ämne: Re: Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Hej Peder,

Nedan finner du mitt svar till de frågor som ställts till mig som tidigare ordförande i Första AP-fonden.

Svar till KU med anledning av granskning av dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder investerat i Northvolt

Jag förordnades som ordförande för styrelsen i Första AP-fonden fr.o.m. 1 juni 2024. Mitt förordnande upphörde 31 december 2025 i samband med konsolidering av buffertfonderna och nedläggningen av Första AP-fonden. Beslut om investeringar i Northvolt gjordes före min tid i styrelsen. Däremot fick styrelsen under 2024 och 2025 information om utvecklingen i bolaget samt om processen med försök till rekonstruktion och den senare konkursen.

När det gäller utskottets fråga om vilken information som lämnats, vem som informerats och vid vilket tillfälle informationen getts, hänvisar jag till det svar som lämnas av tidigare vd för Första AP-fonden, Kristin Magnusson Bernard. Jag har inte något ytterligare att tillägga i frågan.

Under den period som jag varit ordförande för styrelsen har det inte funnits några politiska påtryckningar. Alla investeringar har fattats utifrån kapitalförvaltningens professionella bedömningar.

Det uttalande av Per Bolund som utskottet hänvisar till var i en tidningsartikel från 2019, alltså fem år innan jag tillträdde som ordförande. Det är inget som uppmärksammats i styrelsen eller i fonden under min tid.

Jag har inga ytterligare kommentarer eller synpunkter kopplats till granskningsärendet.

Med vänliga hälsningar

Eva Lindström

Bilaga A3.6.19

G4 och 9

2026-02-12

Till Konstitutionsutskottet

Se nedan mina svar på de fyra frågor som skickats till mig.

I och med att jag lämnade ordförandeskapet i AP1 2024 förlorade jag i princip all skriftlig dokumentation från mina åtta år i styrelsen, varav fem år som ordförande. Det gäller dels e-post och dokument i bland annat myndighetens styrelseportal, dels egna anteckningar som jag destruerade i samband med att jag lämnat styrelsen och ordförandeskapet. Mina svar bygger därför i allt väsentligt på min egen minnesbild.

1. Arbetsordningen för AP1 angav, vad jag minns, att styrelsen ska besluta om övergripande frågor som mål och riktlinjer för placeringsverksamheten, riskhanteringsplan och en ägarpolicy, medan frågor rörande den löpande verksamheten delegerades till VD. VD fattade därför beslutet om fondens bildande av 4 to 1 Investments och det kapitaltillskott som möjliggjorde att 4 to 1 Investments kunde investera i Northvolt. VD informerade först mig i egenskap av ordförande och därefter styrelsen i sin helhet om beslutet. Information gavs även till styrelsen i samband med den tilläggsinvestering som senare genomfördes i Northvolt. Enligt min minnesbild uppgav VD till styrelsen att en grundlig analys hade genomförts av den finansiella risken i investeringen. Jag minns att styrelsen även ställde frågor om andra potentiella risker, såsom risker kopplade till oseriösa underentreprenörer och risken för ökad kriminalitet i lokalsamhället. Jag minns inte i vilka former AP1:s externa kommunikation skedde i frågan, annat än att denna onoterade investering omnämndes i myndighetens årsredovisning och med säkerhet också i delårsrapporten.
2. Nej, åtminstone inte påtryckningar riktade mot mig eller, såvitt jag vet, mot övriga styrelsen, utöver den generella påtryckning avseende klimat- och miljörelaterade investeringar som tidigare hade ägt rum och som behandlas i punkt 3. Jag håller det också för osannolikt att sådana påtryckningar skulle ha förekommit gentemot VD eller verksamheten i övrigt, vilket i sådant fall borde ha kommit till min kännedom. Mina informella kontakter med departementet begränsade sig i huvudsak till den årliga myndighetsdialogen, där min minnesbild är att finansmarknadsministerns statssekreterare agerade på ett professionellt sätt, utan påtryckningar i generella eller mer specifika närings- eller ekonomiskpolitiska avseenden.
3. Finansmarknadsministerns uttalande diskuterades i styrelsen. Sannolikt diskuterades frågan på de efter uttalandet närmast följande styrelsemötena, förmodligen både på styrelsens egen tid på styrelsemötet och i anslutning till mötena. Samsyn fanns kring att det mycket olyckliga uttalandet inte skulle påverka styrelsens agerande. Uttalandet bidrog med stor sannolikt till att vi lyfte fram politisk risk som ett av sex övergripande riskområden i det nya riskkapitramverk som styrelsen beslutade om 2021 (se även AP1:s Årsredovisningen för 2021). Enligt ramverket materialiseras politisk risk exempelvis "om fonden ger efter för politiska påtryckningar som vi bedömer avviker från lagens intention eller inte reflekterar styrande lagar och regelverk,

inklusive god sed på finansmarknaden”. Vidare anges att politisk risk bland annat bör hanteras genom ”att säkerställa att de yttre krav som kan ställas på fonden har förankring hos uppdragsgivaren samt i tillämpliga lagar och regelverk”.

4. Min bild är att finansmarknadsministerns hot om att rekrytera nya styrelser som bättre svarar upp mot nämnda förväntningar inte kom att förverkligas. Den dialog som jag årligen hade med Finansdepartementet kring kompetensbehov till styrelsen i samband med rekrytering av nya styrelseledamöter genomfördes, vad jag minns, på ett professionellt sätt av departementet. Kompetensbredden i styrelsen under min tid bidrog till goda diskussioner kring exempelvis hur olika hållbarhetsrelaterade frågor på ett överripande plan borde hanteras i förhållande till lagstiftningens krav. Spridningen av kompetenser i styrelsen bidrog till att ett konstruktivt utbyte av olika synsätt ägde rum och vi nådde efterhand samförstånd rörande exempelvis långsiktiga finansiella risker med ett totalt sett högt CO2-innehåll i portföljbolagets produktion, fördelar och risker med dedikerade hållbarhetsinvesteringar och balansen mellan påverkansdialoger med bolagen vid allvarliga hållbarhetskränkningar respektive exkluderingar av bolag.

Ottsjö 12 februari 2026

Urban Hansson Brusewitz
fd styrelseordförande AP1

Bilaga A3.6.20

Marilena Cottone

Från: Martin Jonasson <martin.jonasson@ap2.se>
Skickat: den 8 april 2025 11:35
Till: Peder Nielsen
Kopia: Christina Ribbhagen; Marilena Cottone
Ämne: Sv: Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25)

Hej Peter,

Tack för frågorna. Vi har sammanställt våra svar nedan.

Du är naturligtvis välkommen att höra av dig om ni har frågor kring våra svar.

Vilka kontakter har Andra AP-fonden haft med Regeringskansliet i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt?

Andra AP-fonden känner inte till några kontakter med Regeringskansliet i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt, med undantag för att Andra AP-fondens kommunikationschef informerade Regeringskansliet om att det skulle skickas ut ett pressmeddelande från bolaget med information om den nära förestående investeringen. I samband med bolagets pressmeddelande lade Andra AP-fonden ut information om investeringen på sin webbplats.

I den mån det är känt för Andra AP-fonden, vilka analyser föregick beslutet att investera i Northvolt och vem gjorde analyserna?

Den mer detaljerade investeringsanalysen genomfördes av 4 to 1 Investments. Som en viktig del av analysen genomfördes en så kallad "due diligence" för vilken 4 to 1 Investments anlätade legala rådgivare och tog del av finansiella och tekniska analyser samt marknadsanalyser. Investeringsbeslutet fattades av styrelsen i 4 to 1 Investments.

Andra AP-fonden utförde en egen analys för beslutet att tillskjuta det kapital till 4 to 1 Investments, som erfordrades för investeringen i Northvolt. Denna analys utgick från den analys som utfördes av 4 to 1 Investments och fokuserade i övrigt på investeringens roll i, och betydelse för, Andra AP-fondens portfölj av investeringar i hållbar infrastruktur. I denna analys användes interna resurser. Investeringsbeslutet i Andra AP-fonden fattades internt i verksamheten.

I Northvolt fanns sedan tidigare en stark grupp av såväl finansiella som industriella ägare. Dessa deltog även i den finansieringsrunda som 4 to 1 Investments deltog i, tillsammans med andra nya investerare. Vilka de övriga ägarna var hade betydelse för investeringsanalysen, särskilt eftersom 4 to 1 Investments svarade för en mindre del av den totala finansieringsrundan.

Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

AP-fondernas självständighet i förhållande till Regeringen är väsentlig för pensionssystemets integritet och för förtroendet för AP-fonderna som investerare på kapitalmarknaderna. Andra AP-fonden har alltid värnat denna självständighet.

Med vänliga hälsningar,

Martin Jonasson
General Counsel
Andra AP-fonden / AP2
www.ap2.se

Bilaga A3.6.21

Andra
AP-fonden

Svar från Andra AP-fonden - Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41)

Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25) Andra AP-fonden

1. I en artikel samt ett inslag i Ekonomikanalen och Finansmagasinet (EFN) som publicerades den 10 april 2025 intervjuas VD:n för Andra AP-fonden om investeringen i Northvolt (bilaga 5). På en fråga om påståenden om att AP-fonderna kringgick regelverket för att kunna investera mångmiljardbelopp i Northvolt svarar VD:n följande:

”Nej, det är en direkt felaktig uppfattning. Vi har följt till punkt och pricka de regler och den lagstiftning som finns. Vi fick nya placeringsregler både 2019 och 2020 och det var ju de som lade grunden för det här. Och just den här konstruktionen var ju någonting som vi hade diskuterat med lagstiftaren, så det var väldigt tydligt hur den skulle kunna komma att användas.”

Med vilka fördes den nämnda diskussionen, när skedde det och på vems initiativ?

Svar:

Det svar VD:n för Andra AP-fonden lämnade i en intervju med EFN, avseende AP-fondernas regelverk, syftade på Finansdepartementets behandling av de svar som Första – Fjärde AP-fonderna lämnade på de remisser som avsåg ändringarna i lag 2000:192 (AP-fondslagen) i två steg under perioden 2017 till 2019.

AP-fonderna lämnade i sina remissvar vissa konkreta förslag på hur placeringsreglerna skulle kunna ändras för att ge bättre förutsättningar att bedriva en kostnadseffektiv förvaltning även av onoterade (illikvida) investeringar. En utgångspunkt för lagstiftningsarbetet i denna del var att den då gällande AP-fondslagen redan tillät att AP-fonderna bildade riskkapitalföretag. Inom ramen för remissarbetet hade AP-fonderna framfört att dessa regler borde förtydligas.

Som en del av behandlingen av remissvaren under våren 2019, bistod chefsjuristerna för Första-Fjärde AP-fonderna Finansdepartementets jurister med information till arbetet med lagstiftningsförslagen, bland annat i ett gemensamt möte. AP-fondernas jurister fick frågor kring olika former för samverkan mellan institutionella investerare vid denna typ av investeringar, vilket bland annat omfattade vilka konsekvenser olika begränsningar skulle medföra. Denna diskussion och det efterföljande lagstiftningsarbetet bidrog till en god förståelse för syftet med regelverkets utformning och dess begränsningar.

2. Den 6 maj 2025 lämnade Första–Fjärde AP-fonderna information om fondernas investeringar i Northvolt till finansutskottet vid dess sammanträde. I AP-fondernas presentation som utgjorde underlag (bilaga 3) står bl.a. följande:
“Investeringsformen kommunicerades tydligt vid bildandet och i årlig rapportering från fonderna” (s. 7)
“Kontinuerligt informerat om investeringen och investeringsformen” (s. 10)
“Öppenhet i kommunikation, informerade från start och har svarat på alla frågor” (s. 11)
Vad är det som avses? Vem informerades, vad innehöll informationen och vid vilka tillfällen gavs den?

Svar:

Första–Fjärde AP-fonderna har publicerat information om investeringen på sina webbplatser och i sina årsredovisningar. I juni 2021, i samband med att investeringen gjordes, redogjordes för investeringen och investeringsformen¹. Investeringen har sedan nämnts i AP2:s årsredovisningar för 2021, 2022, 2023 och 2024² och innehavet i 4 to 1 Investments har redovisats i innehavsförteckningen som publiceras på fondens webbplats, för samtliga år³.

I samband med att Northvolt ansökte om Chapter 11, i november 2024, gick AP-fonderna ut med mer information från 4 to 1 Investments på sina webbplatser⁴, likaså i mars 2025, i samband med konkursansökan⁵. AP-fonderna publicerade kompletterande kommentarer på sina webbplatser i april 2025, med anledning av frågor i medier⁶.

AP-fonderna har tillhandahållit utförliga skriftliga svar på alla frågor från journalister och lämnat ut ett stort antal dokument, i enlighet med offentlighetsprincipen. AP-fondernas VD:ar ställde under våren 2025 upp på ett antal intervjuer om Northvolt, bland annat i DI TV, DN, SvD och EFN.

¹ AP-fondsgemensamt bolag investerar 400 miljoner USD i Northvolt - Andra AP-fonden

² Finansiella rapporter - Andra AP-fonden

³ Innehav - Andra AP-fonden

⁴ Kommentar från 4 to 1 Investments om Northvolt - Andra AP-fonden

⁵ Kommentar från 4 to 1 Investments angående Northvolts konkursansökan - Andra AP-fonden

⁶ AP-fondernas kommentar till investeringen i Northvolt med anledning av frågor i medier - Andra AP-fonden

3. Fanns det påtryckningar utifrån att investeringen i Northvolt skulle genomföras eller var det AP-fondernas professionella bedömningar och överväganden som låg till grund för beslutet att bilda 4 to 1 Investments och på så sätt investera i Northvolt? Om det fanns påtryckningar utifrån – från vem och när?

Svar:

Nej, det fanns inte påtryckningar utifrån – beslutet togs i investeringsverksamheten och baserades på professionell analys och utvärdering.

**4. I en artikel som publicerats i Dagens ETC den 12 november 2019 (bilaga 4) intervjuas dåvarande finansmarknadsminister Per Bolund mot bakgrund av att tidningen granskat AP-fondernas investeringar i fossila bolag utifrån de nya reglerna om hållbar utveckling vid förvaltningen av fonderna. I artikeln uttalar Per Bolund bl.a. följande:
"Jag har upplyst dem väldigt tydligt. De känner till att det finns ny lagstiftning. 2020 ska det granskas hur de sköter sina investeringar sett till biologisk mångfald och skogskövling, exempelvis i Amazonas. 2021 ska det granskas sett till fossila bolag. Om det inte händer något måste regeringen gå vidare med saken.
Om de inte förstår regeringens signaler kan vi behöva rekrytera nya styrelser, som här bättre möjlighet som vi har. Jag förväntar mig att det ska ske stora förändringar."
Har dessa eller andra liknande uttalanden i media uppmärksammats av Andra AP-fonden och hur har de i så fall uppfattats?**

Svar:

Uttalanden i media styr inte fondens agerande. AP2 har alltid värnat AP-fondernas självständighet som en bärande princip. En självständig förvaltning, fri från politisk styrning, säkerställer stabilitet och långsiktighet i pensionssystemet och är viktigt för förtroendet.

5. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Svar:

AP2 har inga övriga kommentarer.

Bilaga A3.6.22

Riksdagsförvaltningen, Konstitutionsutskottet

Stockholm den 8 april 2025

Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25)

Tredje AP-fonden har i ovanstående granskningsärende mottagit nedan frågor från Konstitutionsutskottet. Tredje AP-fondens svar följer direkt efter respektive fråga.

1. Vilka kontakter har Tredje AP-fonden haft med Regeringskansliet i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt?

Tredje AP-fonden hade inte några kontakter med Regeringskansliet i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB (4 to 1) eller beslutet att tillskjuta kapital till 4 to 1 för att möjliggöra dess investering i Northvolt.

De personer som var närmast ansvariga för dessa frågor arbetar inte längre hos Tredje AP-fonden. Fonden har varit i kontakt med dem som var för sig uppgett att det inte förekom några kontakter med eller påtryckningar från Regeringskansliet.

Regeringskansliet informerades strax innan det gick ut ett pressmeddelande om transaktionen.

2. I den mån det är känt för Tredje AP-fonden, vilka analyser föregick beslutet att investera i Northvolt och vem gjorde analyserna?

Första-Fjärde AP-fonderna (AP-fonderna) får, med några undantag, inte investera direkt i noterade bolag. Däremot får AP-fonderna indirekt bl.a. genom s.k. riskkapitalföretag investera i noterade bolag. Ett riskkapitalföretag kan ägas gemensamt av 3 eller 4 AP-fonder. AP-fonderna får inte ta på sig det operativa företagsledningsansvaret i ett noterat riskkapitalföretag. Det innebär bl.a. att det är riskkapitalföretaget som utvärderar potentiella investeringar.

AP-fonderna bildade 4 to 1 för att möjliggöra en utvärdering av en potentiell investering i Northvolt. 4 to 1 genomförde en sedvanlig due diligence med hjälp av extern juridiska rådgivare och finansiellt utvärderingsmaterial.

AP3

P.O Box 1176, 111 91 Stockholm, Sweden

Phone: +46 (0)8-555 17 100

www.ap3.se

AP3 External

AP3

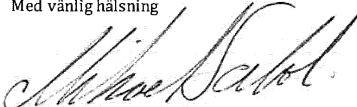
Beslutet att tillskjuta kapital till 4 to 1 för investeringen i Northvolt bereddes och beslutades inom Tredje AP-fondens förvaltningsorganisation i enlighet med vår interna investeringsprocess. I underlaget fanns material från 4 to 1.

3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Tredje AP-fonden ser inte anledning till några ytterligare kommentarer eller synpunkter med anledning av uppgifterna i granskningsärendet.

Tredje AP-fonden står till förfogande om Konstitutionsutskottet skulle ha ytterligare frågor.

Med vänlig hälsning

Mikael Sedolin

Tredje AP-fonden

Senior jurist

Mikael.sedolin@ap3.se

Bilaga A3.6.23

Riksdagsförvaltningen, Konstitutionsutskottet

Stockholm den 18 februari 2026

Konstitutionsutskottets granskningsärende G4 och 9 (fd. G29 och G41) - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25 och 1096-2024/25)

Tredje AP-fonden har i ovanstående granskningsärende mottagit 4 frågor från Konstitutionsutskottet. Frågorna återfinns på s 10-11 i promemorian "G4 och 9 (fd. G29 och G41) Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt". Tredje AP-fondens svar följer nummerordningen på frågorna i promemorian.

Fråga 1.

Tredje AP-fonden har publicerat information om investeringen i 4 to 1 Investments på fondens webbplats och i fondens årsredovisningar. I juni 2021, i samband med att investeringen gjordes, redogjorde Första-Fjärde AP-fonderna för investeringen och investeringsform. Investeringen har därefter nämnts i AP3:s årsredovisningar för åren 2021, 2022, 2023 och 2024 i tabellverk men också i löptext. I samband med att Northvolt ansökte om amerikanskt insolvensskydd, s.k. Chapter 11, i november 2024, gick AP-fonderna, var och en för sig, ut med mer information från 4 to 1 Investments på sina webbplatser. Detsamma gjordes i mars 2025 i samband med Northvolts konkursansökan. AP-fonderna publicerade även kompletterande kommentarer på sina webbplatser i april 2025 med anledning av frågor i medier. AP-fonderna har också utförligt lämnat skriftliga svar på frågor som erhållits från journalister och lämnat ut ett stort antal dokument, i enlighet med offentlighetsprincipen. Första-Fjärde AP-fondernas VD:ar ställde under våren 2025 upp på ett antal intervjuer om Northvolt, bland annat i DI TV, DN, SvD och EFN.

Fråga 2.

Nej. Såvitt känt förekom inte några påtryckningar inför fondens beslut att tillskjuta kapital till 4 to1 Investments för att möjliggöra dess investering i Northvolt. De personer som var närmast ansvariga för beslut att tillskjuta kapital till 4 to1 Investments arbetar inte längre hos Tredje AP-fonden. I samband med en förfrågan från Konstitutionsutskottet under våren 2025 var fonden i kontakt med personerna som samstämmigt förklarade att det

AP3

P.O Box 1176, 111 91 Stockholm, Sweden

Phone: +46 (0)8-555 17 100

www.ap3.se

AP3 External restricted - This document is not intended for further distribution

AP3

inte förkom några påtryckningar från Regeringskansliet. Tredje AP-fonden har inte kontaktat dem på nytt med anledning av att den aktuella frågeställningen är något bredare.

Fråga 3.

Per Bolunds uttalanden i den citerade artikeln utmynnar i uttalanden rörande rekrytering av styrelser till AP-fonderna. Med undantag för arbetsmarknadens parterets rätt att nominera ledamöter till AP-fondernas styrelser, tillkommer rätten att utse styrelser i AP-fonderna oinskränkt regeringen. Tredje AP-fonden tar därför inte ställning i frågor som rör utnämningen av ledamöter till AP-fondernas styrelser.

Tredje AP-fonden vet inte vilka andra uttalanden i media som avses i frågan och kan därför inte kommentera detta.

Fråga 4.

Tredje AP-fonden ser inte anledning till några ytterligare kommentarer eller synpunkter med anledning av uppgifterna i granskningsärendet.

Tredje AP-fonden står till förfogande om Konstitutionsutskottet skulle ha ytterligare frågor.

Med vänlig hälsning

Mikael Sedolin

Tredje AP-fonden

Senior jurist

Mikael.sedolin@ap3.se

Bilaga A3.6.24

Från: Peder Nielsen
Skickat: den 8 april 2025 13:18
Till: Christina Ribbhagen; Marilena Cottone
Ämne: VB: Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25)

Från: Theresa Einarsson <Theresa.Einarsson@ap4.se>
Skickat: den 8 april 2025 12:07
Till: Peder Nielsen <peder.nielsen@riksdagen.se>
Kopia: Tobias Fransson <Tobias.Fransson@ap4.se>; Karoline Hammar <Karoline.Hammar@ap4.se>
Ämne: RE: Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25)

Hej Peder,

Bifogar nedan AP4:s svar på era frågor (markerade med grön färg).

Med vänlig hälsning,
Theresa
Theresa Einarsson
Chefsjurist/General Counsel

Fjärde AP-fonden (AP4)
Phone: +46 (0)8 787 75 43 | Mobile: +46 (0)76 549 75 43 | Theresa.Einarsson@ap4.se | www.ap4.se

From: Theresa Einarsson
Sent: Thursday, 20 March 2025 14:06
To: peder.nielsen@riksdagen.se
Cc: Tobias Fransson <Tobias.Fransson@ap4.se>; Karoline Hammar <Karoline.Hammar@ap4.se>
Subject: RE: Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25)

Hej,

Vi bekräftar härmed mottagandet av nedanstående mail och återkommer inom utsatt tid.

Med vänlig hälsning,
Theresa
Theresa Einarsson
Chefsjurist/General Counsel

Fjärde AP-fonden (AP4)
Phone: +46 (0)8 787 75 43 | Mobile: +46 (0)76 549 75 43 | Theresa.Einarsson@ap4.se | www.ap4.se

Från: Peder Nielsen <peder.nielsen@riksdagen.se>
Skickat: den 18 mars 2025 17:32
Till: 4apfonden <4apfonden@ap4.se>; Erika Vide <Erika.Vide@ap4.se>

Kopia: Christina Ribbhagen <christina.ribbhagen@riksdagen.se>; Marilena Cottone <marilena.cottone@riksdagen.se>

Ämne: Konstitutionsutskottets granskningsärende 29 - Dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt (dnr 927-2024/25)

Med anledning av Mattias Karlsson i Luleås (M) begäran om granskning av dåvarande regeringens agerande i samband med att statliga AP-fonder och bolag investerat i Northvolt har konstitutionsutskottet enligt 13 kap. 1 § regeringsformen inlett en granskning.

Vid sitt sammanträde i dag har utskottet beslutat att ställa frågor till Första-Fjärde AP-fonden. Nedan följer frågorna till Fjärde AP-fonden.

1. Vilka kontakter har Fjärde AP-fonden haft med Regeringskansliet i fråga om bildandet av bolagen 4 to 1 Investments AB/4 to 1 Investments KB och/eller investeringen i Northvolt?
Fjärde AP-fonden har inte haft några kontakter med Regeringskansliet avseende bildandet av bolagen 4 to 1 investments AB/4 to 1 Investments KB, eller den underliggande investeringen i Northvolt.
2. I den mån det är känt för Fjärde AP-fonden, vilka analyser föregick beslutet att investera i Northvolt och vem gjorde analyserna?
Fjärde AP-fondens investering i 4 to 1 investments, och därigenom Northvolt, bereddes och beslutades inom Fjärde AP-fondens förvaltningsorganisation enligt gängse investeringsprocess. investeringsbeslutet avseende Northvolt bereddes och beslutades även av 4 to 1 Investments. Arbetet med granskningen och utvärderingen av investeringen inför beslut genomfördes med stöd av interna och externa experter.
3. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?
Fjärde AP-fonden har inte några ytterligare kommentarer.

Handlingar i ärendet hos utskottet bifogas.

Svar önskas **senast kl. 13 den 8 april 2025**.

Vänligen bekräfta mottagandet av detta e-postmeddelande.

Med vänlig hälsning

Peder Nielsen

Peder Nielsen

Kanslichef • Konstitutionsutskottet • Riksdagsförvaltningen
Telefon: 08-786 40 72 • Mobil: 072-585 91 71 • E-post: peder.nielsen@riksdagen.se
SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

SVERIGES
RIKSDAG

Bilaga A3.6.25

Fjärde AP-fondens svar på frågor i ärende dnr 927-2024/25

2026-02-19

Tidigare ordförande och VD för Första AP-fonden samt Tredje och Fjärde AP-fonden

Utskottet beslutar att skicka följande kompletterande frågor till tidigare ordförande och VD för Första AP-fonden samt Tredje och Fjärde AP-fonden:

1. Den 6 maj 2025 lämnade Första–Fjärde AP-fonderna information om fondernas investeringar i Northvolt till finansutskottet vid dess sammanträde. I AP-fondernas presentation som utgjorde underlag (*bilaga 3*) står bl.a. följande:

“Investeringsformen kommunicerades tydligt vid bildandet och i årlig rapportering från fonderna” (s. 7)

“Kontinuerligt informerat om investeringen och investeringsformen” (s. 10)

“Öppenhet i kommunikation, informerade från start och har svarat på alla frågor”

Vad är det som avses? Vem informerades, vad innehöll informationen och vid vilka tillfällen gavs den?

Fjärde AP-fonden hänvisar till nyheter som löpande har publicerats på Fjärde AP-fondens webbplats (<https://www.ap4.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelande/>), vilka redogörs för nedan. Fjärde AP-fonden hänvisar också till årsredovisningarna där ägande i 4 to 1 Investments tydligt har redovisats (<https://www.ap4.se/rapporter/>). Se utdrag nedan.

Nyheter på AP4:s webbplats

Nyhet 2021-06-09: AP-fondsgemensamt bolag investerar 400 miljoner USD i Northvolt

Det AP-fondsägda (AP1, AP2, AP3, AP4) bolaget, 4 to 1 Investments KB, investerar 400 miljoner USD i Northvolt genom att delta i en nyemission som tillför bolaget totalt 2,75 miljarder USD.

<https://www.ap4.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelande/nyheter/ap-fondsgemensamt-bolag-investerar-400-miljoner-usd-i-northvolt/>

Nyhet 2022-08-26: Alternativa investeringar bidrar både till ett hållbart samhälle och god avkastning

Jenny Askfelt Ruud är chef för Alternativa investeringar på AP4 och arbetar tillsammans med sina kollegor med bland annat tematiskt fokuserade investeringar kopplade till klimatmställningen.

“Elektrifieringen av vårt transportsystem är en viktig komponent för att nå Parisavtalet. Genom det samägda riskkapitalföretaget 4 to 1 Investments har AP-fonderna (AP1-AP4) investerat i batteritillverkaren Northvolt, som verkar för att skapa en storskalig batteriproduktion med marknadens lägsta koldioxidavtryck.”

<https://www.ap4.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelande/nyheter/alternativa-investeringar-bidrar-bade-till-ett-hallbart-samhalle-och-god-avkastning/>

Nyhet 2024-11-21: Kommentar från 4 to 1 Investments om Northvolt

Det AP-fondsägda bolaget 4 to 1 Investments har mottagit informationen att Northvolt ansökt om en rekonstruktion under amerikansk lagstiftning, så kallad Chapter 11. Nu inleds en omstrukturering av bolagets kapitalstruktur parallellt med fortsatt drift av verksamheten. 4 to 1 Investments kommer fortsätta hålla en konstruktiv dialog med bolaget för att skydda investerade värden samt verka för bolagets bästa på lång sikt.

<https://www.ap4.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelande/nyheter/kommentar-fran-4-to-1-investments-om-northvolt/>

Nyhet 2025-03-12: Kommentar från 4 to 1 Investments angående Northvolts konkursansökan

Det AP-fondsägda bolaget 4 to 1 Investments har mottagit informationen att Northvolt har ansökt om konkurs i Sverige. Bolagets ledning har arbetat intensivt för att omstrukturera verksamheten och säkra långsiktig finansiering. 4 to 1 Investments beklagar att en lösning inte har kunnat nås.

<https://www.ap4.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelande/nyheter/kommentar-fran-4-to-1-investments-angaende-northvolts-konkursansokan/>

Nyhet 2025-04-11: AP-fondernas kommentar till investeringen i Northvolt med anledning av frågor i medier

Med anledning av de inslag som SVT publicerade den 8–9 april 2025 avseende 4 to 1 Investments investering i Northvolt, ger Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonden en fördjupad bild av investeringen. AP-fonderna välkomnar även möjligheten att den 6 maj informera Finansutskottet och bidra med ytterligare klarhet i de frågor som lyfts i medierapporteringen.

<https://www.ap4.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelande/nyheter/ap-fondernas-kommentar-till-investeringen-i-northvolt-med-anledning-av-fragor-i-medier/>

Utdrag ur AP4:s årsredovisningar 2021-2024

Årsredovisning 2021, sid 49:

- Under året har vi gjort åtaganden om cirka tio miljarder kronor till tematiskt inriktade investeringar, varav merparten är inom energiomställning, mobilitet, resurseffektivitet och förnyelsebar energi. Elektrifiering av vårt transportsystem är en viktig komponent för att nå Parisavtalet. Genom vårt samägda riskkapitalföretag 4 to 1 Investments har AP-fonderna (AP1-AP4) investerat i Northvolt. Svenska Northvolt utvecklar batterier med marknadens lägsta koldioxidavtryck och bättre hållbarhetsprestanda. Northvolt verkar för att skapa en storskalig batteriproduktion i Europa och vi ser fram emot att följa bolagets utveckling, fortsätter Jenny Askfelt Ruud.

Not 9 Aktier och andelar, onoterade, sid 68:

Aktier i intresseföretag,
2021-12-31

Aktier i svenska

intresseföretag

Vasakronan Holding AB	556650-4196	Stockholm	1 000 000	25	25	25 253	85 290	16 421
Rikshem Intressenter AB	556806-2466	Stockholm	250	50	50	16 198	28 991	5 919
Polhem infra KB	969789-2413	Stockholm	-	33	33	2 847	8 541	405
4 to 1 Investments KB	969795-3033	Stockholm	-	25	25	828	3 314	0
Cinder Invest AB	559256-2630	Stockholm	10 000	20	20	90	0	0
4 to 1 Investments AB	559313-2490	Stockholm	6 250	25	25	1	2	1
Polhem infra AB	559183-3917	Stockholm	20 000	33	33	0	1	1
AP4 Investment AB	559130-3929	Stockholm	50 000	100	100	0	0	0

SUMMA AKTIER

I SVENSKA

INTRESSEFÖRETAG

45 217

Årsredovisning 2022, not 9 Aktier och andelar onoterade, sid 64:

Aktier i intresseföretag, 2022-12-31	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier	Kapital, %	Röster, %	Verkligt värde	Eget kapital	Resultat
Aktier i svenska intresseföretag								
Vasakronan Holding AB	556650-4196	Stockholm	1 000 000	25	25	28 081	89 767	8 493
Rikshem Intressenter AB	556806-2466	Stockholm	250	50	50	16 345	29 218	227
Polhem Infra KB	969789-2413	Stockholm	-	33	33	2 778	8 335	154
4 to 1 Investments KB	969795-3033	Stockholm	-	25	25	1 446	5 782	77
Cinder Invest AB	559256-2630	Stockholm	10 000	20	20	128	1	0
4 to 1 Investments AB	559313-2490	Stockholm	6 250	25	25	0	1	-1
AP4 Investment AB ¹	559130-3929	Stockholm	50 000	100	100	0	0	0
AP4 Alternative Investments AB ²	559386-5347	Stockholm	25 000	100	100	0	0	0
Polhem Infra AB	559183-3917	Stockholm	20 000	33	33	0	1	0
Summa aktier i svenska intresseföretag						48 778		

Årsredovisning 2023, not 9 Aktier och andelar onoterade, sid 62:

Aktier i intresseföretag, 2023-12-31	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier	Kapital, %	Röster, %	Verkligt värde	Eget kapital	Resultat
Aktier i svenska intresseföretag								
Vasakronan Holding AB	556650-4196	Stockholm	1 000 000	25	25	24 426	78 873	-10 903
Rikshem Intressenter AB	556806-2466	Stockholm	250	50	50	14 011	25 302	-3 916
Polhem Infra KB	969789-2413	Stockholm	-	33	33	2 424	7 273	-1 061
4 to 1 Investments KB	969795-3033	Stockholm	-	25	25	1 456	5 822	39
Cinder Invest AB	559256-2630	Stockholm	10 000	20	20	158	651	22
4 to 1 Investments AB	559313-2490	Stockholm	6 250	25	25	0	2	-1
AP4 Investment AB ¹	559130-3929	Stockholm	50 000	100	100	0	0	0
AP4 Alternative Investments AB ²	559386-5347	Stockholm	25 000	100	100	0	0	0
AP4 Alternative Investments KB	969797-3965	Stockholm	-	100	100	0	0	0
Polhem Infra AB	559183-3917	Stockholm	20 000	33	33	0	0	0
Summa aktier i svenska intresseföretag						42 475		

Årsredovisning 2024, not 9 Aktier och andelar onoterade, sid 50

Aktier i intresseföretag, 2024-12-31	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier	Kapital, %	Röster, %	Verkligt värde	Eget kapital	Resultat
Aktier i svenska intresseföretag								
Vasakronan Holding AB	556650-4196	Stockholm	1 000 000	25	25	25 074	82 700	3 798
Rikshem Intressenter AB	556806-2466	Stockholm	250	50	50	14 555	26 307	1 005
LSTH Svenska Handelsfastigheter AB	559009-2325	Stockholm	14 149 433	50	50	4 364	8 358	-1 233 ¹
Polhem Infra KB	969789-2413	Stockholm	-	33	33	2 804	8 410	375
Cinder Invest AB	559256-2630	Stockholm	10 000	20	20	147	601	22
4 to 1 Investments AB	559313-2490	Stockholm	6 250	25	25	0	1	-1
4 to 1 Investments KB ¹	969795-3033	Stockholm	-	25	25	0	1	-5 805
AP4 Alternative Investments AB ²	559386-5347	Stockholm	25 000	100	100	0	0	0
AP4 Alternative Investments KB	969797-3965	Stockholm	-	100	100	0	0	0
AP4 Investment AB ³	559130-3929	Stockholm	50 000	100	100	0	0	0
AP4 Investment KB	969784-9959	Stockholm	-	100	100	0	0	0
Polhem Infra AB	559183-3917	Stockholm	20 000	33	33	0	1	1
Summa aktier i svenska intresseföretag						46 944		

1. Underliggande investering i Northvolt har skrivits ned till noll då bolaget är under rekonstruktion via en Chapter 11-process i USA och det i rådande läge är mycket svårt att bedöma eventuella kvarvarande värden.

2. Fanns det påtryckningar utifrån att investeringen i Northvolt skulle genomföras eller var det AP-fondernas professionella bedömningar och överbäganden som låg till grund för beslutet att bilda 4 to 1 Investments och på så sätt investera i Northvolt? Om det fanns påtryckningar utifrån – från vem och när?

Det fanns inga externa påtryckningar för att göra denna investering. Fjärde AP-fondens investering i 4 to 1 Investments, och därigenom Northvolt, bereddes och beslutades inom Fjärde AP-fondens förvaltningsorganisation enligt gängse investeringsprocess.

3. I en artikel som publicerats i Dagens ETC den 12 november 2019 (*bilaga 4*) intervjuas dåvarande finansmarknadsminister Per Bolund mot bakgrund av att tidningen granskat AP-fondernas investeringar i fossila bolag utifrån de nya

reglerna om hållbar utveckling vid förvaltningen av fonderna.

I artikeln uttalar Per Bolund bl.a. följande:

Jag har upplyst dem väldigt tydligt. De känner till att det finns ny lagstiftning. 2020 ska det granskas hur de sköter sina investeringar sett till biologisk mångfald och skogskövling, exempelvis i Amazonas. 2021 ska det granskas sett till fossila bolag. Om det inte händer något måste regeringen gå vidare med saken.

Om de inte förstår regeringens signaler kan vi behöva rekrytera nya styrelser, som här bättre förståelse för vad vi förväntar oss. Det är en väldigt konkret möjlighet som vi har. Jag förväntar mig att det ska ske stora förändringar.

Har dessa eller andra liknande uttalanden i media uppmärksammats av

Första/Andra/Tredje AP-fonden och hur har de i så fall uppfattats?

Fjärde AP-fonden följer den politiska debatten och även andra intressenters syn på frågor som rör pensionssystemet och förvaltningen av buffertkapitalet. Fjärde AP-fonden tog i det arbetet del av ovan nämnda artikel i Dagens ETC.

AP-fondernas självständighet gentemot regeringen är tydliggjort genom en separat AP-fonds lag som reglerar AP-fondernas utförande av uppdraget att förvalta fondkapitalet långsiktigt så att det är till största nytta för inkomstpensionssystemet. I enlighet med AP-fonds lagen har AP-fonderna egna självständiga styrelser som ansvarar för dess organisation och förvaltning och enligt AP-fonds lagen och dess förarbeten får varken en AP-fonds styrelse eller dess verksamhet styras av regeringsdirektiv eller av näringspolitiska- eller ekonomisk-politiska intressen.

Även om Fjärde AP-fonden uppfattade dåvarande finansmarknadsminister Bolunds uttalande i Dagens ETC som allvarligt menat, hade det av ovan nämnda skäl ingen påverkan på Fjärde AP-fonden och hur dess förvaltning bedrevs.

4. Vilka kommentarer eller synpunkter i övrigt ger uppgifterna i granskningsärendet anledning till?

Fjärde AP-fonden har inte några ytterligare kommentarer.

Bilaga A4.1.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 23

Dnr *A99-2025/26*

Till Konstitutionsutskottet

Anmälan avseende statsministerns hanteringen av aktieinnehav och jävsfrågor inom Regeringskansliet

Undertecknad anmäler härmed statsministern till konstitutionsutskottet för granskning av hans hanteringen av aktieinnehav och jävsfrågor inom Regeringskansliet samt civilminister Erik Slottners deltagande vid regeringsbeslut om vindkraftsparken Najaderna.

Under det senaste året har det i flera artiklar framkommit uppgifter om att olika statsråd men även statssekreterare inom Regeringskansliet haft privata aktieinnehav i bolag eller verksamhetsområden som samtidigt varit föremål för regeringsbeslut eller annan beredning i vissa fall har aktieköp gjorts kort tid innan ett regeringsbeslut fattats.

Många av de beslut som regeringen fattar har direkt eller indirekt påverkan på marknader och företag, och därför lyder regeringen, statsråd samt statssekreterare under en rad regler som ska förhindra att jäv- och insideraffärer uppstår, bland annat genom krav på att redovisa ekonomiska intressen och att avstå från att delta i beslut där personliga aktieinnehav kan skapa intressekonflikter. Detta för att säkerställa att regeringen agerar utifrån allmänhetens bästa och inte utifrån att gynna andra syften.

När flera avslöjandena skett på förhållandevis kort tid som rör ledande personer, såsom statsråd och statssekreterare, inom regeringskansliet och uppmärksammar ageranden som kan väcka misstankar om jäv och bristande omdöme är det oroväckande. Då riskerar det att framstå som att det inte är enstaka misstag utan om ett systematiskt åsidosättande av det ansvar som följer med uppdraget i regeringen/regeringskansliet. När ministrar deltar i beslut som kan gynna dem själva eller inte anmäler sitt aktieinnehav riskerar förtroendet för hela regeringen att skadas.

Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att det är viktigt att ledamöter av regeringen är medvetna om att intressekonflikter kan uppstå och vidtar de försiktighetsåtgärder som kan göras för att förhindra att deras förtroende hos allmänheten rubbas¹. Konstitutionsutskottet har även förutsett att det inom regeringen och Regeringskansliet finns insikt om betydelsen av ett säkerhetsavstånd i de ärenden som kan aktualisera privatekonomiska intressen.² Trots det verkar regeringsmedlemmar agera olika för att säkerställa det säkerhetsavstånd som bör finnas och enbart ett fåtal har helt avstått från att äga aktier eller fonder enligt kartläggning av EFN.³

Ett antal av dessa avslöjanden är redan föremål för konstitutionsutskottets granskning, jag avstår därför att nämna dem i denna anmälan utan vill istället rikta uppmärksamhet mot ett antal andra uppmärksammade fall. Såsom att statssekreterare Daniel Westlén, hos klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari, har rapporterat äga aktier i banker samt kärnkrafts- och gruvrelaterade bolag – sektorer som direkt påverkas av den politik hans departement utformar.⁴

Även Diana Janse, statssekreterare hos handelsminister Benjamin Dousa, köpte Saab-aktier dagen innan det svenska miljardkontraktet om Gripen-plan med Ungern offentliggjordes en affär som bereddes på hennes departement.⁵

I Kalla faktas granskning uppmärksammades att Benjamin Dousas f.d. statssekreterare Håkan Jevrell främjade företag som han samtidigt ägde aktier i.⁶ I en kartläggning av samma program visade det sig

¹ 1992/92:KU30 avsnitt 10

² 2013/14:KU20

³ <https://efn.se/ministrarnas-miljoner-pa-borsen-har-placerar-de-sina-pengar>

⁴ <https://www.etc.se/klimat-miljo/miljoeministerns-statssekreterare-duckar-om-kritiserat-aktieinnehav>

⁵ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/KM1x9E/statssekreterare-diana-janse-m-kopte-saab-aktier-dagen-fore-jas-affaren-med-ungern>

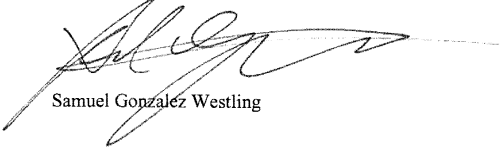
⁶ <https://www.tv4.se/artikel/7c8rftBswuFGqAzafoATyd/statssekreterare-fraemjar-foerretag-som-han-sjaelv-aeger-aktier-i>

att 19 av 38 statssekreterare i Regeringskansliet äger aktier i olika bolag. Enligt regeringskansliets rättschef Per Hall har det förekommit några fall under de senaste tio åren då statssekreterare flaggat för intressekonflikter, men han kan inte visa upp någon dokumentation.⁷

Utöver ovanstående vill jag även särskilt uppmärksamma civilminister Erik Slottnér, som äger aktier i vindkraftsbolaget Eolus men som trots har deltagit i ett regeringsbeslut då regeringen gav länsstyrelsen i uppdrag att se över förutsättningarna för den vindkraftspark som bolaget vill bygga. I två tidigare fall har han avstått och anmält sig som jävrig, men vid beslutet i mars 2024 deltog han enligt medieuppgifter.⁸ Eftersom länsstyrelserna sorterar under civilministerns ansvarsområden bör beslutet beretts på ministerns departement eller i annat fall gemensambereetts. Oavsett bör konstitutionskottet särskilt granska detta regeringsbeslut och orsakerna till att civilministern såväl anmält jäv som avstått från att anmäla jäv i regeringsbeslut kopplat till ovan nämnda företag.

Mot bakgrund av ovanstående och utifrån att det får konstateras att det är statsministern som leder regeringen. Det är statsministern som utser sina ministrar och statssekreterare och det är statsministern som bär det yttersta ansvaret för såväl att regelverk följs inom regeringskansliet samt att förtroendet för regeringsmakten upprätthålls anser jag att konstitutionsutskottet bör granska statsministerns ansvar och åtgärder för att aktuella regelverk kring exempelvis jävsförhållanden följs samt vilka åtgärder som gjorts efter medias rapportering.

2026-01-23

Samuel González Westling

⁷ <https://www.tv4.se/artikel/4CCNSPOK0mSRkrTSSdT10s/haelften-av-statssekreterarna-aeger-aktier-foerovanad>

⁸ <https://www.sverigesradio.se/artikel/civilministern-tog-beslut-om-vindkraft-aeger-aktier-i-bolaget>

Bilaga A4.1.2

Regeringskansliet

1 bilaga

2026-02-26
SB2026/00172

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 45 – Statsministerns hantering av aktieinnehav och jävsfrågor inom Regeringskansliet samt civilministerns deltagande i ett regeringsbeslut

Härmed överlämnas promemorior med tillhörande bilaga från Statsrådsberedningen och Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättsakkunniga Susanna Rudqvist, Statsrådsberedningen, och expeditionschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet.

Per Hall

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 45 – Statsministerns hantering av aktieinnehav och jävsfrågor inom Regeringskansliet samt civilministerns deltagande i ett regeringsbeslut

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–2 i rubricerat ärende.

1. Har statsministern vidtagit några åtgärder för att säkerställa att aktuella regelverk kring bl.a. jäv och skyldigheten att anmäla finansiella instrument följs utöver den översyn som nyligen gjorts inom Regeringskansliet? Planeras några ytterligare åtgärder eller någon uppföljning av den genomförda översynen?

Rättschefens kansli i Statsrådsberedningen fick våren 2025 i uppdrag av statsministern att göra en översyn av promemorian Innehav av finansiella instrument (SB PM 2019:3, rev. 2025). Arbetet med översynen genomfördes i samråd med samtliga departement.

Den reviderade promemorian innehåller ett nytt kapitel om riskerna för jäv och andra intressekonflikter vid innehav av finansiella instrument. Revideringen syftar till att ge ett tydligare och bättre stöd i de överväganden som löpande måste ske vid innehav av finansiella instrument och innefattar även ett nytt sätt att anmäla innehav av finansiella instrument (blankett och underlag). Den reviderade promemorian beslutades av rättschefen i Statsrådsberedningen den 8 december 2025.

För närvarande sammanställs de första förteckningarna över statsråds och statssekreterares innehav av finansiella instrument sedan revideringen. Därutöver planeras inte någon särskild uppföljning och det är för tidigt att ta ställning till om några ytterligare åtgärder behöver vidtas.

2. Redogör för de rutiner som tillämpas för statssekreterares anmälningskyldighet av finansiella instrument. Vilka innehav och engagemang ska de anmäla?

Statssekreterare ska anmäla eget innehav av överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar (d.v.s. andelar i fonder), finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter. Till överlåtbara värdepapper räknas bl.a. aktier i publika aktiebolag och obligationer.

Med eget innehav likställs finansiella instrument som ingår i en försäkring och som statssekreteraren har rätt att fatta placeringsbeslut om (en s.k. kapitalförsäkring), finansiella instrument som innehas av ett underårigt barn som står under statssekreterarens vårdnad och finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken statssekreteraren har ett bestämmande inflytande.

Detta följer av lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument och beslut som Regeringskansliet har fattat med stöd av lagen.

Anmälan om innehav av finansiella instrument ska göras av statssekreterare när de har tillträtt och därefter årligen senast den 31 januari. Detta gäller även om innehavet inte har förändrats. Om statssekreteraren inte innehar några finansiella instrument som omfattas av anmälningskyldighet, ska han eller hon anmäla det vid samma tidpunkt.

Vid förändringar i innehavet, t.ex. genom förvärv eller överlåtelse, anmäls förändringen senast sju dagar efter det att förändringen gjordes. Vid regelbundet sparande i fonder är det tillräckligt att anmäla det första förvärvet och därefter förändringar av det regelbundna beloppet samt om sparandet upphör. En årlig anmälan ska dock alltid göras senast den 31 januari varje år.

I en anmälan om innehav ska statssekreteraren redovisa fullständiga uppgifter om vilka finansiella instrument som innehas samt det vid anmälningsstidpunkten gällande marknadsvärdet. I en anmälan om förvärv eller överlåtelse ska statssekreteraren redovisa uppgifter om vilka finansiella instrument som förvärvats eller överlåtits och till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen skett. Datumet för förvärvet eller överlåtelsen ska också redovisas, liksom marknadsvärdet efter förändringen. (jfr Statsråds-

beredningens promemoria Innehav av finansiella instrument [SB PM 2019:3, rev. 2025], s. 8 och 10-11).

När en ny statssekreterare tillträder genomförs en introduktion i departementet. Under introduktionen informerar expeditionschefen om bl.a. anmälningsskyldigheten avseende finansiella instrument och överlämnar en särskild promemoria riktad till statssekreterare om deras anmälningsskyldighet, se *bilaga*.

Statssekreterarna har åtagit sig att därutöver anmäla och låta rättschefen i Statsrådsberedningen förteckna vissa andra förhållanden, nämligen

- anställningar och uppdrag under de fyra år som föregått anställningen som statssekreterare, annat än för det egna partiet och dess organisationer
- näringsverksamhet i bolag eller i annan form (pågående, avslutad eller vilande)
- avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt betalning av lön, pension, pensionsavgifter och liknande
- avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande arrangemang, annat än för det egna partiet och dess organisationer.

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-09-08

Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Statssekreterarnas anmälningsskyldighet avseende finansiella instrument m.m.

Anmälan av innehav av finansiella instrument

Enligt 6 § lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument ska Regeringskansliet besluta att arbetstagare och uppdragstagare vid myndigheten ska vara skyldiga att anmäla innehav av finansiella instrument, om det behövs med hänsyn till deras tillgång till insiderinformation. Av respektive departementschefsbeslut framgår att bland andra statssekreterarna har sådan anmälningsskyldighet.

Statssekreterarna ska anmäla

1. sitt fullständiga innehav av finansiella instrument så snart som möjligt efter tillträdet,
2. sitt fullständiga innehav av finansiella instrument årligen senast den 31 januari, och
3. förändringar i innehavet senast sju dagar efter det att förändringen gjordes.

När det gäller regelbundet sparande i fonder ska anmälan om vilket belopp sparandet avser göras vid första förvärvet och därefter vid förändringar av beloppet och om sparandet upphör. En årlig anmälan enligt 2 ska dock göras. Statssekreterare som inte har några finansiella instrument ska anmäla detta vid de tidpunkter som anges i 1 och 2.

Anmälningsskyldighetens omfattning

Med finansiella instrument avses överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar

(dvs. andelar i fonder), finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter. Till överlåtbara värdepapper räknas bl.a. aktier i publika aktiebolag och obligationer. Utförliga definitioner av flera av de nu nämnda begreppen finns i 1 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Ett innehav ska anmälas även om förvaltningen har uppdragits åt t.ex. en extern förvaltare.

Vissa finansiella instrument likställs med den anmälningsskyldiges egna och ska därför anmälas. Detta gäller

- finansiella instrument som ingår i en försäkring och som den anmälningsskyldige har rätt att fatta placeringsbeslut om (en s.k. kapitalförsäkring),
- finansiella instrument som innehas av ett underårigt barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad
- finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken den anmälningsskyldige har ett bestämmande inflytande.

I en anmälan om innehav ska den anmälningsskyldige redovisa fullständiga uppgifter om vilka finansiella instrument som innehas samt det vid anmälningstidpunkten gällande marknadsvärdet. I en anmälan om förvärv eller överlåtelse ska den anmälningsskyldige redovisa uppgifter om vilka finansiella instrument som förvärvats eller överlåtits och till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen skett. Datumet för förvärvet eller överlåtelsen ska också redovisas, liksom marknadsvärdet efter förändringen.

Redovisning av vissa andra förhållanden

Statssekreterarna har åtagit sig att anmäla och låta rättschefen i Statsrådsberedningen förteckna vissa andra förhållanden, nämligen

- anställningar och uppdrag under de fyra år som föregått anställningen som statssekreterare, annat än för det egna partiet och dess organisationer
- näringsverksamhet i bolag eller i annan form (pågående, avslutad eller vilande)
- avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt betalning av lön, pension, pensionsavgifter och liknande

- avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande arrangemang, annat än för det egna partiet och dess organisationer.

Offentlighet

De uppgifter som anmäls förs samman i två förteckningar. Statssekreterarna har eftergett sekretessen för uppgifter om sitt direkta innehav av finansiella instrument, uppgifter om finansiella instrument som ingår i en försäkring och som statssekreteraren har rätt att fatta placeringsbeslut om samt uppgifter om finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken statssekreteraren har ett bestämmande inflytande. Förteckningen över det nu nämnda innehavet är alltså, liksom förteckningen över statssekreterarnas övriga engagemang, öppen för insyn från allmänheten. Uppgifter om underårigt barns innehav omfattas dock av sekretess enligt 32 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Anmälan

Anmälan lämnas till rättschefens kansli i Statsrådsberedningen. Anmälan görs genom att fylla i blanketten Anmälan om finansiella instrument. Till anmälan ska bifogas en kopia eller utskrift av en sammanställning från en bank eller fondkommissionär. Sammanställningen ska redovisa innehav, förvärv eller överlåtelse.

Person i politiskt utsatt ställning (PEP)

Vissa verksamhetsutövare, t.ex. olika typer av finansiella företag som banker men också bl.a. fastighetsmäklare och advokater, ska vidta skärpta åtgärder för kundkännedom i förhållande till personer i politiskt utsatt ställning (eng. politically exposed persons, PEP) och till kända medarbetare och familjemedlemmar till PEP. En PEP blir utsatt för skärpta kontroller av de verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättslagen.

Verksamhetsutövare ska enligt penningtvättslagen vidta skärpta kundkännedomsåtgärder även i förhållande till familjemedlemmar och kända medarbetare till en PEP.

Statsråd är enligt penningtvättslagen alltid PEP. I Regeringskansliet har bedömningen gjorts att statssekreterare inte är PEP men däremot kända medarbetare till en PEP (statsrådet).

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 45 – Statsministerns hantering av aktieinnehav och jävsfrågor inom Regeringskansliet samt civilministerns deltagande i ett regeringsbeslut

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 3–7 i rubricerat ärende.

3. Stämmer uppgiften om att civilministern äger aktier i bolaget Eolus?

4. Har civilministern anmält aktieinnehavet till Regeringskansliet? När gjordes anmälan?

Uppgiften om att Erik Slottnér äger aktier i Eolus stämmer. Han anmälde aktieinnehavet i anslutning till att han tillträdde som statsråd och har därefter anmält sitt innehav i de årliga anmälningarna om innehav av finansiella instrument.

5. Ligger regeringsärenden om vindkraftsparken Najaderna inom civilministerns ansvarsområde?

Nej, det är klimat- och miljöministern som är föredragande statsråd för de regeringsärenden som avser vindkraftsparken Najaderna och som utskottet nämner i sin promemoria.

6. Deltog civilministern i regeringens beslut i mars 2024 och fördes det i så fall några diskussioner huruvida jäv kunde föreligga inför att beslutet fattades? Har civilministern tidigare eller senare anmält jäv i ärenden som rör vindkraftsparken Najaderna? Om ja, har han i de fallen deltagit i någon beredning/gemensamberedning av ärendena?

Ja, Erik Slottner deltog i det aktuella beslutet. Vindkraftsparken Najaderna är ett projekt som drivs av bolaget Najaderna Offshore AB, som är ett dotterbolag till Eolus. Han saknade vid tidpunkten för det aktuella regerings-sammanträdet kännedom om att dotterbolaget tillhörde Eolus, varför jävsfrågan inte diskuterades inför regeringsbeslutet.

Erik Slottner har sedan regeringsbeslutet i mars 2024 vid ett tillfälle anmält jäv i ett ärende om vindkraftsparken Najaderna. Enheten för statlig förvaltning, som Erik Slottner är ansvarigt statsråd för, deltog i gemensam-beredningen av det aktuella ärendet. Någon politisk avstämning gjordes inte. Det är huvudregeln i ärenden av det aktuella slaget.

7. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga A4.2.1

2025-04-29

Till Konstitutionsutskottet

Anmälan avseende utbildningsminister Johan Pehrsons aktieinnehav

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -04- 29

Dnr 1634-2024/25

Undertecknad anmäler härmed utbildningsminister Johan Pehrson (L) till konstitutionsutskottet för granskning av hans aktieinnehav samt underlåtenhet att anmäla samtliga innehav av aktier enligt gällande regler.

Av ett inslag i Ekot den 29 april 2025¹ framgår att utbildningsminister Johan Pehrson brutit mot reglerna som kräver att ministrar löpande redovisar sina aktieinnehav till regeringskansliet. Under 2024 har Johan Pehrson inte anmält sitt innehav i minst tre av de bolag som han äger aktier i, enligt Regeringskansliets sammanställning. Det gäller spelbolaget Betsson, industribolagen Sandvik och Atlas Copco. Enligt ministrarnas stab rör det sig om ett misstag.

Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att det är viktigt att ledamöter av regeringen är medvetna om att intressekonflikter kan uppstå och vidtar de försiktighetsåtgärder som kan göras för att förhindra att deras förtroende hos allmänheten rubbas.² Konstitutionsutskottet har även förutsatt att det inom regeringen och Regeringskansliet finns insikt om betydelsen av ett säkerhetsavstånd i de ärenden som kan aktualisera privatekonomiska intressen.³ När det gäller aktierna i spelbolaget Betsson påverkas ett innehav direkt av t.ex. spelskatt, reklamregler mm. vilket väcker frågan om vilken insiderinformation ministern haft gällande spelpolitiken som inte varit känd för allmänheten.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska om utbildningsminister Johan Pehrson agerat i enlighet med de krav på oberoende, integritet och god förvaltningssed som bör ställas på en minister, och om han har följt gällande jävsregler.

På kort tid har media gjort flera avslöjanden kopplade till ministrars aktieaffärer som väcker frågor om regeringens agerande som helhet och hur statsministern som ytterst ansvarig, säkerställer att regelverk och riktlinjer efterlevs.

Jag anser även att konstitutionsutskottet bör granska hur ministrarnas agerande förhåller sig till de regler och riktlinjer som gäller för statsråd och som finns för att undvika att allmänhetens förtroende rubbas för regeringen som helhet eller för ett visst statsråd. Samt hur hans agerande förhåller sig till konstitutionsutskottets tidigare uttalanden. Då flera statsråds förfaranden med aktier på kort tid föranlett anmälningar till konstitutionsutskottet anser jag att finns det skäl för konstitutionsutskottet att även granska övriga statsråds efterlevnad samt statsministrarnas ansvar.

2025-04-29

Karin Rågsjö (V)

¹ <https://www.sverigesradio.se/artikel/avslojar-johan-pehrson-brot-mot-lagen-anmalde-inte-aktieinnehav>

² 1992/92:KU30 avsnitt 10

³ 2013/14:KU20

Bilaga A4.2.2

Regeringskansliet

2025-12-09
SB2025/01239

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 17 – Granskning av tidigare utbildningsministerns aktieinnehav

Härmed överlämnas promemorior med tillhörande bilagor från Arbetsmarknadsdepartementet och Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditiionschefen Ulrika Söderqvist, Arbetsmarknadsdepartementet, och rättssakkunniga Elin Edlund, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Arbetsmarknadsdepartementet

Granskningsärende 17 – Granskning av tidigare utbildningsministerns aktieinnehav

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–3 och 8 i rubricerat ärende.

1. Stämmer uppgiften om att Johan Pehrson under 2024 underlåtit att till Regeringskansliet anmäla innehav av aktier i de tre bolag som omnämns i anmälan (ett spelbolag och två industribolag)? Redogör i så fall för de närmare omständigheterna kring underlåtenheten. Uppmärksammades Johan Pehrson på att anmälningsskyldigheten inte var uppfylld och gjordes någon anmälan i efterhand? När gjordes anmälan i så fall?

Uppgiften om att Johan Pehrson under 2024 inte anmälde sitt innehav av aktier i de tre bolag som omnämns i anmälan stämmer. Aktieinnehaven i bolagen redovisades däremot i den årliga anmälan för 2023 och 2025.

Fram till den 17 juni 2025 kunde anmälningarna redovisas på olika sätt (jfr svar på fråga 7 i Statsrådsberedningens svarspromemoria i aktuellt ärende). Johan Pehrson redovisade 2024 sitt innehav genom skärmavbilder av sammanställningar över innehavet. Av misstag bifogade han dubletter av två av skärmavbilderna. Detta kan vara förklaringen till att de tre innehaven inte redovisades 2024.

Johan Pehrson uppmärksammades inte på att anmälningsskyldigheten inte var uppfylld avseende de tre innehaven och det gjordes inte någon anmälan i efterhand.

2. Har Johan Pehrsons underlåtenhet att anmäla innehav av aktier i de tre bolagen haft någon inverkan på möjligheterna att bedöma eventuella jävssituationer och intressekonflikter i regeringsärenden?

Det är statsrådet som är ytterst ansvarigt för att uppmärksamma jävssituationer och att Regeringskansliet informeras. Johan Pehrsons möjligheter att bedöma eventuella jävssituationer torde inte ha påverkats av att han inte anmälde innehavet av aktier i de tre bolagen. Möjligheten för andra att utifrån förteckningen uppmärksamma jävssituationer har dock påverkats av att innehavet inte fanns med på förteckningen över statsrådets innehav av finansiella instrument.

3. Redogör för de rutiner som tillämpas för statsråds anmälningskyldighet av finansiella instrument. Vilka innehav och övriga engagemang ska, utöver vad som direkt framgår av lag och förordning, anmälas? Utskottet önskar få tal del av eventuella rutindokument och riktlinjer.

När ett nytt statsråd tillträder genomförs en introduktion i departementet. Under introduktionen informerar expeditionschefen statsrådet om bl.a. anmälningskyldigheten avseende finansiella instrument och överlämnar följande dokument som bifogas, se *bilaga 1–5*.

- En särskild promemoria riktad till statsråd om statsrådets anmälningskyldighet avseende innehav av finansiella instrument och en blankett för anmälan av dessa.
- Statsrådsberedningens promemoria om förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla innehav av finansiella instrument (SB PM 2019:3, rev. 2023). En revidering av denna promemoria har nyligen skett, se svar på fråga 6 och 7 i Statsrådsberedningens svarspromemoria i Granskningsärende 17 – Granskning av tidigare utbildningsministerns aktieinnehav, och bilaga 2 till den promemorian.
- Åtaganden avseende skyldigheten att anmäla sina innehav av finansiella instrument och vissa engagemang (bl.a. tidigare anställningar, uppdrag och näringsverksamhet i bolag de senaste fyra åren). Åtagandet avser också en skyldighet att anmäla närståendes innehav av finansiella instrument.

- Den s.k. Politikerhandboken (Information för politiker i Regeringskansliet). Den innehåller övergripande information om bl.a. handel med finansiella instrument, bisysslor och jäv.

Expeditionschefen ser till att åtagandet undertecknas och att åtagandet samt anmälan av innehav lämnas till rättschefens kansli i Statsrådsberedningen.

Efter tillträdet sker anmälan om innehav av finansiella instrument årligen. Inför den årliga anmälan skickas information ut från rättschefens kansli i Statsrådsberedningen till expeditiönscheferna. Denna information vidarebefordras till statsråden och deras assistenter. Expeditionschefen ser till att anmälan skickas till rättschefens kansli.

Om det sker en förändring i innehavet under året ska det anmälas till rättschefens kansli senast sju dagar efter det att förändringen gjordes.

8. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Statsrådets anmälningsskyldighet avseende finansiella instrument m.m.

Eget innehav av finansiella instrument

Enligt 3 § lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument är statsråden skyldiga att anmäla sitt innehav av finansiella instrument. Rättschefen i Statsrådsberedningen för en förteckning över statsrådets innehav.

Statsråden ska anmäla

1. sitt fullständiga innehav av finansiella instrument så snart som möjligt efter tillträdet,
2. sitt fullständiga innehav av finansiella instrument årligen senast den 31 januari, och
3. förändringar i innehavet senast sju dagar efter det att förändringen gjordes.

När det gäller regelbundet sparande i fonder ska anmälan om vilket belopp sparandet avser göras vid första förvärvet och därefter vid förändringar av beloppet och om sparandet upphör. En årlig anmälan enligt 2 ska dock göras. Statsråd som inte har några finansiella instrument ska anmäla detta vid de tidpunkter som anges i 1 och 2.

Makes, sambos eller registrerad partners innehav av finansiella instrument

Statsråden har åtagit sig att anmäla makes, sambos eller registrerad partners innehav av finansiella instrument. En sådan anmälan görs på samma sätt som för det egna innehavet. Se nedan vad gäller underåriga barns innehav.

Anmälningsskyldighetens omfattning

Med finansiella instrument avses överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar (dvs. andelar i fonder), finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter. Till överlåtbara värdepapper räknas bl.a. aktier i publika aktiebolag och obligationer. Utförliga definitioner av flera av de nu nämnda begreppen finns i 1 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Ett innehav ska anmälas även om förvaltningen har uppdragits åt t.ex. en extern förvaltare.

Vissa finansiella instrument likställs med den anmälningsskyldiges egna och ska därför anmälas. Detta gäller

- finansiella instrument som ingår i en försäkring och som den anmälningsskyldige har rätt att fatta placeringsbeslut om (en s.k. kapitalförsäkring)
- finansiella instrument som innehas av ett underårigt barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad
- finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken den anmälningsskyldige har ett bestämmande inflytande.

I en anmälan om innehav ska den anmälningsskyldige redovisa fullständiga uppgifter om vilka finansiella instrument som innehas samt det vid anmälningstidpunkten gällande marknadsvärdet. I en anmälan om förvärv eller överlåtelse ska den anmälningsskyldige redovisa uppgifter om vilka finansiella instrument som förvärvats eller överlätits och till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen skett. Datumet för förvärvet eller överlåtelsen ska också redovisas, liksom marknadsvärdet efter förändringen.

Redovisning av vissa andra förhållanden

Statsråden har åtagit sig att anmäla och låta rättschefen i Statsrådsberedningen förteckna vissa andra förhållanden, nämligen

- anställningar och uppdrag under de fyra år som föregått utnämningen till statsråd, annat än för det egna partiet och dess organisationer
- näringsverksamhet i bolag eller i annan form (pågående, avslutad eller vilande)

- avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt betalning av lön, pension, pensionsavgifter och liknande
- avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande arrangemang, annat än för det egna partiet och dess organisationer.

Offentlighet

De uppgifter som anmäls förs samman i två förteckningar. Statsråden har eftergett sekretessen för uppgifter om sitt direkta innehav av finansiella instrument, uppgifter om finansiella instrument som ingår i en försäkring och som statsrådet har rätt att fatta placeringsbeslut om samt uppgifter om finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken statsrådet har ett bestämmande inflytande. Förteckningen över det nu nämnda innehavet är alltså, liksom förteckningen över statsrådets övriga engagemang, öppen för insyn från allmänheten. Uppgifter om underårigt barn, makes, sambos eller registrerad partners innehav omfattas dock av sekretess enligt 32 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Anmälan

Anmälan lämnas till rättschefens kansli i Statsrådsberedningen. Anmälan görs genom att fylla i blanketten Anmälan om finansiella instrument. Till anmälan ska bifogas en kopia eller utskrift av en sammanställning från en bank eller fondkommissionär. Sammanställningen ska redovisa innehav, förvärv eller överlåtelse.

Person i politiskt utsatt ställning (PEP)

Vissa verksamhetsutövare, t.ex. olika typer av finansiella företag som banker men också bl.a. fastighetsmäklare och advokater, ska vidta skärpta åtgärder för kundkännedom i förhållande till personer i politiskt utsatt ställning (eng. politically exposed persons, PEP) och till kända medarbetare och familjemedlemmar till PEP. En PEP blir utsatt för skärpta kontroller av de verksamhetsutövare som omfattas av penningtvättslagen.

Verksamhetsutövare ska enligt penningtvättslagen vidta skärpta kundkännedomsåtgärder även i förhållande till familjemedlemmar och kända medarbetare till en PEP.

Statsråd är enligt penningtvättslagen PEP.

Anmälan om finansiella instrument

Namn	Befattning

1 a) EGET INNEHAV

Anmälan om finansiella instrument (som ska göras senast 31 januari varje år)

Datum för anmälan	
-------------------	--

Typ av finansiellt instrument (ex. aktier/fonder)	Namnet på det aktuella finansiella instrumentet	Marknadsvärde vid anmälningstidpunkten

* Högerklicka för att infoga fler rader

☐	Jag har inga finansiella instrument som omfattas av anmälningsplikten
--------------------------	---

1 b) NÄRSTÅENDES INNEHAV

Anmälan om finansiella instrument beträffande närstående (som ska göras senast 31 januari varje år)

Datum för anmälan	
-------------------	--

Typ av finansiellt instrument (ex. aktier/fonder)	Namnet på det aktuella finansiella instrumentet	Marknadsvärde vid anmälningstidpunkten	Relation

* Högerklicka för att infoga fler rader

☐	Mina närstående har inga finansiella instrument som omfattas av anmälningsplikten
--------------------------	---

2 a) FÖRÄNDRING, EGET INNEHAV

Förändring i innehavet av finansiella instrument (ska anmälas senast sju dagar efter det att förändringen gjordes)

Finansiellt instrument (namnet på det aktuella finansiella instrumentet)	Köp / försäljning	Datum för köp / försäljning	Uppgift om till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen har skett	Marknadsvärde efter förändringen

* Högerklicka för att infoga fler rader

2 b) FÖRÄNDRING, NÄRSTÅENDES INNEHAV

Förändring i innehavet av finansiella instrument beträffande närstående (ska anmälas senast sju dagar efter det att förändringen gjordes)

Finansiellt instrument (namnet på det aktuella finansiella instrumentet)	Köp / försäljning	Datum för köp / försäljning	Uppgift om till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen har skett	Marknadsvärde efter förändringen	Relation

* Högerklicka för att infoga fler rader

Obs! Till denna blankett ska bifogas kopia eller utskrift av en sammanställning från en bank eller ett annat värdepappersinstitut eller en fondförvaltare. Sammanställningen ska redovisa de uppgifter om innehavet, förvärvet eller överlåtelsen som angetts ovan, jfr. SB PM 2019:3 s. 10-11.

Statsrådsberedningen

Skyldighet för personal i Statsrådsberedningen att anmäla innehav av finansiella instrument**Beslut**

- Arbetstagare med följande funktioner i Statsrådsberedningen ska anmäla sitt innehav av finansiella instrument samt ändringar i innehavet:
 - chefstjänstemännen, och
 - politiskt sakkunniga på handläggarnivå eller högre nivå.
- Undantaget i 7 § första stycket förordningen (2018:2014) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument ska inte gälla för statssekreterarna i Statsrådsberedningen.
- Rättschefen i Statsrådsberedningen ska lämna sin anmälan om innehav av finansiella instrument till förvaltningschefen.

Detta beslut gäller från och med den 1 januari 2019 och ersätter tidigare beslut om skyldighet för personal i Statsrådsberedningen att anmäla innehav av finansiella instrument.

Beslutet har på Regeringskansliets vägnar fattats av statsministern.

Bakgrund

Enligt lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument, som träder i kraft den 1 januari 2019, ska Regeringskansliet besluta att arbetstagare och uppdragstagare vid myndigheten ska vara anmälningsskyldiga, om det behövs med hänsyn till deras tillgång till insiderinformation.

Utdrag till

de anmälningsskyldiga
rättschefen i Statsrådsberedningen
personalchefen i Statsrådsberedningen
förvaltningschefen

2 (2)

Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Statsrådets anmälningsskyldighet avseende finansiella instrument m.m.

Eget innehav av finansiella instrument

Enligt 3 § lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument är statsråden skyldiga att anmäla sitt innehav av finansiella instrument. Rättschefen i Statsrådsberedningen för en förteckning över statsrådets innehav.

Statsråden ska anmäla

1. sitt fullständiga innehav av finansiella instrument så snart som möjligt efter tillträdet,
2. sitt fullständiga innehav av finansiella instrument årligen senast den 31 januari, och
3. förändringar i innehavet senast sju dagar efter det att förändringen gjordes.

När det gäller regelbundet sparande i fonder ska anmälan om vilket belopp sparandet avser göras vid första förvärvet och därefter vid förändringar av beloppet och om sparandet upphör. En årlig anmälan enligt 2 ska dock göras. Statsråd som inte har några finansiella instrument ska anmäla detta vid de tidpunkter som anges i 1 och 2.

Makes, sambos eller registrerad partners innehav av finansiella instrument

Statsråden har åtagit sig att anmäla makes, sambos eller registrerad partners innehav av finansiella instrument. En sådan anmälan görs på samma sätt som för det egna innehavet. Se nedan vad gäller underåriga barns innehav.

Anmälningsskyldighetens omfattning

Med finansiella instrument avses överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar (dvs. andelar i fonder), finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter. Till överlåtbara värdepapper räknas bl.a. aktier i publika aktiebolag och obligationer. Utförliga definitioner av flera av de nu nämnda begreppen finns i 1 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Ett innehav ska anmälas även om förvaltningen har uppdragits åt t.ex. en extern förvaltare.

Vissa finansiella instrument likställs med den anmälningsskyldiges egna och ska därför anmälas. Detta gäller

- finansiella instrument som ingår i en försäkring och som den anmälningsskyldige har rätt att fatta placeringsbeslut om (en s.k. kapitalförsäkring)
- finansiella instrument som innehas av ett underårigt barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad
- finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken den anmälningsskyldige har ett bestämmande inflytande.

I en anmälan om innehav ska den anmälningsskyldige redovisa fullständiga uppgifter om vilka finansiella instrument som innehas samt det vid anmälningstidpunkten gällande marknadsvärdet. I en anmälan om förvärv eller överlåtelse ska den anmälningsskyldige redovisa uppgifter om vilka finansiella instrument som förvärvats eller överlåtits och till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen skett. Datumet för förvärvet eller överlåtelsen ska också redovisas.

Redovisning av vissa andra förhållanden

Statsråden har åtagit sig att anmäla och låta rättschefen i Statsrådsberedningen förteckna vissa andra förhållanden, nämligen

- anställningar och uppdrag under de fyra år som föregått utnämningen till statsråd, annat än för det egna partiet och dess organisationer
- näringsverksamhet i bolag eller i annan form (pågående, avslutad eller vilande)

- avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt betalning av lön, pension, pensionsavgifter och liknande
- avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande arrangemang, annat än för det egna partiet och dess organisationer.

Offentlighet

De uppgifter som anmäls förs samman i två förteckningar. Statsråden har eftergett sekretessen för uppgifter om sitt direkta innehav av finansiella instrument, uppgifter om finansiella instrument som ingår i en försäkring och som statsrådet har rätt att fatta placeringsbeslut om samt uppgifter om finansiella instrument som inncas av en juridisk person över vilken statsrådet har ett bestämmande inflytande. Förteckningen över det nu nämnda innehavet är alltså, liksom förteckningen över statsrådets övriga engagemang, öppen för insyn från allmänheten. Uppgifter om underårigt barns, makes, sambos eller registrerad partners innehav omfattas dock av sekretess enligt 32 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Anmälan

Anmälan görs till rättschefen i Statsrådsberedningen. Anmälan görs genom att lämna in en kopia eller utskrift av en sammanställning från en bank eller fondkommissionär. Sammanställningen ska redovisa innehav, förvärv eller överlåtelse.

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 17 – Granskning av tidigare utbildningsministerns aktieinnehav

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 4–7 i rubricerat ärende.

4. Hur efterlevs reglerna om anmälningskyldighet bland statsråden generellt? Görts det någon uppföljning av i vilken utsträckning statsråden anmäler sina innehav av finansiella instrument och vad har en sådan uppföljning i så fall visat? Påminns statsråden om att anmäla sina innehav av finansiella instrument? När och hur görs det i så fall?

Uppfattningen är att statsråden generellt sett efterlever reglerna om anmälningskyldighet av finansiella instrument och att de fall som är föremål för konstitutionsutskottets granskning utgör undantag.

Samtliga statsråd informeras om deras skyldigheter, inklusive skyldigheten att löpande anmäla förändringar i deras innehav, i anslutning till att de tillträder sina uppdrag. Varje år ska en ny anmälan om innehav lämnas av samtliga statsråd. Inför den årliga anmälan skickas information ut från rättschefens kansli i Statsrådsberedningen till expeditiönscheferna.

5. Finns det några särskilda rutiner för att informera statsministern om statsråds eventuella innehav av finansiella instrument och vilka är det i så fall?

Det finns inga särskilda rutiner för att informera statsministern om statsråds innehav av finansiella instrument. Statsministern statssekreterare informeras dock om samtliga statsråds innehav vid uppdateringar av förteckningen över statsrådets innehav.

6. *Vilka rutiner tillämpas för att undvika att jävssituationer och intressekonflikter för statsråden uppstår? Gäller de rutiner som rättschefen i Statsrådsberedningen redogjorde för i samband med konstitutionsutskottets granskning våren 2007 fortfarande (se bet.2006/07:KU20 s. 58 f. och ovan)? Utskottet önskar ta del av eventuella rutindokument och riktlinjer.*

7. *Pågår det för närvarande en översyn av regler och rutiner kring statsråds innehav av finansiella instrument? Vad avser i så fall en sådan översyn och när planeras den vara klar?*

För att undvika att jävssituationer och intressekonflikter uppstår för statsråden tillämpas de rutiner som framgår av Statsrådsberedningens promemorior Intressekonflikter för statsråd (SB PM 2021:3, rev. 2024) och Innehav av finansiella instrument (SB PM 2019:3, rev. 2025).¹ De rutiner som rättschefen i Statsrådsberedningen redogjorde för i samband med konstitutionsutskottets granskning våren 2007 gäller i allt väsentligt fortfarande och kommer till uttryck i nämnda promemorior.

Den 17 juni 2025 infördes ett nytt sätt att anmäla innehav av finansiella instrument. Anmälningarna ska skickas till rättschefens kansli via en funktionsbrevlåda och vid anmälningarna ska en särskild blankett användas.

Rättschefens kansli fick i våras i uppdrag att göra en översyn av promemorian om innehav av finansiella instrument. Den reviderade promemorian beslutades den 8 december 2025.

Översynen innebär inte att möjligheten för statsråd att inneha finansiella instrument har förändrats. Syfte med revideringen är framför allt att frambålla riskerna för jäv och andra intressekonflikter vid innehav av finansiella instrument och att ge ett tydligare och bättre stöd i de överväganden som löpande måste ske vid innehav av finansiella instrument. Bland annat behandlas vilka typer av intressekonflikter som kan uppkomma, vem som ansvarar för att uppmärksamma intressekonflikter och hur dessa kan undvikas. Det nya sättet att anmäla innehav av finansiella instrument framgår också.

¹ Promemorian om innehav av finansiella instrument benämndes innan den senaste revideringen Förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla innehav av finansiella instrument.

Genom RK-portalens införande hösten 2024 är det möjligt för statsråden att ta del av andra departements ärendeförteckningar på eftermiddagen dagen före regeringsammanträdet vilket har underlättat för statsråden att identifiera sådana situationer där jäv kan förekomma.

Intressekonflikter för statsråd

SB PM 2021:3 (rev. 2024)

Regeringskansliet
Statsrådsberedningen

Förord

Denna promemoria innehåller information om regleringen kring bisysslor och jäv för statsråd. Den innehåller även information om Regeringskansliets rutiner för att undvika att intressekonflikter för statsråd uppkommer. Dessutom innehåller promemorian information om karens och andra begränsningar vid avslutat uppdrag. Promemorian riktar sig till statsråden och anställda i Regeringskansliet.

I den nu aktuella revideringen har det i avsnittet om rutiner lagts till ett förtydligande vad gäller bevakning av jävssituationer i Regeringskansliet.

Stockholm i juni 2024

Per Hall

Rättschef

Innehållsförteckning

Förord	2
1. Inledning	4
2. Bisysslor	4
3. Jäv	5
3.1 Jävsregler hos regeringen och Regeringskansliet	5
3.2 Jävsgrunder.....	5
3.3 Verkan av jäv	6
4. Rutiner för insyn och kontroll	6
4.1 Innehav av finansiella instrument	6
4.2 Övriga engagemang.....	7
4.3 Bevakning av jävssituationer i Regeringskansliet	7
4.4 Reglerna tillämpas med säkerhetsmarginal	7
5. Karens och andra begränsningar vid avslutat uppdrag som statsråd	8

1. Inledning

Uppdraget som statsråd kan inte jämföras med en anställning. Ett statsråd förutsätts i princip alltid vara i tjänst, även om regleringen i regeringsformen utgår från att statsministern och andra statsråd kan vara förhindrade att fullgöra sina uppgifter, t.ex. på grund av sjukdom. Uppdraget som statsråd kan dessutom när som helst avslutas efter beslut av statsministern eller om riksdagen förklarar att statsministern eller statsrådet inte har riksdagens förtroende.

Uppdraget som statsråd ställer särskilda krav på integritet. I denna promemoria lämnas information om de regler som har till syfte att undvika att statsrådets privata intressen eller de intressen som statsrådet har i någon annan egenskap kommer i konflikt med de samhällsintressen som statsrådet ska företräda.

2. Bisysslor

Ett statsråd får enligt 6 kap. 2 § andra stycket regeringsformen inte inneha någon anställning. Han eller hon får inte heller inneha något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för honom eller henne. Regleringen är i första hand avsedd att värna statsrådets integritet men syftar också till att statsrådets verksamhet ska koncentreras till uppdraget som statsråd. Reglerna är även ägnade att förebygga jävssituationer.

Förbudet att inneha anställning är absolut. Förbudet att ha uppdrag eller utöva verksamhet är beroende av vad som kan vara förtroendskadligt.

Enligt motiven till regeringsformen (se prop. 1973:90 s. 284) får det bedömas från fall till fall om det rubbar förtroendet för ett statsråd att han eller hon innehar ett visst uppdrag eller utövar en viss verksamhet. I allmänhet torde det vara olämpligt att ett statsråd har uppdrag inom bolag, förening eller inrättning vars verksamhet huvudsakligen har ett ekonomiskt syfte. Innehav av uppdrag av annat slag kan också ha en skadlig inverkan på förtroendet för den som utövar en statsrådstjänst.

Statsråd omfattas liksom andra av den tryck- och yttrandefrihetsrättsliga regleringen. Utövande av litterär eller konstnärlig verksamhet torde således i allmänhet vara godtagbart i den mån detta inte hindrar utövandet av statsrådsuppdraget. Vidare är det typiskt sett inte förtroendskadligt att statsråd innehar förtroendeuppdrag i politiska organisationer. Som ytterligare exempel på en bisyssla som utifrån omständigheterna i det enskilda fallet kan vara godtagbar kan nämnas styrelseuppdrag i den egna bostadsrättsföreningen. Praxis från tillämpningen av lagen (1994:260) om offentlig anställning kan tjäna som vägledning vid bedömningen av om ett statsråds bisyssla är förtroendskadlig.

Varje statsråd har ett ansvar för att grundlagsstadgandet i 6 kap. 2 § andra stycket regeringsformen följs. Konstitutionsutskottet har vidare uttalat att eftersom statsministern utser övriga statsråd i regeringen åvilar ansvaret för att ta reda på att det inte finns sådana omständigheter som avses i 6 kap. 2 § andra stycket regeringsformen i första hand statsministern (se bet. 1992/93:KU30 s. 52).

Om ett tillträdande statsråd innehar en anställning måste han eller hon antingen avsluta anställningen eller vara tjänstledig under den tid som uppdraget som statsråd löper. Vilka slags åtgärder ett tillträdande statsråd kan behöva vidta när det gäller andra typer av förtroendeskadliga bisysslor varierar.

Om ett statsråd överväger att åta sig en bisyssla bör statsrådet underrätta expeditionschefen i det egna departementet samt Statsrådsberedningen om det.

3. Jäv

3.1 Jävsregler hos regeringen och Regeringskansliet

Regler om jäv bidrar till att garantera att objektivitetsprincipen får genomslag i den offentliga förvaltningen. Sådana regler finns i förvaltningslagen (2017:900). Även om regeringen inte är en förvaltningsmyndighet i förvaltningslagens mening följs de principer som förvaltningslagen ger uttryck för i regeringens förvaltningsärenden. Konstitutionsutskottet prövar också vid sin granskning av regeringsärendenas handläggning hur handläggningen motsvarar förvaltningslagens krav.

I andra regeringsärenden än förvaltningsärenden, t.ex. i ärenden om propositioner eller förordningar, finns det sällan behov av att tillämpa någon jävsregel (jfr Etikkommitténs promemoria *Intressekonflikter för statsråd* s. 31–33).

Eftersom Regeringskansliet är en förvaltningsmyndighet är förvaltningslagens jävsbestämmelser direkt tillämpliga i regeringskansliärenden.

3.2 Jävsgrunder

Om statsrådet, eller någon närstående till honom eller henne, är part i ärendet eller annars kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning föreligger *partsjäv* respektive *intressejäv*. Som exempel kan nämnas att statsrådet eller någon närstående är delägare i ett bolag eller medlem i en förening som uppträder som part i ett ärende som ska prövas av regeringen.

Statsrådet är också jävigt om han eller hon eller någon närstående är eller har varit ställföreträdare eller ombud för en part i ärendet eller för någon annan som kan antas bli påverkad av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning (*ställföreträdarjäv* respektive *ombudsjäv*).

Om statsrådet har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som regeringen eller Regeringskansliet ska pröva i egenskap av överordnad instans föreligger s.k. *tvåinstansjäv*.

Jäv föreligger vidare om det finns någon annan särskild omständighet som gör att statsrådets opartiskhet i ärendet med fog kan ifrågasättas (s.k. *delikatessjäv*). En sådan situation kan föreligga om statsrådet är uppenbar vän eller ovän med eller är ekonomiskt beroende av en

part, liksom fall då statsrådet är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning (jfr. prop. 2016/17:180 s. 98 och 302–303).

Konstitutionsutskottet har vid ett stort antal tillfällen granskat frågor om jäv för statsråd. Granskningen har till stor del avsett frågor om aktieinnehav och andra frågor om intressejäv.

3.3 Verkan av jäv

Ett statsråd som är jävigt i ett ärende får inte föredra ärendet eller på annat sätt delta i eller närvara vid dess avgörande. Ett jävigt statsråd ska alltså lämna sammanträdesrummet när ärendet avgörs vid ett regeringssammanträde. Därtill innebär jävsreglerna att statsrådet inte får delta i ärendets beredning.

4. Rutiner för insyn och kontroll

4.1 Innehav av finansiella instrument

Enligt lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument är statsråden skyldiga att anmäla sitt innehav av finansiella instrument. Av förordningen (2018:2014) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument följer vidare att anmälningsskyldigheten bl.a. även omfattar finansiella instrument som innehas av ett underårigt barn som står under statsrådets vårdnad.

Anmälningsskyldigheten innebär att statsråden ska anmäla sitt fullständiga innehav av finansiella instrument så snart som möjligt efter tillträdet samt årligen senast den 31 januari. Därtill ska förändringar i innehavet anmälas senast sju dagar efter det att förändringen gjordes.

Anmälan görs till rättschefen i Statsrådsberedningen som för en förteckning över statsrådets innehav. Ytterligare information om anmälningsskyldigheten finns i promemorian [Förbud mot insiderhandel och skyldighet att anmäla innehav av finansiella instrument \(SB PM 2019:3\)](#).

Statsråden efterger normalt sekretessen för uppgifter om direkt innehav av finansiella instrument, för uppgifter om finansiella instrument som ingår i en försäkring och som statsrådet har rätt att fatta placeringsbeslut om samt för uppgifter om finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken statsrådet har ett bestämmande inflytande. Uppgifterna redovisas i en särskild förteckning som görs tillgänglig för allmänheten.

Statsråden åtar sig normalt också att till rättschefen i Statsrådsberedningen anmäla makes, sambos eller registrerad partners innehav av finansiella instrument. Det sker på samma sätt som för det egna innehavet. Detta innehav, liksom innehav av statsrådets underåriga barn, redovisas inte i den ovan nämnda förteckningen. Uppgifterna om dessa innehav omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

4.2 Övriga engagemang

Statsråden åtar sig normalt att anmäla och låta rättschefen i Statsrådsberedningen förteckna följande typer av engagemang:

- anställningar och uppdrag under de fyra år som föregått utnämningen till statsråd, annat än för det egna partiet och dess organisationer,
- näringsverksamhet i bolag eller i annan form (pågående, avslutad eller vilande),
- avtal med tidigare arbetsgivare om fortsatt betalning av lön, pension, pensionsavgifter och liknande, samt
- avtal med nuvarande eller framtida arbets- eller uppdragsgivare om anställning, uppdrag eller liknande arrangemang, annat än för det egna partiet och dess organisationer.

Uppgifter om dessa engagemang redovisas i en särskild förteckning som görs tillgänglig för allmänheten.

4.3 Bevakning av jävssituationer i Regeringskansliet

Det är viktigt att frågor om jäv uppmärksammas vid beredningen. Det är ytterst statsrådets ansvar att jävssituationer uppmärksammas och att Statsrådsberedningen informeras inför att ett ärende tas upp på ett regeringssammanträde. Statsråden bistås dock i detta av expeditionscheferna i departementen.

Rättschefen i Statsrådsberedningen har tillgång till förteckningarna över statsrådets innehav av finansiella instrument och övriga engagemang och kan utifrån dessa identifiera jävssituationer.

Om ett bolag, en förening eller någon annan juridisk person är part i ett förvaltningsärende bör berörd chefstjänsteman under beredningen av ärendet ta kontakt med övriga departement för att kontrollera om något statsråd är jävigt i förhållande till den juridiska personen.

I protokollet vid regeringssammanträdet (huvudprotokollet) antecknas vilket eller vilka statsråd som inte deltar i ett avgörande på grund av jäv. Protokollföraren vid regeringssammanträdet bör därför ha informerats i förväg om att ett statsråd inte ska delta i ett avgörande. Sådan information lämnas av den chefstjänsteman som ansvarar för ärendet.

4.4 Reglerna tillämpas med säkerhetsmarginal

Reglerna om bisysslor och jäv ger i ibland utrymme för tvekan om vilka situationer som reglerna omfattar. Då bör en säkerhetsmarginal iakttas. Till exempel bör ett statsråd som har aktier i ett bolag som är part i ett regeringsärende alltid avstå från att delta eller närvara vid behandlingen av ett ärende, även om ägarintresset är obetydligt eller symboliskt.

5. Karens och andra begränsningar vid avslutat uppdrag som statsråd

Sedan den 1 juli 2018 gäller särskilda bestämmelser för bl.a. statsråd som avser att påbörja ett nytt uppdrag eller en ny anställning i annan än statlig verksamhet eller avser att etablera näringsverksamhet.

Regleringen är avsedd att skydda staten och enskilda, om statsrådet fått sådana kunskaper eller sådan information i sitt uppdrag som gör att det genom annan framtida sysselsättning kan finnas en risk för ekonomisk skada för staten, otillbörlig fördel för någon enskild eller för att allmänhetens förtroende för staten skadas.

Enligt lagen (2018:676) om restriktioner vid statsråds och statssekreterares övergång till annan än statlig verksamhet ska ett statsråd, innan han eller hon påbörjar ett nytt uppdrag eller en ny anställning i annan än statlig verksamhet eller etablerar näringsverksamhet, anmäla detta till Nämnden för prövning av statsråds och vissa andra befattningshavares övergångsrestriktioner (Karensnämnden). Sådana uppdrag som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) eller partipolitiska uppdrag behöver inte anmälas.

Karensnämnden får meddela en övergångsrestriktion i form av karens eller ämnesrestriktion. Karens och ämnesrestriktion får även kombineras. En övergångsrestriktion får gälla upp till tolv månader efter det att statsrådet avslutat sitt uppdrag. Därtill gäller enligt lagen att statsrådet, i samband med en övergång till och vid utövandet av ett nytt uppdrag eller en ny anställning eller i samband med etablering av näringsverksamhet, alltid ska sträva efter att agera på ett sådant sätt att det inte uppstår någon risk för ekonomisk skada för staten eller otillbörlig fördel för någon enskild eller för att allmänhetens förtroende för staten skadas. Denna skyldighet har inte någon begränsning i tid.

För frågor om hur Karensnämnden har hanterat tidigare ärenden kan kontakt tas med [nämnden](#).

Innehav av finansiella instrument

- intressekonflikter
- förbud mot insiderhandel
- anmälningsskyldighet

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Regeringskansliet
Statsrådsberedningen

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Innehav av finansiella instrument

Förord

Denna promemoria belyser risken för jäv och andra intressekonflikter vid innehav av finansiella instrument och innehåller information om förbud mot insiderhandel samt riktlinjer för anmälningar om innehav av finansiella instrument. Promemorian riktar sig till statsråd, statssekreterare samt andra arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet.

Genom den nu aktuella revideringen ändras sättet att anmäla innehav av finansiella instrument. Avsnittet som berör frågan om jäv och andra intressekonflikter är nytt. Ytterligare information om intressekonflikter för statsråd behandlas i promemorian Intressekonflikter för statsråd SB PM 2021:3.

Stockholm i december 2025

Per Hall
Rättschef

Innehåll

1. Inledning	4
2. Risk för jäv och andra intressekonflikter vid innehav av finansiella instrument	5
2.1 Vilka typer av intressekonflikter kan uppkomma?	5
2.2 Vem ansvarar för att uppmärksamma intressekonflikter?	5
2.3 Att undvika intressekonflikter	6
2.4 Avyttring av innehav	7
3. Förbud mot insiderhandel	7
3.1 Vad är insiderinformation?	7
3.2 Vad menas med finansiella instrument?	8
3.3 Vad innebär förbudet mot insiderhandel?	8
3.4 Hur länge gäller handelsförbudet?	9
4. Anmälningar om innehav av finansiella instrument	9
4.1 Vem är anmälningsskyldig?	9
4.2 Vad ska anmälas?	10
4.3 Hur och när ska anmälan göras?	10
4.4 Kommittéer	11
4.5 Sekretess, diarieföring och arkivering	11
Exempel på ett beslut om anmälningsskyldighet	13
Anmälningssblankett finansiella instrument	15

1. Inledning

Regler om jäv finns i förvaltningslagen (2017:900). Regeringen är inte en förvaltningsmyndighet i förvaltningslagens mening, men följer de principer som förvaltningslagen ger uttryck för.

Om statsråd, statssekreterare eller andra arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet innehar aktier eller andra finansiella instrument finns det en risk för att intressekonflikter uppstår. Den som äger finansiella instrument måste vara uppmärksam på det vid beredning och beslut.

Den som på förhand får kännedom om omständigheter som sannolikt har en väsentlig inverkan på priset på finansiella instrument (insiderinformation) får inte utnyttja denna information för att göra affärer förrän omständigheterna offentliggjorts eller blivit allmänt kända. Detta förbud mot insiderhandel finns i EU:s förordning om marknadsmissbruk¹ och i lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden. Förbudet syftar till att upprätthålla förtroendet för marknaderna. Förbudet mot insiderhandel omfattar alla som har insiderinformation.

I förtroendeskapande syfte och för att underlätta kontrollen av att handelsförbudet efterlevs är vissa offentliga funktionärer skyldiga att anmäla sina innehav av finansiella instrument och ändringar i sina innehav. Bestämmelser om detta finns i lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument (anmälningsskyldighetslagen). Statsrådets anmälningsskyldighet följer direkt av lagen. I förordningen (2018:2014) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument (anmälningsskyldighetsförordningen) finns kompletterande bestämmelser till anmälningsskyldighetslagen. Med stöd av bestämmelser i lagen och förordningen beslutar Regeringskansliet om anmälningsskyldighet för vissa arbetstagare och uppdragstagare vid myndigheten.

I artikel 19 i EU:s förordning om marknadsmissbruk finns en särskild anmälningsskyldighet som gäller transaktioner utförda av vissa personer i ledande ställning i bl.a. börsnoterade bolag med statligt ägande och dessa personers närstående. Den anmälningsskyldigheten behandlas dock inte närmare i denna promemoria.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

2. Risk för jäv och andra intressekonflikter vid innehav av finansiella instrument

Innehav av aktier och andra finansiella instrument medför att risk för jäv eller andra intressekonflikter uppstår.

För statsråd gäller särskilt höga krav på integritet. Det framgår av promemorian Intressekonflikter för statsråd (SB PM 2021:3). Även andra arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet ska iakttä högt ställda krav på integritet.

Det förekommer att en utomstående person anlitas för att sköta förvaltningen av de egna finansiella instrumenten. Användandet av en förvaltare kan, beroende på avtalets konstruktion, leda till att det uppstår en viss distans till de finansiella instrumenten. Skyldigheten att anmäla sina innehav eller ändringar av dessa kvarstår dock även om en förvaltare används. Vidare kan jävssituationer och andra intressekonflikter uppstå även om en förvaltare används.

2.1 Vilka typer av intressekonflikter kan uppkomma?

När det gäller beslut i regeringsärenden eller regeringskansliärenden kan vissa jävssituationer identifieras relativt enkelt genom en granskning av ärendets partsställning. Det gäller exempelvis när ett bolag är part i ett förvaltningsärende och bolagets namn anges i ärendeförteckningen till regeringssammanträdet. I andra situationer är det betydligt svårare att upptäcka intressekonflikter. Det gäller särskilt i de fall ett bolag inte är part i ett ärende men ändå påverkas av beslutet. Så kan vara fallet när ett beslut gynnar eller missgynnar bolag inom en viss bransch eller sektor. Detsamma gäller när ett beslut gynnar eller missgynnar ett bolag som har gemensamma intressen med det bolag som beslutet avser.

Ibland kan det vara svårt att bedöma om en situation omfattas av reglerna om jäv. I sådana fall bör en säkerhetsmarginal tillämpas.

Det gäller att vara vaksam på att också närståendes innehav av finansiella instrument kan skapa en intressekonflikt.

2.2 Vem ansvarar för att uppmärksamma intressekonflikter?

Den enskilde bär alltid själv det yttersta ansvaret för att intressekonflikter uppmärksammas och undviks.

Statsråd och statssekreterare bistås i sin bedömning av rätts- och expeditionscheferna i departementen. Risken för jäv bör uppmärksammas på ett tidigt stadium. Det gäller särskilt för det statsråd som enligt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet är ansvarigt för ärendet eftersom statsrådet vid jäv inte heller bör delta i beredningen.

Om ett bolag är part i ett förvaltningsärende bör ansvarigt departement kontrollera i förteckningarna över statsrådets och statssekreterarnas innehav av finansiella instrument om något statsråd eller någon statssekreterare har aktier i det namngivna bolaget. Departementet kan även vid tydliga risker för mer indirekta jävssituationer under beredningen behöva uppmärksamma övriga departement på detta. Det kan vara fallet om ett beslut bedöms påverka bolag som inte är part i ärendet.

Rättschefen i Statsrådsberedningen granskar ärendeförteckningarna till regeringssammanträdena och kan också om ett bolag finns angivet i ärendeförteckningarna uppmärksamma om något statsråd äger aktier i det bolaget.

Statsråden får före regeringssammanträdena tillgång till samtliga departements ärendeförteckningar och bör granska dessa före beslut.

2.3 Att undvika intressekonflikter

Statsråd, statssekreterare och andra arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet bör vid tillträdet se över sitt innehav av finansiella instrument och överväga om innehavet är lämpligt med hänsyn till uppdraget och det ansvarsområde som han eller hon har.

Särskild försiktighet bör iakttas vid innehav som har en klar och direkt ekonomisk koppling till enskilda bolag, t.ex. aktier, eftersom denna typ av innehav innebär en större risk för intressekonflikter än innehav av ägande i breda värdepappersfonder. Det kan därför ofta vara bra att avstå från dessa innehav.

Den som ändå äger finansiella instrument med en direkt koppling till enskilda bolag bör aldrig delta i beredning eller beslutsfattande som rör det bolaget. Det gäller även om ägarintresset är obetydligt eller symboliskt. Detsamma gäller vid behandling av ärenden som på annat sätt påverkar ett sådant bolag.

Även vid innehav av ägande i breda värdepappersfonder kan det finnas viss risk för intressekonflikter, t.ex. om det gäller innehav i branchspecifika värdepappersfonder. Sådana innehav kan innebära en risk för intressekonflikter när det fattas beslut som gynnar eller missgynnar den aktuella branschen.

2.4 Avyttring av innehav

Under pågående uppdrag eller anställning bör man alltid försäkra sig om att man inte har insiderinformation vid tidpunkten för en order om att avyttra finansiella instrument (se avsnitt 3). Särskild försiktighet bör iaktas i anslutning till beredning och beslut som rör den ekonomiska politiken eller påverkar ett bolag i vilket man har ett intresse.

En avyttring innan man tillträder sitt uppdrag eller påbörjar sin anställning kan typiskt sett alltid göras. Det gäller förstås inte om man har insiderinformation redan innan anställningen eller uppdraget påbörjas.

Statsråd och statssekreterare bör vid behov av vägledning vända sig till sitt departements expeditionschef.

3. Förbud mot insiderhandel

3.1 Vad är insiderinformation?

Insiderinformation är information som inte har offentliggjorts, som direkt eller indirekt rör en eller flera emittenter eller ett eller flera finansiella instrument och som vid ett offentliggörande sannolikt skulle ha en väsentlig inverkan på priset på dessa finansiella instrument eller på priset på relaterade finansiella derivatinstrument.

Insiderinformation kan avse ett enskilt företag eller en företagsgrupp och gälla t.ex. planerade stödinsatser, utvecklingsplaner, omstruktureringar eller resultatprognoser. Handelsförbudet gäller finansiella instrument som påverkas av den aktuella informationen, t.ex. aktier i de berörda företagen.

Insiderinformation kan även vara av mer allmän karaktär. Den kan då avse omständigheter som allmänt påverkar kurssättningen på aktiemarknaden, penning- och obligationsmarknaden eller derivatmarknaden. Sådan information förekommer t.ex. i budgetpropositionen och andra propositioner som rör den ekonomiska politiken. Ett generellt handelsförbud kan gälla för en person med sådan information. I princip kan varje anställd i Regeringskansliet komma att ha insiderinformation. Detsamma kan

sågas om dem som fullgör uppdrag åt regeringen eller Regeringskansliet, t.ex. i en kommitté eller som konsulter.

3.2 Vad menas med finansiella instrument?

Med finansiella instrument avses överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar (dvs. andelar i fonder), finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter. Till överlåtbara värdepapper räknas bl.a. aktier i publika aktiebolag och obligationer. Utförliga definitioner av flera av de nu nämnda begreppen finns i 1 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

3.3 Vad innebär förbudet mot insiderhandel?

Förbudet mot insiderhandel i EU:s förordning om marknadsmissbruk innebär att insiderinformation inte får utnyttjas vid handel med finansiella instrument för egen eller annans räkning. Även återkallelse eller ändring av en order som sker efter det att man fått insiderinformation kan omfattas av förbudet.

Den som förfogar över insiderinformation förbjuds också att rekommendera eller förmå en annan person att handla med sådana finansiella instrument som informationen rör.

Det är vidare förbjudet – med vissa undantag – att röja insiderinformation även om detta inte leder till någon handel med berörda finansiella instrument.

Förbudet gäller i förhållande till alla finansiella instrument som handlas på en handelsplats eller för vilka en ansökan om upptagande till handel på en handelsplats har lämnats in. Det gäller även för affärer som sker direkt mellan två privatpersoner. Förbudet gäller också i förhållande till finansiella instrument vars pris eller värde är beroende av ett finansiellt instrument som handlas på en handelsplats eller för vilket en ansökan om upptagande till handel på en handelsplats har lämnats in.

Den som gör sig skyldig till insiderbrott eller obehörigt röjande av insiderinformation kan fällas till ansvar enligt lagen om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden. I vissa fall kan i stället Finansinspektionen besluta om ett s.k. sanktionsföreläggande för överträdelse av EU-förordningen.

3.4 Hur länge gäller handelsförbudet?

Förbudet gäller från det att man fått insiderinformation till dess att informationen offentliggörs, t.ex. genom publicering i nyhetsmedier.

4. Anmälningar om innehav av finansiella instrument

4.1 Vem är anmälningsskyldig?

Statsråden samt arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet

I anmälningsskyldighetslagen anges att statsråden är skyldiga att anmäla sina innehav av finansiella instrument. I lagen anges vidare att Regeringskansliet ska besluta att arbetstagare och uppdragstagare vid myndigheten ska vara anmälningsskyldiga, om det behövs med hänsyn till deras tillgång till insiderinformation.

Alla arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet behöver inte vara anmälningsskyldiga. Kretsen av anmälningsskyldiga bör avgränsas med utgångspunkt från tillgången till insiderinformation. I Regeringskansliet är det vanligt att cheftjänstemän och vissa politiskt sakkunniga är anmälningsskyldiga. Departementschefen i varje departement fattar beslut om vilka arbetstagare och uppdragstagare som ska vara anmälningsskyldiga i departementet. Ett exempel på hur ett beslut om anmälningsskyldighet kan utformas finns i bilaga 1 till denna promemoria.

Förteckning över anmälningar

Regeringskansliet för en förteckning över anmälningarna. Förteckningen består av två delförteckningar som förs av rättschefen i Statsrådsberedningen och en delförteckning för varje departement.

De delförteckningar som förs av rättschefen i Statsrådsberedningen avser anmälningar från statsråden samt från anmälningsskyldiga arbetstagare och uppdragstagare i Statsrådsberedningen.

Delförteckningen för ett departement avser anmälningar från anmälningsskyldiga arbetstagare och uppdragstagare i departementet. Förteckningen förs av en utsedd tjänsteman i departementet.

Därutöver brukar regelmässigt samtliga statssekreterare i Regeringskansliet låta rättschefen i Statsrådsberedningen föra en särskild förteckning över deras anmälningar.

4.2 Vad ska anmälas?

Anmälningsskyldigheten avser eget innehav av finansiella instrument. Vad som menas med finansiella instrument framgår av avsnitt 3.2. Med eget innehav likställs finansiella instrument som ingår i en försäkring och som den anmälningsskyldige har rätt att fatta placeringsbeslut om (en s.k. kapitalförsäkring), finansiella instrument som innehas av ett underårigt barn som står under den anmälningsskyldiges vårdnad och finansiella instrument som innehas av en juridisk person över vilken den anmälningsskyldige har ett bestämmande inflytande. Statsråden har dessutom åtagit sig att anmäla makes, sambos eller registrerad partners innehav av finansiella instrument.

Innehav av andelar i värdepappersfonder, fondföretag och specialfonder behöver i regel inte anmälas.² Departementen har dock möjlighet att fatta beslut om att vissa arbetstagare och uppdragstagare ska vara anmälningsskyldiga även för sådana innehav. Statsråden är alltid skyldiga att anmäla sådana innehav.

Finansiella instrument i premiepensionssystemet omfattas inte av anmälningsskyldigheten.

En tjänstepensionsförsäkring kan vara en s.k. traditionell försäkring, en fondförsäkring eller en depåförsäkring. Vid ovisshet om typen av försäkring kan upplysning inhämtas från försäkringsgivaren. Anmälningsskyldighet uppkommer bara om det är en fondförsäkring eller depåförsäkring. Det krävs dessutom att det i försäkringen finns finansiella instrument som i sig omfattas av anmälningsskyldigheten.

Innehav som finns på ett investeringssparkonto (ISK) eller inom ett individuellt pensionssparande (IPS) ska anmälas om det är fråga om finansiella instrument som i sig omfattas av anmälningsskyldigheten.

4.3 Hur och när ska anmälan göras?

Statsråden lämnar sina anmälningar till rättschefen i Statsrådsberedningen. Anmälningsskyldiga arbetstagare och uppdragstagare i Regeringskansliet lämnar sina anmälningar till den utpekade tjänstemannen i respektive departement så snart den anmälningsskyldige har fått kännedom om att han eller hon är anmälningsskyldig. Anmälan ska därefter göras årligen senast den 31 januari. Detta gäller även om innehavet inte har förändrats. Om den

² Värdepappersfonder definieras i 1 kap. 1 § första stycket 25 lagen (2004:46) om värdepappersfonder, fondföretag i 1 kap. 1 § första stycket 9 samma lag och specialfonder i 1 kap. 11 § 24 lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

anmälningsskyldige inte innehar några finansiella instrument som omfattas av anmälningsskyldighet, ska han eller hon anmäla det vid samma tidpunkt.

Om det sker förändringar i innehavet, t.ex. genom förvärv eller överlåtelse, anmäls förändringen senast sju dagar efter det att förändringen gjordes. Om man är skyldig att anmäla innehav i fonder och sparar regelbundet räcker det med en anmälan vid det första förvärvet och därefter vid förändringar av det regelbundna beloppet och om sparandet upphör. En årlig anmälan ska dock alltid göras senast den 31 januari varje år.

I en anmälan om innehav ska den anmälningsskyldige redovisa fullständiga uppgifter om vilka finansiella instrument som innehas samt det vid anmälningstidpunkten gällande marknadsvärdet. I en anmälan om förvärv eller överlåtelse ska den anmälningsskyldige redovisa uppgifter om vilka finansiella instrument som förvärvats eller överlåtits och till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen skett. Datumet för förvärvet eller överlåtelsen ska också redovisas, liksom marknadsvärdet efter förändringen. En blankett för anmälningar finns som bilaga 2 till denna promemoria.

Till anmälan ska fogas en kopia eller utskrift av en sammanställning från en bank eller ett annat värdepappersinstitut eller en fondförvaltare. Sammanställningen ska redovisa de uppgifter om innehavet, förvärvet eller överlåtelsen som anges ovan.

4.4 Kommittéer

En kommitté kan ha ett uppdrag som motiverar anmälningsskyldighet. I ett sådant fall beslutar regeringen att den särskilda utredaren eller de som ingår i kommitténs ledning ska vara anmälningsskyldiga. Kommittén beslutar att andra arbetstagare och uppdragsstagare vid kommittén ska vara anmälningsskyldiga, om det behövs med hänsyn till deras tillgång till insiderinformation. Kommittén ska föra en förteckning över anmälningarna om innehav.

4.5 Sekretess, diarieföring och arkivering

En anmälan om innehav av finansiella instrument blir en allmän handling i Regeringskansliet. I 32 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns en bestämmelse om sekretess för de uppgifter som någon lämnar till följd av anmälningsskyldighet enligt anmälningsskyldighetslagen. Sekretess gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör lider skada eller men. Sekretessen kan efterges av den som uppgiften rör.

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Innehav av finansiella instrument

Anmälningarna diariéförs och arkiveras. Skulle det finnas grund för misstanke om att förbudet mot insiderhandel överträtts tar mottagaren av den aktuella anmälan ställning till vilka åtgärder som ska vidtas. I ett sådant fall kan anmälan komma att användas i utredningssammanhang.

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Innehav av finansiella instrument

Regeringskansliet

Ultradrag
Protokoll

§ 125

2018-12-20
SB2018/01762/RCK

Statsrådsberedningen

Skyldighet för personal i Statsrådsberedningen att anmäla innehav av finansiella instrument

Beslut

- Arbetstagare med följande funktioner i Statsrådsberedningen ska anmäla sitt innehav av finansiella instrument samt ändringar i innehavet:
 - chefstjänstemännen, och
 - politiskt sakkunniga på handläggarnivå eller högre nivå.
- Undantaget i 7 § första stycket förordningen (2018:2014) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument ska inte gälla för statssekreterarna i Statsrådsberedningen.
- Rättschefen i Statsrådsberedningen ska lämna sin anmälan om innehav av finansiella instrument till förvaltningschefen.

Detta beslut gäller från och med den 1 januari 2019 och ersätter tidigare beslut om skyldighet för personal i Statsrådsberedningen att anmäla innehav av finansiella instrument.

Beslutet har på Regeringskansliets vägnar fattats av statsministern.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Innehav av finansiella instrument

Bakgrund

Enligt lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument, som träder i kraft den 1 januari 2019, ska Regeringskansliet besluta att arbetstagare och uppdragstagare vid myndigheten ska vara anmälningsskyldiga, om det behövs med hänsyn till deras tillgång till insiderinformation.

Utdrag till

de anmälningsskyldiga
rättschefen i Statsrådsberedningen
personalchefen i Statsrådsberedningen
förvaltningschefen

Utdragets överensstämmelse
med originalet intygas

2 (2)

Statsrådsberedningen

14 (16)

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Innehav av finansiella instrument

Anmälan om finansiella instrument

Namn	Befattning

1 a) EGET INNEHAV

Anmälan om finansiella instrument (som ska göras senast 31 januari varje år)

Datum för anmälan	
-------------------	--

Typ av finansiellt instrument (ex. aktier/fonder)	Namnet på det aktuella finansiella instrumentet	Marknadsvärde vid anmälningstidpunkten

* Högerklicka för att infoga fler rader

☐	Jag har inga finansiella instrument som omfattas av anmälningsplikten
--------------------------	---

1 b) NÄRSTÄENDES INNEHAVAnmälan om finansiella instrument beträffande närstående (som ska göras senast 31 januari varje år)

Datum för anmälan	
-------------------	--

Typ av finansiellt instrument (ex. aktier/fonder)	Namnet på det aktuella finansiella instrumentet	Marknadsvärde vid anmälningstidpunkten	Relation

* Högerklicka för att infoga fler rader

☐	Mina närstående har inga finansiella instrument som omfattas av anmälningsplikten
--------------------------	---

SB PM 2019:3 (rev. 2025)

Innehav av finansiella instrument

2 a) FÖRÄNDRING, EGET INNEHAV

Förändring i innehavet av finansiella instrument (ska anmälas senast sju dagar efter det att förändringen gjordes)

Finansiellt instrument (namnet på det aktuella finansiella instrumentet)	Köp / försäljning	Datum för köp / försäljning	Uppgift om till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen har skett	Marknadsvärde efter förändringen

* Högerklicka för att infoga fler rader

2 b) FÖRÄNDRING, NÄRSTÄENDES INNEHAV

Förändring i innehavet av finansiella instrument beträffande närstående (ska anmälas senast sju dagar efter det att förändringen gjordes)

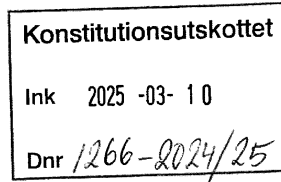
Finansiellt instrument (namnet på det aktuella finansiella instrumentet)	Köp / försäljning	Datum för köp / försäljning	Uppgift om till vilket pris förvärvet eller överlåtelsen har skett	Marknadsvärde efter förändringen	Relation

* Högerklicka för att infoga fler rader

Obs! Till denna blankett ska bifogas kopia eller utskrift av en sammanställning från en bank eller ett annat värdepappersinstitut eller en fondförvaltare. Sammanställningen ska redovisa de uppgifter om innehavet, förvärvet eller överlåtelsen som angetts ovan, jfr SB PM 2019:3 s. 10–11.

2

Bilaga A4.3.1

SVERIGES RIKSDAG

2025-03-09

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av utrikesminister Maria Malmer Stenegards köp av försvarsaktier

Undertecknad anmäler härmed utrikesminister Maria Malmer Stenegard till konstitutionsutskottet för granskning av hennes agerande gällande innehav av aktier i Mildef samtidigt som Sverige förhandlade om ett större försvarsmaterielavtal där Mildef var en av leverantörerna.

Enligt en nyhet i Sveriges Radio¹ den 7 mars 2025 köpte Maria Malmer Stenegard, då migrationsminister, den 29 maj 2024 aktier i IT- och försvarsbolaget Mildef. Detta skedde under en period då Försvarets materielverk (FMV) förhandlade om en rekordbeställning av stridsfordon 90, värd 25 miljarder kronor, där Mildefs IT-utrustning skulle ingå. Affären presenterades i sin helhet i december 2024, och Mildefs aktie steg i värde efter detta. Värdet på aktierna har sedan ministerns köp trefaldigats.

Det faktum att köpet gjordes under den tid då känsliga förhandlingar pågick, och att Mildef är starkt beroende av svenska staten, gör att agerandet är oroande. Även om summan är relativt liten, så är frågan principiellt viktig, och riskerar att skapa misstankar om att statsrådet agerat på ett sätt som gynnar henne själv utifrån uppgifter kring förhandlingarna som inte var allmänt kända.

Konstitutionsutskottet bör granska om utrikesministerns agerat i enlighet med de krav på oberoende och integritet som bör ställas på en minister, och om hon har följt de jävsregler som finns.

Även om statsrådet själv uppger att hon inte deltagit i beredningen eller haft tillgång till annan information än den som varit öppen för alla, så avgörs regeringsärenden genom kollektivt fattade beslut 7 kap. 3§ RF.

¹ <https://www.sverigesradio.se/artikel/ministern-kopte-forsvarsaktier-nar-sverige-forhandlade-om-miljardaffar>

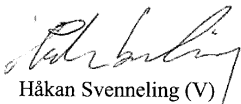
Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att det är viktigt att ledamöter av regeringen är medvetna om att intressekonflikter kan uppstå och vidtar de försiktighetsåtgärder som kan göras för att förhindra att deras förtroende hos allmänheten rubbas.² Konstitutionsutskottet har även förutsatt att det inom regeringen och Regeringskansliet finns insikt om betydelsen av ett säkerhetsavstånd i de ärenden som kan aktualisera privatekonomiska intressen.³

Enligt Sveriges Radio⁴ den 9 mars 2025 deltog utrikesministern i de beslut som bemyndigade försvaret att köpa stridsfordon. Ett beslut som kom att påverka värdet på Mildef's aktie.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska Maria Malmer Stenergards aktieinnehav och köp av försvarsaktier under tiden då en större order av försvarsmateriel pågick och om det är förenligt med de krav som kan ställas på en minister. Om utrikesministern, direkt eller indirekt, har haft tillgång till insiderinformation som kan ha påverkat hennes beslut att köpa aktier i Mildef.

Jag anser även att konstitutionsutskottet bör granska hur utrikesministerns agerande förhåller sig till de regler och riktlinjer som gäller för statsråd och som finns för att undvika att allmänhetens förtroende rubbas för regeringen som helhet eller för ett visst statsråd. Samt hur hennes agerande förhåller sig till konstitutionsutskottets tidigare uttalanden.

2025-03-09

Håkan Svenneling (V)

² 1992/92:KU30 avsnitt 10

³ 2013/14:KU20

⁴ <https://www.sverigesradio.se/artikel/ministern-ager-forsvarsaktier-deltog-i-beslut-om-stridsfordon>

Bilaga A4.3.2

Regeringskansliet

2025-12-09
SB2025/01237

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 12 – Granskning av utrikesministerns köp och innehav av försvarsaktier

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Helena Swenzén, Justitiedepartementet.

Per Hall

Justitiedepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 12 – Granskning av utrikesministerns köp och innehav av försvarsaktier

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

- 1. Stämmer uppgiften om att Maria Malmer Stenergard den 29 maj 2024, köpte aktier i det IT- och försvarsbolag som omnämns i anmälan?*
- 2. Gjorde Maria Malmer Stenergard någon anmälan till Regeringskansliet beträffande aktieköpet och i så fall när gjordes anmälan?*

Uppgiften om att Maria Malmer Stenergard den 29 maj 2024 köpte aktier i det IT- och försvarsbolag som omnämns i anmälan stämmer. Köpet som avsåg aktier för 10 019 kr anmäldes till Regeringskansliet den 26 juni 2024. Hon uppmärksammande först i efterhand att anmälan skickats in för sent.

Det kan noteras att hon en tid efter anmälan avyttrade hela sitt aktieinnehav.

- 3. Stämmer uppgiften om att regeringen bemyndigade försvaret att köpa stridsfordon och i så fall när fattades det beslutet?*

Regeringens fattade den 27 juni 2024 beslut om att utöka den ekonomiska ramen för det bemyndigande som Försvarsmakten fick den 31 augusti 2023 för att anskaffa bl.a. stridsfordon.

- 4. Var ärendet föremål för gemensam beredning med Maria Malmer Stenergard och de delar av Regeringskansliet som ansvarade för frågan inom Maria Malmer Stenergards dåvarande ansvarsområde?*

Ärendet var inte föremål för gemensam beredning med Maria Malmer Stenergard genom de delar av Regeringskansliet som ansvarade för frågor inom hennes dåvarande ansvarsområde. Denna typ av beslut inte är föremål för delning.

5. Deltog Maria Malmer Stenergard i regeringens beslut och fördes det i så fall några diskussioner huruvida jäv kunde föreligga inför att beslutet fattades? Vilken koppling hade det aktuella IT- och försvarsbolaget till det eventuella regeringsbeslutet? Var bolaget part?

Maria Malmer Stenergard deltog vid regeringssammanträdet den 27 juni 2024.

Inför regeringssammanträdet hade Maria Malmer Stenergard inte tillgång till annan information än den som var offentlig. Inget bolag var part i beslutet eftersom regeringsbeslutet rörde ett bemyndigande till Försvarsmakten. Mot den bakgrunden fördes inte några diskussioner huruvida jäv kunde föreligga inför att beslutet fattades.

6. Vilka rutiner tillämpas för att undvika att jävssituationer och intressekonflikter för statsråden uppstår? Gäller de rutiner som rättschefen i Statsrådsberedningen redogjorde för i samband med konstitutionsutskottets granskning våren 2007 förfarande (se bet. 2006/07:KU20 s. 58 f. och ovan)? Utskottet önskar få ta del av eventuella rutindokument och riktlinjer.

7. Pågår det för närvarande en översyn av regler och rutiner kring statsråds innehav av finansiella instrument? Vad anser i så fall en sådan översyn och när planeras den vara klar?

Se svar på fråga 6 och 7 i Statsrådsberedningens svarspromemoria med tillhörande bilagor i Granskningsärende 17 – Granskning av tidigare utbildningsministerns aktieinnehav.

8. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A4.4.1

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -03- 27

Dnr 1423-2024/25

2025-03-27

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av arbetsmarknadsminister Mats Perssons köp av Ericsson-aktier

Undertecknad anmäler härmed arbetsmarknads- och integrationsministern Mats Persson till konstitutionsutskottet för granskning av hans agerande gällande köp av aktier i Ericsson samtidigt som regeringen beslutar om ett forskningsstöd omfattande på över 2 miljarder, ett stöd som Ericsson efterfrågat och kommer att få ta del av.

Enligt en nyhet i Sveriges Radio¹ den 27 mars 2025 köpte Mats Persson, dåvarande utbildnings- och forskningsminister, den 30 mars 2023 aktier i Ericsson. Detta i samband som regeringen presenterade ett forskningsstöd om 2 miljarder som Ericsson själva hade efterfrågat och kunde ta del av. Mats Persson var under den perioden utbildnings- och forskningsminister, och var ansvarig för bland annat forskningsområdet.

Det faktum att köpet av aktier gjordes under den tid då Mats Persson var utbildningsminister pågick samtidigt som han bär ansvar över forskningsstödet är oroväckande. Även om summan är relativt liten, så är frågan principiellt viktig, och riskerar att skapa misstankar om att statsrådet agerat på ett sätt som gynnar honom själv.

Konstitutionsutskottet bör granska om dåvarande utbildnings och forskningsministern, nuvarande arbetsmarknads- och integrationsminister agerat i enlighet med de krav på oberoende och integritet som bör ställas på en minister, och om han har följt de jävsregler som finns.

Även om statsrådet själv uppger att han inte deltagit i beredningen, så avgörs regeringsärenden genom kollektivt fattade beslut 7 kap. 3§ RF.

Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat att det är viktigt att ledamöter av regeringen är medvetna om att intressekonflikter kan uppstå och vidtar de försiktighetsåtgärder som kan göras för att förhindra att deras förtroende hos allmänheten rubbas.² Konstitutionsutskottet har även förutsatt att det

¹ <https://www.sverigesradio.se/artikel/minister-kopte-ericsson-aktier-samma-dag-som-miljardsatsning-blev-klar>

² 1992/92:KU30 avsnitt 10

inom regeringen och Regeringskansliet finns insikt om betydelsen av ett säkerhetsavstånd i de ärenden som kan aktualisera privatekonomiska intressen.³

Enligt en artikel i tidningen ETC⁴ så deltog ministern i regeringsbeslutet men han inte hade någon detaljerad information om ärendet. Det finns en rutin för att flagga om jäv förekommer, men i det här tillfället flaggades det inte jäv från ministern.

Jag anser att konstitutionsskottet bör granska Mats Perssons aktieinnehav och köp av Ericsson-aktier under tiden då Ericsson själva efterfrågat forskningsstöd och fått det, och om det är förenligt med de krav som kan ställas på en minister. Om ministern, direkt eller indirekt, har haft tillgång till insiderinformation som kan ha påverkat hans beslut att köpa aktier i Ericsson.

Jag anser även att konstitutionsutskottet bör granska hur ministrernas agerande förhåller sig till de regler och riktlinjer som gäller för statsråd och som finns för att undvika att allmänhetens förtroende rubbas för regeringen som helhet eller för ett visst statsråd. Samt hur hans agerande förhåller sig till konstitutionsutskottets tidigare uttalanden.

2025-03-27

Lorena Delgado Varas (V)

³ 2013/14:KU20

⁴ <https://www.etc.se/inrikes/skarp-kritik-mot-minister-perssons-aktieaffaerer>

Bilaga A4.4.2

Regeringskansliet

2025-12-09
SB2025/01238

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 13 – Granskning av tidigare arbetsmarknads- och integrationsministerns köp och innehav av aktier

Härmed överlämnas en promemoria från Utbildningsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Karin Erlingsson, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 13 – Granskning av tidigare arbetsmarknads- och integrationsministerns köp och innehav av aktier

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

- 1. Stämmer uppgiften om att Mats Persson den 30 mars 2023 köpte aktier i Ericsson?*
- 2. Gjorde Mats Persson någon anmälan till Regeringskansliet beträffande aktieköpet och i så fall när gjordes anmälan?*

Uppgiften om att Mats Persson den 30 mars 2023 köpte aktier i Ericsson stämmer. Köpet som avsåg aktier för 11 192 kr anmälades till Regeringskansliet den 5 september 2023.

- 3. Stämmer uppgiften om att regeringen den 30 mars 2023 meddelade att staten bidrar med 2,3 miljarder kronor till forsknings- och innovationsprogrammet Avancerad digitalisering? Vad låg till grund för meddelandet och hur gjordes det?*
- 4. Fattade regeringen något beslut den 30 mars 2023 som avsåg det aktuella forsknings- och innovationsprogrammet? Hade Ericsson någon koppling till något sådant beslut?*
- 5. Deltog Mats Persson i något regeringsbeslut den 30 mars 2023 som hade koppling till forsknings- och innovationsprogrammet eller till Ericsson? Vad var det för beslut i så fall och vad var kopplingen till programmet respektive Ericsson?*

Regeringen beslutade den 30 mars 2023 att ge Verket för innovationssystem i uppdrag att stärka innovations- och forskningsprogrammet Avancerad digitalisering. I uppdragstexten omnämns inte Ericsson. Programmet bygger dock på en privat-offentlig samverkansmodell i vilken bl.a. Ericsson ingår

som näringslivsrepresentant. Regeringens beslut offentliggjordes i ett pressmeddelande dagen efter regeringsbeslutet.

Mats Persson deltog vid hela regeringsammansamlingen den 30 mars 2023.

6. Var eventuella regeringsärenden som rörde forsknings- och innovationsprogrammet hänförliga till Mats Perssons ansvarsområde som utbildningsminister?

7. Var ärenden föremål för gemensam beredning med Mats Persson och de delar av Regeringskansliet som ansvarade för frågan inom Mats Perssons dåvarande ansvarsområde?

Det är energi- och näringsministern som är ansvarig för regeringsärenden som rör det nu aktuella forsknings- och innovationsprogrammet. I Mats Perssons ansvarsområde ingick forskning, högre utbildning och högskolesektorn. Han ingick därmed i kretsen av berörda statsråd i gemensamberedningen inför beslutet den 30 mars 2023.

Gemensamberedningen hanterades av tjänstemän i Utbildningsdepartementet i enlighet med gängse rutiner.

8. Vilka rutiner tillämpas för att undvika att jävssituationer och intressekonflikter för statsråden uppstår? Gäller de rutiner som rättschefen i Statsrådsberedningen redogjorde för i samband med konstitutionsutskottets granskning våren 2007 fortfarande (se bet. 2006/07:KU20 s. 58 f. och ovan)? Utskottet önskar få ta del av eventuella rutindokument och riktlinjer.

9. Pågår det för närvarande en översyn av regler och rutiner kring statsråds innehav av finansiella instrument? Vad avser i så fall en sådan översyn och när planeras den vara klar?

Se svar på fråga 6 och 7 i Statsrådsberedningens svarspromemoria med tillhörande bilagor i Granskningsärende 17 – Granskning av tidigare utbildningsministerns aktieinnehav.

10. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.4.3

Regeringskansliet

2026-01-20
SB2025/01238

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 13 – Granskning av tidigare arbetsmarknads- och integrationsministerns köp och innehav av aktier

Härmed överlämnas en promemoria från Utbildningsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Karin Erlingsson, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2026-01-20

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 13 – Granskning av tidigare arbetsmarknads- och integrationsministerns köp och innehav av aktier

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Vid vilket klockslag genomförde Mats Persson sitt aktieköp den 30 mars 2023?

På avräkningsnotan för aktieköpet den 30 mars 2023 framgår att tiden för avslut var kl. 13.26.58 i Stockholm.

2. Vad var orsaken till att Mats Persson anmälde förändringen i sitt aktieinnehav först den 5 september 2023?

Regeringskansliet känner inte till orsaken till att Mats Persson anmälde förändringen i sitt aktieinnehav först den 5 september 2023.

Bilaga A4.4.4

Ämne: VB: Svar på fråga från KU

Från: Mats Persson <mats.persson@riksdagen.se>

Skickat: den 5 februari 2026 10:13

Till: Sophia Häggmark Elmér <sophia.elmer@riksdagen.se>

Ämne: Svar på fråga från KU

Hej Sophia,

Jag har fått en fråga från KU enligt skrivelsen nedan.

Genom en skrivelse, som sänds till Mats Persson, begär utskottet svar på följande fråga. Vad var orsaken till att ditt aktieköp den 30 mars 2023 anmäldes till Regeringskansliet först den 5 september 2023?

Mitt svar:

Jag har rapporterat alla mina inköp, men vid något tillfälle för sent. Orsaken är att de administrativa rutinerna har brutit. Det är inte tillfredsställande, reglerna ska följas.

Vänliga hälsningar

Mats

Bilaga A4.5.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 23

Dnr 1088-2025/26

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av statsministern Ulf Kristersson samt fem andra statsråd med anledning av deras återkommande felaktiga uttalanden om Region Stockholm

Enligt regeringsformen åligger det regeringen och dess företrädare att i sin verksamhet iaktta saklighet och opartiskhet, vilket förutsätter att offentliga uttalanden vilar på korrekta sakuppgifter och inte ger en missvisande bild av faktiska förhållanden.

I partiledardebatten den 15 januari 2025 påstod statsminister Ulf Kristersson att vårdköerna ökar i Region Stockholm och att uppskattade vårdmottagningar avvecklas av ideologiska skäl:

"[...] Vårdköerna ökar, och av rent ideologiska skäl rycker ni undan mattan för uppskattade vårdmottagningar."

Begreppet "vårdkö" har ingen entydig definition, men det kan konstateras att uppfyllnadsgraden av vårdgarantin i Region Stockholm för operation/åtgärd i specialistvården steg från 72 till 75 procent mellan åren 2022 och 2024. Medelväntetiden till operation/åtgärd sjönk från 94 till 86 dagar. Medianväntetiden sjönk från 43 till 42 dagar.

Inte heller följande del av påståendet är korrekt: *"... och av rent ideologiska skäl rycker ni undan mattan för uppskattade vårdmottagningar"*. Avtalet med Mandometerklinikererna hade löpt ut och kunde inte förlängas mer. Således är statsministerns påstående otvetydigt felaktigt.

Felaktiga uppgifter om ätstörningsvården har därefter konsekvent uppreparats av flera ministrar, bland annat av Ebba Busch i en debattartikel i Aftonbladet den 17 april 2025 och av Johan Britz vid en pressträff om skattebroms den 9 september 2025. Liknande felaktiga påståenden har även framförts av statsrådet Simona Mohamsson i partiledardebatten i TV4 den 4 oktober 2025.

Socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall framförde på samma tema, vid en pressträff om statsbudgeten för 2026 den 18 september 2025 följande: *"Och vi ser att det finns regioner som socialdemokratiskt styrda Stockholm, där man i stället valt att montera ned ätstörningsvården. Specialiserade mottagningar har stängts, köerna har växt och patienterna har blivit lidande. Det är främst unga tjejer som det handlar om."*

Det är en lögn att ätstörningsvården har monterats ner. Det är tillika en lögn att köerna har vuxit i ätstörningsvården. Under 2025 har uppfyllnadsgraden av den nationella vårdgarantin för såväl första besök som behandling närmast sig 100 procent. Redan vid de tillfällen då ministrarna uttalade sig hade uppfyllnadsgraden av vårdgarantin förbättrats till dessa nivåer. Motsvarande andel år 2022 var betydligt längre: För första besök ca 59 procent och för behandling ca 37 procent. Det är missvisande att tala om att specialiserade mottagningar har stängts. Det är korrekt att en mottagning, Mando, som inte kunde förlängas enligt gällande regelverk och som enligt Region Stockholms granskning har fakturerat regionen felaktigt, inte finns kvar. I stället har Stockholms Centrum för Ätstörningar expanderat och ätstörningsvård ges även hos flera andra mottagningar.

Även finansminister Elisabeth Svantesson har spridit samma felaktiga påståenden vid en debatt i riksdagen den 22 september 2025, då hon sa följande: *"Här i Stockholm [...] höjer man skatten och lägger ned ätstörningskliniker eftersom man inte kan förstå att man kan prioritera och ha en skattepolitik som gynnar hårt arbetande människor."* Det ger en gravt missvisande bild att ätstörningskliniker läggs ner för att man inte kan prioritera.

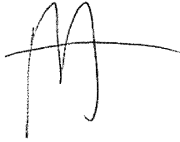
Anmälningar till konstitutionsutskottet bör göras med återhållsamhet. I detta fall är en granskning emellertid motiverad. Upprepade och felaktiga uttalanden från statsministern, som dessutom framstår som samordnade på regeringsnivå, riskerar att få allvarliga konsekvenser genom att skapa ogrundad oro och osäkerhet kring vårdens tillgänglighet och kvalitet, vilket i sin tur kan leda till att människor

Utredningsmaterial

avstår från att söka vård. När sådana påståenden förs fram i nationella debatter och presskonferenser, där goda möjligheter till förberedelse föreligger, vilar ett särskilt ansvar på saklighet och korrekthet.

Jag vill därför att KU granskar statsministerns och övriga statsråds uttalanden samt statsministerns agerande och ansvar för regeringens samlade kommunikation avseende den politiska styrningen av landets till invånarantalet största region. Utskottet bör även granska vilka sakliga omständigheter och underlag som regeringen använt till grund för de påståenden som redovisas ovan.

Mathias Tegnér (S)

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'M' and 'T' with a horizontal line crossing through them.

Bilaga A4.5.2

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00168

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 40 – Statsministerns samt statsråds uttalanden om Region Stockholm

Härmed överlämnas en promemoria från Socialdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
David Oredsson.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2026-02-26

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 40 – Statsministerns samt statsråds uttalanden om Region Stockholm

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilka underlag låg till grund för statsministerns och socialtjänstministerns uttalanden som redovisas ovan?

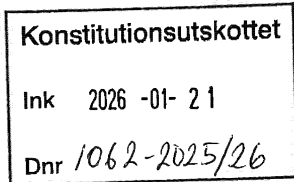
Uttalandena grundades bl.a. på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen vid Region Stockholms uppgifter om antalet vårdplatser, den omständigheten att Region Stockholm inte förlängt avtalet med Mandometerklinikerna samt på patientberättelser som förekommit i media. Enligt patientberättelserna fungerade inte Region Stockholms ätstörningsvård på ett tillfredställande sätt. Camilla Waltersson Grönvall har därutöver tagit del av ytterligare patientberättelser med motsvarande innebörd.

2. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga A4.6.1

Till Konstitutionsutskottet

Stockholm den 21 januari 2026

Begäran om granskning av Finansminister Elisabeth Svantessons uttalanden om det finanspolitiska ramverket

Det oroliga geopolitiska läget ställer höga krav på Sveriges beredskap, både civilt och militärt. Stabila och välskötta statsfinanser är en grundläggande förutsättning för detta och ger oss handlingsutrymme när det behövs som mest. Riksbankschefen Erik Thedéen konstaterade att *"Sveriges välskötta statsfinanser är en del av vår försvarsförmåga"* [Dagens Nyheter, 6/3–2025].

Pandemihanteringen och den breda överenskommelsen om lånefinansiering för att bygga ut försvaret är två exempel på när långsiktig budgetdisciplin har möjliggjort kraftfulla politiska åtgärder i mycket svåra lägen. För Socialdemokraterna är det därför helt centralt att principen om sunda statsfinanser värnas.

Mot denna bakgrund är det mycket oroande att regeringen tycks ha tappat kontrollen över de offentliga finanserna. I 2025 års budget genomfördes stora skattesänkningar som finansierades med lån. Samtidigt har regeringen valt att inte samarbeta kring finansieringen av långsiktiga överenskommelser.

Konsekvensen av detta är att Sverige går med stora underskott. Nästa år beräknas underskotten bli de största sedan 90-talskrisen bortsett från pandemin. Sammantaget beräknas staten gå med 363 miljarder i underskott under nuvarande mandatperiod. Det här är en mycket bekymmersam utveckling. Det är en sak att staten lånar pengar till långsiktigt viktiga utmaningar – så som försvarsutbyggnaden och stödet till Ukraina. Men det är en helt annan sak att regeringen väljer att finansiera ideologiska sakförslag till priset av stora underskott.

Resultatet av regeringens ekonomiska politik är att de inte når upp till sparandemålen i det finanspolitiska ramverket något av åren under mandatperioden – trots att Moderaterna och finansminister Elisabeth Svantesson säger sig stå bakom ramverket. Att regeringen inte når målen bekräftas i Riksrevisionens granskning av Regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2025 [RiR 2025:36]. Där skriver Riksrevisionen att *"Regeringens föreslagna finanspolitik innebär att överskottsmålet underskrids tydligt 2025 och 2026."* De underkänner också regeringens argument om att det handlar om en balanserad konjunkturpolitik och skriver *"Riksrevisionen konstaterar att regeringens redogörelse inte är tillräckligt transparent för att bedöma om finanspolitiken är välavvägd med hänsyn till konjunkturläget."* Riksrevisionens slutsats är tydlig: *"regeringen varken redovisar sin föreslagna finanspolitik på ett transparent sätt eller utformar finanspolitiken i enlighet med det nuvarande finanspolitiska ramverket."*

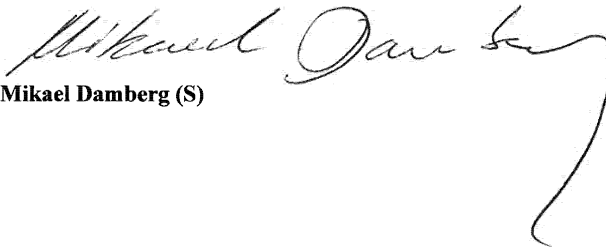
Trots detta uppgav finansministern i samband med regeringens årliga pressträff på Harpsund, där regeringen aviserat att *"finansminister Elisabeth Svantesson presenterar de ekonomiska förutsättningarna för 2026 års budget"*, att budgeten nådde upp till ramverket [*"Det här är inom ramverket"*, 28/8–2025]. Det här är ett missvisande uttalande som uppenbart inte stämmer. Att regeringen inte skulle uppfylla ramverket framgick av de prognoser som regeringen släppte i samband med budgeten. I dessa prognoser framgick att det strukturella sparandet beräknades till -1,8% av BNP. Målnivån enligt det finanspolitiska ramverket är 0,33% med en avvikelsemarginal på 0,5% – ett mål som tydligt inte beräknades uppnås.

Till Konstitutionsutskottet

Stockholm den 21 januari 2026

Justerat för försvarsutgifter och stöd till Ukraina prognostiserade regeringen det strukturella sparandet till -0,5%. Även då beräknades målnivån inte uppnås.

Finansministern har i uttalanden gett en felaktig bild av den finansiella hållbarheten i regeringens politik i avsikt att framställa den som mer hållbar. Mot denna bakgrund vill jag att konstitutionsutskottet granskar finansministerns agerande, uttalande och ansvar i hanteringen av och kommunikationen kring regeringens ekonomiska politik och måluppfyllnaden av det finanspolitiska ramverket.

A handwritten signature in black ink, reading "Mikael Damberg". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping tail that extends downwards and to the right.

Mikael Damberg (S)

Bilaga A4.6.2

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00167

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 34 – Finansministerns uttalande om det finanspolitiska ramverket

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet.

Per Hall

Finansdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 34 –
Finansministerns uttalande om det finanspolitiska ramverket**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilket underlag låg till grund för finansministerns uttalande den 28 augusti om att budgeten var "inom ramverket"?

Finansministerns uttalande, som avsåg det bedömda reformutrymmets förenlighet med det finanspolitiska ramverket, baserades på bl.a. regeringens skrivelse Ramverket för finanspolitiken (skr. 2017/18:207), Finansdepartementets analyser samt den parlamentariska överenskommelsen från den 19 juni 2025 om stöd till Ukraina och finansiering av försvaret (Fi2026/00095).

Enligt regeringens skrivelse Ramverket för finanspolitiken kan flera skäl föranleda en avvikelse från målet för det offentliga finansiella sparandet. En sådan avvikelse ska därför inte likställas med att politiken är felaktigt utformad eller att det föreligger ett brott mot det finanspolitiska ramverket. Till exempel kan det i en lågkonjunktur, av stabiliseringspolitiska skäl, vara motiverat att bedriva en aktiv finanspolitik som försvagar det strukturella sparandet (skr. 2017/18:207 s. 14).

Att Sverige fortfarande ansågs befinna sig i en lågkonjunktur och förväntades göra det även under 2026 framgick av presentationen som finansministern höll den aktuella dagen. Den bedömningen baserades på Finansdepartementets analyser.

I den parlamentariska överenskommelsen konstateras att nya försvarsutgifter och stöd till Ukraina kan medge en avvikelse från målet för det offentliga finansiella sparandet 2026–2034.

Det kan avslutningsvis noteras att regeringen i budgetpropositionen för 2026 bedömde att det strukturella sparandet skulle komma att avvika från överskottsmålet 2025 och 2026 och motiverade detta med stabiliseringspolitiska skäl samt behovet av att bygga upp försvaret och stötta Ukraina (prop. 2025/26:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.5). Det kan också noteras att själva förslagen i budgetpropositionen främst syftade till att bryta lågkonjunkturen genom att stärka svenskarnas ekonomi och den inhemska konsumtionen (prop. 2025/26:1 finansplan m.m. avsnitt 1.1).

2. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälan och innehållet i denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A4.7.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 23

Dnr 1089-2025/26

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av ministrars hantering av indexeringen av assistansersättningen

Jag anmäler härmed statsråden Jakob Forssmed, Camilla Waltersson Grönvall och Elisabeth Svantesson för deras beredning utav frågan om indexering av assistansersättningen.

De senaste åren har regeringen i budgetpropositionen redogjort för att man har för avsikt att införa en indexering av timbeloppet för assistansersättning, det s.k. schablonbeloppet. För 2025 räknades schablonbeloppet upp med 3%.

Vid regeringens pressträff den 18 september 2024¹ medverkade socialminister Jakob Forssmed, socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall samt talespersoner för Liberalerna samt Sverigedemokraterna. Vid tillfället meddelades att ”för att hitta en långsiktig lösning och stabila förutsättningar för den personliga assistansen i framtiden så kommer vi också att införa inför kommande år en indexering utav schablonbeloppet” vilket även framgick av det presentationsmaterial som visades.

Detta bekräftades också av socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall i svar på medias frågor efter presentationen ”när det gäller indexeringen som nämns här så är det ju ett sätt att säkerställa att man långsiktigt och hållbart ska veta hur ersättningen hur schablonen blir och det arbetet inleds nu.”

Under Almedalsveckan den 7 juli 2025 uppgav socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall i ett samtal med organisationen JAG att indexeringen skulle presenteras i budgeten för 2026.² På direkta frågor om regeringens löfte om indexering svarar ministern: ”Det här är ju ett arbete som sattes igång ganska snart efter att vi presenterade den nyheten i samband med att vi dels presenterade hur schablonuppräckningen blev för 2025. Men samtidigt också då besked att nu börjar arbetet mot en indexering. och skälet att det behövs en indexering det är också att kunna få en långsiktighet, en stabilitet, att man vet förutsättningarna och inte får dem ett år i taget. Så att det här arbetet pågår just nu och det kommer naturligtvis att presenteras i samband med att vi presenterar hela budgeten för 2026.”

Även när företrädare från kampanjen Rimliga villkor överlämnade namnunderskrifter till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall utlovade ministern att arbetet med indexeringen skulle vara klart till höstbudgeten 2025.³

Men när regeringens budget för 2026 – den sista ordinarie för mandatperioden – presenterades, fanns ingen indexering med. Finansminister Elisabeth Svantesson kommenterade då till TT: ”Jag tror att hon (Malin Danielsson) talade för vad Liberalerna vill driva. Det är inte så att vi som fyra partier har lovat det.”⁴

Det väcker frågor om varför regeringen och dess företrädare vid flera tillfällen lämnat besked till allmänheten och funktionsrättsorganisationer där indexeringen av assistansersättningen

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=sHMtc4iveRl> (12:40-13:45 samt 23:50-25:15)

² <https://www.youtube.com/watch?v=nnKOewWlYw0> (4:00-7:03)

³ <https://www.fremia.se/nyheter/2024/ministermote-om-indexreglerad-assistansersattning/>

⁴ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/dR6RKB/regeringen-sviker-lofte-om-assistansersattning>

utlovas vid officiella sammanhang, som regeringens pressträff och under politiska möten, där flera statsråd närvarat och där regeringkansliets presentationsmaterial ger samma utfästelser för att senare förnekas av finansminister Elisabeth Svantesson.

När indexeringen inte återfanns i budgetpropositionen, utan i stället beskrevs som ett enskilt partis ställningstagande, uppstår frågan om hur frågan beretts i respektive departement och hur frågan gemensamt beretts av departementen samt om regeringsföreträdarna har brustit i saklighet, tydlighet och ansvar i sin kommunikation av regeringens politik.

Jag skulle därför vilja att konstitutionsutskottet granskar om de uttalanden som gjorts av statsråden Forssmed och Waltersson Grönvall, tillsammans med det presentationsmaterial som visades, gav en felaktig bild av ett regeringsbeslut.

Om statsråd Waltersson Grönvalls uttalande i videon från Almedalen 2024, där hon uppger att en indexering skulle presenteras i budgeten för 2026, står i överensstämmelse med regeringens faktiska beslut och om detta uttalande var sakligt och korrekt i förhållande till regeringens gemensamma hållning vid tidpunkten.

Hur finansminister Elisabeth Svantessons efterföljande uttalanden förhåller sig till tidigare besked av regeringen. Samt om regeringens kommunikation i sin helhet i denna fråga kan sägas uppfylla kraven på saklighet, tydlighet och korrekt informationsgivning till allmänheten.

2026-01-23

Nadja Awad(V)

Välfärd i centrum

– Kraftfulla insatser för att stärka välfärden

18 september 2024

Camilla Waltersson Grönvall, socialtjänstminister (M)

Jakob Forssmed, socialminister (KD)

Linda Lindberg, gruppledare i riksdagen (SD)

Malin Danielsson, funktionsrättspolitisk talesperson (L)

Regeringskansliet

Socialdepartementet

1

Satsningar för ökad psykisk hälsa

- Psykisk ohälsa är en av de största folkhälsoutmaningarna
- Prioriterat område för regeringen
- Flera pågående satsningar

Kraftfull satsning för ökad psykisk hälsa

1. Ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri (+470 miljoner kronor)
2. Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete (400 miljoner kronor)
3. Primärvårdnivåns arbete med psykisk hälsa (500 miljoner kronor)

Ökad tillgänglighet till BUP

- Tillgängligheten till hälso- och sjukvård prioriterad fråga för regeringen
- Förstärkt satsning för att öka tillgängligheten till barn- ungdomspsykiatri
- Sammanlagt 1 miljard kronor per år de kommande tre åren för att korta köerna till BUP

Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete

- Förbättra det akutpsykiatriska omhändertagandet
- Stärka och utveckla det suicidförebyggande arbetet hos berörda sektorer och aktörer
- Omhänderta Suicidanalysutredningens förslag
- 400 miljoner kronor 2025

Regeringskansliet

Primärvårdnivåns arbete med psykisk hälsa

- Effektiv och ökad vårdkapacitet
- Flera utvecklingsbehov finns och måste mötas
- Första riktade satsningen i sitt slag - kompletterar regeringens övriga satsningar på primärvården och utvecklingen mot en god och nära vård
- 500 miljoner kronor 2025

Timschablonen för assistansersättning höjs med 3 procent

- Timbeloppet för assistansersättningen räknas upp med 3 procent för 2025 – den högsta uppräkningsen sedan 2021
- En indexering av schablonbeloppet ska införas i syfte att skapa större förutsägbarhet för kommuner, privata utförare och för assistansmottagare
- Beräknas till 390 miljoner 2025

Halverad schablon för föräldraavdrag för att stärka barns rätt till personlig assistans

- Infördes 2023 och förväntades leda till att fler barn skulle beviljas personlig assistans
- Effekten av schablonavdraget har inte motsvarat förväntningarna
- Förslag: en halvering av föräldraavdragsschablonen för att stärka rätten till personlig assistans för barn
- 95 miljoner 2025 och därefter 190 miljoner per år

Ökat statsbidrag till funktionshinders- organisationerna

- Stärker förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden
- Funktionshindersorganisationerna har en särskild och unik kompetens som är viktig att ta tillvara. Regeringen anslår 20 miljoner per år under tre år

Sammanfattning

- En psykisk hälsa-politik i linje med behoven
 - Satsning på primärvårdsnivåns arbete med psykisk hälsa
 - Stärkt och utvecklat suicidpreventivt arbete
 - Historisk satsning för att öka tillgängligheten till BUP
- Satsningar på funktionshinderområdet
 - Ökade medel till funktionshinderorganisationer
 - Halverat föräldraavdrag inom personlig assistans
 - Timschablonen för assistansersättning höjs med 3 procent
- Totalt satsningar på 1,875 miljarder kronor

Välfärd i centrum

– Krafftfulla insatser för att stärka välfärden

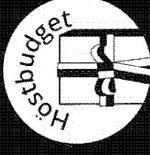
18 september 2024

Camilla Waltersson Grönvall, socialtjänstminister (M)

Jakob Forssmed, socialminister (KD)

Linda Lindberg, gruppledare i riksdagen (SD)

Malin Danieisson, funktionsrättspolitisk talesperson (L)

Regeringskansliet

Socialdepartementet

11

Bilaga A4.7.2

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00169

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 41 – Finansministerns uttalande om införande av indexering av assistansersättningen

Härmed överlämnas promemorior från Finansdepartementet och
Socialdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen
Magnus Bengtson, Finansdepartementet, och expeditionschefen
David Oredsson, Socialdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2026-02-26

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 41 – Finansministerns uttalande om införande av indexering av assistansersättningen

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1 i rubricerat ärende.

1. En kommentar önskas till hur finansministerns uttalande "Jag tror att hon (Malin Danielsson) talade för vad Liberalerna vill driva. Det är inte så att vi som fyra partier har lovat det." förhåller sig till de uppgifter som lämnades dels vid pressträffen den 18 september 2024, dels av socialtjänstministern vid riksdagens frågestund den 27 februari 2025?

Avsikten med finansministerns uttalande var att förklara det besked som lämnades av Malin Danielsson vid pressträffen den 18 september 2024. Det socialtjänstministern redovisade vid frågestunden den 27 februari 2025 var det arbete som bedrevs inom det aktuella området i Regeringskansliet.

Socialdepartementet

Granskningsärende 41 – Finansministerns uttalande om införande av indexering av assistansersättningen

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 2 och 3 i rubricerat ärende.

2. Av vilket skäl gjordes rättelserna i presentationsmaterialet och i anslutning till pressmeddelandet på regeringens webbplats inte tidigare än den 25 september 2025?

Inför pressträffen den 18 september 2024 tog Socialdepartementet fram ett presentationsmaterial där budgetpropositionens innehåll i nu aktuell del återgavs. Presentationsmaterialet gemensambereddes med bl.a. Finansdepartementet. Strax före pressträffen gjordes i Socialdepartementet en justering av presentationsmaterialet i redaktionellt syfte, utan att det föranledde någon ytterligare gemensambereidning. Justeringen medförde dock att informationen om att undersöka införandet av en indexering av schablonbeloppet blev missvisande i förhållande till budgetpropositionen. Felet uppmärksammades den 22 september 2025 när 2026 års budgetproposition skulle presenteras. Tre dagar senare gjordes en rättelse av informationen på regeringens webbplats och i presentationsmaterialet. Både textens ursprungliga lydelse och vilken rättelse som har gjorts framgår av rättelsen.

Den 18 november 2025 deltog socialtjänstministern vid socialutskottets sammanträde och redogjorde för det inträffade.

3. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.8.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2026 -01- 23

Dnr 1092-2025/26

260123

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Angående landsbygdsminister Peter Kullgrens hantering av referensvärdet för varg, respekt för domstolsprövning och uttalanden efter förvaltningsrättslig dom

Bakgrund

Sverige är enligt EU:s art- och habitatdirektiv skyldigt att säkerställa att skyddade arter upprätthålls i gynnsam bevarandestatus. En central del av detta är fastställandet och rapporteringen av ett gynnsamt referensvärde (Favourable Reference Population, FRP), vilket enligt EU-rätten ska bygga på bästa tillgängliga vetenskapliga underlag.

Under 2025 rapporterade Sverige ett referensvärde för varg om 170 individer. Detta innebar en kraftig sänkning jämfört med tidigare rapporterat värde (300).

EU-kommissionen riktade i ett formellt brev allvarlig kritik mot detta referensvärde och konstaterade bland annat att: det saknar tillräckligt vetenskapligt stöd, det i praktiken motsvarar ett minimivärde (MVP) snarare än ett gynnsamt referensvärde, samt att processen framstod som politiskt styrd snarare än vetenskapligt grundad.

Trots denna kritik fattade länsstyrelserna beslut om licensjakt på varg för 2026.

Domstolsprövning

Besluten om licensjakt överklagades. Förvaltningsrätten i Luleå upphävde samtliga överklagade beslut och fann att förutsättningarna enligt EU-rätten inte var uppfyllda, bland annat mot bakgrund av avsaknaden av ett rättsligt och vetenskapligt hållbart referensvärde.

Efter denna dom uttalade sig landsbygdsminister Peter Kullgren offentligt. I media uttalade han bland annat: "Det skulle förvåna mig mycket om den inte blir överklagad." Han uttalade vidare:

"Det som jag kan säga är att alla som vill ha en stor vargstam och påstår att underlaget för att minska vargstammen inte är underbyggt, far med ren lögn. Vi har använt forskare som kommit fram till vilka förvaltningsåtgärder som behövs för beslutet."

Kort därefter valde berörda länsstyrelser att överklaga förvaltningsrättens dom.

Överklagandena prövades av Kammarrätten i Sundsvall, som avslog dem. Därmed står förvaltningsrättens avgörande fast och licensjakten på varg för 2026 inte kan genomföras.

Mot denna bakgrund anmäls landsbygdsminister Peter Kullgren till Konstitutionsutskottet för granskning av:

Om statsrådet har pressat och krävt myndigheter att avvika från regeringsformens krav på objektivitet, saklighet och vetenskaplig grund, genom att försvara och driva ett referensvärde som enligt EU-kommissionen och svenska domstolar saknar tillräckligt vetenskapligt och rättsligt stöd. Detta aktualiserar 1 kap. 9 § regeringsformen, enligt vilken all offentlig verksamhet ska bedrivas med saklighet och opartiskhet.

Om statsrådets offentliga uttalanden efter förvaltningsrättens dom varit förenliga med regeringsformens principer, särskilt respekten för domstolarnas självständighet och myndigheternas oberoende i enskilda ärenden. Här är 11 kap. regeringsformen relevant, som skyddar domstolarnas oberoende.

Om statsrådets uttalanden kan ha uppfattats som ett förväntans- eller påtryckningsskapande budskap gentemot länsstyrelserna i fråga om att överklaga ett domstolsavgörande. Denna fråga aktualiserar 12 kap. 2 § regeringsformen, som förbjuder regeringen och enskilda statsråd att styra hur förvaltningsmyndigheter ska besluta i enskilda ärenden.

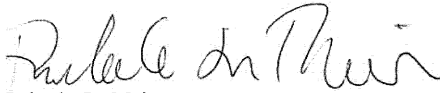
260123

Om statsrådet genom sina uttalanden har utövat otillbörlig påverkan av domstolarnas arbete, genom att beskriva invändningar om bristande vetenskaplig grund som ”ren lögn”, trots att dessa invändningar senare fått stöd av både EU-kommissionen och svenska domstolar. Detta aktualiserar åter 1 kap. 9 § regeringsformen samt grundläggande principer om god förvaltningssed, enligt vilka företrädare för regeringen ska bemöta kritik på ett sakligt, korrekt och respektfullt sätt.

Om regeringens samlade agerande riskerat att underminera rättssäkerheten, genom att driva igenom och försvara en rättsligt ifrågasatt linje trots tydlig extern och rättslig kritik. Denna fråga berör rättsstatsprincipen, som kommer till uttryck i flera bestämmelser i regeringsformen, däribland 1 kap. 1 § RF om den offentliga maktens utövande under lagarna, samt 1 kap. 9 § RF.

Anmälan gäller inte vargpolitikens innehåll som sådant, utan hur statsrådet har utövat sitt ämbete, respekterat vetenskaplig grund, EU-rätten, domstolarnas roll och förvaltningsmyndigheternas självständighet.

Mot bakgrund av ovanstående bör Konstitutionsutskottet granska landsbygdsminister Peter Kullgrens agerande i denna fråga.

Rebecka Le Moine
Riksdagsledamot Miljöpartiet

Bilaga A4.8.2

Regeringskansliet

2026-02-24
SB2026/00147

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 44 – Landsbygdsministerns uttalanden i samband med rättslig prövning av licensjakt efter varg

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Fredrik Ahlén.

Per Hall

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 44 –
Landsbygdsministerns uttalanden i samband med rättslig
prövning av licensjakt efter varg**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vad var avsikten med de uttalanden som landsbygdsministern gjorde i den artikel som publicerades på Jakt & Jägares webbplats den 15 december 2025 (se citat på s. 6 i denna promemoria)?

2. Hur förhåller sig landsbygdsministerns uttalande "Det skulle förvåna mig mycket om den inte blir överklagad." till regeringsformens bestämmelser om förvaltningens och domstolarnas självständighet?

Påståendet att underlaget för att minska vargstammen var underbyggt tog sin utgångspunkt i Naturvårdsverkets rapport *Analys av vargens referensvärde i fråga om populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus* (LI2024/01382), som var en redovisning av regeringens uppdrag att utveckla vargförvaltningen (M2022/01143 och LI2023/02916). Naturvårdsverket anlätade två externa internationella forskare med stor erfarenhet av liknande analyser för att säkerställa ett gediget vetenskapligt underlag för rapporten.

Uttalandet var inte avsett att påverka förvaltningens och domstolarnas självständighet enligt regeringsformen. Det framfördes som ett led i den allmänna debatten.

Uttalandet om att förvaltningsrättens domar sannolikt skulle komma att överklagas gjordes eftersom den bedömning som länsstyrelserna grundat

sina beslut på skilde sig markant från den bedömning som förvaltningsrätten gjorde i sina domar.

3. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.9.1

Begäran om granskning av utrikesministerns uttalanden om svenska medborgare frihetsberövade i Israel

Undertecknad anmäler härmed utrikesminister Malmer Stenergård till konstitutionsutskottet för granskning av hennes offentliga uttalanden om hanteringen av svenska medborgare som fängslades i Israel efter den israeliska attacken mot Global Sumud Flotilla på internationellt vatten i september 2025.

Enligt en artikel i Aftonbladet den 18 oktober 2025 ("Fängslade svenskarna till attack mot Malmer Stenergård: Ren lögn") uppgav både utrikesministern och en högt uppsatt tjänsteman på Utrikesdepartementet offentligt att:

"Ingen av de fängslade svenskarna i Israel berättade något om misshandeln, då ambassadpersonal kom på besök."

Detta påstående motsägs direkt av flera av de svenska medborgarna som hölls fängslade. De uppger i artikeln att svensk ambassadpersonal besökte fängelset och att de då berättade i detalj om den misshandel och förnedrande behandling de utsatts för. De bad även personalen att dokumentera händelserna och föra vidare informationen till sina kontaktpersoner. Trots detta tonade UD enligt uppgifterna ned allvaret i kommunikationen med deras anhöriga, och utrikesministern förmedlade offentligt en bild som inte stämmer överens med de faktiska uppgifterna.

Det är av konstitutionell betydelse om ett statsråd lämnar felaktiga eller vilseledande uppgifter i ett pågående fall som rör svenska medborgares säkerhet, behandling i utländskt fängelse och statens konsulära ansvar.

Regeringsformen 1 kap. 9 § fastslår att den offentliga makten ska utövas med saklighet och opartiskhet. Enligt 12 kap. 1 § RF ansvarar statsråd för hur deras uppgifter fullgörs. Det är sedan länge etablerad praxis att statsråd inte får lämna oriktiga eller missvisande uppgifter till vare sig riksdagen eller allmänheten. Detta är särskilt allvarligt i ärenden som rör frihetsberövade svenska medborgare i andra länder.

Konstitutionsutskottet har tidigare betonat vikten av att statsråd agerar med största möjliga tydlighet och saklighet i frågor som rör konsulära insatser och krishantering, samt att tilltron till statens agerande inte får undergrävas genom felaktig eller nedtonad information.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska om utrikesministern:

- lämnat vilseledande uppgifter om vad som framkom vid ambassadpersonalens besök,
- agerat i enlighet med regeringsformens krav på saklighet, opartiskhet och ansvar,
- brustit i sitt ansvar att informera korrekt om Sveriges konsulära agerande gentemot anhöriga och allmänhet.

Jag anser vidare att konstitutionsutskottet bör granska hur ministerns agerande förhåller sig till KU:s tidigare uttalanden om vikten av korrekt information i frågor som rör svenska medborgares säkerhet utomlands, samt de principer som ska upprätthålla förtroendet för regeringen och enskilda statsråd.

Stockholm den 20 oktober 2025

Lorena Delgado Varas
Riksdagsledamot

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -10- 20

Dnr 390-2025/26

Bilaga A4.9.2

Regeringskansliet

2026-02-26
SB2026/00166

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 26 – Utrikesministerns uttalanden om frihetsberövade svenska medborgare i Israel

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton
Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

Granskningsärende 26 – Utrikesministerns uttalanden om frihetsberövade svenska medborgare i Israel

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Under vilken period var de svenska medborgarna frihetsberövade i Israel?

De nio svenska medborgarna var frihetsberövade den 2–6 oktober 2025. De deporterades från Israel den 6 oktober 2025.

2. Är det riktigt att utrikesministern uttalat sig på det sätt som uppgivits i Aftonbladets artikel den 20 oktober 2025, bilaga 3?

Ja, Maria Malmer Stenergard har uttalat sig på det sätt som uppgivits i Aftonbladets artikel. Uttalandena gjordes den 19 oktober 2025 i TV4 Nyhetsmorgon.

3. En redogörelse önskas för det underlag som utrikesministern hade inför sitt uttalande om hur de frihetsberövade svenska medborgarna i Israel behandlats som avses i fråga 2.

Maria Malmer Stenergard hölls löpande informerad om händelseutvecklingen avseende de frihetsberövade svenska medborgarna i Israel.

Inför Maria Malmer Stenergards medverkan i TV4 Nyhetsmorgon den 19 oktober 2025 tog Regeringskansliet fram ett skriftligt underlag. Av underlaget framgick att Regeringskansliet såg mycket allvarligt på uppgifterna som framkommit om behandlingen av de svenska medborgarna och att Regeringskansliet fokuserade på att klarlägga vad som hade inträffat. Inför

sin medverkan informerades Maria Malmer Stenergard även om den konsulära hanteringen av ärendet av chefen för Utrikesdepartementets enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden.

4. En redogörelse önskas för hur anhöriga till de frihetsberövade svenska medborgarna i Israel informerats. Vidare önskas en kommentar till vad som anförts i anmälan om att UD tonade ner allvaret i kommunikationen med de anhöriga.

Utrikesdepartementet hade löpande kontakt med de anhöriga, vilket de frihetsberövade samtyckt till. Kontakten skedde huvudsakligen via epost men även per telefon.

De anhöriga fick uppgifter i syfte att ge dem en bild av situationen för de frihetsberövade och informera dem om utrikesförvaltningens agerande. Utrikesdepartementet har inte haft för avsikt att tona ned situationens allvar i kommunikationen med de anhöriga.

5. Vilka kommentarer i övrigt föranleder anmälan eller denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inga ytterligare kommentarer.

Bilaga A4.10.1

SVERIGES
RIKSDAG

2025-08-07

Anmälan om granskning till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -08- 08

Dnr 2202-2024/25

**Granskning av vice statsminister Ebba Buschs
ageranden med anledning av regeringens
uttalanden om den utrikespolitiska linjen
gentemot Israel**

Jag vill att Konstitutionsutskottet granskar vice statsminister Ebba Buschs ageranden med anledning av regeringens nya förhållningssätt angående att frysa handelsdelen i EUs associeringsavtal med Israel. Jag vill också att Konstitutionsutskottet granskar om regeringens kommunikation med anledning av den av statsministern nya uttalade linjen gentemot Israel har varit ändamålsenlig.

Bakgrund

Den 31 juli gick regeringen ut med att den vill frysa EU:s handelsavtal med Israel för att pressa landet att släppa in hjälpleveranser till Gaza. Statsministern skrev på X:

“Situationen i Gaza är helt förfärlig och Israel lever inte upp till sina mest basala skyldigheter och gjorda överenskommelser om nödhjälp.

Sverige kräver därför att EU så snart som möjligt fryser handelsdelen i associeringsavtalet. Det ekonomiska trycket mot Israel måste öka. Den israeliska regeringen måste tillåta obehindrad humanitär hjälp i Gaza.

Samtidigt måste trycket på Hamas öka, så att gisslan släpps omedelbart och villkorslöst. Sverige välkomnar att fler länder i Mellanöstern ställer krav på att Hamas avväpnas och inte får ha en plats i ett framtida styre av Gaza.”

Emma Berginger

Riksdagsledamot • Sveriges riksdag

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (4)

Den 5 augusti går vice statsminister, Ebba Busch ut med uttalanden på socialamedie-plattformarna [Facebook](#) och [Instagram](#) som står i kontrast mot den linje som regeringen tidigare gått ut med:

“Det är otvetydigt att Hamas bär det stora ansvaret för kriget och det mänskliga lidandet i Gaza.”

“Därför gav regeringen förra veckan besked om att öppna upp för att öka det ekonomiska trycket på Israel att ta sitt ansvar. Med det sagt, om Israel gör mer eller om det visar sig att det inte finns fog för att Israel bär ett stort ansvar för att nödhjälpen inte kommer fram finns det ingen anledning att vidhålla regeringens position.”

“• Sverige bör aldrig skriva under ställningstaganden i exempelvis EU och FN som inte tydligt pekar ut Hamas som helt och fullt ansvariga för kriget och lidandet eller som innehåller krav på att Israel avslutar kriget eller krav på Israel som försvårar deras legitima krigsföring.”

“• Markera att Hamas inte vinner några segrar genom sin terror genom att flytta Sveriges ambassad till Jerusalem och erkänna Jerusalem som Israels huvudstad.”

Enligt ett [uttalande i Expressen](#) den 5 augusti menar Busch att “det blev obalanserat och inte rättvisande förra veckan” och “vill återge den korrekt och mer balanserat.” Även i en [intervju i Aftonbladet](#) lyfter Busch att hon tycker att “Fokuset blev ensidigt.” Hon menar också att “Israel gör hela världen en tjänst i att försöka oskadliggöra Hamas och att försöka upplösa Hamas.”

Otydlig linje från regeringen i utrikespolitiken

Buschs ifrågasättande av regeringens uttalade linje i förhållande till Israel gör det otydligt vad som är regeringens faktiska utrikespolitiska linje i förhållande till Israel. Uttalandepolitik är en viktig del av utrikespolitiken. Således framstår regeringens utrikespolitiska linje som oklar när Busch uttalar att uttalandena från regeringen kring önskan om att sätta press på Israel genom att säga upp handelsdelen av EU:s associeringsavtal är “obalanserade” och att fokus blev “ensidigt”.

Buschs uttalande i media om att “Israel gör hela världen en tjänst...” står i skarp kontrast till statsministerns uttalande om att: “*Situationen i Gaza är helt förfärlig och Israel lever inte upp till sina mest basala skyldigheter och gjorda överenskommelser om nödhjälp.*” Hur ser regeringen egentligen på den Israeliska regeringens politik?

Det kan också uppfattas som att regeringen inte är enig i sitt beslutsfattande. Regeringen tillämpar kollektivt beslutsfattande och enligt Regeringsformen kapitel 7 ska “Skiljaktiga meningar ska antecknas i protokollet.” Mig veterligen har det inte skett.

För utomstående, inte minst internationella och utrikes aktörer, är det svårt att skilja på vilka uttalanden som Busch gör i sin roll som statsråd och vice statsminister och uttalanden som hon gör som partiledare.

Buschs uttalanden om att hon vill flytta Sveriges ambassad till Jerusalem och att Sverige ska erkänna Jerusalem som Israels huvudstad kan uppfattas som att hon förespråkar att Sverige överger såväl den svenska som EU-linjen om en tvåstatslösning. Om detta även skulle vara regeringens linje så är denna inte heller förankrad i Riksdagens EU-nämnd.

Även om Busch i socialamedie-inlägget skriver att förslagen i punktsatserna är Kristdemokraternas åtgärder för att öka trycket på Hamas så går det inte att bortse från att hon också är vice statsminister. På båda Buschs socialamedie-konton beskriver hon sig som Energi- och näringsminister samt vice statsminister utöver epitet som Uppsalabo, mamma och partiledare. Det framstår därför som att uttalanden på detta konto är sådana som hon gör i sin officiella roll som statsråd. Ett statsråds uppgifter bör självklart vara korrekta. Särskilt när det gäller utrikespolitik behöver regeringens linje vara konsekvent.

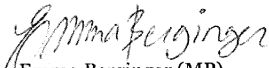
Ovanför punktsatserna, vilket därmed alltså inte omfattas av det hon beskrivit som sitt partis förslag, skriver hon att det är "Hamas som bär det stora ansvaret för kriget och det mänskliga lidandet i Gaza." Vilket vilket får tolkas som att hon inte tycker att Israel bär ett ansvar för sin krigföring. Ett uttalande som därmed uppfattas komma från henne som vice statsminister.

Konstitutionsutskottet har tidigare granskat statsrådets användning av sociala medier i sin kommunikation och har bland annat uttalat det bör "säkerställas att officiell information från regeringen regelmässigt kommuniceras i regeringens egna kommunikationskanaler". I detta fall saknas dock information om Ulf Kristerssons uttalanden om Sveriges nya hållning gentemot Israel på regeringens webbplats. På samlingssidan: Regeringens arbete med anledning av situationen i Israel och Palestina när denna anmälan skrivs det senaste inlägget en Pressbriefing med utrikesministern och bistånds- och utrikeshandelsministern från 13 juni 2025. Att information i regeringens officiella kanaler saknas gör det svårt för medborgare, journalister och utomstående att verifiera uttalandena i statsministerns kanaler.

Det går också att under utrikesdepartementets del på webbplatsen hitta ett gemensamt uttalande från en FN-konferens som Sverige står bakom. Inlägget är daterat den 22 juli. I uttalandet kritiserar den Israeliska regeringen för att ha förvägrat civilbefolkningen livsnödvändigt humanitär stöd. Men utöver detta går det alltså inte att finna information om regeringens senaste omsvängning i förhållningssättet gentemot Israel.

SVERIGES
RIKSDAG

Jag vill med anledning av ovanstående att Konstitutionsutskottet granskar om vice statsminister Ebba Buschs uttalanden är förenliga med regeringens utrikespolitiska linje gällande Israel. Jag vill också att Konstitutionsutskottet granskar om regeringens officiella kommunikation gällande den nya politiska linjen gentemot Israel har varit korrekt och ändamålsenlig. Det är särskilt viktigt att Sverige har en tydlig och för omvärlden begriplig linje i utrikespolitiska frågor. I slutändan är det Sveriges internationella anseende och säkerhet som står på spel.

Emma Berginger (MP)
Riksdagsledamot

Bilaga A4.10.2

Regeringskansliet

2026-01-20
SB2025/01365

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Regeringens utrikespolitiska linje gentemot Israel och vice statsministerns uttalanden därom

Härmed överlämnas promemorior från Utrikesdepartementet och Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet, och expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Regeringens utrikespolitiska linje gentemot Israel och vice statsministerns uttalanden därom

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1, 2 och 5 i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för den beredning som föregick regeringens ändrade linje när det gäller frysning av handelsdelen i EU:s associeringsavtal med Israel.

Regeringens ändrade linje bereddes med berörda enheter inom Utrikesdepartementet. Den samordnades därefter politiskt mellan regeringspartierna.

2. Hur kommunicerades regeringens ändrade linje när det gäller frysning av handelsdelen i EU:s associeringsavtal med Israel? Kommunicerades den nya linjen på regeringens webbplats, och i så fall var? Om så inte skedde, varför inte?

Vid en pressträff den 31 juli 2025 informerade utrikesminister Malmer Stenergård om regeringens ändrade ståndpunkt gällande en suspendering av handelsdelen i associeringsavtalet. Statsministern kommunicerade regeringens ändrade linje på X samma dag. Utrikesministern kommunicerade budskapet på X den 1 augusti 2025.

Den 4 september 2025 publicerades en debattartikel i Dagens Industri ("Regeringen sätter press på Hamas och Israel") som återgavs på regeringens hemsida under innehållstypen debattartiklar. I artikeln lyftes bland annat att Sverige och Nederländerna omgående ville suspendera handelsdelen i associeringsavtalet och att länderna tillsammans uppmanade

EU-kommissionen att lägga fram ett sådant förslag, inklusive kriterier för när och hur en sådan suspendering kunde lyftas.

5. Vilka kommentarer i övrigt föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Regeringens utrikespolitiska linje gentemot Israel och vice statsministerns uttalanden därom

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 3-5 i rubricerat ärende.

3. Hur förhåller sig Ebba Buschs uttalanden på Instagram och Facebook den 5 augusti 2025 till dels regeringens ändrade linje, dels Sveriges linje i fråga om tvåstatlösning respektive flytt av svenska ambassaden från Tel Aviv till Jerusalem? Hade Ebba Buschs uttalanden föregåtts av någon beredning inom Regeringskansliet och i så fall vilken?

Uttalandena gjordes i egenskap av partiledare, vilket framgår av att det anges att de uppräknade åtgärderna för att öka trycket på Hamas utgör Kristdemokraternas syn på vilka åtgärder som skulle kunna bli aktuella. Uttalandena är alltså partipolitiska och har därför inte föregåtts av någon beredning inom Regeringskansliet.

4. Vilken innebörd har titeln vice statsminister i Ebba Buschs fall? Vilken betydelse har titeln i hennes tjänstutövning och roll som företrädare för regeringen i olika sammanhang?

Innebörden av titeln vice statsminister är att statsrådet Busch vid förhinder för statsministern fullgör hans uppgifter i egenskap av ställföreträdare.

5. Vilka kommentarer i övrigt föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga kommentarer.

Bilaga A4.10.3

Regeringskansliet

1 bilaga

2026-02-19
SB2025/01365

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Regeringens utrikespolitiska linje gentemot Israel och vice statsministerns uttalanden därom

Härmed överlämnas promemorior från Utrikesdepartementet och Klimat- och näringslivsdepartementet samt en bilaga med den senaste lydelsen av vägledningen Sociala medier i Regeringskansliet (jfr fråga 3).

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet, och expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2026-02-19

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Regeringens utrikespolitiska linje gentemot Israel och vice statsministerns uttalanden därom

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor 1-2 och 5 i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för det underlag som utrikesministern hade inför pressträffen den 31 juli 2025.

Utrikesministern hade ett pressmanus och ett underlag med frågor och svar. Underlaget innehöll bland annat information om vad som krävs för att EU ska suspendera handelsdelen i associeringsavtalet med Israel och vilka konsekvenser en suspending skulle kunna få samt information om EU:s och Sveriges handel med Israel.

2. Vad lög till grund för bedömningen att den ändrade linjen inte skulle beredas med Statsrådsberedningen? (Jfr. SB PM 2012:1 [rev. 2024] s. 5–6.)

Som framgår av tidigare svar i ärendet samordnades den nya politiska inriktningen enligt promemorian Den politiska samordningen 2022–2026. Den nya inriktningen som kommunicerades på pressträffen den 31 juli 2025 bedömdes dock inte vara av sådant slag att den behövde beredas med EU-samordningen i Statsrådsberedningen enligt det i frågan nämnda avsnittet i promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1 rev. 2024).

5. Utrikesminister Maria Malmer Stenergård har i en intervju med TV4 uttalat att hon företräder regeringens samordnade linje, och att Ebba Busch har gjort sina uttalanden om att flytta Sveriges ambassad i Israel och om frågan om frysning av handelsdelen i EU:s associationsavtal med Israel i egenskap av partiledare. Har Ebba Buschs uttalanden gett upphov till frågor från Israel eller andra länder som föranlett förtydliganden från UD:s eller Utrikesförvaltningens sida?

Efter Ebba Buschs uttalanden ägde ett möte rum mellan Palestinas ambassadör och ett utrikesråd på Utrikesdepartementet där frågan diskuterades. Mötet behandlade flera bilaterala frågor och den regionala utvecklingen. Uttalandena var inte huvudfrågan för mötet.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Regeringens utrikespolitiska linje gentemot Israel och vice statsministerns uttalanden därom

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 4 i rubricerat ärende.

4. Konstitutionsutskottet har tidigare uttalat bl.a. att uttalanden som uppfattas stå i strid med regeringens officiella hållning kan skapa oklarhet och risk för komplikationer, särskilt om de berör förhållandet till en utländsk stat, och särskilda krav på samstämmighet måste därvid ställas på uttalanden som görs av det statsråd som ansvarar för frågan inom regeringen. – En kommentar önskas om hur Ebba Buschs uttalanden på Instagram och Facebook förhåller sig till nämnda KU-uttalanden.

Ebba Buschs uttalanden bedöms vara förenliga med de återgivna KU-uttalandena. Hon gjorde dessa i egenskap av partiledare vilket framgår av de aktuella inläggen på hennes Instagram- och Facebookkonton. Det kan noteras att uttalandena som behandlas i frågan inte gjordes i ett sammanhang där Ebba Busch uppträdde som statsråd.

Regeringskansliet

Vägledning

2025-05-19

FA2025/00615

Förvaltningsavdelningen
RK Kommunikation

Sociala medier i Regeringskansliet

Innehåll

Sociala medier i Regeringskansliet.....	1
1. Inledning	2
2. Om Regeringskansliets konton (RK-konton)	3
2.1 Bestäm syfte, mål och målgrupp	3
2.2 Ta ställning till leverantörens avtalsvillkor.....	3
2.3 Identifiera säkerhetsrisker och ta fram säkerhetsrutiner.....	4
2.3.1 Verifiera kontot.....	4
2.3.2 Tvåstegsverifiering.....	4
2.3.3 Sekretess	4
2.4 Avsätt resurser och ta fram arbetsrutiner	4
2.5 Bestäm vem som ska ansvara för kontot	4
2.5.1 Ändrat ansvar	5
2.6 Ta fram rutiner för arkivering, diarieföring och gallring.....	5
2.7 Planera för uppföljning.....	5
2.8 Se till att kontot listas på regeringen.se	5
3. Det löpande arbetet i sociala medier.....	6
3.1 Information i det sociala mediekontot.....	6
3.2 Uppsikt	6
3.2.1 EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR).....	6
3.2.2 Lagen om elektroniska anslagstavlor.....	7
3.2.3 Regeringskansliets netikett.....	7
3.3 Språk, tonalitet och innehåll	7
3.4 Delningar med mera	7
3.5 Svara på frågor.....	8
3.6 Ta bort kommentarer och blockera användare.....	8
3.7 Falsk eller vilseledande information (desinformation).....	8

3.8 Publicering av bilder och filmer	8
3.8.1 Samtycken för personuppgifter i sociala medier.....	8
3.8.2 Direktsändningar.....	9
3.9 Musik i sociala medier.....	9
3.10 Tillgänglighetsanpassning.....	9
3.11 Anmälning av falska konton.....	9
3.12 Om ett konto blivit kapat eller hackat.....	10
4. Avsluta ett konto	10
5. Regeringsombildning eller regeringsskifte	10
6. Om andra konton som statsråden använder (ej RK-konton).....	10
6.1 Kontonamn	11
6.2 Om-texten	11

1. Inledning

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent stöd för regeringen i dess arbete med att styra riket och förverkliga sin politik. Kommunikationen har en viktig roll i detta. Sociala medier är en del av regeringens och Regeringskansliets kommunikationskanaler och ska med utgångspunkt i myndighetens kommunikationspolicy bidra till att föra ut regeringens politik.

Den här vägledningen är ett stöd i det löpande arbetet med sociala medier samt vid etablering av nya kanaler. Vägledningen omfattar i första hand de konton som Regeringskansliet ansvarar för (RK-konton). I dessa konton publiceras inlägg som gäller regeringens politik, ett statsråds uppdrag eller Regeringskansliets verksamhet. De innehåller inte partipolitik.

Många statsråd använder andra konton i sociala medier, konton som de kan ha i egenskap av till exempel privatperson. Den som ansvarar för kontot ansvarar även för publicering av innehåll och övrig hantering av kontot.

Regeringskansliet kan producera material som rör regeringens politik oavsett i vilka kanaler detta publiceras.

Som komplement till denna vägledning finns också stöddokument i form av checklistor, rutinbeskrivningar etc. på ytan för sociala medier på DHS:en.

2. Om Regeringskansliets konton (RK-konton)

Med RK-konton avses sådana konton i sociala medier som Regeringskansliet har öppnat och ansvarar för. Det innebär att ett avtal har ingåtts mellan Regeringskansliet och leverantören. På ett RK-konto är det tydligt att det är Regeringskansliet, ett departement eller ett statsråd som är avsändare för kontot. Ansvar för kontot är fastlagt i ett myndighetsbeslut och innebär att en person eller befattningshavare i Regeringskansliet ansvarar för att bestämmelserna i EU:s allmänna dataskyddsförordning och lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor följs.

I ett RK-konto publiceras enbart inlägg som gäller regeringens politik, ett statsråds uppdrag eller Regeringskansliets verksamhet. Kontot innehåller inte partipolitik. Det är Regeringskansliets anställda som publicerar inlägg och hanterar kommentarer samt sköter uppsikten av kontot.

2.1 Bestäm syfte, mål och målgrupp

Innan ett RK-konto öppnas är det viktigt att definiera kontots syfte, mål och målgrupp samt hur kontot kompletterar andra kanaler som regeringen och Regeringskansliet har. Vid behov av rådgivning och stöd, kontakta Regeringskansliets övergripande kommunikationssektion.

2.2 Ta ställning till leverantörens avtalsvillkor

Det är viktigt att läsa igenom och ta ställning till leverantörens avtalsvillkor. I vissa fall kan innehållet i avtalsvillkoren vara sådant att en annan kommunikationskanal bör väljas. Det är också viktigt att uppmärksamma att leverantörerna ofta förbehåller sig rätten att ändra tjänsterna med kort eller inget varsel.

Leverantören förbehåller sig nästan alltid en nyttjanderätt till det publicerade materialet. Omfattningen av nyttjanderätten varierar från att endast avse användning i tjänsten, till att avse mer omfattande användning eller till och med närmast all användning. Innan något material publiceras måste man därför säkerställa att Regeringskansliet har tillräckliga rättigheter till materialet och att materialet är av sådan karaktär att det inte innebär några risker om det används i andra sammanhang.

2.3 Identifiera säkerhetsrisker och ta fram säkerhetsrutiner

2.3.1 Verifiera kontot

För att undvika att information i RK-konton blir förvanskad eller förstörd, eller att tillgång till kontona hamnar i orätta händer, är det viktigt att ta fram säkerhetsrutiner och identifiera eventuella säkerhetsrisker för kontot inför att ett nytt konto startas. Kontakta den leverantör som levererar tjänsten för att få kontot verifierat, om leverantören erbjuder det. Uppgifter om vem i Regeringskansliet som skapat och verifierat kontot sparas. Den informationen kan behövas i kontakter med leverantören, till exempel för att korrigera eventuella felaktigheter eller om kontot har blivit hackat.

2.3.2 Tvåstegsverifiering

Det är viktigt att skydda inloggningsuppgifter. RK-konton bör skyddas av tvåstegsverifiering/tvåfaktorsautentisering.

2.3.3 Sekretess

Information som omfattas av sekretess eller annars är av känslig karaktär ska inte publiceras eller på annat sätt hanteras på RK-konton.

2.4 Avsätt resurser och ta fram arbetsrutiner

Se till att det finns tillräckliga resurser och arbetsrutiner så att kontot kan hållas under uppsikt och uppdaterat.

- Avsätt resurser för regelbunden publicering, uppsikt, eventuell moderering och för att svara på kommentarer. Resurserna bör beräknas utifrån behovet av daglig uppsikt och att kunna svara snabbt. Tänk igenom hur kontot ska hanteras i semestertider eller under perioder med lägre aktivitet. Konton ska regelbundet hållas under uppsikt.
- Ta fram rutiner för kvalitetssäkring av innehållet. Exempelvis faktakontroll, intern beredning, korrekturläsning eller avstämning med berörd chef.

2.5 Bestäm vem som ska ansvara för kontot

Ansvaret för ett RK-konto behöver läggas fast genom ett myndighetsbeslut. I ett sådant beslut tydliggörs att en person eller befattningshavare i Regeringskansliet ansvarar för att bestämmelserna i EU:s allmänna

dataskyddsförordning och lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor följs. Beslutet diarieförs enligt gällande rutiner.

Vid beslut som rör konton som RK Kommunikation ansvarar för ska samråd ske med kommunikationsdirektören.

För RK-konton som någon annan än RK Kommunikation ansvarar för eller hanterar är det tillräckligt om kommunikationsdirektören får information om att kontot finns. Det kan till exempel röra sig om konton som en enhet på ett departement har ansvar för.

2.5.1 Ändrat ansvar

Om ansvaret för ett befintligt RK-konto flyttas från en person eller befattningshavare till en annan, behövs ett nytt myndighetsbeslut som fastställer det nya ansvaret.

2.6 Ta fram rutiner för arkivering, diarieföring och gallring

När ett RK-konto öppnas skapas ett nytt ärende där namnet på kontot anges som ärendemening, till exempel ”Etablering av xxx-departementet på XX” samt en beskrivning av syftet. I ärendet diarieförs handlingar som skapats särskilt i ärendet, till exempel beslut och avtal, tillsammans med en ögonblicksbild som exemplifierar kontots utseende. Ärendet kan därefter avslutas och behöver alltså inte löpa lika länge som insatsen på mediet.

2.7 Planera för uppföljning

Ta fram en plan för hur kontot ska följas upp. Det kan exempelvis handla om att löpande ta fram statistik över interaktion, prenumeranter, användare eller följare samt att utvärdera om målgruppen nåts på ett bra sätt, om val av plattform varit rätt, om informationsflödet har fungerat på avsett sätt och så vidare.

2.8 Se till att kontot listas på regeringen.se

Regeringskansliets närvaro i sociala medier redovisas på [Regeringen](https://regeringen.se) och [Regeringskansliet i sociala medier - Regeringen.se](https://regeringskansliet.se). När ett nytt konto är skapat och aktivt ska RK Kommunikation kontaktas via webbredaktionen. Webbredaktionen redovisar sedan kontot på regeringen.se.

3. Det löpande arbetet i sociala medier

3.1 Information i det sociala mediekontot

I RK-konton bör följande information finnas eller länkas till i mån av utrymme:

- Regeringskansliets [netikett](#) och integritetspolicy som finns på [regeringen.se](#)
- att kontot tillhör Regeringskansliet och vid behov vilket departement som ansvarar för kontot
- syftet med kontot
- vem som skriver och svarar på frågor, till exempel att det är tjänstemän i Regeringskansliet
- att inkomna meddelanden blir allmänna handlingar och vad som gäller beträffande bevarande och gallring
- information om kakor (cookies).

3.2 Uppsikt

En myndighet som använder sociala medier ansvarar för att bestämmelserna i EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR) och lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor följs. För att Regeringskansliet ska upprätthålla kvalitet och aktualitet i myndighetens konton, samt för att se till att lagstiftningen följs, krävs rutiner för uppsikt över kontona.

- En generell rekommendation är att kontrollera innehållet på kontot utifrån netiketten minst en gång per dygn, med undantag för helger, och med avvägning mot frågornas känslighet och kontots karaktär.
- Om kontot behandlar kontroversiella frågor eller frågor som rör många krävs i regel mer uppsikt. Den som ansvarar för kontot måste bedöma hur ofta kommentarer och meddelanden bör ses över.
- Eftersom det på Regeringskansliets konton publiceras aktuella politiska frågor bör beredskap finnas för att kunna kontrollera kontona även på helger.

3.2.1 EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR)

EU:s allmänna dataskyddsförordning innebär att personuppgifter endast får behandlas om det finns en laglig grund. Inriktningen är att så få personuppgifter som möjligt publiceras på RK-konton.

Det är viktigt att hålla uppsikt över andras kommentarer på inlägg i RK-konton eftersom myndigheten i regel är personuppgiftsansvarig även för dessa. Regeringskansliet ansvarar för att vid behov ta bort en kommentar.

Om möjligheten att ta bort kommentarer inte finns i det sociala mediet – ska det ses över vilka andra åtgärder som kan tillämpas för att inte bryta mot bland annat lagen om elektroniska anslagstavlor.

3.2.2 Lagen om elektroniska anslagstavlor

Lagen om elektroniska anslagstavlor medför att Regeringskansliet ansvarar för att ta bort eller förhindra spridning av vissa meddelanden som kommer in till myndighetens konton i sociala medier. Se [Regeringskansliets netikett](#) på [regeringen.se](#) och 5 § i lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor.

3.2.3 Regeringskansliets netikett

Utöver de krav som framgår av EU:s allmänna dataskyddsförordning och lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor ska även Regeringskansliets netikett följas. [Netiketten](#) finns på [regeringen.se](#).

3.3 Språk, tonalitet och innehåll

Språket i RK-konton ska vara värdad, enkelt och begripligt och följa [Myndigheternas skrivregler](#). Innehåll bör fokusera på regeringens politik utifrån det som är relevant för målgruppen. Innehållet och språket bör så långt det är möjligt anpassas efter respektive kanals förutsättningar och särart.

3.4 Delningar med mera

I RK-konton ska inte inlägg eller kommentarer som innehåller partipolitik delas eller återpubliceras.

Vad som är relevant att återpublicera eller dela beror på kontots syfte och målgrupp. Att exempelvis dela, pinga, följa eller använda hashtaggar kan uppfattas som att man stödjer aktören. Se därför alltid till att agerandet är grundat på goda argument.

3.5 Svara på frågor

Utgångspunkten är att frågor som kommer in till RK-konton ska besvaras. Kommentarer som bara är upplysningar, opinionsyttringar, debattinlägg eller liknande behöver dock inte besvaras.

3.6 Ta bort kommentarer och blockera användare

Det bör finnas rutiner för vem eller vilka som bedömer om en kommentar ska raderas och hur hanteringen ser ut.

Det kan även finnas tillfällen när det är aktuellt att blockera användare, till exempel om användaren vid upprepade tillfällen bryter mot Regeringskansliets netikett. Att blockera användare ska dock användas ytterst restriktivt.

3.7 Falsk eller vilseledande information (desinformation)

Om en kommentar anses innehålla falsk eller vilseledande information/otillbörlig informationspåverkan (desinformation) bedömer berörd chef inom kommunikationsverksamheten, i samråd med berörda sakenheter, om kommentaren bör tas bort eller om och hur den bör bemötas.

Om bedömningen är att kommentarerna utgör en del i en desinformationskampanj informeras kommunikationsdirektören och andra berörda inom Regeringskansliet. Därefter görs en bedömning av om och hur informationen bör bemötas och hur samordning bör ske.

3.8 Publicering av bilder och filmer

Endast bilder och filmer som Regeringskansliet har rätt att förfoga över får publiceras på RK-konton. Om bilden eller filmen är tagen av en extern fotograf eller kommer från en bildbyrå är det viktigt att säkerställa att Regeringskansliet har rätt att använda bilden och att den rätten även omfattar en publicering i sociala medier. Uppgift om upphovsman/fotograf ska läggas till när det är möjligt.

3.8.1 Samtycken för personuppgifter i sociala medier

Bilder och filmer kan innehålla personuppgifter. För publicering av personuppgifter i RK-konton gäller särskild hantering. Inriktningen är att så få personuppgifter som möjligt publiceras. Samtycke behövs om det handlar

om publicering av foton på personer. Samtycket kan vara muntligt eller skriftligt och ska dokumenteras. När det gäller statsråd, myndighetschefer eller liknande behövs det inget samtycke.

Ytterligare information om hantering av personuppgifter i Regeringskansliet finns på [Klaranätet](#).

3.8.2 Direktsändningar

Vid direktsändningar i sociala medier bör man hålla särskild uppsikt över de kommentarer som kommer in. Det är viktigt att i förväg bestämma hur man ska agera i olika situationer som kan uppstå under en direktsändning, till exempel om det kommer in kommentarer som bryter mot gällande lagar eller etiketten.

3.9 Musik i sociala medier

Vid användning av musik i sociala medier bör det beaktas att upphovsrätthavare kan föredra att inte förekomma i politiska sammanhang. Användning av musik bör därför normalt ske först efter samtycke från berörd upphovsrättsinnehavare.

Olika plattformar och verktyg kan erbjuda tillgång till musik, i enlighet med de regler som gäller för respektive leverantör.

3.10 Tillgänglighetsanpassning

Alla, oavsett funktionsvariation, ska kunna ta del av innehåll och tjänster i Regeringskansliets kommunikation och kommunicera med Regeringskansliet som myndighet. Innehållet i RK-konton ska därför tillgänglighetsanpassas så långt det är möjligt. Exempelvis ska en separat bildbeskrivning/syntolkning normalt skrivas och filmer ska undertextas. I vissa fall kan även syntolkning av filmer vara aktuell.

Mer information om tillgänglig kommunikation och rekommendationer för tillgänglighetsanpassning i sociala medier finns på [Klaranätet](#).

3.11 Anmälning av falska konton

Oavsett om ett statsråd eller ett departement är aktivt i sociala medier eller inte är det viktigt med regelbunden omvärldsbevakning för att uppmärksamma eventuella falska konton.

Om någon skapat ett falskt konto som utger sig för att vara ett statsråds, regeringens eller Regeringskansliets ska man ta ställning till om kontot bör anmälas till leverantören.

3.12 Om ett konto blivit kapat eller hackat

Om ett RK-konto har blivit hackat eller kapat bör detta hanteras omgående, enligt särskild rutin.

4. Avsluta ett konto

Om ett RK-konto ska avslutas ska det ske genom ett särskilt myndighetsbeslut. Beslutet diarieförs enligt gällande rutiner.

Utgångspunkten är att avslutade konton bör arkiveras i sin helhet. Många plattformar har inbyggda funktioner där man kan ladda ner kontots innehåll. Vid frågor om arkivering kontakta RK Arkiv.

När ett konto avslutas informeras följarna i ett avslutande inlägg. Låt inlägget ligga kvar lämplig tid innan kontot stängs och raderas.

5. Regeringsombildning eller regeringsskifte

För hantering av sociala medier i samband med regeringsombildning eller regeringsskifte gäller särskilda rutiner.

6. Om andra konton som statsråden använder (ej RK-konton)

Många statsråd använder andra konton i sociala medier, konton som Regeringskansliet inte ansvarar för. Dessa konton kan statsråden ha i egenskap av till exempel privatperson.

Det är statsrådet som ansvarar för ett sådant konto samt för publicering av innehåll och övrig hantering av kontot. Det innebär även ansvar för att innehåll som gäller ett ärende eller någon annan fråga som ska handläggas av regeringen eller Regeringskansliet tas om hand och hanteras som allmänna handlingar.

Statsrådet kan använda material om regeringens politik eller ett statsråds uppdrag som producerats av Regeringskansliet i dessa konton. Regeringskansliet bör i dessa fall anges som källa (till exempel genom att ange Foto: XX, Regeringskansliet, eller Produktion: Regeringskansliet).

Den som producerat innehållet ska se till att materialet hålls ordnat i Regeringskansliet.

Det ingår inte i Regeringskansliets uppgift att hantera dessa konton.

Om ett statsråd vill att ett privat konto ska hanteras av Regeringskansliet behöver ansvaret för kontot föras över till myndigheten. Regeringskansliet rekommenderar inte att ett statsråds privata konto tas över av myndigheten. Vid behov bör ett nytt RK-konto för statsrådet öppnas. Det är viktigt att komma ihåg att ett RK-konto kommer att tillhöra Regeringskansliet även efter att ett statsråd entledigats.

6.1 Kontonamn

Andra konton som statsråden använder bör inte ha namn eller användarnamn som innehåller orden "statsråd" eller "minister" eftersom det då kan uppfattas som att Regeringskansliet ansvarar för kontot.

6.2 Om-texten

I om-texten på dessa andra konton bör det framgå att det är statsrådet i egenskap av privatperson och/eller partiföreträdare som är avsändare och ansvarig för kontot. Om utrymme finns, hänvisa till departementets registrator för den som vill ställa frågor som rör regeringen, statsrådsuppdraget eller Regeringskansliet.

Exempel 1:

"Aktuell partitillhörighet och arbetsmarknadsminister. Jag ansvarar själv för kontot. Kontakta a.registrator@regeringskansliet.se för frågor om statsrådsuppdraget."

Exempel 2:

"Aktuell partitillhörighet och arbetsmarknadsminister. Jag ansvarar själv för kontot. För frågor om statsrådsuppdraget kontakta Regeringskansliet."

Bilaga A4.10.4

Bilaga 2

Statsråd på denna sida som har entledigats

Johan Pehrson, utbildningsminister, entledigades den 28 juni 2025.

Mellan den 10 september 2024 till den 28 juni 2025 var han utbildningsminister.

Mellan den 18 oktober 2022 till den 10 september 2024 var han arbetsmarknads- och integrationsminister.

Debattartikel från [Klimat- och näringslivsdepartementet](#), [Statsrådsberedningen](#), [Utbildningsdepartementet](#), [Utrikesdepartementet](#)

”Regeringen ökar pressen mot Israel”

Publicerad 27 maj 2025

Debattartikel av statsminister Ulf Kristersson, utrikesminister Maria Malmer Stenergard, energi- och näringsminister Ebba Busch och utbildningsminister Johan Pehrson, Svenska Dagbladet, den 23 maj 2025.

Låt oss inte glömma hur kriget i Gaza startade. Den 7 oktober 2023 genomförde Hamas den värsta terroristattacken i Israels historia – ett massmord som krävde runt 1 200 människors liv. Ytterligare 251 andra togs som gisslan och fördes in i Gaza.

De som slarvigt jämför Israels krigföring med Rysslands invasion av Ukraina blundar för denna fundamentala skillnad. Det var Israel som blev angripet av terroristorganisationen Hamas, vilket ger en

långtgående rätt till att försvara sig. Israel har också legitima mål – att få tillbaka samtliga gisslan och att undanröja hotet från Hamas, vars yttersta mål är att utplåna staten Israel.

Men det sätt som Israel nu bedriver detta krig på är oacceptabelt. Efter 19 månader av blodigt krig i Gaza är det humanitära lidandet enormt med tiotusentals döda och en utbredd undernäring hos befolkningen. Inte minst Gazas många barn lever i en mardröm.

Under mer än två månader har Israel stoppat nödleveranser från att komma in i Gaza. De senaste dygnet har en begränsad införsel av humanitärt stöd återupptagits, men det räcker inte på långa vägar. Att blockera mat och annat bistånd till civila är helt oförsvarligt. Regeringen har upprepade gånger i våra samtal med Israels regering krävt ett obehindrat humanitärt tillträde och att humanitära aktörer ska kunna verka obehindrat i alla delar av Gaza.

Israel har nu inlett en utökad militär offensiv i Gaza med planer på omfattande tvångsflyttningar av civila. Målet sägs vara att ta kontroll över hela Gazaremsan. Regeringen ser med mycket stor oro på denna utveckling, och har varit tydlig med att Gazas territorium inte får ändras, reduceras eller annekteras. Alla eventuella steg i en sådan riktning skulle strida mot folkrätten och kommer att fördömas av Sverige. Detsamma gäller om hela eller delar av civilbefolkningen skulle fördrivas från Gaza.

Regeringen är också djupt bekymrad över det tilltagande bosättningsvåldet på Västbanken. I flera av dessa attacker har israeliska soldater, enligt vittnesmålen, skyddat de attackerande bosättarna – inte de attackerade palestinierna. Den utbredda laglösheten runt de illegala bosättningarna på Västbanken riskerar inte bara att undergräva den palestinska statsbildningen, utan i längden även den israeliska rättsstaten. Israel måste börja ta kampen mot de egna extremisterna. Det är ytterst en existentiell fråga för Mellanösterns främsta demokrati.

Den svenska regeringen har drivit en tydlig linje med krav på att den humanitära katastrofen i Gaza ska upphöra. Vi har fördubblat det svenska humanitära biståndet till Gaza och regionen. Sverige har ställt sig bakom krav på en vapenvila, på att alla israeliska gisslan ska frigges

villkorslöst och omedelbart, och på att Hamas inte kan ha en plats i ett framtida styre av Gaza. Sverige har också varit pådrivande för EU:s sanktioner mot extremistiska bosättare.

Men den senaste tidens händelseutveckling gör att vi ser ett behov av att skärpa tonen ytterligare från svensk sida. Vi tar nu två initiativ i syfte att sätta ökat tryck på den israeliska regeringen:

- **Sanktioner mot enskilda israeliska ministrar.** Sverige kommer att vara pådrivande för att införa EU-sanktioner mot extremistiska ministrar som driver på för en olaglig bosättningspolitik och aktivt motverkar en framtida tvåstatslösning. Sverige fortsätter dessutom att agera för beslut om ytterligare EU-sanktioner mot extremistiska bosättare som utför våldsdåd mot civila.
- **Granska Israels efterlevnad av associeringsavtalet med EU.** Regeringen stödjer att EU-kommissionen ser över huruvida Israel lever upp till kraven på respekt för mänskliga rättigheter som är fastslagna i associeringsavtalet mellan EU och Israel.

Dessa åtgärder är väl avvägda och träffsäkra. Israel har en självklar rätt att existera och försvara sig. Men även hos den israeliska befolkningen växer protesterna mot krigföringens natur. Pressen behöver öka på den israeliska regeringen och inte minst dess extremistiska ministrar. Sverige gör detta tillsammans med partners inom EU, i enlighet med väletablerad EU-politik.

Samtidigt måste en enad arabvärld sätta maximal press på Hamas att lämna över styret i Gaza till den palestinska myndigheten. Vi ser nu hur människor i Gaza öppet protesterar mot Hamas, trots att det är förenat med livsfara. Deras hjältemod väcker respekt och beundran.

Ser man till den större bilden i Mellanöstern är inte allt så nattsvart som man skulle kunna tro. Det finns flera öppningar just nu som skulle kunna så frön till ett helt nytt Mellanöstern. Den brutala regimen i Syrien har störtats efter ett halvt sekel av skräckvälde. Libanon andas morgonluft. Det pågår samtal om ett möjligt kärnenergiavtal med Iran. Relationerna mellan Iran och Saudiarabien har återupptagits.

Med rätt engagemang från USA, och en arabvärld som är beredd att axla ett större ansvar, skulle regionen kunna transformeras i en positiv riktning. Ett Gaza utan Hamasstyre är ingen omöjlighet, utan en nödvändighet. En återupptagen process mot en tvåstatslösning mellan israeler och palestinier behöver inte ligga så långt borta som man tror. I juni hålls ett högnivåmöte om tvåstatslösningen som Frankrike och Saudiarabien står värdar för.

Världens länder behöver nu mobilisera för att göra detta möjligt. Trycket på framsteg behöver öka. Sverige vill vara pådrivande i den processen.

Bilaga A4.10.5

Bilaga 9

Debattartikel från [Utrikesdepartementet](#)

"Regeringen sätter press på Hamas och Israel"

Publicerad 04 september 2025

Debattartikel av utrikesminister Maria Malmer Stenergard, publicerad i Dagens Industri, torsdag den 4 september 2025.

Det ofattbara lidandet i Gaza måste få ett slut. Vi vill att EU omgående agerar kraftfullt för att sätta press på både Hamas och den israeliska regeringen. Därför har vi tagit initiativ till ett gemensamt brev tillsammans med Nederländerna. I brevet uppmanar vi EU att skyndsamt lägga fram konkreta förslag på hur EU ska öka trycket både på Israels regering och på Hamas.

Den 7 oktober 2023 utförde Hamas det värsta massmordet på judar sedan Förintelsen. 1 200 män, kvinnor och barn mördades av Hamas-terrorister. 251 personer kidnappades. Runt 50 av dem är fortfarande kvar i Gaza. Vi vet inte hur många som fortfarande är vid liv. De fruktansvärda bilderna på gisslan som cyniskt delas av Hamas är förfärliga och en påminnelse till oss alla att Hamas är en terroristorganisation och gör precis det som terroristorganisationer gör. De skapar hat, rädsla och polarisering. Hamas har som uttalat mål att utplåna Israel. Vi får inte glömma att Israel har legitima målsättningar i att få hem gisslan och försvara sig mot Hamas.

Vi moderater kommer aldrig så som vänsteroppositionen slarvigt jämföra denna situation med Rysslands olagliga, oprovocerade invasion av Ukraina. Israel har en rätt att försvara sig. Men den rätten måste utövas i enlighet med folkrätten, och det sätt som den israeliska regeringen bedriver kriget på är oacceptabelt. Den humanitära situationen i Gaza är helt katastrofal och hungersituationen har

eskalerat till nya, förödande nivåer. Att blockera mat och annat bistånd till civila i Gaza är oförsvarligt och står i strid med den humanitära rätten. Israel måste även leva upp till sina skyldigheter att skydda civila och civil infrastruktur i enlighet med folkrätten.

Regeringen är förfärad över att antisemitismen har ökat i Sverige, och i synnerhet sedan den 7 oktober 2023. Vi accepterar inte att Mellanösterns konflikter tas till svenska gator och torg. Vi är vänner till det israeliska folket. Men när Israels regering agerar i strid med sina skyldigheter enligt internationell humanitär rätt så har vi en skyldighet att agera.

Det är EU-gemensamma åtgärder som kommer att ha störst effekt. Därför finns också en frustration över att EU:s medlemsländer och EU inte agerar så skyndsamt som situationen kräver. Tillsammans med Nederländerna har vi därför tagit ett initiativ till ett brev till EU-kommissionen, där vi uppmanar EU-institutionerna att skyndsamt lägga fram konkreta förslag på hur EU ska öka trycket, både på Israels regering och på Hamas.

- Sverige och Nederländerna vill omgående suspendera handelsdelen i associeringsavtalet med Israel. Det innebär att frysa tullförmånerna som Israel nu har. För att handelsdelen ska suspenderas krävs att EU-kommissionen först lägger fram detta som ett förslag, vilket man ännu inte gjort. Det är därför vi uppmanar kommissionen till detta i vårt brev. Vi vill också att EU inkluderar kriterier för när och hur en sådan suspendering ska lyftas. Ett beslut om suspendering fattas med kvalificerad majoritet. Det är inte klart att det i nuläget finns kvalificerad majoritet för förslaget. Men det är tydligt att allt fler länder ökar pressen på Israel.
- Vi vill se nya sanktionslistningar mot extremistiska bosättare. Vi vill få konkreta förslag från kommissionen på hur vi ytterligare kan motverka illegala israeliska bosättningar. Bosättningarna och bosättningspolitiken strider mot folkrätten, undergräver tvåstatslösningen och bidrar till en förhöjd konfliktnivå. Det är också därför regeringen tagit initiativ till att införa EU-sanktioner mot enskilda, extremistiska israeliska ministrar som driver på den illegala bosättningspolitiken och aktivt motverkar en

framförhandlad tvåstatslösning.

- Vi uppmanar EU:s medlemsstater att omgående besluta om ytterligare sanktionslistningar mot dem som stödjer, underlättar eller möjliggör våldshandlingar från Hamas och ber EU att presentera förslag på hur vi kan sätta ytterligare press på denna terroristorganisation. För individer som listas innebär det inreseförbud och frysta tillgångar i EU. En särskild sanktionsregim har inrättats för att på ett mer effektivt sätt kunna kringskära Hamas finansiering.

I en mycket svår situation gäller det att hålla flera tankar i huvudet samtidigt. Hamas är en terroristorganisation som inte har någon som helst plats i ett framtida styre av Gaza. Samtidigt har Israel ett ansvar gentemot Gazas civilbefolkning. Vi vill sätta press på båda sidor. Krigets fruktansvärda konsekvenser för civilbefolkningen måste få ett slut.

Sverige är ett av de länder i världen som ger mest humanitärt stöd till Gaza sett till absoluta tal och per capita – Sverige är just nu andra största givaren inom EU. Det betyder att det är lastbilar fyllda med mat, som vi varit med och betalat för, som står och väntar vid grindarna till Gaza. Regeringen kommer att fortsätta engagemanget, både internt inom EU, och med regionala aktörer i Mellanöstern och FN, tills en fredlig lösning på kriget uppnåtts som på sikt leder till en framförhandlad tvåstatslösning. Nu måste EU samla sig.

Maria Malmer Stenergard (M)

Utrikesminister

Bilaga A4.11.1

250523

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025-05-23

Dnr 1810-2024/25

Massdöden i Gaza och biståndsministerns tjänsteutövning

Den humanitära katastrofen i Gaza är väl känd. Den har pågått under lång tid. Sjukhus bombas. Civila mördas. Barn dödas och svälter ihjäl. Nyligen kom varningen från FN att tusentals spädbarn i Gaza riskerar att dö om de inte får hjälp.

Den humanitära katastrofen är ett faktum.

FN och internationella hjälporganisationer som t.ex. Läkare utan gränisar har larmat om katastrofläget.

Sidas humanitära avdelning vill återuppta biståndet till FN-organet Unrwa, som är den organisation som ger mest hjälp till Gaza. Avdelningen har gjort en omfattande rapport om Unrwa och om deras möjlighet att verka i Gaza och på Västbanken.

Enligt medieuppgifter så kommer tjänstemännen på Sida fram till att Unrwa är den organisation med bäst resurser och möjligheter att verka i regionen. Genom Unrwa når hjälpen de behövande mest effektivt, enligt Sidas rapport. Men regeringen har sedan december klippt banden med Unrwa, med hänvisning till att Israel förbjudit den.

Trots Sida-tjänstemännens gedigna rapport och analys av vilken slags hjälp som når fram bäst i Gaza har Sidas ledning valt ett annat beslut, enligt medieuppgifter. Enligt generaldirektören kommer Sida inte att ge pengar till den nödhjälpsappell som Unrwa gått ut med, med anledning av katastrofläget i Gaza. Detta på grund av hur Sidas generaldirektör tolkar regeringens linje och styrning av myndigheten, bland annat myndighetsinstruktionen.

Bland annat Raoul Wallenberg-institutet har ifrågasatt regeringens hållning ifråga om Unrwa. Raoul Wallenberg-institutet var enligt DN med och utredde Unrwas förmåga att arbeta som en neutral aktör i Mellanöstern under våren 2024. Institutets chef har till DN sagt: ”Vi tog reda på om Unrwa kunde leva upp till neutralitetsprinciperna och vi kunde klargöra att det kan de absolut. De är förmodligen några av de bästa i klassen eftersom de är så noggrant påpassade av olika parter.”

Därutöver bör erinras om att så väl Storbritannien, Frankrike som Tyskland har upprepat sitt stöd till Unrwa och deras arbete.

Tekniskt sett kan Sida bevilja bistånd till Gaza, eftersom myndighetens humanitära avdelning har rätt att svara på nödhjälpsappeller likt den Unrwa gått ut med, enligt vad som framkommit i media. Men det har Sida alltså valt att ändå inte göra med hänvisning till regeringens politik och styrning av myndigheten.

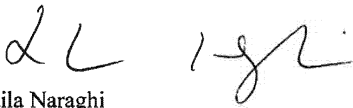
Bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M) har dock till svensk allmänhet, i media, med anledning av nyhetsrapporteringen om katastrofläget i Gaza bland annat sagt att Sverige är ett av länderna som går längst i EU och att Sverige vill att mer hjälp släpps in till Gaza, att mer hjälp ska nå fram till Gaza, och så vidare.

Enligt DN är USA och Sverige de enda tidigare biståndsgivarna som helt avbrutit stödet till Unrwa. Sverige är alltså det enda EU-land som klippt banden till Unrwa.

Biståndsministerns utsagor framstår som åtminstone felaktiga, men även vilseledande med syfte att föra allmänheten bakom ljuset – i och med uppgifterna som framkommit om att Sida inte ens vågar svara på en nödhjälpsappell för att få in mer stöd till befolkningen i Gaza, med hänvisning till regeringens politik och styrning av myndigheten.

Med anledning av massdöden i Gaza och regeringens agerande, är det angeläget att konstitutionsutskottet granskar biståndsministerns tjänsteutövning, inklusive regeringens styrning av Sida, ministerns utsagor samt även ministerns tjänsteutövning ifråga om regeringens efterlevnad av Sveriges internationella förpliktelser, reglerade i bland annat olika konventioner, som rör omvärldens ansvar att agera vid exempelvis krigsbrott, folkmord, etnisk rensning och andra övergrepp, och även Sveriges åtaganden att agera i enlighet med de humanitära principerna, som bland annat innebär att humanitärt bistånd ska förses enbart utifrån behov, inget annat.

Jag skriver denna KU-anmälan för att biståndsministerns tjänsteutövning väcker frågor och behöver granskas. Regeringen måste hållas ansvarig. Därutöver hoppas jag att detta ska bidra till att regeringen inser att de måste lägga om sin politik och därmed ökar stödet till barnen och övrig civilbefolkning i Gaza.

Laila Naraghi
Riksdagsledamot (S)

Bilaga A4.11.2

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -06- 06

Dnr 1884-2024/25

Till Konstitutionsutskottet

Granskning av biståndsministern Benjamin Dousas styrning av Sida samt indraget bistånd till UNWRA

Den humanitära situationen i Gaza är katastrofal. Hjälporganisationer vittnar om en fruktansvärd nöd där människor saknar tillgång till de mest basala förnödenheter. I fjol avslutade Sveriges regering det så kallade kärnstödet till UNRWA. Utöver Sverige är USA den enda tidigare biståndsgivaren som helt avbrutit stödet till organisationen. I ett gemensamt pressmeddelande beskriver flera av hjälporganisationerna som bedriver humanitärt bistånd i Gaza hur kritisk situationen är, där över 53 000 människor har dödats och 930 000 barn riskerar svält. I det gemensamma uttalande påpekas även att: "Utän UNRWA riskerar det humanitära systemet i Gaza att falla, vilket skulle innebära än mer lidande och död, som skulle kunna förhindras."¹

För mig framstår det som att Benjamin Dousas styrning av Sida skett i strid mot grundlagens bestämmelser 12 kap RF. Igår den 5 juni medverkade Benjamin Dousa i SVT:s intervjuprogram "30 minuter"². Där framkom precis som DN³ tidigare rapporterat om att Sida i våras ville skicka 30 miljoner kronor i nödhjälp till Gaza via UNRWA. Loggar som SVT tagit del av visar dock att statssekreterare Diana Janse, i sms, har påverkat hur Sida hanterat ärendet⁴. I programmet uppges även att statssekreteraren muntligen instruerat generaldirektören för Sida att regeringen inte vill att pengarna betalas ut samt avstyrkt myndigheten att skicka in den 14 sidor långa rapporten där man kommer fram till att UNRWA är den organisation med bäst resurser och möjligheter att verka i regionen. Enligt rapporten når hjälpen de behövande mest effektivt genom UNRWA.

Det är mycket anmärkningsvärt och allvarligt att statssekreteraren uppmanar Sida som är regeringens expertmyndighet att inte skicka in de underlag som myndigheten tar fram. Samt att man genom sitt agerande verkar vilja påverka myndighetens självständighet och beslutsfattande. Det väcker även frågor om att man inte vill ha "paper trail".

I Sverige råder förbud mot så kallat ministerstyre. Regeringen styr riket, men detta sker genom regleringsbrev, utnämningar och myndighetsdialoger, men inte genom ett statsråd eller för den delen en statssekreterare instruerar en myndighet hur den ska sköta sin myndighetsutövning, eller tillämpa lagstiftningen.

Tidigare har biståndsminister Benjamin Dousa sagt till TT: "Om vi bedömer att UNRWA är en organisation som också på ett effektivt sätt kan kanalisera svenskt stöd kan vi tänka oss en omprioritering." Det motsägs nu av agerandet från statssekreteraren om att man inte vill få rapporter och underlag som visar att bistånd genom UNWRA är det mest effektiva sättet att hjälpa nödställda i Gaza.

Jag anser att konstitutionsutskottet utifrån ovanstående måste granska biståndsminister Benjamin Dousas agerande och styrning av Sida, regeringens beslutsfattande kring att stoppa stödet till UNWRA samt vilka arbetssätt som finns inom Utrikesdepartementet. Även utrikesminister Maria Malmer Stenergards roll som departementschef för Utrikesdepartementet bör granskas.

2025-06-06

Lotta Johansson Fornarve (V)

¹ <https://press.raddabarnen.se/new/s/humanitaera-organisationer-i-gemensamt-uttalande-om-vikten-av-sveriges-stoed-till-unrwa-497853>

² <https://www.svtplay.se/video/c6dYX29/30-minuter/benjamin-dousa-m-bistands-och-utrikes-handelsminister>

³ <https://www.dn.se/sverige/sida-vill-ge-nodhjalp-till-unrwa-bakbinds-av-regeringen/>

⁴ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/smsen-visar-ud-avfardade-sida-forslag-om-stod-till-unrwa>

Bilaga A4.11.3

Regeringskansliet

8 bilagor

2026-01-13
SB2025/01343

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 18 (delvis) och 19 – Regeringens styrning av Sida när det gäller stöd till UNRWA

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen
Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 18 (delvis) och 19 –
Regeringens styrning av Sida när det gäller stöd till UNRWA**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för vilka beslut om utbetalningar till UNRWA som har gjorts under 2024 och 2025 av regeringen, Regeringskansliet respektive Sida.

Regeringen beslutar om villkor för användning av medel under anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, anslagspost 31 Multilaterala och internationella organisationer och fonder inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. I beslutet bemyndigas Regeringskansliet att ingå överenskommelser om de svenska bidragens inriktning och därtill relaterade insatser samt ingå fleråriga avtal som medför utgifter under framtida budgetår.

Genom regeringens beslut om regleringsbrev för 2024 avseende Sida beslutades att 400 miljoner kronor under anslagspost 31 fick utbetalas av Sida till UNRWA (kärnstöd). Utbetalningarna till UNRWA har skett i enlighet med ett flerårigt avtal (2022–2025) som ingåtts med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

I januari 2024 framkom uppgifter om att UNRWA-anställda skulle ha varit involverade i terroristattacker den 7 oktober 2023. Sverige och 15 andra givare pausade därför sina utbetalningar till organisationen. Som en konsekvens av detta justerades avtalet genom att senarelägga utbetalningsplanen (200 miljoner kronor i mars, 100 miljoner kronor i juni och 100 miljoner kronor i november). Vidare villkorades utbetalningarna på så sätt att UNRWA åtog sig att implementera ett antal åtgärder för att stärka sin interna styrning och kontroll. Beloppet för 2025 togs också bort.

Eftersom organisationen bedömdes ha uppfyllt villkoren fullföljdes utbetalningsplanen enligt det kompletterade avtalet.

Under 2024 har också Sida beslutat om bidrag till UNRWA som finansierats med medel som myndigheten disponerar inom ramen för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, anslagspost Humanitära insatser. Stödet uppgick till 51 miljoner kronor, varav 6 miljoner kronor till nödpappellen för Libanon och 45 miljoner kronor till nödpappellen för Palestina. Medlen betalades ut enligt två beslut, ett den 14 mars om 31 miljoner kronor och ett den 20 november om 20 miljoner kronor. Utbetalningarna till UNRWA har skett i enlighet med ett flerårigt avtal (2023–2025) med myndigheten.

Inga beslut avseende utbetalningar till UNRWA har fattats av regeringen, Regeringskansliet eller Sida under 2025.

2. Utskottet önskar ta del av regeringens beslut den 19 december 2024 att avsluta kärnstödet till UNRWA. Utskottet önskar även en redogörelse för vad som låg till grund för beslutet.

Regeringen beslutade den 19 december 2024 om regleringsbrev för 2025 avseende Sida. Utdrag från regleringsbrevet bifogas, se *bilaga 1*. Till skillnad från tidigare år inkluderas inte UNRWA bland de organisationer som får motta kärnstöd.

Bedömningen av vilka organisationer som får motta stöd görs genom en sammanvägning av organisationernas resultat, styrning och kontroll i förhållande till regeringens biståndspolitiska prioriteringar. För UNRWA:s del beaktades även organisationens operativa kapacitet i Palestina under 2025 (se även svar på fråga 7).

I regleringsbrevet avsatte regeringen 800 miljoner kronor för fördelning till den humanitära krisen i Gaza och regionen efter beslut av regeringen. På så sätt skapades förutsättningar att betala ut medel till andra organisationer än UNRWA som verkade i Gaza.

3. Utskottet önskar en redogörelse för vilka kontakter som har tagits mellan statsråd, statssekreterare respektive andra medarbetare vid Regeringskansliet och Sida under varen 2025 när det gäller nödhjälpsappellen från UNRWA. Av redogörelsen bör framgå vad

som framfördes vid kontakterna och på vems initiativ de ägt rum. Utskottet önskar även ta del av allmänna handlingar från dessa kontakter.

5. Har någon handling med Sidas bedömning av UNRWA inkommit till Regeringskansliet under våren 2025? Om ja, föranledde Sidas bedömning några åtgärder från Regeringskansliets sida? Om nej, av vilket skäl avstod Regeringskansliet från att ta del av handlingen?

Medarbetare vid Enheten för multilateral styrning och humanitär politik har haft en löpande dialog med Sidas humanitära avdelning om situationen i Palestina och Gaza under våren 2025.

I april informerade Sida om myndighetens bedömning av den operativa miljön i Palestina, inklusive UNRWA:s relevans och operativa kapacitet i Palestina och Gaza. Myndigheten informerade även om att det pågick ett arbete med att ta fram en promemoria som redogjorde för skälen för denna bedömning. Bedömningen skulle ligga till grund för myndighetens beslut om finansiering till UNRWA. I maj informerade myndigheten om att bedömningen skulle föredras för generaldirektören. Efter det aviserade myndigheten om att det kunde bli aktuellt att efterfråga styrning från regeringen avseende utbetalning av medel till UNRWA.

Vid ett möte den 13 maj mellan statssekreteraren Diana Janse och generaldirektören berördes UNRWA. Den 15 maj tog Diana Janse kontakt med generaldirektören genom sms vilka bifogas, se *bilaga 2–6*.

Den 19 maj informerade myndigheten muntligen medarbetare vid Enheten för multilateral styrning och humanitär politik om att myndighetens promemoria avseende bedömningen av den operativa miljön i Palestina hade upprättats och begärts ut.

Samma dag tog generaldirektören kontakt med Benjamin Dousa genom sms vilka bifogas, se *bilaga 7*. Vid ett möte dagen efter överlämnade generaldirektören den aktuella promemorian (UD2025/07591) till Benjamin Dousa. Regeringskansliet vidtog inga åtgärder med anledning av promemorian. Någon begäran om styrning avseende utbetalning av medel till UNRWA har inte lämnats av myndigheten.

4. Har bistånds- och utrikeshandelsministern respektive utrikesministern informerats om de kontakter som tagits av statssekreteraren eller andra medarbetare vid Regeringskansliet?

Benjamin Dousa har löpande fått övergripande information om de kontakter som tagits med Sida när det gäller stödet till UNRWA.

Maria Malmer Stenergard har inte informerats om innehållet i de löpande kontakterna med Sida.

6. Stämmer uppgiften i anmälan att bistånds- och utrikeshandelsministern i medierna, med anledning av nybetsrapporteringen om katastrofläget i Gaza, har uttalat att Sverige är ett av länderna som går längst i EU och att Sverige vill att mer hjälp släpps in till Gaza? Om ja, i vilket/vilka sammanhang gjordes uttalandet och vilket underlag låg till grund för uttalandet?

Uppgiften i anmälan stämmer, se bilaga 8. Uttalandet grundas på Sveriges agerande inom ramen för EU-samarbetet.

Benjamin Dousa har dessutom vid upprepade tillfällen uttalat att mer hjälp ska släppas in i Gaza. Regeringen har sedan krigets början verkat för ökat humanitärt tillträde till Gaza och för att möjliggöra nödhjälp till civilbefolkningen där.

7. På Sidans webbplats hänvisas till viss israelisk lagstiftning (se bilaga 3 till denna promemoria). Utskottet önskar en redogörelse för eventuell israelisk lagstiftning som inom Regeringskansliet bedöms kunna vara av betydelse för det svenska stödet till UNRWA.

Den 28 oktober 2024 antog det israeliska parlamentet två lagar som förbjuder UNRWA att verka på det som Israel definierar som israeliskt territorium och förbjuder kontakter mellan UNRWA och israeliska myndigheter. Lagarnas möjliga konsekvenser för UNRWA:s verksamhet sbeaktades i regeringens bedömning av organisationens operativa kapacitet i Palestina under 2025 (se svar på fråga 2).

Det kan noteras att regeringen har varit tydlig i sin kritik mot de aktuella lagarna. Regeringen har tillsammans med övriga nordiska länder uppmanat Israel att säkerställa fortsatt humanitärt tillträde för UNRWA och andra FN-organisationer. Regeringen har även i samma syfte agerat inom ramen för EU-samarbetet.

8. *Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?*

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga 1

Organisation	Med belopp om högst (kronor)	Diarienummer för samlingsärendet för organisationsstödet
Internationella utvecklingsfonden (IDA 18)	874 500 000	UD2019/17206
Internationella utvecklingsfonden (IDA 19)	1 453 600 000	UD2019/17206
Internationella utvecklingsfonden (IDA 20)	714 000 000	UD2024/15008
Internationella utvecklingsfonden (IDA) MDRI	399 510 000	UD2019/17208
Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF) MDRI	141 751 445	UD2019/17210
Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF 14)	178 233 543	UD2019/17212
Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF 15)	24 860 147	UD2020/08635
Asiatiska utvecklingsfonden (AsDF 14)	61 202 888	UD2023/15890
Internationella jordbruksutvecklingsfonden (IFAD 13)	205 096 750	UD2024/14673

Högst 9 463 750 Särskilda dragningsrätter (SDR) avseende kapitalhöjning får utbetalas till Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB), UD2020/00652.

Högst 8 131 000 USD avseende kapitalhöjning får utbetalas till Internationella finansieringsbolaget (IFC), UD2020/08513.

Anslagsposten får även användas för eventuella infrianden av garantin till IBRD avseende garantin för bankens kompletterande lån till Ukraina.

Utöver ovanstående stöd utbetalas medel i enlighet med de beslut som regeringen eller Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) fattar.

ap.31 Multilaterala och internationella organisationer och fonder

Villkoren för stöd till respektive organisation framgår av regeringens beslut den 19 december 2024 (UD2024/17855).

Följande stöd får utbetalas till nedanstående organisationer efter rekvisition.

Organisation	Med belopp om högst (kronor)	Diarienummer för samlingsärendet för organisationsstödet
Gröna klimatfonden (GCF-1)	416 000 000	UD2021/03744
Gröna klimatfonden (GCF-2)	1 336 000 000	UD2023/13481
Globala miljöfonden (GEF-7)	227 067 500	UD2018/18232
Globala miljöfonden (GEF-8)	495 360 000	UD2022/16713
Anpassningsfonden (AF)	130 000 000	UD2024/14527
Fonden för de minst utvecklade länderna (LDCF)	130 000 000	UD2024/15485
Montrealprotokollet (MLF)	27 136 029	UD2023/14402
Gavi vaccinalliansen (GAVI)	332 500 000	UD2020/06201
Internationella Rödakorskommittén (ICRC)	165 000 000	UD2021/15000
Internationella Rödakorsfederationen (IFRC)	45 000 000	UD2024/14374
Internationella Rödakorsfederationens fond för katastrofbistånd (DREF)	60 000 000	UD2024/14374
FN:s enhet för jämställdhet och stärkandet av kvinnors rättigheter (UN Women)	112 500 000	UD2021/14883
FN:s befolkningsfond (UNFPA)	396 750 000	UD2021/14635
FN:s barnfond (Unicef)	775 000 000	UD2021/14674
FN:s organ mot narkotika och brottslighet (UNODC)	20 000 000	UD2024/14423
FN:s fredsbyggande fond (PBF)	65 000 000	UD2024/14986
FN:s kontor för humanitärt bistånd (UNOCHA)	100 000 000	UD2021/16028
FN:s utvecklingsprogram (UNDP)	516 000 000	UD2021/14700
FN:s flyktigorgan (UNHCR)	738 000 000	UD2021/15147
FN:s fond för katastrofbistånd (CERF)	100 000 000	UD2021/16029
Världslivsmedelsprogrammet (WFP)	746 000 000	UD2021/15070
Globala Fonden (GFATM)	683 000 000	UD2024/14438
Internationella finansieringsfaciliteten för immunisering (IFFIM) COVAX Advance Market Commitment (AMC)	225 000 000	UD2021/05061

Internationella finansieringsfaciliteten för immunisering (IFFIm)	25 000 000	UD2021/05062
European Institute of Peace (EIP)	12 000 000	UD2024/14988
International Crisis Group (ICG)	10 000 000	UD2024/14991
Centre for Humanitarian Dialog (CHD)	12 000 000	UD2024/14990
Dag Hammarskjölds minnesfond	17 000 000	UD2024/09119
Crisis Management Initiative	10 000 000	UD2024/14989
FN:s kommissarie för de mänskliga rättigheterna (OHCHR)	90 000 000	UD2024/14445
Advisory Centre on WTO Law (ACWL)	3 500 000	UD2024/15226
WTO Global Trust Fund (GTF)	2 000 000	UD2024/15228
Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)	3 000 000	UD2024/15227
The European Centre for Development Policy Management (ECDPM)	2 000 000	UD2024/16579
Biståndskommittén vid organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD-DAC)	3 000 000	UD2024/14797
European Endowment for Democracy (EED)	35 000 000	UD2024/14436
Internationella institutet för demokrati och fria val (IDEA)	32 500 000	UD2024/14434
Prague Civil Society Centre	20 000 000	UD2024/14446
International Vaccine Institute (IVI)	50 000 000	UD2022/00123
RC-fonden	40 000 000	UD2024/14174
Rädda barnen	30 000 000	UD2024/14616
Röde Korset Nordisk United World College	7 000 000	UD2024/14356

Högst 9 690 000 euro av bidraget till Nordiska Utvecklingsfonden (NDF) får utbetalas efter rekvisition. (UD2022/16677).

Högst 23 777 400 euro av bidraget får utbetalas till Europeiska utvecklingsfonden (EUF) efter rekvisition. (UD2022/10453).

Högst 800 miljoner kronor avsätts för fördelning till den humanitära krisen i Gaza och regionen, enligt framtida beslut från regeringen.

Utöver ovanstående stöd utbetalas medel i enlighet med de beslut som regeringen eller Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) fattar.

ap.33 Strategiskt inriktade bidrag

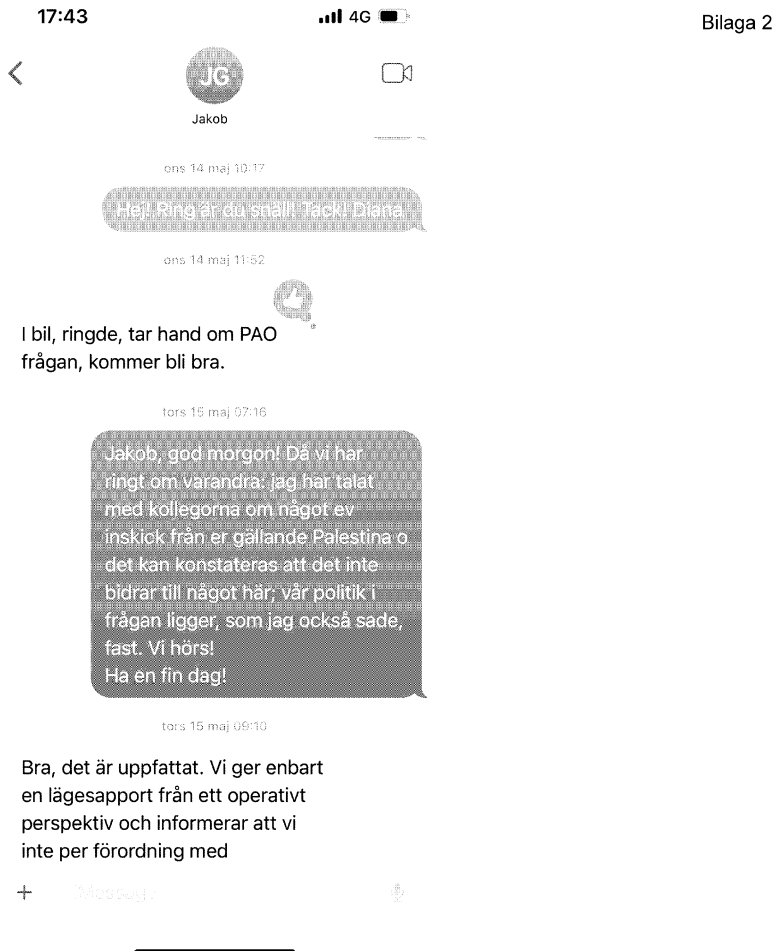
Villkoren för stöd till respektive organisation framgår av regeringens beslut den 19 december 2024 (UD2024/17855).

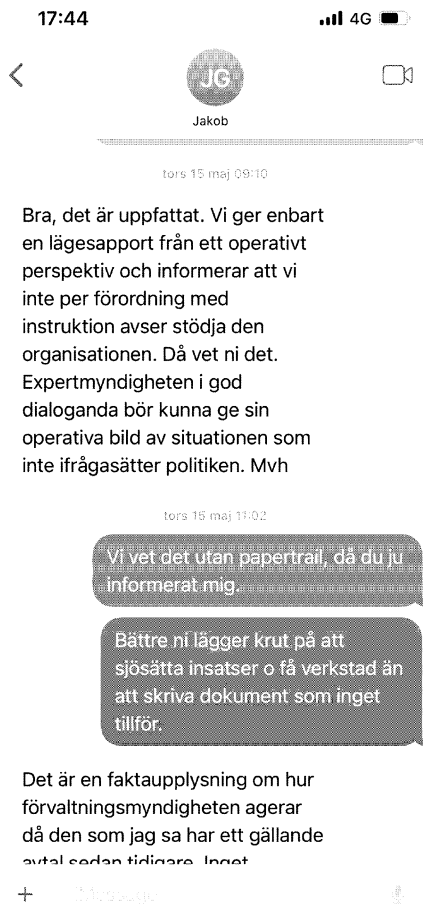
Följande stöd får utbetalas till nedanstående organisationer efter rekvisition.

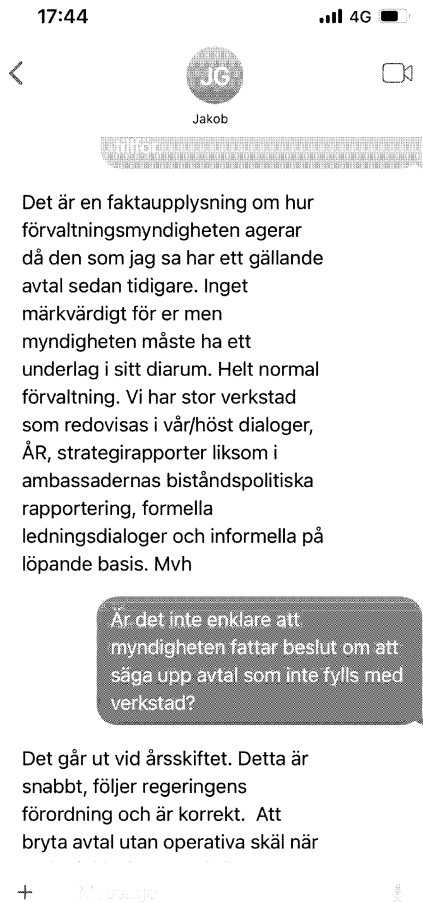
Organisation	Med belopp om högst (kronor)	Diarienummer för samlingsärendet för organisationsstödet
Stöd till FN:s barnfond Unicef för insatser på barnskyddsområdet i Ukraina och Moldavien	35 000 000	UD2024/05393
Världshälsoorganisationens (WHO) Europakontor	10 000 000	UD2023/07173
Operation Aid	10 000 000	UD2024/14361
The Ocean Foundation	5 000 000	KN2024/01285
Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO (IOC-UNESCO)	4 000 000	KN2024/01038

För Europeiska kommissionens bidrag till Europeiska unionen för räntekostnader och kostnader för likviditetsförvaltning som avser ett makrofinansierat stöd i form av lån till Ukraina utbetalas högst 285 000 000 kronor till Europeiska Kommissionen efter rekvisition (prop. 2022/23:99, bet. 2022/23:FiU21, rskr. 2022/23:254), i enlighet med avtal med Europeiska kommissionen. Rekvisition ska ske senast den 1 december 2025. Rekvisition ska hänvisa till diarienummer Fi2023/02182.

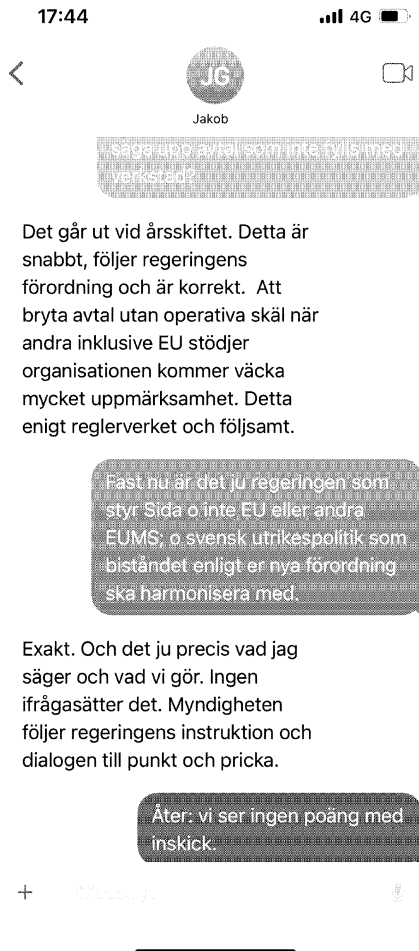
För donation av medicinteknisk utrustning, sjukvårdsmateriel eller annan utrustning utbetalas högst 20 000 000 kronor till Socialstyrelsen efter rekvisition. Medlen ska användas för medicinteknisk utrustning, sjukvårdsmateriel eller annan utrustning till katastrof- eller krigsdrabbade områden utomlands (som uppfyller OECD/DAC:s kriterier för internationellt bistånd), såsom Ukraina, som förmedlas via EU:s civilskyddsmekanism eller via Nato Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC). Regeringen har fattat beslut i ärendet den 19 december 2024 (S2024/00130 (delvis)). För Socialstyrelsen gäller följande villkor. Rekvisition ska ske senast den 1

Bilaga 4

17:44

4G

Bilaga 6

Jakob

Det går ut vid arsskittet. Detta är snabbt, följer regeringens förordning och är korrekt. Att bryta avtal utan operativa skäl när andra inklusive EU stödjer organisationen kommer väcka mycket uppmärksamhet. Detta enligt reglerverket och följsamt.

Fast nu är det ju regeringen som styr Sida o inte EU eller andra EUMS; o svensk utrikespolitik som biståndet enligt er nya förordning ska harmonisera med.

Exakt. Och det ju precis vad jag säger och vad vi gör. Ingen ifrågasätter det. Myndigheten följer regeringens instruktion och dialogen till punkt och pricka.

Åter: vi ser ingen poäng med inskick.

Lästes 2025-05-15

Det är noterat

Meddelande

mån 19 maj

Hej, ser fram emot att träffas imorgon re utvecklingsfinansiering. Och ser gärna 10 min separat om stödet till Palestina. Min uppdatering till dig. Tacksam om det möjligt. Mvh

17:50

tis 20 maj

Fk så begärs Sidas bedömning av det operativa läget i Palestina ut nu. MVH

10:45

Tack för info!

11:38

Regeringen vill gå samman med S – för att sätta press på Israel

2025-07-30 21:13

Regeringen vill samarbeta med Socialdemokraterna för att sätta press på Israel. Inviten kommer efter S-toppen Morgan Johanssons hårda kritik mot regeringens Gaza-politik.

– Vi försöker övertyga fler länder att skärpa tonen gentemot Israel. Kan Socialdemokraterna hjälpa oss, skulle det vara väldigt positivt, säger Benjamin Dousa (M).

Socialdemokraternas utrikespolitiska talesperson Morgan Johansson riktar i dag hård kritik mot regeringens Gaza-politik. Han anser inte att regeringen sätter tillräckligt hård press på Israel

Biståndsminister Benjamin Dousa håller inte med.

– Från den svenskaregeringens sida så gör vi allt vi bara kan. Vi är en av de regeringar i EU som går allra längst. Vi driver på för sanktioner mot bosättare, vi driver på för sanktioner mot extrema israeliska ministrar och för att det ska presenteras ytterligare åtgärder från EU-kommissionen, säger han.

Ett problem är att EU-länderna är splittrade, därför röstas många initiativ som syftar till att öka pressen på Israel ner, säger Dousa. Han vill nu träffa Morgan Johansson för att gemensamt försöka ändra på detta.

– Jag skulle jättegärna samarbeta med Morgan Johansson och Socialdemokraterna för att övertyga fler att skärpa tonen mot Israel. Tyskland är ett exempel på ett land där vi båda kan göra insatser. Där styr både mitt eget systerparti Kristdemokriska partiet och Socialdemokraterna. Tyskland har hittills haft en väldigt försiktig hållning gentemot Israel.

Tänker du ta initiativ till ett möte med Morgan Johansson?

– Det kan jag definitivt tänka mig att göra. Jag har

personligen tagit kontakt med många av Europas bistånds- och handelsministrar, just för att försöka övertyga fler att skärpa tonen mot Israel. Det vore positivt om vi kunde göra detta tillsammans med Socialdemokraterna. Många av verktygen som kan användas finns på europeisk nivå.

Tidigare på onsdagen presenterade Socialdemokraterna ett förslag om att skicka en internationell räddningsflotta med mat och förnödenheter till Gaza. Dousa välkomnar förslaget.

– Alla initiativ som kan få in mat kommer vi ställa oss positiva till. Om till exempel Storbritannien får tillstånd att föra in ett sådant fartyg så skulle vi ställa oss bakom det. Det viktiga är att Israel släpper in det. Det får inte heller flytta fokus från att Israels regering just nu blockerar lastbilar med mat in i Gaza.

Morgan Johansson välkomnar ministrernas mötesinvt:

– Jag ser fram emot en inbjudan så att vi kan diskutera frågan vidare, säger han.

Till dig med Plus: fri entré till Gröna Lund!

Optional[© Aftonbladet]

Alla artiklar är skyddade av upphovsrättslagen. Artiklar får ej distribueras utanför den egna organisationen utan godkännande från

Retriever eller den enskilde utgivaren.

Klicka här för att läsa webartikeln.

Bilaga A4.11.4

Regeringskansliet

1 bilaga

2026-02-10
SB2025/01343

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 18 (delvis) och 19 – Regeringens styrning av Sida när det gäller stöd till UNRWA

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton
Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 18 (delvis) och 19 –
Regeringens styrning av Sida när det gäller stöd till UNRWA**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på fråga 3 i promemorian från Utrikesdepartementet anges att myndigheten (Sida) aviserade att det kunde bli aktuellt att efterfråga styrning från regeringen avseende utbetalning av medel till UNRWA. När och på vilket sätt aviserade Sida detta?

Sida förmedlade att det kunde bli aktuellt att efterfråga regeringens styrning avseende utbetalning av medel till UNRWA muntligen den 13 maj 2025 till medarbetare vid Enheten för multilateral styrning och humanitär politik.

2. I svaret på fråga 3 anges att UNRWA berördes vid ett möte den 13 maj 2025 mellan statssekreteraren och generaldirektören. På vems initiativ ägde mötet rum och vad framfördes vid mötet?

Mötet mellan statssekreteraren Diana Janse och generaldirektören Jakob Granit den 13 maj 2025 ägde rum på generaldirektörens initiativ. På mötet dagordning fanns bl.a. en punkt om dialog mellan Utrikesdepartementet och Sida upptagen. Inom ramen för denna tog generaldirektören bl.a. upp regeringens beslut om att avsluta kärnstödet till UNRWA och frågade om det pågick något arbete med att ompröva beslutet. Några minnesanteckningar från mötet finns inte varför en närmare redogörelse för vad som framfördes vid mötet inte kan lämnas.

3. Av svaret på fråga 3 framgår att statssekreteraren den 15 maj 2025 tog kontakt med generaldirektören genom sms (bilaga 2–6 till promemorian). I ett av sms:en hänvisar statssekreteraren till att biståndet ska harmonisera med svensk utrikespolitik enligt den nya

förordningen (bilaga 5). Var kommer den svenska utrikespolitiken till uttryck som biståndet enligt den nya förordningen från den 15 maj 2025 ska harmonisera med?

Regeringens utrikespolitiska mål och prioriteringar för året anges i utrikesdeklarationen. Vidare kommer den svenska utrikespolitiken till uttryck i de tematiska och regionala biståndsstrategier som regeringen beslutar om, andra regeringsbeslut som rör utrikes- och biståndspolitiska frågor samt i Sidas regleringsbrev.

4. Utskottet önskar ta del av den eller de handlingar med Sidas bedömningar om stödet till UNRWA som kommit in till Regeringskansliet under våren 2025.

Sidas promemoria med en redogörelse för myndighetens bedömning om stödet till UNRWA bifogas, se *bilaga*.

Bedömning

1 (5)

2025-05-18

Ärendenummer: 22/001110

Den humanitära operativa miljön i Palestina

Situationen i Palestina, både i Gaza och på Västbanken, är extremt allvarlig för den civila befolkningen och det humanitära tillträdet är ytterst begränsat vilket påverkar hjälporganisationers möjligheter att rädda liv, lindra nöd och skydda civilbefolkningen. Sedan vapenvilan bröts 18 mars 2025 har Israel infört än hårdare restriktioner mot humanitär verksamhet i Palestina som helhet, vilket bland annat förhindrar införsel av förnödenheter in i Gaza och begränsar den humanitära responsten till att endast kunna omfatta aktiviteter som inte är beroende av dessa varor.

Sida analyserar löpande vilka partner som har bäst förutsättningar att omsätta svensk finansiering i effektiv verksamhet för att rädda liv och lindra nöd och har i det sammanhanget gjort en bedömning av alla myndighetens partners, inklusive UNRWA:s, relevans och operativa kapacitet i Palestina och Gaza. Sidas samlade bedömning är att myndigheten tillsvidare inte ska stödja UNRWAs verksamhet med ytterligare finansiering. Detta utifrån myndighetens tolkning av regeringens myndighetsinstruktion till Sida och dess beslut om att avsluta det svenska kärnstödet till FN-organet.

1. Sidas handlingsutrymme i förhållande till finansiering av humanitära organisationer i Palestina

Sida har sedan krigsutbrottet, tillsammans med Sveriges generalkonsulat i Jerusalem, förstärkt bevakning av de operativa förutsättningarna för humanitära aktörer att kunna verka i Gaza och även på Västbanken. Den svåra humanitära situationen och utmanande operativa miljön har krävt noggrann analys av vilka möjligheter Sverige genom sina samarbeten har för att rädda liv och lindra nöd så effektivt som möjligt vilket innefattar en kontinuerlig analys av olika organisationers operativa kapacitet i Gaza och på Västbanken. Bland annat har flertalet uppföljningsresor genomförts, senast i maj 2025, samt fördjupad dialog med de centrala humanitära operativa aktörerna och givare, exempelvis med FN:s humanitära koordinator, OCHA, WFP, Palestinska Rödhalmvånen samt med andra givare som ECHO, Schweiz och Storbritannien.

Sidas arbetsmodell med landspecifika analyser av den humanitära situationen och vilka av myndighetens partner som har bäst förutsättningar att möta livshotande humanitära behov har applicerats även i denna kris. Den humanitära krisanalys för Palestina som publicerades 31 mars 2025 noterar att israeliska parlamentet har antagit en lagstiftning som förbjuder UNRWA att verka i Israel och därför bedömdes det

inte vara möjligt att stödja UNRWA med ytterligare finansiering innan Sida kunde göra en bedömning av lagstiftningens konsekvenser för UNRWA:s verksamhet i Gaza och på Västbanken. Sedan dess har Sidas förstärkta bevakning och analys visat att Israels restriktioner av humanitärt arbete i Palestina, framförallt i Gaza, kraftigt begränsat de flesta organisationers operativa kapacitet. För UNRWA visar analysen att organisationen fortsatt, trots lagstiftningen, har en betydande operativ verksamhet i både Gaza och på Västbanken. Verksamheten är negativt påverkad av både lagstiftningen och blockaden av införsel av förnödenheter, men givet UNRWA:s stora lokala personalstyrka, och humanitära livräddande aktiviteter som inte är lika beroende av införsel av förnödenheter, fortsätter organisationen att ha en särställning i den humanitära responsen.

Sidas bedömning är därför att det på kort- och medellång sikt inte finns någon annan humanitär aktör som har möjlighet att rädda liv och lindra nöd i den utsträckningen som UNRWA gör, eller har möjlighet, kapacitet, mandat eller vilja att ta över de centrala delarna av UNRWA:s arbete och roll. UNRWA är den organisation som bedöms ha högst absorberingskapacitet att direkt omsätta finansiering till humanitär verksamhet framförallt för att de tack vare sin lokala personal och infrastruktur är mindre beroende än andra organisationer av införsel av resurser utifrån.

Beslut om finansiering fattas dock i ljuset av Sidas nya instruktion från regeringen, där det står att myndigheten ska säkerställa att verksamheten är en integrerad del av Sveriges samlade utrikes- och biståndspolitik. Sida noterar att Sverige har skrivit på FN-resolutionen om UNRWA:s fortsatta mandat samt skrivit på ett nordiskt uttalande om fortsatt starkt stöd till UNRWA och vikten av att Israel möjliggör UNRWA:s humanitära verksamhet till stöd för palestinska flyktingar. Samtidigt noterar Sida att regeringen beslutat om att avsluta kärnstödet till UNRWA. Sidas samlade bedömning är att regeringens inriktning är att myndigheten tillsvidare inte ska fortsätta finansieringen av UNRWA:s humanitära responsarbete.

2. Den humanitära situationen i Palestina och den operativa miljön för humanitära aktörer

Den humanitära situationen i Palestina är akut, i synnerhet i Gaza. Humanitära aktörer varnar för att hela Gazas befolkning är drabbad av kriget och lider akut brist på skydd och mat. Nära en halv miljon människor står på gränsen till en svältkatastrof. Det råder brist på alla förnödenheter, såsom mat, vatten, mediciner och nödboenden. Samtidigt har den mat och andra förnödenheter som kom in till Gaza under vapenvilan tidigare i år nu tagit slut, och en stor del av den humanitära verksamheten tvingats stänga ner. Sedan vapenvilans slut i mars har sjukhus och platser där civilbefolkningen sökt skydd fortsatt att attackeras, och OCHA uppger i en situationsrapport från 15 maj 2025 att över 436 000 människor drivits på flykt sedan 18 mars 2025.

Gaza bedöms vara ett av världens mest utmanande områden att verka i för humanitära aktörer. Tillträdet för personal och tillförsel av akuta förnödenheter till Gaza har varit ytterst begränsad sedan krigsutbrottet och har sedan 2 mars 2025 varit mer eller mindre helt blockerad av Israel. Säkerhetsläget är ytterst allvarligt, och över 430 hjälparbetare har dödats sedan starten på kriget. Internationell humanitär personal blockeras i hög grad från att arbeta i området, bland annat för att de inte får visum. Väletablerade humanitära organisationer, såsom WFP, UNICEF, Internationella rödakorsrörelsen, samt UNRWA har stora lager med humanitära förnödenheter utanför Gaza som skulle kunna bidra till att möta humanitära behov i flera månader. Möjligheterna för humanitär verksamhet att genomföras inuti Gaza är även den ytterst begränsad, osäker och kraftigt påverkad av den israeliska militära närvaron och restriktionerna för humanitär verksamhet. På grund av säkerhetsläget och restriktionerna för humanitär personal och gods att komma in i Gaza är det endast ett fåtal etablerade humanitära aktörer som har möjlighet att verka i området, i betydligt mindre skala än vad behoven kräver. Lokal personal och förankring i lokalsamhället blir därför synnerligen avgörande för humanitära organisationers operativa kapacitet.

Samtidigt fortsätter även den humanitära situationen på Västbanken att kraftigt försämrats, med tvångsflyttningar, förstörelse och ökade attacker mot civila i samband med militära operationer, bosättningsvåld och annektering av land.

3. UNRWA:s övergripande mandat, mervärde och operationella kapacitet

UNRWA skapades 1949 med ett mandat från FN:s generalförsamling som syftar till att stödja och hjälpa mänsklig utveckling för palestinska flyktingar i Mellanöstern, både genom att bistå med sociala tjänster, men även skydd och humanitär stöd.

Den 28 oktober 2024 antog det israeliska parlamentet lagförslag som förbjuder UNRWA att verka på Israeliskt territorium, fråntar UNRWA dess privilegier och immunitet, föreskriver att myndigheterna inte får ha någon kontakt med UNRWA eller någon som agerar på dess vägnar. Lagarna trädde i kraft den 30 januari 2025 och sedan dess har Sida analyserat påverkan på organisationens operativa förmåga i Gaza och på Västbanken. Analysen visar att lagstiftningen haft omedelbara konsekvenser, bland annat den påtvingade stängningen av UNRWA:s huvudkontor i östra Jerusalem, rörelserestriktioner på Västbanken och i Gaza, hot och attacker mot anläggningar och personal, en delvis icke-fungerande mekanism för att lösa ”*deconfliction*” i Gaza och en ineffektiv sådan mekanism på Västbanken.

Analysen visar även att UNRWA:s kapacitet och räckvidd är fortsatt omfattande. Till exempel har organisationen över 12 000 anställd personal i Gaza (i jämförelse med uppskattningsvis ca 500-1000 personer anställda av övriga internationella humanitära organisationer sammanlagt) samt ett stort antal byggnader och andra tillgångar såsom system, fordon och andra logistikresurser.

Sedan 7 oktober 2023 har UNRWA:s verksamhet bidragit till ungefär hälften all humanitär assistans som levererats i Gaza. Trots lagstiftningen, fortsätter UNRWA att leverera ungefär samma andel, inklusive livräddande tjänster såsom sjukvård, vatten, skydd och nödboende till en stor andel av befolkningen i Gaza. En del av verksamheten är kraftigt påverkad av bristen på humanitärt gods och tillträdet i Gaza, men andra delar av UNRWA:s humanitära aktiviteter, främst inom skydd, sjukvård, nödboende och utbildning, kan ändå fortgå i betydande utsträckning. Till exempel fortsätter UNRWA att leverera i Gaza, exempelvis cirka 15 000 hälsokonsultationer per dag. Organisationen driver dessutom 120 nödboenden, där ungefär 120 000 människor bor. Slutligen bidrar UNRWA med vatten och andra förnödenheter till en halv miljon människor samt bedriver aktivt skyddsarbete över hela Gaza.

UNRWA:s kapacitet att facilitera, samordna och stödja övriga humanitära organisationers verksamheter har en särställning, i den samlade humanitära responsen. Exempelvis driver UNRWA ett 150-tal distributionspunkter över hela Gaza, vilka möjliggör för andra att leverera assistans ifrån, och bidrar med logistikstöd till andra organisationers leveranser till över en miljon människor. FN:s samlade bedömning är att ingen annan aktör har kapacitet att leverera den skala och bredd av humanitär nödhjälp som 2,2 miljoner människor i Gaza är i akut behov av. UNRWA fortsätter även att vara operativ och en viktig leverantör av grundläggande sociala tjänster samt humanitärt bistånd på Västbanken.

4. Bristen på andra alternativ och sannolikt scenario för hur krisen kommer att utvecklas

I och med det begränsade humanitära tillträdet sedan krigsutbrottet och den rådande blockaden av Gaza är alla humanitära aktörers operativa kapacitet decimerad. Partnerorganisationer som WFP och UNICEF har ingen möjlighet att föra in gods, har minimibemanning av internationell personal, och begränsat antal lokal personal. WFP rapporterade 12 maj 2025 att kommersiella och bilaterala leveranser är också blockerade, vilket även försvårar för stöd i form av kontantinsatser då marknaderna inte fungerar.

I ljuset av det krympande humanitära utrymmet i Gaza har det, sedan krigets början 2023, lanserats ett antal initiativ för att säkra införsel av humanitärt gods. Inget av dessa har resulterat i någon meningsfull förbättring av den humanitära verksamheten. Israel och USA har nyligen lanserat en ny plan för distribution av framförallt mat i Gaza, som bygger på ett fåtal distributionshubbar i södra Gaza och en förväntad militäriserad hantering av biståndet, som inte bedöms vara förenlig med humanitära principer om särskilt opartiskhet och oberoende. Det humanitära samfundet, inklusive alla Sidas partnerorganisationer, har avfärdat planen som otillräcklig för att möta behoven, farlig för civilbefolkningen och hjälparbetare, praktiskt ogenomförbar och

juridiskt riskabel ur ett folkrättsperspektiv. Alla Sidas humanitära partner har indikerat att de inte kommer att delta i genomförandet, och i ett anförande i FN:s säkerhetsråd 13 maj 2025 fördömde FN:s humanitära chef Tom Fletcher planen som ett cyniskt spel för gallerierna. Planen som presenterats av Israel och USA indikerar att Israel inte planerar att lätta på sina restriktioner i närtid, och det mest sannolika scenariot är därför att den humanitära situationen kommer att fortsätta försämrans, med kraftig risk för en svältkatastrof.

Sidas bedömning är att det inte har presenterats något realistiskt alternativ till det etablerade humanitära samfundet och rådande internationell humanitär praxis för att öka nödhjälpen till Gaza. Samtidigt ser Sida att ytterligarefinansiering till organisationer med begränsad operativ kapacitet på marken kommer att ha liten effekt på lidandet hos civilbefolkningen, om operationella förutsättningar inte ändras. Vilket föranleder behovet att stödja de aktörer som har reell operativ kapacitet i Gaza i dagsläget.

5. Hur andra givare agerar

För 2025 söker UNRWA 1,7 miljarder USD för sin nödappell, vilket är ungefär 40% av den gemensamma OCHA-ledda nödappellen. Detta speglar UNRWA:s centrala roll i den humanitära responsen. UNRWA avser att möta de mest akuta humanitära behoven hos 1,9 miljoner sårbara människor i Gaza och över 275 000 människor på Västbanken.

UNRWA:s ekonomiska situation är mycket osäker baserat på nuvarande inkomstprognoser och vissa fördröjningar i utbetalningen av prognostiserade bidrag. Flertalet givare har bekräftat fortsatt stöd till UNRWA:s nödappell, exempelvis ECHO. Även de nordiska länderna, Belgien, Irland, Luxembourg med flera har fortsatt bidra med kärnstöd under 2025.

6. Sidas nuvarande avtal med UNRWA

Det nuvarande partnerskapsavtalet mellan Sida och UNRWA gäller perioden 2023-2025. Sida har från 2017 till 2024 anslagit 457 miljoner kronor till UNRWA:s nödappeller, varav 197 miljoner kronor specifikt har fördelats till nödappeller för Palestina. Partneravtalet ger Sida goda förutsättningar att snabbt tillföra medel till UNRWA:s humanitära verksamhet i Palestina, för att bidra till att förhindra en ytterligare försämring av den humanitära situationen.

Bilaga A4.12.1

Granskning av biståndminister Benjamin Dousas otillbörliga påverkan på myndigheten Sida i syfte att bifalla en ansökan från en SD-nära stiftelse

Jag vill att Konstitutionsutskottet granskar biståndminister Benjamin Dousas agerande med anledning av uppgifter om otillbörlig påverkan på myndigheten Sida, i strid med bestämmelserna om myndigheternas självständighet enligt 1 kap. 9 § regeringsformen, samt i strid med förbudet mot s k ministerstyre enligt 12 kap. 2 § regeringsformen.

Enligt uppgift har biståndminister Dousas statssekreterare Diana Janse uttryckligen lovat biståndsmedel till organisationen Hepatica, som är nära knuten till Sverigedemokraterna.

Detta har skett trots att organisationen, enligt vad som framkommit, inte uppfyller de villkor och kvalitetskriterier som Sida normalt tillämpar vid fördelning av biståndsmedel.

En extern granskning av Hepatica som gjorts av konsultbolaget Ernst & Young på beställning av Sida visar dessutom på omfattande risker och brister i Hepaticas verksamhet, bl a när det gäller arbetet mot korruption (<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/vgBEIX/extern-granskning-sd-s-bistandsorganisation-har-kritiska-brister>).

I Dagens Nyheter 12 juni 2025 framkommer följande:

”DN har tagit del av dokumentation från ett möte mellan Sida och Hepatica den 26 mars. Där framgår att Björn Söder, som är ordförande i Hepaticas styrelse, uttryckt att han haft flera samtal med statssekreteraren och att hon sagt att Hepatica ska få pengarna som Sida nekat. Det handlar om nästan 14 miljoner kronor.”
[...]

”Sida står först fast vid sitt beslut om Hepatica. I ett mejl till stiftelsen den 13 maj skriver en handläggare att Sida inte kommer ändra sin tolkning av reglerna gällande partianknutna organisationer. Men någonting händer därefter.

Den 14 maj skickar Sidas generaldirektör Jakob Granit ett sms till Diana Janse, där han skriver: ”Tar hand om PAO frågan, kommer bli bra.”

PAO står i biståndssammanhang för ”partianknutna organisationer”.

Janse svarar med ett sms med en tumme upp.

Dagen efter, enligt mejlkonversationer som DN tagit del av, så har Jakob Granit haft ett möte med flera på Sida. Enligt de interna mejlen har generaldirektören klargjort att pressen från den politiska ledningen att betala ut pengar till Hepatica är mycket stor, och att Sida därför behöver se över tolkningen av kraven, så att den blir bredare och möjliggör för Hepatica att få alla sina föreslagna projekt godkända, och alla pengar utbetalade.

(<https://www.dn.se/sverige/m-topp-ska-ha-lovat-sd-miljoner-sida-andrade-beslut/>)

Av 1 kap. 9 § regeringsformen framgår följande:

”Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saktlighet och opartiskhet.”

Enligt de uppgifter som nu framkommit så framstår det som uppenbart att regeringen tvingat myndigheten att bryta mot kraven på saktlighet och opartiskhet. SD:s biståndsstiftelse fick en gräddfil till skattemedel, trots omfattande brister i verksamheten.

När det sedan gäller förbudet mot s k ministerstyre så framgår det av 12 kap. 2 § regeringsformen:

"Ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, får bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag."

Att betala ut pengar till en stiftelse utgör myndighetsutövning i ett särskilt fall. När regeringen pressar Sida att bifalla Hepaticas ansökan så är det således ett brott också mot den grundlagsbestämmelsen, och utgör därmed ett klart fall av ministerstyre.

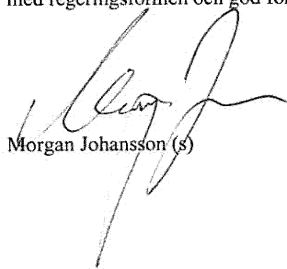
Att myndigheterna ska iaktta saklighet och opartiskhet och att regeringen inte får lägga sig i myndighetsutövning i enskilda ärenden har varit grundläggande i svensk förvaltningstradition i all modern tid. Dessa principer har starkt bidragit till att Sverige fortfarande är ett land med relativt begränsad korruption.

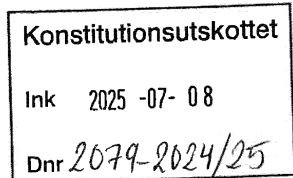
Om regeringen nu undergräver detta så kommer det att få omfattande långsiktiga effekter på både statlig och kommunal nivå. Hela principen om allas likhet inför lagen undergrävs. Dörrarna för politisk korruption slås upp på vid gavel.

Det bör även framhållas att Moderaterna – inte minst genom biståndsministern själv – upprepade gånger har betonat vikten av ordning och reda i biståndet samt att biståndsmedel endast ska gå till aktörer som uppfyller högt ställda krav på transparens, resultat och kapacitet.

Mot denna bakgrund framstår det som än mer anmärkningsvärt att biståndsministern och hans statssekreterare trots detta har utlovat stöd till en organisation som inte bedömts uppfylla dessa krav.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar om regeringens agerande i denna fråga varit förenligt med regeringsformen och god förvaltningssed.

Morgan Johansson (s)

Bilaga A4.12.2

Regeringskansliet

12 bilagor

2026-01-13
SB2025/01344

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 20 – Bistånds- och utrikesministerns agerande i fråga om Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet. Bilaga 2 och 4 innehåller sekretessbelagda uppgifter och överlämnas till Konstitutionsutskottet i särskild ordning.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 20 – Bistånds- och utrikeshandelsministerns agerande i fråga om Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet begär en redogörelse för samtliga kontakter under våren 2025 mellan statssekreteraren eller andra medarbetare vid Utrikesdepartementet och Sidas generaldirektör eller någon annan vid Sida om tolkningen av reglerna gällande partianknutna organisationer eller om utbetalning av medel till stiftelsen Hepatica? Av redogörelsen bör framgå på vems initiativ respektive kontakt ägt rum, vilka som hade kontakt och vad som framfördes vid dem. Utskottet begär även att få ta del av allmänna handlingar från kontakterna.

I regleringsbrevet för 2024 avseende Sida avsattes 159 miljoner kronor för Strategin för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer (PAO-strategin). Myndigheten samarbetar med åtta svenska partianknutna organisationer (en för varje riksdagsparti). Av de aktuella medlen skulle 2 miljoner kronor utbetalas i grundbidrag till varje organisation. Därutöver skulle 50 miljoner kronor fördelas i enlighet med mandatfördelningen i riksdagen. I myndighetens regleringsbrev för 2025 tillfördes ytterligare 6,75 miljoner kronor till strategin i syfte att möjliggöra att samtliga partianknutna organisationer får del av det mandatfördelade bidraget i sin helhet över strategiperioden. (Under 2024 hade Hepatica inte tilldelats hela det mandatbaserade stödet.)

Utrikesdepartementet har därefter haft kontakt med myndigheten på statssekreterar- och tjänstemannanivå för att följa upp regeringens styrning av myndigheten. Det övergripande syftet med kontakterna har varit att dels

få information om myndighetens handläggning av stiftelsen Hepaticas ansökan om bidrag, dels framhålla vikten av att under 2025 kunna uppnå full tilldelning till samtliga partianknutna organisationer av det mandatbaserade stödet. Kontakterna togs huvudsakligen på Utrikesdepartementets initiativ. Om inte annat framgår har kontakterna skett mellan Sida och tjänstemän vid Enheten för multilaterala partnerskap och humanitär politik. Handlingarna från kontakterna bifogas, se *bilaga 1–12*.

Utöver vad som framgår av bifogade handlingar kan följande kontakter nämnas.

Den 11 april 2025 hölls en ledningsdialog där statssekreteraren Diana Janse och Sidas generaldirektör närvarade. Vid mötet redogjorde Diana Janse kortfattat för ett möte som hon haft den 28 mars med de partianknutna organisationerna där dessa gett positiv återkoppling på samarbetet med Sida men också framfört vissa kritiska synpunkter. Diana Janse bad Sida att undersöka hur myndighetens dialog med organisationerna kunde förbättras samt frågade om läget i hanteringen av stödet till Hepatica.

Den 13 maj 2025 hölls ett samtal mellan Diana Janse och generaldirektören då hon frågade om status i hanteringen av Hepaticas ansökan.

Den 14 maj 2025 hölls på Sidas initiativ ett samtal mellan myndigheten och Utrikesdepartementet. Utrikesdepartementet framhöll vikten av att Sida gjorde det som var möjligt inom ramen för regelverket och strategins syfte när det gäller behandlingen av Hepaticas ansökan.

Den 9 juni 2025 hölls ett samtal mellan Utrikesdepartementet och Sida i vilket departementet redogjorde för ett möte som Diana Janse haft med Hepaticas styrelse den 4 juni.

Den kan också noteras att det sms som generaldirektören skickade den 26 juni 2025, se *bilaga 12*, var ställt till Benjamin Dousa. Meddelandet lämnades obesvarat.

2. Har bistånds- och utrikeshandelsministern informerats om de kontakter som tagits av statssekreteraren eller andra medarbetare vid Utrikesdepartementet?

Benjamin Dousa har löpande fått övergripande information om de kontakter som tagits med Sida när det gäller stiftelsen Hepatica.

3. *Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?*

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Bilaga 1

Förteckning över bifogade allmänna handlingar i anslutning till kontakter mellan Utrikesdepartementet och Sida

Bilaga 1	Förteckning
Bilaga 2	Dokument som överlämnades från Sida till UD, 5 maj 2025
Bilaga 3	E-post Sida-UD, 6 maj 2025
Bilaga 4	Dokument som överlämnades från Sida till UD, 6 maj 2025
Bilaga 5	Protokoll samråd UD-Sida om PAO-strategin, 12 maj 2025
Bilaga 6	Skriftligt meddelande UD-Sida, 14 maj 2025
Bilaga 7	Skriftliga meddelanden UD-Sida, 8 och 16 maj
Bilaga 8	E-post UD-Sida, 19 maj 2025
Bilaga 9	E-post Sida-UD, 20 maj 2025
Bilaga 10	E-post Sida-UD, 3 juni 2025
Bilaga 11	Skriftligt meddelande UD-Sida, 19 juni 2025
Bilaga 12	Skriftligt meddelande Sida-UD 26 juni 2025

Från: Jonatan Henriksson
Till: Fredrik Sperling
Ärende: RE: Arbetsplan Hepatica
Datum: den 6 maj 2025 15:20:05
Bilagor: image001.png

Perfekt, ses strax!

Från: Fredrik Sperling <Fredrik.Sperling@sida.se>
Datum: tisdag 06 maj 2025 3:10 em
Till: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Ämne: RE: Arbetsplan Hepatica

Hej, dyker upp strax innan 16. Ringer!

From: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Sent: den 6 maj 2025 10:24
To: Fredrik Sperling <Fredrik.Sperling@sida.se>
Cc: Helena Bjuremalm <Helena.Bjuremalm@sida.se>
Subject: Sv: Arbetsplan Hepatica

Hej Fredrik,
Tack detsamma, det blev en lång dag och kväll! Du får gärna komma över med det övriga som du nämmer också, mycket uppskattat. Jag har en del möten men mellan kl 17-17.30 eller mellan 15.30-16 skulle gå bra. Funkar något av detta?
Mvh
Jonatan

Från: Fredrik Sperling <Fredrik.Sperling@sida.se>
Skickat: den 6 maj 2025 08:40
Till: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Kopia: Helena Bjuremalm <Helena.Bjuremalm@sida.se>
Ämne: Arbetsplan Hepatica

Hej Jonatan,

Trevligt att träffa dig igår, hoppas brf-mötet gick bra! För att ni ska kunna bilda er en uppfattning av tidslinjen och dokumenten kring Hepaticas inlämning av arbetsplan och budget för 2025 tror jag det är viktigt att ni även får den först inlämnade arbetsplanen från februari, där jag återkopplat på de nya föreslagna projekten till Hepatica. Även bra om ni får den korrespondens som varit mellan Sida och Hepatica. Kan jag komma över med detta i eftermiddag till dig?

Vänliga hälsningar,
Fredrik

Fredrik Sperling
Program Specialist
Unit for Democracy and Human Rights
Swedish International Development Cooperation Agency (Sida)
Box 2025
SE-174 02 Sundbyberg, Sweden

Telephone: +46 (0)8 698 53 27
Mobile: +46 (0)702-54 92 86
E-mail: fredrik.sperling@sida.se
Web: www.sida.se

Protokoll

Mötesrubrik: Vårsamråd Sida/UD
Strategierna för MR, demokrati och rättsstatens principer 2024-2028 och särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer 2024-2027.

Mötestid: 2025-05-12

Mötesplats: Sida

Närvarande UD:

Karolina Vrethem, Brinda Gangopadhya
Lundmark, Ellen Hahne, Jon Hedenström.

Närvarande FBA:

Niklas Lindskog, Stina Larserud, Sophia
Tuwesdotter, Senja Hägglund.

Närvarande Sida:

Staffan Smedby (ordförande), Helena
Bjuremalm, Fredrik Westerholm, Anette
Dahlström, Natalie Lindholm, Teresa
Rovira.

1. Inledning

Sida hälsade Folke Bernadotteakademien och Utrikesdepartementet välkomna och en presentationsrunda genomfördes.

2. Kontextanalys/Utvecklingsanalys

Sida delade en kort analys av den negativa utvecklingen för demokrati och mänskliga rättigheter som präglar världsläget, med ett minskat antal länder som styrs som liberala demokratier, ökad repression mot MR-försvare och journalister, samt ett stort tapp i finansiering för sektorn globalt som följd av USAs nedmontering av biståndet. Sida visade också hur bred demo/mr-portföljen är, och att den sträcker sig bortom den globala tematiska strategin för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Strategin för stöd till det civila samhället är den strategi som betalar ut den största andelen av mr/demostödet. De länder som har de största demo/mr-portföljerna är Ukraina och Demokratiska Republiken Kongo.

3. Status Sidas och FBA:s strategigenomförande

Sida presenterade delar av strategirapporten för det första året i enlighet med bifogad PPT och lyfte fram mervärdet av att stärka den globala arkitekturen för mr/demo för att nå strategimålen. Sida visade också hur operationaliseringen bidragit till att i praktik omsätta den nya styrningen om t ex ökat skydd av MR-försvare, religiösa minoriteters rättigheter och HBTQI-frågor. Särskilt fokus lades vid redogörelse för det minskade antalet insatser som skapat utrymme för ökad flexibilitet, men även möjliggör en mer tidskrävande partnerdialog då demokratins tillbakagång, gjort att mer tid måste läggas på kontakt med partner. Presentationen inkluderade pågående arbete med att stärka synergier med andra strategier, vilket utgör en central del av Sidas nya rutin för arbete med s.k. årliga utvecklingserbjudanden som ersätter tidigare strategiplaner och operationalisering. Förutom att stärka synergier är syftet med den nya rutinen att arbeta mer effektivt med samordning av strategierna för att undvika överlappning och verka för att strategierna ska komplettera varandra. Sida informerade också om att de senaste regeringsbesluten om specifika insatser riskerar att påverka effektiviteten i strategigenomförandet negativt.

FBA berättade om genomförda sekunderingar under rapporteringsåret som uppnått goda resultat; bl.a. i Kosovo, Rumänien och Albanien. Ett par planerade insatser har inte blivit av p.g.a. faktorer utanför FBA:s kontroll. FBA lyfte fram det stora värdet av det svenska stödet och konstaterade att SE i många val bidrar med det största antalet observatörer, då ODIHR har haft svårt att få ihop anmälningar från andra länder. Särskilt det indragna stödet från USA är märkbart och utan Sveriges stora observatörsgrupp som deltog i Albanien hade missionen sannolikt tvingats ställa om till en så kallad Limited Mission (utan korttidsobservatörer).

FBA delade också information om det nya tillskottet till resursbasen som rekryterades 2024 och lyfte fram det goda samarbetet med Sida, samt efterhörde möjlighet att få regeringens styrning endast genom regleringsbrev, istället för genom separata regeringsbeslut.

4. UD:s återkoppling på strategigenomförandet

UD tackade både Sida och FBA för det goda samarbetet och välskrivna rapporter, samt kvitterade inriktningen på Sidas operationalisering. UD ser över möjligheten att till FBA ge styrning genom det årliga regleringsbrevet när det bereds i höst. UD frågade FBA om möjligheten att få in fler svenskar på högre nivåer inom insatser och efterlyste analys av nyrekryteringarna som gjordes 2024. FBA uppgav att de är mycket nöjda med den nya grupp observatörer som genomfört kurserna med gott resultat och som uppvisar bättre tillgänglighet än redan etablerade observatörer. Gällande frågan om svenskar i insatsledningen gör FBA vad de kan för att uppmontra resursbasmedlemmar att gå nödvändiga kurser för att kvalificera sig, men betonade att de värnar ODIHR:s integritet och oberoende.

UD uppmanade Sida till fortsatt effektivisering för att inte sprida resurserna för tunt och gärna öka landfokuseringen om det kan stärka effekter på landnivå, en viktig fråga för regeringen, liksom lärande och evidens som grund för prioriteringar. Att summera viktigare resultat/effekter och lärdomar på strateginivå skulle dessutom underlätta för UD, t.ex. vid resultatredogörelser till riksdagen i samband med budgetpropositionen. UD underströk också att även effekter av tidigare strategier kan redovisas i strategirapporteringen, bara det är tydligt vilka strategier som har bidragit.

5. Aktuella utrikespolitiska prioriteringar

UD betonade strategins starka relevans och vikt givet världsläget, och informerade om det förändrade biståndslandskapet och det indragna USA-biståndets påverkan på detta. Ukraina fortsätter att vara en prioritering för regeringen, liksom humanitärt stöd, hälsa och SRHR, till vilka demokrati och MR är länkade. Vikten av att Sida, FBA och UD har en samsyn om svenska intressen som en del av utrikespolitiken framhölls särskilt, liksom fokus på effektivitet och synergier mellan handel och bistånd. Gällande FN är reformer för ökad effektivitet en viktig fråga. När USAs finansiering till FN minskas, så som skett med t.ex. UNFPA där stöd dras undan, spelar Sidas stöd en viktig roll för stabiliteten.

6. Avslutning samråd del 1

Mötet avseende demokratistategin avslutades med att Sida tackade UD och FBA för det goda samarbetet och ett givande samråd.

7. Samråd del 2: Strategi för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer, PAO-strategin (i mindre krets: UD och Sida)

7.1 Presentation av strategigenomförandet, PAO-strategin

Sida presenterade strategirapporten där Sida också hade flaggat upp två frågor i strategirapportens avsnitt om Implikationer för avstämning. Den första rörde tolkning av regleringsbrevets¹ avsnitt ett och huruvida styrningen i avsnittet även avser PAO.

UD konstaterade att syftet med skrivningen ger Sida utrymme att avgöra om den är tillämplig för alla partner i alla lägen. Prioriteringarna ska dock tas om hand om de på ett naturligt och effektivt sätt kan bidra till strategins genomförande och måluppfyllelse.

Den andra frågan rör förslag till tidigarelagd tidpunkt för inlämning av fördjupad strategirapport från mars 2027 till mars 2026. Motivet är att möjliggöra ett strategibeslut avseende 2028 och framåt i tillräckligt god tid (hösten 2026) för att Sida ska hinna skriva och förankra en eventuell vägledning för PAO, för PAO att hinna förbereda och slutföra sina ansökningar till senvåren 2027, och Sida bereda, besluta och ingå avtal fr o m 1 januari 2028. Sida påpekade att de flesta PAO har ett begränsat eget kapital och därför inte kan rulla på av egen maskin mer än någon månad; ett strategibeslut först en bit in på 2028 skulle därför vara problematiskt för dem och deras partner. En förlängning av gällande strategi med ett år, t o m 2028, skulle innebära att mandatfördelningen i Riksdagen utifrån valet 2022 skulle styra medelsfördelningen till PAO i ytterligare två år (2027 och 2028) efter valet 2026, varför detta sågs som ett mindre lämpligt alternativ.

UD svarade att regeringens uppdrag om genomförande och uppföljning av landstrategier och andra strategier inom biståndet är en styrning att utgå ifrån. UD ser samtidigt positivt på att skapa marginal för operationalisering av en framtida strategi, och ser i nuläget inga hinder att tidigarelägga den fördjupade strategirapporten, enligt Sidas förslag. Det är angeläget att rapporten innehåller effekter av verksamheten och lärdomar, även om sådant som inte gått enligt plan. Tidpunkt för strategibeslut skulle bli en senare fråga. UD kan återkomma till den diskussionen efter sommaren.

Slutligen uppmärksammade Sida UD på den branta och korta ”trappa” som råder vid utfasning i den händelse att ett moderparti förlorar samtliga

¹ Regeringsbeslut 2024-12-19: regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)

mandat i Riksdagen efter valet 2026. UD tackade för denna ”heads-up”, och välkomnande generell förhandsinformation av den typen.

7.2 UD återkoppling på genomgång av strategigenomförandet

UD inledde med att tacka för gott samarbete och erfarenhetsutbyte, och konstaterade att Sverige står för en stor del av den begränsade andelen av världens bistånd till parlament och partier, enligt OECD/DAC:s statistik.

UD framförde därefter följande budskap:

- Sida måste lägga de resurser som krävs för att möjliggöra att all avdelad finansiering under PAO-strategin kan utbetalas snarast möjligt.
- Samtidigt som UD fortsatt delar Sidas uttolkning av strategins syfte och målsättningar, uppmuntras en flexibel och resultatnriktad implementering av strategin.
- Sida bör i detta arbete tillse att man fullt ut tillhandahåller stöd och vägledning till PAO i enlighet med det som strategin föreskriver och uppmuntras härutöver att aktivt identifiera pragmatiska och verkningsfulla åtgärder för att hjälpa PAO att nå sina målsättningar. Detta kan inkludera möjlighet för PAO att använda medel under strategin för att anlita externt stöd.

Sida svarade att myndigheten lägger mycket tid och resurser på hanteringen av PAO i förhållande till belopp, inklusive vägledning om vad som hittills fattats i de underlag som krävs enligt avtal. Det tar tid att bygga upp både en organisation och verksamhet. Årets första (av två) utbetalningar av de avtalsfästa medlen betalades ut 9 maj.

UD tog därefter upp några frågor från det möte som skett på UD med PAO den 28 mars. Konkreta punkter att se över och förtydliga i kommunikationen till PAO inkluderade på vilket sätt underlag kunde delas säkert mellan Sida och PAO utifrån innehållets känslighet, möjligheten att få plats på utbildningar eller få hjälp av Sidas stödfunktioner inklusive help desk, och möjlighet att PAO vid behov kan använda medel under strategin för att anlita externt stöd för projektformulering/utvärdering m.m.

Sida svarade att hantering av handlingar styrs av hur informationen i dem är klassade, att kurser hos Sida Partnership Forum söks i konkurrens, att Sida inte längre har någon help desk för resultatstyrning, och att det finns externt stöd som PAO själva kan handla upp. PAO kan även få råd av varandra. Detta har kommunicerats till berörda.

När det gäller strategirapporten avseende 2024 hade UD gärna sett mer av aggregerade resultat, förändringar och summerande analys på strateginivå.

Sida

5 (5)

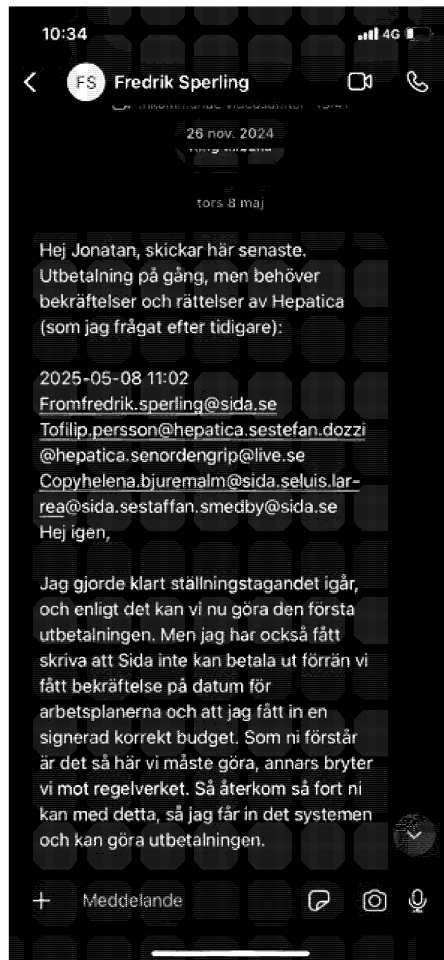
Även övergripande data, såsom hur många och vilka typer av organisationer som fått stärkt kapacitet, hade varit av intresse. Sida svarade att aggregerade resultat är en utmaning när små organisationer med begränsade resurser arbetar mot högt ställda mål i mer än 50 länder. Portföljen kan inte heller kompletteras med andra partner eftersom strategin endast riktar sig till en på förhand given grupp av samarbetspartner. Sida lyfte fram exempel på effekter i rapporten, främst avseende hur flera PAO:s långsiktiga arbete bidragit till ett skifte från kapacitetsutveckling av enskilda individer till kapacitetsutveckling av partier som *organisationer*. Därefter tackade Sida för reflektionerna och medskicken avseende övergripande skrivningar och ska försöka omhänderta dem i nästa strategirapport.

8. Samrådet avslutades

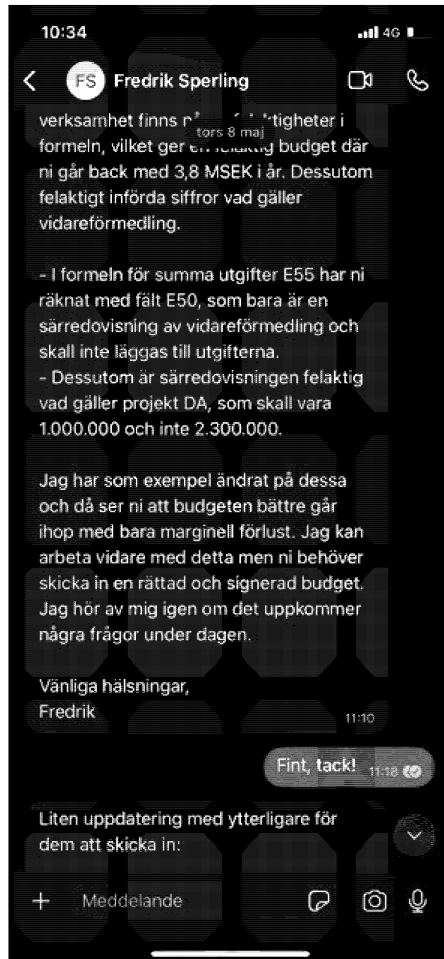
Bilaga 6

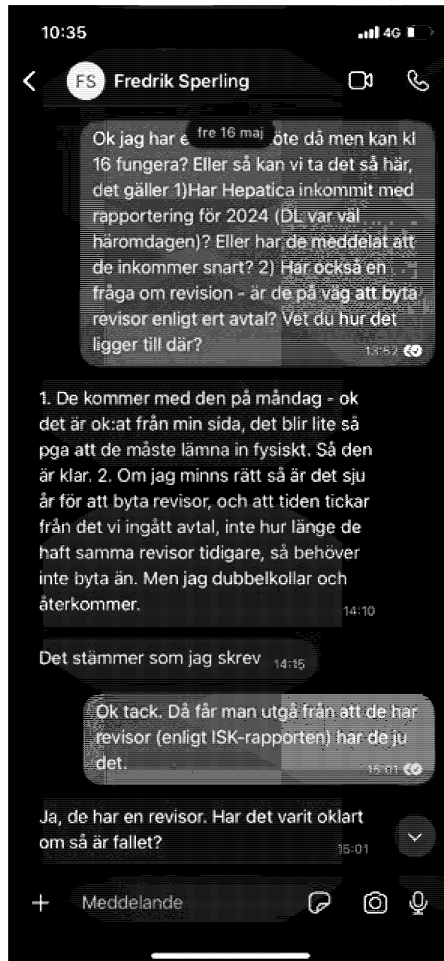
Bilaga 7

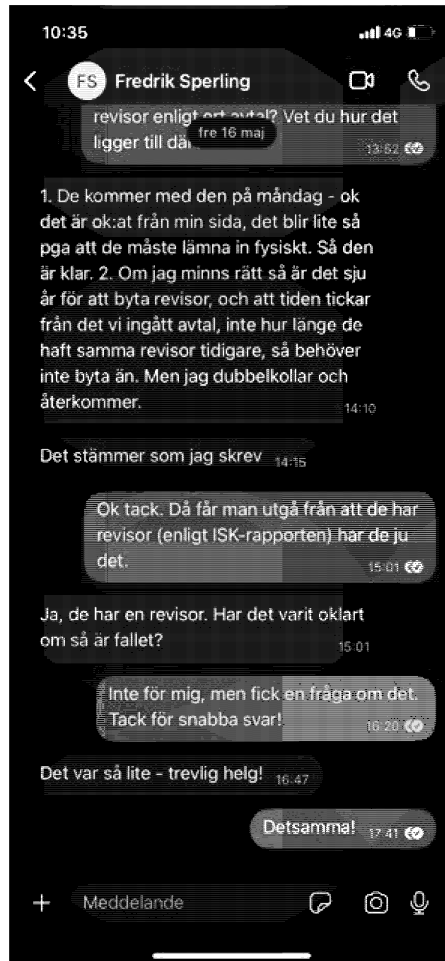

Bilaga 8

Diana Janse

Från: Jakob Granit <jakob.granit@sida.se>
Skickat: den 19 maj 2025 17:44
Till: Diana Janse
Ämne: RE: VB: Fråga ang Hepatica

Hej Diana,

På din fråga om status Hepatica under PAO stödet berättade jag i den informella dialogen med dig 13/5 att Sida gjort en ISK genomgång av Hepaticas förmågor och att det hade mer att önska och att det finns utmaningar i deras förmågor att skriva ihop programförslag och planer för detta stöd. Jag sa också att vi gett mycket stöd för att stärka dem. Det var den information jag hade när du frågade mig direkt om detta.

Jag berättade också att vi nu ser över en bredare tolkning av strategin för att möjliggöra bredare stödmöjligheter. Syftet med strategin är tydligt och vi har stämt av Sidas tolkning av strategin vad avser vad som är förändringsaktörer med UD vid två tillfällen i skriftlig dialog och också muntligt. Den snäva tolkningen har gjort det svårt för myndigheten att stödja delar av Hepaticas planer och förslag. Jag sa också att vi arbetar med ett brev från GD till Hepatica där vi kommer att beskriva en bredare tolkning av strategin än idag. Samma information ska då gå till övriga PAO. Du noterade och bekräftade det. Vidare kommer brevet ge tydlig vägledning till Hepatica så att de snarast kan få ta del av de stöd som regeringen har beslutat om.

Samtidigt noterade jag att det är det Sidas roll att säkerställa att anslagsförordning och andra regler följs i vår myndighetsutövning.

Vidare sa jag att på Sida hanterar vi beredningar i team och att det inte är en enskild handläggare som dömer av frågor. Det gäller också Hepatica.

Idag 19/5 fick jag besked av enheten som hanterar PAO stödet att deras rapportering av resultat redan har eller kommer lämnas in och att Sida också godkänt ett omfattande belopp i enlighet med strategin nyligen. Myndighetens förhoppning är att de resterande beloppet för 2025 med ytterligare vägledning från Sida och en bredare tolkning av vad som kan ingå för aktiviteter i stödet ska kunna realiserar på ett bra och korrekt sätt.

Detaljer i Sidas beredning av stöd till Hepatica finns diariefört och i tjänsteanteckningar av ansvarig avdelning och enhet. Jag återgav vad jag kände till när du ställde frågan till mig och jag ser inte att det jag återgav inte var sanningsenligt.

Med vänlig hälsning

Jakob Granit, Dr
Generaldirektör

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)
Postadress: Box 2025, 174 02 Sundbyberg
Besöksadress: Rissneleden 110, Sundbyberg

E-post: jakob.granit@sida.se
Webb: sida.se | openaid.se

[Behandling av personuppgifter](#)

From: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Sent: den 19 maj 2025 16:15
To: Jakob Granit <jakob.granit@sida.se>
Subject: FW: VB: Fråga ang Hepatica

Hej!

Se nedan. Enligt dina tjänstemän stämmer inte uppgifterna du muntligen gav mig. De har revisorer o de har inte redovisat för 2024 för deadline har passerat än.

Diana

Från: Josefine Hellgren <josefine.hellgren@gov.se>
Datum: måndag 19 maj 2025 2:20 em
Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>
Ämne: VB: Fråga ang Hepatica

Fkdm

Från: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Skickat: den 16 maj 2025 18:29
Till: Anna Stina Svantesson <anna.stina.svantesson@gov.se>
Kopia: Karolina Vrethem <karolina.vrethem@gov.se>; Ola Sohlström <ola.sohlstrom@gov.se>; Carl Hartzell <carl.hartzell@gov.se>; Josefine Hellgren <josefine.hellgren@gov.se>
Ämne: Sv: Fråga ang Hepatica

Hej Anna Stina,
Vad jag förstår ska Hepatica inkomma med rapportering för 2024 på måndag till Sida (DL för samtliga PAO har varit den här veckan). Hepatica har revisorer som heter Axion Revisionsbyrå och vad jag hör från Sida är det ingen förändring där.
Mvh
Jonatan

Från: Anna Stina Svantesson <anna.stina.svantesson@gov.se>
Skickat: den 16 maj 2025 13:27
Till: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Kopia: Karolina Vrethem <karolina.vrethem@gov.se>; Ola Sohlström <ola.sohlstrom@gov.se>; Carl Hartzell <carl.hartzell@gov.se>; Josefine Hellgren <josefine.hellgren@gov.se>
Ämne: Fråga ang Hepatica

Jonatan,

Diana fick information från Sida GD Granit tidigare i veckan om att Hepatica inte har någon revisor och inte heller har redovisat vad de gjort för de medel de tidigare fått, kan du bekräfta om detta stämmer?

Vänligen,
Anna Stina

Bilaga 9

Diana Janse

Från: Jakob Granit <jakob.granit@sida.se>
Skickat: den 20 maj 2025 21:50
Till: Diana Janse
Ämne: Fwd: Brev från Sidas generaldirektör
Bifogade filer: image001.png; Brev från Sidas generaldirektör till Stiftelse Hepaticas generaldirektör.pdf

Diana FK enligt dina frågor på våra två senaste dialoger om Hepatica. Myndigheten har gjort en bredare tolkning av strategin.

Mvh

Jakob Granit, Dr
Generaldirektör
Director General

Styrelsen för Internationellt Utvecklingssamarbete (Sida)

Swedish International Development Cooperation Agency (Sida)

Vidarebefordrat mejl:

Från: Jakob Granit <jakob.granit@sida.se>
Datum: 20 maj 2025 21:44:18 CEST
Till: stefan.dozzi@hepatica.se
Kopia: bjorn.soder@hepatica.se
Ämne: Brev från Sidas generaldirektör

Hej Stefan,

Vänligen se bifogat brev.

Vänliga hälsningar,
Jakob

Jakob Granit, PhD
Director General

Swedish International Development Cooperation Agency (Sida)
Postal address: Box 2025, SE-174 02 Sundbyberg, Sweden
Visiting address: Rissneleden 110, Sundbyberg

E-mail: jakob.granit@sida.se
Web: sida.se | openaid.se

[Processing of personal data](#)

2025-05-20

Generaldirektören
Jakob Granit

Tel: 08-698 53 11
E-mail: jakob.granit@sida.se

Stiftelse Hepatica
Sverigedemokraternas riksdagskansli
Riksgatan 1
100 12 Stockholm

Ärendenummer: 25/000156

Er ref.

Bäste Stefan,

Låt mig inledningsvis uttrycka Sidas uppskattning för samarbetet och dialogen med Hepaticas kansli. Vi beklagar att utbetalning av stöd i enlighet med regeringens Strategi för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer 2024–2027 ännu inte har kunnat genomföras i sin helhet till er. Med detta brev vill jag klargöra förutsättningarna för att åstadkomma det.

Sida gjorde i mitten av maj en utbetalning av 3 150 000 kr, varav 1 200 000 kr i grundbidrag i enligt avtal mellan Sida och Hepatica 2024-2027. Nästa utbetalning avseende 2025 (2 100 000 kr) av redan avtalat stöd görs enligt avtal efter godkänd rapportering avseende 2024 som Sida mottog 19 maj 2025. Sida bereder denna skyndsamt.

För att ni ska kunna ta del av hela det återstående, ännu ej avtalsfästa stödet som ni enligt strategin har möjlighet att få del av avseende 2024 och 2025 (totalt 6 750 000 avseende 2024 + 7 208 453 kr avseende 2025) krävs en verksamhetsplan med budget som har stöd i strategin. Vi har mottagit er uppdaterade verksamhetsplan i april 2025.

Avgörande för Sidas beredning har varit myndighetens tolkning av regeringens strategi. Sida har nu sett över vår tidigare tolkning¹ av vilken typ av verksamhet som kan få stöd via strategin och kommer att fatta beslut om en uppdaterad operationalisering av strategin. Sidas bedömning är nu att stöd kan beviljas till verksamhet där PAOs samarbetspartner är demokratirörelser och förändringsaktörer inklusive nätverk, plattformar eller organisationer, även om de saknar uppenbar koppling till partier eller till demokratiförsvare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier. Vidare ser vi att strategins syfte framgent kan tolkas bredare, så att även demokratistärkande aktiviteter utan direkt koppling till partiväsendet ska kunna stödjäs, förutsatt att de i övrigt uppfyller de krav som Sida ställer på alla biståndsfinansierade insatser. Samtliga PAO kommer att meddelas om den nya tolkningen.

Sida kommer därför att bedöma er verksamhetsplan från april i ljuset av den nya tolkningen av strategin. Det torde innebära att era föreslagna samarbetspartners och

¹ Tidigare tolkning löd: Sida kan endast samarbeta med de svenska partianknutna organisationerna vars moderpartier är representerade i riksdagen, enligt det senaste valet till riksdagen 2022. De kan i sin tur endast samarbeta med de typer av partner som framgår av strategin (befintliga och framväxande partier som uppfyller demokrati, MR- och icke-våldskrav, nätverk och plattformar). (23/001850-12)

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE

Postadress: Box 2025, 174 02 Sundbyberg
Besöksadress: Rissneleden 110, 174 57 Sundbyberg
Telefon: 08-698 50 00
Org. nr. 2021004789
www.sida.se

Sida

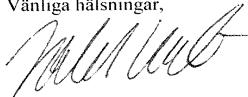
2 (2)

föreslagna verksamhet bör kunna rymmas inom strategins verksamhetsram. Avgörande för Sidas beredning har varit myndighetens tolkning av regeringens strategi.

Att starta ny verksamhet tar tid. Sida noterar stora förbättringsmöjligheter utifrån den granskning av Hepaticas interna styrning och kontroll som genomförts. Jag har delgetts den externa granskning av Hepaticas intern styrning och kontroll som visar på ett behov av att adressera ett antal områden inom intern styrning och kontroll. Er management respons är en väsentlig del av detta.

Vi ser fram emot ett gott samarbete framåt.

Vänliga hälsningar,

Jakob Granit
Generaldirektör

Cc: Björn Söder, styrelseordförande

Från: [Luis Larrea](#)
Till: [Jonatan Henriksson](#); [Helena Bjuremalm](#)
Kopia: [Fredrik Sperling](#)
Ärende: RE: e ök - budgetuppföljning
Datum: den 3 juni 2025 14:50:20
Bilagor: [image001.png](#)

Hej Jonatan,

Vi kommer att revidera prognos gällande insatsen med Hepatica, eftersom i tabellen under prognos visas de extra 6.75 MSEK som inte har avtalats 2024 och det ska läggas till 7,2 MSEK för 2025. Hepatica har lämnat förslag på verksamhetsplan som Sida bereder. Totalt kan Hepatica få maximalt ca 19 MSEK i år (alltså 6.7 + 7.2 + redan avtalade 5.2) givet att budget och plan kan godkännas och att Hepatica har ett medelsbehov..

Hepaticas totala mandatbidrag **per år** är 10 458 453 SEK plus grundbidraget 2 MSEK,

Sida har avtalat enligt nedan:

2024 5 750 000 SEK
2025 5 250 000 SEK
2026 7 000 000 SEK
2027 7 000 000 SEK

Det totala allokerade beloppet i regleringsbrevet är 166 MSEK för 2025, av detta reserverar Sida 1,5 MSEK för utvärderingar/ISK och infosäk. Utvärdering och infosäk är avtalade även om de är gröna i Excel filen som du fick tidigare. Vi planerar ISK-granskningar med start i höst 2025 och fakturering kommer att delas mellan 2025 och 2026 beror på medelstillgång.

Sammanfattningsvis finns alltså inte några oin-tecknade medel inom strategin.

Vänliga hälsningar

Luis

From: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Sent: den 3 juni 2025 11:59
To: Helena Bjuremalm <Helena.Bjuremalm@sida.se>
Cc: Luis Larrea <Luis.Larrea@sida.se>
Subject: Sv: e ök - budgetuppföljning

Tack Helena, Luis,

Jag förstår då att summan av ännu oin-tecknade medel på PAO då är 13,5 msek för 2025 (om man lägger ihop det gula fältet för Hepatica och de gröna fälten). Igår pratade vi om att summan oin-tecknat (alltså ännu ej avtalsfäst stöd) för Hepatica var 13,95 msek – vad är förklaringen till skillnaden mot 12 miljoner i denna tabell?
Jonatan

Från: Helena Bjuremalm <Helena.Bjuremalm@sida.se>
Skickat: den 3 juni 2025 10:27
Till: Jonatan Henriksson <jonatan.henriksson@gov.se>
Kopia: Luis Larrea <Luis.Larrea@sida.se>

Ämne: e ök - budgetuppföljning

Hej Jonatan

Här kommer en tabell som förhoppningsvis svarar på dina frågor. Jag lägger till vår controller, Luis, i cc, ifall du har följdfrågor.

Uppgifterna i grönt är ännu inte avtalade, men planerade

Name Name

Title

Department

Swedish International Development Cooperation Agency (Sida)

Postal address: Box 2025, SE-174 02 Sundbyberg, Sweden

Visiting address: Rissneleden 110, Sundbyberg

Telephone: +46 (0)8 698 xx xx

Mobile: +46 (0)xxx xx xx xx

E-mail: name_name@sida.se

Web: sida.se | openaid.se

[Processing of personal data](#)

Bilaga 12

JG Jakob Granit

26 juni 2025

Hej, vi korrigerar media om deras
faktafel hela tiden bla om stödet inom
PAO mm. Senast Dn. Telefon i EM?

14:29

2026-05-18

Dnr 2079-2024/25

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilagorna 2 och 4 till en promemoria från Utrikesdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 13 januari 2026 kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess. Handlingarna tas därför inte med här.

Handlingarna förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarie-nummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga A4.12.3

1 bilaga

Regeringskansliet

2026-02-10
SB2025/01344

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 20 – Bistånds- och utrikesministerns agerande i fråga om Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton
Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 20 – Bistånds- och utrikeshandelsministrarnas agerande i fråga om Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Är det känt inom Regeringskansliet av vilket skäl Sida under våren 2025 ändrade sin tolkning av regeringens strategi för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer? Om ja, vad var skälet?

Som framgår av det tidigare svaret i ärendet har Regeringskansliet i sin kontakt med Sida framhållit vikten av att under 2025 kunna uppnå full tilldelning av det mandatbaserade bidraget. Regeringskansliet har också uttryckt att det delar myndighetens tolkning av strategin och uppmuntrat en flexibel och resultatinriktad implementering, se bilaga 5 till tidigare svar i ärendet.

Mot bakgrund av myndighetens dialog med de partianknutna organisationerna och Regeringskansliet i fråga om strategin, gav Sida uttryck för att myndighetens tidigare tolkning av strategin kunde uppfattas som restriktiv. Myndigheten bedömde att det fanns utrymme att bevilja stöd avseende fler typer av demokratistärkande verksamheter än tidigare. Detta kom till uttryck i ett brev från myndighetens generaldirektör den 28 maj 2025 till generalsekreterarna för organisationerna, se *bilaga*.

2. Har Sidas bredare tolkning av regeringens strategi, såvitt är känt inom Regeringskansliet, fått några konsekvenser för andra partianknutna organisationer än Hepatica? Om ja, vilka?

Nej, de andra partianknutna organisationerna hade, till skillnad från Hepatica, avtal med Sida som omfattar hela det mandatfördelade bidrag som de har möjlighet att få under strategiperioden. Myndighetens bredare tolkning av regeringens strategi har därför inte fått några konsekvenser för andra partianknutna organisationer än Hepatica.

2025-05-28

Generaldirektören
Jakob Granit

Tel: 08-698 53 11
E-mail: jakob.granit@sida.se

Michaela Hollis michaela@kicsweden.org;
Catherine Isaksson Catherine.Isaksson@centerpartiet.se;
Stefan Dozzi stefan.dozzi@hepatica.se
Oscar Ernerot oscar.ernerot@palmecenter.se;
Sanna Eliasson sanna.eliasson@palmecenter.se;
Eva Gustavsson eva.gustavsson@moderaterna.se;
Jens P. Ahl Jens.P.Ahl@moderaterna.se;
Therese Näsman therese@greenforum.se;
Nike Dahlskog nike.dahlskog@vansterpartiet.se;
Per Olsson Per.Olsson@silc.se
Er ref:

Ärendenummer: 25/000156

Till generalsekreterare för politiskt anknutna organisationer som får stöd via regeringens Strategi för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer 2024–2027,

Jag skriver till er mot bakgrund av den pågående dialog som Sida har med er och UD eftersom det blivit tydligt att Sidas tolkning av PAO-strategin kan förstås som restriktiv.

Sida har sett över myndighetens tidigare tolkning¹ av vilken typ av verksamhet som kan få stöd via strategin och kommer att fatta beslut om en uppdaterad operationalisering av strategin.

Sidas bedömning är nu att stöd kan beviljas till verksamhet där PAOs samarbetspartner är demokratirörelser och förändringsaktörer inklusive nätverk, plattformar eller organisationer, även om de saknar uppenbar koppling till partier eller till demokratiförsvare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier. Vidare ser vi att strategins syfte framgent kan tolkas bredare, så att även demokratistärkande aktiviteter utan direkt koppling till, men av relevans för ett väl fungerande och demokratiskt partiväsende, ska kunna stödjas, förutsatt att de i övrigt uppfyller de krav som Sida ställer på alla biståndsfinansierade insatser.

Eventuella frågor med anledning av detta brev hänvisas till Maria Tegborg, tf avdelningschef, Globala avdelningen, som nås via maria.tegborg@sida.se, Staffan Smedby, enhetschef, enheten för demokrati och mänskliga rättigheter, som nås via staffan.smedby@sida.se och Helena Bjuremalm, stf enhetschef, enheten för demokrati och mänskliga rättigheter, som nås via helena.bjuremalm@sida.se.

Vi ser fram emot ett gott samarbete framåt.

¹ Tidigare tolkning löd: "Sida kan endast samarbeta med de svenska partianknutna organisationerna vars moderpartier är representerade i riksdagen, enligt det senaste valet till riksdagen 2022. De kan i sin tur endast samarbeta med de typer av partner som framgår av strategin (befintliga och framväxande partier som uppfyller demokrati, MR- och icke-väldskrav, nätverk och plattformar)" (23/001850-12) samt "Begreppet förändringsaktör, så som det används i strategin, får därmed förstås avse aktörer som utgör politiska partier och/eller demokratiförsvare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier" (25/000140-6).

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE

Postadress: Box 2025, 174 02 Sundbyberg
Besöksadress: Risseleleden 110, 174 57 Sundbyberg
Telefon: 08-698 50 00
Org. nr. 2021004789
www.sida.se

Sida

2 (2)

Vänliga hälsningar,

Jakob Granit
Generaldirektör

Bilaga A4.12.4

Regeringskansliet

6 bilagor

2026-03-19
SB2025/01344

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärenden 20 – Bistånds- och utrikesministerns agerande i fråga om Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton
Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 20 –
Bistånds- och utrikeshandelsministerns agerande i fråga om
Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet begär en redogörelse för samtliga kontakter under våren 2025 mellan statssekreteraren och företrädare för stiftelsen Hepatica som berör stiftelsens ansökan om biståndsmedel. Av redogörelsen bör det framgå på vems initiativ respektive kontakt ägt rum, vilka som hade kontakt och vad som framfördes vid dem. Utskottet begär även att få ta del av allmänna handlingar från kontakterna.

Allmänna handlingar från de i frågan angivna kontakterna bifogas, se *bilaga 1–5*. Utöver vad som framgår av de bifogade handlingarna kan följande nämnas.

Den 28 mars 2025 hölls ett möte mellan Diana Janse och de partianknutna organisationerna, inklusive Hepatica. Mötesanteckningar från mötet finns i bilaga 4.

Den 4 juni 2025 hölls ett möte mellan Diana Janse, tillsammans med tjänstemän från Enheten för multilateral styrning och humanitär politik samt Ministerkansliet vid Utrikesdepartementet, och företrädare för Hepatica. Mötet hölls på initiativ av Hepatica, se bilaga 5. Från Hepatica deltog ordföranden Björn Söder, styrelseledamöterna Emil Strand, Andreas Palmlov och Julia Kronlid, generalsekreteraren Stefan Dozzi samt stabschefen Filip Persson.

Vid mötet uttryckte Hepatica uppskattning för det brev som Sidas generaldirektör skickat till Hepatica den 20 maj 2025, se bilaga 9 till tidigare svar i ärendet den 13 januari 2026. Hepatica framförde vidare kritik mot myndighetens handläggning och bemötande samt att myndigheten borde förtydliga och effektivisera ansökningsprocessen.

Diana Janse konstaterade att Sida i brevet från generaldirektören gett uttryck för att Sida har sett över myndighetens tidigare tolkning av vilken typ av verksamhet som kan få stöd via strategin. Hon framförde att det fanns skäl att överväga hur vissa aspekter av ansökningsprocessen och kommunikationen mellan myndigheten och de partianknutna organisationerna kunde förbättras samt att det var centralt att utbetalningar sker i god tid. Hon framförde vidare att Utrikesdepartementet skulle föra synpunkterna vidare till myndigheten. Hon betonade vikten av att Hepatica vidtog åtgärder i enlighet med de rekommendationer som konsultbolaget Ernst & Young lämnat till Hepatica i en internkontrollgranskning som genomförts på uppdrag av Sida.

2. I en artikel i Aftonbladet den 24 juni 2025 hänvisas till en extern granskningsrapport av stiftelsen Hepatica som har gjorts av konsultbolaget Ernst & Young på uppdrag av Sida (se utskottets promemoria daterad den 4 december 2025, bilaga 3). Utskottet begär att få ta del av nämnda rapport om den finns inom Regeringskansliet.

Granskningsrapporten bifogas, se *bilaga 6*.

Bilaga 1

Förteckning över bifogade allmänna handlingar i anslutning till kontakter mellan statssekreteraren Diana Janse och företrädare för stiftelsen Hepatica

Bilaga 1	Förteckning
Bilaga 2	E-post från Hepaticas generalsekreterare Stefan Dozzi till Diana Janse den 10 januari 2025
Bilaga 3	E-postväxling mellan Stefan Dozzi och Diana Janse mellan den 1 och 10 mars 2025
Bilaga 4	Mötesanteckningar från mötet den 28 mars 2025
Bilaga 5	E-postväxling mellan Stefan Dozzi och Utrikesdepartementet mellan den 23 april och 14 maj
Bilaga 6	Hepatica Internkontrollgranskning av Ernst & Young

Jonatan Henriksson

Ämne: VB: Strategitolkningen
Bifogade filer: 241219 Uppteckning höstsamråd DemoMR strategin 27 nov 2024.docx

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>

Skickat: den 10 januari 2025 13:10

Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Ämne: VB: Strategitolkningen

Hej Diana, hoppas allt är bra

Fick detta från avdelningschef Torbjörn Pettersson på Sida och det de säger, om jag förstår det hela rätt, är att möjligheterna för oss och övriga PAO att arbeta bredare inte är möjligt. Det smalnar av till endast beröra politiska partier och demokratiförvarare som kan bli politiska partier. I strategin står det tydligt att ett bredare samarbete med ex demokratiförvarare i nätverk och andra sammanhang välkomnas. Känns lite oklart allt. Jag tycker ett bredare anslag är bättre än att tvinga in i ett smalare begrepp.

Med vänlig hälsning

Stefan D

Hepatica

Från: Torbjörn Pettersson <Torbjorn.Pettersson@sida.se>

Skickat: den 10 januari 2025 12:39

Till: stefan.dozzi@hepatica.se; filip.persson@sd.se

Kopia: Julia Ekstedt <Julia.Ekstedt@sida.se>; Staffan Smedby <Staffan.Smedby@sida.se>; Fredrik Sperling

<Fredrik.Sperling@sida.se>; Helena Bjuremalm <Helena.Bjuremalm@sida.se>

Ämne: Strategitolkningen

Hej Stefan och Filip

God fortsättning på det nya året.

Vid vårt möte i oktober kom vi ju överens om att Sida skulle stämma av strategitolkningen med regeringskansliet i linje med den diskussion och de minnesanteckningar vi upprättade. Jag ställde direkt efter mötet frågan till UD som återkom med svar vid vårt höstsamråd om strategin i november. Tyvärr har UD dröjt med det slutliga protokollet. Jag fick det först precis före jul och bifogar det här i sin helhet. Den del av uppteckningarna som handlar om den fråga vi diskuterade är följande:

2.3 Strategin för särskilt demokratistöd genom svenska partiknutna organisationer

Vid vårsamrådet den 10 april 2024 tog Sida upp en tolkningsfråga om strategirelevans i viss verksamhet som föreslagits av PAO. UD:s bedömning var enligt protokollet "att det övergripande syftet med strategin, det vill säga att stärka politiska partier eller demokratiförvarare i organiserad form med en agenda som kan utvecklas till politiska partier, gällde."

Inför höstsamrådet bad Sida om ett förtydligande genom följande fråga:

"Betyder tolkningen att förändringsaktör även inkluderar nätverk, plattformar eller organisationer som inte är kopplade till partier eller demokratiförvarare i organiserad form med en agenda som kan utvecklas till politiska partier eller bara politiska partier och demokratiförvarare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier?" UD-MH svarade att UD inte hade någon annan tolkning än den som gjordes vid vårsamrådet, nämligen att den verksamhet som finansieras under strategin ska vara i enlighet med strategins syfte att bistå utvecklingen av ett väl fungerande partiväsande och ett representativt demokratiskt styrelseskick i utvecklingsländer. Begreppet

förändringsaktör, så som det används i strategin, får därmed förstås avse aktörer som utgör politiska partier och/eller demokratiförsvare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier.

Således är det regeringens bedömning att Sidas tolkning av strategin är den riktiga dvs att alla aktiviteter som finansieras även under det mandatfördelade stödet måste riktas till *aktörer som utgör politiska partier och/eller demokratiförsvare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier.*

Vi kommer således att fortsätta bedöma ansökningar utifrån detta kriterium.

Som ni säkert känner till finns det ett villkor i regleringsbrevet till Sida 2025 som innebär att de 6,75 miljoner av det mandatfördelade stödet som vi inte kunde bevilja er i fjol är tillgängliga i år utöver den mandatbaserade del som är tillgänglig för kalenderåret 2025.

Vi ser fram emot fortsatt samarbete.

Med bästa hälsningar

Torbjörn Pettersson

Torbjörn Pettersson
Avdelningschef Globala avdelningen
Assistant Director General Global programs

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida)
Postadress: Box 2025, 174 02 Sundbyberg
Besöksadress: Rissneleden 110, Sundbyberg

Telephone: +46 (0)8 698 52 68
Mobile: +46 (0)703823397

E-mail: torbjorn.pettersson@sida.se
Web: sida.se | openaid.se

[Behandling av personuppgifter](#)

Regeringskansliet

Promemoria

2024-12-19

Utrikesdepartementet

Avdelningen för internationell utveckling,
Enheten för multilateral styrning och humanitär
politik
Karolina Vrethem

Protokoll för höstsamrådet mellan UD, Sida och FBA om strategin för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer samt strategin för särskilt demokratistöd genom svenska partiknutna organisationer

Höstsamrådet genomfördes den 27 november 2024 kl. 14:00-16:00 på UD

NärvarandeUD-MH:

Karolina Vrethem
Jonatan Henriksson
Brinda Gangopadhy Lundmark
Leo Podov Halbert
Moa Leppämäki

Sida:

Staffan Smedby
Helena Bjuremalm
Fredrik Westerholm
Teresa Rovira
Anette Dahlström

UD-IU

Åsa Hultberg
Henrik Grudemo

FBA:

Niklas Lindskog
Stina Larserud
Sophia Tuwesdotter
Senja Hägglund
Rebecca Andersson

1. Inledning

UD (Vrethem), framhöll det goda samarbetet och den öppna dialogen mellan parterna. Sveriges viktiga roll i arbetet för demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och rättsstatens principer, så som stöd till människorättsförsvarare, samt frågor kopplade till val lyftes särskilt. Reformagendan *"Bistånd för en ny era"* var en tydlig vägledning för arbetet framöver.

2. Strategigenomförande 2023

2.1 Sidas genomgång av Strategin för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Sida (Smedby) inledde med en lägesuppdatering från Sida. Enligt Sida präglades verksamheten av arbetet med att omsätta strategin som har stora likheter med föregående MR/Demo-strategi men en förändrad målstruktur (från 11 till 5 mål för Sidas del). Inriktningen förblir i stort densamma, dock med vissa nya prioriteringar och förstärkt fokus på att avsevärt öka stödet till människorättsförfvarare, oberoende journalister och demokratikämpar. Sida betonade vikten av att intensifiera dessa insatser och en kartläggning av sådana insatser är på god väg.

Sida (Westerholm) fortsatte med en uppdatering om strategigenomförandet. Religionsfrihet och skydd för religiösa minoriteter lyftes som prioriterade områden utöver det utökade stödet till människorättsförfvarare och demokratiaktörer. Särskilda rapporter hade begärts från partners om insatser inom dessa områden. Rättssäkerhet, ansvarsutkrävande och korruption framhölls därtill som områden som Sida ville stärka. Arbetet med normsättande strukturer framhölls som centralt för att öka prioriteringen av dessa frågor.

Sida (Smedby) påpekade också att strategiportföljen kan komma att utökas, bland annat inom religionsfrihet, där det ännu inte fanns ett lika tydligt mandat som det fanns för människorättsförfvarare. Tidigare kartläggningar har gett en bättre översikt över aktörer och deras arbete inom religionsfrihet, vilket ger en grund för framtida utveckling. Utökad stöd till organisationer som International Development Law Organization (IDLO) kunde även bli aktuellt, men en eventuell ökad ambitionsnivå kräver fortsatt diskussion. Sida tog även upp Riksrevisionens anmärkning från 2022 gällande bristande transparens och tydlighet i val av insatser och framhöll att Sida arbetade aktivt för att tydliggöra urvalsprocessen, bland annat genom att utveckla metoder för transparens och granskning.

Därefter presenterade Sida (Westerholm) förändringar i strategiportföljen, där antalet insatser minskat med cirka 15 under de senaste fem åren. Bland de som kommer att fasas ut fanns Tactical Tech, Child Rights Connect och Hivos/The Room. Nya insatser som tillkommit inkluderade International Foundation for Electoral Systems (IFES), Kulturrådet och The United

Nations Partnership on the Rights of Persons with Disabilities (UNPRPD). Sida (Westerholm) framhöll därtill att en intensiv dialog fördes med partners och att vissa samarbeten hade avslutats, och att andra kunde komma att avslutas som en del av den pågående översynen av Sidas samarbetspartners. Förutsättningarna för stöd har förändrats, och vissa insatser kommer att fasas ut för att frigöra resurser för nya prioriteringar.

För UD:s information och eventuella synpunkter informerade Sida också om stödet till ICLD samt UNDEF som kan komma att förändras eller fasas ut då insatsernas globala mervärde är svagt och dessa brister i både strategirelevans och effektivitet. Även här finns en möjlighet att omfördela resurser till de delar där Sida planerar för en ökning. Vad gäller ICLD så grundas stödet på ett äldre regeringsbeslut från 2006 och Sida ser sig inte längre bundet av det regeringsbeslutet.

Sida lyfte även de två särskilda uppdrag som tillkommit under 2024: satsningen på yttrande- och pressfrihet samt oberoende medier i Venezuela, samt valsatsningen till The Consortium for Elections and Political Process Strengthening (CEPPS), som omfattar The International Foundation for Electoral Systems (IFES), International Republican Institute (IRI) och National Democratic Institute (NDI). När det gäller valsatsningen så var det en utmaning att sjösätta nämnda insatser inom given tidsram eftersom Sida inte skulle förlita sig på existerande avtalspartners, vilket i sin tur ledde till en högre administrativ börda och längre handläggningstid.

Vidare informerade Sida om nya planerade insatser, där The Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) är en prioriterad aktör. Sida planerar att bereda ett nytt stöd 2025 där Human Rights Advisors Programme kommer att integreras i det övergripande stödet.

Övriga prioriteringar för Sida bestod av bland annat ökat fokus på synergier mellan strategier och globalt mervärde samt fortsatt arbete med Team Sweden, där samarbetet och dialogen med UD, exempelvis kring ILGA-konferensen, fungerade bra. Sida uttryckte också oro över att stora givare minskar sitt stöd, vilket gör Sveriges åtaganden ännu viktigare. Vidare betonades behovet av att fortsätta arbeta med öppenhet, insyn och transparens och att nya former och format kan behöva utvecklas för att möta nya utmaningar på området.

Sida poängterade att målet om att Främja frihet och bekämpa förtryck är ett prioriterat område som ingår i 10 av 11 strategier. Arbetet med att operationalisera strategierna pågick, med potential att integrera mänskliga rättigheter i sektorer som miljö, klimat och handel. En halvårsanalys visade att traditionella auktoritära metoder, som att begränsa civilsamhället och påverka valprocesser, fortfarande dominerade. AI och desinformation har ännu inte haft lika stor påverkan som befarat. Trovärdiga institutioner och medborgarmobilisering, såväl som långsiktiga valobservationsinsatser, underströks som avgörande för fria och rättvisa val.

Avslutningsvis lyfte Sida vikten av att stärka kopplingar mellan strategier och bredda givarbasen för att minska beroendet av enskilda givare. Integrering av demokrati- och MR-perspektiv i andra sektorer, som miljö och klimat, identifierades som ett område med utvecklingspotential. Sverige har fortsatt högt bistånd till demokrati och MR, vilket stärker vår roll som ledande givare.

UD frågade Sida om utfasningen av stöd och hantering av nya partners, varpå Sida svarade att insatser från Kambodjaportföljen var de enda som hade tagits över av MR/Demo-strategin. Detta hade skett i enlighet med strategins skrivningar och på ett ansvarsfullt sätt. När det gällde nya partners kan Sida komma att använda olika former av utlysningförfaranden, där inbjudningar riktas till en specifik grupp aktörer baserat på deras kompetens. Detta syftar till att effektivisera processen och undvika breda tidskrävande utlysningar.

UD (Vrethem) tackade för genomgången och avslutade med att uttrycka uppskattning för hur Sida omsätter strategin.

2.2 FBA:s genomgång av strategin för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

FBA (Lindskog) lyfte särskilt arbetet med bemannings- och resursfrågor som ett positivt exempel som lett till ett mer samordnat och effektivt genomförande av uppdragen. FBA pekade på svårigheter kopplade till existerande styrning vad gällde genomförandet av valobservationsinsatser som bland annat ledde till osäkerheter kring insatser som ägde rum runt årsskiftet.

FBA (Larsrud) gav därefter en översikt av strategigenomförandet av genomförande av MR/Demo-strategin delmål 6, som fokuserar på att stärka demokratiska processer, fria och rättvisa val, samt effektiva institutioner och demokratiörelser. FBA konstaterade att verksamheten präglats av stor kontinuitet, och låg i linje med arbetet som utgått från föregående strategi. Under 2024 hade 14 valobservationsinsatser genomförts i 13 länder, inklusive i USA, Georgien, Moldavien och Sri Lanka. FBA hade även varit närvarande vid samtliga ODHIR-insatser, där totalt 184 valobservatörer deltog. Under året hade fler korttidsobservatörer än långtidsobservatörer sekunderats. Arbetet inleddes i vanlig ordning med insatsförberedande utbildningar och avslutades med avrapportering. UD:s deltagande i utbildningarna och avrapporteringarna var uppskattad för att stärka synergier i det bredare arbete kring demokrati och val.

FBA (Andersson) lyfte därefter trender från ODHIR, och identifierade typer av rekommendationer ("should or could") och tre huvudregioner: Schengenområdet, USA samt EU-kandidater och Centralasien. ODHIR:s starka rekommendationer fokuserade på transparens, integritet i röstningsprocessen och förbättrad insyn i kampanjfinansiering medan de svaga rekommendationerna främst rörde kvinnors deltagande i val, utbildning av väljare och ekonomiska eller rättsliga incitament.

FBA (Larsrud) redogjorde för aktuella mönster inom valobservation och konstaterade att aptiten för valobservationer var fortsatt hög. De flesta länder bjuder in observatörer i god tid och utan begränsningar, men det finns undantag. Ryssland och Belarus bjöd exempelvis inte in alls under året, medan Litauen uteslöt observatörer från dessa länder. Vissa amerikanska delstater tillät inte observatörer alls på grund av decentralisering. Samtidigt noterades positiva överraskningar med inbjudningar från oväntade länder som Turkmenistan och Turkiet. Många länder hade även implementerat rekommendationer från observationerna, särskilt länder med EU-kandidatstatus. Det noterades därtill att ODHIR kämpar med begränsade resurser, och brist på korttidsobservatörer, vilket ökar behovet av förnyade förfrågningar. Sverige utmärker sig genom sitt breda stöd till ODHIR:s arbete och har en välfungerande process för rekrytering.

Intresset för den svenska valobservationsbasen beskrevs som stort. Den senaste utlysningen under sommaren 2024 mottog med närmare 2000

ansökningar. Utbildningar för nytillkomna valobservatörer ska se under januari och februari 2025.

Vikten av långsiktiga valobservationsinsatser lyftes, samt strategisk hantering av sociala medier inom valobservation. ODHIR hade under året tillsatt en person med ansvar för sociala medier i sitt s.k. ”core team”, vilket var ett steg mot att bättre hantera och analysera påverkan från digitala plattformar under hela valcykeln.

UD bad FBA om förtydligande om hur de arbetar för att få in fler svenskar på ledningspositioner. FBA (Tuwesdotter) informerade om att de kontinuerligt uppmuntrar resursbasen att söka till core team men att möjligheten att sekondera är begränsad. Trots detta hade Sverige haft 13 sekonderingar till insatsledning i OSSE-insatser under året, vilket ansågs positivt. Ambitionen var dock att öka svensk närvaro på ledande positioner inom OSSE. Informellt kan FBA rekommendera och underlätta möten för kandidater men ODHIR har självbestämmande i processerna. Förhoppningen var att en ny svensk Head of Mission kan tillsättas nästa år.

2.3 Strategin för särskilt demokratistöd genom svenska partiknutna organisationer

Vid vårsamrådet den 10 april 2024 tog Sida upp en tolkningsfråga om strategirelevans i viss verksamhet som föreslagits av PAO. UD:s bedömning var enligt protokollet ”att det övergripande syftet med strategin, det vill säga att stärka politiska partier eller demokratiförvarare i organiserad form med en agenda som kan utvecklas till politiska partier, gällde.”

Inför höstsamrådet bad Sida om ett förtydligande genom följande fråga:

”Betyder tolkningen att förändringsaktör även inkluderar nätverk, plattformar eller organisationer som inte är kopplade till partier eller demokratiförvarare i organiserad form med en agenda som kan utvecklas till politiska partier eller bara politiska partier och demokratiförvarare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier?”

UD-MH svarade att UD inte hade någon annan tolkning än den som gjordes vid vårsamrådet, nämligen att den verksamhet som finansieras under strategin ska vara i enlighet med strategins syfte att bistå utvecklingen av ett väl fungerande partiväsende och ett representativt demokratiskt styrelseskick

i utvecklingsländer. Begreppet förändringsaktör, så som det används i strategin, får därmed förstås avse aktörer som utgör politiska partier och/eller demokratiförsvare med en agenda som kan utvecklas till politiska partier.

Övriga frågor

Sida frågade om den del av strategiuppdraget som anger att Sida på lämpligt sätt ska hålla berörda svenska utlandsmyndigheter informerade om verksamheten inom ramen för strategin skulle kunna anses täckas 2024 av den redovisning som Sida kommer att lämna till regeringen inom ramen för det transparensuppdrag som regeringen gav Sida den 10 oktober 2024.

UD bad att få återkomma och har efter samrådet återkopplat att UD bedömer att Sidas redovisning av partners och insatser inom ramen för transparensuppdraget inte kan ersätta strategiuppdraget att hålla berörda utlandsmyndigheter informerade om verksamheten inom PAO-strategin.

Sida informerade om pågående utvärdering av verksamheten under PAO-strategin som består av tre delar: (i) förberedelsefasen 2022 respektive 2024, (ii) metoder för att stärka ungdomars politiska delaktighet, (iii) metoder för att stärka resultatstyrning och utvärdering av insatser.

Sida nämnde att man tillsammans med PAO ordnar dialogdagar vid Sida Partnership Forum i Härnösand den 31 mars-2 april, där också UD är välkommen att delta om möjlighet finns. Sida planerade även att genomföra ett seminarium för att uppmärksamma 30-årsjubileet av samarbetet med PAO under året.

3. Uppdatering – övergripande från UD, Sida och FBA

UD IU (Hultberg) informerade om att riktlinjer för strategier från 2017 håller på att omformas till uppdrag, med beslut väntat inom kort. De nya uppdragen ska reglera hur myndigheter genomför och redovisar strategier och skall tillämpas även på befintliga strategier. Målet är mer slimmade strategier med färre mål och tydligare styrning, där horisontella skrivningar renodlas. Geografiska strategier väntas bli landstrategier, med information från globala tematiska strategier integrerade i landrapporter. Syftet är att ge en tydligare bild av biståndet och bl.a. möjliggöra skarpare vägval för effektivitet och fokus på resultat, inklusive lärdomar och riskhantering.

Samråden blir en plattform för att bl.a. diskutera resultat, risker och eventuell justering av strategier. Transparens och antikorruption förblir prioriterade frågor.

Det rådde samsyn mellan FBA och UD kring behovet av att undvika extra regeringsbeslut för valobservationsinsatser som infaller vid årsskiftet. UD skulle besöka FBA för att diskutera möjliga skrivningar i utkastet till rambeslut för svenskt deltagande i EU:s valobservationsinsatser 2025. FBA och UD enades också om att hålla ett möte för att identifiera möjliga lösningar för 2026. UD informerade även om planerade skrivningar kring fria val i regleringsbrevet för 2025.

Därefter avslutades mötet och gruppchef på UD-MH (Vrethem) tackade för ett intressant och givande samråd.

Jonatan Henriksson

Ämne: VB: Möte - digitalt- Hepatica

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>

Skickat: den 10 mars 2025 09:44

Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Ämne: Sv: Möte - digitalt- Hepatica

Hej superbra – jag och en representant till från Hepatica kommer
Vänliga hälsningar
Stefan

Från: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Skickat: den 9 mars 2025 17:25

Till: stefan.dozzi@hepatica.se

Ämne: Sv: Möte - digitalt- Hepatica

Hej Stefan!
Ursäkta sent svar! Jag har bjudit in representanter alla PAO till möte för att diskutera hur strategin och samarbetet fungerar, vi kan väl börja där?

Hälsningar
Diana

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>

Skickat: den 1 mars 2025 11:14

Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Ämne: Möte - digitalt- Hepatica

Hej Diana,

Hoppas allt är bra. Vi i Hepatica har nu åter stora problem med SIDA och vår handläggare som motarbetar oss och vår verksamhetsplan för 2025. Trots detaljerade beskrivningar av varje projekt vilka följer PAO strategin noga, kräver handläggaren orimliga svar och ger delvis felaktiga avslag.

Har du möjligen en stund över för ett digitalt möte nästa vecka? Med på mötet deltar gärna vår ordförande Björn Söder. Tacksam för återkoppling och varmt tack på förhand

My kindest regards

Stefan Dozzi
Secretary General

The Hepatica Foundation

Phone: +46 76-1352233 • E-mail: stefan.dozzi@hepatica.se

<https://ddei5-0-ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.hepatica.se&umid=35F54602-2F45-2F06-AD81-1A7054B4BCA8&auth=b32f7072cb1370b7b119b85843019516260d8fac-4b580fa44d580b2c690891e15abdc8ff5216f38c>

Regeringskansliet**Promemoria**2025-04-10
UD2024/00417**Utrikesdepartementet**Avdelningen för internationell utveckling, Enheten
för multilateral styrning och humanitär politik
Klaramaria Pollak
klaramaria.pollak@gov.se**Möte om strategi för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer (PAO) den 28 mars 2025**

Regeringen fattade den 20 december 2023 beslut om en ny fyraårig strategi för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer (PAO). Statssekreterare Diana Janse bjöd in PAO till ett möte 28 mars. Syftet var att, ett drygt år in på strategiperioden, inhämta synpunkter på hur strategin uppfattas från PAO-kollektivet, samt hur PAO bedömer resultat och utmaningar, inklusive konsekvenser av USA:s neddragningar för samarbetspartners. I sin inledning framhöll statssekreterare Janse att demokratistöd är prioriterat av regeringen och att stödet genom PAO utgör en viktig del av detta. Det var viktigt att få PAO:s återkoppling för att säkerställa utveckling, förbättring av strategin och eventuella behov av förtydligande styrning. En rapport från mötet skulle tas fram och delges Sida.

En bordsrunda genomfördes där respektive PAO fick delge synpunkter. En sammanfattning av avhandlade punkter finns nedan:

Nya PAO-strategin upplevs relevant

PAO uttryckte överlag uppskattning för den nya PAO-strategin. Följande nämndes inte minst

- PAO-strategin erbjuder en unik möjlighet att samarbeta med politiska partier och därmed stödja andra länders demokratiuppbyggnad på djupet.
- Möjligheten att arbeta både med flerpartistöd och systerpartistöd ansågs viktig då de båda samarbetsformerna kompletterade varandra. Flerpartistöd var ett tydligt sätt att framhålla möjligheten till partiöverskridande samarbete trots ideologiska skillnader.

I tillägg till detta nämndes långsiktighet, flexibilitet i val av länder, synergier

med andra strategier och det höjda grundbidraget som värdefullt.

Några PAO lyfte särskilt att de uppskattade att kunna fortsätta ta del av medel - och utföra projekt – som behandlats inom ramen för den förra strategin. Några PAO underströk vikten av att kunna söka stöd från andra strategier. Vidare lyfte några PAO att den nya PAO-strategin gav utrymme för mer flexibel hantering, jämfört med den förra strategin. Detta ansågs vara av särskilt värde för den kommande projektperioden i och med omfattande omläggningar av andra länders bistånd globalt. En PAO lyfte särskilt att de gillade införandet av mandatfördelat stöd i PAO-strategin.

Samarbetet med Sida resulterade i utmaningar och mervärde

Majoriteten av PAO upplevde att samarbetet med Sida fungerade väl och skapade mervärde till deras verksamhet.

Flera PAO hade förståelse för krav som till exempel mer omfattande säkerhetsrutiner i vissa fall (överlämnande av underlag till Sida fysiskt, eller via så kallad säker mejl) och behov av komplettering av underlag för projektansökningar. Två PAO lyfte att de höga krav som Sida hade på projektansökningar hjälpt dem att bli bättre och gav dem större legitimitet som biståndsaktörer. En PAO konstaterade att Sida stod för en formaliserad myndighetsutövning, en annan sa att samarbetet inte var friktionsfritt – men att man accepterade de krav som ställdes och försökte leva upp till dem. Några bedömde att Sidas hantering förbättrats de senaste åren samt att Sida gav bra input och agerade professionellt och engagerat.

Två PAO upplevde att Sidas handläggning till del var personberoende. Viss variation kunde förväntas vid myndighetshandläggning men Sida hade inte tillräcklig förståelse för den verksamhet som bedrevs. Två PAO ansåg att PAO-stödet borde flyttas från Sida och i stället handläggas av UD. Andra PAO uttryckte att handläggningen borde ligga kvar på Sida och att det var viktigt för stödformens legitimitet.

En PAO höll inte med om att Sidas handläggning skapat mervärde för projektverksamheten. Sida uppfattades istället förhindra verksamhet genom att förhåla godkännandet av projektansökningar. Man uppgav att Sida vid upprepade tillfällen bett om kompletterande underlag, utan att sedan godkänna projektansökningarna, fortsatt att beställa in nya kompletteringar och ändrat sina bedömningar av projekt.

Kritik lyftes också av att det tog tid att få ut medel, och att det gällde även det stöd som rörde administrationen. Vissa hade ännu inte fått stödet för 2025 utbetalat, vilket gjorde det nödvändigt att hitta andra sätt att finansiera sin administration under årets första månader. Olika PAO hade olika förutsättningar att möta en sådan situation.

En PAO menade att enligt den nya PAO-strategin skulle Sida inte utföra bedömningar av projekt på förhand, utan kontrollera i efterhand om projekt genomförts i enlighet med strategin. Att Sida avsåg projekt som gällde stöd till förändringsaktörer var heller inte i enlighet med strategin då denna uttryckligen medgav sådant stöd. Beslut om utbetalning borde fattas av UD, inte Sida, ansåg denna PAO som önskade att UD klargjorde frågorna om strategins syfte och Sidas roll.

Stor efterfrågan på Sidas utbildningar

Flertalet PAO upplevde att utbildningarna som Sida erbjudit var relevanta för att förbättra verksamheten inom respektive PAO, och för ny personal på PAO. Flera påpekade dock att det var svårt att erhålla platser på Sidas kurser. Några uppgav farhåga för att Sida eventuellt skulle behöva dra in kurser för PAO. En PAO sa att man hade utlovats stöd av Sidas helpdesk men att man inte fått denna hjälp och att helpdesken inte längre fanns tillgänglig.

Omfattande påverkan av USA:s omläggning av bistånd

Flertalet PAO lyfte USA:s förändrade biståndsbudget som en omfattande utmaning för demokrati- och MR-försvare globalt. PAO-strategin var ett värdefullt verktyg för att stötta demokratisk utveckling i närområdet såväl som globalt, och flera underströk att verksamheten var än viktigare i och med USA:s tillbakadragande på demokratiområdet. Flera PAO framhöll att de fokuserade på Östeuropa men såg samtidigt ett värde i att också fortsätta arbeta i andra regioner, bland annat i Afrika. Några PAO menade att Sverige borde prioritera jämställdhet och minoriteters rättigheter givet att dessa frågor särskilt kunde drabbas av neddraget bistånd globalt.

Samtliga PAO uppskattade kontakter med National Democratic Institute (NDI) och International Republic Institute (IRI). Att dessa amerikanska institut hotades av nedläggning eller omfattande nedskärning var mycket

oroande. Flera lyfte att de använt sig av verktyg och underlag från NDI och IRI i sin verksamhet. NDIs och IRIs arbete med opinionsundersökningar, nätverksbyggande, valövervakning, främjande av kvinnors deltagande i val och initiativ för att främja unga politiska ledares deltagande hade varit bärande delar i det internationella demokratiarbetet. Särskilt de opinionsundersökningar som togs fram av NDI och IRI sågs som ”enablers” för hela kollektivets arbete, och som de själva saknade kunskap och resurser att ersätta.

Utmaningar med banköverföring

Flera PAO uppgav att de upplevt utmaningar med att hantera stöd via banker. Särskilt betonades att utbetalningar till samarbetspartners i vissa länder och regioner inte kunnat genomföras på grund av transaktionsbestämmelser. En PAO lyfte att de på grund av att utbetalningar till samarbetspartners inte kunnat genomföras hade bytt bank.

Avslutning

Statssekreterare Janse tackade för återkopplingen som UD skulle ta med sig i arbetet samt i den fortsatta dialogen med Sida. Man skulle se över vad som kunde göras tydligare och förbättras i syfte att tillvarata PAO:s kompetens på bästa sätt, inklusive i fråga om det stöd som Sida kunde erbjuda (helpdesk, utbildningar m.m.). Den demokratifrämjande verksamhet som PAO genomförde var värdefull, och det var en prioritet för regeringen att arbetet flöt på väl.

*

Följande PAO deltog:

Olof Palme International Centre
Hepatica
Jarl Hjalmarssonstiftelsen
Centerpartiets Internationella Stiftelse
Green Forum
Kristdemokratiskt Internationellt Centrum
Swedish International Liberal Centre

Förhinder:

Vänsterns Internationella Forum

Från: [Josefine Hellgren](mailto:Josefine.Hellgren)
Till: [Jonatan Henriksson](mailto:Jonatan.Henriksson)
Ärende: VB: Möte Hepatica
Datum: den 3 juni 2025 10:08:57
Bilagor: [image002.png](#)

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>
Skickat: den 14 maj 2025 11:26
Till: Anneli Wibeck <anneli.wibeck@gov.se>
Kopia: 'Filip Persson' <filip.persson@sd.se>; bjorn soder <bjorn.soder@riksdagen.se>
Ämne: Sv: Möte Hepatica

Hej Anneli

Inför mötet den 4 juni kl.10.15 kommer från Hepatica undertecknad, stabschef Filip Persson, ordförande Björn Söder, styrelseledamot Emil Strand, styrelseledamot Andreas Palmlov, styrelseledamot Julia Kronlid och troligtvis styrelseledamot Sara Gille. Cc ordförande och stabschef. Vänliga hälsningar
Stefan Dozzi
076-1352233

Från: Anneli Wibeck <anneli.wibeck@gov.se>
Skickat: den 7 maj 2025 10:26
Till: stefan.dozzi@hepatica.se
Ämne: Sv: Möte Hepatica

Hej Stefan,

Tack det låter bra, tiden är inlagd i kalendern så hörs vi vidare om deltagarna.

Vänliga hälsningar
Anneli

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>
Skickat: den 7 maj 2025 08:15
Till: Anneli Wibeck <anneli.wibeck@gov.se>
Kopia: 'Filip Persson' <filip.persson@sd.se>
Ämne: Sv: Möte Hepatica

Hej Anneli

Vi tar denna dag och tid och försöker få så många som möjligt av styrelsen att vara med. Troligtvis kan inte alla men de som kan bedömer jag räcker väl. Jag återkopplar till dig vilka exakt som deltar från oss då jag fått in alla svar.

Cc Filip Persson vår stabschef.

Varmt tack på förhand

Vänliga hälsningar

Stefan

Från: Anneli Wibeck <anneli.wibeck@gov.se>

Skickat: den 5 maj 2025 10:18

Till: stefan.dozzi@hepatica.se

Kopia: Josefine Hellgren <josefine.hellgren@gov.se>

Ämne: Sv: Möte Hepatica

Hej Stefan,

Hur ser det förslagsvis ut den 4 juni kl. 10.15?

Vänliga hälsningar

Anneli

Anneli Wibeck

Assistent till statssekreterare Diana Janse

Utrikesdepartementet

Tel. +46 (0)8 405 5309

Mob. +46 (0)70 36 10 378

anneli.wibeck@gov.se

www.government.se

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>

Skickat: den 3 maj 2025 13:17

Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Kopia: Josefine Hellgren <josefine.hellgren@gov.se>; Anneli Wibeck <anneli.wibeck@gov.se>; Carl Hartzell <carl.hartzell@gov.se>; Björn Söder <bjorn.soder@riksdagen.se>; 'Markus Wiechel' <markus.wiechel@riksdagen.se>; 'Filip Persson' <filip.persson@sd.se>

Ämne: Sv: Möte Hepatica

Hej Diana, toppen och tack

Vänliga hälsningar

Stefan

Från: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Skickat: den 2 maj 2025 16:50

Till: stefan.dozzi@hepatica.se

Kopia: Josefine Hellgren <josefine.hellgren@gov.se>; Anneli Wibeck <anneli.wibeck@gov.se>; Carl Hartzell <carl.hartzell@gov.se>

Ämne: Sv: Möte Hepatica

Hej Stefan,

Vi hittar en tid, nästa vecka ser mörk ut men efter den 20 maj ser det ljusare ut. Anneli återkommer!

Trevlig helg!

Diana

Från: stefan.dozzi@hepatica.se <stefan.dozzi@hepatica.se>

Skickat: den 23 april 2025 11:18

Till: Diana Janse <diana.janse@gov.se>

Ämne: Möte Hepatica

Hej Diana,

Hoppas allt är bra. Styrelsen för Hepatica Foundation skulle gärna vilja träffa dig rörande den stora problematiken med Sida och deras dåliga bemötande. Har du möjligtvis en stund över så vore det toppen. Varmt tack på förhand.

Med vänliga hälsningar

My kindest regards

Stefan Dozzi

Secretary General

The Hepatica Foundation

Phone: +46 76-1352233 • E-mail: stefan.dozzi@hepatica.se

<https://ddej5-0-ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.hepatica.se&umid=02A2C6F5-336F-9506-BEDE-069F81F5A7DC&auth=597eab307cbd9f7b6330fe0043ee77dd654c5ef8-1ff2e024c7bc2ec183ad8859839758e6c6a2bc2b>

2026-05-20

Dnr 2079-2024/25

Anteckning inför tryckning av bet. 2025/26:KU20

Bilaga 6 till en promemoria från Utrikesdepartementet som kom in till konstitutionsutskottet den 19 mars 2026 är omfattande och tas därför inte med här.

Handlingen förvaras i granskningsärendets akt (se ovan för ärendets diarienummer).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

1 (1)

Bilaga A4.12.5

Regeringskansliet

2026-04-21
SB2025/01344

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärenden 20 – Bistånds- och utrikesministerns agerande i fråga om Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Alexandra Wilton
Wahren, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Utrikesdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 20 –
Bistånds- och utrikeshandelsministerns agerande i fråga om
Sidas hantering av ansökan från en stiftelse om biståndsmedel**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Har det gjorts någon uppföljning efter den internkontrollgranskning av stiftelsen Hepatica som Ernst & Young redovisade i rapporten från den 29 april 2025? Om ja, begär utskottet att ta del av uppföljningen, under förutsättning att den finns inom Regeringskansliet.

Internkontrollgranskningen av stiftelsen Hepatica gjordes på uppdrag av Sida. Regeringskansliet fick rapporten för kännedom. Uppföljning av internkontrollgranskningen är en fråga för Sida.

Sida har informerat Regeringskansliet om att myndigheten har begärt en åtgärdsplan av Hepatica och att myndigheten följer upp genomförandet av rekommendationerna i rapporten.

2. Utskottet begär en redogörelse för samtliga kontakter under våren 2025 mellan statssekreterare Diana Janse och stiftelsen Hepaticas ordförande Björn Söder som berör stiftelsens ansökan om biståndsmedel. Av redogörelsen bör framgå när och på vems initiativ respektive kontakt ägt rum och vad som framfördes vid dem. Utskottet begär även att få ta del av allmänna handlingar från kontakterna.

Några andra kontakter mellan Diana Janse och företrädare för stiftelsen Hepatica än de som redogörs för i tidigare svar har inte ägt rum. Björn Söder närvarade vid mötet mellan samtliga partianknutna organisationer och

Diana Janse den 28 mars 2025 samt vid mötet mellan företrädare för Hepatica och Diana Janse den 4 juni 2025.

3. Har regeringen, någon statssekreterare eller något statsråd tagit del av den granskningsrapport som gäller stiftelsen Hepatica som har gjorts av konsultbolaget Ernst & Young?

Diana Janse har tagit del av den aktuella granskningsrapporten.

a) Om ja, har rapporten eller dess innehåll lett till några kontakter mellan statsråd, statssekreterare eller övriga i Regeringskansliet och Sida respektive Hepatica? Om så är fallet önskas en redogörelse för när och på vems initiativ respektive kontakt ägt rum och vad som framfördes vid kontakterna. Utskottet begär även att få ta del av allmänna handlingar från kontakterna.

Rapporten har inte lett till några kontakter mellan statsråd, statssekreterare eller övriga i Regeringskansliet och Sida respektive Hepatica. Vid mötet mellan Diana Janse och företrädare för Hepatica den 4 juni 2025 betonade Diana Janse vikten av att Hepatica vidtog åtgärder i enlighet med rekommendationerna i rapporten.

b) Har rapporten eller dess innehåll lett till att några andra åtgärder vidtagits inom Regeringskansliet? Om ja, vilka åtgärder?

Varken rapporten eller dess innehåll har lett till att några åtgärder vidtagits i Regeringskansliet.

4. Är det känt inom Regeringskansliet om rapporten eller dess innehåll har lett till att några åtgärder vidtagits av Sida i frågan om utbetalning av medel till (stiftelsen) Hepatica? Om ja, önskas en redogörelse för de åtgärder som är kända inom Regeringskansliet.

Nej, det är inte känt inom Regeringskansliet om rapporten eller dess innehåll har lett till att några åtgärder vidtagits av Sida i fråga om utbetalning av medel till Hepatica.

5. Är det känt inom Regeringskansliet om rapporten och dess innehåll har tagits upp i dialogen mellan Sida och Hepatica?

Ja, Sida har informerat Regeringskansliet om att myndigheten i dialogen med Hepatica följer upp genomförandet av rekommendationerna i granskningsrapporten.